Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) **license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

From the library of

HOVSEP ARSLANIAN

given in his memory

by his wife

Areknaz Arslanian

12004

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ՎԻՏՕՔ

ԲԱՐԻՍԻՆ ՀԱԳԻԳԻ ԷՍՐԱՐԸ

ՆԱՇԻՐԻ Կ. ՊՈՊԷՐԵԱՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ Գ. ՍԻՄՔԷՇԵԱՆ

معارف نظارت جليله‌سنك

٥٠٧ نومرولى وفى ٢٨ ذى‌القعده سنه ١٣٠٣

تاريخلى رخصتنامه‌سيله

طبع اولنمشدر

ԻԳԻՆՃԻ ՃԻԼՏ

1890

Կ. ՊՈՊԷՐԵԱՆ

ՄԱԹԲԱԱՍԸ

ՍԹԱՆՊՕԼ

23 Ն. Չիչէք-Բազար Ն. 23

ԲԱՐԻՍԻՆ

ՀԱԳԻԳԻ ԷՍՐԱՐԸ

1

ԹԷՍԱՏԻՒՖ

Էվվէլճէ սէօյլէմիշ օլտըղըմըզ վէճհլէ, Լիւսի տը Նէօվիլին հալասը մատամ մարքիզ տը Վիլէրպանըն սալօնլարը՝ Բարիս չէհրինին հէման պիլ ճիւմլէ մէշհուր ատէմլէրինին պիր իճթիմակեահը հիւքմիւնտէ իտի. ասըլզատէլէր, արթիսթլէր, էտիպլէր, տիփլօմաթլար վէ տահա սաիր պիր չօգ քիմսէլէր օրատա պիր պիրլէրինէ թէսատիւֆ իտէրլէր իտի:

Լիւսի տը Նէօվի՝ մարքիզ տը Վիլէրպանըն սուարէսինտէ հազըր պուլընմագ արզուսընտան վազ կէչմիշ իտի. զիրա հալասընըն պահս իթմիշ օլտըղը ատէմին մարքի տը Բուրրիէր օլտըղընա զանաաթ հասըլ իյլէմիշ իտի. Ֆագաթ հալասընա վէրմիշ օլտըղը սէօզիւ կէրի ալմագ իւզրէ զուլլանտըղը թէտապիր վէ վէսայիթ քեամիլէն պէրհավա օլտու. մարքիզ տը Վիլէրպան նէզէնինի բէք զիյատէ սէվտիյինտէն, անըն պու պապտէքի իթիրազաթընը քեամիլէն րէտտ իյլէտի:

Շիմտի գօնթ տը Նէօվիլին գօնաղընտաքի պէօյիւք սալօնա կիրէլիմ. Լիւսի վէ Լօր Թուալէթլէրինի իքմալ իթմէք իւզէրէ իտիլէր. պու իքի զատընլար ատէթա պիր պիչիմտէ, եանի պէյազ զրէպտէն պիր ֆիսթան վէ պէյազ աթլաստան պիր ամազօն կիյինմիշլէր իտի. շու գատար քի Լօր պաշընը պիր գաչ ատէտ թազէ չիչէքլէր վէ պօյնընը տա սատէ պիր

կէրտանլըգ իլէ թէզյին էթմիշ օլտըղը հալտէ, Լիւսի՝ էվին գատըն օլմագ հայսիյէթիլէ, էն կիրանպէհա վէ էն շաշաալը էլմասլարընը թագընմըշ ըտը ։

Պունլար թուալէթլէրինի իքմալ իթտիքտէն սօնրա, քէնտիլէրի իչուն հազըրլանմըշ օլան արապայա րաքիպէն մարքիզ տը Վիլէրպանըն գօնաղընա ազիմէթ իթտիլէր. տավէթլիլէրին էքսէրիսի քէնտիլէրինտէն էվվէլ վասըլ օլմուշլար ըտը ։

Լիւսի սալօնա կիրտիյի զէման օրատա պուլունանլար իւզէրինէ սիւրաթլը պիր կէօզ կէզտիրտի, վէ մարքի տը Բուրրիէրին օրատա պուլընմատըղընը կէօրիւնճէ, յիւզինտէ ալաիմի մէմնունիյէթ բէյտա օլտու. պատէհու պիր ազամէթի մուհթէշէմանէ իլէ հուզզարը սէլամլատըգտան սօնրա, տօղրը Լօր իլէ պիրլիքտէ սալօնըն պիր թարաֆընա կիտիպ օթուրտու ։ Պու իքի տիլպէր գատընըն սալօնա կիրմէսինի մութէագըպ, հուզզար պէյնինտէ պիր ֆըսըլթը բէյտա օլմըշ ըտը. հէր քէս գօնթէս տը Նէօվիլտէն պահս իթմէքտէ իտի. հաթթա պիր մուտտէթ սօնրա պիր թագըմ տէլիգանլըլար Լիւսինին էթրաֆընը իհաթա իթտիլէր ։

Մէրգումէ հէր թարաֆտան արզ իտիլէն թալթիֆաթա քէնտիսինէ մախսուս պիր լէթաֆէթլէ ճէվապ վէրմէքտէ իտի ։ Նակէհան տավէթլիլէրին վիւրուտունի խապարա մէմուր օլան խըտմէթքեար սալօնա կիրիպ, վիգօնթ տը Լիւսան իլէ մարքի տը Բուրրիէրին մուվասէլէթինի խապէր վէրտի ։

Լիւսի պիրտէն պիրէ սարարըպ վէ կէլէն ատէմին մէյխանէտէ կէօրմիւշ օլտըղը տէլիգանլը օլուպ օլմատըղընը անլամագ իչին օլտըղը եէրտէն այաղա գալգտը. շահատէթի գալպի քէնտիսինի ալտաթմամըշ ըտը. կէլէն ատէմ մարքի տը Բուրրիէր իտի ։ հալասընըն գօնաղընտա պիր գաչ տէֆալար կէօրմիւշ օլտըղը վիգօնթ տը Լիւսան՝ անըն էօնինտէն եիւրիւմէքտէ իտի. պունլար սալօնը կէչէրէք, մարքիզ տը Վիլէրպանըն նէզտինէ վասըլ օլտուլար ։

Վիգօնթ՝ մարքի տը Բուրրիէրի մարքիզէ թագտիմ իթտի, վէ մարքիզ պու եէնի միսաֆիրինէ լաղըմ կէլէն թալթիֆաթը իճրա իթտիքտէն սօնրա, մարքի տախի այագ օյունը օյնայանլարը իհաթա իտէն տավէթլիլէրին արասընա գարըշտը ։

Լիւսի մարքի տը Բուրրիէրին սալօնա կիրտիյինի կէօրիւնճէ, օ՛ տէրէճէ սըլմըշ ըտը քի, էթրաֆընը իհաթա իտէն տէլիգանլըլարտան պիրի նամիզաճ օլուպ օլմատըղընը քէնտիսինէ սօրտու. Լիւսի իչի պաշգալարընա սէզտիրէճէյինտէն գօրգարագ, հիչ պիր շէյի պուլընմատըղընը վէ ազաճըգ հավա ալմագ արզուսընտա պուլունտըղընը պէյան իլէտի. պունըն իւզէրինէ մէրգում տէլիգանլը գօլունը տէրհալ գօնթէսէ թագտիմ իթտի, վէ իքիսի պիրլիքտէ մատամ տը Վիլէրպանըն օտասընա կիթտիլէր. Լիւսի պիր գաչ տագըգա գատար եալընըզ գալմագ իսթէտի ։

Լօր այագ օյունընը ֆէվգ էլ ատէ սէվտիյինտէն, գօնթէսին Նակէհանի պիր սուրէթտէ ղայըպուպէթինի կէօրէմէմիշ իտի ։

Սալվաթօր վէ վիգօնթ իսէ՝ իսթէտիքլէրի կիպի գօնուշմագ իչին պիր բէնճէրէնին եանընա չէքիլմիշլէր իտի. իպթիտա վիգօնթ սէօզէ պաշլայարագ.

— Վէրտիյիմ սէօզիւ քէմալը սատագաթլէ իֆա իթմիշ օլտըղըմը կէօրիւյօրսըն ա՛, ազիզիմ մարքի. — տէտի ։

Սալվաթօր. — Թէշէքքիւր իտէրիմ, վիգօնթ, ֆագաթ մատամ գօնթէսի կէօրէմէյօրըմ, աճապա հէնուզ կէ՛լմէմիշ մի տիր ։

Վիգօնթ. — Գօնթէս տը Նէօվիլ պիր ազ էվվէլ մատամ տը Վիլէրպանըն օտասընա կիթտի. շիւպհէ եօգ քի շիմտի թէքրար ավտէթ իտէճէք տիր ։

— Ֆագաթ գօնթէսին կէնճ րէֆիգէսինին տիլպէր պիր ղըզ օլտըղընը պանա սէօյլէմիշ իտին. Նի՞չին թէճրիւպէ իթմէյօրսըն....

— Մատմուազէլ տը Գօմնա խօշ կէօրիւնմէք սաատէթինէ նաիլ օլամատըմ. պունտան էվվէլ վուգու պուլան սուարէլէրտէ քէնտիսիյլէ պիր գաչ տէֆալար օյնատըմ. ֆագաթ վագթըմը պօշընա կէչիրմէքտէ օլտըղըմը տէրհալ քէշֆ իթտիմ ։

— Աճայի՛պ ։

— Նէ՞ չարէ . . . տիւնեա պէօյլէ աճայիպ չէյլէրլէ տօլու տըր . Բարիսին Նամուսքեար մէ ասըլզատէ պիր ֆամիլեասը արասընտա սէնին իլէ պէնիմ հազըր պուլընմամըզ տախի աճայիպ տէյի՞լ մի տիր ։

— Նէտէ՞ն . . . պէօյլէ պիր եէրտէ գապուլ օլունմազ իչին լազըմ օլան չէյլէրէ , մէսէլա ազլա , սէրվէթէ, ասալէթէ մալիք տէյի՞լ միյիզ ։

— Ազլ մէ սէրվէթ ճիհէթլէրինէ սէօզիւմ եօգ . ֆագաթ ասալէթ խուսուսընտա կէլլինճէ , ազաճըգ թէրէտտիւտ իտիյօրըմ . . . ֆիլ հագըգա պէն էսկի ասըլզատէ պիր ֆամիլեանըն սօնընճը աղասըյըմ . ֆագաթ սէնին ասալէթին տախի թահգիգը թաստիգտէ՞ մի տիր ։

— Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսըն ։

— Տինլէ՛, մարքի , հէր չէյի սանա սէօյլէմէքլիյիմ լազըմ տըր , ֆագաթ կիւճէնմէյէճէյինի վատ իտէ՞ր միսին ։

— Վատ իթմէյէ նէ՞ լիւզում վար . պուլընտըղըմըզ մէվգը իճապընճա , հէր չէյի պիր պիրիմիզէ սէօյլէմէյէ մէճպուր տէյի՞լ միյիզ ։

— Բէք էյի , սիզին հիքեայէնիզ ղարիպ պիր հիքեայէ կէօրիւնիւյօր . . . կիւճէնմէյինիզ ամմա , սիզի իլք տէֆա կէօ-տիւյիւմ զէման սաչլարընըզ գումրալ ըտը , չիմտի իսէ սիյահա թէհավվիւլ իթտի ։

Պու սըրատա սալօնտա պէօյիւք պիր հարէքէթ բէյտա օլարագ , Սալվատօրըն ճէվապ վէրմէսինէ մանի օլտու ։ Օյնանըլան գատրիլ խիթամ պուլմըշ օլտըղընտան , հէր քէս բիյանօնըն եանընա եագլաշմաղա չիթապ իթմէքտէ իտի ։ Բիյանօնըն էօնիւնտէ կէնճ վէ տիլպէր պիր գատըն օթուրմըշ ըտը ։

Պու գատընըն կէօզլէրի օ՛ տէրէճէ չաչաատար , եանագլարը օ՛ տէրէճէ պէյազ վէ լէթաֆէթնիւմա , աթվարը օ՛ տէրէճէ նազիքեանէ իտի քի , քէնտիսինի կէօրէնլէր պիր սէտաի հայրէթ ասըրվէրմէքտէն քէնտիլէրինի ալամազլար ըտը ։

Սալվատօր պու գատընը կէօրիւնճէ , ատէթա հայրան օլարագ .

— Եա՛ Ռապպի . . . նէ՛ կիւզէլ գատըն . – տէյու հայգըրտը ։

Վիգօնթ տը Լիւսան . – Քէնտիսինի թանը՞մայօրմըսըն ։

Սալվատօր . – Նա՞սըլ թանըմամ , ղայէթ մէշհուր պիր ագթրիս տիր . ֆագաթ քէնտիսինի թէաթրօ սահնէսինտէն պաշգա պիր եէրտէ կէօրմէմիշ իտիմ . իգրար իտէրիմ քի եագընտան կէօրիւլմէյէ շայէսթէ պիր չէյ իմիշ ։

Գատըն բիյանօնըն րէֆագաթընտա ղայէթ մէշհուր պիր օբէրա թէղաննի իթմէյէ պաշլատըղընտան , սալօնտա տէրին պիր սիւքիւթ հիւքիւմֆէրմա օլտու ։ Սէտասընըն եիւքսէքլիյի վէ լէթաֆէթի հագըգաթէն ճալիպի հայրէթ օլտըղընտան , օբէրայը պիթիրինճէ հուզզար սալօնը ալգըշլարլա տօլտուրտըլար ։

Սալվատօր տախի հայրէթի ումումիյէյէ իշթիրաք իթտիյինտէն , վիգօնթ տը Լիւսանա թէվէճճիւհլէ .

— Տօղրուսը , էկէր մատամ գօնթէս տը Նէօվիլ գալպիմի թահթը հիւքմիւնէ ալմամըշ օլսայըտը , պու գատընըն աշըգլարը իչէրինէ պիր տէ պէն արթաճագտըմ . – տէտի ։

Պու սըրատա մուզիգաճըլար թէրէննիւմէ պաշլայըպ , եէնի պիր գատրիլ պաշլանըլաճաղընը իֆհամ իթտիլէր ։ Պու էսնատէ Լիւսի՝ մարքիզ տը Վիլէրպանըն տէլալէթիյլէ սալօնա կիրտի , վէ Լօրը օլտըղը եէրտէ պուլամայընճա , հալասը իլէ շըվալիէ տը Սէն-Լուի նամ իխթիյար պիր ատէմին եանընտա օթուրտը ։ Շըվալիէ տը Սէն-Լուի մարքիզ տը Վիլէրպանըն էսկի տօսթլարընտան պիրի օլտըղընտան , մարքիզ՝ մուհիմմ պիր գարար իթթիխազ իտէճէյի զէման , անա տանըշմայը ատէթ իտինմիշ իտի . պինաէն ալէյհ մէրգումա իւթապէն .

— Պունտան պէօյլէ մարքի տը Բուրրիէրի հէր տէֆա խանէմէ տավէթ իտէպիլիրիմ . Նամուսլու , աղըր թապիաթլը , սէվիմլի վէ ազըլլը պիր տէլիգանլըյա պէնզէյօր . – տէտի ։

Շըվալիէ . – Քէնտիսի թըպգը թըպգըյա բէտէրինին թամիրի միւճէսսէմի տիր , մատամ մարքիզ . պէն անըն բէ-

տէրինի Բարիստէ մուտտէթի իգամէթի զէմանընտա թանըտըմ։

Մարքիզ. — Օ հալտէ, էկէր քէնտիսի արզու իտէրսէ, պէնիմ ճէմիյէթլէրիմին էն մահրէմ միւսաֆիրլէրինտէն պիրի օլաճագ տըր։

Լիւսի՝ մարքի տը Բուրրիէրտէն չու սուրէթլէ պահս օլընտըղընը իշիտէրէք, մէմնուն օլմագտա ըտը։ Պու սըրատա միգոնթ տը Լիւսան, Լօրը քէնտի նէզտինէ կէթիրտի. միգոնթ պաշլանըլան գատրիլտէ Լօրը տամա ինթիխապ իթմիշ օլուպ, իշպու գատրիլ խիթամ պուլմըշ օլտըղընտան, Լիւսինին րէֆիգէսինտէն այրըլմաղա մէճպուր օլմուշ ըտը։

Մէրգում՝ Լիւսի իլէ պիր իքի սէօզ թէաթի իթտիքտէն սօնրա, Սալվատօրըն եանընա ավտէթ իյլէտի. գօնթէս րէֆիգէսիյլէ եալընըզ գալտըղընը կէօրինճէ, էթրաֆընա պագընարագ.

— Նա՞սըլ, ագիզէմ Լօր, հըսսիյաթըմ տօղրու չը՞գմատը մը, հալամըն պահս իթտիյի տէլիգանլընըն մարքի տը Բուրրիէր օլտըղընը զաննը իթմէքտէ հագգըմ եօ՞գ մը ըմըշ, կէօրիւյօրսըն ա՛, պուրատա տըր. — տէտի։

Լօր. — Էվէթ, հագգըն վար ըմըշ, ագիզէմ Լիւսի։

Լիւսի. — Քէնտիսինի հալամա միգոնթ տը Լիւսան բրէզանթէ իթտի։

— Օրասընը պիլիյօրըմ. ֆագաթ սէնինլէ գօնուշմաղա կէլտի՞ մի։

— Խա՛յր, տահա կէլմէտի... պուրատա պուլընտըղըմը ֆարգ իթմէտի զանն իտէրիմ։

— Պիզէ պագարագ միգոնթ ըլա գօնուշան քէնտիսի տէյի՞լ մի տիր։

Լիւսի կէօզլէրինի գալտըրտը վէ Լօրըն իշարէթ իթտիյի մահալէ պագտըգտան սօնրա, թաստիգի հավի պիր պաշ իշարէթի վէրտի։ Պատէհու պիր միւտտէթ սիւքիւթ տուրտուգտան սօնրա.

— Քէնտիսինի նա՞սըլ պուլույօրսըն, ագիզէմ Լօր. — տէտի։

Լօր. — Ֆէնա տէյիլ, կիւզէլ վէ սէվիմլի տիր. թուալէթինէ տէյէճէք եօգ. ահվալ ու հարէքէաթը տա նազիքէանէ վէ քիպարանէ տիր. ֆագաթ կէօզլէրինտէ պիր էսէրի չիտտէթ վէ տէհշէթ մէվճուտ տըր. խուլասա, պու տէլիգանլը տախի միգոնթ տը Լիւսան կիպի պանա խօշ կէօրիւնմէտի վէսսէլամ։

Լիւսի՝ Լօրըն սէօզլէրինտէն օ տէրէճէ կիւճէնտի քի, եիւզիւնտէ խօշնուտսըզլըգ ասարը բէյտա օլտու։ Լօր րէֆիգէսինին պու հալինի կէօրիւնճէ, էնտիշէլի պիր թավր իլէ.

— Ֆագաթ, Լիւսի, սէօյլէտիյիմ սէօզլէր սէնի կիւճէնտիրմէմէլի տիր. — տէտի.

Լիւսի ճէվապ վէրմէք իզըրէ իքէն, մարքի տը Բուրրիէր քէնտիսինէ եագլաշտը, վէ եէնի պաշլանըլաճագ գատրիլտէ քէնտիսինի գավալիէ գապուլ իթմէք լութֆընտա պուլունմասընը նէզաքէթի քեամիլէ իլէ րէճա իյլէտի։ Լիւսի պու րէճայը րէտտ իթմէք գապիլ օլամայաճաղընը անլայարագ, այաղա գալգտը վէ թիթրէյէ թիթրէյէ մարքինին էլինի թութտու։ Լօր օյնայա օյնայա եօրուլմըշ օլտըղընտան, եէրինտէն գալգմագ իսթէմէտի։

Գօնթէս իլէ Սալվատօր արասընտա հիւքիւմ իտէն սիւքիւթիւ իլք տէֆա Սալվատօր գաթ իթտի, վէ Լիւսիյէ թէվճիհի խիթապլա.

— Թախմինաթը վագըամըն պէօյլէ չար չաբուգ նէթիճէբէզիր օլտըղընտան տօլայը ճէնապը Հագգա թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ գօնթէս. տիկէր թարաֆտան իսէ, պանա աֆվ իթմէնիզի րէճա իթմէյէ պու կիւն մէյտան պուլապիլտիյիմտէն տօլայը խայըրտան խայըր մէմնուն օլտում. — տէտի։

Գօնթէս. — Ֆագաթ սիզէ աֆվ իտէճէք հիչ պիր չէյիմ եօգ տըր, մօսիէօ. միւէլլիմ պիր վագըա՝ պէն մէվգըտա պիր գատընը պուլընտըղըմըզ մահալէ սէվգ իթմիշ օլտըղընը գաթըն խաթըրընըզա կէթիրէմէզ իտինիզ։

Սալվատօր. — Հագգընըզ վար, մատամ, օ հայտուտլար արասընտա պուլընտըղըմտան տօլայը քէնտիմի պախթիյար

տա իտէրիմ. չունքի օ սայէտէ սիզէ ճիւզի պիր խըտմէթ իպրազընա մուվաֆֆագ օլուրում.

Գօնթէս կէօզլէրինի գալտըրըբ Սալվաթօրըն եիւզիւնէ պագտը. մէրգումըն մէսէլէյի պէօյլէ սէրպէսթանէ պիր սուրէթտէ մէյտանա գօյմասընտան տոլայը ֆէվգ էլ ատէ միւթէանճիպ օլմուշ ըտը. օ պէտպահտ մահալտէ, պիր թագըմ հայտուտլար արասընտա պուլունմասընտան օ՛ տէրէճէ թապիի պիր սուրէթտէ պահս իթմէքտէ իտի քի, գօնթէս նէ՛ եարաճաղընը պիլմէմէքտէ, վէ կէօրտիւյիւ ֆէտաքեարլըգտան տոլայը թէշէքքիւր իթմէյէ մէճպուր պուլունմագտա իտի. պինաէն ալէյհ սէօզէ պիլ իպթիտար.

— Հայտուտլարտան պիրիսինի կէրտանըղըմը գօբարըբ ալմագտան մէն իտէն սիզ իտինիզ. կէրէք պու խուսուստան վէ կէրէք մուախխարէն ճըզտանըմը պանա կէօնտէրտիկինիզտէն տոլայը սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ. - տէտի.

Սալվաթօր սէօյլէյէճէք սէօզլէրինէ պէօյլէ պիր էհէմմիյէթ վէրիյօր օլտըղընը կէօսթէրէճէք պիր թավըր իլէ.

— Գուլընտըղըմըզ մէյխանէտէքի վագըա հագգընտա սիզէ իյզահաթ վէրմէյէ մէճպուր ըմ, մատամ գօնթէս. պու վագըա հէր նէ գատար հատտը զաթընտա զայէթ սատէ պիր շէյ իսէ տէ, հագգըմտա ֆէնա պիր սուրէթտէ տէ թէէվիլ օլունապիլիր. (Կիւլիւմսէյէրէք.) Ֆագաթ մէնսուպ օլտըղըմ ալէմտէ սիզէ սըգ սըգ թէսատիւֆ իտէճէյիմ միւհթէմէլ օլտըղընտան, պէնիմ Տապպապլանէ սօգագընտաքի մէյխանէտէ իճթիմա իտէն էշխասատան պիրի օլտըղըմը ֆարզ իթմէնիզէ մահալ պըրագմագ իսթէմէմ. Խանէմ կէլէն ատէմ պէնիմ հալ ու մէվգըըմըն նէ՛ տէրէճէտէ օլտըղընը սիզէ սէօյլէմիշ օլմալը տըր.

Լիւսի պու սէօզի իշիտինճէ, պիրտէն պիրէ տօգթէօր Մաթէօնըն մէքթուպընը տէրխաթըր իտէրէք.

— Էվվէ՛թ, մօսիէօ. - տէյու ճէվապ վէրտի.

Գօնթէսին ալթիւսթլիւյիւ Սալվաթօրըն նազարը տըգգաթընտան գաչմատըղընտան, քէնտի քէնտինէ.

— Աճապա տօգթէօր Մաթէօ իշի քէնտիսինէ աչտը՞ մը.

խա՛յր, էկէր աչմըշ օլսայըտը, պու գատըն պու ագշամ պէնիմ իլէ օյնամազ ըտը. - տէտի.

Պատէհու Լիւսիյէ եարմա պիր հիքեայէ նագլ իյլէտի քի, վալիտէ Սան-Րէֆինիւն մէյխանէսինտէ նասըլ օլուպ տա պուլունմըշ օլտըղընը քեամիլէն սայիհէ չըգարմագտա ըտը. Օգույանլարըմըզ պու հիքեայէյի մուախխարէն անլայաճագլար տըր.

2

ՍԷՐՎԻՆԷԻ

Ռօման իլէ Սալվաթօրըն ֆիրար արգատաշը օլան Սէրվինէյինին պաշընա նէ՛լէր կէլմիշ օլտըղընը մուախխարէն սէօյլէմէքլիյի վատ իթմիշ իտիք. Վատըմըզը թութմագ զէմանը կէլմիշ տիր.

Սէրվինէի՝ Ռօման իլէ Սալվաթօրըն Պօսէ ժանտարմալարընա գարշը իյգա իթտիքլէրի մուհարէպէտէ ուզագտան սէյիրճի օլտըգտան սօնրա, պունլար արասընտա հասըլ օլան պիր գարըշըգլըգտան պիլ իսթիֆատէ, եօլուն քէնարընտա պուլունան պիր զէյթին օրմանընա կիրտի վէ վար գուվվէթիյլէ գօշմաղա պաշլատը.

Եաղմուր քէմալը շիտտէթլէ եաղմագտա ըտը. Օրթալըգ գարարմըշ ըտը. Սէրվինէյինին ֆիրարընա եարտըմ իթմէք իւզրէ, սանըրսըն քի հէր շէյ սէօզ պիրլիյի իթմիշ իտի. Մէրգում մահալը միւնազաատան միւմքին մէրթէպէ չապուգ ուզագլաշմագ իւզրէ օ տէրէճէ սիւրաթլա գօշմագտա ըտը քի, այագլարը պիր թաշա վուրուլարագ, չագըլ թաշլարը վէ աղաճ քէօքլէրիյլէ տօլու օլան պիր ըրմաղըն իչինէ եուվարլանտը, վէ անիտէն քէնտիսինի ղայպ իթտի.

Մա մաֆիհ, ըրմաղըն իչինտէն ագան սու պիր միւտտէթ սօնրա ագըլնը պաշընա կէթիրտի. մէրգում վիւճուտունին պիր թարաֆը գըրըլըպ գըրըլմատըղընը անլամագ իւզրէ, իպթիտա գօլլարընը վէ պաճագլարընը ուզաթտը վէ հիչ պիր չէյ օլմատըղընտան տօլայը մէմնուն կէօրիւնտիւ. Ֆագաթ պաշը, կէօյսիւ վէ տիրսէքլէրի չագըլ թաշլարընա վուրուլմըշ օլտըղընտան, տէհշէթլի պիր սուրէթտէ աղըրմագտա ըտը։ Պաշընտա կէնիշ պիր եարըգ աչըլմըշ օլուպ, սէլ կիպի գան ագմագտա ըտը. տիկէր եարալար հէր նէ գատար անըն կիպի աղըր տէյիլ իտիլէրսէ տէ, եինէ ֆէնա էլ ատէ աղըրմագտա ըտըլար։

Նիհայէթ պու ըրմագտան տըշարը չըգտը, վէ սէլ կիպի ագմագտա օլան գանը տուրտուրմագ իւզրէ նէ՛ եաբաճաղընը պիլմէտիյինտէն, սըրթընտաքի կէօմլէյի եըրթտը վէ պունտան պիր գաչ սարգը եաբտըգտան սօնրա, եարալարընըն իւզէրինէ գօյտու։ Պու թէտպիր գանը էքէյիճէ տուրտուրթտըղընտան, եօլունը միւմքին օլտըղը գատար տէվամ իթմէյէ պաշլատը. Ֆագաթ նէ՛րէյէ կիթտիյինի պիլմէմէքտէ իտի։

Պիչարէնին հալի բէք միւշքիլ իտի. քեամիլէն մէճհուլը օլան պիր մէմլէքէթտէ տօլաշմաղա մէճպուր օլտըգտան պաշգա, բրանկա էլպիսէսի տէ սըրթընտա օլտըղընտան, գարշըսընա հէր քիմ չըգարսա քէնտիսինի թանըյաճաղը վէ եիւզ ֆրանք միւքեաֆաթը էլտէ իթմէք իւզրէ քէնտիսինի թէվգիֆ իտէճէյի պէտիհի իտի. պիւթիւն չու միւլահազաթ Սէրվիննինին տէհշէթ վէ մէյուսիյէթինի պիր գաթ տահա արթըրմագտա ըտը։

Ագմըշ օլան գան գուվվէթինի քեամիլէն թիւքէթմիշ օլտըղընտան, եօլտա թէսատիւֆ իթտիյի պիր գայա իւզէրինտէ ազաճըգ օթուրմաղա մէճպուր օլտու. Ֆագաթ չու իսթիրահաթ՝ էֆքեարընա սիւքիւնէթ վէրմէտիյինտէն, պուլընտըղը վազիյէթին տէհշէթինի պիր գաթ տահա աչըքեարէ կէօրմէյէ պաշլատը վէ ալէլ աճէլէ այաղա գալգարագ.

— Ա՜հ, պէօյլէ մէնհուս պիր պալըթա գարշը ուղրաշմագ

նէյէ՞ եարար. պիւթիւն թէտպիրլէրիմ պիհուտէ օլաճագ տըր. թէքրար թէվգիֆ իտիլէրսէք բրանկայա կէօթիւրիւլմէքլիյիմ հիչ պիր չէյ մանի օլամազ. միւճազաթը սապըգամ իւզէրինէ իւչ սէնէ տահա զամմ իտիլէճէք, վէ պէտպախթ Սէրվիննի գարանլըգ պիր տամա աթըլաճագ տըր։ Օ՜հ, աճընաճա՛գ հալ... պէնիմ իչին հէր չէյ մահվ օլմուշ տըր, պունտան պէօյլէ նամուս, հայսիյէթ, իսթիգպալ կիպի չէյլէր իւմիտ իտէմէմ։ Օ՜հ, օ ճէհէննէմէ կիթմէքտէն իսէ, էօլմէյի տահա զիյատէ թէրճիհ իտէրիմ. օ պէտպախտլըղը մահզա ալչագլար գապուլ իտէպիլիրլէր. հայաթըմա խիթամ վէրմէլիյիմ, ճէնապը Հագգ պանա աֆվ իտէճէք տիր. - տէտի։

Պատէհու պիչարէ տէլիգանլը տիզ չէօքտիւ, վէ պիր չէվգի տինտարանէ իլէ տուա իթտի։ Տուասընը պիթիրտիքտէն սօնրա, քէմալը ճէսարէթլէ այաղա գալգտը, կէօմլէյինին բաչալարընը թօբլայըպ պիր իփ եաբտը վէ պատէհու միւնասիպ պիր աղաճ արաշտըրմաղա պաշլատը. Ֆագաթ էթրաֆընտաքի աղաճլարըն քեաֆֆէսի տէ թազէ վէ քիւչիւք օլտըգլարընտան, հիչ պիրիսինին տէ իչինէ եարամայաճաղընը անլատը. Լաքին պու քէյֆիյէթ քէնտիսինի ազմինտէն մէն՛ իտէմէտի. զիրա հայաթընա խիթամ վէրմէյի գաթիյէն գարարլաշտըրմըշ ըտը. ըզտըրապաթընա խաթիմէ չէքմէք իւմիտի քէնտիսինէ եէնի պիր գուվվէթ պախշ իլէտի. Թախմինէն պիր սաաթ գատար եիւրիւտիւքտէն սօնրա, պիր թագըմ սըգ աղաճլարլա մուհաթ օլան պիր օրման կէօզիւնէ իլիշտի. պունըն իւզէրինէ եիւզիւնտէ պիր չէօլէի իւմիտ բարլատը. քէմալը սիւրաթլա եիւրիւյէրէք, նիհայէթ օրմանա վասըլ օլտու, վէ աղաճը ինթիխապ իթտիքտէն սօնրա, կէօմլէք բաչալարընտան եափմըշ օլտըղը իփի պիր տալա պաղլատը. Ֆագաթ սօն տագըգասա, ճէնապը Հագգա սօն պիր տուա իթմէք արզուսընա տիւշտիւ։

Նակէհան զիհնինէ պիր միւլահազա վարիտ օլարագ.

— Իւզէրիմտէքի լիպասլարը չըգարմալըյըմ. էկէր պու լիպասլարըլա քէնտիմի ասաճագ օլուրսամ, նաշըմը պուլանլա-

րա պիր կէօնէ մէրհամէթի մուհիպ օլմայաճաղըմ. պէնի պէօյլէ պիր ճանի աստ իտէճէքլէր. էկէր պիլաքիս քէնտիմի հըպլագ սաաճագ օլուրսամ, իւզէրիմտէքի եարալարը կէօրէրէք, պէնի աճըյաճագլար տըր. խըրսըզլար պէնի սօյտըգտան սօնրա պէօյլէ պիր աղաճա սամըշ օլտըգլարընը զաննիտէճէքլէր տիր. պու սայէտէ հալիմ մէճհուլ գալաճագ, վէ քի՞մ պիլիր, պէլքի տէ ալիճէնապ պիր զաթ պանա քիւչիւք պիր մէզար վէրէճէք տիր։

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սէրվինէնի սըրթընտաքի լիպասլարը հըգարարագ, օրմանըն պիր թարաֆընտա պուլունան չայա ֆըրլաթտը։ Էֆքեարընըն իճրասընա հիչ պիր չէյ մումանաաթ իտէմէզ իտի. աղաճտաքի իփի պիլէ պօյնընա թագմագա հազըրլանտը. Ֆագաթ պիրտէն պիրէ ուզագտան պիր չան սէտասը իշիթտի. այնը սըրատա պիր չալար սաաթ տախի եարը կէճէյի վուրտու։

Պու սէտանըն թէէսիրիյլէ սարսըլարագ, ֆիքրինի տիկէր պիր մուլահազա իսթիլա էյլէտի. չանըն սէտասը վէզայիֆի տինիյէյէ տավէթ իտէն պիր իպթար օլտըղընը խայալլատը. Հագըգաթը հալ աթ աչըգ Նազարը տէհշէթի էօնիւնտէ թէճէսսիւմ իթտի վէ իշլէյէճէյի ճինայէթի մուտհիշէտէն նէֆրէթ իթմէյէ պաշլատը. պատէհու թիթրէյէ թիթրէյէ կէօզլէրինի սէմայա տօղրու գալտըրարագ.

— Եա՛ Ռապպի . . . զէնճիրի ըղտըրապըմ բէք աղըր տըր, լաքին սէնին նիհայէթսիզ մէրհամէթին պէնի անտէն գուրթարընճայա գատար թաշըյաճաղըմ. — տէտի։

Պու սէօզիւ միւթէագըպ աղաճտաքի իփի գօբարտը վէ էլպիսէսինին պագըյէսինի ալըպ կէօթիւրմիւշ օլան չայա ֆըրլաթտը։ Պունընլա պէրապէր պու գարարը ճէտիտ Սէրվինէնին ըզտըրապաթը գալպինի աղա թախֆիֆ իթմէտի։ Աճըգ, սօղուգ վէ եօրղունլըգ թէէսիրիյլէ գուվվէթտէն պիւս պիւթիւն տիւշմիւշ իտի. պինաէն ալէյհ պիր ազ էվվէլ չան սէտասընը իշիթմիշ օլտըղը քիլիսէյէ տօղրու կիթմէյի գարարլաշտըրտը։

Պու սըրատա եաղմուր քէսիլմիշ իտի. Հավա տախի ա-

ղաճըգ աչըլմըշ օլտըղընտան, չան գուլէսինին ուճընը խայալ մայալ ֆարգ իթտի, վէ պիր գաչ տագըգա գատար եիւրիւտիւքտէն սօնրա, մահիթապըն զայըֆ վէ սօլղուն զըյասըյլէ պիր խանէնին էօնիւնտէ պուլունտըղընը կէօրտիւ։ Իչպու խանէնին գաբուսը իւզէրինտէ պիր խաչ պուլընմագտա օլտըղընտան, մահալլէ բաբազընըն խանէսի օլտըղընը անլատը. Ֆագաթ էվվէլի էմրտէ թէրէտտիւտ իթտի. գաբույը չալըպ իմտատ տիլէմէք լազըմ կէլիպ կէլմէտիյինի պիլմէմէքտէ իտի. վիւճուտինին հըպլագլըղը խանէ սահիպինի իւրքիւտէճէյինտէն գօրգմագտա բըտը։ Մա մաֆիհ չագչագը էլինէ ալարագ. «Ալլահ պանա եարտըմ իթսին» տէտիքտէն սօնրա, գաբույը չալտը։

Իքի տագըգա սօնրա խանէ տէրունինտէն պիր սէտա իշիտիլտի, վէ գաբու իւզէրինտէ աչըլմըշ օլան քիւչիւք պիր գաֆէստէն պիր ռահիպ զուհուր իտէրէք.

— Կէճէնին պու վագթընտա գաբույը քի՛մ չալըյօր, պէնտէն նէ՞ իսթէյօրլար. — տէյու սօրտու։

Սէրվինէի. — Ա՛հ, բաբազ էֆէնտի, Ալլահ աշգընա օլսուն, գաբույը աչընըզ, սըրթըմտա պիր կէօմլէք պիլէ եօգ տըր, վիւճուտիւմ եարա պէրէ իչինտէ գալտը, աճըգտան, սօղուգտան, եօրղունլըգտան էօլիւյօրըմ, իմտատընըզը տիլէմէյէ կէլտիմ, հալիմէ մէրհամէթ իտինիզ, պէնի գուրթարընըզ։

Բաբազ. — Ազաճըգ պէքլէ, օղլում, հալինի կէօրիւյօրըմ, շիմտի կէլիր գաբույը աչարըմ։

Պու սէօզիւ միւթէագըպ ռահիպի միւմաթիլէյհ նապէտիտ օլտու, վէ պիր ազ սօնրա քիւչիւք պիր ֆէնէր իլէ ավտէթլէ գաբույը աչտը վէ Սէրվինէնին ումուզլարը իւզէրինէ պիր մանթօ պըրագտը. պատէհու տըգգաթլըճա եիւզիւնէ պագարագ.

— Նէ՞ գատար սօլմուշ սըն, ա՛յ օղուլ, եիւզիւնտէ րէնկ գալմամըշ, ղալիպա սէն տէ Գաժ օրմանընտաքի հայտուտլարըն պիր գուրպանը սըն. — տէտի, վէ Սէրվինէնին ճէվապընա պէքլէմէքսիզին.

— Արգամ սըրա կէլ, ղայպ խոճէք պիր տագըրգամըզ պիլէ եօգ տըր. – տէյու պէյան էյլէտի.

Պատէնու Սէրվինեյի ալըպ քիւչիւք պիր եէմէք օտասընա կէօթիւրտիւ վէ ուշագլարընը ույանտըրմագ իւզրէ չանը չալտը. պիր սանիյէ զարֆընտա Սիլվէն վէ Մարկրիթ Նամյարընտա պիր էրքէք վէ պիր գատըն իքի խըտմէթքեար եէմէք օտասընա գօշտուլար: Բաբաղ՝ իլաճ գութուսընը, աղաճըրգ սըճագ սու վէ պիր իքի պէզ բարչասը կէթիրմէլէրինի էմր էյլէտի. Խըտմէթքեարլար բաբաղըն իսթէտիքլէրինի կէթիրտիքլէրի կիպի, Սէրվինեյի ըսըթմագ իւզրէ տէ օճագտա աթէշ եագտըլար:

Միւհթէրէմ բաբաղ Սէրվինեյինին եարալարընը մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա, անլէրի սարըմագա պաշլատը. պու իշի ճէրրահլարա մախսուս պիր մէհարէթլէ իճրա իթտիքտէն սօնրա խասթայա էթ սույը իչիրտի, վէ Սէրվինեի պիր էյիճէ ըսընընճա, քէնտիսինէ պիր կէօմլէք կիյտիրիպ եաթըրմալարընը էմր էյլէտի:

Սէրվինեի բաբաղտան այրըլմաղտան էվվէլ, պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրի նագլ իթմէք իսթէտի. Ֆագաթ բաբաղ տիւշար օլտըղը սըթմայը թէշտիտ իթմէմէք իւզրէ, անըն պու արզուսընա մուվաֆագաթ իթմէտի:

Սաաթ նէտիյէ տօղրու, բաբաղ Սէրվինեի հագգընտա մալումաթ ալմագ իւզրէ անըն օտասընա կիթտի վէ Սիլվէն ույանըգ օլտըղընտան, խասթանըն տէրին տէրին ույումագտա օլտըղընը պէյան էյլէտի. Ֆագաթ Սէրվինեի պաշընը եօգարը գալտըրարագ.

— Խայր, պապաճըղըմ, ույումայօրըմ, հաթթա պէնի գապուլ իթտիյինիզտէն պէրու, քէնտիմի սանքի էյի պուլույօրըմ. Հըսսըմ չիւքրանըմը նա՛սըլ իպրազ իտէճէյիմի պիլէմէմ. չիմտիլիք կիւնահլարըմը տինլէմէնիզի րիճա իտէրիմ. – տէտի:

Բաբաղ Սէրվինեյինին հըսսիյաթը տինտարանէսինտէն հէմ միւթէէսսիր վէ հէմ տէ միւթէհայյիր օլարագ, անըն րիճասընը րըզա կէօսթէրտի, վէ օտատան տըշարը չըգմա-

սընը խըտմէթքեարա իշարէթլէ անլաթտը: Օնլար եալընըզ գալընճա, Սէրվինեի ուսուլճաճըգ եաթաղընտան աշաղըյա էնտի, վէ բաբաղըն էօնիւնտէ տիզ չէօքտիւ. բաբաղ իսէ մէրգումը թութարագ եաթաղընա չըգմասընը էմր էյլէտի. Ֆագաթ Սէրվինեի ըսրար իտէրէք.

— Խա՛յր, պապաճըղըմ, պէնիմ կիպի պիր կիւնահքեար էօնիւնիւզտէ տիզ չէօքէրէք իֆատէի հալ իթմէլի տիր. Լութֆէն պէնի տինլէյինիզ. – տէտի:

Պիչարէ Սէրվինեի պիր սաաթտան զիյատէ պու հալտէ գալարագ, մալումըմըզ օլան վուգուաթը էթրաֆլըճա հիքեայէ էյլէտի. Բաբաղ՝ մէրգումըն սիլսիլէի իֆատաթընը ասլա գաթ իթմէտի. Սէրվինեի պու հիքեայէյի պիթիրինճէ, բաբաղ.

— Գազան ա՛, օղլում, պանա սէօյլէտիյին սէօզլէրտէն միւթէէսսիր օլտըմ. Էկէր պանա հագըգաթը հալի սէօյլէտին իսէ, սօնընա գատար սէնի հիմայէ իտէճէյիմի վաատ իտէրիմ. Էկէր պիլաքիս պէնի ալտաթտըն իսէ, հըսսիյաթը ֆուգարաբէրվէրանէ նէյի իճապ իտէրսէ, օնու եափաճաղըմ. Եանի սէնի թէտավի իտէճէյիմ, վէ սօնրա տա եօլա գօյաճաղըմ. – տէտի:

Սէրվինեի. – Օ՛հ, պապաճըղըմ, սիզի ալտաթմաղա մուգթէտիր տէյիլիմ. սէօզլիւմէ իթիմատ իտինիզ, սիզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր հագըգաթը հալտէն իպարէթ տիր:

Բաբաղ պու սէօզլէրտէն էմին օլարագ, օտատան տըշարը չըգտը վէ Սիլվէն իլէ Մարկրիթի չաղըրարագ.

— Էվլատլարըմ, պու կէճէ պուրատա ճէրէյան իտէն վուգուաթը հիչ քիմսէ տույմայաճագ տըր. Քէյֆիյէթ՝ պէօյլէ պիր ֆէլաքէթի վէ պէօյլէ պիր հագսըզլըղը թամիր իթմէքտէն իպարէթ տիր. Էկէր պու կէճէ պուրատա վուգուա կէլէն ահվալի պաշգասընա սէօյլէյէճէք օլուրսանըզ, պու հագսըզլըղա սիզ տէ իշթիրագ իթմիշ օլաճագսընըզ. – տէտի:

Սիլվէն վէ Մարկրիթ հիչ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէյէճէքլէրինի բաբաղա վաատ իթտիլէր:

Սէրվինի՝ կէրէք բարազ վէ կէրէք Սիլվէն իլէ Մարկրիթ թարաֆընտան կէօրտիւյիւ հիմմէթ վէ ղայրէթ սայէսինտէ, աղ վաղթ զարֆընտա շիֆաբէզիր օլտու։ Բարազ մէրգումըն իֆատէ իթտիյի սէօզլէրին սըհհէթինի թասդիգ իթմէք իւզրէ, մալումաթը լազըմէյի ախզ իտէպիլէճէյի եէրլէրէ մէքթուպլար եազտը. կէլէն ճէվապլարըն քաֆֆէսի տէ Սէրվինիյին լէհինտէ իտի. պունըն իւզէրինէ բարազ մէմնուն օլարագ, Սէրվինիյի բէնտի նէզտինէ չաղըրտը վէ բէտէրանէ պիր թավր իլէ.

— Պէնի տինլէ, սէվկիլի օղլում, սէօյլէտիյին սէօզլէրին գարինի հագըգաթ օլտուղունը թասդիգ իթտիմ. սէնին պիր գապահաթըն վար ըսա, օ տա՝ պէօյլէ պիր միւլահազասըզլըգըլա հարէքէթ իթմիշ օլտուղըն տըր. սէնի պու հալտէն գուրթարաճաղըմը վատ իթմիշ իտիմ. վատըմը թութմագ իսթէրիմ։ Շու եօլ թէզքիրէսի սէնին տիր. պունըն վասըթասըյլա Հինտիսթանը Շարգիյէ կէչէպիլիրսին։ Պու իքի եիւզ ֆրանքը տա ալ վէ ձէնապը Հագգա տուա էյլէ։ Շու սանտըգտա պիր իքի գաթ էլպիսէ, պիր գաչ տանէ քիթապ վէ սէն մէվգըտա պիր տէլիգանլըյա լազըմ օլան հէր շէյ մէվճուտ տըր. — տէտի։

Սէրվինի բարազըն ուլուվվը ճէնապ վէ սէմահէթինտէն օ տէրէճէ միւթէէսսիր օլտու քի, հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշլատը. բարազ սէօզինի շու եօլտա տէվամ էյլէտի.

— Էվվէթ, սէնի Հինտիսթանը Շարգիյէ կէչիրմէք չարէսինի պուլտում. սէնի նագըլ իտէճէք օլան կէմինին գաբտանըյլա գօնուշտում. միւմաիլէյհ սէնի Պէնարէսէ կէօթիւրէճէք տիր. ումարըմ քի հիւսնիւ ախվալըն վէ նէզաքէթի թապիաթըն սայէսինտէ օրատա եէրլէշիպ մէսուտանէ պիր էօմիւր կէչիրէպիլէճէքսին։

Սէրվինի իհթիրամքեարանէ պիր սուրէթտէ բարազըն էլինի էօփիւպ տըշարը չըգտը։ Իքի կիւն սօնրա մէրգում Պէնարէսէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմէքտէ իտի. կէմիտէ բարազըն պահս իթմիշ օլտուղու գաբտան թարաֆընտան հէր տիւրլիւ մուավէնէթէ մազհար օլտու։

Քէնտիսինին քեամիլէն մէճհուլը օլան պու շէհրէ վասըլ օլունճա, էվվէլի էմրտէ ատէմ թանըմագ սըգընտըսընա տիւշտիւ. Ֆագաթ մէմալիքի սաիրէ կիպի օրատա տախի էմնիյէթ գազանմագ միւշքիլճէ օլտուղունտան, պու սըգընտըսընա մուվաֆֆագ օլամատը. Պիչարէ տէլիգանլը տա բարազըն վէրտիյի իքի եիւզ ֆրանքտան մաատա պիր մանղըր եօղ ըտը. Հալ պու քի պու աքճէ քէնտիսինի սօնընա գատար պէսլէյէմէզ իտի։ Օրանըն հավասընա հէնուզ ալըշգըն օլմատըղընտան, նիհայէթ խասթալանտը, վէ միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա էսպապը թէսյիւշտէն պիւս պիւթիւն մահրում գալտը, խասթալըգտան գալգընճա, ատի պիր կիւնտէլիքճի կիպի չալըշմաղա մէճպուր օլտու. Ֆագաթ քէնտիսի հէնուզ տէրմանսըզ օլտուղտան պաշգա, պու կիպի իշլէրէ տէ ալըշգըն օլմատըղընտան, հէր զէման իշ իլէ մէշղուլ օլամազ ըտը. պինաէն ալէյհ գազանտըղը աքճէ անճագ գարնընը տօյուրմաղա քիֆայէթ իտէպիլիր իտի։ Պու սուրէթլէ իւչ տէօրթ այ գատար չալըշտըգտան սօնրա, քէնտիսինի պիր գաչ տէֆալար իսթիխտամ իթմիշ օլան պիր ֆապրիգա իշճի պաշըսը նիհայէթ պիր կիւն քէնտիսինի նէզտինէ չաղըրտը, վէ զէնկին պիր Ինկիլիզէ այիտ օլան պիր շալ ֆապրիգասընտա քէնտիսինէ պիր մէմուրիյէթ իթա իյլէտի։ Սէրվինի պու մէմուրիյէթի քէմալը սատագաթ վէ զէքեավէթլէ իճրա իյլէտիյինտէն, իշճի պաշը ղայէթլէ մէմնուն օլտու. Ֆագաթ թալիի մէնհուս քէնտիսինի օրատա տա րահաթ պըրագմատը. Ֆիլ ասըլ Պէնարէսյի օլուպ Սէրվինիյին իշճի պաշը մուավէնէթիյլէ եէրինէ կէչմիշ օլտուղը շախս պունլարա գարշը ղարազ սագլամըշ օլտուղընտան, արգատաշլարընտան պիր գաչը իլէ իթթիֆագ իտէրէք, անլէրի ֆապրիգատան գօվտուրմաղըղը գարարլաշտըրտը։ Պու մագսատա վասըլ օլմագ իւզրէ, ֆապրիգա սահիպի նէզտինտէ խաֆիյէն էօյլէ թէտպիրլէր գուլլանտը, էօյլէ տօլապլար չէվիրտի քի, կէրէք իշճի պաշը վէ կէրէք պէտպախթ Սէրվինի ֆապրիգատան գօվուլտուլար։

Սէրվինի ֆապրիգատան չըգտըգտան սօնրա, տահա

զիյատէ տուչարը սէֆալէթ վէ զարուրէթ օլտու. զիրա տուշ-մէնլէրի քէնտիսի հագգընտա ֆէնա ֆէնա չախըալար նէշր իտէրէք, անըն մէմուրիյէթէ կիրմէսինի քեամիլէն իմքեան խարիճինէ չըգարմըշլար ըտը: Պու թիւն գալպլէր թաշ քէսիլմիշ վէ պիւթիւն գարտուլար գարանըշ ըտը. Հէր քէս քէնտիսինէ նազարը հիտաէթ վէ հագարէթլէ պագմագտա ըտը:

Նիհայէթ Սէրվինեի օ՛ տէրէճէ սէֆիլ գալտը քի, միւթէմատիյէն պիր գաչ կիւնլէր աճ տուրտու. պունըն իւզէրինէ տիլէնմէյէ խաթըրընա կէլմիշտի. Ֆագաթ պէօյլէ պիր մէզէլլէթէ գաթլանմագտան ըսա մէքթուպ, բաքէթ վէ պօղչա կիպի չէյլէր թաշըմագլա կէչինմէյի թէրճիհ իյլէտի: Զօզտէֆալար Պէնարքէս չէհրի գուրպինտէքի վասի օրմանլարա կիտէր վէ օրատա պիր թարաֆա չէքիլիփ պահրը խայալաթ վէ միւլահազաթա տալար ըտը. հաթթա մէքիւլաթ վէ լէվազըմաթը սաիրէյի թէճտիտ իթմէյէ լիւզում կէօրմէտիքճէ, Պէնարքէսէ ավտէթ իթմէզ իտի:

Մէզքիւր օրմանլար իչինտէ կիւզէլ պիր եէր պուլմուշ օլուպ, կէճէլէրի օրատա կէչիրիր վէ էքսէրիյա օրատա միւլահազաթ վէ թէֆէքքիւրաթա տալար ըտը. պու եէր տիք պիր գայա բաշըասընտան խպարէթ օլուպ, պիր թաղըմ խօշ գօգուլու աղաճլար իչպու գայանըն թէբէսինի իհաթա իթմիշլէր իտի: Սէրվինեի օրատա վահշի հայվանլարըն բէնչէսինէ չիքեար օլմագտան գօրգմայարագ պիր գաչ կիւնլէր կէչիրէպիլիր իտի. եալընըզ հավալարըն իթիտալսըզլըղընա գարշը պիր թէտպիր պուլմաղա չալըշմագտա ըտը. պիր միւտտէթտէն պէրու պու էֆքեարըլը պաշա չըգարմաղա չապալամագտա իքէն, պիր կիւն աճէլէ աճէլէ եիւրիւյէն պիր այագ սէտասը իշիթտի, վէ պիր աղ սօնրա պէնզի ուչմուշ, իւսթիւ պաշը եըրթըլմըշ վէ գանլարա միւլէմմա օլմուշ պիր ատէմ կէօրտիւ. պու ատէմ քէնտիսինի թաագիպ իթմէքտէ օլան իրի պիր գաբլանտան եագայը գուրթարմաղա չապալամագտա ըտը. մէրգում պու տէհշէթլի տուշմէնինէ գարշը քէնտիսինի միւտաֆաա իտէպիլէճէք հիչ պիր սիլահա մալիք տէյիլ ի-

տի. քէնտիսի իլէ գաբլան արասընտա վուգուա կէլմիշ օլան մուպարազատա կէրէք թիւֆէնկինի վէ կէրէք ավճը պուչաղընը ղայպ իթմիշ վէ պունլարտան եալընըզ թիւֆէնկին պօրուսը իլէ պուչաղըն գընը գալմըշ ըտը: Գաբլան իսէ պիր գաչ եէրինտէն եարալանմըշ օլտըղընտան, հիտտէթինտէն գուտուրմըշ վէ քէնտիսինի թաագիպ իթմէյէ պաշլամըշ ըտը:

Սէրվինեի պու հալի կէօրիւնճէ, տէրհալ այաղա գալգտը վէ մըզրաղընը վէ պալթասընը ալտըգտան սօնրա, մէրգումը միւտաֆաա իթմէյէ կիթտի. Էճնէպի օրմանլար արասընտան պէօյլէ մէմուլըն ղայրը պիր եարտըմճը զուհուր իթտիյինի կէօրիւնճէ ատէթա միւթէաճճիպ օլարագ, աղաճըգ տուրտու. Ֆագաթ վագթ քէչ գըյմէթտար օլտըղընտան, Սէրվինեինին էլպիսէսի քէնտիսինէ քէչ տէ էմնիյէթլի կէօրիւնմէմէքլէ պէրապէր, տէրհալ մէրգում իլէ պիրլէշիփ գաբլանա գարշը տէօյիւշմէյէ պաշլատը: Հայվան եէնիտէն տէսպի գուվվէթ իթմիշ օլտըղընտան, տուշմէնլէրինտէն էվվէլա հա՛նկըսընըն իւզէրինէ սալտըրաճաղընը տիւշիւնիւյօր կիպի կէօրիւնմէքտէ իտի. Լաքին պունլար պիր տէլիլին աղըղընտա պուլունտըգլարընտան, քէնտիլէրինի սուհուլէթլէ միւտաֆաա իտէպիլմէքտէ իտիլէր:

Նակէհան գաբլանըն հիտտէթի սօն տէրէճէյի պուլարագ, եըլտըրըմ սիւրաթընա մուատիլ պիր սիւրաթլա տուշմէնլէրինին իւզէրինէ սալտըրտը. Հէր իքիսի տէ տարպէլէրինի արթըրտըլար. Ֆագաթ գաբլան սըչրայարագ պու տարպէլէրտէն գուրթուլմագտա ըտը: Սէրվինեի ֆիւթուրսըզլըղընը ղայպ իթմէմիշ իտի. Ֆագաթ էճնէպի օ զէմանա գատար քէչ չօգ գան ղայպ իտէրէք գուվվէթտէն տիւշմիւշ օլտըղընտան, հայվանըն պիր համլասը իւզէրինէ եէրէ տէվրիլտի. Էճնէպիյի գուրթարմագ իւզրէ իքէն Սէրվինեի տախի պաճաղընտան եարալանտը. պունըն իւզէրինէ Սէրվինեի իլէ գաբլան արասընտա պիր մուպարազա տըր պաշլատը: Սէրվինեի պիր վուրուշտա հայվանըն պէօյրիւնտէ տէրին պիր եարա աչտըղընտան, հայվան կէրի կէրի չէքիլտի վէ քէմալը վահշէթլէ

թէքրար ուղէրինէ սալտըրտը. Սէրվինի իսէ գօլունը մէթին պիր թաւր իլէ եօգարը գալտըրտը, վէ էլինտէքի մըզրաղըյ-լա հայվանըն գաֆասընա էօյլէ պիր տարպէ էնտիրտի քի, կէօզլէրինին պիրի բաթլատը. Լաքին հայվանըն եարալարը չօ-ղալտըգճա, հիտտէթ վէ վահշէթի տէ օ նիսպէթտէ արթ-մագտա ըտը։

Պու սըրատա էճնէպի աղաճըգ քէնտիսինի պուլարագ ա-յաղա գալգտը, վէ եանընտա պուլընան Սէրվինինին պալ-թասընը էլինէ ալըպ գավղայա կիրիշմէք իսթէտի. Ֆագաթ պաղըսընտա գուվվէթ պուլընմատըղընտան, վուրտըղը տար-պէլէր թէէսիրսիզ գալմագտա ըտը. Նիհայէթ հայվան եէ-տիյի տարպէլէրտէն սէրսէմլէնէրէք եէրէ տիւշտիւ, վէ էթ-րաֆը գանլարա պիւլիւտիւ. Սէրվինի իլէ էճնէպի կէպէրիյօր ղանն իտէրէք, իշինի պիթիրմէք ուզրէ հէման ուղէրինէ հիւճիւմ իթտիլէր. Ֆագաթ հայվան պիր սըչրայըշտա այա-ղա գալգտը վէ եէնի պիր վահշէթլէ էճնէպինին ուղէրինէ ատըլտը։ Էկէր Սէրվինի հէման իմտատընա եէթիշմէմիշ օլ-սայըտը, էճնէպինին իշի պիթմիշ իտի. Մէրգում պիւթիւն գուվվէթինի թօբլայարագ, էլինտէքի մըզրաղը պիր համլէտա հայվանըն կէօյսիւնէ սաբլատը։

Հայվան պիր միւտտէթճիք աղըրըյլա մըզրաղը չըգարմա-ղա չապալատը. Ֆագաթ պիւթիւն ղայրէթի հէպայա կիտէ-րէք, եէրէ եուվարլանտը վէ աճը աճը կիւմիւրտէյէրէք գըվրըլըպ պիւքիւլմէյէ պաշլատը։ Ագզընտան բիւսկիւրէն գանլար էթրաֆը պիր գան տէրեասընա չէվիրտի. Պիր աղ սօնրա գուվվէթի պիւս պիւթիւն բէսիլէրէք, միւտհիշ պիր խըրըլթը սալըվէրտի վէ նիհայէթ պիւքիւլէ պիւքիւլէ կէ-պէրտի։ Պունըն ուղէրինէ էճնէպի քէմալը մէսէրէթլէ այա-ղա գալգարագ Սէրվինինին պօյնընա սարըլտը, վէ հէյէճա-նը գալպի սաիգասըյլա անը գօլլարը արասընտա սըգարագ.

— Ա՛հ, հայաթըմը սիզէ պօրճլույըմ, հէր քիմ օլուրսա-նըզ օլունըզ, հըսսը շիւքրանիյէթիմէ իթիմատ իտէպիլիրսի-նիզ. — տէտի։

Սէրվինի տէրհալ արզը թէշէքքիւր իլէտի վէ մէր-

գումըն տէրմանըղ օլտըղընը կէօրէրէք, եանընտա պուլը-նան պիր չիչէտէն պիր գաչ տամլա չէքէր բագըրը իչիրտի։ Պու իլաճ էճնէպիյէ ազաճըգ գուվվէթ վէրտի։

Սէրվինի տախի պիր գաչ եէրինտէն եարալանմըշ ըտը. Ֆագաթ պու եարալար էճնէպինին եարալարը գատար թէհ-լիքէլի տէյիլ իտի. Էճնէպի իսէ պիր չօգ եէրլէրինտէն աղըր ճէրիհալար ալմըշ օլտըղընտան, տէհշէթլի պիր աղրը հըսս իթմէքտէ վէ ատէթա եէրինտէն գըմըլտայամամագտա ը-տը։

Սէրվինի անըն էսվապլարընը չըգարտըգտան սօնրա, պիր գաչ տամլա չէքէր բագըրը իլէ եարալարընը օվալատը. Պու ամէլիյաթ էվվէլի էմրտէ էճնէպինին աղըրլարընը թէս-քին իյլէտի իսէ տէ, մուախխարէն պէօյլէ պիր ֆէրահլըգ հըսս իթմէյէ պաշլատը։ Սէրվինինին շու մուամէլէսի սատը-գանէ վէ ճանսիփարանէսի քէնտիսինէ բէք զիյատէ թէէսիր իթտիյինտէն, մէրգումըն քիմ օլտըղընը անլամագ արզուսը-նա տիւշտիւ. Ֆագաթ ա՛ա պիր թագըմ սուալլէր սօրմագլա նէ՛ մէվզը վէ նէ՛ տէ զէման միւսաատէ իթմէմէքտէ իտի։

Էճնէպի Սէրվինինին գօլունա տայանարագ, պուլըն-տըգլարը մէվգըտան աշաղըյա էնտի, վէ պատէհու իքիսի պիրլիքտէ օրմանլար արասընտան եիւրիւյէրէք, շէհրէ տօղրու միւթէվէճճիհ օլտուլար. Ֆագաթ անճագ պիր գաչ ատըմ եիւրիւմիւշլէր իքէն, էճնէպինին գուվվէթի պիւս պիւթիւն թիւքէնէրէք, պիրտէն պիրէ պայըլտը. Մէրգումըն ագլընը պաշընա կէթիրմէք ուզրէ հէր նէ գատար Սէրվինի օլանճա ղայրէթինի սարֆ իլէտի իսէ տէ, հիչ պիր ֆայտէ իստիհ-սալ իտէմէտի. Պիչարէ տէլիգանլը նէ՛ եարաճաղընը չաղըր-մըշ ըտը. Վագթ էբէյիճէ իլէրլէմիշ վէ կէճէ գարանլըղը տա օրթալըղը պասմըշ ըտը. Էճնէպի կիպի քէնտիսի տէ եա-րալանմըշ օլտըղընտան, հայաթընը գուրթարմըշ օլտըղը պու ատէմի նա՞սըլ կէօթիւրէճէյինի պիլմէմէքտէ իտի. Զիրա շէհ-րէ վարմագ իչուն տահա պիր սաաթ գատար եօլ եիւ-րիւմէք լազըմ ըտը. Ֆագաթ մէթանէթ վէ ճէսարէթինի ղայպ իթմէյէրէք, արգատաշընը գալտըրըպ ումուզունա ալ

տը, վէ ալտըղը խալալսըտան հըսս իթտիյի աղըրըյա պաղմաղըղըն չէհրէ տօղըու խուրուժէյէ պաշլատը ։

Շէհրէ վարմաղա անճագ պիր գաչ խուզ ատըմ գալմըշ իքէն, տէվրիյէ գօլունա չըգմըշ օլան պիր պէօլիւք հինտլի ասքէրի գարշըսընա չըգըպ քէնտիսինի թէվգիֆ իթտիլէր. պունլար Սէրվինիյի պիր խըրսըզ զանն իթտիքլէրինտէն, քէնտիսինէ սուի մուամէլէ կէօսթէրմէյէ պիլէ տավրանտըլար. Ֆագաթ տէվրիյէ գօլունըն րէիսի օլան զաթըն էմրի իւզէրինէ, զապըթա միւտիրինին հուզուրընա կէօթիւրտիւլէր Սէրվինի օրատա ումուզընտաքի էճնէպիյի աշաղըյա գօյտու. Ֆագաթ ասքէրլէր պու ատէմի հէնուզ մուայէնէ իթմիշլէր իքէն, հէրսի պիր աղըզ «սըր Լէմպթըն ճէնապլէրի տիր. միւմախիլէյհ պու սապահ օրմանլարտա ավա չըգմըշ ըտը» տէյու հայգըրտըլար ։ Պունըն իւզէրինէ Սէրվինի հիքեայէ իթտիյիմիզ վուգուաթը մուխթասարէն նագլ իթտի, վէ օրատա պուլընանլար պու հարէքէթի ֆէտաքեարանէսինտէն տօլայը քէնտիսինի թէպրիք իթտիլէր ։

Պատէհու պիր սէտտ կէթիրիլտի, վէ էճնէպի իչինէ գօնըլտըգտան սօնրա, Պօշանտա վագը սէյֆիյէսինէ նագլ իտիլտի ։ Ցէրհալ հէքիմլէր չաղըրըլտը վէ կէրէք Սէրվինիյէ վէ կէրէք սըր Լէմպթընա լազըմ կէլէն միւտավաթ իճրա իտիլտի ։ սըր Լէմպթըն կէօզլէրինի աչընճա էմրաֆընա պիր նազարը թէճէսսիւսքեարանէ աթֆ իթտի վէ քէնտիսինի գուրթարմըշ օլան ատէմին նէ՞րէտէ պուլընտըղընը սօրտու. խանըմտաքի տատա խաթմըշ օլտըղընը ճէվապէն սէօյլէտիլէր. Ֆագաթ միւմախիլէյհին պիր իշարէթի իւզէրինէ քէնտի խաթաղը խանըմտա տիկէր պիր խաթագ հազըրլանտը, վէ Սէրվինի օրայա նագլ իտիլտի ։ սըր Լէմպթըն Սէրվինինին էլլէրինի թութտը վէ էն մուշֆիգանէ, էն խալիսանէ սէօզլէրլէ արզը թէշէքքիւր իյլէտի.

Սէրվինի՝ աթըպպանըն զայրէթ վէ մէհարէթի սայէսինտէ սէքիզ կիւնէ գատար այաղա գալգտը. Ֆագաթ սըր Լէմպթընըն թէտավիսի պու գատար չապուգ խիթիհամ իտիլէմէտի. Իքի հէքիմ միւթէմատիյէն խանըմտա տուրմագտա վէ

ահվալը սըհհիյէսինի նէօպէթլէ մուայէնէ իթմէքտէ իտիլէր. Լաքին պիր այ սօնրա թէհլիքէյի պիւս պիւթիւն սավուշտըրմըշ վէ Սէրվինի իսէ պիւս պիւթիւն էյիլէշմիշ իտի.

O զէման սըր Լէմպթըն քէնտիսինի գուրթարմըշ օլան պու ատէմին քիմ օլտըղընը անլամագ իսթէյէրէք, պու արզուսընը Սէրվինիյէ պէյան իյլէտի, վէ Սէրվինի տախի օ վագթա գատար պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրի միւմախիլէյհէ նագլ ու հիքեայէ իյլէտի. Ֆագաթ պիր չալ ֆաղիրգասընա կիրմիշ վէ օրատան մուախխարէն թարտ իտիլմիշ օլմասընը հէնուզ հիքեայէ իթմիշ իքէն, սըր Լէմպթըն.

— Ա՛հ, եա՛ Րապպի, ֆաղիրգատան գօվուլան սէ՞ն մի իտին, պիչարէ չօճուգ, օ՛հ, հագգընտա պէօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլունմալարընա սէպէպ օլան պէն իմ. խա՛յր, սէնին գապահաթըն եօգ տըր, պէնի ալչագճասընա ալտաթտըլար. — տէյու հայգըրտը ։

Սէրվինի պու սէօզլէրի իշիտինճէ տուչարը հայրէթ օլուպ գալտը. Ֆագաթ չալ ֆաղիրգասընըն իչճի պաշըսընտան վէ միւտիրի ումումընտան պաշգա հիչ քիմսէյի թանըմամագտա օլտըղընը վէ ֆաղիրգա սահիպինին նէ՛ իսմինի իշիթմիշ վէ նէ՛ տէ չախսընը կէօրմիւշ օլտըղընը տէրխաթըր իտինճէ, սըր Լէմպթընըն սէօզլէրինին մանէասընը անլատը. գուրթարմըշ օլտըղը ատէմ չալ ֆաղիրգասընըն սահիպի իտի

3

ԽԸՐՍԸԶԼԱՐ ԷՎԻ

Նօրմանտի թարիգի իւզէրինտէ, Նէօյլի վէ Նանթէր գարիյէլէրի արասընտա, մէնզարէի խարիճիյէսի զայէթ սէֆիլանէ օլան վէ 2 նումէրօյը համիլ պուլընան պիր միւսաֆիրխանէ

մէվճուտ ըտըր ։ Պու միսաֆիրխանէ Նանթէր գարիյէսինին պիրինճի էվի օլուպ , գարիյէի մէզքիւրէտէն պիր գաչ թիւֆէնք մէնզիլի ուզագլըղըը վար ըտըր ։

Պու խանէնին գաբուսը իւզէրինտէ պիր րէսմ պուլուն-մագտա օլուպ , պունըն իւզէրինտէ տէ պիր զըրհլը ասքէրի , պիր մաճար ասքէրի վէ պիր տէ մըզրագլը նէֆէր թասվիր իտիլմիշ վէ ալթընտա տա « ԽԻԶ ԳԱՐՏԱՇԼԱՐ » քէլիմէլէրի եազըլմըշ ըտըր ։

Հիքեայէմիզին ճէրէյան իթտիյի թարիխտէ , Պիէն-Վընիւ արմասընը համիլ պուլունան իշպու միսաֆիրխանէ սահիպլէրի չէհիրտէ էյի պիր նամ գազանմըշլար ըտը . Ճիվարլարտա հէր քէս բէտէրին իսթիգամէթ վէ սաֆտէրունլըղըընը , վալիտէնին սատագաթ վէ տինտարլըղըընը , իքի գըզըն ղայրէթ վէ ճալըշգանլըղըընը վէ օղլունըն ագըլ տիրայէթ վէ իշկիւզարլըղըընը մէտհ ու սէնա իթմէքտէ իտիլէր ։

Իշթէ օգույանլարըմըզը իշպու միսաֆիրխանէյէ իտխալ իտէճէյիզ ։

Իւչ գատըն՝ քիւչիւք պիր սալօնտա , պէօյիւք պիր լամպանըն սօլղուն ըշըղըյլէ , ազշամ եէմէքլէրինի հազըրլամագտա իտիլէր՝ Պու սալօն հէմ մաթպախ վէ հէմ տէ եէմէք օտասը խըզմէթինի կէօրմէքտէ իտի . հէր չէյ թէմիզ վէ մունթազամ պիր հալտէ պուլունույօր ըտը . Թէնճէրէլէր օճագլար իւզէրինտէ գայնամագտա վէ էթրաֆա խօշ պիր գօգու նէշր իթմէքտէ իտիլէր ։

Պու իւչ գատընլար օտանըն պիր քէօշէսինտէ մէվճուտ պուլունան քիւչիւք պիր մասանըն էթրաֆընտա օթուրմըշլար ըտը. Պունլարտան էն պէօյիւյիւ ուզուն պօյլու, կիւճլիւ գուվվէթլի վէ տիլպէր չէհրէլի պիր գատըն օլուպ , գըրգտան գըրգ իքի եաշընտա գատար կէօրինմէքտէ իտի . Կէօզլէրի մաի վէ ուզուն քիրփիքլի , աղզը քիւչիւք վէ բէմպէ տուտագլը , պէլի ինճէ վէ ղայէթ հիւսնլիւ իտի . սըրթընտա օթէլճի գատըն էլպիսէսի կէյինմիշ իտի ։

Պու գատընըն սաղ թարաֆընտաքի՝ եիկիրմի իքի եաշլարընտա պիր գըզ օլուպ , վիւճուտճա հէր նէ գատար ղայըֆ

ըտը ըսա տա , տիլպէր չէհրէսի , գըրմըզը տուտագլարը, պէյազ ինճու տիշլէրի , գարա կէօզլէրի , քէման գաշլարը , սիյահ սաչլարը քէնտի ճինսինէ մախսուս օլմայան պիր չիտտէթի թապիաթա մալիք օլտըղըընը կէօսթէրմէքտէ իտի ։ Պունըն իսմի Մարկրիթ իտի ։

Գատընըն սօլ թարաֆընտաքի իսէ՝ անճագ օն սէքիզ եաշլարընտա պիր գըզ օլուպ , պունըն տա սաչլարը գումրալ , չէհրէսի ուզուն վէ ղայըֆ վէ գըրմըզը պէնէքլէրի համի իտի ։ Վագըա կէօզլէրի էրքէյիճէ կիւզէլ վէ շաշաատար իտի իսէ տէ , չէնէսի ղայըֆ վէ հըզգընթըլը , էլլէրի իրի վէ քէմիքլի վէ այագլարը էնլի վէ պիչիմսիզ օլտըղը կիպի , աղզընտա տա թէք պիր տիշ եօգ ըտը ։ Պունըն իսմի տէ Բասիֆիգ իտի ։

Պու իւչ գատընլար քէմալը սուքիւթլէ իշլէրինի կէօրմէքտէ իտիլէր . պիր ազ էվվէլ պաշլամըշ օլան ֆուրթունա պունլարըն մուհավէրաթընա խիթամ վէրմիշ վէ իւչիւնիւ պիրտէն տէհշէթէ տիւշար իլէմիշ իտի ։ Պու սըրատա օտանըն պիր քէօշէսինտէ մէվճուտ պուլունան սաաթ չալմագա պաշլայըպ սուքիւթու գաթ իթտիյինտէն , գըզլարըն վալիտէսի օլան գատըն .

— Սաաթ տօգուզ պուչուղը վուրույօր , տահա քիմսէլէր եօգ , շիւպհէսիզ քի ճէնապը Հագգ պու կէճէյի տախի պօշ պօշունա կէչիրմէքլիյիմիզէ միւսաատէ իթմէյէճէք տիր . զիրա ալթը կիւն տիւր քի սիֆթահըմըզ եօգ . — տէտի ։

Մարկրիթ . — Պու բէք թօհաֆ չէյ տիր , պուրատա եաթմագա կէլէնլէրին քեաֆֆէսի տէ սէֆալէթի հալտէ պուլունույօրլար ըտը . կէչէնէք պունա մուվաֆֆագըյէթսիզլիք տէնիլէպիլիր ։

Բասիֆիգ . — Ֆագաթ կէչէն կէճէ եաղըը պիր քէլէպիր գաչըրտըղըմըզը ունութտընը՞զ մը ։

Մարկրիթ . — Նասը՞լ , չիֆթլիքլէրտէ տիլէնիյօր կիպի կէօրինէն ինսանի իչի՞ն մի սէօյլէյօրսըն ։

Բասիֆիգ . — Էվվէ՛թ , պէլինին էթրաֆընտա տօլու պիր քէմէրի վար ըտը . պունը պէն կէօզիւմ իլէ կէօրտիւմ ։

Մարկրիթ. — Կէօրտիւն իսէ նի՞չին բէտէրէ սէօյլէմէտին։

Պու սըրատա պիրտէն պիրէ պիր շիմշէք բարլատը վէ միւթէագըպէն շիտտէթլի պիր եըլտըրըմ բաթըրտըսը իշի-տիլտի։

Բասիֆիք. — Պու հավատա միւշթէրի կէլէճէյինի ասլա մէմուլ իթմէմ։

Մարկրիթ. — Քի՞մ պիլիր, իտարէ օլսուն իչին եիւրիւյէ-րէք սէյահէթ իտէն վէ կէճէյի պուրատա կէչիրէն գույում-ճը խաթըրըընտա՞ մը տըր, օ ալ հալը ալ ըտը, հա՞։

Պու սըրատա տիկէր պիր եըլտըրըմ տահա բաթլատը վէ իչարը խանէյի էսասընտան սարստը. պունըն իւզէրինէ գըզլարըն վալիտէսի եիւզինտէ պիր խաչ իշարէթի եաբա-րագ.

— Եա՛ րապպի, պիզի մուհաֆազա էյլէ. — տէյիւ հայ-գըրտը։

Նիհայէթ ֆուրթունա ազար ազար գէսիլի սուքունէթ իթտիլինտէն, պունլար թէքրար քիւչիւք մասանըն էթրաֆը-նա տիզիլտիլէր վէ էվվէլքի իշլէրիլէ մէշղուլ օլմագլա պէրա-պէր, մուհավէրէլէրինի տէվամ իթտիլէր.

Վալիտէլէրի. — Պու կէճէ պուրատա հիչ պիր ալ խա-գալայամատըգ. ֆագաթ Գոլոմպ քիլիսէսինին մահսուլա-թը պէրէքէթլի օլաճաղընը ումիտ իտէրիմ. Հավա՛ բէտէրինի-զին թէշէպպիւսինէ եարտըմ իտէճէք տիր. պէլքի տէ շի՜մ-տի քիլիսէ պօշանմըշ տըր. — տէտի։

Մարկրիթ. — Պիլմէմ նէ՛ իչին սիզին ումիտինիզտէ պու-լունամայօրըմ, վալիտէ. տիւն կէճէ րիւեամտա քէտի կէօր-տիւմ. քէտի կէօրմէք թէհլիքէ ալամէթի տիր տէրլէր։

Բասիֆիք. — Պէօյլէ շէյլէրէ էհէմմիյէ՞թ մի վէրիյօրսըն, Մարկրիթ. կէրչէք սէն պուտալա իմիշսին. րուեա տէնիլէն շէյտէն նէ՛ պիր ֆայտէ վէ նէ՛ տէ պիր մազարրաթ հասըլ օ-լապիլիր։

Վալիտէլէրի. — Գուլագ վէրինիզ, գուլագ վէրինիզ, ու-զագտան պիր սէս իշիտիյօրըմ։

Մարկրիթ. — Էվվէ՛թ, էվվէ՛թ, պիր ատամ սէսի տիր։

Կիտէյիմ պագայըմ նէ՞ տիր, պէն սիզէ խապէրինի կէթի-րիրիմ։

Պու սէօզլէ միւթէագըպ էսմէր գըզ այաղա գալգտը վէ ալէլ աճէլէ օտատան տըշարը չըգտը, վէ պիր իքի տագը-գա սօնրա ավտէթլէ, պիր ատէմ, պիր պարկիր վէ պիր տէ իքի թէքէրլէքլի արապա եօլուն իւզէրինտէքի չուգուրլարտան պիրինէ տիւշմիւշ օլտըղընը վէ եօլճու արապանըն ալթընտա գալմըշ օլտըղընտան պիր տիւրլիւ չըգամամագտա պուլընտը-ղընը խապէր վէրտի։

Գըզլարըն վալիտէսի պու խապէրտէն բէք զիյատէ մէմ-նուն վէ մէսրուր օլարագ.

— Պու ատամը պիզէ Ալլահ կէօնտէրտի, չապո՛ւգ, պիր ֆէնէր ալալըմ տա հէրիֆին մուավէնէթինէ կիտէլիմ. — տէ-տի։

Պատէհու իւչիւ պիրլիքտէ միւսաֆիրխանէտէն տըշարը չըգարագ, գազանըն վուգու պուլտըղը մահալէ վասըլ օլ-տուլար, վէ պարկիր իւզէրինտէքի գօշում թագըմընը գալ-տըրարագ հայվանըն չուգուրտան չըգմասընը թէսհիլ իթ-տիքլէրի կիպի, եօլճույը տախի արապանըն ալթընտան գուր-թարմագա մուվաֆֆագ օլտուլար. պիչարէնին տէօրթ թարա-ֆը էզիլմիշ վէ եարա պէրէ իչինտէ գալմըշ ըտը։ Նիհայէթ քէնտիսինի միւսաֆիրխանէյէ կէթիրտիլէր վէ քեամիլէն ըս-լանմըշ օլան էլպիսէսինի գուրութմագ վէ վիւճուտինի տէ ը-սըթմագ իւզրէ չար չաբուգ աթէշ եագտըլար։ Վալիտէլէրի էճնէպիյէ խիթապէն.

— Համտ օլսուն, սաղ սալիմ գուրթուլտընըզ, շիմտի իւսթիւնիւզիւ գուրութմագ լազըմ տըր. — տէտիքտէն սօն-րա, գըզըընա խիթապէն.

— Մարկրի՛թ, հայտէ չար չաբուգ կիթ տէ բէտէրինին բազար կիւնլիւք էսվապլարընը կէթիր. էֆէնտինին էլպիսէլէ-րինի տէյիշտիրմէք լազըմ տըր. մատամ քի քէնտիսինի գուրթարմագ շէրէֆինէ նաիլ օլտուգ, պարը հարէքէթի վա-գըամըզը գուսուր պըրագմայալըմ. — տէտի։

Եօլճու. — Էվվէ՛թ, մատամ, էկէր սիզ եէթիշմէմիշ օլ-

սայըլընըզ, արապայըն ալթընտա պօղուլուպ էօլէճէքտիմ. Հայաթըմը սիզէ պօրճլույըմ. Հարէքէթի վագըանըզը թագտիր իտէճէյիմէ էմին օլունուզ։ Ա՛հ, եա՛ Ռապպի, պիր թագըմ գըյմէթտար շէյլէրի հավի օլան գիւչիւք սանտըգըմը արապատա ունութտում։

— Պու սանտըգտա ալթը՞ն մը վար ըտը։

Նօլճու. — Խա՛յր, ալթուն եօգ իտի, ֆագաթ օնա մուսավի շէյլէր, եանի համիլինէ թէէտիյէ օլունմագ իգթիզէ պիր թագըմ պանգա թահվիլլէրի վար ըտը։

Պու սըրատա Մարկրիթ բէտէրինին բազար կիւնլիւք էլպիսէլէրինի կէթիրմէքտէ օլտըգլընտան, հէմշիրէսի իլէ պիրլիքտէ մէզգիւր սանտըգը կէթիրմէյէ մէմուր իտիլտի. գըզլարըն ղայպուպէթի էսնասընտա, Նօլճու՝ մէզգիւր էլպիսէլէրի կէյինտի վէ քէնտի էլպիսէլէրի տէ գուրումագ իչուն պէօյիւք օճագըն գարշըսընտա սէրիլտի։ Պու Նօլճունուն Սէրվիննի օլտըգընը սէօյլէմէյէ հաճէթ կէօրմէյիզ։

Պիր ազ սօնրա Մարկրիթ իլէ Բասիֆիգ Սէրվիննինին գիւչիւք սանտըգընը օտայա կէթիրտիլէր. պու սանտըգ հավի օլտըգը էշեանըն գըյմէթինէ նազարէն ղայէթ աղըր ըտը։ Սէրվիննի սանտըգընը կէօրիւնճէ բէք զիյատէ մէմնուն օլտու, վէ անը եանընա գօյտուրտուգտան սօնրա, պիր գատէհ րագը իչթի. պատէհու վիւճուտունտաքի եարալարը սու իլէ եըգատըլար, վէ պու ամէլիյաթ վիւճուտունէ էպէյիճէ ֆէրահլըգ վէրտի. օ զէման պարկիրի իլէ արապանըն նէ՛ օլմուշ օլտըղընը սիւալ իյլէտի. ախըր ուշագը Ժան-Լուինին հէր իքիսինի տէ միւսաֆիրխանէյէ կէթիրմիշ օլտըգընը վէ պարկիր իքի տիզինտէն եարալանմըշ, արապանըն թախթալարը գըրըլմըշ վէ եօրթիւսիւ եըրթըլմըշ պուլունտըգընը վէ ֆագաթ պունլար հիչ պիր շէյ օլմայըպ գօլայլըգլա թամիր իտիլէպիլէճէյինի ճէվապէն սէօյլէտիլէր։

Սէրվիննի օրատա կէօրտիւյիւ հիւսնիւ մուամէլէտէն նէ՛ տէրէճէ միւթէէսսիր օլմուշ օլտըգընը իպրազ իթմէք իւզրէ, հէր տիւրլիւ պասիրէթ խիլաֆընա օլարագ պիր թագըմ սէօզլէր սէօյլէմէյէ պաշլատը. էզ ճիւմլէ, Բարիստէ պէօյիւք

պիր գօնագ վէ ճիվարլարընտա տա պիր սէյֆիյէ իշթիրա իթմէք նիյէթիյլէ Հինտիսթանտան կէլմէքտէ օլտըգընը պէյան իյլէտի։

Պու սըրատա սաաթ օն պիրի վուրտու։ Գըզլարըն վալիտէսի Սէրվիննինին պիր ազ էվվէլքի վուգուաթը ունութմըշ օլտըգընը կէօրէրէք, պիր քեասէ էթ սույու իլէ թէնճէրէտէ գավրուլմագտա օլան բիլիճլէրտէն պիրինի եէմէսինի թէքլիֆ իյլէտի։

Պու էսնատէ գըզլարըն պիրատէրի օլան Ժան-Լուի օտայա կիրտի վէ պալթալը իլէ արապա թամիրճիսինի կէթիրմէք լազըմ կէլիպ կէլմէյէճէյինի սիւալ իտինճէ, Սէրվիննի տախի հէր նէ գատար պունլար մուգթէզի իսէ տէ, բէք տէ օ գատար աճէլէյէ մահալ օլմատըգընը պէյան իյլէտի։ Պունըն իւզէրինէ Ժան-Լուի տըշարը չըգտը, վէ ֆագաթ ֆէնէրի իչուն մօմ իսթէմէք պէհանէսիյլէ պիր ազ սօնրա թէքրար կէլտի, վէ վալիտէսինին գուլագընա տօղրու էյիլէրէք, ալչագ պիր սէտա իլէ.

— Քիլիսէյի սօյմագ իշի պօշունա կիթտի, վալիտ բէտէրիմ ավտէթ իթտի. — տէտի։

Պու սէօզլէր հէր նէ գատար խըրսըզ լիսանըյլա սէօյլէնտիլէր իսէ տէ, Սէրվիննի պու լիսանը բէք էյի պիլտիյինտէն, թէաճճիւպ վէ տէհշէթի իմա իտէր պիր հարէքէթտէ պուլունմագտան քէնտիսինի անճագ մէն՝ իտէ պիլտի վէ քէնտի քէնտինէ.

— Պու խըրսըզլար եաթագընտա եաթընըզ օլտըգտան պաշգա, քէնտիմի միւտաֆաա իթմէք իչին տէ հիչ պիր սիլահըմ եօգ ըտը. պու ալչագ հայտուտլարա գարշը նէ՞ եափապիլիրիմ. Տէմէք քի պու կէճէ պէնիմ սօն կէճէմ տիր. — տէտի։

Լաքին խարիճտէն հիչ պիր շէյ կէօսթէրմէյէրէք, թէքրար էվվէլքի ֆիւթուրսըզլըգընը թագընտը, վէ գըզլարըն վալիտէսինէ եէմէք եէմիշ օլուպ օլմատըգընը սիւալ իյլէտի. գատըն Սէրվիննիյէ «Խայըր» ճէվապընը վէրինճէ, հէմսի պիրլիքտէ եէմէք եէմէլէրինի թէքլիֆ իյլէտի. պու թէքլիֆ-

տէն մագսատը՝ նէթիճէյի նէմէքտէ զէհիր վէ նախօշ տիկէր ույուշտուրըճը պիր իլաճ պուլունմատըղընա էմին օլմագտան իպարէթ իտի ։

Գատըն վէ գըզլարը ազաճըգ նազ իթթիքտէն սօնրա, թէքլիֆի մէզպիւրու գապուլ իթտիլէր վէ պինաէն ալէյհ տէօրտիւ պիրլիքտէ սուֆրայա օթուրտուլար ։ Սէրվինի սուֆրա իւզէրինտէ անլէրէ հէր տիւրլիւ իքրամլարը իճրա իյլէտի ։

Կէճէ եարըսընա տօղրու տաամ խիթամ պուլարագ, գըզլարըն վալիտէսի Սէրվինինին եաթաղընը հազըրլամալարընը էմր իյլէտի . պու հազըրլըգլար կէօրիւլտիւյիւ զէման, գատըն՝ Սէրվինի իլէ մատէրանէ պիր թավր իլէ գօնուշմագտա ըտը . մէզհէպ, Ալլահ, խաչ կիպի սէօզլէրի տաիմա թէքրար իթմէքտէ իտի . խուլասա պիւթիւն սէօզլէրի, պիւթիւն հարէքէթլէրի Սէրվինիտէ էմնիյէթ հասըլ իտէճէք րատտէտէ իտի . հաթթա Սէրվինի պիր ազ էվվէլ իշիթմիշ օլտըղը սէօզլէրէ րաղմէն, գատընա էմնիյէթ իթմէյէ պիլէ մէյյալ կէօրիւնիւյօր ըտը . ֆագաթ գատըն պիրտէն պիրէ գաբուտան տըշարը ուզանըրտը . «Պագըսանըզ ա՛, պասիրէթի էլտէն պըրագմայընըզ, իչէրտէ եաղը պիր քէլէպիր վար» սէօզլէրինի խըրսըզ լիսանըյլա սէօյլէյինճէ, պիւթիւն էմնիյէթի զաիլ օլուպ, պիր խըրսըզ եինինտէ պուլունտըղընա արթըգ շիւպհէսի գալմատը, վէ մէթանէթ վէ ճէսարէթի էլտէն պըրագմայարագ քէնտի քէնտինէ .

— Պու հայտուտլարըն պուչագլընտան գուրթուլմագ միւմքինսիզ տիր . ֆագաթ պէն տէ հայաթըմը պէհալըյա սաթաճաղըմ . – տէտի ։

Լաքին հէյէճանը գալպինի սէթրէ մուվաֆֆագ օլարագ, Նիհայէթ գըզլարըն վալիտէսի տէլալէթիյլէ քէնտիսինէ թախսիս իտիլէն օտայա կիթտի . ֆագաթ մէրգումէ հէնուզ տըշարը չըգմըշ իքէն, Սէրվինի գուլագ վէրտի վէ ալչագ պիր սէտա իլէ գօնուշմագտա օլտուգլարընը իշիթտի . ֆագաթ պու մուհավէրաթտան հիչ պիր սէօզ անլայամատըղընտան, օտանըն էնինէ պօյընա կէզինիպ հէր թարաֆը մուայէնէ իթմէյէ պաշլատը . պիր պըրօ, պիր մէչին սանտըգ, պիր

գարեօլա, պիր օճագ, պիր ալչը Հազրէթի Իսա թասվիրի, պիր գաչ անթէ միւթէալլիգ րէսիմլէր, պիր մուգատտէս սու գապը վէ տահա սաիր պիր թագըմ էշեալար պու օտանըն ճիւմլէի մէվճուտաթընը թէշքիլ իթմէքտէ իտի ։

Նակէհան թավանտա կէօզիւնէ պիր բէնճէրէ իլիշէրէք, եիւզիւնտէ պիր նուրը ումիտ պարլատը . պու բէնճէրէ նէրտէն էրէյինճէ եիւքսէք իտի իսէ տէ, պըրօնըն իւզէրինէ պիր սանտալիէ գօյարագ անա նէթիշմէք միւմքին իտի ։ Պիր տէֆա պու իսկէլէ գուրուլընճա, պաճա բէնճէրէսինի աչմագ վէ տամըն իւզէրինէ չըգմագ գօլայ ըտը . ֆագաթ տամտան աշաղըյա էնմէք միւշքիլ իտի . զիրա թօբրագ իլէ տամ արասընտա օթուզ գատէմտէն զիյատէ պիր մէսաֆէ վար ըտը ։

Մէրգում հէր թարաֆը կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, պուլընտըղը վազիյէթտէն գուրթուլմագ իւզրէ հէր չէյի կէօզէ ալտըրմաղա գարար վէրտի, վէ գարեօլանըն չարշաֆլարընը գալըն պիր իփ եափըգտան սօնրա, մօմը սէօնտիւրիւպ պաճա բէնճէրէսինտէն տամըն իւզէրինէ չըգտը վէ էլինտէքի իփին պիր ուճընը պիր թարաֆա պաղլայարագ եավաշ եավաշ սըյրըլըպ աշաղըյա էնտի . չուրասընը տա պէյան իտէյիմ քի Սէրվինի եաթագ օտասընա չըգտըղը զէման սանտըղընը պէրապէր կէօթիւրմիւշ օլտըղընտան, տամտան էնտիյի վագթ սանտըղը տա պիրլիքտէ պուլունըյօր ըտը ։ Մէրգում ֆիրար թէտարիքեաթընը կէօրտիւյիւ սըրատա, հիքեայէմիզին տիկէր էշխասընը թէրք իթմիշ օլտըղըմըզ սալոյա ավտէթ իտէլիմ ։

Պէօյլէ պիր մասանըն էթրաֆընտա սէքիզ քիշի օթուրմըշ օլուպ, պունլարտան պիրիսի Պիէն-Վընիւ միւսաֆիրխանէսինին սահիպի իտի ։ Պու ատէմ էլլի եաշընտա գատար կէօրիւնմէքտէ իտի . ուզուն պօյու, չիչման վիւճուտը վէ իրի բարմագլարը ֆէվգ էլ ատէ գուվվէթ սահիպի օլտըղընը կէօսթէրմէքտէ իտիլէր . քէնտիսինէ գարիյէ էհալիսի վէ միւսաֆիրխանէ միւշթէրիլէրի պապա Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիւթ նամընը վէրիրլէր իտի ։ Պունըն սաղ թարաֆընտա գարըսը վէ սօլ

թարաֆընտա տա Ժան-Լուի նամընտաքի օղլու օթուրմըշ ը-տը. Մարկրիթ իլէ Բասիֆիգ իսէ սուֆրանըն թա այթ պաշընտա պուլունըյօրլար ըտը։

Ժան-Լուինին պիր եանընտա օթուզ այթը օթուզ եէտի եաշլարընտա, ուզուն պօյլու, կիւճիւ գուվվէթլի պիր հայտուտ վէ տիկէր եանընտա իսէ օրթա պօյլու, թըգնազճա, գըվըրճըգ սաչլը տիկէր պիր ատէմ պուլունըյօր ըտը. պու ատէմին տուտագլարը արասընտա պիր թիւթիւն խաքքաղը պուլընտըղընտան, աղզընտան բիս պիր սու ագմագտա վէ նէֆէսի տէ ֆէնա ֆէնա գօգմագտա ըտը. կէօզիւնիւն աչաղըքի գաբագը տըշարըյա տէօնմիւշ վէ եիւզիւ չիչէք իլլէթինտէն տէլիք տէլիք օլմուշ ըտը. խուլասա, պու ատէմտէն տահա չիրքին վէ տահա պէտչէհրէ պիր մախլուգ թէսավվուր օլունամազ ըտը։ Պու ատէմին եանընտա տա օն սէքիզ եիկիրմի եաշլարընտա պիր տէլիգանլը կէօրիւլիւյօր ըտը քի, պու տա տէյիրմէնճի չըրաղը գըյաֆէթինէ կիրմիշ իտի։

Պապա Պլէզ-ըր-Բըթի-Դրիւթ իլք տէֆա սէօզէ պաշլատը. Գօլօմպ Թարիգի իւզէրինտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտըղը եքի զիւյիւրտ ատէմի խանէսինէ կէթիրմէյէ մէճպուր օլտըղընտան տօլայը պէյանը թէէսսիւֆ իթտիքտէն սօնրա.

— Մէվկիլի տօսթլարըմ, տախմա ինթիզամըյլա տամլանմագ վէ շիւպհէյէ մահալ վէրմէմէք իւզրէ հէր իշի միւլահազա իլէ իճրա իթմէք նէ՛ տէրէճէ մուհիմ օլտըղընը պիլիրսինիզ։ Պու կէճէ կիւզէլ պիր ֆըրսաթ պաշ կէօսթէրտի. էճնէպինին սանտըղը եաղը պիր քէլէբիր օլտըղընը գարըմըն վէ գըզլարըմըն սէօյլէտիքլէրի սէօզլէրտէն անլատընըզ. պու սանտըղը հէր հալտէ էլտէ իթմէք լազըմ տըր. լաքին պու իշի պաշա չըգարմագ զանն իթտիյինիզ գատար գօլայ տէյիլ տիր. սանտըգ սահիպինի էօլտիւրէճէք օլուրսագ, Գօլօմպ Թարիգի իւզէրինտէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտըղըմ հէրիֆլէր իչի տույաճագլար տըր. էկէր պիլաքըս օնլարա տա բայ չըգարաճագ օլուրսագ, քէնտիմիզի աղըր պիր թէհլիքէյէ տիւշիւրմիւշ օլաճաղըզ. պու իքի իհթիմալէ գարշը նէ՞ թէտպիր գուլլանմագ լազըմ տըր։

Հէբ պիր աղըզ. — Պունլարըն իքիսինի տէ էօլտիւրմէլիյիզ. պու կէճէքի վուգուաթը քէնտիլէրինէ տույուրմամանըն եէկեանէ չարէսի պու տըր. պէօյլէ զիւյիւրտլէրին նէ՛ տէրէճէ թէհլիքէլի օլտըգլարը մալիւմ տիւր։

Միւսաֆիրխանէ սահիպի. — Վագըա չօգ տէֆա գուլլանտըղըմըզ թէտպիր պու տըր. հալ պու քի պիր մանղըրը պուլընմայան պիր ատամը էօլտիւրմէք վահշիյանէ պիր ճինայէթ տէյի՞լ մի տիր։ Պունլար ֆագըր հայլազլար տըր. սիզի թէէմին իտէրիմ քի պունլարըն գանընը ագըթմագ պանա խօշ կէօրիւնմէյօր։

Բասիֆիգ. — (Բէտէրինէ խիթաբէն.) Անլաշըլըյօր քի քիլիսէ սանա թէէսիր իթմիշ, բէտէր. զիրա պու կէճէ տինտարլըգ թասլամագա գալգըշըյօրսըն։ Պու պօշ լաֆլարըն նէ՞ լիւզումը վար. էճնէպինին սանտըղընը էլտէ իթմէք իչին պէն տէյիլ իքի քիշիյի, հաթթա օն քիշիյի պիլէ էօլտիւրմէյէ հազըր ըմ։

Մարկրիթ. — Հէմշիրէմին հագգը վար տըր, սանտըղը էլէ կէչիրմէք իչին օ իքի քիշիյի էօլտիւրմէքտէն պաշգա պիր չարէմիզ եօգ տըր։

Նիհայէթ հայտուտլար հէրիֆլէրի էօլտիւրմէյի գարարլաշտըրտըլար, վէ գըզլարըն պապասը էթրաֆը կէօզտէն կէչիրմէք իւզրէ Մարկրիթի եօգարըյա կէօնտէրտի։ Պիր իքի տագըգա սօնրա գըզ աւտէթլէ, մէրգումն իքի քիշինին հէնուզ գօնուշմագտա օլտըգլարընը վէ ֆագաթ սանտըգ սահիպինին օտասընտա հիչ պիր սէտա իշիտիլմէտիյինի խապէր վէրտի։

O տըրատա սաաթ սապահըն ալաֆրանկա պիր պուչուղը օլտըղընտան, եարըմ սաաթ գատար վագըթ կէչիրմէք իւզրէ րագը իչմէյէ պաշլատըլար. իշի պաշլամագ զէմանը կէլինճէ, հէր քէսին վազիֆէսի թային օլունտու. միւսաֆիրխանէ սահիպի, Մարկրիթ վէ տէյիրմէնճի չըրաղը սանտըգ սահիպինի վէ տիկէրլէրի իսէ օ պիր իքի քիշիյի էօլտիւրմէքլիյի տէրէօհտէ իթտիլէր։

Նիհայէթ սաաթ իքիյի վուրտու։ Մարկրիթ թէքրար եօ-

գարը չըգտը վէ մէրդուվա՛ն իքի բիչինին տէրին տէրին ու-
յումուշագ օտալարընը թահգիգ իթթիքթէն սօնրա, խըր-
սըզլար սէսսիզճէ մահալլը մէմուրիյէթլէրինէ կիթտիլէր ։ Բա-
սիֆիգ էթրաֆը կէօզէթլէմէք իւզրէ միւսաֆիրխանէ պաղչէ-
սինտէ պուլունան յիւքսէք պիր աղաճըն իւզէրինէ չըգտը ։
մէրդուվէնին պիր իշարէթի իւզէրինէ խըրսըզլար գաբուլարը
աչաճագլար վէ պիչարէ ատէմլէրի թէլէֆ իտէճէքլէր իտի ․
Լաքին Բասիֆիգ պիրտէն պիրէ պիր այագ սէտասը իշիտէրէք
աղաճըն պէքլէտի, վէ պիր ազ սօնրա պիր ատէմին պաղչէ
տիվարլարը պօյընճա գօշմագտա օլտուղունը կէօրտիւ ․ Պունըն
իւզէրինէ աղաճտան ուսուլճաճըգ աշաղը ինէրէք, կէօրտիւ-
յիւ չէյի խանէ խալգընա խապէր վէրմէյէ կիթտի ։

Ժան-Լուի Հէմֆրիէսոնին սէօզլէրինի թահգիգ իթմէք իւզրէ, տէրհալ ֆէնէրի խազըրպ տըշարը չըգտը, վէ պաղչէ-
նին սօլ թարաֆընտագի տիվար իւզէրինտէ Սէրվիլնեսինին բըրաք-
մըշ օլտուղը իզի կէօրտիւ ։ Պու իզին նէ՛ տէմէք օլտուղունը էվ-
վէլա անլայամատը ․ Ֆագաթ արգասընտան կէլմէքտէ օլան
պապասը էճնէպինին վէ քիւչիւք սանտըղըն էլտէն կիթմիշ օլ-
տուղունը քէշֆ իյլէտի ։ Պունա տահա զիյատէ գանի օլմագ
իւզրէ տէրհալ Սէրվիլնեսինին օտասընա չըգտը, վէ գաբույը
աչմագ իսթէտի ․ Ֆագաթ գաբունըն արգասընտա պիր թա-
գըմ էշյա ըղըլմըշ օլտուղունտան, արգատաշլարընը չաղըր-
մաղա մէճպուր օլարագ, անլէրին մուավէնէթիյլէ գաբույը
գըրտը ․ Լաքին Սէրվիլնեսի օրատա տէյիլ իտի ․ Գուշ գաֆէ-
տէն ուչմը՛շ ըտը ։

Պութիւն խըրսըզլար քէմալը թէաճճիւպլէ պիր պիրլէրի-
նէ պագըշտըլար ․ Նէ՞ սէպէպէ վէ նա տահա տօղրուսը նէ՛
չիւպհէյէ մէպնի պու գարարը իթթիխազ իթմիշ իտի ․ Հէր
քէս պիրէր էֆքեար պէյան իթմէքտէ իտի ․ Նիհայէթ միւսա-
ֆիրխանէ սահիպի սէօզէ պաշլայարագ ․

— Ա՛հ, անլատըմ, անլատըմ, պէք պէլլի պու ատամ
պիր պօլիս խաֆիյէսի իտի քի, պուրատա վուգուա կէլէն ահ-
վալի քէնտի կէօզիւյլէ կէօրմէք իսթէտի ․ Հէր նէ տախի օլսա
ղայպ իտէճէք պիր տագըգամըզ եօգ տըր ․ Չաբու՛գ, պէնիմ

էսվապըմլա ֆիրար իթմիշ օլան պու ատամըն պարկիրինի, ա-
րապասընը վէ էսվապլարընը մէյտանտան գալտըրընըզ ․ պա-
գըրը պանա այրը տըր ․ — տէտի ։

Պատէհու պաղչէյէ ինէրէք իքի գօբարըպ խազըրլատըգ-
տան սօնրա, տիքէր իւչ արգատաշլարընա խիթապէն ․

— Պագըսանըզ ա՛, տօսթլար, չապուգ պուրատան կի-
տինիզ, վէ Լիվրի գուրպինտէ պիր յէրտէ պէնի պէքլէյինիզ,
պէն պիր սաաթտան կէլիպ սիզի պուլուրըմ ․ — տէտի ։

Պու սէօզ իւզէրինէ խըրսըզլար չէքիլիպ կիթտիլէր ։ Իւչ
գատընլար իսէ պու մուամմանըն հալլընա ինթիզարէն միւսա-
ֆիրխանէտէ գալտըլար ։

4

ՊԻՐ ՖԷԼԱՔԷԹԻ ԱՃԸՍԸ

Լիւսի՝ Սավաթօրտան այըրըլըր այըրըլմազ, մարգիզ տը Վիլէրպանըն իպրամաթըյլա պէրապէր տէրհալ արապասընա պինիպ տօղրուճա խանէսինէ կիթտի ։ Պիր գաչ տագըգա սօնրա խաթագ օտասընտա պուլունըյօրտը ․ Եալընըզ գալընճա, ֆիքրինի իշղալ իտէն միւլահազաթը տէֆ իթմէք իւզրէ չօգ չալըշտը իսէ տէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆագ օլամատըղընտան ․

— Եա՛ Ռապպի, եա՛ Ռապպի, պու ատէմէ թէսատիւֆ իթմէքլիյիմի նիչին միւրատ իյլէտին ․ — տէյու հայգըրտը ։

Պիչարէ գատընըն պու ֆէրյատը հըտտէթլէ գալպինի իլան իթմէքտէ իտի ։ Սավաթօրը սէվիյօր ըտը ․ չիւնքի էվվէլճէ տէ սէօյլէմիշ օլտուղումըզ վէճհլէ, պու տէլիգանլը քիպար ալէմինէ մէնսուպ օլան պիր ատէմին պիլ ճիւմլէ էվսաֆ վէ խասայիսինի հաիզ իտի ։

Գըշ մէվսիմի կէչտի վէ կիւզէլ կիւնլէր պաշլամըշ իտի ․ Ղու-

հուր օլմաղա պաշլատը ։ Լիւսի՝ գօճասը Մ. տը Նէօվիլին իլք պահար իգլիմալարընտա կէլէճէյինի զանն իթմէքտէ իտի. Հալպուքի Մ. տը Նէօվիլ Ալճէրիյատան պիր մէքթուպ եազմըշ վէ պու մէքթուպընտա Աֆրիգատա պիր սէնէ տահա գալմաղա մէճպուր պուլունտուղունը, մուհարէպէի վագըա հէմա՛ն տա խիթամբէզիր օլմուշ զանն իտիլտիյի հալտէ պիր չիտտէթի ազիմէ իլէ թէքրար պաշ կէօսթէրտիյինտէն մահալը մէմուրիյէթինի թէրք իտէմէյէճէյինի վէ մուհարէպէի սալըգատա իպրազ իթտիյի սասրը պէսալէթ վէ սատագաթա մուքեաֆաթէն գրալ հազրէթլէրի թարաֆընտան սուվարի միրիլվալը րութպէսինէ թէրֆի իտիլմիշ պուլունտուղունը պէյան իյլէմիշ իտի ։

Լիւսի եազ մէվսիմինի հիւզն ու էլէմլէ կէչիրէճէյինի անլատըղընտան, մէվսիմի մէզքուրու Վիլէրպան սէյֆիյէսինտէ կէչիրմէլէրինի հալասընա թէքլիֆ իյլէտի ։ Մարքիզ տը Վիլէրպան եազ մէվսիմինտէ պիլէ Բարիստէն այրըլմագ իսթէմէտիյինտէն, եէյէնինին թէքլիֆինի պէք տէ իսթէքլէ գապուլ իթմէտի ։ Լիւսի վէ Լօր քէօյիւ ֆէվգ էլ ատէ սէվտիքլէրինտէն, Վիլէրպան սէյֆիյէսինտէ պէօյլէճէ պիր մահզուզիյէթլէ եէրլէշտիլէր ։

Լաքին օրատա անճագ պիր այտան պէրու իգամէթ իթմէքտէլէր իքէն, մարքիզ տը Վիլէրպան պիր կիւն պու մինզէվիյանէ էօմրիւն քէնտիլէրինի օսանտըրըճը օսանտըրմատըղընը սուալ իթտիքտէ, Լիւսի.

— Խա՛յր, սէվկիլի հալաճըղըմ, պուրատա պիզի էյլէնտիրէճէք հէր տիւրլիւ չէյլէր, մէսէլա չայըրլար, գըրլար, կէօլկէլի աղաճլար, քիթապլար, չալկըլար, լաթիֆ վէ րուհէֆզա մէնզարէլէր եօ՞գ մը տըր ։ Պունլարլա իքթիֆա իթմէք լազըմ տըր. պու սէյֆիյէմիզ Բարիստէն էքէյինճէ ուզագ օլտուղունտան, օրատան պիզի զիյարէթէ կէլէճէքլէրինի ասլա մէմուլ իթմէմ. – տէտի ։

Մարքիզ տը Վիլէրպան Լօրըն բէմպէ եանագլարընը օխշայարագ.

— Հայտէ՛, հայտէ՛ մէյուս օլմայընըզ, սիզէ նաքէհանի

պիր չէյ հազըրլայօրըմ քի, օնտան մէմնուն օլաճագսընըզ. – տէտի ։

Լիւսի վէ Լօր իշի անլամագ իսթէրէ պէք չօգ իպրամաթտա պուլունտուլարսա տա, մարքիզ տը Վիլէրպան աշըղա պէյանը էֆքեար իթմէք իսթէմէտի, աշըրտան սապր իթմէլէրինի նասիհաթ իթտիքտէն սօնրա, վէ ազաճըգ չէքիլտի կիթտի ։

Լիւսի՝ Լօր իլէ պիրլիքտէ եալընըզ գալընճա, մէրագլը պիր թավր իլէ.

— Հալամըն պիզէ հազըրլատըղը չէյ աճապա նէ՞ տիր. – տէտի ։

Լօր. – Տահա քէշֆ իթմէտին մի, ազիզէմ Լիւսի, մատամ տը Վիլէրպան Բարիստէն կիւճ իլէ այրըլմըշ օլտուղընտան, պիզէ կէօսթէրտիյի տօսթլուգ իլէ պէրապէր պուրատա սըգըլըյօր. զիրա պիզիմ կիպի գըրլարտա, չայըրլարտա կէզինմէյէ, չիֆթլիյէ կիտիպ էյլէնմէյէ մուգթէտիր օլամայօր. պահսի իտէրիմ քի Բարիստէքի ճէմիյէթինի պուրայա կէթիրմէք իչին պուրատա պարլագ պիր չէնլիք թէրթիպ իթմէք արզուսընտա տըր ։

Բու սըրատա պիր չան չալընարագ, եէմէք վագթը օլտուղունը իխպար իյլէտի ։ Լիւսի վէ Լօր ալէլ աճէլէ սալօնա էնտիլէր ։ Մատամ տը Վիլէրպան եալընըզ տէյիլ իտի. եանըպաշընտա իխթիյար վէ ֆագաթ հէնուզ տինճ վէ գուվվէթլի պիր ատէմ օթուրմըշ տըր. պու իխթիյար մէրգումէլէրին սալօնա կիրտիյինի կէօրինճէ տէրհալ իսթիգպալէ չիթապ իյլէտի, վէ Լիւսիյի պէլինտէն թութարագ ալընընա պիր պուսէ գօնտուրտու ։

Լիւսի պու մուամէլէի նաքէհանիտէն մութէաճճիպ օլտուղունտան, Մատամ տը Վիլէրպան.

— Վա՛յ, Լիւսի, թանը՞մատըն մը. – տէյու պաղըրտը ։

Լիւսի պիր միւտտէթ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, հալասընըն եիւզիւնէ պագարագ.

— Տուրընըզ... տուրընըզ... մօնիէօ ժէնէրալ գօնթ տը Մօրէնժի տէյի՞լ մի տիր. – տէտի ։

Ժէնէրալ. — Պէնի թանըյաճաղընը զաթէն սէօյլէմիշ ի-տիմ. — տէյու պէյան էյլէտի :

Մ. տը Մորէնժի Լօր վէ Լիւսի իլէ պիր գաչ սէօզ տա-հա թէաթի իթտիքտէն սօնրա, հէփսի պիրլիքտէ եէմէք օտա-սընա էնտիլէր. Ժէնէրալ խիթիյար օլմագլա պէրապէր ղա-յէթ պէշաշէթլի պիր ատէմ օլտուղընտան, թամ մութա-տընտան զիյատէ պէշաշէթ վէ չաթարէթլէ փուգու պուլտու :

Եէմէքտէն սօնրա գահվէ իչմէք իւզրէ սալօնա կիթտիքլէ-րինտէ, մարքիզ տը Վիլէրպան Մ. տը Մորէնժիյէ խիթա-պէն.

— Պիթթէսատիւֆ քէօյ գօմշուսը օլտըղըմըզտան տօլա-յը պէք զիյատէ մահզուզ օլտում, ազիզիմ Ժէնէրալ. — տէ-տի :

Ժէնէրալ. — Հագըգաթէն պէք լութֆքեար սընըզ, մա-տամ մարքիզ. պէնտէնիզ սիզտէն գաթ գաթ զիյատէ մահ-զուզ օլտում. ֆագաթ նէ չարէ քի պազը մուհիմ իշլէր սէ-պէպիյլէ Սավուայա կիթմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ :

Պու սուրէթլէ գօնուշարագ վագթըն մուրուրընը հիսս իթմէտիլէր. հալ պու քի կիւնէշ ղուրուպ իթմէյէ պաշլա-մըշ ըտը : Գօնթ տը Մորէնժի Սավուայա կիտինճէյէ գատար հէր կիւն կէլէճէյինի կէրէք խիթիյար մարքիզէ վէ կէրէք ի-քի տիլպէր տօսթընա վատ իթտիքտէն սօնրա, Վիլէրպան սէյֆիյէսինտէն մուֆարագաթ էյլէտի :

Ժէնէրալ վէ մարքիզ նէքտիկէրինտէն այրըլաճագլարը սըրատա մահիտար պիր թէպէսսիւմ թէաթի իթմիշլէր իտի : Լիւսի պու թէպէսսիւմիւ ֆարգ իթմիշ օլտուղընտան, Ժէնէ-րալըն մուֆարագաթընտան սօնրա անըն մանէսը նէ՛ օլտու-ղընը հալասընա սուալ էյլէտի. Մատամ տը Վիլէրպան նէ-կէնինին թէմէննիյաթ վէ թալթիֆաթընա արթըգ մուգավէ-մէթ իտէմէյէրէք.

— Օ՛հ, տիւնեատա գատըն գըզըմընտան տահա մէրագ-լը պիր չէյ եօգ տըր տէրլէրսէ, սահիհ տիր. Մատամ քի սիզէ նակէհանի պիր չէյ հազըրլամագ մահզուզիյէթինի պէն-տէն ալմագ իսթէյօրսընըզ, Ժէնէրալըն այէսինտէ պուրատա

Բարիստէքի կիպի բարլագ պիր չէնլիք թէրթիպ իտէճէյիմ սիզէ խապէր վէրիրիմ. — տէտի :

Լօրըն քէյֆի տօղրու չըգմըշ ըտը : Իրթէսի կիւնիւ պիր թագըմ իշճիլէր գօնթ տը Մորէնժինին թահթը իտարէսին-տէ օլարագ Վիլէրպան սէյֆիյէսինի թամիրէ պաշլատըլար, վէ ազ վագթ զարֆընտա օ էսկի գօնաղը մուքէլլէֆ պիր սա-րայ սուրէթինէ թահվիլ իթտիլէր :

Գօնթ տը Մորէնժի մարքիզին վէրէճէյի զըյաֆէթին հէր տիւրլիւ ումուր վէ խուսուսընը տէրէօհտէ իթմիշ օլ-տուղընտան, վազիֆէսինի կէնճլէրէ մախսուս պիր զայրէթլէ իյֆա էյլէտի : Պու զըյաֆէթին սուրէթի ճէրէյանընը նագշ իթմէք պիհուտէ տիր. եալընըզ շուրասընը սէօյլէրիզ քի հէր չէյ սըրասընտա ճէրէյան իթտի : Լաքին Լիւսի վէ Լօր պու չէնլիքտէն իւմիտ իթտիքլէրի կիպի էյլէնմէյէ մէյտան պուլամատըլար : Պունլար պաղչէնին թէնհա պիր գըսմընա չէքիլմիշ օլտուգլարը հալտէ, պէր մէճհի աթի գօնուշմագտա ըտըլար :

Գօնթէս տօսթընա խիթապէն.

— Սէօյլէ պագալըմ, ազիզէմ Լօր, սէն պունա նէ տէր-սին. — տէտի :

Լօր. — Նէ՞ տէյէճէյիմ, պէտպախթըգ տէրիմ, պէօյլէ հէր եէրտէ օ մէլուն վիգօնթ՛ մը թէսատիւֆ իտէճէյիմ :

Լիւսի. — Մարքի տը Բուրրիէրի տէ բէչինտէն այըրմազ. հէր նէրէյէ կիթսէ, օնու տա պէրապէր սիւրիւքլէր. պու ատէմին եիւզիւնիւ կէօրիւր կէօրմէզ, Ցապպաղխանէ սօգա-ղընտաքի մէյխանէ խաթըրըմա կէլիր :

Լօր. — Օ հալտէ քէնտիսիյլէ նիչի՞ն օ գատար նէզաքէթ-լէ կէօրիւշիւյօրսըն :

Լօր պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի զէման սուրէթի իֆատէ-սինտէ պիր ֆիքրի մախսուս պուլընտըղընտան, Լիւսի անը ֆարգ էյլէտի, վէ հըսսիյաթը գալպինին քէշֆ իտիլմէսինի աըլա արզու իթմէտիյինտէն, Լօրա խիթապէն.

— Մարքի տը Բուրրիէրէ հիւսնիւ թէվէճճիւհ կէօսթէ-րիշիմ էլպէթթէ պիր սէպէպտէն նէշէթ իտիյոր. Մատամ

քի արզ իթտիյիմ սէպէպտէն շիւպհէ իտիյոր կիպի կէօրիւնիւյօրսըն , սէնին զանն իթտիյին սէպէպ հա՞նկըսը տըր . – տէտի :

Լօր . – Պէն պիլի՞ր միյիմ, եալընըզ շուրասընա էմին իմ քի սէն մարքի տը Բուրրիէր հագգընտա պէնիմ վիգոնթա կէօսթէրտիյիմ կիպի քին ու ատավէթ կէօսթէրմէյօրսըն :

Լիւսի . – Լաքին , ազիզէմ Լօր , սէնին պէօյլէ պիր լիսան գուլլանտըղընը ասլա կէօրմէմիշ իտիմ :

Պու սըրատա Լօր՝ գօնթէսին էօնիւնտէն եիւրիւմէքտէ օլտըղը հալտէ , եըրթըճը պիր գուշ կէօրմիւշ օլան պիր կիւվէրճին կիպի հէման Լիւսիյէ եագլաշտը վէ ալչագ պիր սէտա իլէ .

— Մարքի իլէ վիգոնթ գարշըքի թարաֆտան պուրայա կէլիյօրլար , էկէր պու եօլտան եիւրիւյէճէք օլուրսագ , շու ագաճլըղըն եօլուն քէօշէսինտէ օնլարա թէսատիւֆ իտէճէյիզ . Կէրի տէօնէլիմ , ազիզէմ Լիւսի , րիճա իտէրիմ . – տէտի :

Լիւսի . – Կէրի տէօնմէք միւմքի՞ն մի տիր , քէնտիլէրինտէն գօրգույօրըզ զանն իտէճէքլէր . պունտան պաշգա , պու հարէքէթիմիզ պիր թէրպիյէսիզլիք ատտ օլունաճագ տըր :

Լօր . – Օտա վազիֆէմիզ տէյիլ . – տէյէրէք , Լիւսինին մուխալէֆէթինէ մէյտան վէրմագսըզըն , պաղչէնին ագաճլարը արասընտա կէօզտէն նիհան օլտու :

Թամ պու սըրատա Սալվաթօր եալընըզճա Լիւսիյէ եագլաշտը : Վիգոնթ տը Լիւսան՝ Լօրըն ֆիրարընը կէօրմիւշ օլտուղունտան , տօսթընը գօնթէս տը Նէօվիլ իլէ եալընըզ պըրագմագ իւզրէ չէքիլմիշ կիթմիշ իտի :

Լիւսի՝ մարքի տը Բուրրիէրի կէօրիւր կէօրմէզ , իպթիտա միւթէլլիմ պիր հալէ տիւշար օլուր իտի . ֆագաթ պու հալ անճագ պիր սանիյէ գատար տէվամ իտէր իտի . մարքի սէօզէ պաշլայընճա , սէտասընըն լէթաֆէթինէ վէ ֆիքիրլէրինին զէքավէթ վէ տիրայէթինէ հայրան օլուպ գալըր իտի :

Սալվաթօր պու հալի ֆարգ իթմիշ օլտուղունտան , պիր իֆատէի աշըգանէտէն էվվէլ գուլլանըլան թագրիպաթը ատի-

յէյի սարֆ իթտիքտէն սօնրա , քէնտիսինի սէվմէքտէ օլտըղընը հէր նասըլսա աղզընտան գաչըրտը : Լիւսի պու սէօզի իշիտինճէ բէք զիյատէ միւնֆաիլ օլարագ .

— Գօնթէս տը Նէօվիլ իլէ գօնուշմագտա օլտըղընըզը ունութմըշ օլտըղընըզ իչուն պէօյլէ պիր իֆատէտէ պուլունըյօրսընըզ զանն իտէրիմ . ումարըմ քի պիր տահա պէօյլէ պիր թէճրիւպէտէ պուլունմազ սընըզ . աքսի թագտիրտէ մատամ տը Վիլէրպանա իխպարը քէյֆիյէթ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ . – տէտի

Պու սէօզի սէօյլէտիքտէն սօնրա Լիւսի Սալվաթօրըն եանընտան այրըլարագ Լօրը պուլմաղա կիթտի .

Սալվաթօր գօնթէստէն պէօյլէ պիր ճէվապ պէքլէմէտիյինտէն , սէօյլէյէճէք հիչ պիր սէօզ պուլամայըփ տալըղըն տուշիւնմէյէ պաշլատը . լաքին պիրտէն պիրէ շամաթալը պիր գահգահա իշիտթի . վիգոնթ տը Լիւսան էսկի պիր մէշէ աղաճընըն արգասընտա կիզլէնմիշ օլտուղը հալտէ , Սալվաթօրըն իֆատէի աշըգանէսինի վէ անտա մուգապիլ ալտըղը ճէվապը իշիթմիշ օլտըղընտան , գահգահա իլէ կիւլմիւշ իտի .

Մէրգում էլինի Սալվաթօրա ուզաթարագ .

— Էլինի պանա վէր , ազիզիմ մարքի , էլինի պանա վէր , իքիմիզ տէ պախթսըզ ըմըշըզ . պէն գօնթէսին կէնճ րէֆիգէսինտէն րէտտ օլունտուղըմ կիպի , սէն տէ գօնթէստէն րէտտ օլունտուն . պիզէ պու գարուտան էքմէք եօգ , պաշգա գափույա պագալըմ . – տէտի :

Սալվաթօր . – Օ՛հ , խա՛յր , խա՛յր , պէն մուվաֆֆագ օլաճաղըմ , պու գատընըն պէնիմլէ էյլէնմէսինէ միւսաատէ իտէմէմ . – տէտի :

Սալվաթօր հարէքէթի վագըասընտան տօլայը աֆվ տիլէմէք իւզրէ Լիւսիյի բէք չօգ արաշտըրտըըսա տա , հիչ պիր եէրտէ պուլամատը . գօնթէս պիրտէն պիրէ քէյֆինի պօզմուշ օլտըղընը պէհանէ իթթիխազ իտէրէք , իրթէսի կիւնի Սավուայա կիտէճէք օլան ժէնէրալ գօնթ տը Մօրէնժի իլէ վէտալաշմագտան սօնրա , Լօր իլէ պէրապէր օտասընա չէքիլմիշ իտի .

Իրթէսի կիւնիւ Սալվաթոր, վիգօնթ տը Լիւսան, մարքիզ տը Վիլերպան վէ տահա սաիր պիր գաչ բիչիլէր եօլ աքրապասընա գատար գօնթ տը Մօրէնժիյէ րէֆագաթ իթտիլէր ։ Պատէհու մարքի տը Բուրրիէր իլէ վիգօնթ տը Լիւսանըն օն պէշ կիւն գատար սէյֆիյէտէ գալմալարը գարարկիր օլտու ։

Սալվաթոր պու գարարտան ֆէվգ էլ ատէ մէմնուն օլտու․ զիրա չօգ տէֆալար Լիւսյի եալընըզ եագալայաճագընը մէմուլ իթմէքտէ իտի․ ֆագաթ պու իւմիտի պօշա չըգտը ։ գօնթէս պու գարարը տույար տույմազ, Վիլէրպան սէյֆիյէսինի թէրք իլէ Բարիսէ ավտէթ իթմէյի գարարլաշտըրտը ։ Լաքին պու ազիմէթի նակէհանիյէ պիր պէհանէ պուլմագ իգթիզա իթտիյինտէն, իյի ագշամը զուհուր իտէն քէյֆսիզլիյի ճիտտի պիր խասթալըգա սէպէպիյէթ վէրէճէյինտէն գօրգտըղընը վէ հէր վագթքի թապիպինին թէտավիյաթը հէր հալտէ մուգթէզի օլտըղընը հալգընա պէյան էյլէտի ։

Մարքիզ տը Վիլերպան տօգթէօր Մաթէօնըն նակէհանի պիր սուրէթտէ Բարիստէն կիթմէյինի պիլմէտիյինտէն, Լիւսինին արզուսընը բէք թապիի պուլարագ անըն մուֆարագաթընա բուի րիզա կէօսթէրտի ։

Սալվաթոր պու զուհուրաթա ալտանմատը․ ֆագաթ վիգօնթ տը Լիւսան կիպի սէսինի չըգարմայըպ մարքիզ տը Վիլէրպանըն սէյֆիյէսինտէ գալմաղա մէճպուր օլտու ։ Մա մաֆիհ պու մէճպուրիյէթ ուզուն սիւրմէտի․ մարքիզ նէզաքէթէ րիայէթ իթմիշ օլմագ իչուն սէյֆիյէտէ գալմաղա գարար վէրմիշ իտի․ պինաէն ալէյհ, միւսաֆիրլէրի Բարիսէ ավտէթ իթմէյի արզու իտինճէ, պու արզույա հէման մուվաֆագաթ կէօսթէրտի, վէ պիր գաչ կիւն սօնրա Բլաս-Բուայալտաքի գօնագընա ավտէթ իյլէտի ։

Բարիսէ ավտէթինին իրթէսի կիւնիւ եէկէնինի զիյարէթէ կիթտի ։ Պիչարէ գատըն օրատա ալաճագը գարա խապէրի պիլմէզ իտի ։ Սալօնտան իչէրի կիրէր կիրմէզ, Լիւսի հէման գօլլարը արասընա աթըլտը վէ « Ա՜հ, հալաճըղըմ, կէլ

սէն տէ պէնիմլէ աղլա » տէյու հայգըրարագ, վէ աճը աճը աղլամաղա պաշլատը ։

Պիչարէ գօնթէսին սիմասը տէհշէթլի պիր սուրէթտէ սօլմուշ, սաչլարը կէլիշի կիւզէլ ումուզլարընա տաղըլմըշ, կէօզլէրի աղլայա աղլայա գան չանաղընա տէօնմիւշ վէ եանագլարընըն բէմպէլիյի մահվ օլմուշ կիթմիշ իտի․ ուզէրինէ տէ պիր մաթէմ էլպիսէսի կիյինմիշ իտի ։ Լօրըն չէհրէսինտէ իսէ ասարը հիւզն ու քէտէր մէչհուտ օլույօր իտը ։

Լիւսի մարքիզէ պիր մէքթուպ ուզաթտը ։ Պու մէքթուպըն միւնտէրիճաթը շունտան իպարէթ իտի.

« Մատամ,

« Զէվճինիզ մօսիէօ գօնթ տը Նէօվիլին վաթանը ուղուրընա էօլմիւշ օլտուղընը մա էթթէէսսիւֆ խապէր վէրմէյէ մէճպուր ըմ ։

« Աֆրիգա իշղալ օրտուսընը գումանտա իտէն ֆէրիգին րաբօրթօլարը գարիպէն նէշր օլունաճագընտան, պու վագըայի միւթէէսսիֆէնին պիլճիւմլէ թաֆսիլաթ վէ թէֆէրրուաթընը անլայաճագսընըզ ։

« Սիզ, մատամ գօնթէս, սէվկիլի պիր զէվճտէն այրըլյօրսընըզ․ վաթան իսէ սատագաթլը վէ ճէսուր պիր էվլատ ղայպ իտիյօր ։ Պու վագըանըն մուճիպ օլաճաղը եէս ու քէտէր օ գատար թապիի տիր քի, սիզէ թէսէլլի վէրմէյէ չալըշմագ իսթէմէմ ։

« Իհթիրամաթը ֆաիգամըն թէէմինաթընը գապուլ իտինիզ, մատամ գօնթէս .

« ՀԱՐՊԻՅԷ ՆԱԶԸՐԸ ․ »

Մարքիզ տը Վիլերպան պու մէքթուպը օգուտըգտան սօնրա, ընչգըրա ընչգըրա սէտիրին եաթըգլարը ուզէրինէ տիւշտիւ ։ Լիւսի վէ Լօր եանընտա օթուրմըշ օլտուգլարը հալտէ սէսսիզճէ աղլամագտա ըտըլար․ մարքիզ անլէրտէն զիյատէ աճը հիսս իթմէքտէ իտի․ քէնտիսի միւտտէթի էօմ-

ըիւնտէ վալիտէ օլմագ սաատէթինէ նաիլ օլամատըղընտան, ֆամիլեասընըն եէկեանէ պապալըեսի օլան գօնթ տը Նէօվիլի էվլատը կիպի սէվէր. վէ քէնտի կէօզլէրինի գապամագ իչուն մահզա անա կիւվէնիր իտի ։ Պու քէտէրի ազիմ պէտպախթ գատընը սարստը. պիր միւտտէթ այնը վազիյէթտէ գալտըգ-տան սօնրա, նիհայէթ պաշընը եուգարը գալտըրտը. սօլղուն չէհրէսինտէ մէյուսիյէթի ֆէվգ էլատէ ասարը կէօրիւլիւյօր տը. կէօզլէրի էօյլէ պիր քէտէր իլան իթմէքտէ իտի քի, Լիւսի իլէ Լօր պիր միւտտէթճիք քէնտիլէրինի ունուտարագ, անա թէսէլլի վէրմէյէ պաշլատըլար ։ Լաքին մարքիզ տը Վի-լէրպան թէսէլլիյաթը մէզգիւրէյի ըէտտ իտէրէք.

— Եաշամագ իսթէր իտիմ, գըզըմ, մահզա սէնին իչին եաշամագ իսթէր իտիմ. ֆագաթ պու միւմքին օլամայաճագ տըր. պէնի եաշատա պիր գատըն պէօյլէ պիր տարպէյէ տայա-նամազ. — տէտի.

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա այաղա գալգտը, վէ Լիւսի իլէ Լօրը պիր սուրէթի մուշֆիգանէտէ էօպտիւքտէն սօնրա, օրատան մուֆարագաթ էյլէտի.

Իրթէսի կիւնիւ պէտպախթ գատընճըղազ վէֆաթ էյլէ-միշ իտի ։ Պու տարպէի նակէհանի իւզէրինէ Լիւսի օ գատար միւթէէսսիր օլտու քի, Լօրըն իպրամաթըյլա պէրապէր գօ-նագընտան աըրըլը չըգմագ վէ բասիմէի թազիյէթքեարանէյի իֆա իթմէք իւզրէ գօնագընա կէլէն զաթլարը գապուլ իթ-մէք իսթէմէտի.

Պիր միւտտէթ պէօյլէճէ կէչտիքտէն սօնրա, պիր կիւն Լօր՝ Լիւսինին օտասընա կիրտի վէ գօճասընըն եավէրի հար-պը օլուպ Ալճէրիյատան կէլմէքտէ օլան պիր ատէմին քէնտի-սիլէ կէօրիւշմէք իսթէտիյինի վէ Մ. տը Նէօվիլ անըն գուճա-ղընտա թէսլիմի րուհ իթմիշ օլտըղընտան, միւմաիլէյհին սէօզլէրինի թէպլիղէ մէմուր օլտըղընը պէյան էյլէտի ։

Լիւսի՝ Լօրը աըլգըշլատըգտան սօնրա, միւմաիլէյհ զապը-թը իչէրի կիրտիրմէլէրինի էմր էյլէտի ։ Զապըթ քէմալը իհ-թիրամլա Լիւսիյի սէլամլատըգտան սօնրա, սէօզէ պու իպ-թիտար.

— Ղայէթ մուհիմ պիր մէմուրիյէթ իյֆասը իչին պու-րայա կէլիյօրըմ, մատամ գօնթէս. — տէտի.

Լիւսի. — (Ընչգըրըգլը պիր սէտա իլէ.) Ա՛հ, մօսիէօ, զէվճիմտէն պահս իտինիզ, րուհընը սիզին գուճաղընըզտա թէսլիմ իթտի, տէյի՞լ մի. սօն նէֆէսինտէ նէ՞ սէօյլէտի, նէ՞ արզու պէյան իթտի, ա՛հ, չապուգ սէօյլէյինիզ, մօսիէօ, ըճա իտէրիմ.

Զապըթ. — Զէվճինիզին սօն սէօզլէրի չունլար տըր, մա-տամ գօնթէս. էվվէլա պանա տէտի քի. « Մ. տը Պուրժ-րէ՛լ.... »

Լիւսի վէ Լօր պու իսմի իշիտիր իշիթմէզ պիր պիրինէ պագըշտըլար վէ իքիսի պիր աղըզ.

— Մ. տը Պուրժրէ՞լ մի... իսմինիզ Մ. տը Պուրժրէ՞լ մի տիր. — տէյու սորտուլար ։

Պու սուալտէն զապըթ ղայէթլէ միւթէաճճիպ օլարագ.

— Էվվէ՛թ, մատամլար, Պուրժրէլ տիր. իսմիմի պիլիյօր մըսընըզ. — տէտի ։

Լիւսի. — Տէվամ իտինիզ, էֆէնտիմ, պանա հիթապ իթ-տիյինիզ սուալէ սօնրա ճէվապ վէրիրիմ. Էվվէլա Մ. տը Նէօ-վիլին սօն սէօզլէրինի անլամագ իսթէրիմ.

Զապըթ. — Էմրինիզէ մունթազըր ըմ, մատամ գօնթէս. Տիկէր արգատաշլարըմըն մուավէնէթիյլէ Ժէնէրալը սէյեար խասթախանէյէ կէօթիւրտիւքտէն, պանա տէտի քի.

« — Մօսիէօ տը Պուրժրէ՛լ, զէվճէմէ սէօյլէյէճէք պէք չօգ շէյլէրիմ պուլունտըղընտան, քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եազմագ իսթէր իտիմ. Ֆագաթ էճէլ պու արզումըն իքմա-լընա մէյտան պըրագմայաճագ տըր. պէնի տինլէյինիզ վէ Բարիսէ կիտէր կիթմէզ սէօյլէյէճէյիմ սէօզլէրի քէնտիսինէ թէպլիղ իտէճէյինիզի վատ իտինիզ.

« Ժէնէրալ պիր գաչ կիւն սօնրա իսթիֆամը վէրէրէք, Բարիսէ կէլէճէյիմի պիլիր իտի. արզուսընը թէմամըյլա իճ-րա իտէճէյիմի վատ իթտիմ. պունըն իւզէրինէ սէօզիւնիւ շու եօլտա տէվամ էյլէտի.

« — Սէվկիլի Լիւսիմէ սէօյլէյինիզ քի, քէնտի զէվճի օ.

լալոտան պէրու նաիլ օլտուղում սաատէթտէն տօլայը գալպիմ հըսսը շիւքրան իլէ մալամալ օլարագ էօլիւյօրըմ . պու տարը ֆէնաաէն կիտէնլէր գալանլարըն մէչզուլ օլապիլիրլէր իսէ , սաատէթի ապիյէսինի թէէմին իթմէսինի ճէնապը Հագգտան տաիմա թէմէննի իտէճէյիմ . պունտան պաշգա , սօն սէօզլէ- րիմի քէնտիսինէ կէօթիւրմէք իւզրէ մահզա սիզի ինթիխապ իթմիշ օլտուղումը տա սէօյլէյինիզ . զիրա սիզին սաատէթինի- զի թէէմին իտէրէք խարաճապը էյլէյէ միւմքինի մէրթէպէ պէն տէ իշթիրաք իթմէք իսթէտիմ :

« Ժէնէրալ պունտան զիյատէ պիր սէօզ սէօյլէյէմէյիպ րուհընը թէսլիմ իյլէտի . պունըն իչին պու սօն սէօզլէրին իֆ- զահաթըմը սիզտէն թալէպ իթմէյէ մէճպուրըմ , մատամ գօնթէս : »

Պալէատէքի վուգուաթ օգույանլարըմըզա զարիպ կէօ- րիւնմէմէք իչուն , պազը իզահաթ վէրմէք իսթէրիզ :

Լիւսի՝ Լօժէնի տը Միրպէլի իլէ տէֆա կէօրմէյէ կիթ- տիքտէն սօնրա , անըն հագգընտա խաթըրըզը չէյլէրի խպար իթմէք իւզրէ գօճասընա պիր մէքթուպ եազմըշ ըտը . հալ- պու քի Լօժէնինին նիշանլըսընըն իսմինի օ վագթ հէնուզ պիլմէտիյինտէն , անը գօճասընա իշար իտէմէմիշ իտի . Լօ- ժէնինին հիքեայէսինի տույտուգտան վէ անը թէյզէսիյլէ պա- րըշտըրտըգտան սօնրա , գօճասընա պիր մէքթուպ տահա եազտը վէ պու մէքթուպընտա լազըմ կէլէն մալումաթը վէրտիքտէն սօնրա , իսմինի պէյան իթտիյի զաթըն արա- յըպ պուլմասընը վէ հարէքէթի վագըասընը թամիր իթտիր- մէք իւզրէ պիւթիւն նուֆուզ ու թէէսիրինի իսթիմալ իթ- մէսինի րիճա իյլէտի :

Մ . տը Նէօվիլ պու մէքթուպը մուհարէպէնին իլք ագ- շամը ալապիլտի . զէվճէսինին պահս իթտիյի զաթը քէնտի մայէթինտէ իտի իսէ տէ , իքի կիւն էվվէլ պիր մէմուրիյ- էթի մախսուսէ իլէ պիր եէրէ կէօնտէրմիշ օլտուղընտան , իր- թէսի սապահընա գատար կէլմէյէճէք իտի . պինաէն ալէյհ անընլա վուգու պուլաճագ միւլագաթընը մուհարէպէտէն սօնրայա թէէխիր իյլէտի .

Էճէլ պու ֆիքրինին իճրասընա մանի օլտու . պու ճիհէթ- լէ Էտմօնտ տը Պուրժրէյի զէվճէսինէ կէօնտէրմէյէ վէ պաշ- լամըշ օլտուղը իշի իքմալ իթմէք խուսուսընը անա թէրք իթմէյէ գարար վէրտի .

Լիւսի սէվտիյի գըզըն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրի կէնճ զապըթա նագըլ իտինճէ , Էտմօնտ մէրգումէնին մուամէլաթը տօսթանէ վէ խայըրխահանէսինտէն տօլայը արզը թէշէքքիւր իյլէտի :

Լիւսի վէ Լօր րէսմի իզտիվաճըն իճրա օլունաճագը կիւ- նիւն իլք ագշամը կէնճ զապըթըն նահէհան պիր սուրէթտէ զույուպ օլմասընըն սէպէպինի անլամագ իսթէտիքլէրինտէն , Էտմօնտ անլէրին պու արզուսընը խօշնուտ իյլէտի : Պիզ տէ օգույանլարըմըզըն արզուսընը խօշնուտ իտէլիմ :

Գօնթ տը * * * զապէթ զարագըեար պիր ատէմ օլտը- ղընտան , Լօժէնի տը Միրպէլի իլէ կէչիրմէք իւզրէ վուգու- պուլան թէշէպպիւսինին նէթիճէբէզիր օլմասընա Էտմօնտըն մանի օլտուղընտան տօլայը ֆէվգ էլատէ հիտտէթլէնէրէք , պունըն աճըսընը չըգարմայը քէնտի քէնտինէ գարարլաշտըր- մըշ ըտը :

Քէնտիսի հէր նէ գատար էպլի վէ ասըլզատէ պիր ֆա- միլեանըն սօնընճը ազասը իտի իսէ տէ , բօլիս խաֆիյէլիյի մէ- մուրիյէթինէ կիրմիշ օլտուղընտան , թահթը իտարէսինտէ պու- լունան ատէմլէրտէն պիրինի չաղըրտը վէ խարաճագը չէյլէրի անա իզահ իթտիքտէն սօնրա .

— Պէնի տինլէ՛, Բաս-Բարթու , սանա նազիք պիր մէմու- րիյէթ թէվտի իտիյօրըմ . էկէր օնու հիւսնիւ սուրէթլէ իֆա իտէճէք օլուրսան , լայըգըլը պիր միւքեաֆաթա նաիլ օլա- ճագսըն . հայտէ սէնի կէօրէյիմ , պանա պիր գապահաթլը լազըմ օլտուղընը ունութմա . – տէտի :

Բաս-Բարթու օ անտէն իթիպարէն Էտմօնտ տը Պուրժ- րէյին բէշինէ տաըշտը : Հէր նէրէյէ կիտէրսէ արգասընտան կիտէր իտի : Պիր միւտտէթ սօնրա գօնթ աթիտէքի րաբօ- րու ալտը .

« Պ . սապահ վագթը մուայեէնտէ մահալը մախսուսը-

մա կ'ուզէրէք , Էտմօնտ տը Գուրժրէլին տըշարը չըգմասընա պէքլէտիմ: Սաաթ օնու տօղրու խանէսինտէն տըշարը չըգտը վէ Իթալիէն պուլվարընտան իլերիլէյէրէք , պիր սաաթ գատար Օբէրա թէաթրոսը էօնիւնտէ կէզինտի : Պիրինէ պէքլէմէքտէ օլտըղընը թախմին իթտիմ . թախմինիմ տօղրու չըգտը . զիրա պէքլէմէքտէն ուսանարագ չէքիլիպ կիտէճէյի սըրատա , հէրիֆին պիրի եանընա եագլաշտը . պու ատէմին սիմասը վէ կիյինիշի էլպիսէլէր պիր հիւքիւմէթ տիւշմէնի օլտըղընը կէօսթ[illegible]րտէ իտի :

« Պունլար [illegible]վար իւզէրինտէ պիր միւտտէթ ճիք գօնուշտուգտան սօնրա , պիր պիրինտէն այրըլտըլար վէ այրը այրը եօլլարա սաբտըլար : Ալտըղըմ թալիմաթա կէօրէ , իքինճի շախսըն բէշինէ եաբըշտըմ:

« Մէրգում էվվէլա Լըբէլթիէ սօգաղընտաքի խանէլէրտէն պիրինէ կիրտի , վէ օրատա պիր գաչ տագիգա գալտըգտան սօնրա , տիւկէր պիր ատէմ իլէ պիրլիքտէ տըշարը չըգտը : Պունլար Լըբէլթիէ սօգաղընտան Շօսէ տ'Անթէն սօգաղընա կիթտիլէր վէ Նէօվ-տէ-Մաթիւրէն սօգաղընըն քէօշէսինտէքի գահվէխանէյէ կիրէրէք տիւկէր պիր շախս իլէ պէրապէր տըշարը չըգտըլար :

« Շօսէ-տ'Անթէն սօգաղը իլէ Ֆօնթէն-Սէն-Ժօրժ սօգաղը արասընտա պէօյլէ պիր մէսաֆէ պուլունմատըղընտան , ագվագըթ զարֆընտա իշպու սօգագտա վագը պիր խանէյէ [illegible]վարը օլարագ իչէրի կիրտիլէր : Պու խանէնին էօնիւնտէ պիր սաաթ գատար պէքլէտիքտէն սօնրա , հիչ քիմսէ տըշարը չըգմատըղընը կէօրէրէք , վէ ֆէսատ օճաղը օրասը օլտըղընա արթըգ շիւպհէմ գալմայարագ , պէլքի իչէ եարար պիր մալիւմաթ ալըրըմ միւլահազասըյլա իչէրի կիրմէյէ գարար վէրտիմ . Պու խանէտէ գարուճը ֆիլան պուլունմատըղընտան , եավաշճա իչէրի կիրտիմ վէ աղաճըլըգլը պիր եօլու խուրուլտուքտէն սօնրա , քիւչիւք պիր պինանըն եանընա [illegible]վարը օլտում վէ ֆէսատճըլարըն օրատա իճթիմա իթմիշ օլտըգլարընը անլատըմ:

« Պու պինանըն բէնճէրէլէրի չիւտէէթի հաւարէթ հասէ-

պիլյէ աչըգ օլտըղընտան , իչէրտէ ճէրէյան իտէն սէօզլէրին էքսէրիսի գուլաղըմա գատար աքս իտիյօր ըտը : Միւմքին օլտըղը գատար պիր թարաֆտա կիզլէնտիմ վէ աթիտէքի սէօզլէրի իշիթտիմ . ֆէսատճըլարտան պիրի .

« — Տէմէք քի սէն բլանընը թէպտիլ իթմէյէճէքսին , էօյլէ՞ մի . — տէտի :

« Պու սիւալին մուխաթապը գալթի պիր սէտա իլէ .

« — Խա՛յր , թէպտիլ իթմէյէճէյիմ , պէնիմ բլանըմ բէք ագըլլընէ տըր . — տէյու ճէվապ վէրտի :

« Պու ատէմին սէտասընտան Մ. տը Գուրժրէլ օլտըղընը անլատըմ : Պատէհու մէրգումլար ա[illegible]տա աթիտէքի մուհավէրէ ճէրէյան իթտի .

« — Ֆագաթ տիւշիւն պիր քէրրէ քի ասքէրլէրի արասընտա հիւքմտարը թէլէֆ իթմէյէ գալգըշմագ՝ ֆէսատ պաշընը թէհլիքէյէ պըրագմագ տէմէք տիր :

« — Նէտէ՞ն . . . հիւքմտարը էօլտիւրէճէյի սըրատա իւնիֆօրմասընը կիյինմիշ օլաճագ տըր . պու ճիհէթլէ ասքէրլէր պէնտէմ հալ պիր տագըգաճըգ թէրէտտիւտ իտէճէքլէր տիր . չիւնքի րէիսլէրինտէն պիրինէ պիրտէն պիրէ էլ ուզաթմագա ճէսարէթ իտէմէյէճէքլէր տիր . պու թէրէտտիւտտէն պիլ իսթիֆատէ տիւկէր ֆէսատճըլար տախի իշ կէօրմէյէ մէյտան պուլապիլիրլէր :

« — Բէք էյի , էօյլէ օլսուն , թէհլիքէ զէմանընտա հէբիմիզ տէ սանա մուավէնէթ իտէճէյիզ : »

Գոնթ պու բարօրթօնըն գուվվէթլիյէ պիր թէվգիֆ վարագասը էլտէ իթտի վէ իրթէսի կիւնիւ պիչարէ Էտմօնտ սօրագասը տա թէվգիֆ օլունարագ , զապթիյէ նազարէթինէ կէօթիւրիւլտիւքտէն սօնրա , քիւչիւք վէ գարանլըգ պիր օտայա աթըլտը , վէ իսթինթագտան էվվէլ պիր գաչ կիւնլէր օրատա գալտը :

Պիչարէ տէլիգանլը պու թէվգիֆինի հա՛նկը սէպէպէ համլ իտէճէյինի պիլմէմէքտէ իտի : Մէչհուլ պիր շախսըն ղաեէթ սուգիշլի պիր տրամընը տօսթլարընտան պիր գաչընա օգումըշ օլտըղը իչուն թութըլմըշ օլտըղընը խայալընտան պի-

լէ կէչիրէմէզ իտի. Նիհայէթ միւսթէնթիգ հուզուրընա չըգարըլտը. Թէվգիֆինի միւսթէնզիմ օլան էսպապ քէնտիսինէ արզ իտիլինճէ, Էտմոնտ հըսս իթթիյի քէտէր իլէ պէրապէր ֆօյլէ պիր գահգահա գօբարտը քի, միւսթէնթիգ տիւչարը հայրէթ օլուպ գալտը վէ նէ՛ սէպէպէ մէպնի Ֆոնթէն-Սէն-Ժօրժ սօգագընտա Թօբլանմըշ օլտըգլարընը սէօյլէմէսինի թէքլիֆ իյլէտի.

Էտմոնտ պիր չարըն Թէքլիֆքէրտէսի օլան սուգիչլի պիր տըամը օգումագ իչուն օրատա թօբլանմըշ օլտըգլարընը պէյան վէ տէլայիլի գավիյէ իլէ տէ իսպաթ իյլէտի. պունըն իւզէրինէ հապսխանէտէն սալը վէրիլմէսինէ գարար վէրիլտի. Էտմոնտ հապսխանէտէն չըգար չըգմազ Էօժէնիյի արաշտըրմագա պաշլատը. զիրա պէտպախթ գըզճըղազըն ֆիրարը հա՛նկը սէպէպտէն նէշէթ իթմիշ օլտըղընը պիլիր իտի. հալ պու քի կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք Թէյզէսի մատամ տը Սէն-Բրէօյլին Թէհարրիյաթ վէ Թէշէպպիւսաթը քէամիլէն պէրհավա օլտու. պունըն իւզէրինէ Էօժէնի իլէ իրթիքեապ իթթիքլէրի խաթայը մէրգումէյէ աչմագա մէճպուր օլտու. Պունլար Էօժէնիյի պուլամայընճա, անըն ավտէթինի ճէնապը Հագգըն ինայէթ վէ մէրհամէթինէ հավալէ իթթիլէր. Նաքէհան կէնճ զապըթ հարպիյէ Նազարէթինտէն պիր մէքթուպ ալտը. պու մէքթուպ հէման Ալճէրիայա ավտէթլէ ալայընա իլթիհագ իթմէսինի Թավսիյէ իթմէքտէ իտի.

Էտմոնտ պու էմրէ իթաաթլա տէրհալ եօլ թէտարիքեաթընը կէօրտիւ վէ Էօժէնիյի պուլուր պուլմազ քէնտիսինէ իշարը քէյֆիյէթ իթմէսինի մատամ տը Սէն-Բրէօյլէ Թէնպիհ իթթիքտէն սօնրա, Բարիստէն հարէքէթ իյլէտի.

Էտմոնտ իչպու հիքեայէյի նագլ իթթիկ պիթիրինճէ, Լօր.

— Շիւպհէ եօգ քի շիմտի չար չարուգ Էօժէնինին խանէսինէ կիտէճէքսինիզ. պիչարէնին շիմտիյէ գատար չէքտիյի ըզտըրապաթը ունութտուրմայը էլպէթթէ արզու իտէրսինիզ.– տէտի.

Էտմոնտ Թաստիգի հավի պիր իշարէթ իթթիքտէն, կէնճ գըզ.

— Ցագաթ սիզի կէօրմէքլէ հըսս իտէճէյի հայրէթ վէ մէսէրրէթ խասթալըղընըն ավտէթինի միւնթիճ օլաճաղըտան գօ՞րգմայօր մըսընըզ.

Էտմոնտ. -Էվվէ՛թ, մատմուազէլ, օրասընը պէնտէ տիւշիւնիւյօրըմ.

Լօր. - Էկէր Լիւսի չու սըրատա մաթէմ իչինտէ պուլընմամըշ օլսայըտը, Էօժէնինին խանէսինէ պիրլիքտէ կէլմէյի քէնտիսինէ Թէքլիֆ իտէր իտիմ. Ֆագաթ շիմտի պու Թէքլիֆիմէ մուվաֆագաթ կէօսթէրմէյէճէք տիր.

Լիւսի. -Նիչի՞ն, ազիզէմ Լօր, քէտէրիմ՝ հըսսիյաթը գալպիմի զէրրէճէ Թէպտիլ իթմէմիշ տիր, պէտպախթ զէվճիմին վէ պիչարէ հալաճըգըմըն զիքրի ճէմիյէնի էլիմտէն կէլտիյի գատար էյիլիք եաբմագտան պաշգա պիր սուրէթտէ չէրէֆլէնտիրէմէմ.

Պու սէօզլէ միւթէազըպ չա՛յը չալտը վէ կէլէն խըտմէթքեարա արապայը հազըրլամասընը էմր իյլէտի. Եարըմ սաաթ սօնրա Լիւսի, Լօր վէ Էտմոնտ տը Գուրժրէլ Էօժէնինին խանէսինէ վասըլ օլտուլար. Էօժէնի իլէ էպէտ զայպ օլմուշ զաննիթթիյի նիշանլըսընըն ավտէթինի խապէր ալընճա հըսս իթթիյի հայրէթ վէ մէսէրրէթի վասֆ ու Թարիֆ իթմէք միւմքին օլամազ.

Էտմոնտ իշլէրինի սըրասընա գօյտուգտան սօնրա, Էօժէնի տը Միրպէլ իլէ էվլէնտի. Պունլար պուլունտուգլարը վազիյէթի խուսուսիյէ իգթիզասընճա ըէսմի իզտիվաճը Թէվաթթուր իթմէքսիզին իճրայա գարար վէրտիլէր. պու ճիհէթլէ պու իզտիվաճ հուզուրը էզզէմ օլան շահիտլէր վէ պիր գաչ քիշի մուվաճէհէսինտէ իճրա իտիլտի.

Էտմոնտ քէնտիսինի Բարիստէ ալըգօյապիլէճէք հէր տիւրլիւ իշլէրինի էվվէլճէ Թէսվիյէ իթմիշ օլտըղընտան, ըէսմի իզտիվաճըն իճրասընտան սօնրա, մատամ տը Սէն-Բրէօյլ իլէ զէվճ վէ զէվճէ քիլիսէ գաբուսընտա պէքլէմէքտէ օլան պիր սէյահէթ արապասընա պինտիլէր. պարիւլէր եիւրիւմէյէ պաշլայընճա, գօնթէս տը Նէօվիլ.

— Մէսուտ օլունըզ, սէվկիլի տօսթլարըմ, մէսուտ օլու-

նըզ, լաքին Բարիսդէ պըրագմըշ օլտըղընըզ տօսթլարը ասլա խաթըրտան չըգարմայընըզ. - տէտի.

Պատէհու արապա քէմալը սուրաթլա հարէքէթ իտիպ կէօզտէն նիհան օլտու.

5

ՈՒՂՈՒՐՍԸԶ ՊԻՐ ՄՈՒՀԱՊՊԷԹ

Գօնթէս տը Նէօվիլ Լօժէնինին ըէսմի իզտիվաճընա հազըր պուլունտուղտան սօնրա գօնաղընա ավտէթ իթտիյինտէ, մարքի տը Բուրրիէրին խանէտան արմասընը հավի պիր մէքթուպ ալտը վէ անըն մէօհրիւնիւ ֆէքք իթմէքլէ պէրապէր, Լօրա խիթապէն.

—Աճապա պէնտէն նէ՞ իսթէյօր, պէօյլէ պիր տագըգա-տա պանա մուհապպէթինտէ՞ն մի պահս իտէճէք. - տէտի.

Լօր. - Ջանըմ իսթէմէմ, մարքի տը Բուրրիէր ատապա աչ-նա պիր տէլիգանլը տըր, պուրասընը ինքեար իտէմէմ. գօ-ճասը հէնուզ էօլմիւշ օլան պիր գատընա աշգ ու մուհապ-պէթտէն պահս իթմէյէ ճէսարէթ ալամազ.

Լիւսի Սալվատօրըն մէքթուպունը օգուտուղտան սօնրա, Լօրա վէրտի: Պու մէքթուպըն միւնտէրիճաթը շունտան իպարէթ իտի.

« Մատամ,

« Տիւչար օլտուղու՛նըզ ֆէլաքէթի ազիմէյի մա էթ թէէս-սիւֆ խապէր ալտըմ. հըսս իթտիյինիզ քէտէր վէ մաթէմէ պէնտէնիզ տախի իշթիրաք իտիյօրըմ: Հազըրընըզտաքի սա-տագաթըմըն թէէմինաթը իլէ պէրապէր սէզէ գարշը կէօս-

թէրմէքտէն կէրի տուրմատըղըմ հիւրմէթի ֆէվգ էլ ատէ ա-սարընը լութֆէն գապուլ իտինիզ, մատամ գօնթէս.

« ԱԼԷՔՍԻ ՏԸ ԲՈՒՐՐԻԷՐ »

Լօր պու մէքթուպը օգուտուղտան սօնրա, Լիւսիյէ խի-թապէն.

— Շիմտիյէ գատար ալմըշ օլտըղըն մէքթուպլար կիպի պու տա ատի պիր թազիյէնամէ տիր. - տէտի.

Մարքի տը Բուրրիէրին մէքթուպըյլա պէրապէր տիկէր պիր թագըմ մէքթուպլար վէ զէվճինին վէֆաթընտան պէ-րու խանէսինէ կէլմիշ օլան զէվաթըն կիւնլիւք լիսթալարը տա պուլունույօր ըտը:

Գօնթէս կէրէք մանէն վէ կէրէք շէքլէն Սալվատօրըն մէքթուպունա միւշապիհ օլան տիկէր մէքթուպլարը օգուտու-ղը սըրատա, Լօր տախի լիսթալարը կէօզտէն կէչիրմէքտէ ի-տի. Իւչ կիւնքի լիսթա ուզէրինտէ պիրտէն պիրէ պիր իսմ կէօզիւնէ իլիշէրէք.

— Պու իսմի թանը՞ր մըսըն, ազիզէմ Լիւսի. - տէտի:

Լիւսի. - Նօլ Թէրա՞լ մը, պու իսմ պէնճէ մէճհուլ տըր. պէս պէլլի սալօնլարտա թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղումըզ պիր զաթըն իսմի տիր:

Լօր. - Թօհա՛ֆ շէյ, պու իսմի իշիթմիշ օլտըղըմը միւպ-հէմ սուրէթտէ խաթըրլըյօրըմ. ա՛հ, անլատըմ, պու իսմ Լանսիտէ պիզիմ խանէմիզին գարշըտաքի խանէտէ իգամէթ իտէն իխթիյար պիր գատընըն իսմի տիր. աճապա օղլու՞ մը պիզի զիյարէթէ կէլմիշ:

Իրթէսի կիւնիւ պու իսմին սահիպի գօնթէս տը Նէօվի-լին գօնաղընա կէլտի, վէ վէրիլէն էմիր ուզէրինէ տէրհալ սալօնա կիրտիրիլտի:

Պու ատէմ օթուզ եաշընը ազաճըգ կէչկին, ուզուն պօյլու, կիւզէլ վէ շիրին չէհրէլի պիր տէլիգանլը օլուպ, իւ-զէրինտէքի լիպասլար հէմ զարիֆանէ վէ հէմ տէ զայէթ սատէ օլտըղընտան, մէրգումըն րապըթալը պիր քիմսէ օլտու-ղը անլաշըլմագտա ըտը:

Մերգում պու իրի գատընը քեմալը իհթիրամլա սելամլատըգտան սօնրա, Լօրա պիր մեքթուպ վերտի։ Կենճ գըզ մեքթուպըն իւզերինի օգուտուգտան սօնրա «Տայըմտան կելիյօր» տեյերեք, ալել աճելէ մէօհիւրիւնիւ ֆեքք իթտի վէ միւնտերիճաթընը օգումագա պաշլատը. տելիգանլը կեօզլէրինի օնըն իւզիւնտէն այըրմամագտա ըտը։

Լօր մեքթուպը օգույըպ պիթիրինճէ, Լիւսիյէ վերերեք.

— Պիչարէ տօսթըմ, գարիպէն պիր պիրիմիզտէն այըրմագա մեճպուր օլաճաղըզ. Փագաթ պունընլա պերապեր մէյուս օլմա, Բարիզտէն կիթմէյէճէյիմ. Պիր պիրիմիզի խինէ սըգ սըգ կէօրէպիլէճէյիզ. – տէտի.

Լիւսի մեքթուպը օգույուպ պիթիրտիքտէն սօնրա, կեօզլէրի եաշարմըշ օլտըղը հալտէ, Բօլ Ֆերալա խիթապէն.

— Սըր Լէմպթըն ճէնապլէրի հագգընըզտա օ տերեճէ միւքեմմէլ սուրեթտէ պահս իտիյօրլար քի, քենտիլերի հագգընտա տէրքեար օլան մուհապպէթիմիզին պիր գըսմընը սիզէ հասր իթմէքլէ իֆթիխար իտերիզ. Պինաէն ալէյհ, սըր Լէմպթըն ճէնապլերինին Բարիսէ մուվասալէթլէրինէ գատար խանեմիզտէ իգամէթ իթմէնիզէ արզու իտերիզ. – տէտի.

Բօլ Ֆերալըն Սէրվինի օլտըղընը օգույանլարըմըզ էլպեթթէ անլամըշ օլըրլար։ Մերգում գոնթէսին թեքլիֆի նազիքեանեսինի գապուլ իթմէյերեք.

— Հագգըմտա կէօսթերտիյինիզ հիւսնիւ մուամէլէտէն տօլայը թեշէքքիւր իտերիմ, մատամ գոնթէս. Սիզի թաճիզ իթմէմէք իչին վուգու պուլան թեքլիֆինիզի գապուլ իթմէմէյէ մեճպուր ըմ. Փագաթ պունընլա պերապեր չօգ տէֆալար սիզէ միւրաճաաթ իթմէքտէն տէ կէրի տուրմայաճաղըմ. Սըր Լէմպթըն ճէնապլէրի սէվկիլի նեկենիզին միզաճընա խօշ կէլմէյէն չէյլէրի եապմամայը պանա թէնպիհ իթմիշ օլտուղընտան, պազը քերրէ պէնտէնիզէ րեհպերլիք իտէճէյինիզի իւմիտ իտերիմ. Զիրա Հինտիսթանտա երեյիճէ միւտտէթ գալմըշ օլտըղըմտան, Բարիսին ուսուլ վէ տաւրընը հէմէն պիւս պիւթիւն ունութմըշըմ տըր։

Լիւսի. – Սէվկիլի Լօրըմա խօշ կէլէճէք հէր տիւրլիւ խըտմէթտէ պուլունմաղա հազըր ըմ։

Պու սէօզլէրին էսնաի ճէրէյանընտա, Բօլ Ֆէրալ միւնասէպէթ տիւշտիւքճէ Լօրը նազարը թէտգիգտէն կէչիրմիշ վէ Լօր տախի տէլիգանլընըն գոնթէս իլէ գօնուշմասընտան պիր իսթիֆատէ կիզլի կիզլի անըն իւզիւնէ պագմըշ ըտը։ Պու հալ Լիւսինին նազարը տըգգաթընտան գաչմամըշ օլտըղընտան.

— Իսմինիզ պիզճէ մէճհուլ տէյիլ տիր, մօսիէօ. տիւնքի կիւն էսամի լիսթալարընը կէօզտէն կէչիրտիյիմիզ սըրատա սիզին իսմինիզէ թեսատիւֆ իտտիք վէ Լօր սիզի թանըտը։

Բօլ Ֆէրալ. – Ահ, մատամ, պու ղարիպ պիր թէսատիւֆ տիւր, զիրա մատմուազէլին իսմի չօճուգլըղըմտա րէֆիգիմ իթմիշ օլտըղըմ պիր գըզըն իսմինի խաթըրըմա պըրագըր. չիւնքի պու գըզ մատմուազէլին չաղընա եէթիշմիշ օլմալը տըր։

Լօր. –Արթըգ չիւպհէմ գալմատը, սիզ Լանտիլի՞մի սինիզ։

Բօլ Ֆէրալ. –Էվէթ, մատմուազէլ։

Լօր. – Պէն չօճուգլըղըմըն պէօյիւք պիր գըսմընը պու չէհիրտէ կէչիրմիշիմ տիր. սիզին էվինիզ պէնիմ թէյզէմ իլէ պերապեր իգամէթ իթտիյիմ խանէնին իթթիսալինտէ իտի. սիզ պէնի խանէնիզին պաղչէսինտէ կէզտիրիր իտինիզ. պունտան պաշգա, մուգավվատան կիւզէլ կիւզէլ գարա կէօզ թավիլլէրի եաբար ըտընըզ քի, պունլարըն կէօզլէրինի վէ տիլլէրինի կիւլիւնճ պիր սուրէթտէ սալլայըպ տուրտըգլարընը կէօրէրէք կիւլմէքտէն չաթլար ըտըմ. օ վագըթ պէն բէք քիւչիւք իտիմ. Փագաթ գուվվէի հաֆըզամ չօճուգլըղըմըն խաթըրէլէրինի թէմամըյլէ մուհաֆազա իթմիշ տիր։

Բօլ Ֆէրալ. – Ահ, մատմուազէլ, սիզ հայաթըմըն էն մէսուտ պիր զէմանընը խաթըրըմա պըրագըյօրսընըզ։

Լօր. – Մատամ քի տայըմ քէնտիսի իչին պիր սէյահէթ իճթիրա իթմէնիզի արզու իտիյօր, անը Լանտիտէ վէ եախօտ ճիվարլարընտա ինթիխապ իթսէնիզ տահա էյի օլուր. չօճուգլըղըմը կէչիրմիշ օլտըղըմ եէրլէրի եէնիտէն կէօրմէքլէ

բէք գիւյաաէ մէսուտ մը մէսուտ օլաճայըմ։

Բօլ Մէրալ կէնճ գըզըն սաֆտիլանէ սէօզլէրինի քէմալը մահզուզիյէթլէ տինլէտիքտէն սօնրա , արզու իթտիյի շէյլէրի իճրա իտէրէք մահզա տայըրընտան ալմըշ օլտըղը էվամիրէ իթաաթ իթմիշ օլաճաղընը վէ իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն Լանտի ճիվարլարընը կէօզտէն կէչիրմէք իւզրէ շէհրի մէզքիւրէ կիտէճէյինի վէ էկէր օ թարաֆլարտա միւնասիպ պիր խանէ պուլապիլէճէք օլուրսա , սահիպի իլէ իշի պիթիրմէզտէն էվվէլ քէնտիսինէ խապէր վէրէճէյինի պէյան իյլէտի . սըր Լէմպթըն քէնտիսինի Բարիստէ պիր գօնագ իշթիրասընա տա մէմուր իթմիշ օլտըղընտան , հանկի մահալլէտէ իգամէթ իթմէյի արզու իյլէտիյինի սուալ իթտիքտէ , Լօր .

— Էկէր միւմքին իսէ բէնճէրէլէրիմիզտէն սէվկիլի Լիւսիմին խանէսի կէօրիւլմէսինի արզու իտէրիմ . — տէտի ։

Բօլ Մէրալ՝ իրթէսի կիւնէրի սէմէյէ պաշլատըղը գըզըն արզուսընա մուվաֆըգ պիր գօնագ պուլապիլմէք իւզրէ Բարիս ճիվարլարընը կէզմէյէ պաշլատը ։

Լիւսի րէֆիգէսինին քէնտիսինի թէրք իտէճէյինտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ մահզուն օլմուշ իտի . պիչարէնին պու մահզունիյէթի տիկէր պիր թագըմ սէպէպլէր իլէ պիր գաթ տահա արթմագտա իտի . տօգթէօր Մաթէօնըն էվվէլճէ եազմըշ օլտըղը մէքթուպտա ազ վագթտան տիկէր պիր մէքթուպ տահա կէօնտէրէճէյինի քէնտիսինէ վատ իթմիշ օլտըղը օգույանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք տիր . իշթէ օ վագթտան պէրու պիր գաչ այլար կէչմիշ օլուպ , Լիւսի բօսթախանէյէ սըգ սըգ ատէմ կէօնտէրմէքտէ իտի իսէ տէ , տիւչար օլտըղը գարարսըզլըգ հալինէ նիհայէթ վէրէճէք ումիտինտէ պուլունտըղը իշպու մէքթուպը պուլամամագտա իտի ։

Սալվատօր՝ գօնթ տը Նէօվիլ իլէ մարքիզ տը Վիլէրպանըն վէֆաթընը խապէր ալտըգտան սօնրա , քիպար ալէմինտէքի հալ ու մէվգիինի թէէմմին վէ քէնտի իսրաֆչըլըգլարը վէ Րօմանըն տախի զաիյաթը տախմինի իլէ րախնէտար օլմըշ օլան սէրվէթինի թամիր իթմէք իչուն մատամ տը Նէօվիլ իլէ էվլէնմէքտէն պաշգա պիր չարէսի օլմատըղընը քէնտի քէնտինէ տիւշիւնմիւշ իտի պինաէն ալէյհ էվվէլճէ պիր արզուտան իպարէթ օլան շէյ գաթի պիր թէսավվուր հիւքմինի ալմըշ իտի քի , անըն նէթիճէսէզլիք օլմասը իչուն օլանճա գուվվէթ վէ իգթիտարընը սարֆ իթմէյի գաթիյէն գարարլաշտըրմըշ իտի ։ Օգույանլարըմըզա արզ իթմիշ օլտըղըմըզ թագըյէնամէ իսէ օնայաճաղը գօմէտեանըն պիրինճի բէրտէսի իտի ։

Լիւսի պու մէքթուպա ճէվապ եազմամըշ իտի . հալ պուքի մարքի տը Բուրրիէրէ ճէվապ եազմամագ՝ օ մէքթուպա էհէմմիյէթ վէրմէք վէ քէնտիսինտէն գօրգմագտա օլտըղընը տիւշիւնտիւրմէյէ սէպէպիյէթ վէրմէք տէմէք իտի . Սալվատօր իսէ մէքթուպըն միւթէագըպ տիկէր մէքթուպլար տահա եազտը . պու մէքթուպլար մահզա քէնտիսինտէն պահիս օլուպ , օ տէրէճէ սուզիշլի պիր սուրէթտէ եազըլմըշ իտի քի , նիհայէթ Լիւսի պիր գաչ սէօզտէն իպարէթ պիր ճէվապ եազտը։

Սալվատօր գատար մահիր օլմայան պիր քիմսէ՝ պէօյլէ պիր նէթիճէ իսթիհսալ իթտիքտէն սօնրա , տէրհալ գօնաղընա գապուլ օլունմագ լութֆընը թէմէննի իթմէյէ գալգըշաճաղը չիւպհէսիզ իտի . ֆագաթ Սալվատօր պէօյլէ պիր ճօլալըգտա պուլունմատը . գօնթէսին եապանի պիր գուշ օլտըղընը վէ անը թութմագտան էվվէլ եավաշ եավաշ ալըշտըրմագ լազըմ կէլտիյինի քէնտի քէնտինէ տիւշիւնմիւշ իտի ։ Եալընըզ պու մէքթուպա ճէվապէն , չիֆթլիքլէրինի զիյարէթէ կիթմէյէ մէճպուր պուլունտըղընտան պիր գաչ կիւն գատար քէնտիսիյլէ մէքթուպլաշմագ սաատէթինտէն մահրում գալաճաղընը պէյան իյլէտի . պու ճէվապ մատամ տը Նէօվիլի ադաճըգ թէաճճիւպտէ պըրագտը ։

Սալվատօրըն գայպուպէթի պիր գաչ հաֆթալար տէվամ իթտի , վէ Լիւսի գօճասընըն վէֆաթընտան պէրու եալընըզլըգ իչինտէ եաշատըղընտան , պիր գաչ տէֆալար մարքի տը Բուրրիէրտէն մէքթուպ ալմագ արզուսընա տիւշտիւ . նիհայէթ պու մէքթուպ վասըլ օլտու . Սալվատօր պու մէքթուպընտա սէյահէթի վագըասընըն նէթիճէլէրինտէն պահս

իհթիմալ իտի. պու մէքթուպ գոնթէս տը Նէօվիլի բէք զիյատէ մահզուզ իթմիշտէն, էրէյիճէ թալթիֆամիզ պիր ճէվապ եազտը. Սալվատօր պու մէքթուպըն չէյվէի իֆատէսինտէն ճէսարէթ ալարագ վէ սօն տարպէի էնտիրմէք զէմանը կէլմիշ օլտըղընը զաննիտէրէք, պէս վէճհի աթի ճէվապ եազտը.

«Մատամ գոնթէս,

«Հէր տիւրլիւ թէհլիքէյի կէօզէ ալտըրարագ եազմըշ օլտըղըմ պու մէքթուպըն պաշլանղըճընը օգուր օգումազ պէլքի տէ իքմալ իթմէքսիզին պիր եանա ֆըրլաթաճագսընըզ.

«Սիզի սէվէրիմ, մատամ գոնթէս. սիզէ թէսատիւֆ իթմէզտէն էվվէլ, հիւքէմատան պիր զաթըն «Մուհապպէթ իւք կէօրիւշտէ տօղար» սէօզիւնէ ասլա էհէմմիյէթ վէրմէզ իտիմ. ֆագաթ հաքիմի մէշհուրըն պու սէօզտէ հագգը պուլունտըղընը պու կիւն թէսլիմ իթմէյէ մէճպուրըմ. զիրա հագգընըզտաքի աշգ ու մուհապպէթիմ իւք տէֆա պիր պիրիմիզէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտըղըմըզ կիւն պէյտա օլտու.

«Պու աշգ ու մուհապպէթի մատամ տը Վիլէրպանըն սէյֆիյէսինտէ սիզէ արզ իթմէյէ ճէսարէթ իթտիմ. հալ պու քի սիզ պէնի սուրէթի գաթիյէտէ րէտտ իթտինիզ. ֆիլ հագիգա օ սըրատա պունտան պաշգա պիր սուրէթտէ հարէքէթ իտէմէզ իտինիզ. պու աշգ ու մուհապպէթիմի եիւրէյիմտէն իխրաճ իթմէք իւզրէ բէք չօգ չալըշտըմ. ֆագաթ պիր տիւրլիւ մուվաֆֆագ օլամատըմ. պու միւճատէլէտէ օլանճա գուվվէթիմ թիւքէնմիշ օլտըղընտան, էկէր իւզէրիմէ պիր նազարը չէֆագաթ աթֆ իթմէյէճէք օլուրսանըզ, քէմալը սիւքիւթլէ ըզտըրապ չէքմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ.

«Մ. Գոնթ տը Նէօվիլ իլէ մատամ մարքիզ տը Վիլէրպանըն վէֆաթը իւզէրինէ տիւնեատա պիւս պիւթիւն եալընըզ գալըյօրսընըզ. պու տիքէնլի եօլու եիւրիւմէք իչին հիմի հաճէթտէ իսթինատ իտէպիլէճէք պիր քիմսէյի պուլունմամագ՝ ֆիլ հագիգա բէք էնտիշէնկիզ պիր հալտըր. սիզէ պու եօլտա

իտարէի լիսան իթմէյէ հագգըմ եօ՞գ մը, մատամ գոնթէս. պէնիմ հալ ու վազիյէթիմ տախի այնը այնընա սիզինքինէ միւշապիհ տիր. սիզին կիպի պէն տէ սէվկիլիլէրիմի բէնչէի էճէլէ գուրպան վէրտիմ. սիզին կիպի պէն տէ պու ալէմի ֆանիտէ եալընըզ գալտըմ. վագըա տօսթլարըմ բէք չօգ տըր. ֆագաթ եալընըզ տօսթլարըն մուհապպէթ վէ մուավէնէթինէ կիւվէնմէք միւմքի՞ն մի տիր. հիմի հաճէթտէ պունլարըն պիզի թէրք իտիպ կիտմէլէրի թապիի տէյի՞լ մի տիր.

«Սիզին զէվճինիզ օլմագ սաատէթինէ մազհարիյէթիմի նէ՛ տէրէճէ արզու իթմէքտէ օլտըղըմը էլպէթթէ անլատընըզ, մատամ գոնթէս. Ֆիլ հագիգա Մ. տը Նէօվիլ կիպի պիր զաթըն եէրինի թութապիլէճէյիմի իտտիա իտէմէմ. սիզէ մուհարէպէ մէյտանլարընտա շէօհրէթ գազանմըշ պիր իսմ կէթիրէմէմ. ֆագաթ պունընլա պէրապէր պէնիմ իսմիմ տէ Ֆրանսանըն է՛ն էսկի ասըլզատէ ֆամիլեալարընտան պիրինէ մէնսուպ օլտըղընտան, գայէթ միւթէպէր վէ միւհթէրէմ տիր.

«Սիզի զէնկինլէթմէք մահզուզիյէթինէ նայիլ օլմագ իչին ֆագըր օլմանըզը արզու իտէր իտիմ. ֆագաթ մատամ քի պու արզում պիհուտէ տիր, ձէնապը Հագգա թէշէքքիւր իտէրիմ քի, տէսաթի իզտիվաճընըզը թալէպ իտիշիմ սէվքէթ էլտէ իթմէք ֆիքրինտէն նէշէթ իթմիշ օլմատըղընը իսպաթ իտէճէք տէրէճէտէ զէնկին իմ.

«Պու մէքթուպըմա չար չապուգ ճէվապ եազմայընըզ, մատամ գոնթէս. լազըմ օլտըղը գատար տիւշիւնիւնիւզ. լաքին գարարընըզ հէր նէ տախի օլսա, հագգընըզտա տէրքեար օլան աշգ ու մուհապպէթիմ զէրրէճէ թէպէտտիւլ իթմէյէճէք տիր . . .

«ԱԼԷՔՍԻ ՏԸ ԲՕՒՐՐԻԷՐ»

Սալվատօրըն հէր պիր քէլիմէսինի միղանը միւթալաայա վուրմըշ օլտըղը իշպու մէքթուպ՝ գոնթէս տը Նէօվիլին էֆքեարը իւզէրինտէ պէօյլէ պիր թէսիր հասըլ իյլէտի. Մէր-

գումէ անք պիր տըգգաթը ճիտտիյէ իլէ օգուտըգտան սօն-րա , մարքի տը Բուրրիէրին չու թէքլիֆինի պիլա մուլահազա րէտտ իթմէք լազըմ կէլիփ կէլմէյէճէյինի քէնտի քէնտինէ տիւշիւնմէյէ պաշլատը ։

Միւթէպէր պիր խամէ վէ քէնտի սէրվէթինէ մուսավի պիր սէրվէթէ մալիք օլան վէ քէնտիսինի պիր մուհապպէթի ֆէվգ էլ ատէ իլէ սէվիյօր կիպի կէօրիւնէն պու ատէմ տէսաթի իզ-տիվաճընը թալէպ իտիյօր ըտը . քէնտիսի տէ անը սէվմէքտէ իտի . պու մուհապպէթինի հէր նէ գատար քէնտիսինտէն կիզ-լէմէյէ չալըշըյօր ըտը ըսա տա , պիր միւմքին մուվաֆֆագ օլամայօր ըտը . էվվէ՛թ , քէնտիսի տէ անը սէվմէքտէ իտի . չու հալտէ պու թէքլիֆի րէտտ իտէպիլի՞ր մի իտի ։

Բիչարէ գոնթէս Սալվատօրա պիր մէքթուպ եազըփ , պու մէքթուպընտա հէր նէ գատար անըն արզուսընա պիւս-պիւթիւն րուհի րիզա կէօսթէրմէտի իսէ տէ , պու արզուսը-նըն գարիպէն հուսուլպէզիր օլաճաղընը էբէյիճէ իսպաթ իթ-տիրտի ։

Լանտրի չէհրինտէ պիր սէյֆիյէ վէ գոնթէս տը Նէօվիլին գօնաղը գուրպինտէ տէ պիր գօնագ իշթիրա իթմէք իչուն պիր խայլը թէշէպպիւսաթտա պուլընմաղա մէճպուրիյէթ հա-սըլ օլմուշ օլտըղընտան , Բօլ Ֆէրալ գոնթէսին խանէսինէ բէք նատիր օլարագ կիտէպիլմիշ իտի . ֆագաթ գարիպէն Լօր իլէ պիրլիքտէ պիր խանէտէ իգամէթ իտէճէյինի վէ օ հալտէ քէնտիսինի հէր կիւն կէօրիւփ գօնուշաճաղընը տիւ-շիւնէրէք թէսէլլիեապ օլմագտա ըտը ։

Մէրգում տէրէօհտէ իթտիլի վէզայիֆի մուխթէլիֆէյի հագգըյլա իֆա իթմէք արզուսընտա պուլընտըղընտան , Բա-րիստէ իշթիրա իթմիշ օլտըղը գօնաղը միւքէմմէլ սուրէթտէ տօնաթտըրտը , լազըմ օլան խըտմէթքեարլարը թութտը , պարկիրլէրի , արապալարը սաթըն ալտը , վէլ հասըլ հէր տիւրլիւ լէվազըմաթը իքմալ իյլէտի ։ Պիր տէ նակէհան սըր Լէմպըթընտան պիր մէքթուպ ալտը ։ Սըր Լէմպըթըն պու մէք-թուպընտա Վէրնօնա գատար քէնտիսինի իսթիգպալէ կէլմէ-սինի թավսիյէ իթմէքտէ իտի . Բօլ Ֆէրալ տէրհալ եօլա չը-

գըփ , միւմաիլէյհի Վէրնօնտա պիր միւսաֆիրխանէտէ պուլ-տու , վէ իքիսի պիրլիքտէ իքի թէքէրլէքլի պիր արապայա րաքիպէն Բարիսէ միւթէվէճճիհ օլտուլար ։

Արապա Վէրնօն գարիյէսինին սօնընճը խանէլէրինի կէչիփ տէ Նօրմանտի թարիգի ուզէրինէ կէլինճէ , սըր Լէմպըթըն Բօլ Ֆէրալա խիթապէն .

— Սէօյլէ պագայըմ , ազիզ տօսթըմ , սէվկիլի եէկէնիմի կէօրտիւն , տէյի՞լ մի . գօնթ տը Նէօվիլին պիր գաչ տէֆա-լար եազմըշ օլտըղը գատար կիւզէ՞լ մի տիր . – տէտի ։

Բօլ Ֆէրալ . – Մատմուազէլ Լօր տը Պօմօնըն կիւզէլլիյի հագգընտա Մ. գօնթ տը Նէօվիլին սէօյլէմիշ օլտըղը սէօզլէր հէր նէ՛ տախի օլսա , եինէ հագըգաթը հալի հագգըյլա թա-րիֆ իտէմէզ. պէօյլէ սէվիմլի պիր մախլուգը թասվիրէ չա-լըշմագ ատէթա իմքեան խարիճինտէ տիր ։

Սըր Լէմպըթըն . – (Կիւլիւմսէյէրէք .) Պէնի էնտիշէյէ տիւշիւրիւյօրսըն , ազիզիմ Ֆէրալ , պէօյլէ կիւզէլ պիր գըզ-ճըղագը սագլամագ իչին կիւզէլ գաֆէսլէր լազըմ տըր . սէ-նին ինթիխապ իթտիյին գաֆէսլէր մինասի՞պ մի տիր ։

— Պէնտէնիզ սիզին էմրինիզէ կէօրէ հարէքէթ իյլէտիմ . մատմուազէլ տը Պօմօնա սիւալ իթմէքսիզին հիչ պիր շէյ եափմատըմ . կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք տօսթը մատամ տը Նէօվիլ զէվգի սէլիմ սահապընտան օլտուգլարը ճիհէթլէ , իճ-րաաթը վագըամըտան մէմնուն գալաճագլարընը ումիտ իտէ-րիմ ։

— Տէմէք քի Բարիստէքի գօնաղըմըզ . . . ։

— Ղայէթ կիւզէլ վէ միւքէլլէֆ պիր խանէ տիր ։

— Սէյֆիյէմի՞զ ։

— Բարիստէն պիր գաչ սաաթ ուզագտա , Լանտրի չէհ-րի գուրպինտէ վագը տըր . մատմուազէլ տը Պօմօն չօճուգլը-ղընըն պէօյիւք պիր գըսմընը օրատա կէչիրմիշ օլտըղընտան , սէյֆիյէնիզի օրատա ինթիխապ իթմէյի արզու իյլէտի ։

— Ֆագաթ էկէր եանըլմայօրսամ , սէն տէ Լանտրիլի սին , տէյի՞լ մի ։

— Էվվէ՛թ , թէսատիւֆ պու եա՛, մատմուազէլ տը Պօ-

մեն իլէ պու չէհիրտէ պէրապէր պէօյիւմիւշ օլտըղըմըզտան , պիր պիրիմիզի թէքրար պուլտըգ։

— Սահի՞հ մի , պիր պիրինիզի տէրհալ թանըտընը՞զ մը։

— Հաննիտէ մատմազէլ տը Պոմոնըն խանէսի պիզիմ խանէմիզին իթթիսալինտէ օլտըղընտան , պիր պիրիմիզի հէր կիւն կէօրիւր իտիք . պու ճիհէթլէ իսմի գուվվէթի հաֆըզամըզտա գալմըշ. մահզա պու իսմ տէլալէթիյլէ ռէկէնիմիզի թանըյապիլտիմ. չիւնքի քիւչիւքլիւյիւմտէ կէօրմիւշ օլտըղըմ օ սէվիմլի չօճուգ միւրուրը զէման իլէ հայրէթպախշ պիր գըզճըղազ օլմուշ տըր ։

Սըր Լէմպթըն . — (Տըգգաթլըճա Բօլ Ֆէրվալըն ռիւզիւնէ պագարագ .) Չօգ կէչմէքսիզին ռէկէնիմտէն այըրըլմագա մէճպուր օլաճաղըմը հըսս իտիյօրըմ. էվլէնմէյէ արզուքէշ պուլուննանլար էվլիմին գարուսընը էլէ ալաճագլար . քէնտիսինի սօնընա գատար էմտէ սագլամագա ֆիքրիմ օլմատըղընտան , պիրիյլէ էվլէնտիրմէքլիյիմ լազըմ կէլէճէք տիր ։

Բօլ Ֆէրվալ պու սէօզլէրի իշիտինճէ , ռէնկի սարարմաղա պաշլատը . ֆագաթ ռինէ ֆիւթիւրսըզ պիր չէհրէ թագընարագ , մատմազէլ տը Պոմոնըն քէնտի չանընա լայըգ վէ սաատէթի աթիյէսինի թէէմմինէ մուգթէտիր պիր քիմսէ ինթիխապ իտէճէյինտէն էմին օլտըղընը ճէվապէն սէօյլէտի ։

Օգույանլարըմըզըն քէչֆ իթմիշ օլտուգլարը վէճհլէ , սըր Լէմպթըն ռէկէնինի Բօլ Ֆէրվալ իլէ թէզվիճ իթմէք էֆքեարընտա պուլընտըղընտան , մէրգումըն պու ճէվապընա պէքլէմէզ իտի . հալթթա Բօլ Ֆէրվալըն չէհրէսինտէ ասարը մահզունիյէթ տախի մէչհուտ օլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ իտի . հալ պու քի տէլիգանլընըն ազմ ու մէթանէթի սայէսինտէ պու իւմիտի պօշա չըգտըղընտան , պիր գաչ ատըմ գատար տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , պիրտէն պիրէ սէօզէ պաշլայարագ .

— Ռէկէնիմին տիւյիւնիւնտէ հազըր պուլունմայըտըն , կիւճէ՞նմէյէճէք մի իտին . — տէյու սորտու ։

Բօլ Ֆէրվալ պու սիւալտէ պիր ֆիքրի մախսուս մէվճուտ օլտըղընը անլատը . պունըն իւզէրինէ պիւթիւն գանը ճէվէլան իթմէյէ պաշլայըպ , քէնտիսի իչու՛ն նէ տէրէճէ բայըլագ պիր իթթիգալ հազըրլանմըշ օլտըղընը միւշահէտէ էյլէտի . քէնտիսի տիւննեա իւզէրինտէ հիչ պիր չէյէ մալիք օլմատըղը հալտէ , կէնճ , տիլպէր , սէվիմլի վէ զէնկին պիր գըզա լայըգ կէօրիւլիւյօր ըտը . հալ պու քի պու չէյ սաատէթտէն զիյատէ , պէօյիւք պիր ֆէլաքէթ իտի . սէվտիյի վէ սէվիլմէյէ մուվաֆֆագ օլաճաղընտան էմին պուլընտըղը պու գըզ քէնտի մալը օլամազ ըտը . զիրա էն ֆագըր ատէմլէրին պիլէ մալիք օլտուգլարը բաք վէ լէքէսիզ պիր իսմ՝ քէնտիսինճէ մէֆգուտ իտի ։

Սըր Լէմպթըն տէլիգանլընըն ճէվապընա պէքլէմէքտէ իտի . նիհայէթ անըն չու սիւքիւթիւնէ հիչ պիր մանէա վէրէմէյէրէք .

— Ճէվապ վէրսէնէ , Ֆէրվա՛լ , ռէկէնիմին տիւյիւնիւնտէ հազըր պուլունմուշ օլսայըտըն , կիւճէ՞նմէյէճէք մի իտին . — տէյու թէքրարլատը ։

Բօլ Ֆէրվալ . — Պու մահզուզիյէթէ նայիլ օլամայաճաղըմ զաննն իտէրիմ. Ֆրանսայա կէլէլիտէն պէրու բէք չօգ տիւչիւնտիւմ. ռահաթ տէնիլէն չէյին պէն ռաչտա պիր ատէմ իչին օլմատըղընը անլատըմ. պինաէն ալէյհ Հինտիսթանա ավտէթ իթմէքլիյիմ միւսաատէ պույուրմանըզը ռէճա իթմէյէ գարար վէրտիմ ։

Սըր Լէմպթըն . — Էֆքեարընըզա սէպաթ տէնիլէն չէյ ռօգ տըր , ազիզիմ Ֆէրվալ . Հինտիսթանտա իրէն սէպզէվաթ պաղչէլէրիմտէն պիրիսինի սանա թէրք իթմէյի թէքլիֆ էյլէտիմ. հալ պու քի պու թէքլիֆիմի ռէտտ իլէ պիլիքիս Բարիսէ կէլմէք իսթէտին . պու րաղընը ունուտտու՞ն մը ։

— Խա՛յր , ունութմատըմ , ֆագաթ օ վագթ սիզի թէրք իթմէյէ պիր տիւրլիւ գարար վէրէմէյօր ըտըմ ։

— Տէմէք քի օ վագթ ռաբտամատըղըն պիր չէյի պու կիւն պիլա զահմէթ իճրա իտէճէքսին , էօյլէ՞ մի . ա՛հ , տէլիգանլըլա՛ր , տէլիգանլըլա՛ր ։

— Վա՛յ , պէնի պէօյլէ պիր նանքէօրլիւյէ մուգթէտի՞ր մի զանն իտիյօրսընըզ ։

— Պէն հիչ պիր չէյ գանն իթմէմ, տօսթըմ. լաքին գալ-պինտէ պիրտէն պիրէ տօղան պու սէյահէթ արզուսընա հիչ պիր սէպէպ պուլամամըշըմտան , չուրասընը պէյան իտէրիմ քի էկէր տօսթլըղըմըն տէվամընը արզու իտէրսէն , գարարը-մըզ վէճհ իւզրէ եանըմտա գալմալըսըն ։

— Սիզին էտնա պիր արզունըզ պէնիմ իչին պիր էմր մէ-սապէսինտէ օլտըղընը պիլիրսինիզ ։

— Բէք ալէա , տօսթըմ , պէնիմ արզուլարըմը իճրա խու-սուսընտա կէօստէրտիյին հիմմէթ վէ ղայրէթէ մուքեաֆաթ օլմագ իւզրէ , եէկէնիմի էվլէնտիրտիքտէն սօնրա , իւչիւմիւզ պիրլիքտէ Հինտիսթանա գատ գատ մուրէճճահ օլան Ջափ-յօնիա վէ Իթալիա մէմլէքէթլէրինի զիյարէթէ կիտէրիզ ։

Պու սէօզտէն կէօրիւլիւյօր վէճհլէ , սըր Լէմպթըն թէ-սավվուրընտան կէրի տուրմագ իսթէմէմէքտէ իտի ։

Պիր գաչ տագըգա սօնրա արապա գօնթէս տը Նէօվիլին գօնաղընա մուվասալէթլէ , հավլիյէ տախիլ օլտու . Թամ պու սըրատա տիկէր մուքէլլէֆ պիր ֆայթօն տախի գօնագտան տըշարը չըգմագտա իտի . պու ֆայթօնըն իչինտէ կիւզէլ չէհ-րէլի պիր տէլիգանլը օթուրմուշ օլուպ , կէօյսինտէ տէ Լէ-ժիօն տ'Օնէօր նիշանընըն գըրմըզը շէրիտի կէօրիւլիւյօր իտի ։

Բօլ Ֆէրալըն կէօզլէրի րասթ կէլէ պու տէլիգանլըյա տէօնէրէք , քէնտի քէնտինէ .

— Աճայի՛պ . . . պանա էօյլէ կէլիյօր քի պէն պու ատա-մը պիր եէրտէ կէօրմիւշիւմ. — տէտի վէ պիր սանիյէ գատար տիւշիւնտիւքտէն սօնրա , ալնընը պիր մահզունիյէթ պուլու-թը գապլատը ։

Լիւսի վէ Լօր արապա սէտասընը ալըր ալմազ տէրհալ հավլիյէ նազըր օլան սալօն բէնճէրէսինէ գօշմուշ օլտուգլարըն-տան , Լօր Բօլ Ֆէրալը տէրագապ թանըյարագ . « Տայըմ տըր » տէյու հայգըրտը վէ Լիւսի իլէ պիրլիքտէ աշաղըյա էն-տիլէր . սըր Լէմպթըն վէ Բօլ Ֆէրալ արապատան էնտիքլէրի սըրատա , մէրգումէլէր տախի հավլինին տիրէքլէրլէ միւզէյ-եէն օլան քէմէրի ալթընա կէլմիշլէր իտի ։

Սըր Լէմպթըն գօնթէսին էլինի թութուպ քէմալը մու-

հապպէթլէ սըգտը . պաաէհու գօլլարընը աչըբ Լօրը պիր մուտտէթ տէրաղուշ իթտիքտէն սօնրա , Լիւսիյէ թէվէճ-ճիւհլէ .

— Մատամ գօնթէս , պիչարէ հէմշիրէմին գըզընա շիմ-տիյէ գատար կէօսթէրմիշ օլտըղըն ասարը իհթիմամ վէ տօսթ-լըգտան տօլայը նէ՛ գատար թէշէքքիւր իթսէմ ազ տըր . սիզ օլմասայըտընըզ , պիչարէ չօճուգ կէնճլիյինին էն կիւզէլ սէնէ-լէրինի մէքթէպտէ կէչիրմէյէ մէճպուր օլաճագտը ։ Քէնտիսի թըպգը հէմշիրէմէ պէնզէյօր . չէհրէսի անըն չէհրէսինի ան-տըրըյօր . ֆագաթ ումարըմ քի տահա զիյատէ մէսուտ վէ պախթիյար օլաճագ տըր ։

Պու սէօզիւ միւթէագըպ սըր Լէմպթըն Բօլ Ֆէրալըն եիւզիւնէ պագտը . պու պագըշ «Անըն սաատէթի հալինի թէէմին իթմէք խուսուսընը սանա հավալէ իտէրիմ» սէօզլէ-րինէ թէրճէմէ օլունապիլիր իտի ։

Լօր՝ տայըսընըն պու պագըշընը կէօրմիւշ օլտըղընտան , ֆէվգ էլ ատէ գըզարտը ։ Տայըսընըն էֆքեարընը քէշֆ իթ-մի՞շ մի իտի ։ Պէլքի ։ Տիւնեատա էօյլէ չէյլէր վար տըր քի , գըզլար հիչ քիմսէյէ միւհթաճ օլմագսըզըն անլայապիլիրլէր ։

Սըր Լէմպթըն վէ Բօլ Ֆէրալ Լիւսի վէ Լօրըն տէլալէ-թիյլէ սալօնա չըգտըլար , վէ օրատա չուրատան պուրատան պահս իթմէյէ պաշլատըլար ։ Մուհավէրէ էբէյիճէ մուտտէթ տէվամ իթտի ։ Ագշամ օլմաղա պաշլամըշ օլտըղընտան , սըր Լէմպթըն այաղա գալգարագ .

— Արթըգ կիթմէք զէմանը տըր , մատամ գօնթէս . եէկէնիմի սիզտէն աշըրաճաղըմ , ֆագաթ պունտան տօլայը մէյուս օլմայընըզ . պիր պիրինիզի սըգ սըգ կէօրէպիլէճէքսի-նիզ . եարընտան իթիպարէն վիզիթանըզա պէքլէրիմ . Ալլա-հա ըսմարլատըգ . — տէտի ։

Լիւսի վէ Լօր պիր պիրինէ սարըլտըլար . իքիսինին տէ կէօզլէրինտէն սէլ կիպի եաշլար ագմագտա իտի . գալպլէ-րինտէ ճէվէլան իտէն հըսսիյաթը կէօզ եաշը իլէ պիր պիրի-նէ իֆհամ իթմէքտէ իտիլէր ։ Նիհայէթ պիր պիրինտէն այ-րըլտըլար վէ իրթէսի կիւնիւ թէքրար կէօրիւշէճէքլէրինի

վատ իմթիհանտէն սօնրա, հէյէթի պիրլիքթէ գօնագտան մու-ֆարագաթ իթթիլէր։

Լիւսի հէմէն օտասընա կիրինճէ, կէօզ եաշլարը պիր գաթ տահա քէսրէթլէ ագմաղա պաշլատը։ Եաթաղա կիր-մէզտէն էվվէլ պիր գաչ սաաթլար պու սուրէթլէ կէչիրտի. Պիչարէ գատըն մուսթաղրագ օլտուղու հալը մէյուսիյէթտէն գուրթուլտուղճա, քէնտի քէնտինէ.

— Եալընը՛զ, ա՜հ, եալընը՛զ գալտըմ... Իսանըն սաա-տէթինի թէշքիլ էտէն շէյ եալընըզ սէվկէթ տէյիլ մի ներլերտէ սաճիգ մի... ա՜հ, պէօյլէ գուրու պաշըմըզա պէն նէ՞ օլաճաղըմ. — տէմէքտէ իտի։

Նակէհան կէօզլէրի պուլանմայա պաշլայըփ ալէլ աճէլէ այաղա գալգտը վէ եազը մասասընըն եանընա կիտիփ եազը եազմագ իչուն լազըմ օլան շէյլէրի ալտը։ Ֆագաթ պիր տա-գըգաճըգ թէրէտտիւտ էյլէտի։ Վուգու պուլաճագ թէշէպ-պիւսիւ ղայէթ վէխամէթլի օլտուղունտան, պիր գաչ տագըգա տիւշիւնտիւքտէն սօնրա.

— Արթըգ պու հալէ պիր նէթիճէ վէրմէլի. Անըմըն եաղըսը նէ իսէ նէրէտէ պուլունուր... պէն մուտաթէմի էօմրիւմ-տէ հիչ քիմսէյէ ֆէնալըգ իթմէմիշիմ տիր. Ճէնապը Հագգ պու մուհապպէթի գալպիմէ րէպգ իթթիքտէն սօնրա, պէնիմ պէտպախթ օլմագլըղըմա մուսաատէ իտէմէզ. — տէտի։

Պատէհու Սալվաթօրա խիթապէն աթիտէքի մէքթուպը եազտը.

« Մօսիէօ մարքի.

« Պու կիւն հէր հալտէ գօնաղըմա կէլինիզ։ Սիզինլէ գօ-նուշմագ արզուսընտայըմ։ Էկէր արզ իտէճէյիմ սուալլէրէ մէմնունիյէթպախշ ճէվապլար վէրէճէք օլուրսանըզ, իւմիտ իթմէնիզէ արթըգ մանի օլմամ։ Սաաթ օնտա սիզի պէքլէրիմ։

« ԼԻՒՍԻ ՏԸ ՆԷՕՎԻԼ »

Սալվաթօր պու մէքթուպը օգույունճա, եիւզինտէ պիր շուլէի մէսէրրէթ պարլայարագ.

— Շիւքիւրլէր օլսուն, եա՛ Րապպի, հէլէ ուճընը կէ-թիրտիք. Պու գարարը պէօյլէ պիր զահմէթլէ իթթիխազ իթմիշ օլմալը։ Լաքին պանա սօրաճաղը սուալլէր աճապա նէ՞ տիր. Պու սուալլէրէ մէմնունիյէթպախշ ճէվապլար վէ-րէճէք օլուրսամ, իւմիտ իթմէյէ մէզուն օլաճագ մըյըմ... Էկէր պունտան պիր շէյ անլայօրսամ, Ալլահ պէլամը վէրսին. Ֆագաթ նէ՞ օլապիլիր, քէնտիսինի մէմնուն իթմէյէ չալըշա-ճաղըմ. — տէտի.

Վագթը մուայյէնտէ Սալվաթօր գօնթէս տը Նէօվիլին գօնաղընա կիթթի վէ վէրիլէն էմրի ուզէրինէ սալօնա կիրտի-րիլտի. Լիւսի օրատա մէրգումու պէքլէմէքտէ օլտուղունտան, քէնտիսինի ազաճըգ թօփլատըգտան սօնրա իլք տէֆա սէօզէ պաշլայըփ.

— Մօսիէօ մարքի, սիզինլէ նիհայէթ տէրէճէտէ խալի-սանէ պիր սուրէթտէ գօնուշաճաղըմ. Պէնիմ հարէքէթիմէ իհթիմալ իտէճէյինիզի վատ իտէ՞ր միսինիզ. — տէտի.

Սալվաթօր մահթում օլան շէյի վատ իթթի. Գօնթէս տը Նէօվիլ սէօզլէրինի շու եօլտա տէվամ իթթի.

— Սիզի իլք տէֆա կէօրտիւյիւմ մէյխանէ վագըասընը հէնիւզ մէյտանա գօյմագ իսթէմէմ, մօսիէօ մարքի. Հա-լամըն սէյֆիյէսինտէ պանա հըսսիյաթը գալպինիզի արզ իթ-թիյինիզ զէման սիզի րէտտ իթթիմ իսէ, պու խուսուս վէ-զայիֆի մուքէլլէֆէմին իճապաթընտան նէշէթ իթմէքտէ ի-տի. Պու սէօզլէրիմտէն՝ սիզին պիր լութֆ օլմագ իւզրէ թա-լէփ իթթիյինիզ շէյէ րուի րիզա կէօսթէրմէք զէմանը ուզագ օլմատըղընը անլայապիլիրսինիզ։

Սալվաթօր. — Ա՜հ, մատամ գօնթէս, պու նէ՜ պէօյիւք սաատէթ... հագգըմտա կէօսթէրտիյինիզ շու լութֆը ալ-տէն տօլայը նա՞սըլ պէյանը թէշէքքիւր իտէճէյիմ։

Գօնթէս. — Պէն վատ իթթիյինիզ շէյտէն պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ։

— Օ հալտէ սիզի մէմնուն իթմէք բէք գօլայ օլաճագ տըր։

— Էլպէթթէ՛ խաթըրլըյօրսունուզ տըր քի Տապպաղխանէ

սօգաղընտա ղայպ իթթիյիմ ճօճուղու պանա կէօնտէրէն գա-թըն քի՛մ օլտըղընը անլամաղ իւզրէ, գօնաղընըզա . . . :

Սալվատոր՝ տօգթէօր Մաթէօնըն Լիւսինին զիհնինտէ պազը շիւպհէլէր ույանտըրմըշ օլտուղընը տէրհալ քէշֆ իտէ-րէք, սէօզլէրինին իքմալընա մէյտան պըրագմազտը.

— Էվվէթ, գօնաղըմա տօգթէօր Մաթէօյը կէօնտէրմիշ իտինիզ. պու քէյֆիյէթ թէմամիյլա խաթըրըմտա տըր. Հաթթա պէօյլէ նազիք պիր մէմուրիյէթի էօյլէ պայաղը պիր ատէմէ թէվտի իթմիշ օլտուղընըզտան տօլայը էրէյիճէ թէաճ-ճիւպ էտէ գալտըմ, մատամ Գօնթէս:

Լիւսի տիք տիք Սալվատորըն եիւզիւնէ պագտը. Մէր-գումըն չէհրէսինտէ ասարը սիւքիւնէթ վէ պէշաշէթ կէօրիւ-լիւյօր ըտը. քէնտիսինի տիւշարը էնտիշէ իտէճէք օլան պու մուհավէրէնին նէթիճէսինտէն մէյհուլէսինտէն գօրգույօր կիպի կէօրիւնմէյօր ըտը:

Լիւսի պաշլատըղը սէօզիւ տէվամ իտէրէք.

— Տօգթէօր Մաթէօ սիզէ վէրտիյի վիզիթատան պիր գաչ կիւն սօնրա, միւշթէրիլէրինի վէ խաթըրհալ իթտիյի բարլագ մէվգիինի թէրքլէ Ֆրանսատան հարէքէթ իյլէտի. Եօլա չըգ-մազտան էվվէլ պանա շու մէքթուպը եազմըշ ըտը. — տէտի վէ պատէհու մալիւմինիզ օլան մէքթուպը Սալվատորա վէ-րիպ օգումասընը թալիպ իյլէտի:

Սալվատոր մէքթուպը օգումաղա պաշլատը: Գօնթէս քէմալը տըգգաթլա մէրգումըն հարէքէթըն մուայէնէ իթ-տի իսէ տէ, եիւզիւնտէ էտնա մէրթէպէ էսէրի հէյէճան կէօրէմէտի:

Սալվատոր մէքթուպը օգույուպ պիթիրինճէ, Լիւսի.

— Էկէր տօգթէօր Մաթէօ պու մէքթուպընտա վատ իթ-միշ օլտուղը մէքթուպը կէօնտէրմիշ օլսայըտը, սիզէ պու մէքթուպտան պահս իթմէյէ լիւզում կէօրմէզ իտիմ. —տէտի:

Սալվատոր. — (Պիր գաչ տագիգա գատար միւլահազա-տան սօնրա.) Իշի արթըգ սիզտէն քէթմ իտէմէմ, մատամ Գօնթէս. պէն տօգթէօր Մաթէօյը միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու թանըրըմ, վէ սիզէ պէօյլէ պիր մէքթուպ եազմըշ

օլտուղընտան տօլայը ասլա թէաճճիւպ իթմէմ. Լաքին պիր խուսուս վար տըր քի, պիր իքի տագիգա տիւշիւնէճէք օլա-ճաղընըզ, տէրհալ նազարը տըգգաթինըզա չարբար ըտը:

Գօնթէս. — Հա՞նկը խուսուս:

Սալվատոր. — Տօգթէօրուն պիրտէն պիրէ Ֆրանսատան ֆիրար իթմէսի . . . պէնիմ քէնտիսինին Բարիստէ պուլուն-տըղընը անլատըղըմը կէօրիւնճէ, հէման Ֆրանսատան գաչ-տը . . . պու խուսուս անըն պէնտէն գօրգաճաղ սէպէպլէրի պուլունտըղընը նազարընըզտա իսպաթ իտէմէզ մի իտի:

Պու մուգատտէմէտէն սօնրա Սալվատոր Լիւսիյէ պիր հի-քեայէ աչտը, վէ պու հիքեայէտէ էն պէօյիւք ռօլու քէնտի-սինէ հասր իթմէյէ վէ տօգթէօր Մաթէօյը տախի էն ֆէնա պիր ատէմ օլմագ իւզրէ կէօսթէրմէյէ չալըշտը. Թէսատիւ-ֆէն տօգթէօրուն տէհշէթլի պիր ճինայէթինի կէօրմիւշ օլ-տուղընը, ֆագաթ տօգթէօր բէնչէի միւճազաթտան գուր-թուլմագ իւզրէ ճինայէթին վագը օլտուղը մէմլէքէթտէն գաչ-մըշ պուլունտուղընը վէ տէրէօհտէ իթթիյի մէմուրիյէթի իյ-ֆա իթմէք իւզրէ քէնտի գօնաղընա կէլտիյի զէման քէնտի-սինի օրատա պուլաճաղընը զաննիթմէտիյինի պէյան իթտիք-տէն սօնրա, սէօզիւնիւ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Պու ատէմ էվվէլի էմրտէ պէնի թանըմատըղընտան, սէպէպի զիյարէթինի պէյան իտինճէ, սիզին կիպի նամուս-քեար պիր գատընըն էմնիյէթի քեամիլէսինի գազանմըշ օլ-տուղընտան տօլայը տօղրուսու թէաճճիւպտէ գալտըմ. Ֆա-գաթ ըղհարը նամուս վէ ֆազիլէթտէ պու կիպի աչագլարըն ղայէթ մահիր օլտուգլարընը տէրխաթըր իտինճէ, թէաճճիւպ վէ հայրէթիմ պէր թարաֆ օլտու. Օ զէման սիզին պաշընը-զա պիր ֆէլաքէթ կէլէպիլէճէյինի տիւշիւնտիւմ վէ զա՛ն Նազարը թէվէճճիւհիմի ճէլպ իթմիշ օլտուղընըզտան, քէնտիմի Մաթէօյա թանըթտըրարագ, էկէր սիզին իլէ տէրհալ հէր տիւրլիւ միւնասէպէթի քէսմէյէճէք օլուրսա, հաթթա էկէր Ֆրանսայը տէրհալ թէրք իթմէյէճէք օլուրսա, քէնտիսինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէճէյիմի սէօյլէտիմ. Օ զէման պու սէֆիլ՝ այագլարըմա գաբանտը վէ ճինայէթի վագըասընը

ճէզաի սէզասընը վիճտանէն չէքմիշ օլտուղընը պէյան իտէ-
րէք, քէնտիսինի էլէ վէրմէմէքլիյիմի րէճա իյլէտի. Քէնտիսի-
նի ֆէվգ էլ ատէ աճըտըմ վէ հիչ քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէ-
մէյէճէյիմի վաատ իթտիմ. Էկէր պու կիւն քէնտիմի մուտա-
ֆաայա մէճպուր պուլընմամըշ օլսայըտըմ, պու վատըմը սօ-
նունա գատար թութաճագտըմ:

« Տօգթէօր Մաթէօ պէսպէլլի ատէմի քէնտիսի կիպի
զանն իթտիյինտէն, սէօզիւմիւ թութմամ տէյու գօրգտու.
Ֆրանսատան ֆիրարընը տա պու գօրգույա համլ իտէպիլի-
րիզ: »

Սալվատօր պու սէօզլէրի օ տէրէճէ թաապի պիր թավր
իլէ սէօյլէմիշ վէ հիքեայէսինէ օ տէրէճէ հագիգի պիր րէնկ
վէրմիշ իտի քի, գօնթէս տը Նէօվիլ անը տինլէտիքտէն սօն-
րա, զիհնինտէ էտնա պիր շիւպհէ գալմատը. Եալընըզ տօգ-
թէօր Մաթէօ կիպի պիր ճանիյէ մուտտէթի մէտիտէ էմնի-
յէթ կէօսթէրմիշ օլտուղընտան տօլայը, մութէէսսիֆ օլտու,
վէ պու թէէսսիւֆինի Սալվատօրա պէյան իտինճէ, Սալվա-
տօր.

— Պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիմ ա՛, մատամ գօնթէս, ըրզա-
րը նամուս վէ ֆազիլէթտէ պու կիպի ալչագլարա հիչ քիմսէ
հըզըրշամազ. վիճտանը բաք օլան պիր քիմսէ հարէքէաթը
վազըլասընըն տէրէճէի էհէմմիյէթինի հիսապ ալմազ. Էկէր
պօշ պիր մէրագը խօշնուտ իթմէք արզուսընտան էսէֆէնկիզ
նէթիճէլէր հասըլ օլապիլէճէյինի քէշֆ իթմիշ օլսայըտըմ,
Տապպաղխանէ սօգագընտաքի մէյխանէյէ կիտէ՞ր մի իտիմ:

Գօնթէս. — Օ՛հ, օ մէյխանէտէն պահս իթմէյինիզ, րէ-
ճա իտէրիմ.

— Լաքին խաթըրըէսինի գուվվէի հաֆըզանըզտան իզալէ
իթմէք իսթէտիյինիզ օ կիւն՝ էօմրիւմիւն էն սաատէթլի պիր
կիւնիւ տիւր, մատամ գօնթէս. պունտան պէօյլէ իւմիտվար
օլապիլիրիմ, տէյի՞լ մի:

Գօնթէս. — (Լաթիֆ պիր թէպէսսիւմլէ.) Շիմտիյէ հիչ
պիր չէյ վատ իտէմէմ, մօսիէօ մարքի. Ֆագաթ էկէր արզու
իտէրսէնիզ, պու սապահ մէքթուպըմտա եազմըշ օլտուղում

սէօզլէրի թէքրար իտէրիմ. Իւմիտ իթմէնիզէ մանի օլմամ:

Պու սէօզիւ միւթէաքըպ Լիւսի քիւչիւք կիւզէլ էլինի
Սալվատօրա ուզաթտը. Սալվատօր պու էլի էօբտիւքտէն սօն-
րա, օրատան չըքըփ կիթտի:

6

ԷՀԼԻՅԷԹԼԻ ՊԻՐ ԲԱԲԱՋ

Սալվատօր գօնաղընա աւտէթ իտինճէ, վիգօնթ տը Լիւ-
սանը օրատա պուլտու: Վիգօնթ՝ Ռօման իլէ պէրապէր էրքէ-
յինճէ շիտտէթլի պիր միւճատէլէյէ կիրիշմիշ իտի. Մէրգում
Սալվատօրը կէօրիւնճէ, մէմնունանէ պիր չէհրէ իլէ.

— Թա՛մ վագթընտա կէլտինիզ, մարքի. պիզիմ ագըզ
տօսթըմըզըն րէտտ իթտիյի չէյի սէն րէտտ իթմէյէճէքսին.—
տէտի:

Սալվատօր. — Ֆագաթ մէսէլէ նէտէ՞ն իպարէթ տիր:

Վիգօնթ. — Մէսէլէ շունտան իպարէթ տիր. պէշ պին
ֆրանքա գաթ'իյէն իհթիյաճըմ վար տըր. գասամ պու կիւն-
լէրտէ պիւս պիւթիւն տուլ գալտըղընտան, պու ճիւզի մէպ-
լաղը պանա էօտիւնճ վէրմէնի րէճա իթմէք իւզրէ գալգտըմ
պուրայա կէլտիմ. Ֆագաթ սէնի պուրատա պուլամայընճա,
պիզիմ տօսթըմըզա միւրաճաաթ իթտիմ. Լաքին տօսթըմըզ
պու մէպլաղը իթա իթմէքտէն իսթինքեաֆ կէօսթէրտի. պու-
նա ինանապիլի՞ր միսին:

Ռօման. — Ֆագաթ սանա պէշ բարամ խօգ տըր տէյօրըմ,
սէն լագըրտը անլամա՞զ մըսըն:

Սալվատօր. — (Ռօմանա խիթապէն.) Սօն իշլէրտէն էլի-
նէ կէչէն ագճէնին քեաֆֆէսինի տէ թիւքէթտի՞ն մի:

Ռօման․ — Է՜հ, պուրատա թէածճիւպ իտէճէք նէ՞ վար․ Մ. տը Լիւսան տախի պէնիմ գատար ագճէյէ գավուշմըշ օլտըղը հալտէ, պու կիւն պէշ բարասըզ կէզիյօր․ պարկիրլէրի, ավ քէօբէքլէրի վէ պէսլէտիյի ագթրիս պէնիմ ղայպ իթտիյիմ ագճէյէ հէման տա միւսավի պիր մէպլաղ սըրըֆլատըլար. բինաան հէր հանկը չէյտէն մահզում օլուրսա, օրայա մէյլ իտէր։

Սալվատօր. — Ամմա տա մահզուզիյէթ հա՛ . . . մէրագ իթմէ, ազիզիմ վիգօնթ, պէն սանա լազըմ օլան մէպլաղը վէրիրիմ։

Պու սըրատա Ռօման խավաչճանըզ օտատան տըշարը չըգըպ գօնագտան մուֆարագաթ իյլէտի։

Սալվատօր վիգօնթըն իսթէտիյի ագճէյի վէրմէք իւզրէ ճէպինտէն քիւչիւք պիր անախթար չըգարտը, վէ ագճէսինի Պէրմիւթա սանտըղըը չէքմէճէյի աչտը։ Հալ պու քի չէքմէճէ պօմ պօշ իտի։ Սալվատօրըն ևիւզիւնտէ բէյտա օլան ասարը հայրէթ վէ մէպհութիյէթի թարիֆ իթմէք միւմքին օլամազ։ Մէրգում տէրէճէի նիհայէտէ հիտտէթլէնէրէք․

— Պէնի սօյմըշլար հա՛ . . . — տէյու հայգըրտը։

Վիգօնթ մարքինին չէքմէճէ էօնիւնտէ հարէքէթսիզ տուրտըղընը կէօրիւնճէ, մէրգումա խագլաշարագ․

— Ֆագաթ նէ՞ն վար, ազիզիմ մարքի, նէ՞ օլույօրսըն. — տէյու սօրտու։

Սալվատօր. — Նէ՞ օլաճազըմ, պիր օրմանտա իմիշիմ կիպի պէնի սօյմուշլար . . . պու չէքմէճէտէ օն ևէտի պին ֆըրանքլըգ պանգա գայմէսի իլէ էլլի տէ Նաբոլէօն վար ըտը. խըրսըզլար պանա հիչ պիր չէյ պըրագմամըշլար . . .։

Վիգօնթ. — Հէմ տէ պու խըրսըզլըգ թանըտըգ պիր ատամ թարաֆընտան իճրա օլունմըշ տըր։ Գուլլանըլան սախթէ անախթար ուսթա էլիյլէ ևաբըլմըշ տըր։

Սալվատօր. — Ֆագաթ պու պիր խըյանէթ տիր . . . տէրհալ բօլիս գօմիսէրինէ չիքեայէթ իթմէյէ կիտէճէյիմ . . . էկէր Ալլահ իսթէրսէ, պու սըրգաթըն ֆաիլլէրի մազհարը միւճազաթ օլաճագլար տըր։

— Սահիհէն չիքեայէթ իթմէք ֆիքրինտէ՞ միսին, մարքի. ֆագաթ տիւշիւն պիր քէրրէ քի, սէնին պաշընա կէլէն պու ֆէլաքէթ չօգ սատամլարըն պաշընա տա կէլմիշ տիր։

— Օ՜հ, օնլար պաշգա, պու պաշգա։

— Օրասընը պիլմէյօրըմ . . . ֆագաթ մատամ քի խըրսըզը թութտուրմայը գաթիյէն գարարլաշտըրմըշսըն, կիտէյիմ չար չաբուգ Ռօմանա խապէր վէրէյիմ։

— Նասը՞լ, նէ՞ տէմէք իսթէյօրսըն . . . զաննը իտիյօրսըն քի Ռօմա՞ն մը . . .։

— Հա՛յ հայ . . . պու իշի օ ևաբմըշ տըր. օնտան պաշգա հիչ քիմսէ պու հարէքէթտէ պուլունամազ. պէշ պին ֆրանքը պանա վէրէճէյինի պէյան իթտիյին զէման, չէհրէսինին այթ. պանա խիւսթիւսիյէթի վէ պիրտէն պիրէ ղայպ օլմասընը ֆարգ իթմէտին մի։

— Խայը՜ն . . . կէօրիւյօրսըն ա՛, ազիզիմ վիգօնթ, գումարա չիւպհէթլի ինհիմաք ինսանա նէ՛ տէհշէթլի իշլէր ևաբտըրըր, արգատաշընը սօյմաք հա՛ . . .։

— Պիլ հագըգա պուրասը ղայէթլէ մուճիպի էսէֆ տիր. ֆագաթ մատամ քի իշ օլմուշ պիթմիշ տիր, էօրթ պաս իթմէք լազըմ տըր։

— Օ՜հ, պու հարէքէթինի ասլա աֆվ իտէմէմ . . . տօսթընը սօյմաք հա՛ . . .։

— Լաքին պու իշի պըրագալըմ պա պաշգա չէյտէն պահս իտէլիմ։ Մատամ տը Նէօվիլ իլէ իշլէրին նա՞սըլ կիտիյօր։

Վիգօնթ տը Լիւսանըն պու սուալի իւզէրինէ, Սալվատօր՝ խըրսըզլըգ վուգուաթընը պիւս պիւթիւն ունուտարագ, քէնտի քէնտինէ․

— Պէնիմ իշիմ հիչ միւսաատէսինտէ օլան պու մէպլաղըն չալընմասընա բէք տէ էհէմմիյէթ վէրմէմէլիյիմ. զիրա սէրվէթի զաթիյէսի ղայէթ ճէսիմ օլան պիր գատընլա էվլէնէճէյիմտէն էմին իմ. — տէտի։

Պատէհու վիգօնթ տը Լիւսանըն սուալինի խաթըրլայարագ, մատամ տը Նէօվիլ հագգընտա էվվէլքինտէն զիյատէ

պիր նէմինձէ խմիհնալ խաժմէմիչ օլտըղընը ճէմալէն սէօյլէտի ։ Վիգօնթ իսէ պիֆիւթուրանէ պիր չէհրէ իլէ ․

— Տիւնքի կիւն սէնին գօնթէսին գօնաղընտան չըգտըղընը կէօրտիւմ տէ , օնուն իչին պու սիւալի սօրըյօրըմ . — տէտի ։

Սալվատոր . — (Քէնտի քէնտինէ .) Պու չէյթան չէքիճի տէ հէր չէյի կէօրիւր . հէր հա՛նկը թաշը գալտըրսան , ալթընտան չըգար , քէնտիսինտէն կիզլի հիչ պիր չէյ եաբամազըն . ֆագաթ նէ՞ պէիս վար . . . թէսատիւֆաթըմըն մուվաֆֆագիյէթինէ մանի օլամազ . գալտը քի պանա իրասը զարար իթմէքտէ հիչ պիր մէնֆաաթը եօգ տըր ։

Վիգօնթ . — Շիմտի սարրաֆըմա կիտիպ ագճէ իսթէյէճէյիմ ։ Պիրլիքտէ կէլի՞ր միսին , մարքի ։

Սալվատոր . — Կէլիրիմ . էկէր ալաճաղըն ագճէտէն պիր գաչ պին ֆրանք տա պանա վէրէճէք օլուրսան , պանա պէօյիւք պիր տօսթլուգ եաբմըչ օլուրսըն ։ Պիր մըգտար ագճէ կէօնտէրմէսինի մուգավէլաթ մուհարրիրիմէ եազաճաղըմ . ֆագաթ բարա կէլինճէյէ գատար պէքլէմէք լազըմ կէլէճէք տիր . պէնտէ իսէ պէկ բարալար եօգ . . . օ խալտէ Ռօման պիւթիւն մէվճուտըմը ալմըշ կէօթիւրմիւշ ։

Պու սէօզտէն սօնրա , Սալվատոր իլէ վիգօնթ տը Լիւսան գօնագտան տըշարը չըգտըլար , վէ Գօնգորտ մէյտանընտան կէչտիքլէրի սըրատա , Ռօմանը կէօրտիւլէր քի , պիր տէլիգանլը իլէ գօնուշմագտա ըտը . պու տէլիգանլը սըրթընը քէնտիլէրինէ տօղրու չէվիրմիշ օլտըղընտան , եիւզիւնիւ կէօրէմէտիլէր . եալընըզ վիգօնթ ուզուն պօյլու վէ կիւճլիւ գուվվէթլի պիր քիմսէ օլտըղընը ֆարգ իթտի ։

Պու սըրատա Ռօման գօնուշտըղը տէլիգանլըտան այրըլտը ։ Սալվատոր՝ վիգօնթըն գօլունը թէրքլէ Ռօմանա եագլաշարագ ․

— Ա՜հ , սէնի խայըն սէնի . . . ագճէմի կէրի վէրմէյէճէք օլուրսան , պաշընա պէլա կէթիրէճէյիմ . — տէտի ։

Ռօման Սալվատորըն հիտաբէթինէ պէք տէ էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք ․

— Հայտէ՛, տօսթըմ, հայտէ , հիտտէթլէնմէ չիֆթլիքլէրին հասըլաթընը թագսիմ իթտիյիմիզ զէման պու օն եէտի պին ֆրանքը թէնզիլ իտէրսին . — տէտի ։

Սալվատոր եիւզիւնիւ էքշիթտի ։ Բուրրիէր չիֆթլիքլէրինին հասըլաթընը Ռօման իլէ թագսիմ իթմէք՝ խուսուսը քէնտիսինէ չէթին կէօրիւնմէքտէ իտի ։

Ռօման . — Վիգօնթ տը Լիւսանը եօլա գօյ , պիր ազ էվվէլ գօնուշտըղըմ տէլիգանլը հագգընտա սանա սէօյլէյէճէյիմ վար . — տէտի ։

Սալվատոր . — Մուհի՞մմ մի տիր ։

Ռօման . — Ղայէթ մուհիմմ ։

Սալվատոր վիգօնթ տը Լիւսանըն եանընա կիտէրէք ․

— Ռօման չէքմէճէտէ պուլունան օն եէտի պին ֆրանքը նի՛չին ալմըշ օլտըղընը իզահ իյլէտի . հաթթա պու մէպլաղը տէրհալ թէէտիյէ իտէճէյինի տէ սէօյլէտի . հայտէ սէն եալընըզ կիթ պէնի աղշամա Գաֆէ-Անկլէտէ պուլապիլիրսին . էկէր սարրաֆըն ըլա ույուշամայաճագ օլուրսան , իսթէտիյին մէպլաղը պէն սանա վէրիրիմ . — տէտի ։

Վիգօնթ եօլունը տէվամ իթտի վէ Սալվատոր Ռօմանըն նէզտինէ ավտէթլէ ․

— Սէօյլէ պագալըմ, մէսէլէ նէտէ՞ն իպարէթ տիր . — տէյու սօրտու ։

Ռօման . — Պիր ազ էվվէլ գօնուշտըղըմ տէլիգանլըյը թանըտը՞ն մը ։

— Նա՞սըլ թանըյապիլիր իտիմ , սըրթընը պիզէ տօղրու չէվիրմիշ օլտըղընտան, եիւզիւնիւ պիլէ կէօրէմէտիմ . ֆագաթ կիւճլիւ գուվվէթլի պիր քիմսէյէ պէնզէյօր ըտը ։

— Թուլօն բրանկասընտան ֆիրար իթտիյիմիզ զէման , պէրապէրիմիզտէ քի՞մ վար ըտը ։

— Սէրվիննի՞ մի ։

— Թա քէնտիսի . . . Գօնգորտ մէյտանընտան կէչտիյիմ սըրատա , պուրուն պուրունա կէլտիք ։

— Եագայը նա՞սըլ գուրթարմըշ . . . էկէր եանըլմայօրսամ , պիզ քէնտիսինի Թուլօնտան պիր գաչ սաաթ ուզագտա պը-

բագտըրդ . . . ճէպինտէ պէշ բարալար խօղ ըտը . . . բըրանկա էլպիսէսի տէ սըրթընտա ըտը .

— Իշթէ պէնտէ պուրասընը անլամագ իսթէտիմ. ֆագաթ հիչ պիր չէյ սէօյլէմէտի .

— Օրասը թապիի տիր . . . քէնտիսի պիզիմ սէրկիւզէշթիմիզի անլամագ իսթէսէ իտի , սէն սէօյլէյէճէ՞ք մի իտին .

— Խա՛յր , ֆագաթ քէնտիսինէ էօյլէ թէրպիյէ տէ կէօսթէրմէյէճէք իտիմ.

— Խիւլասա պու թէսատիւֆիւն նէթիճէսինտէն գօրգմալը՞ մըյըզ.

— Օրասընը պիլմէմ. պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիյիմ վէճհլէ, Գոնգորտ մէյտանընտան կէչտիյիմ զէման , պուրուն պուրունա կէլտիք վէ պիր պիրիմիզի տէրհալ թանըտըգ . իլք տէֆա պէն քէնտիսինէ սէլամ վէրտիմ.

— Ջօճուգլուգ իթմիշ սին . . . մատամ բիքէնտիսի սանա աշնալըգ իթմէյօր ըտը , եօլունը տէվամ իտիպ կիթմէլի իտին .

— Պէն տէ էօյլէ եափաճագտըմ. ֆագաթ Մէրվիննինին պիր սախթէքեար օլտըղընը վէ սախթէքեարլարտա ճէսարէթ տէնիլէն չէյ պուլունմատըղընը պիլտիյիմտէն , աղաճըգ էյլէնմէք իսթէտիմ. քէնտիսինի թանըտըղըմը կէօրինճէ , բուսուլայը շաշըրաճագ զանն իտիյօրտըմ. ֆագաթ պու զաննըմ տօղրու չըգմատը . սէօյլէտիյի սէօզլէր հարֆ պէ հարֆ չունլար տըր .

—« Սապահլար խա՛յր օլսուն , մօսիէօ Տիւշմէն , թէքրար բրանկայա ավտէթ իթմէտիյինիզտէն տօլայը տօղրուսը մէմնուն օլտում. ումարըմ քի սիզ տէ պէնիմ կիպի նամուսլու պիր ատէմ սըրասընա կիրտինիզ. Էկէր սէֆալէթի հալտէ պուլունմըշ օլսայըտընըզ , սիզէ տէսթի մուավէնէթիմի ուզաթապիլիր իտիմ. ֆագաթ էլպիսէնիզին զարաֆէթի , իւզէրինիզտէքի մուճէվհէրլէր վէ պունլարտան ֆազլա օլարագ եիւզիւնիւզտէ կէօրիւլէն ասարը մէմնունիյէթ վէ մէսուտիյէթ՝ հիչ պիր չէյէ իհթիյաճընըզ պուլունմատըղընը կէօսթէրիյօրլար . սիզի սըգ սըգ կէօրմէք իսթէր իտիմ. սիզին էյի վէ

զէքի պիր արգատաշ օլտըղընըզը ունութմամըշըմ տըր . ֆագաթ սիզի կէօրմէքլէ զիհնիմտէ պիր թագըմ ուզուրսըզ խաթըրէլէր ույանաճաղընտան , պունտան պէօյլէ հէր նէրէտէ թէսատիւֆ իտէճէք օլուրսագ , պիր պիրիմիզի թանըմամալըյըզ . Սիզին իսմինիզ պէնիմ աղզըմտան ասլա չըգմայաճագ տըր . սիզտէ պէնիմքինի աղզընըզտան չըգարմամայա չալըշընըզ . Էկէր գարշըմտաքի ատէմ սիզին կիպի ագըլ ու տիրայէթ սահիպի պիր քիմսէ օլմասայըտը , պուլընտըղըմ մէվգըյը մուհաֆազա իթմէք իւզրէ հէր տիւրլիւ թէհլիքէյէ աթըլաճաղըմը վէ քէնտիմի մուտաֆաա իթմէյէ տէ էրէյիճէ իգթիտարըմ պուլընտըղըմը սէօյլէր իտիմ . ֆագաթ սիզինլէ պէօյլէ պիր լիսան գուլլանմագա լիւզում կէօրմէմ . Ալլահա ըսմարլատըգ , մօսիէօ Տիւշմէն .

« Պու սէօզի սէօյլէտիքտէն սօնրա , ճէվապըմա պէքլէմէքսիզին պէնտէն այրըլտը . »

Սալվատօր . – Պու Մէրվինի սէպաթ վէ մէթանէթ սահիպի պիր ատամ պէնզէյօր . չայէտ սալօնլարտա քէնտիսինէ թէսատիւֆ իտէճէք օլուրսագ , իհթիյաթլը տավրանմալըյըզ . սէնտէն թալէպ իթտիյի չէյ բէք ագըլանէ տըր .

— Տէմէք քի գօրգաճագ պիր չէյիմիզ եօգ տըր , էօյլէ՞ մի.

— Էվվէթ , էօյլէ զանն իտէրիմ.

— Քէնտիսի պու սէօզլէրի օ գատար էմնիյէթլի պիր թավր իլէ սէօյլէյօր ըտը քի , քէնտիսինի պիր բօլիս մէմուրը զանն էյլէտիմ.

— Կիթ կիտէ ագըլընը գայպ իտիյօրսըն , ազիզիմ Րօման. պիր զէմանտան պէրու հէր եէրտէ բօլիս մէմուրլարը վէ ժանտարմալար կէօրիւյօրսըն , թէվգիֆլէր , մահքիւմիյէթլէր , ճէզալար խայալլայօրսըն . պու խայալաթա տիւշտիւյիւն զէման , էվվէլճէ պէշաշէթլի վէ սիւքիւնէթլի օլան չէհրէն՝ վիճտանընտա պէօյլէ պիր ըզտըրապըն պուլընտըղընը կէօսթէրիյօր . պու հալտէն սագընմալըսըն , տօսթըմ.

— Րույա՞ մը կէօրիւյօրսըն , մարքի .

— Խայր , րույա կէօրմէյօրըմ , հագըգաթը հալի սէօյլէյօրըմ.

— Տէմէք քի միճտանէն ըզտըրապ իչինտէ պուլունըյօ-րըմ զաննը իտիյօրսըն, էօյլէ՞ մի ։

— Օնու տէմէք իսթէմէյօրըմ, գումարտա պարալարընը զայի իթտիյին զէման, պիրլիքտէ պիր չիշէ րօմ ալըյօրսըն, վէ քէնտինի սէրսէմլէթմէք իչին, չիշէյի տիպինէ գատար ի-չիյօրսըն. չիմտիքի հալին տէ պու իչկի պուտալալըղընըն նէ-թիճէսի տիր ։

— Տօղրու տըր, տօղրուսյա նէ՞ տէմէլի . . . ֆագաթ պու-նըն չարէսի՞ նէ տիր ։

— Պունըն չարէսինի պի՛լմէյօր մըսըն. գումարտան վէ իչկիտէն պիւս պիւթիւն վազ կէչմէլիսին. ֆագաթ պու խու-սուսա սէնճէ արթըգ մումքին օլամազ. զիրա չիմտի ախթէշ էթ-րաֆը պիւս պիւթիւն սարմըշ տըր ։

— Տի՛ւլէ՛, Սալվատօր, խանըմտա ագճէմ պուլունմատա-ըղը՞ը, օյնամայաճագտըմ. իչկի իչմէմ տէ՝ սէնին տէտիյին կի-պի քէնտիմի սէրսէմլէթմէք իչին տիր ։ Բէք էյի, չիֆթլիք հասըլաթըն՞ը ալաճագ օլուրսան, պանա պիր պարա վէրմէ. տահա պիր տէյէճէյին վա՞ր մը ։

— Ֆագաթ, սէֆիլ, սանա պարա վէրմէյէճէք օլուր-սամ, չէքմէճէմտէն չալըյօրսըն. ա՛հ Րօման, պու հարէքէթի-նի ասլա ունութմայաճաղըմ. պունտան պէօյլէ պիր պիրիմիզ-տէն այըրըլմամըզ լազըմ տըր ։

— Ալա, ալա, չիմտիյէ գատար պիրլիքտէ եաշատըգ, պու մէվգըյա վարըլ օլմագ իւզրէ լազըմ կէլէն ճինայէթլէ-րի պիրլիքտէ իշլէտիք, եինէ պիրլիքտէ էօլէճէյիզ. պէնիմ արզում պու տըր ։

Րօման վէ Սալվատօր պու սուրէթլէ գօնուշմագտա պէ-րապէր, պուլվարտա վասըլ օլմուշլար ըտը ։ Սալվատօր ագա-ճըզ ագճէ թէտարիք իթմէք իւզրէ պիր օյունճագճը տիւք-քեանընա կիրտի. պու օյունճագճը չօճուգլարա մախսուս պէ-պէքլէր, ֆըրըլտագլար վէ սաիրէ սաթմագլա պէրապէր, ըս-գօնթօճըլըգ վէ թէֆէճիլիք տախի եափար ըտը ։

Մէրգում մարքի տը Բուրրիէրին զայէթ զէնկին պիր ա-սըլզատէ օլտըղընը պիլտիյինտէն, մաթլուպ օլան ագճէյի

պիլա իթիրազ էօտիւնճ վէրտի. Սալվատօր օյունճագճը տիւք-քեանընտան չըգտըգտան սօնրա, Րօմանը բէք չօգ արաշտըր-տը իսէ տէ, պիր տիւրլիւ պուլամատը. Րօման իլք ագշամը զայիպ իթմիշ զաննիթտիյի պիր գաչ այթուն սիքքէյի եէլէ-յինին ճէպինտէ պուլմուշ օլտուղընտան, պուլվար իւզէրինտէ բասըթ կէլտիյի պիր գումար արգատաշը իլէ օ ճիվարտա վա-գը պիր գումարխանէյէ կիրմիշ իտի ։

Սալվատօր Գաֆէ-Անկլէյէ կիթմէք իւզրէ պուլվարտան կէչտիյի սըրատա, քէնտի քէնտինէ.

— Այլահ վէրէ տէ պիր տահա կէյմէսէ իտի . . . պու ա-տամ պէնի պաթըրաճագ . . . քէնտիսինտէն գուրթուլմանըն պիր չարէսինի պուլմալը. – տէմէքտէ իտի ։

Սալվատօր վէ վիգօնթ տը Լիւսան Գաֆէ-Անկլէտէ եէր մանթարը իլէ եարըլմըշ վէ Շամպէրթէն չարապը իլէ բիշիրիլ-միշ քէքլիք քէպապը եէմէքտէ օլտունլար, պիզ Բօլ Ֆէրալը վէ եախօտ Նամը տիկէրլէ Սէրվինեկի պուլմագա կիտէլիմ ։

Մէրգում Թիւիլըրի պաղչէսինին թէնհա պիր թարաֆըն-տա իրի իրի ատըմլարլա կէզինմէքտէ իտի. Րօման իլէ վու-գու պուլան թէսատիւֆիւ քէնտիսինէ բէք զիյատէ թէէսիր իթմիշ օլմալը քի, եիւզիւնտէ աչըը մահզունիյէթ վէ մաղ-մումիյէթ կէօրիւլիւյօր ըտը. պիչարէնին կէօյսիւնտէն արա սըրա պօղուգ ինիլթիլէր ֆըրլայօր վէ վագթ վագթ տուրուպ տէրին տէրին տիւշիւնիւյօր ըտը. Նիհայէթ էլինի ալընընա կէօ-թիւրիւպ քէնտի քէնտինէ.

— Եա՛ Րապպի, սէն պանա մէրհամէթ էյլէ՛ . . . պու հալտէն նա՞սըլ գուրթուլաճաղըմ. անճագ սատըգամը պէնի հիմայէ իտէն օ ալիճէնապ զաթա սէօյլէմէլի՞ միյիմ. ճազիպէ-սի վէ սէրվէթիյլէ պէօյլէ պախթլարա Նաիլ օլմագա շայէս-թէ օլան պիր գատընը պէնիմլէ հէմհալ իթմէլի՞ միյիմ ։ Օ՛հ, խա՛յր, խա՛յր, պիր ագ էվվէլքի թէսատիւֆիւմ Ճէնապը Հագգ թարաֆընտան պիր իխթար տըր. Ճէնապը Հագգ պու իխ-թարըյլա էն խաֆիֆ պիր րուզկեարըն գում իւզէրինտէ եա-բըլան պինայը եըգապիլէճէյինի պանա իսպաթ իթմէք իսթէտի. – տէտի ։

Պատէհու եէնիտէն կէչինմէյէ պաշլատը . պիչարէ տէլիգանլը պուլունտուղու հալը էսէֆիշթիմալտէն գուրթուլմագ իչուն պիր չարէ արայօր իտի . Նակէհան օլտուղը եէրտէ տուրտու վէ հուզիւնտէքի սապը մահզունիյէթ վէ մազլումիյէթ պիրտէն պիրէ մահվ ու զայիլ օլարագ , ատէթա հազին պիր սէտա իլէ .

— Ա՛հ , պու ֆիքրի պանա ճէնապը Հագգ իլհամ էյլէտի , տէհշէթլի պիր ուչուրումա տիւշմիւշ իքէն պանա մուավէնէթ իթմիշ օլան ալիճէնապ բաբաղը պուլմաղա կիտէյիմ . մումաիլէյհ ճէնապը Հագգըն սատագաթլը պիր պէնտէսի օլտուղունտան , նէ՛ եափմագլըղըմ լազըմ կէլէճէյինի պանա սէօյլէյէճէք տիր . պանա վէրէճէյի նասիհաթլար վէ թէլգինի իտէճէյի ֆէտաքեարլըգլար հէր նէ տախի օլսա , իճրա իտէճէյիմ , Ալլահ շահիտ օլսուն . – տէտի ։

Սէրվինեի պու գարարը գաթիյի վէրտիքտէն սօնրա , Թիւիլըրի պաղչէսինտէն տըշարը չըգտը վէ ալէլ աճէլէ Սուրտիէր սօգագընա կիտէրէք քիւչիւք պիր խանէյէ կիրտի ։ Բաբաղ Բէօզէ օրատա իգամէթ իտէր իտի ։

Սէրվինեի քէնտիսիյլէ սըր Լէմպթըն արասընտա զուհուրա կէլէն վուգուաթը վէ մումաիլէյհին հէկէնինի քէնտիսիյէ էվլէնտիրմէք հագգընտաքի թէքլիֆինի Բաբաղա նագլ ու պէյան էյլէտի ։

Բաբաղ մէրգումըն սէօզլէրինի քէմալը տըգգաթլա տինլէտիքտէն սօնրա , պէտէրանէ պիր թավր իլէ .

— Սէն տէ պու գըզը սէվիյօ՞ր միսըն . – տէյու սուալ էյլէտի ։

Սէրվինեի . – Էվվէ՛թ , բաբաղ էֆէնտի , ֆէվգ էլ ատէ սէվիյօրըմ . էկէր քէնտիսի զէվճէմ օլաճագ օլուրսա , քէնտիսինի մէսուտ իթմէք իչին էլիմտէն կէլէն ֆէտաքեարլըղը իճրա իտէճէյիմ . լաքին էկէր օ մասում գըզճըղազ իլէ էվլէնմէքլիյիմէ մումանաաթ իտէճէք օլուրսանըզ , պէնիմ իչին հազըրլանմըշ օլան պարլագ իսթիգպալտէն կէրի տուրաճաղըմ ։ Պու սէօզլէրի սիզէ սէօյլէմէքտէն չէքինմէմ . սիզ պիւթիւն էսրարը հայաթըմա վագըֆ սընըզ . չիմտիքի մէվգըյը իսթիհսալ

իթմէք իւզրէ նէ՛ գատար ֆէլաքէթլէրէ թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղումու պիլիրսինիզ ։

— Պէնի տինլէ , օղլում , ինթիխապ իթմիշ օլտուղըն եօլու սօնընա գատար եիւրիւմէյի գաթիյէն գարարլաշտըրմըշսըն տըր , տէյի՞լ մի ։

— Էվվէ՛թ , բաբաղ էֆէնտի ։

— Բէք էյի , չիմտիյէ գատար թէսատիւֆ իթմիշ օլտուղըն վուգուաթը սըր Լէմպթընա քեամիլէն նագլ իթմէլիսին . էկէր պու իֆատաթը մահրէմանէտէն սօնրա էֆքեարընը թէպտիլ իթմէյէճէք օլուրսա , օ զէման սէվտիյին գըզըն տէսթի իզտիվաճընը գապուլ իտէպիլիրսին . ֆագաթ սըր Լէմպթընա սէօյլէտիյին սէօզլէրի գըզա տա իֆատէ իթմէյէ պօրճլու սըն ։

— Նէ՞ սէօյլէյօրսընըզ , բաբաղ էֆէնտի , պրանկա զէնճիրինի այագլարըմտա թաշըմըշ օլտուղումու քէնտիսինէ սէօյլէմէլի՞ միյիմ ։

— Էվվէթ , օղլում ։

— Օ՜հ , ալլա՛, ալլա՛, Լօրտըն պանա նազարը հագարէթլէ պագմասընա հիչ պիր վագթ մուսաատէ իտէմէմ . սէվտայըզը ահվալիմի քէնտիլէրինէ սէօյլէմէքտէն իսէ , պաշըմը ալըպ գաչմայը տահա զիյատէ թէրճիհ իտէրիմ ։

— Պու հարէքէթին ատէթա էսէրի ճիննէթ օլուր , օղլում . սըր Լէմպթըն սէնի ֆէվգ էլ ատէ սէվտիյինտէն վէ սէնին սաատէթի հալին իչին հիչ պիր ֆէտաքեարլըղը տիրիղ իթմէմիշ օլտուղունտան , պու հարէքէթին քէնտիսինի ֆէվգ էլ ատէ քէտէրլէնտիրէճէք վէ սէնի պիր նանքէօր ատտ իթմէսինէ մէյտան աչաճագ տըր ։

Սէրվինեի . – (Պիր մուտտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա.) Հագգընըզ վար , բաբաղ էֆէնտի , սիզին նասիհաթլարընըզը թէմամըյլէ թութաճաղըմ ։

Բաբաղ . – Իշթէ պէն տէ պու սէօզիւ սէօյլէմէնի իսթէյօր իտիմ . ֆագաթ մատամքի չիմտի գարարընը վէրմիշսին , սանա թահմիլ իթտիյիմ վազիֆէյի խաֆիֆլէթմէք իսթէրիմ . սէնին սէրկիւզէշթինի պիզզաթ քէնտիմ նագլ իթմէյէճէյիմ . սէնին թութաճաղըն խաթթը հարէքէթ չունտան իպարէթ

օլաճագ․ եարըն սապահ սըր Լէմպթըն սէնտէն պիր ճէվապ իսթէյէճէք տիր․ վուգու պուլան թէքլիֆի գալպինի մէսէրրէթլէ տօլտուրտըղընը վէ փագաթ պէնի կէօրմէզտէն էվվէլ թէքլիֆի մէգպուլի գապուլ իտէմէյէճէյինի սէօյլէր վէ տէրհալ պէնիմ խանէմէ կէլմէսինի րէճա իյլէրսին․ էկէր քէնտիսինէ սէօյլէյէճէյիմ սէօզլէր գարարը գաթիյէնի թէպտիլ իթմէյէճէք օլուրսա, մատմուազէլ տը Պօմօնը տախի կէօրմէյէ կիտէճէյիմ․ պու գըզ պէնի տինլէտիքտէն սօնրա, մուհապպէթինի պիլէ գալտըրաճագ օլուրսա, հիւրմէթ վէ րիայէթինի մուհաֆազա իտէճէք տիր։

Սէրվինի բաբասը էլինի թութուպ օպտը։ Պունլար արասընտա ճէրէյան իտէն մուհավէրէ պու սըրատա պիրտէն պիրէ մունգաթի օլտու․ խիզմէթքեար Սիլվէն օտանըն գաբուսընը եավաշճա վուրտըգտան սօնրա, Մ․ վիգօնթ տը Լիւսանըն քէնտիսիյլէ մուլագաթ իթմէք արզուսընտա պուլունտըղընը բաբաղա խապէր վէրտի։

Պունըն ուզէրինէ Սէրվինի այաղա գալգտը վէ բաբասընըն էլինի իհթիրամքեարանէ պիր սուրէթտէ էօփտիւքտէն սօնրա, օտատան տըշարը չըգտը։ Պու սըրատա վիգօնթ տը Լիւսան տախի իչէրի կիրմէքտէ օլտըղընտան, Սէրվինի իլէ գարշը գարշըյա կէլտիլէր։ Վիգօնթ մէրգումըն եիւզինէ թէճէսսիւսքեարանէ պիր նազար աթֆ իտէրէք, սապահլայըն Գօնգօրտ մէյտանընտա Րօման իլէ գօնուշան տէլիգանլը օլտըղընը թանըտը․ փագաթ խարիճտէն հիչ պիր շէյ կէօսթէրմէյիպ բաբագըն օտասընա կիրտի։ Սէրվինի տախի խանէտէն տըշարը չըգտը։

7

Ա Ց Վ

Րաֆիգ Րէօզէ իլէ կիւնիւ Սէրվինիյէ վաատ իթմիշ օլտուղը վէճհլէ, սըր Լէմպթընըն զիյարէթինէ պէքլէմէքտէ իտի։ Սաաթ ալաֆրանկա տօգուզու վուրտու։ Պու սըրատա միւմաիլէյհին մուվասալէթինի խապէր վէրտիլէր։ Սըր Լէմպթըն վէրիլէն էմամիր ուզէրինէ պիր հալ սալօնա կիրտիրիլտի․ բաբաղ միւմաիլէյհի սէլամլատըգտան սօնրա, քէլամա պիլիպթիտար.

— Պէնտէխանէյի զիյարէթէ թէնէզզիւլ իթմէնիզին սէպէպինէ օլտըղընը պիլիրիմ, էֆէնտիմ. Մ. Բօլ Ֆէրալ քէնտիսինէ վուգու պուլան պիր թէքլիֆինիզի քէմալը մէսէրրէթլէ գապուլ իտէճէք եէրտէ րէտտ իթմիշ տիր․ պունըն սէպէպինի անլամագ իսթէրսինիզ․ պու սէպէպ էօյլէ պիր խութիտատը հաիզ տիր քի, պիչարէ տէլիգանլը անը սիզէ խապէր վէրմէքտէն իսէ պաշընը ալըփ կիթմէյի տահա զիյատէ թէրճիհ իտիյօր ըտը հալ պու քի Մ. Բօլ Ֆէրալ գապահաթը օլմագտան զիյատէ պէտպախթ տըր․ – տէտի։

Սըր Լէմպթըն․ – Սէօզիւնիւզիւ տէվամ իտինիզ, բաբաղ էֆէնտի, րէճա իտէրիմ, սիզի տինլէմէքտէն բէք զիյատէ մահզուզ օլույօրըմ. Մ․ Բօլ Ֆէրալա այիտ օլան պիլճիւմլէ խուսուսաթը անլամագ իսթէրիմ. սիզին գալպինիզ իլէ պէնիմ գալպիմ պիրի պիրլէրինի անլայապիլէճէքլէր տիր զանն իտէրիմ։

— Պու տէլիգանլընըն ատը խալի Ֆէրալ տէյիլ, Սէրվինի տիր․ Փագաթ հիչ պիր մահզուր հասըլ օլմագսըզըն Ֆէրալ իսմինի թագընապիլիր․ զիրա պու իսմ միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու էօլմիւշ օլան վալիտէսինէ այիտ տիր։ Սէր-

վինեի խալի ինսանլար նազարընտա իթիպարսըզ տիւշմիւշ տիւր. Ֆագաթ ճէնապը Հագգ հուզուրընտա մուտաէթի մէ-տիտէտէն պէրու էվվէլքի սաֆիյէթինի գէսպ իթմիշ տիր։

Մուհթէրէմ պապազ պու սէօզլէրի սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սէրվինէնին պիւթիւն էսրարը հայաթընը սըր Լէմպթընա նագլ ու հիքեայէ իյլէտի քի, օգույանլարըմըզըն զաթէն մալումու տուր։

Մումաիլէյհ սէօզիւնիւ պիթիրինճէ, սըր Լէմպթըն էլինի թութուպ սըգտը վէ հէյէճանլը պիր սէտա իլէ.

— Էկէր վուգուաթ նագլ իթտիյինիզ կիպի իսէ, Սէրվինէնի սահիհէն գապահաթլը օլմագտան զիյատէ պէտպախթ տըր։ Քէնտիսինի աճըրըմ. զիրա ախլագ ու թապիաթընը չօգտան պէրու թագտիր իթմիշիմ տիր. Յալընըզ պու պապատէ պիր գապահաթը վար իսա, օ տա պանա էմնիյէթ վէ իթիմատ իթմէմէսի տիր. ֆագաթ պու գապահաթընը ճան ու կէօնիւլտէն աֆվ իտէրիմ. պանա սէօյլէտիկինիզ մահրէմանէ սէօզլէր թէսավվուրաթ վէ էֆքեարըմը զէրրէճէ թէպտիլ իտէմէզ։

— Բէք էյի, էֆէնտիմ, բէք էյի, պէն տէ սիզին կիպի տիրայէթլի պիր զաթտան պունտան պաշգա պիր ճէվապ պէքլէմէզ իտիմ. լաքին տէրէօհտէ իթտիյիմ մէմուրիյէթի թէմամըյլա իյֆա իթմէք իւզրէ պաղը մութալաաթտա պուլունաճաղըմ։

— Սէօյլէյինիզ, պապազ էֆէնտի, սէօյլէյինիզ, սիզի տինլէմէյէ հազըր ըմ։

— Սէրվինէնին պուլունտուղու վազիյէթի նազարը տըգգաթէ ալընըզտան տուր թութմամալըսընըզ. Քէնտիսի նիհայէթ Թուլօն բրանկասընտան գաչմըշ պիր մուճրիմ տիր. զահիրի հալտէ էն էհէմմիյէթսիզ պիր վագըա պիչարէ տէլիգանլըընըն պիւթիւն իսթիգպալինի մահվ իտէպիլիր։ Պու տէլիգանլը իլէ եէկէնինիզի էվլէնտիրմէյի գաթիյէն գարարլաշտըրմըշ մըսընըզ. Էկէր գարարընըզ պէօյլէ իսէ, քէնտիսինէ զէվճ նասպ իթտիյինիզ չախըն սէվտաղըը ահվալինի եէկէնինիզէ տախի հիքեայէ իթմէք վազիֆէնիզ իգթիզասընտան տէյիլ մի տիր։

Սըր Լէմպթըն պիր մուտտէթ ճիգ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ճէվապէն.

— Պէն տէ սիզին կիպի եէկէնիմին՝ գօճասը օլաճագ օլան չախըն սէվտաղըը ահվալինի պիլմէսինի արզու իտէրիմ. պու մէմուրիյէթի սիզէ հավալէ իտէրիմ, պապազ էֆէնտի։ Սէրվինէի իլէ իզտիվաճընը մա էլ մէմնունիյէ կէօրէճէյիմ, զիրա պու տէլիգանլընըն քէնտիսինի մէսուտ իտէճէյինէ գանաաթ հասըլ իթմիշ օլտըղըմ վէ ֆագաթ նինէ քէնտիսինի հէր վէճհ իլէ հիւրր վէ սէրպէսթ պըրագտըղըմ քէնտիսինէ սէօյլէյինիզ։

— Մաամուազէլ տը Պոմէնը պու կիւն կէօրէճէյիմ վէ քէնտիսինէ հէր չէյի նագլ իտէճէյիմ. չիմտի Սէրվինէնին պիւթիւն էսրարընը պիլտիյինիզ ճիհէթլէ, նէկէնինիզին պու իզտիվաճա մուխալէֆէթ իթմէմէսինի արզու իտէրսինիզ, տէյի՞լ մի.

— Հա՛յ հա՛յ.

Սըր Լէմպթըն պապազ իլէ պիր մուտտէթ տահա գօնուշտըգտան սօնրա այաղա գալգտը վէ պապազըն էլինի էօբտիւքտէն սօնրա, օրատան մուֆարագաթ իյլէտի։

Բապազ սըր Լէմպթընա վէրմիշ օլտըղը վատա սատըգ գալարագ, օ կիւնիւ էօյլէտէն սօնրա սըր Լէմպթընըն գօնաղընա կիթտի վէ մատմուազէլ Լօր տը Պոմէն իլէ մախֆիճէ կէօրիւշմէք արզուսընտա պուլունտըղընը պէյան իյլէտի։ Պու զիյարէթի քէնտիսինէ խապէր վէրտիքլէրի զէման, կէնճ գըզ տայըրըյլա պիրլիքտէ սալօնտա պուլունտըղընտան, անա խիթապէն.

— Պէն պու պապազը թանըրըմ, քէնտիսինի գապուլ իտէպիլի՞ր միյիմ. — տէտի.

Սըր Լէմպթըն. — Բէք ալէա գապուլ իտէպիլիրսին, գըզըմ, պէն սիզի յալընըզ պըրագըրըմ. Եազաճագ պաղը մէքթուպլարըմ վար տըր. պապազ էֆէնտի իլէ գօնուշտըգտան սօնրա, պանա սէօյլէյէճէք պիր սէօզիւն օլուրսա, իշ օտամտայըմ, պիլմիշ օլ։

Պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա սըր Լէմպթըն սալօն-

տան տըշարը չըգտը վէ պիր միւտտէթ սօնրա բաբաղ օրա-յա կիրտի ։

Րահիպի միւմաիլէյհ սըր Լէմպթընա նագըլ իթմիշ օլտըղը հիքեայէյի կէնճ գըզա թաֆսիլ նագըլ իյլէտի ։ մա մաֆիհ Սէրվիննէնին էվվէլճէ պիր գատըն սէվմիշ օլտըղընը վէ պու գատըն իչուն բրանկայա աթըլմըշ պուլընտըղընը գէնտիսին-տէն կիզլէտի ։ զիրա գատընլարըն նէ՛ տէրէճէ գըսգանճ օլ-տուգլարընը պիլիր իտի ։

Բաբաղ սէօզիւնիւ պիթիրինճէ, Լօր .

— Աֆվ իտէրսինիզ, բաբաղ էֆէնտի, պանա սէօյլէ-տիյինիզ սէօզլէրի տայըմա խապէր վէրմէյէ մէճպուրըմ . — տէյէրէք, սալօնտան պիրտէն պիրէ տըշարը չըգտը վէ տօղ-րու տայրէսինին իչ օտասընա կիրտի ։

Լօր տայրէսինին իչ օտասընտա պուլընտըղը սըրատա, Սէրվիննէ տախի խանէյէ ավտէթլէ սալօնա կիրտի վէ բա-բաղը օրատա կէօրիւնճէ, գէնտի խաթըրաթը իլէ մէշղուլ օլտուգլարընը տէրհալ գէշֆ իյլէտի, վէ բաբաղա եագլաշա-րագ .

— Նէ՞ խապէր, բաբաղ էֆէնտի, իշլէր նա՞սըլ կիտի-յօր . — տէյու սօրտու ։

Բաբաղ. — Բէնտիլէրինէ հէր շէյի նագըլ իյլէտիմ . շիմտի սէնին պիւթիւն էսրարընա վագըֆ օլտուլար . սըր Լէմպթըն իւմիտ իթտիյիմ վէճհլէ իֆատաթը վագըամը հիւսնիւ սու-րէթլէ գապուլ իյլէտի ։

Սէրվիննէ. — Էյ Լօ՞ր . . . Լօրտան պահս իթմէյօրսու-նըզ . . . ։

Բաբաղ. — Տօսթըմ, մէյուս օլմայընըզ, ճէսարէթլի օ-լունըզ ։

Պու սըրատա սըր Լէմպթըն իլէ Լօր սալօնա կիրտիլէ-րինտէն, Սէրվիննէնին ճէվապ վէրմէսինէ մանի օլտուլար ։ Սըր Լէմպթըն Սէրվիննէյէ տօղրու իլէրիլէտի վէ էլինի թութուպ սըգարագ, մուշֆիգանէ պիր թավըր իլէ .

— Հէր շէյի խապէր ալտըգ, Սէրվիննէ, հայաթընըն պիւթիւն էսրարը շիմտի պիզճէ մալում տուր . Նիշանլընը

պուս էթ . . . եէյէնիմ տէսթի իզտիվաճընը սանա ուզաթ-մագ իսթէյօր . — տէտի ։

Սէրվիննէ րույա կէօրիւյօր զանն իթմէքտէ իտի . գօշա գօշա սէվկիլիսինին եանընա եագլաշտը վէ անըն թարա-վէթլի վէ կիւլրէնք եանագլարընա պիր իքի պուսէ գօնտուր-տու . պատէհու սըր Լէմպթընըն այագլարընա սարըլմագ իս-թէտի իսէ տէ, սըր Լէմպթըն անըն պու հարէքէթինէ մէյ-տան պըրագմայարագ .

— Մօսիէօ Ֆէրալ, կէչմիշ զէման՝ րույատան պաշգա պիր շէյ տէյիլտիր . անը ունութմագ իչին ագիլանէ պիր թէտպիր վար ըսա, օ տա՝ անտէն ասլա պահս իթմէմէք տիր, իշիտի-յօր մըսըն, ազիզիմ . — տէտի ։

Սըր Լէմպթըն թէսավվուրաթընըն տէրհալ մէվգըի իճ-րայա գօնուլմասընը արզու իթտիյինտէն, Սէրվիննէ՝ իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն ագտը իզտիվաճ իչուն լազըմ օլան էվրագը թէտարիք իթմէքլէ մէշղուլ օլտու ։

Էվվէլ պէ էվվէլ սատագաթլը պիր քիմսէ վասըթասըյ-լա մահքիւմիյէթինին խապէրի Լանեիյէ գատար կիթմէմիշ օլ-տըղընը խապէր ալարագ, պիւթիւն ճէսարէթ վէ մէթանէ-թինի թօփլատը վէ Լանեիյէ կիթտիքտէն սօնրա, գէնտիսինէ լազըմ օլան պիլճիւմլէ էվրագը, մէսէլա վէլատէթ քեաղը-տընը, բէտէրինին վէ վալիտէսինին էվրագը մախսուսէսինի պիլա միւշքիլաթ իսթիհսալ իյլէտի ։

Սէրվիննէ էվրագը մէզքիւրէյի թէտարիք իտինճէ, սըր Լէմպթըն, Սէրվիննէ վէ Լօր տը Պոմօն րէսմի իզտիվաճըն իճ-րա օլունաճաղը գարիյէյէ կիթտիլէր ։ Սըր Լէմպթըն Բարիս խալգընըն գիյլ ու գալընտան գուրթուլմագ իզրէ րէսմի իզտիվաճըն կիզլիճէ իճրա օլունմասընը արզու իյլէտի . եա-լընըզ Լօր՝ գօնթէս տը Նէօվիլէ իխպարը գէյֆիյէթ իյլէտի վէ գօնթէս տախի սաատէթի աթիյէսի իչուն թէմէննիյաթը լազըմէյի իճրա իթտիքտէն սօնրա, ազ վագըթ զարֆընտա գէնտիսի տախի պիր միւժտէ վէրէճէյինի ճէվապէն եազտը ։

Լօր պու միւժտէնին նէտէն իպարէթ օլտըղընը տէրհալ գէշֆ իթտի . անըն խանէսինէ չօգ տէֆալար մարքի տը

Բուրրիէրէ թէսատուֆ իթմիշ օլտըղը կիպի, գոնթէս տը Նէօվիլին մաթէմ իչուն մուայեէն օլան միւտտէթին խիթամը-նա պէքլէմէքտէ օլտըղը տա պէյն էլ խալգ սէօյլէնիլմէյէ պաշլամըշ ըտը. Մա մաֆիհ հիչ քիմսէ պունտան տօլայը ըղ-հարը թէաճճիւպ իթմէմէքտէ իտի. Լիւսի քէնտիսինտէն պէք զիյատէ եաշլը պիր ատէմ իլէ էվլէնմիշ օլտըղընտան, սէվի-մէյէ շայէսթէ օլան վէ քէնտիսինէ լայըգ կէօրիւլէն պիր տէ-լիգանլը իլէ էվլէնմէսինի հէր քէս պէք թապիի պուլույօր ը-տը։

Եալընըզ Լօր էֆքեարը ումումիյէյէ իշթիրաք իթմէմէք-տէ իտի. Մարքի տը Բուրրիէր հագգընտաքի սուի թէվէճ-ճիւհիւ պիր տիւրլիւ զայիլ օլմայօր ըտը. Պու տէլիգանլընըն՝ քէնտիսինի զէվճ ինթիխապ իտէճէք գատընըն սաատէթինի թէէմին իտէպիլէճէք հէր տիւրլիւ էվսաֆ վէ խասաիսի հա-իզ օլտըղընը քէնտի քէնտինէ տիւշիւնմէքտէ իտի. Ֆագաթ գոնթէսին անընլա էվլէնմէյէ գարար վէրմիշ օլտըղընը եինէ պէօյլէ պիր քէտէրի տէրուն իլէ կէօրմէքտէ իտի։

8

ՌԷՍՄԻ ԻԶՏԻՎԱՃ

Սէրվինի իլէ Լօր տը Գոմոնըն իզտիվաճընտան թագրի-պէն իւչ այ գատար սօնրա, պէօյլէ պիր այինի րուհանիտէ հազըր պուլունմագ իւզրէ, պիր թագըմ խալգ Նոթր-Տամ-տը-Լորէթ քիլիսէսինէ թօփլանմագտա ըտըլար։

Այինի րուհանիյէ տավէթ օլունան զաթլար պէյ տէր պէյ կէլմէքտէ օլտըգլարընտան, մարքի տը Բուրրիէր վէ Լիւ-

սի՝ տօսթլարը իլէ պիրլիքտէ քիլիսէյէ կիրտիլէրի զէման, քիլիսէ զաթէն պիւս պիւթիւն տօլմուշ ըտը։ Մարքիզ տը Վիլէրպանըն գօնագընտա էվվէլճէ կէօրմիւշ օլտըղըմըզ Շը-վալիէ տը Սէն-Լուի նամ իխթիյար Լիւսիյի գօլթուղընա ալ-մըշ ըտը։

Սալվատօրըն չէհրէսինտէ ասարը զուրուր ու իֆթիխար կէօրիւլիւյօր ըտը. Վիգոնթ տը Լիւսանըն էօնիւնտէն կէչտի-յի սըրատա, մաղրուրանէ պիր սուրէթտէ եիւզիւնէ պագտըմ պու պագըշ «Կէօրիւյօրսըն ա՛, տօսթըմ, պիւթիւն էնկէլլէրէ նասըլ գալէպէ իթտիմ. իսթէտիյիմ չէյի հէր հալտէ էլտէ ի-տէրիմ» սէօյլէրիյլէ թէրճէմէ օլունապիլիր իտի։

Լիւսի մահզուն տէյիլ իտի իսէ տէ, կիւզէլ չէհրէսին-տէ պազը կէօնէ էնտիշէ ալայիմի կէօրիւլիւյօր ըտը. Լաքին Սալվատօրըն եիւզիւնէ պագտըգճա, անըն կէօզլէրինտէ օ՛ գատար մուհապպէթ կէօրիւր իտի քի, անընը գալպյան պուլութլար տէրհալ մահվ օլուր կիտէր իտի։

Ռէսմի իզտիվաճըն իճրասընտան սօնրա, Լիւսի իլէ մար-քի տը Բուրրիէրին տօսթլարը զէվճ վէ զէվճէյէ թէպրիքեա-թը լազըմէյի իճրա իթտիլէր։

Սալվատօր՝ զատէկեան պէյնինտէ ճարի օլան ատէթէ իթթիպաէն, ռէսմի իզտիվաճտան սօնրա Բուրրիէր սէյֆիյէ-սինէ կիթմէք իւզրէ զէվճէսինէ պէյանը արզու իթմիշ իտի. Լիւսի պու արզույը պէք թապիի պուլտըղընտան, անա տէր-հալ մուվաֆագաթ կէօսթէրմիշ, վէ պինաէն ալէյհ այինի րուհանիտէն սօնրա, Բուրրիէր սէյֆիյէսինէ կիթմէլէրի գա-րարկիր օլմուշ ըտը։

Այինի րուհանի խիթամ պուլմըշ օլմագլա, Լիւսի վէ Սալվատօր քիլիսէտէն տըշարը չըգաճագլար իքէն, ֆէվգ էլ ատէ կիւզէլ վէ ֆագաթ տէհշէթլի պիր սուրէթտէ սօլմուշ վէ սէֆիլանէ լիպասլար կիյինմիշ պիր գատըն քիլիսէյէ կիր-տի, վէ կէլին վէ կիւվէյինին տըշարը չըգմալարընը սէյր իթ-մէք իւզրէ քիլիսէնին իքի թարաֆընտա սըրալանմըշ տուրմըշ օլան սէյիրճիլէրին պիրինճի սըրասընտա տուրտու։

Սալվատօր Լիւսիյի գօլթուղունա ալմըշ օլտըղը հալտէ,

պու գատընըն եանընտան կէչտիյի սըրատա, գատըն խաֆիֆ պիր նիտա սալըվէրտի վէ Սալվատոր պու նիտա իւզէրինէ պաշընը արգասընա չէվիրտիյինտէն, կէօզլէրի անըն հիւզնէնկիզ կէօզլէրինէ թէսատիւֆ իթտի ։

Սալվատոր պու գատընը կէօրիւնճէ, եիւզիւնիւ տէհշէթլի պիր սօլղունլուգ գապլատը. սաատէթին էն եիւքսէք նօգթասընա չըգմըշ օլտըղը պիր սըրատա, Միլվիա գարշըսընտա տիքիլիփ տուրույօր ըտը ։ Մէրգումըն թէլաշ վէ էնտիշէսի օ՛ տէրէճէ այան աշիքեար կէօրիւլիւյօր ըտը քի, Լիւսի ըզհարը թէաճճիւպ իտիպ նէսի օլտըղընը սիւալ իյլէտի . Սալվատոր պու սիւալէ նէ՛ ճէվապ վէրէճէյինի շաշըրարագ, հարարէթ սէպէպիյլէ պիրտէն պիրէ պիր ֆէնալըգ հըսս իթմիշ օլտըղընը վէ լաքին ազաճըգ հավա ալընճա հիչ պիր շէյի գալմայաճաղընը պէյան իյլէտի, վէ էթրաֆընտա եըղըլան տօսթլարընըն թալթիֆաթ վէ թէպրիքեաթընա անճագ ճէվապ վէրէպիլէրէք, չար չարուգ արապասընա պինտի . ֆագաթ վիգօնթ տը Լիւսան՝ ռասիմէի թէպրիքեազըյէ իճրա իթմէք իւզրէ քէնտիսինէ եագլաշտըղը զէման, գուլաղընտան աշաղըյա պիր գաչ սէօզլէր սէօյլէտի ։

Վիգօնթ տը Լիւսան թէաճճիւպ իյլէտի, վէ գօնթէս տը Նէօվիլի սէլամլատըգտան սօնրա, թէքրար քիլիսէյէ կիրտի ։ Անճագ պիր գաչ ատըմ աթմըշ իքէն, Բրէվալ քէնտիսինէ եագլաշտը վէ եավաշ պիր սէտա իլէ .

— Պուրատա քի՞մէ թէսատիւֆ իթսէմ պէյէնիրսին . – տէտի ։

Վիգօնթ – Նէ՞ պիլէյիմ պէն ։

— Միլվիա վէ եախօտ մարքիզ տը Ռօզէլլիյէ թէսատիւֆ ի՞թմէյիմ մի ։ Օ՛հ, չէհրէսինի գարլայան սօղունլուգ իլէ պէրապէր քէնտիսինի տէրհալ թանըտըմ. կէօրիւնիւր քի ուզուն պիր խասթալըգ չէքմիշ. սըրթընտա տա ֆագըրանէ լիպասլար կիյինմիշ իտի ։

— Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսըն, նէ՞ թարաֆտա տըր. քէնտիսիլէ գօնուշմագ իսթէրիմ։

— Նէ թարաֆտա օլտըղընը պիլմէմ... քէնտիսինի կէօ-

րիւր կէօրմէզ հէման օրատան սավուշտըմ։ Պունընլա պէրապէր հէնուզ քիլիսէտէ օլտըղընա էմին իմ ։

Վիգօնթ տը Լիւսան ճէվապ վէրմէքսիզին Բրէվալըտան այրըլտը վէ քիլիսէնին հէր թարաֆընը արաշտըրմաղա պաշլատը ։ Նօթր-Տամ-տը-Լօրէթ քիլիսէսի բէք պէօյիւք օլմատըղընտան, նիհայէթ Միլվիայը պիր քէօշէտէ պուլտու վէ մէրգումէյի իհթիրամքեարանէ պիր սուրէթտէ սէլամլատը ։ Միլվիա իատէյի սէլամ իթտիքտէն սօնրա, իլք տէֆա սէօզէ պաշլատը .

— Տէմինտէն պէրու պէնի արաշտըրտըղընըզը կէօրիւյօր ըտըմ. պունըն իչին պու քէօշէտէ տուրտում վէ սիզի կէօզէթմէյէ պաշլատըմ. չիւնքի պէնի նիհայէթ կէօրէճէյինիզի պիլիր իտիմ. – տէտի ։

Վիգօնթ . – Ֆագաթ նա՞սըլ օլուր տա պէօյլէ էսքէնկիզ պիր հալտէ պուլունըյօրսընըզ, մատամ մարքիզ, պիր սէնէտէն պէրու նէ՞րէտէ իտինիզ, նէ՞ թարաֆա կիթտինիզ ։

Միլվիա . – Օ՛հ, պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթլէրի պիլսէնի՛զ... պունլար ուզուն պիր հիքեայէ տիր քի պուրատա նագլ իթմէք մումքին օլամազ. մարքի ազաճըգ տա պէնիմլէ մէշղուլ օլմայը սիզէ թավսիյէ իթտի, տէյի՞լ մի ։

— Օնա շիւպհէ՞ մի վար . պիր գաչ կիւն էվվէլ նի՞չին կէլմէտինիզ ։

— Մումքինի մէրթէպէ չապուգ կէլմէյէ չալըշտըմ. տէմէք քի մարքի տը Բուրրիէր էվլէնտի հա՛։

— Էվվէթ, քէնտիսի սիզի էօլմիւշ զաննը իտիյօրտը ։

— Թէսէլլի պուլմաղա իհթիեաճ հըսս իտիյօրտու, էօյլէ՞ մի, բէք էյի, բէք էյի, ալտըղը գարը պարը կիւզէ՞լ մի տիր ։

— Էվվէթ, մատամ, ազլա հայրէթ վէրէճէք տէրէճէտէ կիւզէլ տիր. էկէր օրատա պուլունմըշ օլսայըտընըզ, իհթիմալ քի մէրգումէյի ռէտտ իտէր իտի ։

— Սահի՞հ մի ։

— Շիւպհէսիզ. ֆագաթ էսկի տալըը մէսէլէ պիրագընըզ. սօնա գալան տօնա գալըր ։ Լաքին պուրատա նի՞չին

տուրըյօրըզ՝ տըշարը չըգսագ, սանա էյի օլմա՞զ մը, մա-
տամ մարքիզ։

— Լութֆէն պիր գաչ տագըգա սանա պէքլէյինիզ, մօ-
սիէօ վիգօնթ. քիլիսէտէ պուլունանլար պէյնինտէ պէնի թա-
նըյանլար վար տըր. պէնի պու հալտէ կէօրմէլէրինի իսթէ-
մէմ։

Սիլվիանըն պարմաղը չէհրէսի վիգօնթ տը Լիւսանըն ճանընը սըգտը. լաքին սըլա պէյանը իթիրազ իթմէքսիզին մէրգումէնին ճանընտա տուրտու. պիր թագըմ էրպապը մէրագ քէնտիսինէ պագըյօր; վէ պէօյլէ քիպար պիր տէլիգանլընըն սէֆիլանէ լիպասլար կէյինմիշ պիր գատըն իլա տուրմասընա հիչ պիր մանէա վէրէմէյօր ըտըլար։

Վիգօնթ տը Լիւսան սիւքիւթ իթմէքտէ օլտըղընտան, Սիլվիա պիր գաչ տագըգա գատար տուրտըգտան սօնրա.

— Գօնուշմայօր սընըզ, մօսիէօ վիգօնթ. — տէտի։

Վիգօնթ. — Նէ՞ գօնուշայըմ, մատամ, սէօյլէյէճէք պիր չէյիմ գալմատը, արթըգ քիլիսէ պիւս պիւթիւն թէնհալաշտը, պու թէնհալըգտան պիլ իսթիֆատէ տըշարը չըգսագ ֆէնա օլմազ զանն իտէրիմ։

Սիլվիա. — Բէք էյի, մօսիէօ վիգօնթ, կիտէլիմ, սիզին իլէ կէլմէյէ հազըր ըմ։

Պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սիլվիա վիգօնթըն գօլթուգունա կիրտի վէ իքիսի պիրլիքտէ քիլիսէտէն տըշարը չըգտըլար. վիգօնթ մէրգումէյի քէնտի արապասընա պինտիրտի, վէ քէնտիսի տէ ճանընա օթուրտըգտան սօնրա, պարկիրի գամչըլատը։ Արապա քէմալը սիւրաթլա եօլա չըգտը։

9

ՄԱՋԻՑԷ ՊԻՐ ՆԱԶԱՐ

Արապա պիր գաչ ատըմ իլէրիլէյինճէ, Սիլվիա վիգօնթա խիթապէն.

— Օ տէյիլ ամմա, պէնի նէ՞րէյէ կէօթիւրիւյօրսընըզ. — տէյու սօրտու։

Վիգօնթ. — Նէ՞րէյէ կէօթիւրէճէյիմ, էվիմէ կէօթիւրիւյօրըմ, սիզէ միւնասիպ պիր իգամէթկեահ պուլունճայա գատար օրատա գալաճագսընըզ. — տէյու պէյան իյլէտի։

Սիլվիա ճէվապ վէրմէտի. պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, պիր օթէլէ կիթմէյի սանա գըյատէ թէրճիհ իթտիյինի պէյան իյլէտի. վիգօնթ տիք տիք Սիլվիանըն եիւզիւնէ պագարագ.

— Լաքին պու գըյաֆէթլէ հիչ պիր եէրէ կիտէմէյէճէյինիզի տիւշիւ՞նմէյօր մըսընըզ. — տէյու հայգըրտը։

Սիլվիա. — Օրասընը պիլիյօրըմ, ֆագաթ իչի թէրթիպ իթմէնին չարէսի վար տըր. էվվէլա պէնի քիւչիւք պիր օթէլէ կէօթիւրիւր վէ օրատա պէնիմ իչին պիր օտա իսթիճար իթտիքտէն սօնրա, պանա լազըմ օլան չէյլէրի իշթիրա իթմէյէ կիտէրսինիզ. իւսթիւմիւ լայըգըլ վէճհ իւզրէ տիւզէլթտիքտէն սօնրա, պէնի եա՛ Լօնտըր օթէլինէ վէ եախօտ Բրէնսլէր օթէլինէ կէօթիւրիւրսիւնիւզ. էվիմ տիւզէլինճէյէ գատար օրատա գալըրըմ։

Վիգօնթ տը Լիւսան Սիլվիանըն արզուսընա մուվաֆագաթ կէօսթէրտի, վէ ագճէ օլտըղը վագթ Բարիստէ հէր չէյի պուլմագ գօլայ օլտըղընտան, պիր գաչ կիւն սօնրա մարքիզ տը Բօզէլլի՝ պիւս պիւթիւն թէպտիլի գըյաֆէթ իթմիշ օլտըղը հալտէ, Բրէնսլէր օթէլինին էՆ միւքէլլէֆ տաիրէլէ-

րինտէն պիրինտէ եկլէշտի, վէ պու օթէլին տախմի քիրաճը-լարը օլան Ռուս պրէնսլէրին, Ինկիլիզ լօրտլարըն վէ Ալման պարօնլարըն գըյաֆէթլէրինի գապուլ իթմէյէ պաշլատը։

Իրթէսի սապահ վիզօնթ տը Լիւսան մարքիզ տը Ռօղէլ-լէյի զիյարէթէ կիթտի։ Սիլվիա դահվալթըյը պիրլիքտէ իթ-մէլէրինի վիզօնթտան րէճա իյլէտի, վէ մէրզումըն տօլայը-տան սօրտըղը սիւալլէրի անլամայօր կիպի կէօրինտի։ Վի-զօնթ՝ Սիլվիանըն ղայպուպէթինտէն պէրու պաշըրնա կէլէն վուգուաթը անլամագ արզուսընտա պուլընտըղընտան, պու արզուսընա նաիլ օլմագ իւզրէ հէր նէ գատար բէք չօգ մա-նօվրալար չէվիրտի իսէ տէ, պիր տիւրլիւ մուվաֆֆագ օլամա-յարագ, օրատան չէքիլիպ կիթմէյէ մէճպուր օլտու։

Պէբօնըն Սիլվիայը վուրտըղը անտէն պու անէ գատար մէրզումէնին տիւշար օլտըղը ահվալ վէ վուգուաթը օգու-յանլարըմըզա արզ իթմէք իչուն պիր գաչ սաթըր քիֆայէթ իտէր։

Մէրզումէնին ալտըղը ճարա ղայէթլէ ազըր օլտըղըն-տան, էմրը թէտավիսի քէնտիլէրինէ հավալէ օլունան թա-պիպլէր անը մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա, ճարանըն բէք տէրին օլտըղընը վէ գուրթուլմազա իմքեան պուլունմատըղընը պէյան իթտիլէր. Ֆագաթ խաստախանէնին րէիսի օլան տօգ-թէօր Մաթէօ՝ Սիլվիանըն ճարասընը մուայէնէ իթտիքտէն սօն-րա, մէրզումուն թապիպլէրին րէյինէ իշթիրաք իթմէտի վէ անըն էյիլէշմէսի հէնուզ միւմքին օլտըղընը պէյան իլէ, թէն-պիհաթը լազըմէյի իթա իյլէտի. Միւմաիլէյհին թահթը էմ-րինտէ պուլունանլար քէնտիսինէ ֆէվգ էլ ատէ հիւրմէթ վէ րիայէթ իթտիքլէրինտէն, թէնպիհաթը վագըասը օ՛ տէրէճէ թէգայյուտ վէ իհթիմամ իլէ իճրա օլունտու քի, պիր գաչ կիւն սօնրա խաստանըն հալի հըսս օլունուր տէրէճէտէ էյի-լէշտի վէ նիհայէթ թէհլիքէյի սավուշտուրմուշ օլտըղը թէհագ-գուգ իթտի։

Մա մաֆիհ Պէբօյա թէսատուֆ իթտիյի վէճհան հըսս իթ-տիյի խէֆիֆ ու տէհշէթ, չէքտիյի ազըրլար վէ տահա սաիր պիր չօգ սէպէպլէր սինիրլէրինի օ՛ տէրէճէ թահրիք իթմիշ ի-

տի քի, պիչարէ գատընըն նութգը թութուլմըշ վէ քէնտի-սինի թէտավի իտէն թապիպլէրի իշարէթլէ իսթիճվապ իթ-մէյէ մէճպուր գալմըշ իտի։

Մէրզումէ հէման իւչ այ գատար հայաթ վէ մէմաթ ա-րասընտա գալմըշ օլտըղընտան, քէնտիսինէ սօրուլան սիւալ-լէրէ ճէվապ վէրէմէտի. Բօյլէ իքէն՝ օ վագթա գատար բէնչէի ատալէթտէն գուրթուլմըշ օլան ճանիյի պուլմասընա եարտըմ իտէճէք մալումաթը քէնտիսինտէն ալմագ միւմքին-սիզ օլտըղընը կէօրինճէ, թապիպլէրին սէօզլէրինէ իթաաթլա անը քըսավլէն իսթիհզարաթա պըրագմազա գարար վէրտի. Ֆագաթ Սիլվիա էպէյճէ քէսպի սըհհաթ իտինճէ, պօյլէ ի-տարէի եէնիտէն պաշը ուճընտա եկլէշտի վէ իսթիճվա-պաթը սաֆհասընը եէնիտէն պաշլատը։

Թապիպլէր իսթիճվապ իտիլէճէք գատընըն նութգը թու-թուգ օլտըղընը բօյլէ իտարէսինէ սէօյլէմիշ իտիլէր իսէ տէ, պու քէյֆիյէթ իսթինթագ մէմուրընը մէյուս իթմէյէրէք, եազմագ պիլիպ պիլմէտիյինի Սիլվիայա սօրտու։ Սիլվիա իսէ քէնտիսինէ մախսուս պիր խաթթը հարէքէթ չըզմըշ օլտըղըն-տան, ֆիքրինի անլայամատըղընը իշարէթլէ անլաթտը. Պու-նըն իւզէրինէ իսթինթագ մէմուրը թէաճճիւպլէ գալարագ.

— Նասը՞լ, ֆրանսըզճա պիլմէ՞զ միսինիզ. Նէ՞րէլի սինիզ, մատամ. — տէյու սօրտու։

Սիլվիա տիք տիք հէրիֆին եիւզինէ պագտը, վէ պա-տէհու պէրիյէ տէօնտիւ։

Սիլվիանըն շու նալայըգ հարէքէթի իսթինթագ մէմու-րընը կիւճէնտիրտի. Մա մաֆիհ պիր միւտտէթ ճիք անըն գա-շըրտըղտան սօնրա, իհթիմալ քի ֆրանսըզճա պիլմէտիյինտէն նաշի ճէվապ վէրմէմէքտէ օլտըղընը քէնտի քէնտինէ տիւ-շիւնտիւ վէ քէնտիսի պիր գաչ լիսանա աշնա օլտըղընտան, Ալման, Ինկիլիզ, Իսբանեօլ վէ Իթալեանճա լիսանլարըյլա տա թէվճիհի խիթապ իյլէտի իսէ տէ, Սիլվիա եինէ ճէվապ վէր-մէտի։

Պիչարէ ատէմին թագաթը թիւքէնտի. Մէրզումէտէն հիչ պիր սէօզ ալամայաճագընը տիւշիւնմէքտէ իքէն, պիրտէն պի-

րէ պիր գաչ իթալեանճա քէլիմէլէր խարըշդըրարագ վէ պուն-լարը տախի թէլաֆֆուզ էյլէտի ։ Սիլվիա տէրհալ պէրիյէ տէօնտիւ վէ իթալեանճա պիլտիյինի իշարէթլէ անլատտը. պունըն իւզէրինէ իսթինթագ մէմուրը ճէսարէթ ալարագ.

— Իթալեանճա պիլիյօր ըմըշ, նիհայէթ պիր պիրիմիզի անլայապիլէճէյիզ. — տէտի ։

Խանըմըն եանթաքի էթրաֆընտա պուլունան ատէմլէր-տէն պիրի իսթինթագ մէմուրունա խիթապէն.

— Իթալեանճա պիլի՞յօր մը տէտինիզ, նութգը թութուգ օլտըղընը գալիպա ունութմըշ օլմալըսընըզ. — տէտի ։

Իսթինթագ մէմուրը. — Տօղրու տըր, նութգը թութուգ օլտըղընը ունութմըշ ըտըմ. Փագաթ նէ՞ պէիս վար, էֆքեա-րըմըզը անլաթմագ իչին պաշգա չարէմիզ եօ՞գ մը ։ (Սիլվիայա խիթապէն.) Եազմագ պիլի՞ր միսինիզ, մատամ.

Խանըմ « խա՛յր » մանէսընը մուհին օլարագ պիր պաշ իշարէթի վէրտի ։

Իսթինթագ մէմուրը. — Եազը եազմագ պիլմէյօր, պու ֆէնա . . . օգումագ պիլի՞ր միսինիզ, մատամ.

Սիլվիա եինէ այնը իշարէթի վէրտի ։ Իսթինթագ մէմու-րը մէյուսանէ պիր թավր իլէ.

— Ահ, օգումագ, եազմագ պիլմէյօր, նութգը տա թութուգ . . . շիմտի նէ՞ եափմալը . . . տէմէք քի իմի նէ՛ օլտըղընը, Ֆրանսայա նէ՛չին կէլմիշ պուլունտըղընը վէ քէն-տիսինի քի՛մ վուրտըղընը անլայամայաճաղըզ . . . այիմ Ալլահ ինսանըն չըլտըրաճաղը կէլիյօր. — տէտի ։

Սիլվիանըն նէ՛ իչուն պու սուրէթլէ հարէքէթ իթտիյի աչիքեար տըր ։ Մէրգումէ հէր նէ գատար Պէրօտան ինթի-գամ ալմագ արզուսընտա իտի իսէ տէ, քէնտիսինի թէհլի-քէյէ տուշիւրմէքսիզին մէրգումը այըրղա վէրէպիլի՞ր մի իտի ։

Սիլվիա պու պութիւն լյաթէի աֆիյէթ իտինճէ, հիւ-քիւմէթ՝ քէնտիսինտէն պաղը մալիւմաթ ալմագ իւմիտինի հէնուզ ղայպ իթմէմիշ օլտըղընտան, քէնտիսինի խասթախա-նէտէն չըգարըպ պիր հապսխանէյէ նագլ իթտիրտի ։

Սիլվիա հապսխանէտէ կէչիրտիյի պէշ այլար զարֆըն-

տա ախլագ ու թապիաթընը ասլա թէպտիլ իթմէյիփ, էօյ-լէ մահիրանէ էնթրիգալար չէվիրտի քի, նիհայէթ հապսխա-նէ բաբազընըն նազարը տըգգաթընը ճէլպէ մուվաֆֆագ օլ-տու. բաբազ խայրխահ վէ ֆազիլէթլի պիր ատէմ օլտըղըն-տան, մէրգումէյի հապսխանէտէն սալըվէրտիրմէք իւզրէ լա-զըմ կէլէն եէրլէրէ միւրաճաաթ իյլէտի ։

Միւմաիլէյհին թէշէպպիւսաթը նաիլի մուվաֆֆագիյէթ օլմագ իւզրէ իքէն, Սիլվիա իչուն պախթիյարանէ պիր վագըա զուհուրա կէլտի ։

Պիր կէճէ Սիլվիա տէրին տէրին ույումագտա իքէն, գա-տընլարըն ֆէրեատ ու ֆիղանլարը վէ հապսխանէ մէմուրլա-րընըն ավազէլէրի իլէ պիրտէն պիրէ ույանտը վէ օտասընը գաթը պիր տուման գափլամըշ օլտըղընը վէ բէնճէրէսինին տէմիր բարմագլըգլարը արասընտան տա գարշըքի պինանըն քէմալը շիտտէթլէ եանմագտա պուլունտըղընը միւշահէտէ իյլէտի ։

Պիր իքի տագըգա տահա կէչինճէ, աթէշին ալէվլէրի քէնտիսինէ գատար կէլէճէք իտի. հալ պու քի հիչ քիմսէ քէնտիսինի գուրթարմագա կէլմէյօր տըր. Հապսխանէ պէք-ճիլէրի եաթագ օտալարընտան չըգարմըշ օլտուգլարը գատըն-լարը գապթ իթմէքլէ մէշղուլ պուլունտուգլարընտան, քէն-տիսինի պիւս պիւթիւն ունութմըշլար տըր ։ Մէրգումէնին տէհշէթի օ տէրէճէ արթտը քի, պիւթիւն վիւճուտինտէ պիր թէպէտտիւլի նակէհանի զուհուրա կէլէրէք, աճը աճը հայ-գըրմագա պաշլատը վէ պիր ագ սօնրա. « Իմտա՛տ . . . իմ-տա՛տ » տէյու պաղըրտը ։ Սիլվիանըն նութգը աչըլմըշ տըր ։

Սիլվիանըն ավազէլէրի հապսխանէնին հավլիսինտէ պու-լունան պէքճիլէր թարաֆընտան իշիտիլմէտի. լաքին իթֆաի-յէ ալայընա մէնսուպ ասքէր թուլումպաճըլարընտան պիրի օ սըրատա թութուշմըշ պիր տիրէք պարչասընը սէօնտիւրմէյէ չալըշտըղընտան, Սիլվիանըն ֆէրեատ ու ֆիղանընը իշիթտի վէ տիւչար օլաճաղը թէհլիքէլէրի տիւշիւնմէյէրէք, Սիլվիա-նըն օտասընըն չաթըսը իւզէրինէ աթլատը վէ ալէվլէրէ վէ տումանլարա էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք օտանըն եանընա գա-

տըր կիթտի. Սիլվիա տումանտան պօղուլաճագ ռատտէյէ կէլմիշ օլտուղունտան, եաթաղը իւզէրինտէ սէրիլմիշ գալմըշ ըտը։

Ճէսուր ասքէր պիր տագիգա պիլէ թէրքատիւա իթմէյէրէք, օտա պէնճէրէսինտէքի տէմիր պարմագլըգլարը գըրտը վէ պէտպախթ գատընըն օտասընա կիրէրէք, անը գօլլարը իչինէ ալտըգտան սօնրա, արգատաշլարընըն ուզաթտըգլարը պիր նէրտիւանըն վասըթասըյլա հավլիյէ վասըլ օլարագ մէրգումէյի թէնհա պիր քէօշէտէ եէրլէշտիրտի. Թամ պու սըրատա թութուշմըշ օլան պինանըն չաթըսը տախի չէօքիւպ եէրէ եըգըլտը։

Պու վագըա պիր սանիյէ զարֆընտա ճէրէյան իթմիշ իտի. Թուլումպաճը ասքէր՝ Սիլվիայը հավլինին թէնհա պիր քէօշէսինէ գօյտուգտան սօնրա, մահալը մէմուրիյէթինէ ավտէթ իթմէք մէճպուրիյէթիյլէ մէրգումէնին եանընտան այրըլմըշ օլտուղընտան, Սիլվիա քէնտիսինի պուլտուղու վագթ պիւս պիւթիւն եալընըզ պուլունըյօր ըտը։ Ագըլը պաշընա կէլտիյի զէման հըսս իթտիյի մէսէրրէթին տէրէճէսինի թագտիր իթմէք միւմքին օլամազ։ Մէրգումէ տէհշէթլի պիր թէհլիքէտէն գուրթուլտուղտան պաշգա, նուգտը տախի աչըլմըշ ըտը։

Լաքին պունընլա նէ եափաճագ ըտը. Նուգտը աչըլմըշ օլտուղունը կէօսթէրմէյի՞ մի, եօգսա կիզլէմէյի մի ըտը. Մէրգումէ պիր միւտտէթճիկ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, իքինճի գաղըյէյի տահա մուվաֆըգ պուլտու. Զիրա հիւքիւմէթ քէնտիսինի հապսխանէտէն սալըվէրմէյէ հէման տա գարար վէրմիշ օլտուղունտան, նուգտը աչըլմըշ օլտուղունը խապէր ալընճա, իսթինթագաթը սապըգասընը եէնիտէն պաշլայաճաղը աշիքեար ըտը։

Պու գօմէտեայը օյնամագ իչուն էրքէքճէ ճէսարէթ վէ իհթիյաթ լազըմ օլտուղընտան, Սիլվիա պիւթիւն ճէսարէթինի թօփլատը վէ իհթիյաթը տա պիր ան էլտէն պըրագմայարագ, նուգտը աչըլմըշ օլտուղունը ասլա պէլլի իթմէտի։ Պու սէպաթ ու մէթանէթի նիհայէթ նաիլի միւքեաֆաթ օլտու.

թախլիյէի սէպիլինէ գարար վէրիլէրէք հապսխանէտէն սալըվէրիլտի։

Հապսխանէ գափըսը փուգարապէրվէր զաթլարտան թօփլանմըշ օլտուղու քիւչիւք պիր մէպլաղը քէնտիսինէ վէրտիյի կիպի, հապսխանէ միւտիրի տախի գափըսըն չու հարէքէթի խայըրխահանէսինէ պիր զամիմէ օլմագ իւզրէ, Նոթր-Տամ-տը-Լօրէթ քիլիսէսինէ կիթտիյի զէման կիյմիշ օլտուղու էլպիսէլէրի իհտա էյլէտի։

Սիլվիա հապսխանէտէն չըգընճա, տօղրու Շաթօպրիեան սօգաղընա կիթթի. Մէրգումէնին էվվէլճէ սաքին օլտուղու խանէ օրատա վագը օլտուղու օգույանլարըմըզըն մալիւմիւ տուր. Մէրգումէ գօմշուլարընտան մալումաթ ալարագ խանէսինին, ուշագլարընըն նէ՛ օլմուշ օլտուղունը անլամագ իսթէմէքտէ իտի։

Մարքիզ տը Բօզէլլինին տարէսինի ալմագ պէհանէսիյլէ էվվէլա պիր աթթար գարըսընա միւրաճաաթ իտէրէք, տօլայըտան պազը սուալլէր սորտու վէ գատըն տախի կէլէճէնին պիրի օլտուղունտան, ուշագլարընըն պիր գաչ կիւն գատար քէնտիսինի պէքլէտիքտէն սօնրա, զայըուպէթինի զապըթայա խապար իթմիշ օլտուգլարընը, վէ զապըթա քէնտիսինի քէմալը կէրմի իլէ արաշտըրմըշ իսէ տէ, թէհարրիյաթը վագըասը սէմէրէտար օլամատըղընտան, էշեայի մէվճուտէսի միւհիւրլէնմիշ օլտուղունը վէ պիր միւտտէթ կէչտիքտէն սօնրա, էշեայը, աթլարը, արապալարը հիւքիւմէթ մարիֆէթիյլէ սաթըլըյա չըգարըլարագ, զուհուր իթտիյի անտէ քէնտիսինէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ պէտէլի էմանէթ սանտըղընա վազ իտիլտիյինի վէ քէնտիսինին էօլմիւշ օլտուղու ումումէն զանն օլունմագտա օլտուղունը վէ ուշագլարընըն տա քէնտի զայըուպէթինտէն սօնրա տաղըլմըշ կիթմիշ օլտուգլարընը պէյան էյլէտի։

Սիլվիա պու կէվէզէ գատընտան այըրըլտըգտան սօնրա, քէնտի քէնտինէ.

— Պու թարաֆտան գօրգաճագ պիր չէյիմ եօգ տըր, շիմտի մարքի տը Բուրրիէյին գօնաղընա կիտէյիմ. – տէտի։

Սալվատօրըն գօնաղը Սիլվիանըն խանէսինտէն ուզագ օլ-մատըղընտան, մէքթուպու տէրմանսըզլըղըյլա պէրապէր ազ-վագթ զարֆընտա օրայա եէթիշտի ։ Օ զէման սաաթ սապա-հըն օն պիրի իտի ։

Գօնաղըն արգա գաբուսը սըրթ իւսթիւ աչըգ օլուպ, հավլի իսէ մուքէլլէֆ արապալարլա տօլու իտի ։ Սիլվիա մար-քիզին ուշագլարընտան թանըտըղը գօրգուսըյլա մէնտիլինի եիւզինէ թութուպ հավլիյէ եագլաշտը վէ գաբունըն թա-խանընտա իքի պէյազ հայվանլարա գօշուլմուշ եէփ եէնի պիր արապա կէօրտիւ ։ Իշպու արապանըն գաբու գանատլա-րը իւզէրինտէքի արմալարտան նազարէն, արապանըն մարքի տը Բուրրիէրէ մէնսուպ օլտուղունը անլատը . արապաճը, ուշագ-լար, չուհատարլար եէփ եէնի էլպիսէլէր կիյինմիշլէր վէ էլ-լէրինէ տէ պէյազ էլտիվէնլէր կէչիրմիշլէր իտի ։

Սիլվիա պու մէնզարէյի կէօրինճէ, հայրէթ վէ թէաճ-ճիւպիւ սօն տէրէճէյէ վարարագ, քէնտի քէնտինէ .

— Աճայի՛պ . . . պունըն մանասը՞ նէ . . . աճապա մարքի տը Բուրրիէր էվլէնի՞յօր մը . – տէտիքտէն սօնրա, տէ-րին տէրին տիւշիւնմէյէ պաշլատը ։

Պու սըրատա արապաճըլար « Վարտա՛ » տէյու պիր գաչ տէֆալար պաղըրտըգլարընտան, Սիլվիա մուլահազաթ վէ խայալաթընտան ույանտը, վէ մարքի տը Բուրրիէրին արա-պասը ալթընտա կիթմէմէք իւզրէ ալէլ աճէլէ տիվար տիպի-նէ չէքիլտի . Սալվատօրըն արապասը արգասընտան տա տի-կէր արապալար եիւրիւմէյէ պաշլատըլար ։

Սիլվիա՝ թէր իլէ գարըլը օլան ալնընը սիլտիքտէն սօնրա, արապա գաբուսընը գաբամագլա մէշղուլ օլան վէ քէնտի-սինճէ մէճհուլ պուլունան գօնագ գաբուճըսընա եագլաշտը վէ էն լաթիֆ սէտասըյլա .

— Պագսանըզա՛, մօսիէօ, Էֆէնտինիզ էվլէնի՞յօր մը . – տէյու սօրտու ։

Գաբուճը մէրգումէնին եիւզինէ պագտըգտան սօնրա, քէզալիք լաթիֆ պիր սէտա իլէ .

— Էվլէնտի պիթտի, մատամ, ֆագաթ նահիյէ մուտիրի է-

ֆէնտի զէվճ վէ զէվճէյէ պիր շէրէֆ օլմագ իւզրէ իչի պու-սուրէթլէ թէրթիպ էյլէտի ։

Սիլվիա գաբուճընըն պու սէօզիւ իւզէրինէ պիրտէն պիրէ ալթիւսթ օլարագ, պիր մուտտէթճիք սուքիւթտէն սօնրա, քէնտի քէնտինէ .

— Մուգատտէր օլմագ նէյէ՞ եարար . . . էվլէնմիշ պիթ-միշ տիր . լագին ինթիգամըմը ալաճաղըմ . – տէտի ։

Գաբուճը Սիլվիանըն ալթիւսթլիւյիւնիւ կէօրմիւշ օլտը-ղընտան, քէօյլիւլէրէ մախսուս պիր շիվէ իլէ .

— Նէ՞ օլույօրսըն, մատամ, ալտըղըն խապէրտէն տօլա-յը կիւճէնտի՞ն մի, նէ՞ օլտուն . – տէտի ։

Սիլվիա . – (Թիւթուրըգլըղընը էլէ ալարագ .) Պէ՞ն մի կիւճէնէճէյիմ, Ալլահ իթմէսին, պէն պիլաքիս Մ. մարքի տը Բուրրիէրին էօյլէ սէվիմլի վէ կիւզէլ պիր գատըն իլէ էվլէն-տիյինտէն տօլայը մէսրուր օլտում . մօսիէօ մարքի իյի գայէթ ֆուգարապէրվէր պիր զաթ տըր տէյիլէր . ֆագաթ ալտըղը գատընըն իսմինի ունութտում ։

— Մատամ գօնթէս տը Նէօվիլ, Ժէնէրալ Մ. գօնթ տը Նէօվիլին սապըգ զէվճէսի մուհթէրէմէսի ։

— Այինի րուհանինին հա՛նկի քիլիսէտէ իճրա օլունաճա-ղընը պիլի՞ր միսինիզ ։

— Էվվէ՛թ, Նօթր-Տամ-տը-Լօրէթ քիլիսէսինտէ իճրա օ-լունաճագ . պէք մուքէմմէլ օլաճագ տէյօրլար . . . էկէր գօնաղը մուհաֆազայա մէճպուր պուլունմամըշ օլսայըտըմ, պու այինի սէյր իթմէյէ կիտէր իտիմ ։

Սիլվիա՝ գաբուճըտան մալումաթը լազըմէյի ախզ իթմիշ օլտըղընտան, մէրգումի սէլամլատըգտան սօնրա օրատան մուֆարագաթ էյլէտի վէ Բուրրիէր գօնաղընտան պիր գաչ ատըմ իլէրիտէ պիր մէյտան արապասընա րաքիպ օլարագ, տօղրուճա Նօթր-Տամ-տը-Լօրէթ քիլիսէսինէ կիթտի ։ Օրատան սօնրա վուգու պուլան հալլէր օգույուճուլարըմըզճա մալում օլ-տըղընտան, թէքրարընա լիւզում կէօրմէյիզ ։

10

ՍԻԼՎԻԱՆԸՆ ՈՒՅԱՆՄԱՍԸ

Կիւնէշ հէնուզ թուլու՛ իթմիշ օլուպ, էթրաֆը աֆագը նուրլարա ղարգ իթմիշ վէ չիհ տանէլէրի տախի Բուրրիէր պաղչէսինին աղաճ եաբրագլարը իւզէրինտէ պիրէր էլմասբարէ կիպի բարլամագտա պուլունմուշ իտի. Գուպպէի սէմա սաֆ վէ պէրրագ օլուպ, հիչ պիր պուլութ էսէրի անըն մաի լաճիվէրտ րէնկինի իխլալ իթմէմէքտէ իտի. Հավանըն լէթաֆէթի, չիչէքլէրին թարավէթի, բուլպուլլարըն հալավէթի ինսանա պաշգա պիր ինշիրահ վէ նէշէ պախշ իթմէքտէ իտի.

Ռօման ըսլըգ չալարագ Բուրրիէր սէյֆիյէսի պաղչէսինտէ աշաղը եօգարը կէզինիյօր իտի. Մէրգումըն էվվէլքի տօլղուն վէ գըրմըզը չէհրէսի գալմամըշ իտի. Սիմասընըն էվվէլքի թավրը տէյիշմիշ, եանագլարը սոլմուշ, ալընտա պիր չօգ պուրուշուգլար հասըլ օլմուշ իտի. Գումար վէ սէրխօշլուգ քէնտիսինի պու հալէ կէթիրմիշ իտի.

Ռօման պիր գաչ տագիգատան պէրու եալընըզճա կէզինմէքտէ իքէն, նակէհան Սալվատորըն քէնտիսինէ տօղրու կէլմէքտէ օլտուղունու կէօրտիւ վէ մէրգումա տօղրու պիր գաչ ատըմ եիւրիւյէրէք էլինի ուզաթտը իսէ տէ, Սալվատոր պունու թութուպ սըգմագ իսթէմէտիյինտէն, Ռօման.

— Գէյֆինէ եա՛, սէնի ինճիթմէք իսթէմէմ. — տէյիպ, եէնիտէն կէզինմէյէ պաշլատը.

Սալվատորըն մաի կէօզլէրինտէն աթէշ բիւսկիւրմէքտէ իտի. Հալ ու թավրընտան ֆէվգ էլ ատէ հիտտէթլէնմիշ օլտուղու անլաշըլըյօր իտի. Ռօման մէրգումըն պու հալինի կէօրէրէք.

— Սէօյլէ պագալըմ, եալընըզ շաքա տօղմասընը սէյր իթմէք իչի՞ն մի պէնի պու սապահ պուրատա պէքլէթտին. — տէտի.

Սալվատոր. — Լաթիֆէ իթմէնին զէմանը տէյիլ, Ռօման, պու տիվանէճէ սէօզլէրինի պէր թարաֆ էթ, զիրա պու սապահ պէօյլէ սէօզլէր տինլէմէյէ հիչ կէօյնիւմ եօգ տըր.

Ռօման. — Սահի՞հ մի, բէք էյի, էօյլէ իսէ ճիտտէն գօնուշալըմ: Պէնտէն նէ՞ իսթէյօրսըն.

— Նէ՞ իսթէյէճէյիմ, պէնիմ ղայպուպէթիմ էսնասընտա պուրատա վուգուա կէլէն հատիսէնին իզահաթընը իսթէրիմ.

— Սանա նէ՞ սէօյլէյիմ... պիր գաչ գատէհ Ժիւրանսոն շարապը իչմիշ իտիմ վէ գարընըն պէսլէմէլէրինտէն պիրի իլէ սալօնտա կիւլիւյօր իտիմ. պու արալըգ գարըն պիրտէն պիրէ սալօնա կիրտի վէ սէնինլէ պիրլիքտէ պուլընտըղըմ պէրտէ ալըշմըշ օլտուղըմ պիր թավըր ամիրանէ իլէ տըշարը չըգմագլըղըմը էմր իլէտի. պունըն իւզէրինէ պէն տէ հիտտէթլէնտիմ, վէ պիր աղ նէզաքէթսիզճէ էմրինի րէտտ իլէտիմ. իշթէ հէրշէյ պունտան իպարէթ տըր.

— Հէրշէյ պունտան իպարէթ հա՛... տօղրուսը եաբտըղընա տէյէճէք եօգ: Հարէքէթի վագըանըն նէթիճէսի նէ՛ օլտուղունու պիլի՞յօրմըսըն. Լիւսի սէնի տէրհալ եօլա գօյմագլըղըմը թալէպ իտիյօր.

— Թալէպ իթտիյի շէյին մումքինսիզ օլտուղունու քէնտինէ սէօյլէրսին. իհթիմալ քի աղաճըգ պաղըրըպ չաղըրաճագ տըր. Ֆագաթ պու հայգըրըշլարը ֆախտէսիզ օլտուղունու կէօրիւնճէ, իսթէր իսթէմէզ պօյուն էյէճէք վէ պու իշի պիւսպիւթիւն ունութաճագ տըր.

Սալվատոր պու սէօզէ ճէվապ վէրմէյիպ, իրի իրի ատըմլարլա կէզինմէյէ պաշլատը. Ռօման իսէ պիր աղաճ քիւթիւյիւ իւզէրինտէ օթուրմուշ օլուպ, Սալվատորըն հարէքէթինի թէտգիգ իթմէքտէ իտի. Նիհայէթ Սալվատոր քէնտիսինէ եագլաշարագ.

— Տինլէ, Ռօման, վուգուլ հալտէն սօնրա, պուրատան հէր հալտէ չէքիլիպ կիթմէլիսին. — տէտի.

Ռօման. — Լաքին պէն տէ պունու իսթէյօրըմ. պանա պիր աղ բարա վէր, պու կիւնտէն թէզի եօգ Բարիսէ կիտէ-

րիմ. Բարիսէ ավտէթ իթտիյին վագթ, պէնի պիւս պիւթիւն իհյա կէլմիշ պուլաճագսըն.

— Եօյլէ օլմասընը արզու էտէրիմ. Ֆագաթ սէօզիւնէ բէք տէ ինանամամ. Զիրա պու սէօզի պէլքի եիւզ տէֆա իշիթմիշ օլտըղըմ հալտէ, հիչ պիր նէթիճէսինի կէօրէմէմիշիմ տիր. (Ծըզտանընտան իւչ ատէթ պանգա գաիմէսի չըգարըր Ռօմանա վէրէրէք.) Պու բարայը ալ, ֆագաթ գումար օյնամա. պիլմիշ օլ քի իւչ այ գատար սանա պէշ բարա վէրմէյէճէյիմ. Սէն շիմտիյէ գատար վարիտաթը սէնէվիյէնին եարըսընտան զիյատէսինի թիւքէթտին, պաշգա բարա իսթէմէյէ հագգըն եօգ տըր.

— Բէք էյի, բէք էյի, սէն էյի պիր չօճուգ սըն. տօսթընը սըգընթը իչինտէ պըրագմայաճաղընը պիլիրիմ. Շիմտի չար չաբուգ պուրատան չըգըբ կիտէճէյիմ, զիրա պուրատա գալմագլըղըմ սանա տօգունաճաղընը կէօրիւյօրըմ. Պէն սանա պիր շէյ տէմէմ, տէմէյէ տէ հագգըմ եօգ, հէնուզ պալալըղըն թէէսիրի ալթընտա սըն, լաքին օ տա կէչէր, տօսթըմ, օ տա կէչէր.

Ռօման Սալվատօրըն էլինի սըգտըգտան սօնրա, պուրնունըն ալթընտան պիր էգկի մըրըլտանարագ, գօնաղա տօղրու իլէրլէտի.

Սալվատօրըն զիհնինտէ տօլաշան էֆքեարըն նէտէն իպարէթ օլտըղընը օգույանլարըմըզ անլամըշ օլմալը տըրլար. Քէնտիսի՝ վուգու պուլան ճինայէթլէրի սայէսինտէ միւթէպէր պիր իսմ, եիւքսէք պիր մէվգը վէ բարլագ պիր սէրվէթ իսթիհսալ իթմիշ վէ էն զէնկին տէլիգանլըլարըն պիլէ հասէտ իթտիքլէրի պիր գատըն իլէ էվլէնմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ օլտըղընտան, պիւթիւն պու շէյլէրի միւէպպէտէն մուհաֆազա իթմէք էֆքեարընտա իտի. Հալ պու քի գումար վէ սէրխօշլուգ պէլասը իլէ ատէթա չըլգընա տէօնմիւշ օլան պիր ատէմին եաշամասընա միւսաատէ իտէճէք օլուրսա, պունլարըն տէվամը քէնտիսինճէ միւմքին օլամայաճաղընը կէօրտիւյիւնտէն, արգատաշընտան գուրթուլմայը գաթիյէն գարարլաշտըրմըշ ըտը.

Լաքին պիր թագըմ րէվապըթը խաֆիյէ իլէ մէրպութ պուլընտըղը պու ատէմտէն նա՞սըլ գուրթուլաճագ իտի. Քէնտիսինին սաատէթ վէ իսթիրահաթը եալընըզ Ռօմանըն վէֆաթըյլա թէէմին օլունապիլէճէյինի տէրք իթտիյինտէն, մէրգումը էօլտիւրմէյի անինտէ գարարլաշտըրտը.

Սալվատօր՝ Ռօմանը Բարիսէ կէօնտէրտիյի զէման խուսուսի պիր բլանը եօգ ըտը. եալընըզ քէնտի իսթիրահաթ վէ սաատէթինէ ֆէտա իտէճէյի պու ատէմի Բուրրիէր սէյֆիյէսինտէն ուզագլաշտըրմագ արզուսընտա պուլունըյօր ըտը.

Ռօմանըն Բարիսէ վարըլ օլտըղը կիւն, Սալվատօր ախթիտէքի մէքթուպը ալտը.

«Մօսիէօ մարքի տը Բուրրիէր.

«Պիր կիւն իքիմիզ արասընտա վուգուա կէլէն չիտալթլը պիր գավղա նէթիճէսինտէ, պանա. «Էկէր սիզի ալտաթաճագ օլուրսամ, ինթիգամընըզը ալմաղա հագգընըզ օլաճագ տըր» տէմիշ իտինիզ։

«Պէնի ալտաթմըշ օլուպ օլմատըղընըզը պիլէմէմ. լաքին մաատամ գօնթէս տը Նէօվիլ իլէ էվլէնմիշ օլտըղընըզը վէ քէնտիսինի ֆէվգ էլ ատէ սէվմէքտէ պուլընտըղընըզը բէք ալէա պիլիրիմ. Քիպար ալէմինտէ իհրազ իթմիշ օլտըղընըզ մէվգըյա պիր գաթ տահա թագվիյէթ վէրմէք վէ կէթիրէճէյի աղըրլըգլը սէրվէթի մէվճուտէնիզին մըգտարընը արթըրմագ իչին պու գատընլա էվլէնմիշ իտէնիզ, պունտան տօլայը շիքեայէթ իթմէյէ ասլա հագգըմ օլամազ. Ֆագաթ պէն պուրատա օլտըղըմ հալտէ, սիզի սէվմէքտէն պիր ան կէրի տուրմամըշ պուլընտըղըմ հալտէ, պիր սէնէտէն պէրու նէվմիտա սիզին իչին պունճա ֆէլաքէթլէրէ տուչար օլմուշ օլտըղըմ հալտէ, պու գատընը սէվմէնիզէ հիչ պիր վագթ միւսաատէ իտէմէմ. իշթէ պու խուսուսը պիր եալանճըլըգ օլմագ իւզրէ թէլագգը իթտիյիմտէն, ինթիգամըմը ալմաղա հագգըմ օլաճագ տըր.

«Սիզին մահվըմըզ պէնիմտէ մահվըմը իճապ իտէճէյինի պիլիրիմ. Լաքին սիզին ֆէրասէթինիզ եէրինտէ օլտըղըն-

տան , վէ պէնիմ Թապիաթըմը տա բէք ալէա պիլտիյինիզ-տէն , պու խուսուսըն պէնի Թէրէտտիւտտէ պըրագմայաճաղընը անլայապիլիրսինիզ ·

« Սիզի գոնթէս տը Նէօվիլ իլէ էվլէնմէյէ սէվգ իտէն էսպապըն նէ՛ տէն իպարէթ օլտըղընը սէօյլէմէնիզի վէ միւհապ-պէթէն գալպինիզտէ իշղալ իթմէք իսթէտիյիմ մէվգըյը ղայպ իթմէմիշ օլտըղըմա տաիր պանա Թէէմինաթը գաթիյէ վէր-մէնիզի Թալէպ իտէրիմ · սէօյլէրինիզին խալիսէԹինի պիլ ֆիիլ տախի իսպաթ իթմէլի սինիզ ·

« Պիր պիրիմիզտէն այըրըլըրսան պէրու պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթլէրի սիզէ հիքեայէ իթմէք իսթէրիմ · լաքին պու հիքեայէյի մէքթուպըմա ճէվապ վէրտիյինիզ զէման նաղըլ ի-տէճէյիմ վէ պէօյլէ պիր լիսան գուլլանմաղա հագգըմ պու-լունտըղընը անլայաճագսընըզ ·

« Մ. վիգօնթ տը Լիւսանըն սայէի հիմմէթինտէ չիմտի Բրէնսլէր օթէլինտէ պուլունույօրըմ · Պու մէքթուպըմա չար չապուգ պիր ճէվապ եազընըզ · իչինտէ յօր մըսընըզ · չար չա-պուգ տէյօրըմ , սապրըմ նէ՛ գատար ազ օլտըղընը պիլիրսի-նիզ · պաղը տէֆա սապըրսըզլըգ պիր Թագըմ միւլահազասըզ-լըգլար իրթիքեապ իթտիրիր քի , սօնրատա ինսան բէշիման օ-լուր ամմա , սօն բէշիմանլըգ ագճէ իթմէզ ·

« ՍԻԼՎԻԱ »

Սալվաթոր Սիլվիատան պու մէքթուպու եազըն պիր մէք-Թուպ ալաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ օլտըղընտան , պու մէք-Թուպը ալընճա ասլա Թէաճճիւպ իթմէտի վէ սապըրգ մաշու-գէսի օլան պու գատընըն տէրմիյան իթտիյի Թէհտիտլէրի իճրա իթմէյէ մուգթէտիր օլտըղընը պիլտիյինտէն , քէնտիսի-նի մէճպուր իտէճէք սուրէԹտէ պիր ճէվապ եազտը · պու ճէվապ շունտան իպարէթ իտի ·

« Մատամ մարքիզ տը Ռօզէյլի ·

« Մէքթուպընըզ պէնի բէք զիյատէ Թէաճճիւպտէ պը-րագտը · պանա պիր Թագըմ Թէհտիտլէրտէ պուլունույօր վէ

հարէքէթի վագըամըն էսպապընը անլամագ իսԹէյօր ըտը-նըզ · ֆագաթ տէրմիյան իտէճէյինիզ հիքեայէնին պէօյլէ պիր լիսան գուլլանմաղա հագգընըզ պուլունտըղընը իսպաթ իտէճէյինի իւմիտ իթտիյիմտէն , սիզէ ճէվապ վէրմէյէ գա-րար վէրտիմ ·

« Ռօման չու սըրատա Բարիստէ պուլունտըղընտան , պէ-նի գոնթէս տը Նէօվիլի իլէ էվլէնմէյէ սէվգ իտէն էսպապըն նէտէն իպարէԹ օլտըղընը սիզէ սէօյլէյէճէք տիր · ֆիլ հագըգ-գա բիպար ալէմինտէ իհրազ իթմիշ օլտըղըմ մէվգըյա պիր գաթ տահա Թագվիյէթ վէրմէք վէ կէթիրէճէյի աղըրլըգ ի-լէ սէրվէթի մէվճուտէմին միգտարընը արթըրմագ իչին պու գատընլա էվլէնտիմ · զիրա սիզի էօլմիւշ վէ եախօտ սատա-գաթսըզլըգ իթմիշ զանն իտիյօրտըմ · լաքին տիւնեատա պէն-ճէ պիւթիւն հէմճինսլէրինէ միւրէճճահ կէօրիւնէճէք պիր գատըն վար ըսա , օ տա սիզ սինիզ , մատամ մարքիզ ·

« Անճագ , պիր սէնէտէն պէրու ղայպուպէթ իթմէնիզին սէպէպի նէ օլտըղընը անլամագ իսԹէրիմ · լաքին պանա վէ-րէճէյինիզ իզահաթ վէ մալիւմաթըն գիհնիմտէ էտնա պիր շիւպհէ պըրագմայաճագ տէրէճէտէ աչըգ վէ գաթի օլմասը լազըմ տըր ·

« Սիզին ֆէրասէթինիզ եէրինտէ օլտըղընտան , վէ պէ-նիմ Թապիաթըմը բէք ալէա պիլտիյինիզտէն , մէքթուպընըզ-տա տէրմիյան իթտիյինիզ Թէհտիտաթըն պէնի իւրքիւտէմէ-յէճէյինի անլայապիլիրսինիզ · սիզէ սապր վէ պասիրէթ կի-պի շէյլէր Թավսիյէ իթմէմ · սիզէ հանկը շէյ միւնասիպ կէօ-րիւնիւրսէ , օ սուրէթլէ հարէքէթ իթմէյէ մէզունսընըզ ·

« ԱԼԷՔՍԻ ՏԸ ՌՕԸՐՐԻԷՐ »

Սալվաթոր՝ Ռօմանա խիԹապէ՛ն տիկէր պիր մէքթուպ տա-հա եազտը վէ պու մէքթուպընտա Սիլվիայա գարշը Թու-Թաճաղը խաթԹը հարէքէթի իզայէ իլէտի · պատէհու պիրի-նի Բրէնսլէր օթէլինէ վէ տիկէրինի տէ Ռօմանա կէօնտէրտի · արգատաշընըն մարքիզ տը Ռօզէյլիյի կիւճէնտիրմէմէքտէ

քէնտիսի գատար մէնֆաաթը պուլունտըղընը պիլտիյիմտէն, արալարընտա պուլունան ճիւզի խիսիյաթ իլէ պէրապէր քէն-տիսինէ սամըմանէ խըրմէթ իտէճէյինտէն էմին իտի ։

11

ՄՈՒԽԱԲԷՐԱԹ

Սիլվիա՛ մարքի տը Բուրրիէրէ

Բարիզ ․

« Մօսիէօ մարքի ․

« Թավսիյէնիզ վէճհ իւզրէ Բօմանը կէօրտիւմ, մէ գոն-թէս տը Նէօվիլ իլէ էվլէնմէնիզի միւսաաթէյի օլան էապասըն նէտէն իպարէթ օլտըղընը սօրտում. պանա վէրտիյի ճէվապ-տան աճէպա մէմնուն գալտըմ. ղայրէթիմտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ մէմնուն օլտըղընըզը վէ պէնի պիր խայլը միւտտէթ կէրէք շախսէն վէ կէրէք ղապըլթա մարիֆէթիյլէ արաշտըրտըգտան սօնրա, թէհարրիաթը վագըանըզ սէմէրէ-տար օլամատըղընը կէօրինճէ, արթըգ պիւս պիւթիւն գոմթը իւմիտ գէսէրէք գոնթէս տը Նէօվիլ իլէ էվլէնմէյէ գարար վէրմիշ պուլունտըղընըզը պէյան իյլէտի ։

« Էվվէլքի մէքթուպումտա սէօյլէտիյիմ սէօզիւ թէքրար իտէրիմ. մատամ տը Նէօվիլ իլէ վուգու պուլան իզտիվաճը-նըզ՝ գալպինիզտէ իյէլ էպէտ իչլալ իթմէք արզուսունտա պուլունտըղըմ մէկտըպը ղայր իթտիրմէյէճէք օլուրսա, պու իզտիվաճտան տօլայը շիւքրանէթ իթմէյէ հագգըմ օլամազ. զիրա միւտիրի ումուրընըզըն սուի հարէքէթը սէպէպիյլէ

սէրվէթինիզտէ աչըլմըշ օլան տէլիքլէր հալինըզ պու իզտի-վաճ իլէ գապիլի թամիր օլտըղընը պիլիրիմ.

« Լաքին պու ատէմտէն հագգը ըոյըրա՞մազ մըսընըզ, ազիզիմ մարքի․ վիգօնթ տը Լիւսանըն իֆատէսինէ նազարէն հէր կիւն գումարտա պէօյլէ պէօյլէ քարալար ղայպ իթ-մէքտէ օլան պու խայըն հէրիֆի մութլագա հանընըզտա սագլամանը՞զ մը լազըմ տըր.

« Մէրգումըն պիր թագըմ էսրարը խաֆիյէնիզէ աշինա օլտըղընը վէ պունըն իչին հաքտըղը չէյլէրէ թըմամագտա պուլունտըղընըզը պիլիրիմ. ֆագաթ հէր տէրտին պիր տէր-մանը վար տըր ։ Էյէր պու տէրտին տէրմանընը պուլամազ իսէնիզ, պանա իթիմատ իտէպիլիրսինիզ. սիզէ հէնի պիր էսէրի սատագաթ կէօսթէրէպիլտիյիմտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ մէսրուր օլուրըմ.

« Շիմտի արամըզտա պիր կէօնէ իխթիլաֆ գալմամըշ օլ-տըղընտան, սիզտէն այրըլըրքէն պէրու պաշըմա կէլէն ֆէլաքէթլէրի սիզէ հիքեայէ իթմէք իսթէրիմ. ղայէթ ղարիպ պիր հիքեայէ օգույաճագսընըզ. »

Սիլվիա՛ մէքթուպընըն պու գըսմընտա, ղայպուպէթին-տէն պէտ իլէ Նոթր-Տամ-տը-Լորէթ գիլիսէսինէ կէլինճէյէ գատար թէսատիւֆ իթտիկի աճիպ ու վուգուաթը նագլ իթմիշ օլուպ, վուգուաթը մէզքիւրէ օգույանլարըմըզճա մա-լում օլտըղընտան, թէքրարընտան սարֆը նազար իտէրիզ.

Սիլվիա պու հիքեայէյի պիթիրտիքտէն սօնրա, մէքթու-պընը շու եօլտա տէվամ իթմէքտէ իտի.

« Կիւնտիւզ վագթը էվիմտէն պիր իքի ատըմ ուզագտա պէնի ճէպրէն կէօթիւրմիւշ օլան պու Պէրօնըն քիմ օլտըղընը սօրաճագ օլուրսանըզ. պէնիմ թէշվիգիմլէ աշըգը սապըգըմ Մ. տը Բրէվալը էօլտիւրմէյէ թէսատտի իտէն շախս օլտըղընը պէյան իտէրիմ. պունըն իյզահաթընը իլէրիտէ վէրիրիմ.

« Ալլահա ըսմարլատըգ, տօսթըմ, պանա մէքթուպ եազ-մայը ունութմայընըզ. մէքթուպլարընըզ՝ հանըմտա պուլուն-մատըղընըզը ունութտըրաճագ տըր.

« ՍԻԼՎԻԱ »

Զէյլ· – «Ահվալը մալիյեմին ֆէնա հալտէ օլտուղունու պիլ-տիրմէյէ լիւզում վա՞ր մը իտի. պանա տէրագապ պիր գաչ պանգա գաիմէսի կէօնտէրմէյի ունութմայընըզ։»

Մարքի տը Բուրբիէր՝ մարքի տը Րօզէլյէ

Բուրբիէր սէյֆիյէսինտէն.

«Ազիզէմ Սիլվիա.

«Բարիստէն կէօնտէրտիյինիզ մէքթուպը ալտըմ. սիզէ ճէվապ վէրմէք խուսուսունտա կէօսթէրտիյիմ իհմալ՝ մէքթուպընըզտան հըսս իթտիյիմ մահզունիյէթին տէրէճէսինի իսպաթ իտէպիլիր։ Պանա վէրտիյինիզ իյզահաթ վէ մալումաթտան տօլայը ֆէվգ էլ ատէ մէմնուն օլտում վէ սիզին գապահաթընըզ պուլունմատըղընը անլատըմ։

«Պէն հաղ մէվսիմինին նիհայէթինէ գատար Բուրբիէր սէյֆիյէսինտէ գալաճաղըմ։ Բարիսէ ավտէթ իտէճէք օլուրսամ, Րօմանտան պահս իտէրիզ։ Մէրգում հաղգընտա սէօյլէտիյինիզ սէօզլէր՝ նէքտիկէրիմիզէ թէմամիյլէ ույուշաճաղըմըզը վէ կէչիրտիյինիզ ֆէլաքէթլէրին էվվէլքի էվսաֆ վէ խասայիսինիզտէն հիչ պիրիսինի թէպտիլ իթմէմիշ օլտուղունու իսպաթ իտէր։

«Սիզէ օն պին ֆրանքլըգ պիր չէք կէօնտէրիյօրըմ. Բարիս սառաֆլարընտան Մ. Մաթիէօ Տիւրան պու բարայը թէէտիյէ իտէճէք տիր։ Աքճէյի էսիրկէմէյինիզ, ազիզէմ Սիլվիա. համտ օլսուն, սիզին պութիւն իհթիյաճաթընըզա քիֆայէթ իտէպիլէճէք տէրէճէտէ սէրվէթիմ վար տըր։

«Բարիսէ ավտէթիմէ գատար Բրէնուլէր օթէլինտէ գալընըզ. Բարիսէ ավտէթ իտէր իտմէզ սիզին խանէնիզ եէնիտէն տուզէլէճէք վէ էվվէլքինտէն տահա զիյատէ շաշաա վէ իհթիշամ քէսպ իտէճէք տիր։ Նամուսլուխ սօգագընտաքի գօնաղընըզըն պութիւն էշեալարը հուքիւմէթ մարիֆէթիյլէ սաթըլտա չըգարըլմըշ վէ պէտէլի էմանէթ սանտըղընա վազ իտիլմիշ օլտուղը մալումունուզ օլմագ կէրէք տիր։ Էպէյիճէ ճէսիմ օլան պու մէպլաղը էլտէ իտմէք պէլքի տէ մուշքիլ օլաճագ տըր։

«Պանա ղայէթ թէհլիքէլի կէօրինէն պու Պէրօտան գուրթուլմանըն պիր չարէսի եօ՞գ մը տըր։

«Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզէմ Սիլվիա, պէնիմ մուհապպէթ վէ սատագաթըմա հէր տայիմ իթիմատ իտէպիլիրսինիզ։

«ԱԼԷՔՍԻ ՏԸ ԲՈՒՐԲԻԷՐ»

Րօման՝ Սալվատօրա

Բարիս.

«Սէվկիլի տօսթըմ.

«Գախթսըզլըգ պէնի թաագիպ իթմէքտէն պիր ան կէրի տուրմայօր։ Բուրբիէր սէյֆիյէսինտէն չըգտըղըմ կիւն պանա վէրտիյին իչ ատէտ պինէր ֆրանգլըգ պանգա գաիմէսինի գումարտա ղայպ իթտիմ. պունըն իւզէրինէ նաչար գալարագ տօսթլըմըզ Վիգօնթ տը Լիւսանտան տախի պիր գաչ գաիմէ էօտիւնճ ալտըմ. Ֆագաթ պունլար տա էօթէքիլէրինին արգասընա նաիլ օլտու։

«Կէօրինիւր քի վիգօնթ պու կիւնլէրտէ պէօյլէ պիր վուրղուն վուրմըշ տըր, զիրա խանէսինին էշեալարընը թէճտիտ վէ աթլարընը, արապալարընը թէպտիլ էյլէտի։

«Պէն իսէ պէչ բարասըզ գալտըմ. պէօյլէ պիր հալէ թէհամմիւլ իթմէք գապիլ օլմատըղընտան, չար չարուգ պանա պիր աղ բարա կէօնտէրմէնի րիճա իտէրիմ։

«Տօսթըն,

«ՐՕՄԱՆ»

Սալվատօր՝ Րօմանա.

Բուրբիէր սէյֆիյէսինտէն.

«Սէվկիլի տօսթըմ.

«Պէնտէն իսթէտիյին մէպլաղը սանա կէօնտէրէմէյէճէյիմ. զիրա պէն տէ սէնին կիպի չու արալըգ պէօյլէ պիր մուզայագա իչինտէ պուլունույօրըմ։

« Գումար սէվտասը վէ իշրէթ պէլասը ագլընը պիւս պիւթիւն ալմըշ օլմալը քի, ագճէ խըթէմէք իւզրէ պանա մէքթուպ եազտըգըն վագթ, պիր թագըմ մուհիմմ իշլէրտէն պահս իթմէյի ունուտըյօրսըն. մագսըդ տը Ռօզէյի պէնիմ թավսիյէմ իւզէրինէ սանա մուրաճաաթ իյլէտի. նէ՞ եափտը. նէ՞ սէօյլէտի. գազանճը պիր իշ վա՞ր մը տըր. էօթէքիլէր նէ՞ եափըյօր. պուրալարտան սանա պահս իթմէյօրսըն. Հալպու քի գասայը պօշալթմայը պիլտիյին կիպի, անը տօլտուրմագ իչին տէ պիր չարէ պուլմալըսըն. Լաքին իհթիյաթը էլտէն պըրագմա. տաիմա պասիրէթ իւզրէ տավրան. պանա տանըշմագսըզըն հիչ պիր իշէ կիրիշմէ.

« Շիմտի ճիտտէն գօնուշալըմ. սէնի պիւս պիւթիւն պարասըզ պըրագմագ խըթէմէթիյիմտէն, սանա պէշ եիւզ ֆըրանք գատար պիր մէպլաղ կէօնտէրիյօրըմ. Հէր այ խիթամընտա տա պու գատար պիր մէպլաղ կէօնտէրէճէյիմ. սէնէտէ ալթը պին ֆրանք աղ պարա տէյիլ տիր զաննիտէրիմ. պա խուսուս սէնին իչին քի պիր գաչ սէնէ զարֆընտա գումարտա տէօրթ եիւզ պին ֆրանքտան զիյատէ պիր մէպլաղ ղայպ իթտին. էկէր պու խուսուսը նազարը տըգգաթա ալաճագ օլուրսան, զիյատէ պիր շէյ թալէպինէ գալգըշմազըն իւմիտինտէյիմ.

« Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզիմ Ռօման, ուսլու տուր, սանա պունտան պաշգա պիր նասիհաթ վէրէմէմ.

« Տօսթըն,

« ՍԱԼՎԱՏՕՐ »

Պու մէքթուպ ուճտան ուճա կիզլի մուրէքքէպ իլէ եազըլմըշ օլուպ, աթէշէ կէօսթէրիլմէտիքճէ մէյտանա չըգմազ ըտը. Սալվատօր վէ Ռօման՝ մէքթուպլարը քօսթախանէտէ ղայպ օլուր վէ եախօտ պաշգա պիր ատէմին էլինէ կէչէր գօրգուսըյլա, մէքթուպլարընը տաիմա կիզլի մուրէքքէպ իլէ եազարլար ըտը.

Ռօման՝ Սալվատօրա.

Բարիս.

« Ազիզիմ մարքի.

« Մէքթուպըն իլէ պէրապէր կէօնտէրմիշ օլտըգըն պէշ եիւզ ֆրանքը գումարտա ղայպ իթտիմ. պու եէնի խաթայը իրթիքեապ իթտիյիմտէն տօլայը օ գատար մահճուպ վէ մէյուս օլտում քի, պու հիճապ վէ մէյուսիյէթիմի խալգըննազարընտան կիզլէմէք իւզրէ հէման օտամա չէքիլտիմ վէ ազաճըգ թէսէլլի պուլմագ իչին սէնին ալէա ըօմընտան պիր իքի շիշէ պօշալթտըմ.

« Ժամաիգ ատասընըն պու ալէա իչկիսի վիւճուտումտա օ տէրէճէ թէսիր իյլէտի քի, պիւթիւն կիւնահլարըմը տէօքտիւմ.

« Պիր գաչ սէնէ զարֆընտա գումարտա տէօրթ եիւզ պին ֆրանգտան զիյատէ պիր մէպլաղ ղայպ իթմիշ օլտըղըմը մէքթուպընտա եազըյօրսըն. իհթիմալ քի պու սէօզիւն տօղրու օլսուն. զիրա շիմտիյէ գատար ղայպ իթտիյիմ պարալարը սայմագ զահմէթինի հիչ պիր զէման իխթիյար իթմէմիշիմտիր. լաքին սէն էպէտիճէ ճէսամէթլի պիր սէրվէթէ մալիքսին. պու սէրվէթին եարըսը տա պանա այիտ տէյի՞լ մի տիր. պէլքի պունը շիմտիյէ գատար խաթըրընտան պիլէ կէչիրմէմիշիտին.

«Շու հալտէ սէնտէն ագճէ թալէպ իթտիքճէ, կէօնտէրմէքտէն չէքինմէ. զիրա արամըզտաքի տօսթլուգ մահզա պու սուրէթլէ տաիմ վէ պագը օլապիլիր.

« Մուխլիսին,

« ՌՕՄԱՆ »

Սալվատօր՝ Ռօմանա.

Բուրրիէր սէյֆիյէսինտէն.

« Տօսթըմ.

« Մէքթուպընտա պահս իթտիյին սէրվէթ պէնիմ տէյիլ՝ զէվճէմին տիր. սէնին արզուի մէճնունանէնի խօշնուտ իթմէք իչին անա էլ տօգունամամ.

« Էվվէլճէ տէ սէօյլէտիյիմ վէճհլէ, հէր այ խիթամըն-տա սանա պէշ ևիւզ ֆրանգ կէօնտէրէպիլիրիմ, գիյատէ կէօն-տէրէմէմ։

« ՍԱԼՎԱՏՈՐ »

Ռոման՝ Սալվատորա․

Բարիս.

« Գէյֆինէ եա՛, մաատամ քի տօսթընը միննէթ ալթըն-տա պըրագմազ իւզրէ սէրվէթինին պիր գըսմընը անա հասր իթմէք իսթէմէյօրսըն, բարանը քէնտինէ սագլա․ գալ-տը քի պու բարայա իհթիյաճըմ տա եօգ տուր․ քէնտիմի թէհլիքէյէ տուշիւրմէքսիզին ազճէ թէտարիք իթմէնին չա-րէսինի պուլտըմ. սօնրատան հասըլ օլաճագ մէսուլիյէթ պա-նա այիտ օլամազ։

« ՌՈՄԱՆ »

Մարքիզ տը Րօզէլլ՝ մարքի տը Րուրրիէրէ․

Բարիս.

« Ազիզիմ Ալէքսի․

« Ռոման չու արալըգ իչի սօն տէրէճէյէ վարտըրըտը. հէր աքշամ պէօյիւք պէօյիւք ազճէլէր զայի իտիյօր․ միգօնի տը Լիւսան մէրգումըն տիւնքի կիւն օթուզ պին ֆրանք զայի իթմիշ օլտըղընը պիր աղ էվվէլ սէօյլէմէքտէ իտի։

« Էկէր Ռոման եալընըզ պաշընա պիր եւ եաբմըշ օլսայը-տը, պիզ պիլէճէքտիր․ զիրա զաղէթալար պիր միւտտէթ-տէն պէրու տամթալըզ թուզսըզ հավատիսլէր նէշր իթտիկլէ-րինտէն, պէօյլէ պիր հավատիսի գաչըրմազլար իտը․ չու-հալտէ զայի իթտիյի մէպլաղ սիզէ այիտ օլմազ կէրէք տիր․ ինթիմալ քի պու բարայը խուսուսի պիր իշ իչին քէնտիսինէ թէվտի իթմիշ իտինիզ. ինհիմալ քի սիզտէն չալմըշ տըր․ չիմտի մաատամ քի իչի խապէր ալտընըզ, նա՛սըլ միւնասիպ կէօրիւրսէնիզ, օ սուրէթլէ հարէքէթ իտինիզ։

« Սիզի կէօրմէք արզուսըյլա սուզան օլույօրըմ, ազիզիմ մարքի․ Բարիսէ չաբուգ ավտէթ իտինիզ։

« ՍԻԼՎԻԱ »

Մարքի տը Րուրրիէր՝ մարքիզ տը Րօզէլլյէ

Րուրրիէր սէյֆիյէսինտէն.

« Ազիզէմ Սիլվիա․

« Վէրտիյինիզ մալիւմաթտան տօլայը թէշէքքիւր իտէ-րիմ։ Ռոմանըն չու արալըգ զայի իթտիյի մէպլաղ պանա ա-յիտ տէյիլ տիր․ Նա՛սըլ էլտէ իթմիշ օլտըղընը պիլէմէմ․ ֆագաթ պէնիմ գասամտան ալմամըշ օլտըղընա էմինիմ։

« Էկէր սիզ պէնի պիր ան էվվէլ կէօրմէք արզուսընտա իսէնիզ, պէն տէ սիզի պիր ան էվվէլ գուճագլամագ արզու-սընտայըմ. լաքին զէվճիյէմ վազիֆէլէրի պու արզումըն իճ-րասընա մանի օլույօր . . . ։

« Կէլէճէք այըն խիթամընտա Րուրրիէր սէյֆիյէսինի թէրքլէ, Բարիսէ ավտէթ իտէճէյիմ։

« ԱԼԷՔՍԻ ՏԸ ՐՈՒՐՐԻԷՐ »

Բարիս սարրաֆլարընտան պիրի՝ Սալվատորա.

Բարիս.

« Մօսիէօ մարքի․

« Միւտիրի ումումըմըզ Մ. Լըպրէն հազգընտաքի տօսթ-լըղընըզը պիլմէմիշ օլսայըտըմ, սիզէ մէքթուպ եազմազ ճէսա-րէթինտէ պուլունմազ ըտըմ. զիրա սիզտէն հիչ պիր շէյ թալէպինէ հազգըմ օլմատըղընը պիլիրիմ։

« Էկէր պու տան օն կիւնէ գատար պէնտէնիզի կէօրմէ-յէ կէլմէյէճէք օլուրսանըզ, Մ. Լըպրէօն ալէյհինտէ սախ-թէքեարլըգ տավասընտան տօլայը պիր իսթիտա թագտիմ իթմէյէ մէճպուր օլաճագըմ. պու իսթիտայա եւիզ պին ֆը-րանքլըգ տէօրթ ատէթ բօլիչա տախի րապթ իտիլէճէք տիր. պէն պու բօլիչալարը սիզին իմզանըզը համիլ օլտըղը իչին ըս-գօնթօ իթտիմ. լաքին պիլ ախըրէ պու իմզանըն սախթէ օլ-տըղընը մա էթթէէսսիւֆ միւշահէտէ էյլէտիմ։

« Սախթէքեարլըգ տավասընըն նէթայիճի մէլհուզէսինի

Նազարը տըգգաթա ալարագ , միւտիրի ումումընըզ Մ. Լըպ-րէօնիւ պու հալը էսէֆիյլթիմալատէն գուրթարմագա հիմմէթ իտէճէյինիզի գավիյէն ումիտ իտէրիմ էֆէնտիմ ։

« Բարիս սարրաֆլարընտան՝ »
« ՄԱԹԻԷՕ ՏԻՐԱՆ »

Սալվատոր պու մէքթուպը օգույընճա , պէնզի ուչտու վէ անը բարմագլարը արասընտա էզիփ պուզէրէք .

— Արթըգ սապըրըմ թիւքէնտի , պու հալէ պիր նէթիճէ վէրմէլի . . . օ ալչագըն վիճտանսըզ օրթաղըն գըրթլաղընը . զիրա պէօյլէ կիտէրսէ պէնի պիւս պիւթիւն պաթըրաճագ . տէտի ։

Պատէհու արապասընը հազըրլամալարընը ուշագլարընա էմր իթտիքտէն սօնրա , խուսուսի պիր իշ իչուն Բարիսէ կիթմէյէ մէճպուր պուլընտուղունը պէյան իթմէքլիղը զէվճէսինին օտասընա կիթտի ։ Լիւսի աղաճըգ մահզուն կէօրիւնիյօրտը . մա մաֆիհ գօճասընը կէօրիւր կէօրմէզ օլտըղը յէրտէն գալգտը վէ մէրգումը խօշ իգպալ իյլէտի ։

Սալվատոր մէրգումէյի անընտան էօբտիւքտէն սօնրա .

— Պիր ազ էվվէլ պիր մէքթուպ ալտըմ քի , իշլէրիմտէն պիրի պէօյլէ պիր թէհլիքէ իչինտէ պուլընտուղունը իշար իտիյօր . մէնաֆիիմին թէհլիքէտէ պուլընտուղը նէրէ կիթմէքլէ , պէնի թէհտիտ իտէն ֆէլաքէթին էօնիւնիւ ալապիլէճէյիմ զաննիտէրիմ . միւսաատէնիզլէ պիր գաչ կիւն գատար սիզի խալընըզ պըրագմագա մէճպուր օլաճաղըմ ։

Լիւսի . – Մատամ քի պու մէճպուրիյէթ թէհլիքէտէ պուլընան պիր իշի գուրթարմագ վազիֆէսինտէն նէշէթ իտիյօր , պունա հիչ պիր վազթ մուխալէֆէթ իտէմէմ . կիտէպիլիրսինիզ , տօսթըմ , Ալլահ թէշէպպիւսինիզտէ մուվաֆֆագ իյլէսին ։

Պիր գաչ սաաթ սօնրա , մարքի տը Բուրրիէրին արապասը՝ Բարիս եօլու իւզէրինտէն քէմալը սիւրաթլա իլէրիլէմէքտէ իտի ։

12

ՃԻՆԱՅԷԹԻ ԳԱՐՇԸ ՃԻՆԱՅԷԹ

Բարիս սարրաֆլարընտան Մաթիէօ Տիրանըն Սալվատօրա յազտըղը մէքթուպը կէօնտէրմէզտէն էվվէլ վուգուա կէլէն ահվալի խիւլասաթէն օգույանլարըմըզա արզ իտէրիմ ։

Ռօման Սալվատօրըն մէքթուպլարընը օգուտուգտան սօնրա մէրգումտան աճէ գօբարամայաճաղընը անլայարագ , պու պապտա պիր թէտպիր տիւշիւնմէյէ պաշլատը . մէրգում՝ գումար սէվտասընա ուղրամըշ պիր ճօգ էշխաս կիպի , պիր կէճէ գումար մասասը էօնիւնտէ կէչմէյինճէ պիւթիւն կիւն խասթա օլուր ըտը ։

Ռօման պու սուրէթլէ ուզուն ուզատըյա տիւշիւնտիւքտէն սօնրա պիր կիւն Բարիս սարրաֆլարընտան Մաթիէօ Տիրանը խաթըրլատը վէ մէրգումըն կիպի իշլէր խարապըընը վէ քէնտի մէնֆաաթընա խարայաճագ հէր տիւրլիւ թէշէպպիւսաթտա պուլունտուղընը վէ Սալվատօրըն տա արա սըրա մէրգումտան աճէ իսթիգրազ իթտիյինի պիլտիյինտէն , վէ անա միւրաճաաթ իտէճէք օլուրսա պէլքի տէ արզուսընա նաիլ օլաճաղընը տիւշիւնտիւյիւնտէն , հէման պիր արապայա բաքիպ օլարագ սարրաֆըն խանէսինէ կիթտի ։

Սարրաֆ մէրգումը խուսուսի օտասընա կիրտիրտի վէ պիր սանտալիէ թագտիմ իյլէտի ։ Ռօման միւհավէրէյի նէ սուրէթլէ պաշլայաճաղընը պիլմէտիյինտէն , սարրաֆա խիթապէն .

— Պէնի թանըտընը՞զ մը , մօսիէօ Տիրան . – տէյու սօրտու ։

Սարրաֆ . – Էվվէթ , էֆէնտիմ , թանըրըմ , Մ. մարքի տը Բուրրիէրին տօսթլարընտան պիրի սինիզ ։

Ռօման . – Գուվվէի հաֆըզանըզ բէք միւքէմմէլ իմիշ , մօսիէօ Տիրան ։

— Էօյլէ տէրլէր · փագաթ զանն իտէրսէմ պուրայա պիր իշ թէքլիֆի իչին կէլտինիզ, տէյի՛լ մի ·

— Էվվէթ , հէմ տէ գազանճլը պիր իշ:

— Սէօյլէյինիզ, սիզի տինլէյօրըմ·

— Մ. մարքի տը Բուրրիէրի պիլիրսինիզ·

— Հա՛յ հա՛յ , պէնիմլէ տաիմա միւնասէպէթտէ կիրիշիր ·

— Մ. մարքի տը Բուրրիէրին բօլիչալարընա մուգապիլ իքի եիւզ պին ֆրանգ վէրի՞ր մի սինիզ·

— Էկէր պանա լայըգըը պիր մէնֆաաթ կէօսթէրիլէճէք օլուրսա , ույուշըրըզ · լաքին թէքլիֆ իթտիյինիզ իշ ատի պիր ի՞շ մի տիր ·

— Խա՛յըր , պիլաքիս փէվգ էլ ատէ պիր իշ տիր ·

— Ֆիքրինիզի իյզահ իտինիզ·

— Սըրըր սագլամագ խուսուսընտա սիզէ կիւվէնէպիլի՞ր միյիմ·

— Հա՛յ հա՛յ ·

— Իշթէ մէսէլէ շունտան իպարէթ տիր · պէն մարքի տը Բուրրիէրին միւտիրի ումումը , տօսթը վէ խա տահա տօղրու-սը խըրսըզըըդ արգատաշըյըմ · պէնիմ իլէ անըն արասընտա էօյլէ սըրըլար վար տըր քի , մարքինին պէնիմ մահքէմէ հուզուրընա չըգմագլըզըմը մէն իթմէք իչին պիւթիւն սէրվէթի-նի վէրէճէյինտէն էմին իմ · զիրա տիւնեատա պիր միւթթէ-հիմտէն տահա կէվէզէ պիր քիմսէ օլամայաճաղընը պիլիր · պինաէն ալէյհ՝ էկէր պանա եէթմիշ պին ֆրանգ վէրէճէք օլուրսանըզ, սիզէ մարքի տը Բուրրիէր նամընա եիւզ պին ֆրանգլըգ տէօրթ բօլիչա իմզալարըմ · իշինիզէ կէլի՞ր մի ·

Պալէատէ պէյան իթտիյիմիզ վէճհլէ , սարրաֆ պու կի-պի իշլէրէ չօգ տէֆալար կիրիշմիշ օլտըղընտան վէ Ռօմանըն թէքլիֆինտէն տէ պէօյլէ պիր մէնֆաաթ հասըլ օլաճաղընը կէօրտիւյիւնտէն , պիր միւտտէթ ճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա ·

— Իսթէտիյինիզ չէյի եափարըմ, փագաթ պու իշին նէ-թիճէսի բէք չիւպհէլի կէօրիւնտիւյիւնտէն , սիզէ անճագ էլլի պին ֆրանգ վէրէպիլիրիմ · իշինիզէ կէլի՞ր մի , — տէտի ·

— Էլլի պին ֆրա՞նք մը , ազ տէյի՞լ մի ·

— Պու բարայը ղայպ իթմէք իհթիմալի գազանմագ իհ-թիմալինտէն աղլէպ տիր ·

— Էօյլէ իսէ պու էլլի պին ֆրանգը գապուլ իտէրիմ·

— Բէք էյի , օ հալտէ լիւթֆէն բօլիչալարը իմզալայը-նըզ·

Ռօման տէրհալ բօլիչալարը իմզալատը վէ սարրաֆ տա-խի մուգապիլի օլան էլլի պին ֆրանգը Ռօմանա վէրէրէք ·

— Պու բօլիչալար վատէլէրինտէ թէէտիյէ իտիլմէյէճէք օլուրլարսա , պիր իսթիտայա մէրպութէն միւտտաիի ումումի-լիք մագամընա թագտիմ օլունաճագլար տըր , պիլմիշ օլուն · իքի այ վատէնիզ վար տըր · — տէտի ·

Ռօման օագչամտան իթիպարէն եէնիտէն գումար մասա-սընըն պաշընա կէչտի վէ պիր գաչ կիւնլէր միւթէմատիյէն գազանըպ ղայպ իթտիքտէն սօնրա , պիրտէն պիրէ չարխը տէօնէրէք, բօլիչալարըն վատէսի հուլուլ իթտիյի սըրալարտա օթուզ պին ֆրանգը պիրտէն ղայպ իթտի ·

Ռօման՝ սարրաֆտան ալտըղը բարանըն հէման տա պա-գըյէսի օլան պու մէպլաղը ղայպ իթտիքտէն սօնրա , խանէ-յէ ավտէթ իյլէտի · Ատէթա տիվանէյէ տէօնմիւշ իտի · Կէօզ-լէրինի չանագ չանագ աչմըշ վէ պէնզինի տէ պէօյլէ պիր սօլղունլըգ գապլամըշ ըտը · Իրթէսի կիւնիւ քէնտիսինի օ տէ-րէճէ տէրմանսըզ պուլտու քի , եաթաղընտան չըգամամաղա մէճպուր օլտու ·

Սալվատօր Բարիսէ վարըլ օլմազտան էվվէլ Մըլէօնտէ պիր կիւն տուրտու վէ պատէհու պիր խօլ արապասընա բա-քիպէն Բարիսէ կէլտի · Սարրաֆըն մագամը թէհտիտտէ պէ-յան իթտիյի իսթիտայը թագտիմ իթմէյէ իքի կիւն գալմըշ ըտը · Սալվատօր պու իքի կիւնիւ հիւմնիւ իսթիմալ իթմէք իսթէմէքտէ իտի · Մէրգում սօգագտա եալընըզ գալընճա քէնտի քէնտինէ ·

— Ռօման էօլէճէք օլուրսա , անըն սարրաֆա վէրմիշ օլ-տուղու բօլիչալարըն պէտէլինի էօտէմէյէ մէճպուր օլմամ · փա-գաթ սարրաֆը գանտըրմագ իչին Ռօմանըն անա պաղը սըր-լար աչմամըշ օլտուղունը քի՛մ իպաթ իտէպիլիր · Էկէր պու

բարայը եօտէմէյէճէք օլուրսամ, սարրաֆըն պու սըրըլարտան իսթիֆատէյէ գալգըշաճաղը շիւպհէսիզ տիր. պու նէ՛ կիրտապ, եա՛ Ռապպի, պու կիրտապտան նա՞սըլ գուրթուլաճաղըմ՝ Պու բարայը եօտէմէքտէն պաշգա չարէ եօգ տըր, էվվէլա, եօտէյէճէյիմ, պէօյլէ ուճուզ գուրթուլտըղըմտան տօլայը մէմնուն օլմալըյըմ. -տէտի ։

Սալվատոր պիր միւտտէթ կէզինտիքտէն սօնրա, կէճէ գարանլըղը օրթալըղը պասընճա, գօլթուղը ալթընտա սագլատըղը օլտըղը կէնիշ մանթօյը չըգարըպ ումուզլարընա ալտը, պաշընտաքի շափգանըն էնլի քէնարընը կէօզլէրինէ գատար էնտիրտի վէ քէնտի գօնաղընըն վագը օլտըղը Գուրսէլ սօգաղընա տօղրու միւթէվէճճիհ օլտու ։

Հավա սըճագ վէ գարանլըգ իտի ։ Սալվատոր քէնտի գօնաղընտան պիր գաչ ատըմ իլէրիտէ տուրտըգտան սօնրա, պիր արապա գաքուսընըն ալթընտա կիզլէնտի վէ օրատա պէքլէտի. մահալլը մէզգիւրտէն գօնաղա կիրիփ չըգանլարը կէօրէպիլիր իտի ։

Հէման պիր սաաթտան պէրու օրատա պէքլէմէքտէ իքէն, Ռօմանըն տըշարը չըգտըղընը կէօրտիւ. Մէրգում՝ պու տիվար պէնիմ չու տիվար սէնին թարզընտա եուրիւյօր վէ պու հալէ նազարէն սէրխօշ օլտըղը անլաշըլըյօր տը ։ Ռօման Սալվատորըն թա եանընտան կէչտի իսէ տէ, արգատաշընը կէօրէմէտի. Սալվատոր իսէ մէրգումըն արգասը սըրա եուրիւմէյէ վէ հէր պիր հարէքէթինի կէօզտէն կէչիրմէյէ պաշլատը. Ռօման էքէյիճէ սուրաթլա եուրիւտիւյինտէն, նիհայէթ Ռիշլիէօ սօգաղընա վարըլ վէ պուլվարա եագըն կիւզէլ պիր խանէյէ տախիլ օլտու ։

Ռօման օլանճա ազճէսինի ալմըշ վէ պախթընը սօն տէֆա թէճրիւպէ իթմէք իչին հէր զէման կիթտիյի գումարխանէյէ կիրմիշ իտի ։

Սալվատոր անը կէօզինտէն զայի իթմէտի, վէ կէնիշ մանթօսընա պիւրիւնմիւշ օլտըղը հալտէ մէզգիւր գումարխանէնին գարշըսընտաքի գալտըրըմ իւզէրինտէ կէզինմէյէ պաշլատը ։ Պիր գաչ սաաթլար կէչտիքտէն սօնրա, նիհայէթ

Ռօման տըշարը չըգտը վէ ատէթա թէնհա օլան պուլվար իզէրինտէ պիր գաչ ատըմ եուրիւտիւ ։

Սալվատոր մանթօսընըն տիւյմէլէրինի չէօզտիւ վէ էլպիսէսինին ճէպինտէն պուչաղընը չըգարտը ։ Պուչաղըն աղզը զայէթ քէսկին վէ ուճը տա սիվրի իտի ։ Ռօման պուլվարը կէչտի. եուրիւյիւշիւ նիզամսըզ վէ սալլանթըլը իտի. արա սըրա տուրըյօր վէ աղզընա կէլէն քիւֆիւրլէրի պօշանըյօր տը ։

Գուրսէլ սօգաղը օ սըրատա պիւս պիւթիւն գարանլըգ օլտըղընտան, Ռօման մէզգիւր սօգաղա կիրէր կիրմէզ, Սալվատոր՝ շիքեարընըն իւզէրինէ սալտըրան պիր գաբլան կիպի հէման Ռօմանըն իւզէրինէ աթըլտը վէ պաղըրմասընը մէն՝ իթմէք իչին պօղազընտան թութտու ։

Իշպու պաշլայալըտան պէրու Ռօման օ գատար զայըֆլանմըշ ըտը քի, էսկի գուվվէթինին էսէրի պիլէ գալմամըշ ըտը. մա մաֆիհ քէնտիսինի միւտաֆաա իթմէք իչին եինէ ազաճըգ տէբրէնտի իսէ տէ, Սալվատոր ճանավէրանէ պիր վահշէթլէ անըն պօյնունը գավրամըշ օլտըղընտան, հիչ պիր հարէքէթտէ պուլունմասընա մէյտան վէրմէտի վէ էլինտէքի քէսկին պուչաղը իչ տէֆա գարնընա պաթըրարագ, գօյվէրտի ։

Ռօմանըն ազըր վիւճուտի եուվարլանըպ եէրէ տիւշտիւ վէ կէօյսիւնտէն միւտհիշ պիր խըրըլթը չըգտը ։

Էօլմիւշ իտի ։

Սալվատոր իւզէրինտէքի միւճէվհէր կիպի շէյլէրի վէ ճըզտանընը ալտըգտան սօնրա, քէնտի քէնտինէ.

— Պունըն իշի պիթտի, պու ճինայէթի խըրսըզլար իրթիքեապ իթմիշ տիր զաննիտէճէքլէր ։ Պու ատամը մարքի տը Բուրրիէր էօլտիւրմիւշ օլտըղընը քի՞մ պիլէճէք տիր. -տէտի ։

Պու սըրատա պիր գատըն սէտասը զուհուր իտէրէք. «Պէն» տէյու պաղըրտը ։ Սալվատոր պաշընը եօգարը գալտըրտը վէ քիւչիւք պիր խանէնին օրթա գաթընտա վագը պիր օտանըն բէնճէրէսինտէ պիր գատընըն՝ կէօլկէսինի կէօր-

տի․ պու գատըն ալչագ պիր սէտա իլէ .

— Գագսան ա՛, մարքի, աշաղը էնէյիմ տէ գաբուսը ա-չայըմ․ - տէտի ։

Սալվաթոր Սիլվիանըն սէսինի թանըտը ։ Պիր ազ սօնրա Սիլվիա խանէ գաբուսընը եավաշճա աչտը վէ Սալվաթոր ի-չէրի կիրտի ։ Վալիտէ Սան-Րըֆինիւն գըզը պէյազ տիւլ-պէնտտէն մամուլ վէ տանթէլալարլա միւզէյյէն կիւզէլ պիր կէճէլիք էլպիսէսի կիյինմիշ իտի ։ Սիլվիա վէ Սալվաթոր օր-թա գաթտա վագը օլան օտայա կիրտիլէր ․ իլք տէֆա Սալ-վաթոր սէօզէ պաշլայարագ .

— Նա՞սըլ օլտու տա պուրատա պուլունտըն, Սիլվիա, պէն սէնի Բրէնալէր օթէլինտէ զանն իտիյօր ըտըմ․ - տէտի ։

Սիլվիա պու սուալէ ճէվապ վէրմէզտէն էվվէլ բէնճէրէ գանատլարընը գաբատը վէ պատէնու չանը չալտը ․ չան սէ-տասընը ալըր ալմազ կէնճ պիր գըզ օտայա կիրտիյինտէն, Սիլվիա .

— Մարի, Մ․ մարքի տը Բուրրիէր կէճէյի պուրատա կէչիրէճէք տիր ։ Սէն կիթ օտանտա եաթ․ եարըն սապահ սէնի չաղըրմատըգճա, օտանտան տըշարը չըգմա, իշիտի՞յօր մըսըն, Մարի ։

Պէսլէմէ․ - Էվվէթ, մատամ․ պէնի չաղըրմատըգճա օ-տամտան տըշարը չըգմայաճաղըմ ։

Սիլվիա․ - Էվվէթ, գըզըմ, շիմտի պիզի եալընըզ պը-րագ ։

Պէսլէմէ օրատան չէքիլիպ կիթտի ։ Սիլվիա Սալվաթոր իլէ եալընըզ գալընճա․ կիւլիւմսէյէրէք․

— Հէր շէյի էվվէլտէն քէշֆ իթմէք լազըմ տըր, էկէր պանա տա Ռօմանա իթտիյինիզ մուամէլէյի իթմէք իսթէմիշ օլսայտընըզ, պէնտէն սօնրա պու գըզ գալաճագ ըտը․․․ - տէտի ։

Սալվաթոր պիրտէն պիրէ թիթրէյէրէք վէ հիտտէթին-տէն տուտագլարընը ըսըրարագ .

— Ա՛հ, նէ՛ ֆէնա ֆէնա ֆիքիրլէրէ զահիպ օլույօրսըն, Սիլվիա․ - տէյու պաղըրտը ։

Սիլվիա․ -(Տիք տիք մարքինին եիւզիւնէ պագարագ․) Պէնի էօլտիւրմէքլիկի խաթըրընըզտան ասլա կէչիրմէմիշ մի իտինիզ, պունը իսպաթ իտէպիլի՞ր միսինիզ․․․ գալտը քի պէն տէ սիզին եէրինիզտէ պուլունմիշօլսայըտըմ, այնը ֆիքիր պէ-նիմ տէ զիհնիմտէն կէչէճէք իտի ։

Պու սըրատա տէվրիյէ գօլունըն այագ սէտալարը իշի-տիլտիյինտէն, Սիլվիա իլէ Սալվաթոր բէճէրէյէ եագլաշտը-լար ։ Տէվրիյէ գօլունը թէշքիլ իտէն ասքէրլէր Ռօմանըն ճէ-սէտի եանընտա տուրմըշլար ըտը․ թէաթի իթտիքլէրի սէօզ-լէր Սալվաթոր իլէ Սիլվիանըն գուլագլարընա գատար աքս իթմէքտէ իտի ։

Ասքէրլէրտէն պիրի ճէսէտին իւզէրինէ էյիլիպ քէմալը տըգգաթլա մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա «Էօլմիւշ տիւր» տէ-տի ։ Պունըն իւզէրինէ տիկէր ասքէրլէր տախի էյիլէրէք «Էվ-վէթ, էվվէթ էօլմիւշ տիւր» տէյու թէքրարլատըլար ։

Օն պաշը ասքէրլէրտէն պիրինի չաղըրըպ, բօլիս գօմիսէ-րինի չաղըրմաղա կիթմէսինի էմր իյլէտի ։ Ասքէր ալէլ ա-ճէլէ եօլա չըգարագ, պիր ազ սօնրա բօլիս գօմիսէրի իլէ պէրապէր ավտէթ իյլէտի ։

Բօլիս գօմիսէրի Ռօմանըն ճէսէտի իւզէրինէ էյիլէրէք, պէօյլէ պիր ֆէնէր ըշըղըյլա անը մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա .

— Պու ատամ քիպար ալէմինէ մէնսուպ կէօրիւնիյօր․ աղճէսի վէ իւզէրինտէքի միւճէվհէրլէր չալընմըշ տըր․ գա-թիլլէր անըն իւզէրինտէ պիր քեաղըտ բարչասը պիլէ պըրագ-մամըշլար քի, անը թանըմագ միւմքին օլսուն․ քէնտիսինի թէշհիրխանէյէ կէօթիւրմէք լազըմ տըր․ - տէտի ։

Ասքէրլէր թիւֆէնքլէրիյլէ թէճկէրէ կիպի պիր շէյ եափ-տըլար, վէ Ռօմանըն պիրուհ ճէսէտինի անըն իւզէրինէ գօյ-տըգտան սօնրա, բօլիս գօմիսէրինին արգասը սըրա եիւրիւ-մէյէ պաշլատըլար ։ Պիր ազ սօնրա այագլարընըն ահէնկլի սէտասը արթըգ պիւս պիւթիւն իշիտիլմէզ օլտու ։

Սիլվիա բէնճէրէյի թէքրար գաբատըգտան սօնրա.

— Ուղուրլա՛ր օլսուն, մօսիէօ Լըպրէօն, ուղուրլա՛ր օ-

սուն , ումարըմ քի էօթէքի տիւնեատա թէքրար կէօրիւշէ-ճէյիզ. - տէտի ։

Սալվատոր օթուրտըղը եէրտէ ույուգլամաղա օլտըղըն-տան , սէտիրին իւզէրինէ եըգըլտը գալտը ։

13

ԳԱՐԸՇԸԳԼԸԳ

Իրթէսի կիւնիւ , սապահըն սաաթ օնընտա տօղրու Սիլ-վիա պէտէմէսինի չաղըրտը վէ պիր քիրա արապասը պուլմա-սընը էմր իյլէտի . գըզ ալէլ աճէլէ տըշարը չըգտը վէ պիր-ազ սօնրա արապա իլէ պիրլիքտէ ավտէթ իյլէտի ։ Սալվա-տօր Սիլվիա իլէ պէրապէր պու արապայա պինիպ օլարագ , Բրէնալէր օթէլինէ կիթտի վէ Սիլվիայը օրատա պըրագտըգ-տան սօնրա , քէնտիսի տօղրուճա Մըլէօնէ կիտէրէք , օրա-տա պիր բօսթա արապասընա պինիպէն եինէ Բարիսէ ավտէթ վէ Բուրրիէր գօնաղընա մուվասէլէթ իյլէտի ։

Գօնագ խըտմէթքեարլարը՝ կէճէ վագթը Գուրսէլ սօգա-ղընտա էօլտիւրիւլմիւշ ատէմին նաշըընը գալտըրմըշ օլտըգլա-րընը պիլիրլէր իտի իսէ տէ , պու նաշըն Ռօմանըն նաշը օլ-տըղընը պիլմէզլէր իտի ։

Սալվատոր գօնաղընա մուվասէլէթ իթտիքտէն սօնրա եաթագ օտասընա չըգտը վէ պէրապէրինտէ պուլունան խըտ-մէթքեարա խիթապէն .

— Լըպրէօն պուրատա՞ մը տըր . - տէյու սօրտու ։

Խըտմէթքեար պու սիւալէ նէ՛ ճէվապ վէրէճէյինի պիլ-մէյիպ պիր միւտտէթճիք թէրէտտիւտ իյլէտիյինտէն , Սալ-վատոր .

— Ճէվապ վէրսէն է՛ . . . Լըպրէօն պուրատա՞ մը տըր .- տէյու թէքրարլատը ։

Խըտմէթքեար . - Մ . Լըպրէօն տիւն աղշամ սաաթ օն րատտէլէրինտէ տըշարը չըգտը վէ տահա գօնաղա ավտէթ իթմէտի ։

— Սէպէպինի պիլի՞յօր մուսըն ։

— Խա՛յըր , էֆէնտիմ ։

— Բէք էյի , պէնի եալընըզ պըրագ . արապայը հազըր-լամասընը արապաճըյա թէնպիհ է՛թ ։

Սալվատոր եալընըզ գալընճա , էլպիսէսինի տէյիշտիրտի վէ պիր սաաթ սօնրա արապասը հազըր օլտըղընը խապէր վէրտիքլէրինտէն , տօղրուճա սարրաֆ Մաթիէօ Ցիւրանըն խա-նէսինէ կիթտի ։

Սարրաֆը մէրգում մարքի տը Բուրրիէրին խաթիրգալըն-նէ կէլէրէք , անը պէօյլէ սալօնա կիրտիրտի , վէ լազըմ կէ-լէն թալթիֆաթը իճրա իթտիքտէն սօնրա .

— Մ . Լըպրէօնէ կէօսթէրտիյիմ էմնիյէթտէն տօլայը տիւչարը զատը օլմագլըղըմը խիթէմէյէճէյինիզտէն էմին ի-տիմ , մօսիէօ մարքի . - տէտի ։

Սալվատոր պու կիպի սէօզլէրէ գարըլան թագըմտրան օլմատըղընտան .

— Աֆվ իտէրսինիզ , մօսիէօ Ցիւրան , պէն պուրայա բօ-լիչալարըն պէտէլինի էօտէմէք խուսուսընտա սիզինլէ ույուշ-մաղա կէլտիմ , պէօյլէ պիհուտէ սէօզլէր տինլէմէյէ կէլ-մէտիմ. պինաէն ալէյհ ասըլ իշ նէ իսէ օնտան պահս իտէ-լիմ. - տէտի ։

Սարրաֆ . - Բէք էյի , մօսիէօ մարքի , էմրինիզէ մուն-թազըրըմ ։

— Սիզ պէնիմ իմզամը համիլ օլան սախթէ բօլիչալարա մուգապիլ Լըպրէօնէ եիւզ պին ֆրանք վէրտինիզ , տէյի՞լմի . պու քեաղըտլարը ալմազ իչին սիզէ նէ մըգտար չէյ վէրմէք լազըմ տըր ։

— Թամամ եիւզ պին ֆրանք ։

— Ղալիպա լաթիֆէ իտիյօրսընըզ ։

— Մէսէլէ աղճէ հազգընտա օլունճա , պէն լաթիֆէ իթ-մէյի սէվմէմ. գալտը քի պէնիմ պու իշտէ զայէթ ճիւզի

պիր մէնֆաաթըմ պուլունտուղընտան, եիւզ պին ֆրանգ-տան պիր բարա թէնզիլ իտէմէմ։

— Օ հալտէ հէրսինի տէ ղայպ իտէրսինիզ. ալթմըշ պին ֆրանգ իշինիզէ կէլի՞ր մի։

— Խա՛յր։

— Եէթմի՞շ պին ֆրանգ։

— Խա՛յր։

— Սէքսէ՞ն պին։

— Խայր... լաքին մատամ քի պու տէրէճէ ըսրար իտի-յօրսընըզ, օն պին ֆրանգընը թէնզիլ իտէրիմ. տօգսան պին ֆրանք վէրինիզ։

Սալվատոր պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, մէրգումըն բէնզէի ղուլինա տիւշմիւշ օլտըղընը կէօրէրէք.

— Թէքլիֆինիզի գապուլ իտէրիմ, լաքին պիր ատամ նէ գատար զէնկին օլսա, տօգսան պին ֆրանք մէվճուտը պու-լունամայաճաղընտան, պու ագճէյի թօպլամագ իչին պանա միւսաատէ վէրէճէյինիզի ումիտ իտէրիմ։

— Իսթէտիյինիզ գատար միւսաատէ վէրիրիմ, մօսիէօ մարքի. շու գատար քի պանա սիզին իմզանըզը համիլ պաշգա բօլիչալար վէ էմլաքընըզտան տա պիր րէհին վէրէճէքսինիզ։

— Բէք էյի, էօյլէ օլսուն։

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մօսիէօ մարքի, եարըն մուգա-վէլամէ մուհարրիրինիզին օտասընտա Մ. Լըպրէօն թարաֆըն-տան իմզալանմըշ օլան բօլիչալարը սիզէ վէրիրիմ։

Սարրաֆըն պու սէօզլէ իւզէրինէ Սալվատոր այաղա գալգտը վէ խանէտէն տըշարը չըգարագ արապասընա օ-թուրտու. պատէհու քէնտի քէնտինէ.

— Էվվէ՛թ, էվվէթ, եանըլմայօրըմ, պու սարրաֆ Րօ-մանտան պազը սըրըլար ալմըշ օլտըղը իչին օնա պու գատար ագճէ կիւվէնմիշ տիր. պու իշի աչըգլար պէնի սօյմագ իչին ույուշմուշլար. — տէտի։

Պու սըրատա վիգօնթ տը Լիւսանըն արապասը Սալվա-տօրըն արապասըյլա գարշը գարշըյա կէլտի. վիգօնթ՝ Սալ-վատօրը սէլամլատըգտան սօնրա.

— Պէն տէ սիզէ կէլիյօրտըմ, ազիզիմ մարքի, իսթէրսէ-նիզ արապալարըմըզը կէօնտէրէլիմ տէ Լիւքսէնպուրկ պաղ-չէսինտէ չէօյլէ պիր կէզինէլիմ. սիզէ ղարիպ պիր հավատիս վէրէճէյիմ. — տէտի։

Սալվատոր պու արզույա մուվաֆագաթ կէօսթէրտի վէ իքիսի պիրլիքտէ Լիւքսէմպուրկ պաղչէսինէ կիթտիլէր. օրա-յա կիրտիքլէրինտէ, վիգօնթ Սալվատորա խիթապէն.

— Նիհայէթ Բարիսէ ավտէթ իթտինիզ հա՛... տօղրուսը բէք զիյատէ մէսրուր օլտըմ. ումարըմ քի արթըգ Բուրրիէրէ ավտէթ իթմէյէճէքսինիզ։

— Խա՛յր, Բարիստէ գալաճաղըմ, պէնի կէլիպ պուլմա-սընը պու կիւն զէվճէմէ տէ եազաճաղըմ. Լաքին պանա ղա-րիպ պիր հավատիս վէրէճէք իտինիզ, նէ՞րէտէ գալտը։

— Էվվէ՛թ, պիչարէ՛ Րօման, նէ՛ պէօյիւք ֆէլաքէթ...։

— Ֆէլաքէ՞թ մի... Րօմանա նէ՞ օլտու... պէն տահա պու սապահ կէլտիյիմ ճիհէթլէ, քէնտիսինի հէնուզ կէօրէ-մէտիմ. կէճէ գօնագտա տէյիլ իմիշ։

— Պու կէճէ Գուրսէլ սօգաղընտա պիր ատամ թէլէֆ իտիլտիյինի իշի՞թմէտինիզ մի։

— Խա՛յր, ֆագաթ րէճա իտէրիմ, պու էօլէն ատամ ի-լէ Րօման արասընտա նէ՞ միւնասէպէթ վար տըր. աճապա Րօման պիրիսինի՞ մի վուրմըշ։

— Խա՛յր, պիլաքիս Րօման պիրիսի թարաֆընտան վու-րուլմըշ։

— Լաթիֆէ՞ մի իտիյօրսընըզ, վիգօնթ։

— Ալա՛, հագըգաթը հալի սէօյլէյօրըմ. պու սապահ ղազէթալարտան պիրինտէ պու ճինայէթ վագըասընը վէ մագ-թուլըն էշքեալը մախսուսէսինի օգումըշ օլտըղըմտան, պու վագըա մէրագըմը թահրիք իթտի վէ տէրհալ արապայա պի-նիպ թէշհիրխանէյէ կիթտիմ վէ պիչարէ Րօմանըն նաշընը կէօրտիւմ։

— Օ հալտէ՛ ղապթիյէ նազարէթինէ իխպարը քէյֆիյէթ իթմէլի վէ պիչարէ տօսթըմըն ճէնազէսինի գալտըրմագ իւզրէ թէշհիրխանէ միւտիրիյէթինտէն նաշը թալէպ իթմէլիյիմ։

— Օ պապտէ սիզինլէ հէմէֆքեար ըմ.

— Հայտէ ազաճըգ յէմէք յէմէյէ կիտէլիմ. կէզինէ կէզինէ իշթիհամ աչըլըր. պու պապտէ իճապը իլէրիտէ տիւշիւնիւլիւր.

Իքի տօսթլար Լիւքսէնպուրկ պաղչէսինտէն տըշարը չըգտըլար վէ օ ճիվարտա վագը պիր լօգանթայա կիրտիլէր. Յէմէք պիթտիքտէն սօնրա, վիգոնթ.

— Խալիսանէ պէյանը էֆքեար իթմէքլիյիմի իսթէ՞ր միսինիզ, ազիզիմ մարքի. – տէտի.

Սալվաթօր. – Հա՛յ հա՛յ, մէմնուն օլուրըմ.

— Բէք էյի, Ռօմանըն էօլմիւշ օլտըղընը պէնտէն էվվէլ սիզ պիլիր իտինիզ զանն իտէրիմ.

— Նէ՞ տէմէք իսթէյօրսընըզ.

— Նէ՞ տէմէք իսթէտիյիմի անլատընըզ. գալպը պի զաննըմ տօղրու իսէ, հարէքէթի վագըասընըզը թասվիպ իտէրիմ. զաթէն չօգտան պէրու պու ատամտան եագայը գուրթարմալը իտինիզ. զիրա անըն պիր թագըմ մէզմում հարէքէթլէրի սիզի էր եա կէճ թէհլիքէյէ տիւշիւրէճէք իտի.

— Ազիզիմ վիգոնթ, տաիմա կիւլէճէք պիր սէօզ պուլուպ սէօյլէրսինիզ.

Պու սէօզի միւթէագըպ իքի տօսթլար լօգանթատան չըգտըլար վէ պիր պիրինտէն այըրըլտըլար. Սալվաթօր տօստօղրու գօնաղընա կիթտի վէ խուսուսի օտասընա չէքիլէրէք եազը մասասընըն պաշընա օթուրտուգտան սօնրա, անըն իչճէպինտէ պուլունան պիր թագըմ քեաղըտլարը տըգգաթլա մուայէնէյէ պաշլատը. Մէրգում պու իշի պիթիրտիքտէն սօնրա, քէնտի քէնտինէ.

— Սառրաֆըն մաթլուպընը էօտէյէճէք օլուրսամ, պանա անճագ սէնէվի օն պին ֆրանգ գալաճագ տըր. զէվճէմին էմլաքը իսէ սէնէվի եիկիրմի պէշ պին ֆրանգ կէթիրտիյինտէն, մէճմուը վարիտաթ օթուզ պէշ պին ֆրանգա պալիղ օլաճագ տըր. Հալ պու քի պու իրատ բէք ազ տըր. պու գատար ճիւզի պիր աքչէ իլէ իքթիֆա իտէմէմ. վիգոնթ տը Լիւսան պէնիմ գատար զէնկին օլմատըղը հալտէ պէնտէն բարլագ պիր էօմր

կէչիրիյօր. պունտան պէյլէ տահա ղըսգանմագտան էլ չէքէմէմ. պէնիմ աղըր մասրաֆլարըմ վար տըր. էվիմի պէզէյէճէյիմ, Սիլվիանըն էվինի եէնիտէն տիւզէլթէճէյիմ. Հաիզ օլտըղըմ խալին շէրէֆինի լէքէտար իթմէմէք իչին, թավր ու հարէքէթիմի զէնկինէ թէպտիլ իթմէլիյիմ. – տէտի.

Սալվաթօրըն պու սէօզլէրինէ նազարէն, մէրգում սէնաաթը ճինայէթքեարանէսինտէն ֆէրաղէթ իտէճէք եէրտէ, պիլաքիս եէնի եէնի ճինայէթլէր տիւշիւնմէքտէ օլտըղը անլաշըլըյօր. մէրգումըն օ վագթա գատար իշլէմիշ օլտըղը ճինայէթլէր քեամիլէն ճէզասըզ գալմըշ օլտըղընտան, պիր կիւն օլուպ տա ճէմիյէթի պէշէրիյէ ճինայաթը վագըասընըն հիսապընը քէնտիսինտէն սուրէթի շէտիտէտէ թալէպ իտէճէյինի խայալընտան պիլէ կէչիրմէզ իտի.

Մէրգում պալէատէ զիքր օլունան սէօզլէրի սէօյլէտիյի սըրատա այաղա գալգմըշ օլտըղընտան, թէքրար եազը մասասընըն պաշընա կէչտի վէ Լիւսիյէ աթիտէքի մէքթուպը եազտը.

Բարիս.

« Ազիզէմ Լիւսի.

« Բուրրիէր սէյֆիյէսինտէն պէնի Բարիսէ կէլմէյէ մէճպուր իտէն իշի քէմալը մուվաֆֆագըյէթլէ պաշա չըգարտըմ. Լաքին հէբսի պունտան իպարէթ գալմատը. պիրտէն պիրէ պաշգա իշլէր տէ զուհուր իթտիյինտէն, թէքրար Բուրրիէր սէյֆիյէսինէ ավտէթ իթմէք արթըգ պէնճէ միւմքինսիզ օլաճագ տըր. մա մաֆիհ սիզին եանընըզտա պուլընմամանըզա արթըգ թէհամմիւլ իտէմէմ. վէ պու մէքթուպը ալըր ալմազ Բարիսէ կէլմէք իչին եօլա չըգաճաղընըզը ումիտ իտէրիմ.

« Եանագլարընըզը պօսա իտէրիմ, ազիզէմ Լիւսի. զէվճինիզին մուհապպէթի սամիմանէսինէ իթիմատ իտինիզ.

« ԱԼԷՔՍԻ ՏԸ ԲՈՒՐՐԻԷՐ »

Լօր տը Պոմոն՝ Լիւսի տը Նէօվիլէ .

Կէրմանթ, Լանտի գուրպինոէ .

« Ազիզէմ Լիւսի .

« Իթալիա վէ Զուիցերիայա տօղրու վուգուի մուգարրէր օլան սէյահէթիմիզ խիթամ պուլմըշ օլտըղընտան, շիմտի տայիմ իքէ պէրապէր Լանտի գուրպինոէ Կէրմանթ գարիյէ-սինտէ վագը քէօշքիւ սէյֆիյէմիզտէ իգամէթ իթմէքտէ իմ.

« Զէվճիմ հէնուզ Ինկիլթէրատա տըր. պու կիւնլէրտէ պիզէ պիր մէքթուպ եազմըշ, վէ Ինկիլթէրայա ազիմէթինի իսթիլզամ իտէն մէսալիհին հէնուզ խիթամբէզիր օլմատըղը-նը վէ լա էգալլ պիր այ գատար տահա օրատա գալմասը մէճպուր օլաճաղընը պիլտիրմիշ։ Պինաէն տօսթըմա ազաճըգ թէսէլլի վէրմէյէ կէլմէ՞զ միսին, ազիզէմ Լիւսի.

« Սէնինլէ պէրապէր Մ. մարքի տը Բուրրիէր տախի պուլունսա բէք զիյատէ մէմնուն օլաճաղըմըզը պէյանա հաճէթ կէօրմէմ։

« Գարիպէն կէօրիւշէճէյիզ, տէյի՞լ մի. պանա ճէվապ եազմա. մէքթուպըմը ալըր ալմազ եօլա չըգըպ կէլ. սէնի գուճագլամայը նէ՛ գատար արզու իթտիյիմի արիֆ իսէն.

« Րէֆիգէնիզ,

« ԼՕՐ ՖԷՐԱԼ»

Լիւսի պու իքի մէքթուպը պիր անտէ օգու իթտի վէ եազ մէվսիմին տիւքէլ գըսմընը տա Լօրըն նէզտինտէ կէչիր-մէսինէ գօճասընըն մուխալէֆէթ իթմէյէճէյինի պիլտիյին-տէն, Բուրրիէր սէյֆիյէսինի թէրքլէ Բարիսէ ավտէթ իյլէտի.

Լիւսինին Բարիսէ մուվասալէթինին իքի կիւնլէրի, Սալ-վաթօր զէվճէսիյլէ պիրլիքտէ րէսմի իզտիվաճընտա հազըր պուլունմըշ օլան զէվաթը զիյարէթէ կիթտի. պատէհու զէվ-ճէսինի սէյիր էյլէրինէ, Թէաթրօլարա, սուարէլէրէ, վէլ հասըլ անըն հիւսնիւ ճէմալ վէ էտասը նազարը տիգ-գաթը ճէլպ իտէպիլէճէք եէրլէրէ կէօթիւրմէյէ պաշլատը.

Մէրգում պու պիւթիւն ալէմի հուզուզաթա տալմըշ օլտըղընտան, Սիլվիայը քեամիլէն ունութմըշ կիթմիշ իտի. պիրտէն պիրէ Սիլվիատան աթիտէքի մէքթուպը ալտը.

Բարիս .

« Ազիզիմ մարքի .

« Զէվճէնիզի պէտպախթ իթմէնիզի վէ անը չիլտիրմէնիզտէն տահա ազ սէվմէնիզի թալէպ իտէմէմ. զիրա պէօյլէ պիր արզունըն հուսուլի մումքինսիզ օլաճաղընը պիլիրիմ։

« Մատամ տը Բուրրիէրի պիր գաչ տէֆալար Պուլօնեա օրմանընտա կէօրտիւմ. ղայէթ կիւզէլ տիր, պէնտէն տէ կիւզէլ տիր. պու գատար ճազիպէլի պիր գատընը սէվմէմէք միւշքիլ օլաճաղընը անլարըմ. լաքին շիմտիյէ գատարինիզ-տէ իքինճի մէվգըյը իշղալ իթմէքլէ իքթիֆա իտիյօր-սամ, պէնի պիւս պիւթիւն ունութմանըզ բէք զիյատէ հագգ-սըզլըգ օլուր, ազիզիմ մարքի. պէնի տէ սէվտիյինիզի իսպաթ իթմէք իզրէ արա սըրա պէնի կէօրմէյէ կէլմէնիզ մուվա-ֆըգը հագգանիյէթ տէյի՞լ մի տիր։

« Սիզի կէօրմէքսիզին պիր գաչ կիւնլէր կէչտիյինտէ նէ գատար մէյուս օլտըղըմը պիլսէ իտինիզ, պինաէն Սիլվիայը աճըր վէ քէնտիսինի պու գատար եիւզտէն պըրագմազ ըտը-նըզ. Հէր կիւն զէվճէնիզլէ պիրլիքտէ տօլաշտըղընըզ Բարի-սին պիր քէօշէսինտէ տէ սիզի սէվէն վէ սիզի կէօրմէտիյին-տէն տօլայը մուզտարիպ օլան պէտպախթ պիր գատըն պու-լունտըղընը ունութըրը՞զ մը։

« Կէլինիզ, ազիզիմ Ալէքսի, կէլինիզ. պէլքի տէ չի-տէթլի պիր գարար իթթիխազ իթմէքլիյիմէ սէպէպիյէթ վէ-րէճէք օլան պու մահզունիյէթ վէ մէյուսիյէթին տէվամընա մէյտան վէրմէյինիզ։

« Եա՛ պու կիւն վէ եախօտ եարըն պէնի հէր հալտէ զի-յարէթէ կէլէճէյինիզի ումիտ իտէրիմ։

«Մէտաքեար վէ սատըգ տօսթընըզ,

« ՍԻԼՎԻԱ »

Սալվատոր՝ չէհրէսի իֆատէսի սատէտիլ պիր գըզըն չէհրէսի իֆատէսինէ պէնզէյէն պու մէքթուպը օգուտուգտան սօնրա, քէնտի քէնտինէ.

— Սիլվիա իւզէրիմէ կիւլիւյօր, էվվէթ, Սիլվիա իւզէրիմէ կիւլիւյօր. լաքին մէքթուպընըն սօն ֆըգրալարը պիր թէհտիտի հավի պուլունտուղընտան, վէ քէնտիսի պու կիպի թէհտիտլէրի իճրա իտէճէք գատար չըլղըն օլտուղընտան, քէնտիսինի հէր հալտէ զիյարէթէ կիթմէլիյիմ. պունտան պաշգա չարէմ եօգ տըր. ա՛հ, պու գատընտան աճապա նէ՞ վագթ գուրթուլաճաղըմ. — տէտի.

Սալվատոր Բրէնդալէր օթէլինէ վասըլ օլտըղը զէման, Սիլվիա բիյանօնըն էօնինէ օթուրմուշ եէնի պիր օբէրա թէղաննի իթմէքտէ իտի. քէնտիսի չէհրէսինին էվվէլքի բարլագ բէմպէ րէնկինի թէքրար իքթիսապ իթմիշ, վէ կիյինտիյի էլպիսէլէր իսէ հիւսնիւ ճէմալինէ պիր գաթ տահա րէվնագ վէրմէքտէ պուլունմուշ իտի.

Սիլվիա Սալվատորը կէօրիւնճէ պիրտէն պիրէ այաղա գալգտը վէ մէրգումը իսթիգպալ էյլէտի. Սալվատոր մէրգումէյի սէլամլատըգտան սօնրա, քէլամա պիլ իպթիտար.

— Տահա սէսին եէրինտէ իմիշ, Սիլվիա, եէնիտէն թէաթրօյա կիրէ՞մէզ միսին. — տէտի.

Սիլվիա. —(Հիտտէթլէ.) Թէաթրօյա՞ մը կիրէյիմ... պէօյլէ պիր շէյ եապմամը իսթէ՞ր միսին, պէնիմ իչին ագըլանէ պիր թէտպիր վար իսա, օ տա պու թէտպիր օլտուղունը պիլիրիմ. զիրա թէաթրօ սահնէսինէ չըգաճագ օլուրսամ, պէնի սէնտէն զիյատէ սէվէճէք ատամլար պուլապիլէճէյիմտէն էմին իմ.

Սալվատոր. — Սէն տիվանէ սին, Սիլվիա, պիլիմ Ալլահ սէն տիվանէ սին.

— Խայըր, պէն տիվանէ տէյիլիմ, լաքին արթըգ պունտան պէօյլէ պու կիպի իղֆալաթընա գուրպան օլմագ իսթէմէմ.

— Լաքին պէնտէն նէ՞ իսթէրսին... պու հիտտէթ ու ինֆիալ նէտէ՞ն նէշէթ իտիյօր... շիմտիյէ գատար սէնտէն պիր շէյ րէտտ իթմիշ միյիմ, սէօյլէ՛, նէ՞ իսթէրսին, սէնի

մէմնուն իթմէք միւմքին իսէ, հիչ պիր շէյ էսիրկէմէյէճէյիմի պիլիրսին.

— Արթըգ սէօզիւնէ ինանամայօրըմ վէսսէլամ. էյէր իսթէյէճէք օլուրսամ հէր շէյի էլտէ իտէճէյիմէ ինանըրսըն ա՛.

— Օ պապտէ գանաաթ հասըլ իթմիշիմ տիր. պէն սէնին էհլիյէթ վէ իգթիտարընը հիչ պիր վագթ ինքեար իթմէմ. ֆագաթ պու հիտտէթ ու ինֆիալ նէտէն նէշէթ իթտիյինի սէօյլէմէ՞զ միսին.

— Պի՞լմէյօր մըսըն, տիկէր պիր գատըն իչին պէնի իհմալ իթմէքլիյինէ միւսաատէ իտէճէյիմ զաննը իյլէտին, էօյլէ՞ մի. Խա՛յըր, մօսիէօ մարքի, խա՛յըր, օ շէյի խաթըրընտան չըգար. պէն պէօյլէ պիր քէօշէտէ գարանլըգ եաշամագտան օսանտըմ. սէնինլէ պէրապէր հէր եէրի կէզմէք իսթէրիմ. հապսխանէյէ կիրմէք իչին հապսխանէտէն չըգմատըմ. պու տաիրէնին հապսխանէտէն հիչ պիր ֆարգը եօգ տըր:

— Լաքին խալգ վէ զէվճէմ նէ՞ տէյէճէք:

— Խալգ վէ զէվճէն հիչ [illegible] նազարը հիւրմէթլէ պագար. սէն մէվգիինտէ պուլունան քիմսէլէրէ ... զէվճէնէ կէլինճէ, օնը տա կէլտիյի եէրէ կէօնտէրէպիլիրսին:

— Լաքին պու օլաճա՞գ շէյ մի տիր:

— Օլմայաճա՞գ նէ վար... պէնիմ արզուլարըմ նէ՛ գատար ղարիպ կէօրիւնսէ, անլարա արզը իթաաթ իթմէքլիյին լազըմ տըր:

Սալվատոր. —(Արթըգ հիտտէթինի հազմ իտէմէյէրէք.) Լաքին սէնի պիր գատէհ կիպի պարչա պարչա իթմէյէ մուգթէտիր օլտուղումու ունուտո՞յօր մըսըն:

— Բէք էյի, էօլտիւր պէնի, տիկէր պիր գատըն իչին պէնի ունութմագտա օլտուղունը տիւշիւնմէքտէն իսէ էօլմէյի պին գաթ թէրճիհ իտէրիմ. Լաքին պէնիմ վէֆաթըմտան սօնրա սէնին հալին եաման տըր. պէն հէր շէյի ուզագտան կէօրիւրիւմ. պու ճիհէթլէ մուգավէլաթ մուհարրիրիմին եանընտա պիր վասիյէթնամէ թէրք իթմիշիմ

տիր քի, պու վասիյէթնամէ աչըլաճագ օլուրսա, սէնին հայաթըն թէհլիքէտէ տիր։

— Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսըն, Սիլվիա . . . պէօյլէ պիր չէյ խաբտը՞ն մը։

— Շիմտիյէ գատար սանա եալան սէօյլէտի՞չ միյիմ. պունըըլա պէրապէր պէնիմ սէնի սէվտիյիմ գատար սէն տէ պէնի սէվէճէք օլուրսան, պունտան սէնճէ հիչ պիր մազարրաթ հասըլ օլամազ։

Սալվատօր պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, Սիլվիանըն էլինտէն գուրթուլմանըն չարէսի օլմատըղընը անլայարագ, գըըլանըն բէնչէի գահըրնա տիւշմիւշ պիր կէյիք եավրուսը կիպի արզը թէսլիմիյէթ իյլէտի, վէ մէրգումէնին եիւրէյինի թաթմին իթմէք իւզրէ.

— Իսթէտիյին չէյլէրի եաբաճաղըմ, Սիլվիա, իլէրիսի նէ՛ օլուրսա օլսուն վազիֆէմտէ տէյիլ. — տէտի։

Սալվատօր վէ Սիլվիա պու սուրէթլէ պիր միւտտէթ տահա գօնուշտըգտան վէ պիր պիրլէրինի իլէ էպէյ սէվէճէքլէրինի հէզթիկէրէ վաթ իթտիքտէն սօնրա, Սալվատօր Բրէնուլէր օթէլինտէն մուֆարագաթ իյլէտի։

Սալվատօր Սիլվիանըն նէզտինտէ պուլընտըղը սըրատա, Լիւսի տախի Լօրտան պիր մէքթուպ ալմըշ ըտը։ Լօր պու մէքթուպընտա՝ Բարիսէ ավտէթինի խապէր ալմըշ օլտըղընը վէ հէնուզ քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլմէտիյինտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ հիտտէթլէնմէքտէ պուլընտըղընը պէյան իթմէքտէ իտի։

Լիւսի՝ Լօրըն մուհիգգանէ թէքտիրաթընտան միւթէէսսիր օլարագ, Սալվատօր գօնաղա ավտէթ իտէր իթմէզ, պիր գաչ կիւն գատար Լօրըն նէզտինտէ կէչիրմէյէ կիթմէք արզուսընտա պուլընտըղընը պէյան իթտիքտէ, Սալվատօր.

— Պէյան իթտիյինիզ արզու բէք թապիի տիր, ազիզէմ Լիւսի. պէօյլէ պիր արզույա հիչ պիր վազթ մուխալէֆէթ իտէմէմ. կիթմէյէ մէզուն սընըզ, տօսթըղըզըն նէզտինտէ իսթէտիյինիզ գատար գալապիլիրսինիզ. սիզ մէսուտ օլուրսանըզ, պէն տէ մէսուտ օլուրըմ. պազը մուհիմ իշլէր սէ-

պէպիյլէ սիզինլէ պիրլիքտէ կէլէմէյէճէյիմտէն տօլայը թէէսիւֆ իտէրիմ. լաքին պու պապտէ կէրէք սըր Հէմպթըն ճէնապլէրինէ վէ կէրէք մատամ Լօր Ֆէրալա արզը մազէրէթ իտինիզ։

Լիւսի. — Բէք էյի, էօյլէ իսէ եարըն եօլա չըգարըմ։

Սալվատօր. — Իսթէտիյինիզ կիպի հարէքէթ իտէպիլիրսինիզ։

Սալվատօր զէվճէսինին պու գարարընտան բէք զիյատէ մէմնուն օլտը. զիրա օ պիր գաչ կիւնիւ տէ Սիլվիայա հասր իթմէք էֆքեարընտա պուլունըյօր ըտը։

Պու սըրատա վիգօնթ տը Լիւսան սալօնա կիրտի։ Լիւսի վիգօնթըն սէլամընա պիր թավըր իհթիրամքեարանէ իլէ մուգապէլէ իթտիքտէն սօնրա, Սալվատօրա թէվէճճիւհլէ.

— Սիզի մօսիէօ վիգօնթ իլէ եալընըզ պըրագըըմ. պու կիւն եարաճագ բէք չօգ չէյլէրիմ պուլընտըղընը պիլիրսինիզ. — տէտի։

Պատէհու [illegible] վիգօնթ եալընըզ գալտըլար։ Վիգօնթ սալօնըն գաբուլարընը քէնտի էլիյլէ գաբատըգտան սօնրա, պիր գօլթուգ սանտալիէսի ալըպ վէ սէտիր իւզէրինտէ օթուրմըշ օլան Սալվատօրըն եանընտա օթուրարագ.

— Բարայա իհթիյաճըն վա՞ր մը, ազիզիմ մարքի. — տէյու սօրտու։

Սալվատօր. — Ինսան հէր զէման բարայա միւհթաճ տըր, չու արալըգ բէք զիյատէ սըգընթը իչինտէ պուլընտըղըմը սէօյլէմէքտէն չէքինմէմ։

— Պէնիմլէ գազանճըր պիր իշ եափմագ իսթէ՞ր միսին. էկէր պու իշ պաշա չըգաճագ օլուրսա, հէր պիրիմիզէ եիւզէր պին ֆրանգ գալաճագ տըր։

— Պէօյլէ պիր իշէ եօգ տէնիլէպիլի՞ր մի . . . սէօյլէ պագալըմ, մէսէլէ նէտէ՞ն իպարէթ տիր։

— Պիր սէյֆիյէտէն պիր թագըմ ալթուն քիւլչէլէրի աչըլաճագըզ. պու սէյֆիյէտէ պիր իխթիյար ատամ, կէնճ պիր գըզ վէ պիր իքի տէ ուշագ վար տըր. պու իշտէ մու-

վաֆֆագ օլուպ տա մեզգիւր քիւլիւպլերի էլտէ իտէճէք օլուրսագ, պիզիմ սարրաֆ Մաթիէօ Տիւրան օնլարը պիզտէն իքի եիւզ պին ֆրանգա սաթըն ալաճագ տըր ։

— Թէհլիքէսի վա՞ր մը ․

— Բէք ազ ․

— Թէհլիքէսի օլսա տա, պէիս եօգ . քիմ քի քէնտիսինի թէհլիքէյէ գօյմազսա, հիչ պիր շէյ գազանամազ ․ Լաքին պու իշի նէ՞ սուրէթլէ պաշա չըգարաճաղըզ ․ Լազըմ կէլէն մալիւմաթը պիզէ քի՞մ վէրէճէք տիր . քիմլէ՞ր թարաֆընտան մուավէնէթ կէօրէճէյիզ ․

— Էկէր պու թէքլիֆիմի գապուլ իտէրսէն, եօլտա հէր շէյի սանա սէօյլէրիմ . պէն զաթէն հէր շէյի հազըրլամըշըմ տըր ․

— Բէք էյի, պանա իթիմատ իտէպիլիրսին, նէ՞ վագթ եօլա չըգաճաղըզ ․

— Շիմտի ․

— Նասը՞լ . շի՞մտի մի .

— Էվէթ, շիմտի . պու կիւն Բարիստէն սէքիզ սաաթլըգ ուզագա կիթմէքլիյիմիզ լազըմ տըր ․

— Բէք էյի, մատամ քի պունտան պաշգա չարէմիզ եօգ տըր, կիտէյիմ զէվճէմէ վէտա իտէյիմ տէ կէլէյիմ, օլմա՞զ մը ․

— Օլուր ․

Սալվատօր սալօնտան տըշարը չըգտը, վէ զէվճէսինի խաթագ օտասընտա պուլտու . Լիւսի պէրապէր կէօթիւրմէք իսթէտիյի պէսլէմէլէրինտէն պիրի մուավէնէթիյլէ պիր թագըմ թուալէթ լէվազըմաթընը մուգավվա քեաղըտլար վէ չէքմէճէլէր իչինէ եէրլէշտիրմէքտէ իտի ․

Սալվատօր զէվճէսինէ թէգարրուպ իտէրէք .

— Եարըն մատամ Լօր Թէրայըն սէյաֆիյէսինէ կիտէճէյիմիզտէն տօլայը բէք զիյատէ մէսրուր օլտում . զիրա սիզի եինէ եալընըզ պըրագմագա մէճպուր օլաճագտըմ . Վիգօնթ տը Լիւսան շիմտի պանա եէնի պիր խապէր կէթիրտիյինտէն, պիր գաչ կիւն գատար Բարիստէն ղայպուպէթ իտէճէյիմ ․

Սիլվիա . — Ինշալլահ ֆէնա պիր խապէր տէյիլ ա՛ ։

Սալվատօր . — Խա՛յր, ֆէնա պիր խապէր տէյիլ տիր . պէնիմ մուխթէլիֆ իշլէրտէ սէրմայէլէրիմ վար տըր . պու իշլէրտէն պազըլարը էյի, պազըլարը տա ֆէնա հալտէ տիրլէր . իշթէ պու ֆէնա հալտէ պուլընան իշլէրի սըրասընա գօյմագ իչին Բարիստէն ղայպուպէթ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ ։

Պու սէօզլէ միւթէաղըպ մարքի տը Բուրրիէր զէվճէսինի պուսա իթտի վէ պատէհու խաթագ օտասընտան տըշարը չըգարագ, սալօնտա վիգօնթ տը Լիւսանը պուլտու ․ Եարըմ սաաթ սօնրա պու իքի հայտուտ Բուրրիէր գօնաղընտան հարէքէթ իթմէքտէ իտիլէր ․

14

ՖԷԼԱԳԷԹ

Լանսի շէհրինտէն պիր գաչ թիւֆէնկ մէնզիլի ուզագտա, շէհրի մէզքիւրտէն Նօրմանտիա կիտէն եօլ իւզէրինտէ թէք պիր միւսաֆիրխանէ վար տըր քի, օրայա էքսէրիյա եօլ արապաճըլարը վէ քեսէսի տօլու օլմայան եօլճուլար կիտէր իտի ․

Պու միւսաֆիրխանէնին հէմ մաթպախ, հէմ սալօն վէ հէմ տէ եէմէք օտասը խըտմէթինի կէօրէն սալասընտա պիրիսինէ թէսատիւֆ իտէճէյիզ քի, օգույանլարըմըզ անը զաթէն թանըրլար ․ Պու քիմսէ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ նամ հայտուտ իտի ․

Վագթ հէման կէճէյէ գարիպ օլուպ, եազ մէվսիմինին շիտտէթի հարարէթի իլէ պէրապէր, սալատաքի պէօյիւք շըմինէտէ պիր թագըմ սամա տալլարը վէ չալը տէմէթլէրի

յանմագտա իտի · Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօ իսէ շըմինէնին յանըն-տա օթուրմըշ ըսընմագտա իտի ։

Հայտուտը մէրգում թէբէտէն թըրնաղընա գատար ա-րապաճը գըյաֆէթինէ կիրմիշ իտի · Մավի պէզտէն մամուլ յէնի կէօմլէյի իւչ սըրա րէնկեարէնկ իշլէմէլէրլէ միւզէյ-յէն իտի · պաճագլարընտա տէրիտէն ուզուն թօզլուգլար, վէ քէչէ չապգասը իւզէրինտէ տէ պիր թագըմ փէմպէ, սարը, յէշիլ, գըրմըզը, պէյազ վէ մավի չէրիտլէր կէօրիւլմէգտէ ի-տի ։

Յուվարլագ վէ գըրմըզը չէհրէլի շիշման պիր պէուլէմէ սալօնըն պիր քէօշէսինտէ օթուրմըշ թապագլարը, չանագլա-րը վէ պագըր թէնճէրէլէրի թէմիզլէմէքտէ իտի ։ Պէուլէմէ իլէ Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօ յալընըզ պուլունըյօրլար իտի · Միւ-սաֆիրխանէնին տիկէր ատամլարը իսէ՝ ագշամ հավասը ա-լմագ իւզրէ միւսաֆիրխանէ գարշըսը էօնիւնտէ մէվզու թաշ գանաբէլէր իւզէրինտէ օթուրմըշլար իտի ։

Շիշման պէուլէմէ արատա պիր թապագլարը վէ թէն-ճէրէլէրի օվալամագտան ֆարիղ օլուպ Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօ-յէ տօղրու կիզլի կիզլի պագըշլար ատֆ իտէր վէ Վէրնիէ տախի աթէշէ յագլաշըպ թա գալպիկահընտան աճը աճը ահլար սալըվէրիր իտի ։

Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօնուն գայէթ կիւզէլ, տօլղուն վէ գըր-մըզը չէհրէլի պիր տէլիգանլը օլտըղընը վէ յանագլարընըն իքի թարաֆընտա սիյահ ֆավօրի սագալը պուլունտըղընը վէ պիր միւսաֆիրխանէ պէուլէմէսինին ազընը չէքէճէք գատար հիւսնիւ աթվարա մալիք օլտըղընը հէնուզ օգույանլարըմըզա պէյան իթմէտիք ։

Նակէհան Վէրնիէ շիտտէթլի պիր ահ տահա սալը-վէրտիյինտէն, պէուլէմէ պիրտէն պիրէ պաշընը յօգարը գալ-տըրտը, վէ ինճէ գումա պաթըրմըշ օլան պէզի վէ թէնճէ-րէյի յէրէ պըրագարագ, Վէրնիէյէ խիթապէն ․

— Նէ՞ օլույօրսընըզ, էյի տէյի՞լ մի սինիզ ․ — տէյու սօրտու ։

Վէրնիէ ․ — Ֆէնայըմ, մատմուազէլ, ֆէնայըմ ։

Պէուլէմէ ․ — (Մատմուազէլ թէսմիյէ իտիլտիյինտէն տօ-լայը գալպէն մահզուզ օլարագ ․) Պիր շէյ իսթէ՞րմիսինիզ ։

— Խայր, հիչ պիր շէյ իսթէմէմ, թէշէքքիւր իտէրիմ ։ Պիրտէն պիրէ պիր ֆէնալըգ տույտըմ, ֆագաթ պիր շէյ տէյիլ, շիմտի կէչէր ։

— Նի՞չին յաթագտան գալգտընըզ, պիր ատամ խասթա օլունճա, յաթագտան հիչ գալգմամալը տըր ։

— Յաթագտա իւշիւյօրտըմ, օճաղըն յանընտա օթու-րաճագ օլուրսամ, ազաճըգ քէնտիմի պուլուրըմ տէյու տիւ-շիւնտիւմ ։

— Պախթընըզ յօղ ըմըշ, իլք սէյահէթինիզտէն ալտէ-թինիզտէ պէօյլէ յօլտա գալմագ պախթսըզլըղը տէլալէթ իտէր ․ չապգանըզ իւզէրինտէքի չէրիտլէր պաշընըզա ուղուր կէթիրմէտիլէր ։

— Պէխս յօգ, մատմուազէլ, մաթա՛լարըմը էյի պիր նէ-րէ գօյամայաճաղըմ ճիհէթլէ, վուգու պուլան ֆէլաքէթ պէօ-յլէ պիր շէյ տէյիլ տիր ․ պունտան պաշգա, պէօյլէ պիր-տէն պիրէ միւսաֆիրխանէնիզէ խասթա տիւշտիւյիւմտէն տօլայը բէ՞ք տէ օ գատար հիտտէթլէնմէտիմ ․ չիւնքի պու վէսիլէ իլէ սիզինլէ թանըշմագ մահզուզիյէթինէ նայիլ օլտում ։

— Բէք զիյատէ լութֆքեարսընըզ, մօսիէօ ․ ․ ․ իսմինիզի լութֆէն պախշ իտէ՞ր միսինիզ ։

— Ժէրօմ Գարէ ․ ․ ․ ։

— Շիմտի նա՞սըլ սընըզ, մօսիէօ Ժէրօմ, ազաճըգ էյի՞ մի-սինիզ ։

— Էվվէթ, մատմուազէլ, էյիյիմ, աթէշ վիւճուտըմը ը-սընտըրտը տա էյիլիք հըսս իթտիմ ․ պու կէճէ վէ յախօտ յարըն կիւնտիւզիւն յօլա չըգապիլէճէյիմի իւմիտ իտէրիմ ։

— Պու հարէքէթինիզ գաիտէի իհթիյաթա մուվաֆը՞գ մը տըր ։

— Ատամ սէն տէ ․ ․ ․ գաիտէի իհթիյաթա պագաճագ օլուրսագ, սըթթըն սէնէ պուրատա գալմամըզ իճապ իտէր ․ պէքեար գալմագլա արզում յօգ տըր ․ Էվլէնմէք իչին բարա գազանմագ լազըմ տըր ․ հագգըմըզը՞գ մը պու ։

— Օնու տէմէք իսթէմէյորըմ, մօսիէօ Ժէրոմ, ֆիքրիմի եանլըշ անլատընըզ. բինաէն հէր շէյտէն էվվէլ սըհհէթի վիւ-ճուտըմը մուհաֆազա իթմէյի տէմէք իսթէյորըմ.

— Բէք քէրէմքեար սընըզ, մատմուազէլ Մաթըլտ.

Պու սըրատա միւսաֆիրխանէնին գափուսը էօնիւնտէ իքի թէքէրլէքլի խաֆիֆ պիր եօլ արապասը թէվագգուֆ իթթի-յինտէն, Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ իլէ շիշման պէտլէմէնին մուհա-վէրէսի մունգաթի օլտու. պու արապատան իքի նազիք տէ-լիգանլը էնտիլէր, վէ միւսաֆիրխանէ ատէմլէրինին տէլալէ-թիյլէ տօղրուճա միւսաֆիրխանէ սալօնունա չըգտըլար.

Պու տէլիգանլըլար չըլմընէնին եանընտա օթուրմըշ օլան Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ իլէ սուրաթը պիր նազար թէաթի իթ-թիքտէն սօնրա, սալօնըն օրթա եէրինտէ մէվճուտ օլան ու-զուն մասանըն պիր քէօշէսինտէ օթուրտուլար.

Մէրգում տէլիգանլըլարըն Սալվաթօր իլէ վիգօնթ տը Լիւսան օլտուգլարընը վէ պու իքի հայտուտլարըն թէսատիւֆէն պիր պիրինէ րասթ կէլմիշ օլտուգլարընը օգույանլարըմըզ էլ-պէթթէ անլամըշ տըրլար.

Սալվաթօր վիգօնթըն գուլաղընա պիր իքի սէօզ սէօյլէ-տիքտէն սօնրա, միւսաֆիրխանէ սահիպինէ.

— Պարկիրէ ազաճըգ սու իլէ ազաճըգ տա եուլաֆ վէ-րինիզ. – տէտի.

Միւսաֆիրխանէ սահիպի վէ անըն ուշաղը տէրհալ պու էմրի իճրա իթմէյէ կիթտիլէր. Վիգօնթ տը Լիւսան բէք եօրղուն օլտուղընտան, միւսաֆիրխանէ սահիպէսինէ խիթապէն.

— Բէք գըյասէ սուսամըշըմ տըր, մատամ էն ալա շարապընըզտան պիզէ պիր շիշէ կէթիրինիզ. – տէտի.

Գարըն «Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ» տէտիքտէն սօնրա, պիր մօմ եագըպ մահզէնէ էնտի.

Սալատա միւսաֆիրխանէ ատէմլէրինտէն եալընըզ շիշ-ման պէտլէմ գալըյօր ըտը. կէնճ գըզ էլինտէքի իշի կէօր-մէքլէ պէրապէր, արատա պիր եէնի կէլմէլէրէ պագըյօր ըտը։ Պիչարէ գըզճըղազ օվագըթա գատար միւսաֆիրխանէ-տէ էօյլէ կիւզէլ տէլիգանլըլար կէօրմէմիշ իտի.

Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ վիգօնթ տը Լիւսան իլէ կէօրիւշմէք արզուսընտա իտի իսէ տէ, արա եէրտէ պէտլէմ պուլընտը-ղընտան, շիւպհէյի տավէթ իթմէմէք իւզրէ սէսինի չըգար-մայօր վէ պէտլէմէյի պաշընտան սավմանըն պիր չարէսինի տիւշիւնիւյօր ըտը. Նիհայէթ պիր պէհանէ պուլարագ լա-թիֆ պիր սէտա իլէ.

— Մատմուազէլ Մաթըլտ, լութֆէն կիտինիզ տէ եա-թաղըմըն իւզէրինտէ գալմըշ օլան չաքէթիմին ճէպինտէն քիւչիւք պիր բաքէթի կէթիրինիզ. – տէտի։

Կէնճ գըզ Մ. Ժէրոմ Գարէյէ պիր խըտմէթ իթմէյին-տէն տօլայը մէմնուն օլարագ հէման իշինի պըրագտը, վէ վիւճուտինին շիշմանլըղը միւսաատ օլտըղը մէրթէպէ սիւրաթ-լա իւսթ գաթա կիտէն նէրտիւանըն պիր գաչ պասամաղը-նը չըգտը.

Իքի հայտուտլար սալատա եալընըզ գալընճա, վիգօնթ տը Լիւսան Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօյէ խիթապէն.

— Պըրավօ՛, Վէրնիէ, մահալը մէմնուրիյէթինտէ տուրը-յօրըն. – տէտի.

Վէրնիէ. – Հէմ տէ ճիւզի պիր շիւպհէյի տավէթ իթ-մէքսիզին եարըն կէճէյէ գատար տուրապիլիրիմ. լաքին եա-ըշըն քի իշ պու կիճէ օլսուն պիթսին.

Վիգօնթ. – Օնուն իմքեանը եօգ տըր, իշ եարըն կէճէ վուգու պուլաճագ տըր.

Վէրնիէ. – Բէյֆինիզ եա՛, պիր կիւն տահա օճաղըն եանընտա օթուրուպ ըսընըրըմ. պէնիմ հիչ պիր շէյտէն գօր-գում եօգ տըր, բէապըտլարըմ նիզամընտա տըր. պու քեա-ղըտլարը մուայէնէ իտէն ժանտարմա օն պաշըրը պու աքշամ պուրայա կէլէճէք վէ կիւյա տուշար օլտուղըմ սըթմա իլէթի իչին պիր իլաճ րէչէթասը կէթիրէճէք տիր. պունտան պաշ-գա, պիր ազ էվվէլ կէօրտիւյիւնիւզ շիշման պէտլէմէյէ եալ-թագլանըյօրըմ. էկէր պաշըմա պիր ֆէլաքէթ կէլէճէք օլուր-սա, մէրգում պէնի պիր եէրտէ կիզլէյէպիլիր.

Վիգօնթ. – Բէք էյի, տէմէք քի իշ գարարլաշմըշ տըր, եարըն կէճէ սապահըն թամ իքիսինտէ եօլ արապանըզ իլէ

պէրապէր իշարէթ ըրինան մահալէ պուլունածացողներուն։

Վէրնիէ. — Էվվէ՛թ ; սէօզիւմ սէօզ տիւր։

Վիգօնթ. — Պիզիմ տէ սէօզիւմիւզ սէօզ տիւր. սիզէ վատ խտիլէն իւճրէթի թէմամըյլա ալըզ խտէճէքսինիզ, մուվաֆֆագ օլուրսագ՝ օն պին ֆրանք, օլմազսագ՝ պին ֆրանք։

Վէրնիէ. — Թէշէքքիւր իտէրիմ, մօսիէօ վիգօնթ, սատագաթ վէ ղայրէթինիզէ իթիմատ իտէպիլիր սինիզ։

Վիգօնթ. — Եարըն կէճէքի մէմուրիյէթինիզի ունութմայընըզ։

Վէրնիէ. — Խա՛յըր, խաթըրըմտա տըր։

Դու սըրատա միւսաֆիրխանէ սահիպի, զէվճէսի, ախիր ուշագը վէ չիշման պէպէքէմ սալայա կիրտիլէր։

Միւսաֆիրխանէ սահիպէսի էլինտէքի չիշէլէրի մասանըն իւզէրինէ գօյարագ.

— Իշթէ շարապըներըզ կէլտի, էֆէնտիմ, պու շարապըն հիչ պիր նէֆրաէ էմսալը եօգ տըր. — տէտի։

Վիգօնթ. — Օպաալտէ շիւպհէմիզ եօգ տըր, մատամ, լաքին պիր քէրէ տատըրնա պագաճագ օլուրսագ օվագթ պիւս պիւթիւն էմին օլուրըզ։

Շիշման պէպէքէն Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօնիւն ճէպինտէ մաթլուպ օլան քիւչիւք բաքէթի պուլմամըշ օլտըղընտան տօղրուճա Վէրնիէնին եանընա կիթտի, վէ պունը քէնտիսինէ խապէր վէրտի. Վէրնիէ իսէ անըն պիր թագըմ չիքնայաթընա խիթամ վէրմէք իւզրէ.

— Պուլմատըներըզ իսէ, պէկս եօգ, մամմուազէլ Մատլէն, կէօրիւնիւր քի շաքէթիմին ճէպինտէն տիւշիւրիւպ ղայպ իթմիշիմ. — տէտի։

Սալվատոր վէ Վիգօնթըն իքի թէքէրլէքըր արապասընա գօշուլու օլան պարկիր քէնտիսինի պուլունճա, պու իքի հայտուտլար այաղա գալգտըլար վէ Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ իլէ նէնիտէն պիր Նազա՞ր թէաթի իթտիքտէն սօնրա, Սալվատոր ճէպինտէն իքի ատէթ պէշէր ֆրանգլըգ հըգարըգ մասանըն իւզէրինէ աթտը, վէ Մատլէնին գըրմըզը վէ նաւարլագ չէհրէսինի օխշայարագ.

— Գագըսը տա պու կիւզէլ գըզըն պախշիշի օլ. — տէտի։

Սալվատոր վէ վիգօնթ միւսաֆիրխանէտէն տըշարը հըգընճա, Վէրնիէ.

— Նէ՛ ճէօմէրտ ատէլիգանըլըլար... կէօրիւնիւր քի բէք զէնկին ատամլար օլըլար. — տէտի։

Վիգօնթ տը Լիւսան վէ մարքի տը Բուրրիէր միւտտէթի գալըլէ զարգընտա Լանիի չէհրիլէ միւսաֆիրխանէ արասընտաքի մէսաֆէյի գաթ իթտիլէր վէ Լանիյէ վասըլ օլտըգլարընտա, Օ-ւ օթէլինէ էնտիլէր։

Դունլար Բարիստէն ալէլ աճէլէ եօլա չըգմըշ Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօյէ թէնպիհաթը լազըմէյի վէրմէք իւզրէ եօլտա տուրմըշ օլտըգլարընտան, գարընլարը բէք զիյատէ աճըգմըշ ըտը. պինաէն ալէյհ իւք իշլէրի միւքէմմէլ պիր թաամ հազըրլաթմագտան իպարէթ օլտու։

Օթէլ ուշագլարը թաամ հազըր օլտըղընը խապէր վէրտիքլէրինտէ, վիգօնթ իլէ Սալվատոր թաամ սալասընա էնտիլէր վէ քէնտիլէրի իչուն հազըրլանմըշ օլան մասայա օթուրուպ եէմէք եէմէյէ պաշլատըլար։

Պիր գաչ թապագ պօշանընճա, Սալվատոր վիգօնթա թէվէճճիւհլէ.

— Եարաճագըմըզ իշին նէտէն իպարէթ օլտըղընը սէօյլէ պագալըմ, աղիզիմ վիգօնթ, իշի նէ՛ սուրէթլէ պաշլայաճաղըզ, նէ՛ թէտպիր գուլլանաճաղըզ, քիմլէ՞ր թարաֆընտան մուավէնէթ կէօրէճէյիզ, պուրալարընը հէր հալտէ պիլմէքլիյիմ լազըմ տըր. — տէտի։

Վիգօնթ. — Պիլտիյին շէյլէրտէն ֆազլա պիր սէօզ սէօյլէյէմէմ, աղիզիմ մարքի, լաքին իշթէ շու ատամ սէնի թէմամըյլա մէմնուն իտէպիլիր։

Դու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա, վիգօնթ՝ թաամ սալասընա կիրմէքտէ օլան պիր ատէմի կէօստէրտի։

Սալվատոր պաշընը պէրիյէ չէվիրինճէ, էրէյինճէ եաշլը պիր ատէմ կէօրտիւ վէ պու ատէմին սարրաֆ Մաթիէօ Տիւրան օլտըղընը թանըյարագ.

— Վա՛յ, մօսիէօ Տիւրան. – տէյու նիտա էյլէտի ։

Սարրաֆ Մաթիէօ սալայա կիրտիքտէն սօնրա մէրգումանը սէլամլատը վէ պիր սանտալիէ ալարագ անլէրին եանընա կէլիփ օթուրտը ։

Վիգօնթ. – Թամ վագթընտա եէթիշտինիզ, մօսիէօ Տիւրան, պիր սաաթտան զիյատէ տիր քի Մ. մարքի տը Բուրրիէր պաշըմըն էթինի եէյօր. եաքաճագըմըզ իչին նէտէն իպարէթ օլտըղընը անլամագ իսթէյօր. հալ պու քի շիմտիյէ գատար պու իշի եալընըզ սիզ պիլտիյինիզ ճիհէթլէ, պիր ան էվվէլ հէր շէյի նագըլ իտինիզ. – տէտի ։

Սարրաֆ. – Մ. մարքինին արզուսընը խօշնուտ իթմէք իւզրէ էլիմտէն կէլտիյի գատար չալըշաճաղըմ, մօսիէօ վիգօնթ ։ Պէնտէնիզ տօսթլարըմը միննէթ ալթընտա պըրագմայը սէվէրիմ. պու ճիհէթլէ, զուհուր իտէն ֆըրսաթլարտան իսթիֆատէ իթմէյէ չալըշըրըմ ։

« Պունտան պիր գաչ կիւն ագտէմ, պիր միւտտէթտէն պէրու Փրանսատա իգամէթ իտէն զէնկին պիր Ինկիլիզ խանէմէ կէլտի վէ Ամսթէրտամ մուխապիրինտէն պիր մէքթուպ ալըպ օլտըղընը վէ պու մէքթուպտա իշար իտիլտիյինէ կէօրէ, մուխապիրի մէրգում թարաֆընտան պանա կէօնտէրիլէճէք օլան պիր չօգ ալթուն քիւլիւչէլէրինին պիր գըսմը քէնտիսինէ այիտ պուլընտըղընը պէյան, վէ մէզքիւր քիւլիւչէլէր վասըլ օլուր օլմազ, պուրատա եազընտա պուլընան սէյֆիյէսինէ կէօնտէրմէքլիյիմի ըճա էյլէտի. պէն տէ պու էմրինի իճրա իթմէյի վաատ իթտիմ վէ պու քիւլիւչէլէրին գըյմէթի հագգընտա ղայէթ ճէսամէթլի օլտըղընտան, մէսուլիյէթտէն գուրթուլմագ վէ քէնտիսինտէն տէ պիր մագպուզ սէնէտի ալմագ պէհանէսիյլէ, անլէրի պիզզաթ քէնտիմ կէօթիւրմէք արզուսընտա պուլընտըղըմը պէյան էյլէտիմ ։

« Ինկիլիզ ղայէթ նէզաքէթլի պիր ատամ օլտըղընտան, պու միւլահազամը թահսին էյլէտի վէ պէնի մա էլ մէմնունիյէ գապուլ իտէճէյինի սէօյլէտի ։

« Պունտան իւչ կիւն էվվէլ ալթուն քիւլիւչէլէրի վասըլ օլտըլար վէ տէրհալ պանա այիտ օլմայան գըսմընը պիր

արապայա եիւքլէտէրէք, վէ իշի Մ. վիգօնթ տը Լիւսանա խապէր վէրտիքտէն սօնրա, անը Ինկիլիզին սէյֆիյէսինէ կէօթիւրտիւմ ։

« Շիմտի պու ալթուն քիւլիւչէլէրինի էլտէ իթմէք լազըմ տըր. էկէր պու իշի քէմալը մուվաֆֆագիյէթլէ պաշա չըգարաճագ օլուրսանըզ, պէն անլէրի սիզտէն իքի եիւզ պին ֆրանք մուգապիլինտէ սաթըն ալմայը թէահհիւտ իտէրիմ ։ »

Սալվատօր. – Բէք էյի, լաքին պիր ճիհէթ վար տըր քի օրասընը ունուտույօրսընըզ. պու իշի պաշա չըգարմագ իչին նէ՞ չարէ, նէ՞ թէտպիր գուլլանաճաղըզ ։

Սարրաֆ. – Ազաճըգ սապր իտինիզ, մօսիէօ մարքի, հէր շէյտէն խապէրտար օլուրսընըզ. պու քիւլիւչէլէրի պիզզաթ քէնտիմ կէօթիւրմէյի նէ՛ իչին արզու իթտիմ, պիլի՞ր մի սինիզ. անլէրի նէ՛րէյէ վազ իտէճէքլէրինի անլամագ վէ սէյֆիյէնին հէր թարաֆընը նազարը թէտգիգտէն կէչիրմէք իչին ... շիմտի մէշհուտաթը վագըամը սիզէ նագլ իտէյիմ ։

« Պու քիւլիւչէլէր՝ սէյֆիյէնին միւշթէմիլաթընտան օլան պիր եաթագ օտասընտա մութթասըլ քիւչիւք պիր օտայա վազ իտիլմիշ տիր. մէզքիւր տաիրէ քեամիլէն պօշ օլտըղը կիպի, պու օտա տախի պիւս պիւթիւն պօշ տըր. քիւչիւք պիր սանտըգ իչինտէ մահֆուզ օլան քիւլիւչէլէր պիր պօճըն եանընտա տօնուլմըշ, վէ իւզէրինէ տէ էսքի պիր քիլիմ սէրիլմիշ տիր. սէյֆիյէնին պէնճէրէլէրի ճատտէ իւզէրինտէ աչըլմըշ օլտըղլարընտան, պիր նէրտիւպան վասըթասըյլա եաթագ օտասընա կիրիլէպիլիր. էկէր օտանըն գաբուսը գաբալը իսէ, եանընըզտա պուլընան ալէթլէրտէն պիրի վասըթասըյլա գօլայ գօլայ աչապիլիրսինիզ ։

« Խանէտէ պէքճի քէօբէյի ֆիլան եօգ տըր. խանէ խալգը եանլարընտա պէօյլէ սատըգ պիր մուհաֆըզ պուլընտըրմագ խուսուսընը տիւշիւնմէմիշլէր տիր ։ Վէրնիէ-լէ-Գա-Գըլէօ՝ վիգօնթ տը Լիւսանըն թէտարիք իթմիշ օլտըղը արապաճը գըյաֆէթինի կիյինմիշ վէ պիր տէ արապա ալըպ օլտըղը հալտէ, մահալը մուայենինտէ պէքլէյէճէք վէ քիւլիւչէլէրի արապայա գօյուպ Նուազի-լը-Րուա սէյֆիյէսինէ,

Մ. տը Բուրրիէրին խանէսինէ կէօթիւրէճէք տիր. մա պազը-մը պանա այիտ տիր.»

Սալվատոր. — Պու իշտէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմըզը կէօ-րիւյօրըմ, լաքին անըն նէթայիճի մէլհուզէսինի տէ նազարը տըգգաթ էօնիւնտէ պուլունտուրմաղ լազըմ տըր. էվվէլա Վէր-նիէ՝ մէզպիւր քիւլիւչէլէրի քէնտի արապասընտա կէօրէճէք օլուրսա, հէրսինի վէ խաստա պիր գըսմընը պիզտէն աչըրմա-յաճաղը մուհագգա՞գ մը տըր.

Վիգօնթ. — Պու քիւլիւչէլէր սանտըգ իչինտէ օլաճագ տըր. Վէրնիէ սանտըղըն էհէմմիյէթի նէ՛ օլտուղունը պիլմէտի-յինտէն, քէնտիսինէ վէրմէյի վատ իթմիշ օլտուղումըզ մէպլաղ իլէ իքթիֆա իտէճէք տիր. պինաէն ալէյհ քէնտիսինէ պիր տէրէճէյէ գատար էմնիյէթ իտէպիլիրիզ. պունընլա պէրա-պէր Շուազի-լը-Ռուա սէյֆիյէսինէ գատար ուզագտան ուզա-ղա արգասը սըրա կիթմէքտէն հիչ պիր չէյ պիզի մէն՛ իթմէզ.

«Խիւլասա, եափաճաղըմըզ չունտան իպարէթ տիր. եարըն սաթըլըգ պիր էվ արամագ պէհանէսիյլէ պու չէհ-րին հէր թարաֆընը կէզինմէքլէ կէչիրէճէյիզ. կէճէնին սաաթ օնընա տօղրու պու օթէլտէն չըգաճաղըզ վէ իկ կէօր-մէք զէմանընըն վիւրուտինէ գատար պէքլէյէճէյիզ. վագթը մուայյէնտէ սէյֆիյէնին եանընտա պուլունաճաղըմըզ Մ. Տիւրօ-նա արապամըզը թէսլիմ իտէճէյիզ վէ Մ. Տիւրօն տախի անը եավաշ եավաշ Բարիս եօլու իւզէրինէ կէօթիւրէճէք տիր. պատէհու սէյֆիյէյէ կիրիպ իշի պիթիրտիքտէն սօն-րա քէնտիսինէ եէթիշէճէյիզ վէ էկէր Ալլահ իսթէրսէ չիմ-տիքինտէն տահա զէնկին օլարագ, Բարիսէ վասըլ օլաճաղըզ։»

Սալվատոր. — Բէք էյի, պու բլան բէք կիւզէլ տիր, է-կէր իշի պու սուրէթլէ պաշա չըգարաճագ օլուրսագ, մու-վաֆֆագիյէթ իւմիտի մուհագգագ տըր.

Սարրաֆ, Սալվատոր վէ Վիգօնթ տը Լիւսան պու մու-հավէրէտէն սօնրա, եէմէքլէրինի պիթիրտիլէր վէ պատէհու հէր քէս քէնտի օտասընա չէքիլտի.

Վիգօնթ իլէ Սալվատոր իքի եաթագլըգ պիր օտա իս-թէմիշլէր իտի. Պու իքի հայտուտ օտալարընտա եալընըզ

գալընճա, Սալվատոր տօսթընա խիթապէն.

— Պու սարրաֆ Տիւրան հագըգաթէն գըյմէթտար պիր ատամ տըր, ազիզիմ Վիգօնթ. — տէտի.

Վիգօնթ. — Էվվէ՛թ, պունըն իչին պաշընա պիր ֆէլա-քէթ կէլէճէք օլուրսա, քէնտիսինի աճըրըմ.

— Զօգ զէնկի՞ն մի տիր.

— Էվվէթ, չօգ զէնկին տիր, լաքին պէօյլէ կիպի իշ-լէր եապմագտան չէքինմէզ. մէնֆաաթընա եարայաճագ հէր տիւրլիւ թէշէպպիւսաթտա պուլունուր. Ֆագաթ օ նէ եա... կէօզիւնտէն ույգու աղըյօր.

— Էվվէթ, օ գատար եօրուլմուշըմ քի, թարիֆ իտէ-մէմ. Կէճէլէր խայր օլսուն, Վիգօնթ.

— Կէճէլէր խա՛յր օլսուն, մարքի Ալլահ րահաթլըգ վէր-սին, Ռօմանը րույանտա կէօրէճէք օլուրսան, սագըն իւրքմէ-յէսին հա՛....

Սալվատոր. — (Էսնէյէրէք.) Լաթիֆէնին վագթը տէ-յիլ, Վիգօնթ.

Պու սէօզիւ միւթէագըպ Սալվատոր վէ Վիգօնթ եաթա-ղա կիրտիլէր.

Իրթէսի կիւնիւ, գարարլարը վէճհ իւզրէ սաթըլըգ պիր էվ արամագ պէհանէսիյլէ Լանսի չէհրինին հէր թարաֆընը տօլաշմագլա կէչիրտիլէր.

Պուլունտուգլարը օթէլին սահիպի անլէրին չաչաա վէ տէպտէպէսինտէն վէ աթվարը քիպարանէսինտէն կէօզլէրի գամաշարագ, քէնտիլէրինէ տէլալէթ իթմէք արզուսընտա պուլունմուշ իտի. Վիգօնթ վէ Սալվատոր օթէլճինին պու ար-զուսընա մա էլ մէմնունիյէ մուվաֆագաթ կէօսթէրտիլէր, վէ անըն սայէսինտէ Լանսի ճիվարընտա բէք չօգ խանէլէրէ կի-րէրէք պիր թագըմ մալիւմաթը մախսուսէ ախզ իթտիլէր. Վագթ աքշամ օլունճա, արատըգլարը չէյի պուլամըշլար կի-պի կէօրիւնտիւլէր, վէ կէճէ գարանլըղը պասատըղը զէման օթէլէ վասըլ օլտուլար, վէ օրատա միւքէմմէլ պիր թաամ իթտիքտէն սօնրա, արապալարընը հազըրլաթտըրըպ օթէլտէն մուֆարագաթ իթտիլէր.

Գունլար սօյաճագլարը խանէնին եանընա վարըլ օլտըգ-լարը գէման, սաաթ իքիյի վուրըյօր ըտը.

Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօ իլէ կիւնիւ միւսաֆիրխանէտէ իքէն իւզէրինտէ պուլունան էլպիսէյի կիյինմիշ օլտըղը վէ եանընտա տա իքի պէյկիրլի պիր եիւք արապասը պուլընտըղը հալտէ, պիր չուգուրըն քէնարընտա արգատաշլարընըն վիւրուտինէ պէքլէմէքտէ իտի.

Սալվատոր վէ Վիգօնթ անա պիր իշարէթ վէրտիքտէն սօնրա, էօնիւնտէն կէչտիլէր վէ սարրաֆ Մաթիէօ Տիւրանը կէօրմէք իւզրէ արապայը իլէրի սիւրմէյէ պաշլատըլար. Եօլուն պիր քէնարընտա սարրաֆըն պէքլէմէքտէ օլտըղընը կէօրտիւքլէրինտէ, հէման արապատան աշաղը էնտիլէր վէ քէնտիլէրինէ լազըմ օլան շէյլէրի պիր սանտըգտան ալըգ-տան սօնրա, արապայը սարրաֆա թէսլիմ իլէտիլէր. Պա-տէնջու սանտըգտան չըգարմըշ օլտըգլարը մաի ամէլէ կէօմ-լէքլէրինի կիյինտիլէր վէ սիլահլարը, սախթէ անախթարլարը, Թավշանլարը վէ իպտէն եափըլմըշ պիր նէրտիւվանը ալարագ կէրիյէ տէօնտիւլէր։

Կիրէճէքլէրի խանէ սիւքիւնէթի ֆէվգ էլ ատէ իչինտէ պուլունըյօր ըտը։ Իչէրտէ հիչ պիր ըշըգ կէօրիւնմէմէքտէ ի-տի։ Իշէ պաշլամագ իչիւն վագթ բէք միւսաիտ իտի.

Վիգօնթ տը Լիւսան պու հալի կէօրիւնճէ, ֆէվգ էլ ղայէ մէսրուր օլարագ.

— Հայտէ՛, ազիզիմ մօրքի, վագթ ղայպ իթմէյէ կէլ-մէզ, չար չաբուգ իշէ պաշլայալըմ, իչէրտէ ըշըգ ֆիլան կէօրիւնմէյօր, պու էյի պիր նիշանէ տիր, տէյի՛լ մի,

Սալվատոր. - Էվէթ, տօսթըմ, լաքին սօն տէրէճէ իհթիյաթլը տավրանմագ լազըմ տըր։

— Օնա շիւպհէ եօգ... լաքին էվվէլա քի՞մ իշի պաշ-լայաճագ տըր.

— Պէ՛ն, սէն նէ գատար օլսա աճէմի սայըլըրսըն, պէն պու կիպի իշլէրէ սէնտէն տահա զիյատէ ալըշգըն ըմ.

— Էօյլէ իսէ հայտէ պաշլայըմ, օյալանմայա կէլմէզ.

Սալվատոր էլինտէքի իպտէն նէրտիւվանը տէյֆլիյէնին

պալգօնընա ֆըրլաթտը վէ իփին միւհքէմճէ չէնկէլլէնմիշ օլ-տըղընա գանի օլունճա, մայմունլարա մախսուս պիր չէվիք-լիքլէ իփէ սարըլըպ եօգարը չըգմաղա պաշլատը.

Վիգօնթ տը Լիւսան իսէ տիվարըն ալթընտա պէքլէմէք-տէ իտի.

Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօ պուլընտըղը եէրտէն այրըլմըշ, վէ պիր սիկարա թիւթիւրէրէք եօգարը աշաղը կէզինմէյէ պաշլամըշ ըտը.

Սալվատոր իփտէն եօգարը չըգըպ պալգօնա վասըլ օ-լունճա, բէնճէրէլէրտէն պիրինին տայագ տէմիրինէ տայան-տը վէ բարմաղընտա պուլունան պիր եիւզիւյին էլմասը իլէ պիր ճամըն եարըսընը քէսիպ չըգարտըգտան սօնրա, էլինի տէլիքտէն իչէրի սոգուպ, սուհուլէթլէ բէնճէրէյի աչտը։

Պատէնջու օտանըն իչէրիսինէ կիրտի, վէ սարրաֆըն ի-ֆատէսի վէճհլէ անը պօշ գանն իթտիյինտէն, ալթուն քիւ-լիւչէլէրինին մահֆուզ պուլընտըղը օտայա կիթմէք իւզրէ, գարույա տօղրու իլէրիլէմէյէ պաշլատը։

Այագլարընտագի գունտուրալարըն չըթըրթըսը վէ պիր մօմ եագմագ իւզրէ գուլլանտըղը քիպրիթին չաթըրտըսը կիրմիշ օլտըղը բէնճէրէնին թա գարշըսընտա պուլունան գար-եօլալարտա եաթմըշ օլան իքի գատընը ույանտըրտը։

Պու գատընլար օտալարընտա պէօյլէ շիւպհէլի պիր ատէմ կէօրտիւքլէրինտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ իւրքէրէք, աճը աճը հայգըրմաղա պաշլատըլար վէ հէր իքիսի տէ գարեօլալարը-նըն արգասընտագի տար եէրէ իլթիճա իթտիլէր։

Սալվատորըն պէնզի ուչտու վէ նէ՛ եափաճաղընը շաշը-րարագ.

— Սու՛սընըզ, սու՛սընըզ, եօգսա իքինիզին տէ գանընը իչէրիմ. - տէտի։

Լաքին գատընլար թարիֆի նագապիլ պիր տէհշէթլէ հայգըրմագտա պէրտէվամ օլտըգլարընտան, Րօմանը էօլ-տիւրմէք իւզրէ գուլլանմըշ օլտըղը պուչագը ճէպինտէն չը-գարտը վէ ըլտըրըմ կիպի սիւրաթլա պիչարէ գատընլարըն իւզէրինէ սէյիրթտի։

— Եա՛ Րապպի, գոճա՛մ։

— Ջէվճէ՛մ։

— Մարքի տը Բուրրիէ՛ր։

Պիրտէն պիրէ պու իւչ նիտալար իշիտիլտի։ Սալվատօրըն էօլտիւրմէք իսթէտիյի գատընլար Լիւսի իլէ Լօրտան պաշգա քիմսէ տէյիլ իտի։

Լիւսի Սալվատօրըն գալտըրմըշ օլտըղը պուչագըն ըշըլթըսընը կէօրիւնճէ, պիւթիւն վիւճուտիյլէ թիթրէյէրէք վէ էլլէրինի նիյազքեարանէ պիր սուրէթտէ գավուշտուրարագ.

— Ալլահ աշգընա՛ օլսուն, մարքի, պիզի էօլտիւրմէյինիզ, պիզ քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէյիզ. – տէտի։

Պիչարէ գատըն էօլիւ կիպի սարարմըշ ըտը։ Կէօզլէրինի գօճասընըն իւզէրինտէն այըրամամագտա ըտը։ Մէրգումըն ղարիպ էլպիսէսի էֆքեարը ճինայէթքեարանէսինի աշիքեարէն կէօսթէրմէքտէ իտի։ Լօր իսէ գարտաշընըն արգասընտա սըղընմըշ օլտըղը հալտէ, պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէմէքտէ վէ ֆագաթ հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէմէքտէ իտի։

Սալվատօր կիրմիշ օլտըղը քէնճէրէյէ տօղրու սէյիրթտի. Վիգօնթ տը Լիւսան Լիւսի իլէ Լօրըն հայգըրմալարընը իշիթմիշ վէ ֆէվգ էլ ատէ էնտիշէ վէ թէլաշա տիւշմիւշ իտի. պու սէտալարըն խանէնին տիկէր ատէմլէրինի տէ ույանտըրաճաղընը մուլահազա իտէրէք վէ իքի թարաֆ մուսավի օլմայան պիր գավղայա գարշը արգատաշընը եալընըզ պըրագմամագ իսթէմէյէրէք, իբտէն նէրտիւանըն պասամագլարընը չըգմաղա պաշլատը. Սալվատօր մէրգումը գարանլըգտա ֆարգ իտէրէք.

— Սավուշըն, իշ հավալանտը, պիր գաչ տագիգայա գատար պէն կէլիր սիզի պուլուրըմ. – տէտի։

Վիգօնթ տը Լիւսան տահա զիյատէ իզահաթ թալէպինէ լիւզում կէօրմէքսիզին, նէրտիւանտան աշաղը էնտի վէ Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօյիւ կիտիփ պուլտու։ Վէրնիէ հէման եիւք արապասընա օթուրտու վէ պարկիրլէրինի քէմալը շիտտէթլէ գամչըլայարագ, արապա եօլա չըգտը։

Սալվատօր թէքրար գատընլարըն եանընա ավտէթ իթտի վէ զէվճէսինէ խիթապլա.

— Նի՛չին պու խանէյէ կիրմիշ օլտըղըմը սիզտէն կիզլէմէյէ գալգըշմագ իսթէմէմ, մատամ. պէօյլէ պիր թէճրիւպէտէ պուլունմագ պիհուտէ օլտըղընը պիլիրիմ. շուրասընը իթիրաֆ իտէրիմ քի սիզէ պուրատա թէսատիւֆ իտէճէյիմի մէմուլ իթմէզ իտիմ։ Գըյաֆէթիմ՝ էֆքեարըմըն նէտէն իպարէթ օլտըղընը նազարընըզտա իսպաթ իտէր. վուգուը հալտէն հէմ հիտտէթլէնտիմ վէ հէմ տէ մէմնուն օլտում. սիզի ֆէվգ էլ ատէ գօրգութտըղըմտան վէ պա խուսուս պունտան պէօյլէ հիւսնիւ զաննն վէ տօսթլըղընըզը ղայպ իթտիյիմտէն տօլայը հիտտէթլէնտիմ. տիկէր թարաֆտան իսէ պիր թագըմ ֆէնա նասիհաթլար սաիգասըյլա եուվարլանմագտա օլտըղըմ պիր ուչուրըմըն քէնարընտա պէնի տուրտուրտուղընըզտան տօլայը մէմնուն օլտըմ։

«Հարէքէթի վագըամըն էսպապընը անլայաճագ օլուրսանըզ. չու սըրատա կէօրիւնտիւյիւմտէն տահա ազ գապահաթլը օլտըղըմը հիւքմ իտէճէքսինիզ, մատամ. պինաէն ալէյհ կէրէք սիզին վէ կէրէք տօսթունըզըն պու վուգուաթտան հիչ քիմսէյէ պահս իթմէյէճէյինիզի ումիտ իտէրիմ։

«Մա մաֆիհ պիր գաչ կիւն սօնրա սըր Լէմպըթըն ճէնապլէրինին հուզուրընա չըգմագ շէրէֆինէ նաիլ օլաճաղըմ։

Սալվատօր՝ հայրէթինտէն թաշ քէսիլմիշ գալմըշ օլան գատընլարըն ճէվապ վէրմէսինէ մէյտան պըրագմայարագ, պու նութգը պիթիրտիքտէն սօնրա, հէման քէնճէրէյէ եագլաշտը վէ հէնուզ օրատա ասըլը պուլունան իփէ սարըլարագ, աշաղը էնտիքտէն սօնրա, արապասընը Բարիս էօլու իւզէրինտէն եիւրիւթմէքտէ օլան սարրաֆ Մաթիէօ իլէ վիգօնթ տը Լիւսանա եէթիշտի։

Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօ եիւք արապասըյլա պէրապէր պաշգա պիր եօլ թութմըշ ըտը։

Պու իւչ հայտուտլարը աղաճըգ թէրքլէ, Լիւսի իլէ Լօրըն նէզտինէ ավտէթ իտէլիմ։

Լիւսի պիր գաչ կիւն գատար Լօրըն նէզտինտէ կէչիրմէք արզուսընտա պուլունտըղընը Սալվատօրա պէյան իթտիյի զէման, քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը մէքթուպը իւսթիւն կէօրիւ

օդումըշ ըտը . Օ սըրատա վիգոնթ տը Լիւսան տախի գաղանճը պիր իշ իչուն քէնտիսինի կէօթիւրմէյէ կէլմիշ օլտըղընտան , սըր Լէմպըթընըն սէյահաթի նէրէտէ վագը օլտըղընը զէվճէսինէ սօրմայը ունութմըշ ըտը . սապահ Մաթիլտօ իլէ վիգոնթ տը Լիւսան իսէ սէյահաթ սահիպինին իսմինի զիքր իթմէմիշ օլտըգլարընտան , Սալվաթօր սօյաճագլարը խանէնին սըր Լէմպըթընըն խանէսի օլտըղընը անլայամամըշ ըտը . պինաէն ալէյհ Սալվաթօրըն զէվճէսի իլէ Լօրըն հաթըրլարը օտաատաչըու սուրէթիլէ ղուհուրը աճայիպ կէօրիւնմէմէլի իտի :

Լիւսի վէ Լօր եալընըզ գալտըգլարընտա , խայլը միւտտէթ տիլսիզ կիպի տուրտուլար : Լիւսի եիւզինի էլլէրի իչինէ ալմըշ վէ սըյահ սաչլարը կէլիւլ կիւզէլ չըպլագ ումուզլարընա տաղըլմըշ օլտըղը հալտէ , հէօնքիւր հէօնքիւր աղլայօր ըտը :

Լօր իսէ Լիւսիտէն պիր գաչ ատըմ իլէրիտէ ուզուն պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուրմըշ օլտըղը հալտէ , սուքութիլէ քէնտիսինէ պագըյօր վէ կէօզ եաշլարը ինճու տանէլէրի կիպի սըրա՞ եանագլարընտան աշաղը եուվարլանըյօր ըտը :

Լօր խայլը զահմէթիլէ սանտալիէսինտէն գալգըբ վէ տէրհալ մէյուսիյէթէ միւսթաղրագ օլան տօսթընըն եանընա եագլաշարագ , ալնընտան էօբտիւքտէն սօնրա . « Պիչարէ՛ տօսթըմ, պիչարէ՛ Լիւսիմ » տէյու նիտա իլէտի :

Լիւսի եաշարմըշ օլան կէօզլէրինի գալտըրըպ Լօրըն եիւզինէ պագարագ .

— Ա՛հ , աղիզէմ Լօր , սանա նէֆրէթի մուճիպ օլմայօր մըյըմ . — տէտի :

Լօր . — Եա՛ Րապպի , նի՞չին նէֆրէթի մուճիպ օլաճագսըն , սանա այիտ օլմայան պիր խաթանըն մէսուլիյէթի սանա՞ մը այիտ տիր , պիզի պիր պիրիմիզէ րապթ իտէն տօսթլուգ պաղը պէօյլէ ճիւզի պիր շէյ իլէ գօբաճագ տէրէճէտէ չիւրիւ՞ք միւ տիւր :

Լիւսի . — Օ՛հ , խա՛յր , պէնի սէվմէքտէն պիր ան հէրի տուրմանը իսթէմէմ , սէնին տօսթլըղըն շիմտի պէնիմ եէկեանէ մէտարը իսթինատըմ տըր :

Լօրըն իֆատաթը Լիւսինի ազաճըգ թէսքին իլէտի . պիչարէ գատըն րէֆիգէսինին ֆէտաքեարլըղընա իթիմատ իտէպիլէճէյինի տիւշիւնտիւքճէ , թէսէլլի եապ օլմագտա ըտը ; Լօր՝ Լիւսինին ազաճըգ քէտէրի սիւքիւնէթ իթմէսինտէն ճէսարէթ ալարագ .

— Պու կէճէ պուրատա ճէրէյան իտէն վագըայը հիչ քիմսէ տույմամալը տըր . եիւզիւմիւզիւն սօլղունլըղը տայըմըն նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմէմէք վէ պիր թագըմ սիւալլէր սօրմասընա սէպէպիյէթ վէրմէմէք իչին , ազաճըգ իքիմիզ տէ իսթիրահաթ իթմէլիյիզ : Հայտէ , աղիզէմ Լիւսի , սէն տէ եաթաղընա եաթ , պէն տէ մարքի տը Բուրրիէրին պըրագմըշ օլտըղը իզլէրի ղայպ իթմէքլէ մէշղուլ օլայըմ . — տէտի :

Պատէհու քէնճէրէնին եանընա կիթտի վէ Սալվաթօրըն իչէրի կիրմիշ օլտըղը ճամը պիւս պիւթիւն գըրտըգտան սօնրա , պալգօնա թութտըրըլմըշ օլան իբ նէրտիւվանը տախի չըգարտը , նիհայէթ Լիւսինի տէ գալտըրըպ եաթաղընա եաթըրտըգտան սօնրա , քէնտիսի տէ եաթաղա կիրտի :

Պէօյլէ պիր քէտէրէ տիւչար օլանլարա էքսէրիյա ըրըզ օլտըղը վէճհիլէ , պունլար եաթագլարընա կիրէր կիրմէզ աղըր պիր ույգու իլէ ույուշմաղա պաշլատըլար վէ սապահլայըն տա քէչ վագտէ ույանտըլար :

Օ սըրատա գահվալթը վագթը օլտըղընտան , տօղրուճա թաամ սալասընա էնտիլէր , վէ սըր Լէմպըթընըն վիւրուտինէ պէքլէտիլէր . պիր ազ սօնրա սըր Լէմպըթըն սալայա կիրտի վէ Լիւսինի նազիքեանէ պիր սուրէթտէ սէլամլատըգտան սօնրա , եէկէնինին ալնընտան էօբէրէք .

— Պուրատա սէնի քիմ պէքլէտիյինի քէշֆ իթմիշ օլմայըտըն , եաթաղընտան պէօյլէ կէճ գալգմազ ըտըն . — տէտի :

Լօր՝ պէօյլէ մութատըն խարիճինտէ օլարագ կէճ գալմասը ճիւզի պիր րահաթսըզլըգ հըսս իթտիյինտէն նէշէթ իթմիշ օլտըղընը սէօյլէտի . պունըն իւզէրինէ սըր Լէմպըթըն եէկէնի իլէ Լիւսանըն եիւզիւնէ պագտըղընտան , հէր իքիսի-

նին տէ ֆէվգ էլ ատէ սօլմըշ օլտըղընը կէօրիւնճէ, էնտիշէ-լի պիր թավր իլէ .

— Լաքին սիզ իքինիզ տէ խասթա սընըզ, եիւզիւնիւզ-տէ րէնկ գալմամըշ, կիտէյիմ չար չաբուգ պիր թապիպ պուլտուրայըմ. – տէտի .

Լօր իքի ագշամքի վուգուաթըն խաթըրլէսիյլէ թիթրէյէ-րէք վէ տալըսընըն գալպինի թամամին իթմէք իսթէյէրէք .

— Լիւզում եօգ տըր, տայըճըղըմ, պօշընա զահմէթ իթմէյինիզ, պիզիմ իլէ սապահ գահվալթըսը իտէճէք ատէ-մին քի'մ օլտըղընը սէօյլէրսէնիզ, տահա մէմնուն օլուրըզ:

Սըր Լէմպթըն . - Պիզիմլէ սապահ գահվալթըսը իտէճէք ատէմ պուլընտըղընը նէ՞րէտէն անլատըն .

Լօր . – Պիզ իկի քիշի օլտըղըմըզ հալտէ , սուֆրա իւզէ-րինտէ տէօրթ թագըմ պուլընմասընտան անլատըմ.

Սըր Լէմպթըն . – Բէք էյի , քիմ օլտըղընը քէշֆ իտէ՞-մէտին մի .

Լօր պիր միւտտէթճիք տիւշիւնտիւքտէն սօնրա « Գօճա՞մ մը . . . » տէյու հայգըրտը վէ չէհրէսի նազարըուպասընտա պիր նուրը մէսէրրէթ կէօրիւնտիւ .

Սէրվինեի՝ սըր Լէմպթընըն արզուսը իւզէրինէ օվագթա գատար եէմէք սալասը իթթիսալինտէքի քիւչիւք օտատա կիզլէնմիշ օլտըղընտան , Լօրըն « Գօճա՞մ մը . . . » տէյու նի-տա իթտիյինի իշիտինճէ . « Էվվէ՛թ , էվվէ՛թ , գօճան . . . » տէյէրէք օտըյը եէրտէն չըգըպ թամամ սալասընա կիրտի .

Սէրվինեինին ավտէթինտէն պիր իքի կիւն սօնրա , Լիւսի գօճասընտան պիր մէքթուպ ալտը . Սալվատոր պու մէքթու-պըյլա իրթէսի կիւնիւ սէյֆիյէյէ կէլէճէյինի քէնտիսինէ ի-շար իթմէքտէ իտի .

Լիւսի պու մէքթուպը ալտըգտան սօնրա , տօղրուճա Լօ-րըն եանընա կիթտի վէ գօճասընըն զիյարէթինի խապէր վէր-տի . Լօր մէքթուպը օգուտըգտան սօնրա , Լիւսիյէ խիթա-պէն .

— Եարըն Մ . մարքի կէլէճէք օլուրսա , քէնտիսինէ սէրթ չէհրէ կէօսթէրմէմէլիսին , սանա եազտըղը մէքթուպ ճինա-

յէթի վագըասընըն էհէմմիյէթինի թագտիր իթմէքտէ օլտը-ղընը իսպաթ իտէր . վէ քի'մ քի ճիւրմ ու գապահաթընը ինքեար իթմէզսէ , օ ատամ ըզհարը նէտամէթէ եագըն տըր տէմէք օլուր . – տէտի .

Լիւսի . – Պիւթիւն նասիհաթլարընը իճրա իտէճէյիմ, ազիզէմ Լօր , ումարըմ քի ձէնապը Հագգ պանա ճէսարէթ վէ գուվվէթ պախշ իտէճէք տիր .

Ֆիլ հագըգա Սալվատոր իրթէսի կիւնիւ սէյֆիյէյէ կէլ-տի . Սէրվինեի խուսուսի պիր իշտէն տօլայը Լանեիյէ կիթմիշ օլտըղընտան , օ սըրատա սէյֆիյէտէ տէյիլ իտի :

Սըր Լէմպթըն Սալվատօրը հիւսնիւ սուրէթլէ գապուլ իյլէտի վէ իքի իւչ կիւն գատար քէնտի սէյֆիյէսինտէ գալ-մասընը թէքլիֆ իյլէտի .

Սալվատօր՝ սըր Լէմպթընըն արզուսընա մուվաֆագաթ իթմէզտէն էվվէլ , Լօր իլէ զէվճէսինին եուզլիւնէ նիյազքեա-րանէ պիր նազար աթֆ իթտի , վէ Լօր՝ Լիւսինին էլլէրինի քէնտի էլլէրի իչինտէ սըգարագ .

— Էվվէթ , պիր գաչ կիւն գատար պուրատա գալը-նըզ, մօսիէօ մարքի , տայըմըն թէքլիֆինի րէտտ իթմէյինիզ. – տէտի .

Սալվատօր Լօրըն սէօզլէրինտէն ճէսարէթ ալարագ , ին-թիրամքեարանէ պիր թավր իլէ էյիլտիքտէն սօնրա .

— Միւքէլլէֆ օլտըղըմ վազիֆէյի պիլտիյիմտէն , թէք-լիֆինիզի գապուլ իթմէյէ մէճպուրըմ . – տէտի .

Սըր Լէմպթըն եէկէնինին է'ն սէվկիլի տօսթընըն զէվճէ-նի գապուլ իթտիյինտէն տօլայը ֆէվգ էլ ղայէ մէսրուր օ-լարագ , վէ մարքի տը Բուրըիէրէ բարլագ պիր էսէրի միւ-սաֆիրբէրվէրի կէօսթէրմէք արզուսընա տիւշէրէք , Սալվա-տօր իլէ գատընլարը եալընըզ պըրագըպ , էվամիրի լազըմէ-յի իթա իթմէք իւզրէ սալօնտան տըշարը չըգտը :

Սալվատօր պու ֆըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէք իսթէ-յէրէք , սէտասընա պիր ինթիզազ էսէրի վէրիպ .

— Ա՛հ , մատամլար . Նէ՛ գատար լութֆքեար ըմըշսը-նըզ . . . սիզէ նա՞սըլ ունութըլըրապիլէճէյիմ . . . :

Լօր Սալվատօրըն սէօզլէրինի իքմալ իթմէսինէ մէյ-տան պըրագմայարագ, ճիտտի պիր թավր իլէ ·

— Վուգուֆ հալտէն պահս իթմէյէլիմ. պիր գաթիլ կի-պի պուչաղընը իւզէրիմիզէ գալտըրան Մ. մարքի տը Բուրրիէր տէյիլ, ագլընը գայպ իթմիշ պիր սէֆիլ իտի քի, շու սըրա-տա քէնտիսինի պիւս պիւթիւն պուլմըշ օլտըղընը իսպաթ ի-տէրիզ. — տէտի ։

Սալվատօր իլէ գատընլար արասընտա պու մուհավէրէ ճէրէյան իթտիյի սըրատա, Սէրվիննի տախի ավտէթ իթմիշ օլտըղընտան, պու արալըգ սըր Լէմպթըն իլէ պէրապէր սա-լօնա կիրտի վէ սըր Լէմպթըն անը Սալվատօրա թագտիմ ի-տէրէք ·

— Մօսիէօ մարքի, կիւվէյիմ Մ. Բօլ Ֆէրալը սիզէ թագտիմ իթմէքլէ թէշէրրիւֆ իտէրիմ. — տէտի ։

Սալվատօր հէման այաղա գալգտը, վէ Սէրվիննիյէ խյա-տէի սէլամ իթտիքտէն սօնրա, մագամը իհթիրամտա էյիլտի ։

Պունլար գարշը գարշըյա կէլինճէ, պիրտէն պիրէ թիթ-րէտիլէր վէ կիւյա պիր խըլաֆըն իւզէրինէ պասմըշլար կիպի իքիսի տէ պիր անտէ կէրի չէքիլտիլէր ։ Պիր պիրլէրինի թա-նըմըշլար ըտը ։

Մէրգումանըն շու հարէքէթի նակէհանիսի կէրէք գա-տընլարըն վէ կէրէք սըր Լէմպթընըն նազարը տիգգաթըն-տան գաչմատը. գատընլար հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէտիլէր. Լաքին սըր Լէմպթըն սիւքիւթէ մահալ կէօրմէտիյինտէն, Խէքթիկէրինի էվվէլճէ թանըյըպ թանըշմատըգլարընը սիւալ իյլէտի ։

Սալվատօր վէ Սէրվիննի տէրհալ քէնտիլէրինի թօպլա-տըլար վէ Սալվատօր իլք տէֆա քէլամա պաշլայըպ ֆէվգ էլ-ատէ ֆիւթուրսըզճա պիր թավր իլէ ·

— Պէնտէնիզ Մ. Բօլ Ֆէրալը պու կիւն իլք տէֆա օլա-րագ կէօրիւյօրըմ. լաքին քէնտիսի Վէնէտիյէ վուգուը սէյա-հէթիմ էսնասընտա թանըմըշ օլտըղըմ իթալեալը պիր ասըլ-զատէյէ օ գատար պէնզէյօր քի, քէնտիսինի կէօրիւր կէօր-մէզ պիրտէն պիրէ հայրէթտէ գալըպ, պիր հարէքէթի նա-

կէհանի ըզհարընտան քէնտիմի մէն իտէմէտիմ. պու թէաճ-ճիւպիմ բէք թապիի տիր · զիրա պահսընը կէչտիյիմ ասըլ-զատէ մուտտէթի մէտիտէտէն պէրու էօլմիւշ տիւր · — տէ-տի ։

Սըր Լէմպթըն իրատ իթտիյի սուալէ բէք տէ էհէմմիյէթ վէրմէտիյինտէն, Սալվատօրըն շու իզահաթը քէնտիսինէ բէք թապիի կէօրիւնտիւ ։

Լաքին Լիւսի իլէ Լօր պէօյլէ պիր էնտիշէ իչինտէ իտի-լէր ։ Լիւսի Լօրըն էլինի քէմալը շիտտէթլէ սըգարագ ·

— Գօճամըն սէօյլէտիյի սէօզ եալան տըր, ազիզէմ Լօր, պունլար պիր պիրինի թանըըլար. ա՛հ, զանն իթտիյիմտէն տահա զիյատէ պէտպախթ ըմըշըմ. — տէտի ։

Լօր՝ պուլընտըղը հալը քէտէրիշթիմալէ տայանապիլմէք իչուն Լիւսիյէ գուվվէթ վէ ճէսարէթ վէրմէք իսթէտիյինտէն, գօճասընըն սէվտալըգը ահվալինի խիւլասաթէն վէ եավաշ սէ-տա իլէ մէրգումէյէ նագլ ու հիքեայէ իյլէտի վէ Լիւսի գօ-ճասը իլէ Սէրվիննինին նէ՛րէտէ թանըշտըգլարընը անլամագ զաննընտա տիւշտիւ ։

Սէրվիննի բրանկա արգատաշընը պէօյլէ նակէհանի պիր սուրէթտէ սըր Լէմպթընըն խանէսինտէ կէօրտիւյիւնտէն տօ-լայը ֆէվգ էլ ղայէ էնտիշէյէ տիւշէրէք, անընլա խուսուսի պիր մուհավէրէյէ կիրիշմէք արզուսընտա պուլունըյօր ըտը · պինաէն ալէյհ՝ մարքի տը Բուրրիէր իլէ եալընըզ գալմագ իւզրէ էլինտէն կէլէնի տիրիղ իթմէմէսինի զէվճէսինտէն րէ-ճա իյլէտի վէ իլավէթէն ·

— Սէնտէն պու խըտմէթի նէ՛ իչին թալէպ իթմէքտէ օլ-տըղըմը պու աքշամ սանա սէօյլէրիմ. — տէտի ։

Սալվատօր վէ Սէրվիննի Լօրըն զայրէթի սայէսինտէ եա-լընըզ գալտըլար. հէր իքիսի տէ ֆէվգ էլ ատէ ալթիւսթ օլմուշ վէ թէլաշա տիւշմիւշ իտիլէր ։ Սալվատօր սիւքիւթի վագըը գաթ իտէրէք ·

— Արթըգ քէնտիմիզի կիզլէմէք ֆայտէսիզ տիր զանն իտէրիմ, մօսիէօ Ֆէրալ, պիր պիրիմիզի թանըտըգ. — տէտի ։

Սէրվիննի. — Սահիհ տիր, պու պապտէ հագգընըզ վար

տըր, Լաքին չուրասընը իթիրաֆ իտէրիմ քի սիզէ պուրատա րասթ կէլէճէյիմի գաթան մէմնուն իթմէզ իտիմ.

Սալվատօր. —Եա պէնիմ թէաճճիւպիմ սիզինքինտէն տահա ֆէվգ էլ ատէ օլտու. սի՞զ մի սինիզ, տէյի՞լ մի սինիզ, կէօզլէրիմէ պիր տիւրլիւ ինանամայօր ըտըմ. չիւնքի բըրանգատան ֆիրարըմըզտան տօլայը Պօսէ գասապասը ժանտարմալարընա գարշը իյգարնա մէճպուր օլտըզըմըզ գավզատան սօնրա, սիզի աճընաճագ պիր հալտէ պըրագմըշ ըտըգ. ճէպինիզտէ պիր բարալար եօղ ըտը. բրանգա էլպիսէլէրի տէ հէնուզ սըրթընըզտա իտի. հալ պու քի սիզի պու կիւն բարլագ պիր մէվգըտա կէօրիւյօր ըտըմ. ղայէթ կիւզէլ վէ ղայէթ զէնկին պիր գատընըն զէվճի օլմըշ ըտընըզ.

— Միւսաատէ իտինիզ տէ պո՛նը սէօյլէյի պէն տէ սիզէ սէօյլէյիմ. պէնիմ տէ սիզին կիպի թէաճճիւպ իթմէյէ հագգըմ վար տըր. զիրա սիզ տէ պիր բրանգա գաչգընը օլտըզընըզ հալտէ, պու կիւն միւթէպէր պիր խանէ վէ պէօյլէ պիր սէրվէթէ մալիք պուլունըյօրսընըզ. չիւպհէ եօգ քի պու խամ սիզէ այիտ օլմատըզը կիպի, պու սէրվէթին մէնպա՛ը տախի մէչրու տէյիլ տիր.

— Պու շիւպհէլէրէ մահալ եօգ տըր, մօսիէօ Ֆէրալ. սիզին պէօյլէ պիր լիսան գուլլանմագա հագգընըզ օլմատըզընը անլայամըյօրսընըզ. հաիզ օլտըղըմ նամ վէ սէրվէթին աթատան տէտէտէն գալմա պիր մէրաս օլտըզընը հիչ հաճէթտէ մուսատտազ վէ միւթէպէր քիաղըտլար իլէ տէ իսպաթ իտէպիլիրիմ. մօսիէօ Ֆէրալ իսէ, Ֆէրալ ֆամիլեասընըն սիսիլէնամէսինի իսպաթ իթմէյէ խայլը ղաշմէթ չէքէր զանն իտէրիմ.

—Սիզէ ղայէթ թաալի կէօրիւնմէք իճապ իտէն չու միւթալաաթըմա ճէվապ վէրմէք իւզրէ պէօյլէ եագըշըգըզ պիր լիսան գուլլանմանըզ՝ պէնի չիւտէթլի պիր թէսպիր իթթիխազընա սէվգ իտէպիլիր. պու թէսպիր հէր իքիմիզի տէ տէրին պիր ուչուրըմա տիւշիւրէճէյինի պիլիրիմ. Լաքին էմին օլընըզ, պէն տիւնեատա հիչ պիր շէյ էօնիւնտէ րիւճաթ իթմէմ.

Սալվատօր. - Պու կիպի թէհտիտլէր հէման տաիմա ալչագլարըն լիսանը միւտաֆաասը տըր.

Սէրվիննի. — Լաքին, մօսիէօ . . . .

Սալվատօր. — (Սէրվիննինին սէօզիւնիւ քէսէրէք.) Միւսաատէ իտինիզ տէ սէօզիւմիւ իքմալ իտէյիմ. Սիզին պանա բէք չօգ ֆէնալըգլար եափապիլէճէյինիզի թէսլիմ իտէրիմ. Լաքին պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիյիմ վէճհլէ, թէհտիտ տէնիլէն չէյ ալչագլարըն լիսանը միւտաֆաասը տըր. պէն սիզին թապիաթ վէ ախլագընըզը չօգտան պէրի թագտիր իթմիշ օլտըզըմտան, պէօյլէ պիր լիսանը գուլլանմագ իսթէմէյէճէյինիզէ էմին իմ. Պունտան պաշգա, արամըզտա պիր միւճատէլէ տախի զուհուրա կէլսէ, սիզ մուհագգագ սուրէթտէ մաղլուպ օլուրսընըզ. զիրա միւհթէրէմ սըր Լէմպթընա պիր սէօզ սէօյլէյէճէք օլսամ, սիզի քէնտիսինէ րապթ իտէն ֆամիլեա պաղլարընըն պէրապէր պու էվտէն քէմալը րէզալէթլէ գօվուլուրսընըզ.

— Եանըլըյօրսընըզ, մօսիէօ, սըր Լէմպթըն վէ զէվճէմ պէնիմ քի՛մ օլտըզըմը պիլիրլէր. վէլիւ նիյմէթիմ օլան օ ալիճէնապ ատամը ալտաթմագլըզըմը միւրատ իթմէտիյինտէն տօլայը ձէնապը Հագգա թէշէքքիւր իտէրիմ. Բօլ Ֆէրալըն բրանկատան գաչմըշ պէտպախթ Սէրվինի օլտըզընը վէ պու տէհշէթլի ուչուրըմա տիւշմէսինին սէպէպի Նէտէն իպարէթ իտուզինի պիլիրլէր.

Սէրվիննինին Սալվատօրա սէօյլէտիյի սէօզլէր մէրգումա պէօյլէ պիր թէաճճիւպի մուճիպ օլտու. Նէվիմա Սէրվիննինին եէտի իսթիյարընտա պուլընտըզընը հըսս իթմէքտէ իտի. Պունընլա պէրապէր, Լօրըն՝ Լիւսինին րէճալարընա իթթիպա իտէրէք պիր գաչ կիւն էվվէլ զուհուրա կէլէն վուգուաթը Սէրվիննիյէ սէօյլէմէյէճէյինի ումիտ իթմէքտէ իտի. պինաէն ալէյհ քէնտիսինի թէհտիտ իտէն թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալմագ իւզրէ լիսան վէ թավրընը թէպտիլ իթմէք լազըմ կէլէճէյինի անլայարագ, սալօնտա աչագը եօգարը պիր միւտտէթճիք կէզինտիքտէն սօնրա, Սէրվիննիյէ թէվէճճիւհլէ.

— Գուլլանտըզընըզ լիսան Նամուսքեար պիր ատամըն լի-

սանը տըր․ կէնճլիք պէլասը իլէ իլթիճեաայ իթմիշ օլտըղը-նըզ խամթալարտան տօլայը իզհարը թէէսսիւֆ իթմէքլէ պէ-րապէր, հէր տիւրլիւ վէսայիթի պիլ իթթիխազ, վագթըյլա բրանկա էլպիսէսինի կիյինմիշ օլտըղընըզը կէրէք ալէմէ վէ կէրէք քէնտինիզէ ունութտուրմագ իսթէյօրսընըզ. հարէքէթի վագըանըզը թահսին վէ թագտիր իտէրիմ. լաքին սէֆալէթ մէքթէպինտէ թէպտիլի ախլագ իթմիշ իսէնիզ, պիր չօգ խա-թալար իշլէտիքտէն սօնրա, էյլիյէ ավտէթ իտէն եալընըզ սի՞զ մի սինիզ տէյու զանն իտիյօրսընըզ։

Սէրվինեի. — Էկէր պէօյլէ պիր զէհապա վարմըշ ըսամ, Ալլահ պէլամը վէրսին․ անճագ, նէնմէյէ մուվաֆֆագ օ-լամատըղըմ պիր չահատէթի գալպ վէ մատամ տը Բուրրիէ-րին մահզունիյէթի հալի՝ Սալվատօր վէ Տիւշմէնին հէնուզ ըս-լահը նէֆս իթմէմիշ օլտըղլարընը զանն իթտիրիյօր։

— Տիւշմէն էօլմիւշ տիւր, մօսիէօ. պանա կէլինճէ, զիհ-նինիզտէ էանա պիր շիւպհէ պըրագմամագ իչին, շիմտիյէ գա-տար կէչիրմիշ օլտըղըմ էօմրիւ պիւթիւն թէֆէրրուաթ վէ թավսիլաթըյլա պէրապէր սիզէ նագլ իտէճէյիմ. պու հի-քեայէ հագգըմտաքի շիւպհէլէրինիզի իզալէյէ քիֆայէթ իտէ-ճէք տիր զանն իտէրիմ. պու հիքեայէյի տինլէմէք իսթէ՞ր մի սինիզ։

Սէրվինեի՝ իլթիքեաայ իթտիյի խամթալարը բաքա չըգար-մագ իչուն Սալվատօրըն աէրմիյան իտէճէյի էսպապը անլա-մագ մէրագընտա պուլունտըղընտան, թաստիգի հալի պիր պաշ իշարէթի վէրտի։

Սալվատօր էսէֆամիզ պիր թավր քէսպ իթտիքտէն վէ քէնտիսինի ազաճըգ թօբլատըգտան սօնրա, տօգթէօր Մա-թէօյա նագլ իթմիշ օլտըղը հիքեայէյէ միւշապիհ պիր հի-քեայէ նագլ իթտի վէ պատէհու իլավէթէն.

— Շիմտի, մօսիէօ Սէրվինեի, պունճա միսալլարտան կէօ-րիւյօրսընըզ քի, պէօյլէ խամթալար իշլէտիքտէն սօնրա, տօղ-րու եօլա կիրմէք հէնուզ մումքին տիր. — տէտի.

Սէրվինեի տօղրու վէ սատագաթլը պիր տէլիգանլը օլտը-ղընտան, Սալվատօրըն պէօյլէ մէհարէթ վէ ճիւրէթլէ եալան

սէօյլէյէպիլէճէյինէ ինթիմալ վէրէմէզ իտի. պինաէն ալէյհ մըսիէ տը Բուրրիէրին սէօզլէրինի տըգգաթլա տինլէտիքտէն սօնրա, էլինի անա ուզաթարագ․

— Սէօզիւնիւզէ ինանըըըմ, մօսիէօ տը Բուրրիէր, էվ-վէ՛թ, սէզիւնիւզէ ինանմագ իսթէրիմ. Չէվճէմին սաատէթի հալի՝ թէնէֆֆիւս իթտիյիմ հավա կիպի տէվամը հայաթըմ իչին մուգթէզի տիր. հալ պու քի մատամ տը Բուրրիէր պէտպախթ օլաճագ օլուրսա, քէնտիսինին տախի պէտպախթ օլաճաղընա հիչ շիւպհէմ եօգ տըր. — տէտի։

Սէրվինեի իլէ Սալվատօր արասընտա նէնիտէն իթիլաֆը էֆքեար հասըլ օլմըշ ըտը. Վագթ էբէյիճէ իլէրիլէմիշ օլուպ եաթմագ զէմանը տա կէլմիշ օլտըղընտան, իքիսի պիրլիքտէ այաղա գալգտըլար վէ պիր պիրինտէն այրըլտըլար։

Լիւսի՝ գօճասընըն օտասընա չէքիլմէզտէն էվվէլ քէնտի-սինի կէօրմէյէ կէլէճէյինէ էմին օլտըղընտան, հէնուզ եաթ-մամըշ վէ անըն վիւրուտինէ ինթիզարէն պիր քիթապ օգու-մագտա պուլունմըշ իտի. Նիհայէթ օտասընըն գաբուսը աչը-լարագ, Սալվատօր իչէրի կիրտի. Մէրգում զէվճէսինէ թէ-գարրուպ իտինճէ, Լիւսի.

— Պէն տէ սիզէ պէքլէյօրտըմ, մօսիէօ, լութֆէն պիր սանտալիէ ալըպ օթուրունըզ. — տէտի։

Սալվատօր ճէվապ վէրմէքսիզին պիր սանտալիէ ալըպ օ-թուրտը։

Օտա տէրունինտէ պիր միւտտէթճիք սիւքիւթ հիւքիւմ իթտիքտէն սօնրա, Լիւսի սէօզիւնիւ տէվամ իլէ.

— Սէօյլէյէճէք սէօզլէրիմի տինլէմէյէ վէ պիւթիւն նա-զարը տըգգաթընըզը պանա հասր իթմէյէ հազը՞ր մը սընըզ. — տէտի.

Սալվատօր. — Պէն քէնտիմի մագուր կէօսթէրմէք իչին պուրայա կէլմէտիմ, մատամ. զիրա պէօյլէ պիր թէճրիւպէ-տէ պուլունմագ պիհուտէ օլտըղընը պիլիրիմ. պէնի ուչուրըմա տօղրու սէվգ իտէն վուգուաթը հիքեայէ իթմէյէ կէլտիմ. Լաքին մատամ քի պանա պիր շէյ սէօյլէյէճէք սինիզ, սէօ-զիւնիւզիւն խիթամընա պէքլէյէպիլիրիմ։

Լիւսի. — Պէնի տինլէյինիզ, պիր գաչ կիւն էվվէլ պու օտատա զուհուրա կէլէն վագըայը աչըգ ֆաշ իտէճէյիմ մագամը թէհտիտատէ պէյան իտէրէք, պիր պիրիմիզտէն այրըլմամըզա րըզա կէօսթէրմէնիզէ սիզի իճպար իտէպիլիր իտիմ. պունտան տօլայը էմին սինիզ, տէյի՞լ մի.

Սալվատօր. — Էվվէ՛թ, մատամ, օ պապտէ հիչ շիւպհէմ եօգ տըր.

— Լաքին էմին օլունըզ, պէնիմ ֆիքրիմ էօյլէ տէյիլ տիր. պէնիմ հայաթըմ կէրէք ձէնապը Հագգ վէ կէրէք ինսանլար հուզուրընտա սիզին հայաթընըզա մէրպութ տըր. ձէնապը Հագգըն թագտիր իթմիշ օլտըղը րէվապըթը պու սուրէթլէ գաթ իթմէք էյի պիր շէյ տէյիլ տիր. պու ճիհէթլէ հէր նէ օլուրսա օլսուն, տահմա զէվճէնիզ գալաճաղըմ. էկէր իսթիգպալտէքի հարէքէթինիզ մազիտէքի հարէքէթինիզի ունութթուրմայաճագ օլուրսա, տիւնեա իւզէրինտէ չէքէճէյիմ իշքէնճէլէրտէն տօլայը սէմատա սիզտէն հիսապ իսթէյէճէյիմ.

— Ա՛հ, մատամ, պու կիպի ֆէնա տիւշիւնճէլէրի զիհնինիզտէն տէֆ իտինիզ. Պէն պիր թագըմ խայընանէ նասիհաթլարա գափըլարագ, մարքի տը Բուրվիլ օլտըղըմը վէ սիզին զէվճինիզ օլմագ շէրէֆինի հաիզ պուլունտըղըմը պիր միւտտէթ ճիք ունութտըմ. լաքին սէօզիւմէ իթիմատ իտինիզ, եիւրէյիմ սիզին թապիաթը ալիճէնապանէնիզի թագտիր իթմէքտէն տուր օլաճագ գատար ալչալմամըշ տըր.

— Էկէր սէօզիւնիւզ տօղրու իսէ, տահա պիր միւտտէթ պախթիյարանէ եաշայաճաղըմըզը ումիտ իտէպիլիրիզ. Պէն ֆէնա օլան շէյլէրի չապուգ ունուտուրըմ. պունտան պէօյլէ պու օտատա զուհուրա կէլէն վագըայը սիզէ իխթար իտէճէք հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէյէճէյիմ. լաքին Ալլահ աշգընա օլսուն, էկէր սիզի իւչ տէֆա թէշվիգ իտէն քիմսէլէր թարաֆընտան եէնիտէն թէշվիգ իտիլէճէք օլուրսանըզ, սիզի սէվէն վէ աղ վագթտան տիւնեայա պիր մասումճըղազ կէթիրէճէք օլան պիչարէ զէվճէնիզ իւզէրինէ պուչագ գալտըրմըշ օլտըղընըզը տէխաթըր իտինիզ....

Լիւսի պու սօն սէօզլէրի օ գատար տիլխրաշ պիր սէտա իլէ թէլաֆֆուզ իյլէտի քի, Սալվատօր ատէթա միւթէէսսիր վէ միւթէհէյյիճ օլտու.

Լիւսի անըն շու հէյէճանընը ֆարգ իթմէյէրէք, սէօզիւնիւ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Իշթէ սիզէ սէօյլէյէճէյիմ սէօզ պունտան իպարէթ տիր. չօգ կէչմէքսիզին փէտէր օլաճագսընըզ. պինաէն ալէյհ եալընըզ սիզին նամուս ու իթիպարընըզը մուհաֆազա իթմէյէ մէճպուր տէյիլ սինիզ. պու անտէն իթիպարէն ձէնապը Հագգըն սիզէ կէօնտէրտիյի մասումճըղազըն տախի նամուս ու շէրէֆինի մուհաֆազայա մէճպուր սընըզ. քէնտիսինէ լէքէսիզ պիր իսմ պըրագմաղա չալըշմալը սընըզ. պու խուսուսը ունութմայաճագսընըզ, տէյի՞լ մի։

Սալվատօր. — Խայըր, մատամ, ունութմայաճաղըմ, պու պապտէ սէօզիւմէ իթիմատ իտինիզ.

Պու սէօզի միւթէագըպ Սալվատօր օթուրտըղը սանտալիէտէն այաղա գալգտը, վէ զէվճէսինին եաթտագ օտասընտա եօգարը աշաղը կէզինմէյէ պաշլատը. Լիւսինին իֆատէլէրի նակեհանի իւզէրինէ ազաճըգ գարըշըգ օլան էֆքեարընը թօփլամաղա իհթիյաճ էլվէրմիշ իտի. նիհայէթ կէզինմէսինէ խիթամ վէրէրէք, եէնիտէն կէլիպ օթուրտը վէ շու եօլտա իֆատէյի մէրամա պաշլատը.

— Շիմտի իյֆա իտէճէք պիր վազիֆէմ գալտը. պու վազիֆէյի հէր հալտէ իյֆա իթմէք իսթէրիմ. Թապիէն պաղը էվսաֆը հաիզ օլտըղըմը պէյան իթմէքտէն չէքինմէմ. լաքին պիր գուսուրըմ վար տըր քի, օ տա գումարա պէք զիյատէ մէյէլանըմ պուլունմասը տըր. պու գուսուր հաիզ օլտըղըմ էվսաֆըն պիւթիւն չաշաասընը սէօնտիւրտիւ. քէմալը մահճուպիյէթլէ պու իթիրաֆտա պուլունըյօրըմ, մատամ.

« Տիւնեատա հիչ պիր շէյ եօգ տուր քի, գումար գատար ինսանը էսիր իթսին. պիր գումարպազ միւնասէպաթը խարիճիյէսինտէ պուլունմազ պիր ատէմ տիր. լաքին գումար մասասընա օթուրուպ տա օյուն քեաղըտլարընը էլինէ ալըն-

ճա, գարըսընը, էվլաթընը, տօսթընը բիամիլէն ունուտուր վէ քէնտիսինի թալիին եէտի իխթիյարընա թէսլիմ իտէր. քէնտիսինէ վալիտէն էօլիւյօր, գարըն խասթա տըր, ֆիլանճա տօսթըն մուրուլտը տէսէնիզ, սէօզիւնիւզէ հիչ գուլագ ասմազ. Լաքին պիւթիւն օյուն պանգասընը գազանտըրաճագ պիր թէսաւիր կէօսթէրինիզ, շայէտ իթտիյի ագճէլէրի էլտէ իտէճէք պիր տօլապտան պահս իտինիզ, հէման գուլագլարընը տիքէր.

« Լաքին հէրսի պունտան իպարէթ տէյիլ տիր. պու արզուի շարիպինի խօշնուտ իտէճէք վասըթալար թիւքէնինճէ, անլէրի էլտէ իթմէք իւզրէ հայաթընը վէ հաթթա նամուսընը պիլէ թէհլիքէյէ գօր.

« Իշթէ պանա տա այնը հալ վագը օլտու. Մուամէլաթը թիւճճարիյէմտէն պաշըլարը սէպէպիլէ սէրվէթի մէվճուտէմին պիր գըսմընը շայէտ իթմիշ իտիմ. պանա գալան սէրվէթ էվվէլքի վազիյէթիմէ խալէլ վէրմէյէճէք տէրէճէտէ քիւլլիյէթլի իտի իսէ տէ, հէր նասըլսա կէճէ կիւնտիւզ աչըգ օլան գումարխանէլէրտէն պիրիսինէ տիւշտիւմ.

« Ալթուն վէ պանգա գաիմէլէրի կէօզիւմիւն էօնիւնտէ սէլ կիպի ագըյօր տը. Քիւչիւք պիր մէպլաղ իլէ էվվէլճէ մուամէլաթը թիւճճարիյէտէ շայէտ իթմիշ օլտըղըմ ագճէյի թէքրար էլտէ իտէպիլէճէյիմի զանն իտէրտին քի պիր սէտա գուլագըմա ֆըսըլտատը. պէն տէ պու սէտայը տինլէտիմ վէ գումարա պաշլատըմ.

« Շէյթան պու եա՛, պիր մուվաֆֆագիյէթսիզլիքլէ ուչուրումըն քէնարընտա տուրմագլըղըմը խիթէմէյէրէք, իւք տէֆա գազանտըրտը. պունըն իւզէրինէ կէօզլէրիմ գամաշարագ, եէնիտէն օյնատըմ վէ հէր տէֆասընտա տախի գազանտըմ. Լաքին պախթըմ պէօյլէ տաիմա եավէր կիթմէտի. Հէր կիւն գումարխանէլէրէ կիտէր վէ գազանըրտ շայէտ իտէր իտիմ. Նիհայէթ չարխըմ պիւս պիւթիւն տէօնտիւ. գօյտըղըմ ագչէյի քիամիլէն շայէտ իտիյօր տըմ. պէօյլէճէ օլանճա վարիտաթըմ թիւքէնմէք իւզէրէ իտի. արթըգ նէ՛ եափաճաղըմը պիլմէյէրէք, ճուտըրտըմ եօլուն նիհայէթինէ գատար

կիթմէք իսթէտիմ. Լաքին հէր տագըգա իւմիտտէն մէյուսիյէթէ, մէյուսիյէթտէն իւմիտէ եուվարլանըր ըտըմ:»

Սալվատօր սօլուգ ալմագ իչուն պիր գաչ տագըգա տուրտու. Պու հայտուտ գօմէտեա օյնամագտա օ տէրէճէ մահիր իտի քի, եիւզիւնիւն ահվալը խարիճիյէսի՝ զէվճէսինին էնզարը տէհշէթինէ արզ իթտիյի թասվիրի իքմալ իթմէքտէ իտի. պէնզի աթմըշ, կէօզլէրի գըզարմըշ, սաչլարը տիքիլմիշ տուրմըշ վէ եիւզիւնտէ տէ վահշէթ էսէրի կէօրիւլմէքտէ պուլընմըշ իտի.

Լիւսի իսէ ընչգըրա ընչգըրա աղլամագտա իտի. Սալվատօր պիր գաչ տէֆալար էլինի ալնընա կէօթիւրտիւքտէն սօնրա, սէօզիւնիւ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Պիր կիւն պախթըմը պիր տէֆա տահա տէնէմէք իւզրէ գասամըտան ագճէ ալմագ իսթէտիմ իսէ տէ, գասամըն պօշալմըշ օլտըղընը կէօրտիւմ. Թամ պու սըրատա, պահս իթտիյիմ գումարխանէլէրտէն պիրիսինտէ թանըմըշ օլտըղըմ ատամլարտան պիրի պէնի պուլմաղա կէլտի վէ թասալաարըղը պիր իշի իճրա իթմէքտէ քէնտիսինէ մուավէնէթ իթմէքլիյիմի թէքլիֆ իյլէտի. Պու իշին նէտէն իպարէթ օլտըղընը սէօյլէմէյէ հաճէթ կէօրմէմ. Պու ատամ օ տէրէճէ պէլիղանէ սէօզլէր սէօյլէտի քի, քէնտիսինէ գարըլտըմ վէ թէքլիֆինի գապուլ իտէճէյիմի վաատ իթտիմ. Օնտան սօնրա վուգուա կէլէն ահվալի պիլտիյինիզ ճիհէթլէ, թէքրարընա հաճէթ կէօրմէմ:

« Շիմտի, ալէմէ արզ իթտիյիմ շաշգա վէ տէպտէպէյի աղլաթմագ գօրգուսընըն տախի գումարա օլան մէյէլանըմ գատար պու ճինայէթի իճրասընա պէնի մէճպուր իթմիշ օլտըղընը վէ սիզի չըլտըրասըյա սէվտիյիմ վէ հալը էսէֆիշթիմալիմի սիզէ աչմագա ճէսարէթ իտէմէտիյիմ իչին պու հարէքէթտէ պուլընմագա գարար վէրմիշ օլտըղըմը սէօյլէյէճէք օլուրսամ, ինանը՞ր մըսընըզ.

« Պու օտատա ճէրէյան իտէն վուգուաթտան սօնրա, արգատաշըմը կիտիպ պուլտում վէ քէնտիսի էֆքեարընը եալընըզ պաշընա իճրա իթմէք իսթէտիյինտէն, պու խանէ ճի-

վարընտան կիթմէսինի նասիհաթ իյլէտիմ մէ պէն տէ գօնայա կիթտիմ։ Օտամա չէքիլինճէ, պիւթիւն վիւճուտիմտէ պիր թէպէտտիւլ հասըլ օլտու. պիր գաչ կիւնլէր քեամիլէն տէրմանսըզլըգ իչինտէ գալտըմ. լաքին նիհայէթ քէնտիմի պուլարագ, իյլէտիյիմ խաթա իլէ տիւչար օլմըշ օլտըղըմ հալը էսէֆիչթիմալի քէմալը տէհչէթլէ տիւշիւնմէյէ պաշլատըմ,

«Շիմտի եէմին իտէրիմ քի պաշըմտաքի սաչլար պէյազլանընճայա գատար պիր տահա պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլունմայաճաղըմ,»

Լիւսի. – Սիզի ճիտտի պիր տըգգաթլա տինլէտիմ, մէ իֆատաթընըզը օ գատար հագիգի պուլտըմ քի, սէօզլէրինիզէ քեամիլէն իթիմատ իտէրիմ. պու իշտէ մուգավէմէթի զայըը գապիլ պիր արզույա մէ պիր թագըմ ֆէնա նասիհաթլարա գարըլմըշ օլտըղընըզա մէ պու ճինայէթի պէնիմ իչին իրթիքեապ իթմէյէ գատար մէրմիշ պուլընտըղընըզա ինանըըըմ. խուսուսըյլա չիմտի վէրտիյինիզ եէմինի թութաճաղընըզը իւմիտ իտէրիմ. լաքին պու պապտէ թէտապիրի միւէսսիրէ իթթիխազ իթմէք լիւզումը տէրքեար տըր. թէտապիրի մէզքիւրէ հէր նէ՛ տախի օլսա, անլէրի իճրա իթմէքտէն կէրի տուրմայաճաղընըզը իւմիտ իտէրիմ։

— Սէօյլէյինիզ, մատամ, հէր էմրինիզի իճրա իթմէյէ հազըրըմ. նէ՞ եափմագ լազըմ տըր։

— Էկէր սէօզլէրինիզի էյիճէ անլատըմ ըսա, սէրվէթի մէվճուտէնիզի քեամիլէն պաթըրմըշսընըզ տըր։

— Խա՛յըր, մատամ, համտօլսուն, պիւս պիւթիւն սէֆալէթ մէ զարուրէթէ կիրիֆթար օլմամըշըմ տըր. եալընըզ վարիտաթը սէնէվիյէմին պիր գըսմը չունըն պունըն էլինտէ տիր. հէման պիւթիւն էմլագըմ րէհինտէ տիր. լաքին ալաճագլըլարըմ իլէ հէնուզ թէսվիյէի տէյն իտէպիլիրիմ մէ պիր գաչ սէնէ թէսարրուֆլա եաշայարագ զարարըմը թամիր իտէպիլիրիմ.

— Բէք էյի. հէր չէյտէն էվվէլ պու իշլէրի թէսվիյէ իթմէք լազըմ տըր։ Պէն Լօրըն կէչէն կէճէ պուրատա զուհուրա կէլէն մուգուաթը հիչ քիմսէյէ սէօյլէմէյէճէյինտէն

էմին իմ. պէն տէ պու պապտէ սիզէ հիչ պիր թէքտիրտէ պուլունմայաճաղըմ. պինաէն ալէյհ պու անտէն իթիպարէն մուգուաթը մազիյէ իւզէրինէ գալըն պիր բէրտէ պըրագապիլիրիզ. պու բէրտէ հիչ պիր վագթ գալգմայաճագ տըր. զիրա պէն սիզէ ճան ու կէօնիւլտէն աֆվ իտիյօրըմ.

Սալվաթօր Լիւսինին պիր էլինի թութուպ քէնտի էլլէրի իչինտէ ըգտըգտան սօնրա, կէօզլէրինի սէմայա տօղրու գալտըրարագ, ֆէվգ էլ ատէ միւէսսիր պիր սէտա իլէ.

— Սէվկիլի՛ մէլէյիմ. – տէտի.

Լիւսի Սալվաթօրըն նէտամէթի վագըասընտան ֆէվգ էլ զայէ միւթէէսսիր օլարագ, սէօզիւնիւ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Միւթէպէր պիր իսմ իլէ պէրապէր բէտէրինիզին թէրք իթմիշ օլտըղը սէրվէթի տախի էվլատընըզա պըրագմագա մէճպուր օլտըղընըզը ունութմայընըզ. պունըն իչին իհթիյաթ մէ պասիրէթլէ տավրանմալը սընըզ. իթթիխազ իտէճէյինիզ գարար հէր նէ տախի օլսա, պէնիմ թարաֆըմտան տախի մուվաֆըգաթ կէօրէճէյինիզէ էմին օլապիլիրսինիզ. սէօզլէրիմին խուլասասը օլտըղընա չիւպհէ իթմէմէք իչին, պու անտէն իթիպարէն պիւթիւն սէրվէթիմի թահթը էմրինիզէ վազ իտէրիմ. վարիտաթը սէնէվիյէնիզի գուլլանընըզ, էմլագ մէ ագարաթընըզը րէհինտէն չըգարընըզ, ալաճագլըլարընըզըն պօրճընը էօտէյինիզ. էն էվվէլ եաբաճագ իշլէր պունլար տըր. սօնրա տա քէօյէ չէքիլիր մէ սէսսիզ սէտասըզ պիր էօմր կէչիրիրիզ. պիր գաչ սէնէլէր եա՛ Բուրրիէր սէյֆիյէսինտէ մէ եախօտ պաշգա պիր եէրտէ կէչիրմէքլիյիմիզ հէր հալտէ մուգթէզի տիր։

— Արզուլարընըզ թէմամիյլա իճրա օլունաճագ տըր, մատամ. էկէր իսթէրսէնիզ, եարընտան թէզի եօգ, Բուրրիէր սէյֆիյէսինէ ազիմէթ իտէրիզ.

— Բուրրիէր սէյֆիյէսինէ ազիմէթ իթմէք իւզրէ, եարըն պուրատան հարէքէթ իթմէք իսթէր իտիմ. լաքին պիր գաչ կիւն տահա Լօրըն եանընտա տուրմագ արզուսընտայըմ.

— Լաքին, մատամ, արզուլարընըզը իճրայա հազըր օլ-տուղումը իսպաթ իթմէք իսթէրիմ, պուրատան հէման հարէքէթ իթմէք իսթէրիմ. մատամ քի պէօյլէ մուրատ իտիյօրսընըզ, պիր գաչ կիւն գատար տահա պուրատա գալապիլիրսինիզ.

Սալվատոր չէհրէսինտէ պիր մուտտէթ տահա տօնուշտուգ-տան սօնրա, եաթագ օտասընտան չըգըփ, քէնտիսի իչուն հազըրլանմըշ օլան օտայա կիթթի.

Սէրվինէի չէհրէսինտէն հիչ պիր սըրր սագլամագ պիլ-մէտիյինտէն, մէրգումէ իլէ եալընըզ գալընճա, Սալվատոր նամըլը Թուլօն բրանկասընտա թանըմըշ օլտըղը Մարքի տը Բուրրիէր իլէ քէնտիսի արասընտա ճէրէյան իտէն ահվալ վէ վուգուաթը քամիլէն չէհրէսինէ նագլ իթթիքտէն սօնրա, չու եօլտա իլավէի մէգալ իյլէտի.

— Քէնտիսինի մուտաֆաա իթմէք իչին նագլ իթտիյի հիքեայէյէ էվվէլի էմրտէ ինանըրըմ. լաքին պիր գաչ տագը-գա էվվէլ խաթըրըմա կէլէն պիր քէյֆիյէթ պու պապտէ զիհնիմտէ պիր շիւպհէ հասըլ իյլէտի. պիր էյիճէ խաթըրըմ-տա տըր քի, Սալվատօրըն սաչլարը կիւզէլ գումրալ րէնկին-տէ իտի. Հալ պու քի շիմտի ապանօզ կիպի սիմ սիյահ տըր. պունըն ալթընտա հէր հալտէ պիր էսրար օլմալը տըր. պէն հէր թէհլիքէյի կէօզէ ալտըրարագ, պու էսրարը մէյտա-նա չըգարմագա չալըշաճագըմ։

Լօր գօճասընըն իֆատաթընը իշիտինճէ, ֆէվգ էլ ատէ հայրէթ վէ քետէրէ տուչար օլտը. Սալվատօրըն սէվապըգը ահվալի օ վագթա գատար քէնտիսինէ էհէմմիյէթսիզ կէօ-րինմիւշ օլան պիր թագըմ վուգուաթը պիրտէն պիրէ մէյ-տանը վուզուհէ չըգարմագտա իտի. Մարքի տը Բուրրիէրին Տապպագխանէ սօգագընտագի մէյխանէտէ պուլընմասը, տօգ-թէօր Մաթէօնըն կէօնտէրտիյի մէքթուպ, վէ էն սօնրա տա մէրգումէնին խըրսըզլըգ իչուն քէնտի խանէլէրինէ կիրմէսի Սէր-վինէնին սէօզլէրինի թէմամըյլա թաստիգ իթմէքտէ իտի։

Սէրվինէի՝ Լուսինին ֆէվգ էլ ատէ նէզաքէթի գալպ սա-հիպի օլտուղունը պիլտիյինտէն, վէ գօճասընըն սէվապըգը ահ-վալինի քէնտիսինէ պիլտիրէճէք օլուրլարսա, պու տէհշէթլի

տարպէյէ պէլքի տէ թէհամմուլ իտէմէյէճէյինի մուլահազա իթտիյինտէն, չէհրէսինէ խիթապէն.

— Շիմտիլիք պու չէյլէրի մատամ մարքիզէ պիլտիրմէ-մէլիյիզ. Մարքի տը Բուրրիէր վէ եա տահա տօղրուսը Սալ-վատոր զայէթ թէհլիքէլի պիր ատէմ տիր. իհթիմալ քի շիմ-տիյէ գատար բէք չօգ ճինայէթլէր իշլէմիշ տիր. պէնիմ թա-լիմ քէնտի էլինտէ իսէ, անըն թալիի տէ պէնիմ էլիմտէ տիր. համտ օլսուն, պէնիմ քէնտիմի մուտաֆաա իտէճէք գատար գուվվէթ վէ ճէսարէթիմ պուլընտըղընտան, քէն-տիսինտէն գօրգաճագ պիր շէյիմ եօգ տըր։

«Շիմտի պիզիմ իթթիխազ իտէճէյիմիզ թէտապիր շուն-տան իպարէթ տիր. Լուսինի գօճասընըն նէզտինէ ավտէթ իթմէքտէն մէն՛ իթմէլիյիզ. պիչարէ գատըն Սալվատօր կիպի պիր ալչագըն էլինտէ վագթընտան էվվէլ թօփրագա կիրէ-ճէք տիր. պիզ պուրատա կէրէք շախսընա վէ կէրէք սէրվէ-թինէ նազարէթ իտէպիլիրիզ.

«Մարքի տը Բուրրիէր պիր զէմանտան պէրու Բարիս վէ ճիվարլարընը ալթիւսթ իտէն խըրսըզլար չէթէսինին րէիսի վէ եախօտ րէիսլէրինտէն պիրի օլմալը տըր. էր եա կէճ մու-թահագգագ օլտըղը ճէզայա չարփըլաճագ տըր. Լուսի պու ֆուրթունանըն թէսիրինէ ուղրամամալը տըր. իշթէ պիզիմ մագսատը եէկեանէմիզ պու օլմալը տըր. էյէր Ալլահ մու-րատ իտէրսէ, պու մագսատա վասըլ օլապիլիրիզ.»

Սէրվինէի պու սէօզլէրի պիթիրինճէ, Լօր մէրգումէնին պօյնունա սարըլտը. կէնճ գատըն Լուսինին մէնաֆիինի գօճա-սընըն պու տէրէճէ կէրմի իլէ մուտաֆաա իթտիյինտէն տօ-լայը ֆէվգ էլ ատէ մէմնուն օլմուշ ըտը։

15

ՎԷՆՍԱՆ ՕՐՄԱՆԸ

Լիւսի՝ գօճասընըն իրթիքեապ խաէճէյի ճինայէթին գումար օյունընտան միւթէվէլլիտ պիր մուղայադաթան նէշէթ իթմիշ օլտըղընտան ֆէվգ էլ ատէ մէմնուն օլմուշ ըտը։

Իրթէսի սապահ Սալվատոր մէրգումէնին օտասընա կիթտի վէ անը թաաղիմքեարանէ պիր սուրէթտէ սէլամլատըգտան սօնրա, քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը նասիհաթլարըն քեաֆֆէսինի թութաճաղընը պէյան, վէ մուգավէլաթ մուհարրիրինին նէզտինտէ պուլունան իւչ եիւզ պին ֆրանքը պու պապտէ սարֆ իթմէսինէ մէէզունիյէթ վէրմէսինի րիճա իյլէտի։

Լիւսի տիք տիք Սալվատորըն կէօզլէրինէ պագարագ.

— Պէնի ալտաթմայօրսընըզ, տէյի՛լ մի, մարքի. – տէտի։

Սալվատոր ասլա ֆիւթուրընը պօզմայարագ.

— Ա՛հ, մատամ, պէօյլէ պիր ալչագլըգ իրթիքեապընա պէնի մուգթէտիր զանն իթմէյինիզ. պունընլա պէրապէր պու շիւպհէնիզտէն տօլայը չիրքեայէթէ հագգըմ եօգ տըր. – տէտի։

Խափիլի մէրգում պու սօն սէօզլէրի օլ գատար հէյէճանլը պիր սէտա իլէ սէօյլէմիշ իտիքի, Լիւսինին շիւպհէլէրի տէրհալ միւնտէֆի՛ օլտու։ Լաքին հիչ պիր ճէվապ վէրմէյիպ, քիւչիւք պիր եազը մասասընըն պաշընա կէչտիքտէն սօնրա, աթիտէքի պուսուլայը եազտը.

« Մօսիէօ Շարտօն.

« Պանա այիտ օլան իւչ եիւզ պին ֆրանգը թէմամըյլա զէվճիմ Մ. մարքի տը Բուրրիէրէ թէսլիմ իտինիզ։

« Պու պուսուլամ սիզէ մագպուզ սէնէտի խըտմէթինի կէօրէճէք տիր։ »

Պատէհու պու պուսուլայը Սալվատորա վէրէրէք.

— Մ. Շարտօն սիզի թանըտըղընտան, նէզտինտէ պուլունան իւչ եիւզ պին ֆրանքը պիլա միւշքիլաթ սիզէ թէսլիմ իտէճէք տիր. պու պարայը հիւմանի իսթիմալ իտինիզ, պիւթին պօրճլարընըզը թէմիզլէյինիզ, պու պարա ազ վագըթտան տիւնեայա կէթիրէճէյիմ մասումճըղազըն մաչի օլտըղընը ունութմայընըզ. – տէտի։

Սալվատոր Լիւսինին էլինի թութուպ պիր գաչ տէֆալար էօբտիւքտէն սօնրա, սըր Լէմպթընըն խանէսինտէն մուֆարագաթ վէ արապասընա րաքիպէն Բարիսէ մուվասէլէթ իյլէտի։

Իշ վիզիթասը Սիլվիայա մունհասըր օլտու։ Մէրգում Բրէնալէր օթէլինէ վասըլ օլուպ տա Սիլվիանըն տաիրէսինէ կիրինճէ, պիր թագըմ տէլիգանլըլարըն մէրգումէնին էթրաֆընը իհաթա իթմիշ օլտուգլարընը միւշահէտէ իյլէտի. պունլար միյանընտա կիյինմիշ օլտըղը էլպիսէնին ղարապէթի վէ թագընմըշ օլտըղը միւճէվհէրաթըն քէսրէթի իլէ էն զիյատէ կէօզէ չարփան էճնէպի պիր տէլիգանլը տահա պուլունըյօր ըտը։

Սալվատոր մաշուգասինէ էն զիյատէ ղայրէթ կէօսթէրէն պու էճնէպիյի տէրհալ թանըտը վէ խաֆիֆ պիր հարէքէթի հիտաէթքեարանէ ըգհարընտան քէնտիսինի ալամատը։ Սիլվիա էվվէլի էմրտէ պու հալէ տըգգաթ իթմէտի վէ ֆագաթ պիր ազ սօնրա աշըգլարընը պիրէր պիրէր եօլա գօյարագ, Սալվատոր իլէ պէրապէր եալընըզ գալտը։

Սալվատոր վէ Սիլվիա օ կիւնիւ միւնասիպ պիր գօնագ արամաղա պաշլատըլար. պու գօնագ մարքիզ տը Բօզէլլիյէ իգամէթկեահ խըտմէթինի կէօրէճէք իտի. Նիհայէթ պու գօնագը պուլտուլար վէ իրթէսի կիւնլէրի տէ անը սուրէթի միւքէլլէֆէտէ թէզյին վէ թէֆրիշ իթմէյէ հասր իթտիլէր. պունըն իչուն չօգ ագճէ լազըմ ըտը. Լաքին Սալվատոր՝ պօրճլարընը թէէտիյէ իթմէք իւզրէ զէվճէսինին մուգավէլաթ մուհարրիրինտէն ալմըշ օլտըղը իւչ եիւզ պին ֆրանգը պու ուղուրտա սարֆ իթմէքտէն կէրի տուրմատը։

Օ սըրալարտա Սալվաթօրըն ահվալը մալիյեսի չունաան իպարեթ իտի․ Եվվելճէ տէ սէօյլէմիշ օլտուղումուզ վեճհիլէ, Բարրիէր փամփլեթարընըն եմլաքը հեր սէնէ օթուզ պին ֆրանգտան զիյատէ պիր իրատ կէթիրիր իտի․ Լիւսիէնին ալմըշ օլտուղու իւչ եւզ պին ֆրանգ իլէ պիւթիւն պօրճլարընը թէէտիյէ իթմիշ օլտուղու, մէզքիւր օթուզ պին ֆրանգ քէնտի էլինէ կէչէր վէ եալընըզ սարրաֆ Տիւրանա իմզալամըշ օլտուղու պօլիչալարըն պէտէլի օլան աթզաան պին ֆրանգ պօրճու գալըր իտի․ Չու հալտէ Քօմանըն զամանրաա զայա իթմիշ օլտուղու աղճէլէր վէ քէնտիսինին քիւլլիյեթլի սարֆիյաթը իլէ պէրապէր, ահվալը մալիյեսի ֆիիլի սըրզալթա միւրաճաաթա լիւզում կէօստէրիսիյին կիւզէլ պիր եօլտա կեչինմեսինէ գիֆայեթ իտէր իտի․ Լակին Լիւսիէնին ահվալը մալիյեսի պու մերթեպէտէ տէյիլ իտի․ Սալվաթօրըն եկինէ թէսէլլի իթմիշ օլտուղու իւչ եւզ պին ֆրանք սէրվէթի մէվճուտիյեթին հէման եարըսընը թէշքիլ իթմէքտէ իտի․

Սալվաթօր պահճալըլարընը մէմնուն իթմիշ օլտուղընը միւսպիթ եվրագը մախսուսեյի թերթիպ իթտիքտէ, հէման սըր Լէմպէրթինըն սէյահաթինէ կիթտի վէ քէնտիսինէ թեվտի իթմիշ օլտուղու մէպլաղը հիւսնիւ խիթամը իթալիյեսի զեվճէսի Նազարինա իսպաթ իթմէք իւզրէ եվրագը մէզքիւրեյի մէրգումէյէ կէօսթէրտի․

Սըր Լէմպէրթին քէնտիսինի մութատ օլան նէզաքեթլէ գապուլ էյլէտի․ Լակին Սէրվիննի իլէ Լօր քէնտիսինէ օ տէրեճէ պարիտանէ պիր թավր կէօսթէրտիլէր քի, Սալվաթօր անլէրին պիլմէյէրէկ եափարը պիր պիրինէ թեվտի իթմիշ օլտուգլարընը տէրհալ անլատը վէ զեվճեսինէ պիր միւտտէթ տէնուշմարզտան սօնրա, հէման սէյահաթին մուֆարագաթ իյլէտի․

Լիւսի եազ մէվսիմինին կիւզէլ կիւնլէրինի սըր Լէմպէրթին սէյահաթինտէ կեչիրմէքտէ օլսուն, պիզ Սալվաթօր իլէ պէրապէր Բարիսէ ավտէթ իտէլիմ․

Սալվաթօր իլէ վիգօնթ տը Լիւսանըն պախթլարը պէք խավէր կիթմէքտէ իտի․ պու իքի հայտուտալար այթըն վէ

պանգա գաիմէլէրի իլէ հէր թարաֆլարընը տօլտուրմագտա իտիլէր․

Վիգօնթ տը Լիւսան պու գատար աղճէյի նէ՛ եափաճաղընը չաշըրարագ, մաշուգէսի օլան աքթրիսին խանէսինտէքի էշեա վէ ալաթլարը թէճտիտ իթտիրմիշ իտի․ Սալվաթօր իսէ քէնտի խանէսի իլէ Սիւլվիանըն խանէսինին մէսրըֆաթը քիւլլիյեսի իլէ պէրապէր սարրաֆ Տիւրանա վէ տիկէր ալաճագլըլարընա պօրճլու օլտուղու աղճէյի թէմամիյլէ էօտէմիշ իտի․

Սալվաթօր վէ Սիւլվիյա՝ հէման հէր կիւն վիգօնթ տը Լիւսան իլէ պէրապէր, միւքէլլէֆ պիր արապայա րաքիպէն Պուլօնեա օրմանընա կիտէրլէր իտի․ Մա մաֆիհ պիր կիւն Սիւլվիա Պուլօնեա օրմանընըն թօզլու եօլլարը քէնտիսինէ խօշ կէլմէմէքտէ օլտուղընը վէ ազաճըգ տա պաշգա եէրէ կիտէճէք օլուրլարսա պէք զիյատէ մէմնուն գալաճաղընը Սալվաթօրա պէյան իթտիքտէ, Սալվաթօր․

— Պուննան տահա գօլայ պիր շէյ օլամազ, մատամ, համտ օլսուն, Բարիսին Պուլօնեա օրմանընտան տահա կիւզէլ վէ տահա լաթիֆ եէրլէրի էքսիք տէյիլ տիր․ Մատամ քի Պուլօնեա օրմանընտան խօշլանմայօրսունըզ, պու կիւն տէ Վէնսան օրմանընա կիտէրիզ․ — տէտի․

Սիւլվիա․ — Պէք էյի, պու կիւն տէ Վէնսան օրմանընա կիտէլիմ․ էկեր օրասը տա իչիմէ կէլմէյեճէք օլուրսա, պաշգա եէրէ պագարըզ․

Սիւլվիա, Սալվաթօր վէ վիգօնթ տը Լիւսան պիր ֆայթօնա րաքիպէն, Վէնսան օրմանընա կիթտիլէր․ Հավա գայէթ կիւզէլ օլտուղընտան, մէզքիւր օրմանըն աղաճլըգլը եօլլարընտա պէք չօգ զեվք կէչիրմէքտէ իտի․

Սիւլվիա պու օրմանը պէք պէյէնտիկինտէն, հէման հէր սապահ թահսիս ալէմէթլէրի ըզհար իթմէքտէ իտի․

Էրթէսի կիւն գարանլըգ պիր եօլուն քէօշէսինտէ, արապանըն էօնիւնտէն եիւրիւմէքտէ օլան վէ տէրին պիր միւլահազայա տալմըշ կիպի կէօրիւնէն պիր ատէմի չիյնէմէմէք իչիւն, արապաճը արապայը տուրտուրմագա մէճպուր օլտու․

Արապաճըները սէտտար պու սաէմին միւլահազաթըսը խիթամ վէրտի. մէրգում քէնտիսինի թէհտիտ իտէն թէհլի-քէյի կէօրինճէ, հէման եօլուն պիր քէնարընա չէքիլտի վէ կէօզլէրի թէսատիւֆէն փայթօն իչինտէքի սաէմլերին իւզէ-րինէ ատֆ օլունտու.

Պունըն իւզէրինէ հէրիֆին պէնզի ուչտու վէ մարքիզ տը Րօզէյլի իլէ րուֆէգասը թարաֆընտան իշիտիլէպիլէճէք տէրէճէտէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ.

— Սիպիլա՛... Սիպիլա՛. — տէյու հայգըրտը.

Սալվաթոր թէաճճիւպլէ գալարագ վէ Սիպիլայա թէ-վէճճիւհ իտէրէք.

— Գու տաամ քի՛մ տիր, սիզէն նէ՛ իսթէյօր, քէն-տիսինի թանը՞ր մըսընըզ. — տէտի.

Սիպիլա նէ՛ եափաճաղընը շաշըրտըղը, վէ տէհշէթին-տէն մօս մօր քէսիլէրէք, արապաճըյա պագըյօրտու.

— Զավալլը, արապայը գօշտուր, պուրատան կիտէլիմ. — տէյու էմր իլէտի.

Սիպիլա քէնտիսինի մուրատ Պէրօյը թանըմըշ իտի.

Արապաճը Սիպիլանըն էմրինէ իթաաթ իտէրէք, պար-կիրլէրի քամչը չալտըղը գաճըյօրտու վէ փայթօն Վէնսան օրմանընըն աղաճլըղը եօլլարընտան պիրիսինէ սափարագ կիպի իլէրիլէմէյէ պաշլատը.

Սալվաթոր վէ Վիգօնթ տը Լիւսան Սիպիլանըն հարէքէթի գարիպէսինի հանկի սէպէպէ համլ իտէճէքլէրինի պիլմէտիք-լէրինտէն, պու պապտա իսթիֆհար քէյֆիյէթ իթթիխազընտա, մէրգումէ պիր իքի սէօզ իլէ իշի անլաթտը.

Սալվաթոր մէրագլը տիւշէրէք պաշընը արգատըն չէ-վիրտի վէ Սիպիլանըն գօրգուսը սաէմին փայթօնըն արգա-սընտան գօշմագտա օլտուղունու կէօրտի. մէրգում արապա-տան անճագ եիքիրմի ատըմ գատար ուզագ պուլունըյօր իտի. Հարէքէթի վագըաղ էֆքեարը նէտէն իպարէթ օլտուղու-նու կէօսթէրմէքտէ իտի. Պէրօ թէսատիւֆ իթթիֆաքը սաէմլէ-րին իսմ վէ մահալը իզահաթընը անլամագ արգուսընտա պու-լունըյօր իտի.

Վիգօնթ տը Լիւսան տախի Սալվաթոր կիպի արգասընա պագմըշ օլտուղընտան, այնը պիր սէտա իլէ.

— Լաքին պէն պու տաամը թանըյըմ. — տէտի.

Սալվաթոր. — Պէն տէ թանըրըմ, պու տաամ՝ մարքիզ տը Րօզէյլինի վուրտուգտան սօնրա վարիտ Սան-Ըրֆիւնիւն մէյխանէսինէ կիրտիկինիզ օլտուղունուզ հալտա տըր.

Վիգօնթ. — Հայ չէյթան ալսար իշ. լաքին պու տաամ թէհլիքէլի պիր քիմսէյէ պէնզէյօր. պիզիմ քիմ օլտուղումուզու պիլմէմէլի տիր.

Փայթօն պիր սիւրաթլը իլէրիլէմէքտէ իտի. Փագաթ Պէրօ քէրէ տէ մուշքիլաթ չէքմէքսիզին գօշմագտա տէվամ իթ-մէքտէ իտի.

Վիգօնթ տը Լիւսան մէրգում իլէ արապա արասընտա նէ՛ գատար մէսաֆէ պուլունտուղունու անլամագ իսթէյէ, տահ-մին արգասընտա պագտըղընտան.

— Զավալլը այագլարը տէմիր կիպի գավի իմիշ... ա-րապանըն պու գատար չապուգ իլէրիլէմէսինէ կէօրէ, ազ վագթտան գուվվէթի քէսիլէճէք իտի. — տէտի.

Սիպիլա էվվէլքի կիպի սաղլըն օլուպ, սըթթըղ հիտտէ-թինի համլ իտէմէյէրէք.

— Փագաթ պէնի պու տաամըն գուրթա՞րըլմայաճաղ մըսընըզ... ա՜հ, ճէսարէթիմ գատար գուվվէթիմ տէ պու-լունմալը իտի. — տէտի.

Վիգօնթ. — Արզու իթտիկինիզ շէյի մա էլ մէճպուրիյէ իճրա իտէր իտիք, սիզէ մարքիզ, փագաթ նէր մուսափի-րի օլտու պիլէ, պու արզունըզը իճրա իտէ-մէք իչին խայլը միւշքիլաթ վար տըր. զիրա հարէքէթիմիզի արապաճընըզ կէօրէճէք տիր.

Սալվաթոր. — Գու պապտա պէն պիր թէտպիր պուլ-տում, պագըսան ա՛, արապաճը.

Արապաճը. — Էֆէնտի՛մ.

Սալվաթոր. — Սէն մահիր պիր տէլիգանլըսըն, կիւճիւն գուվվէթին նէրէտէ տիր.

Արապաճը. — Օլտուգճա, էֆէնտիմ.

Սալվատոր . – Գամչընը էյիճէ գուլլանմայը պիլի՞ր մի-սին ․

Արապաճը . – Օնա չիւպհէ՞ մի վար . . . մատամ մար-քիզ պու պապաւէրի մէհարէթիմէ շահատէթ էտէպիլիր , է-ֆէնտիմ ․

Սալվատոր . – Բէք էյի , շու չարգընըն արապաճըըն արգասընտան գօշմասընա նիհայէթ վէրէճէք տէրէճէ մէհա-րէթլէ գամչընը գուլլանաճագ օլուրսան , սանա եիրմի պէշ նափօլէօն պախշիշ վար տըր . հա՛ պագայըմ՛, սէնի կէօրէյիմ՛, փագամ եափաճագ չէյինի պիլի՞ր միսին ․

Արապաճը . – Էվվէ՛թ , մօսիէօ մարքի , հարէքէթիմտէն մէմնուն օլաճագսընըզ ․

Վիգօնթ . –(Սալվատորա խիթապէն .) Լաքին պու ա-տամ նէ՞ եափաճագ , ազիզիմ մարքի ․

Սալվատոր . – Նէ՛ եափաճաղընը չիմտի կէօրիւրսիւն , գամչը ուսթա պիր արապաճընըն էլինտէ օլունճա , սիլահ կիպի իշ կէօրէպիլիր ․

Արապաճը հըսս խափիմէզ տէրէճէտէ արապայը եափաշ-լաթտը վէ պիր ազ սօնրա Պէրօ արապայըն եագլաշտը ․ Մէր-գում ֆայթօնտա պուլունանլարա հիչ պիր սէօզ սէօյլէմէյիփ , եալընըզ տըռս սըրա Սիվիլիյա հաստասէ պագըշլար աթֆ խըէրէք , արապանըն եանը սըրա եուրիւմէքտէ տէվամ կէօ-թէրտի ․

Արապաճը խէ ֆիքտուըրրը պօզմայարագ մինտաքիզ պիր ֆըրսաթ կէօզէթմէքտէ իտի ․ Նիհայէթ Պէրօնըն ատլըն պիր վագթինտան պիլ խաթիֆտէ , էլինտէքի գամչը իլէ եօլէ պիր աարպէ էնտիրտի քի , պիչարէ տէյիգանլըըն եուզինտէ գան բէնկինտէ պէօյիւք պիր եարա աչըլտը ․

Պէրօ գօրգուսընտան սար սարը քէսիլէրէք , պարմագ-լէրըն էօնիւնէ ալթըլմագ վէ արապայը տուրտուրմագ ա-մինէ տիւշտի . լաքին արապաճը մէգսուտըն պու հարէքէթի-նէ տէյանն պըրագմայարագ , գամչը տարպէլէրինի պիր գաչ տէֆա թէքրարլատը վէ պիչարէ Պէրօնըն պիր կէօզիւնիւ քէօրլէթտը ․

Պէրօ հըսս իֆտիլի տըրըլա տայանամայարագ , աճը աճը հայգըրմագա պաշլատը , եէրէ տէվրիլտի ․

Արապաճը հարէքէթի վագըասընըն նէթիճէսինտէն մէմ-նուն օլարագ , Սալվատորա խիթապէն .

— Իւզէրինտէն կէչէյի՞մ մի , պիւս պիւթիւն աճրէթ եօ-լունը պօզմալը՞ն մը . – տէտիքտէ , Սալվատոր .

— Խա՛յր , պու գատարը քիֆայէթ իտէր . – տէյու ճէ-վապ վէրտի ․

Պէրօնըն աճը աճը հայգըրմասը սէպէպիլէ , օրատա կէզինմէքտէ օլան ատէմլէրտէն պագըլարը մէրգումըն էթրա-ֆընա թօփլանտըլար ․

Սալվատոր օրատան սավուշմագ արզուսընտա պուլունտու-ղընտան , պու պապտէ Թալիմաթը Լագըմէյի արապաճըյա վէրտի վէ արապաճը տախի պարկիրլէրինի քէմալը շիտտէթ-լէ գամչըլայարագ , արապա պիր ազ սօնրա պիւս պիւթիւն կէօզտէն նիհան օլտու ․

Պէրօ տէհշէթլի պիր աղըր հըսս իթմէքտէ օլտուղընտան , ճիվարտա վագը պիր մէյխանէյէ նագլ օլունտու վէ պատէ-հու պիր թապիպ չաղըրըլտը . Թապիպ կէլինճէ , էվվէլա մէճրուհըն եարալարընը մուայէնէ իլէ վէ պատէհու եու-գինտէ աչըլմըշ օլան եարալար իւզէրինէ պիր եարա պագը սարտը ․

Պէրօ պիր ազ սօնրա քէնտիսինի էվէ ճէտէ պուլտուղըն-տան , պիր արապա կէթիրիլտի վէ էլան մալիւմ պէրա-պէր իգամէթ իթմէքտէ օլտուղը Գոնթրէսգարփ-Սէն-Միշէլ սօգագընտագի խանէսինէ նագլ իտիլտի ․

16

ՎԱԼԻՏԷ ՍԱՆ-ՐԸՖԻՆԻՆ ՄԷՅԽԱՆԷՍԻ

Յովսէփ Ներսէսեան

Գէօ մահիր պիր թապիպ թարաֆընտան պագըլարագ , միւտտէթի գալիլէ զարֆընտա քէսպի սըհհաթ էյլէտի վէ պալատա հիքեայէ օլունան վագըատան հէմէն իւչ պէշ կիւն սօնրա , եիւզինտէքի եարալար պիւս պիւթիւն գապուգ պաղլամըշ օլտուղունտան , քէնտիսինի արթըգ չըգաճագ հալ-տէ պուլտու ։ Լաքին արապաճընըն գամչըսըյլա կէօզլէրին-տէն պիրի պաթլամըշ օլտուղունա պէք զիյատէ թէէսսիւֆ իթ-մէքտէ իտի ։

Պիր սապահ , մէրգում Սիւլֆիանըն գօնաղընա կիթմէք իւզրէ էվվէլճէ իշթիրա իթմիշ օլտուղու էլպիսէլէրի կիյինիր վէ կիտիպ պիր արապա պուլմասընը վալիտէսինտէն րիճա էյլէ-տի ։

Վալիտէսի օղլունըն պէօյլէ ֆէվգ էլ ատէ օլարագ կի-յինմիշ օլտուղու էլպիսէլէրի կէօրինճէ , թէաճճիւպ էտէ գալա-րագ ։

— Նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն , օղլում , պու էլպիսէլէրինի հիչ կիյտիյին եօգ տուր . . . աճապա եինէ մարքիզին էվինէ՞ մի կի-տիյօրսըն . – տէտի ։

Գէօ . – Խայր , վալիտէճիյիմ , իճապ իտէճէք պիր թէ-շէպպիւսիւմ վար տըր , էյէր մուվաֆֆագ օլուրսամ , մէմլէ-քէթիմիզէ կիթմէք իւզրէ պիր գաչ կիւնէ գատար եօլա չը-գաճաղըզ զանն իտէրիմ ։

— Ֆիքրինի աչըգ սուրէթտէ պէյան իթմէյօրսըն , խա-յըր չօճուգ . Փագաթ սէօզիւնէ ինանըրըմ . սէնի ֆէվգ էլ ա-տէ սէվէն վալիտէնի էպէթթէ ալտաթմազսըն ։

Պու սէօզիւ միւթէագըպ , պէտպախթ գատընճըղազ օղ-

լու իչուն պիր արապա պուլմագ իւզրէ օտատան վէ մուախ-խարէն տէ խանէտէն տըշարը չըգտը ։

Գէօ վալիտէսինին գայպուպէթի էսնասընտա թուվալէ-թինի իքմալ էյլէտի ։ Օճագ եանընտա պուլընան քիւչիւք պիր այնէյէ պիր տէֆա տահա պագտըգտան սօնրա , շապգա-նը ալաճաղը սըրատա վալիտէսի իչէրի կիրտի , վէ արապայը սօգագտա պէքլէմէքտէ օլտուղունը խապէր վէրտի ։

Գէօ վալիտէսինի էօփտիւքտէն սօնրա , խանէտէն տըշա-րը չըգտը վէ սօգագտա պէքլէմէքտէ օլան արապայա պի-նիպ օլարագ , քէնտիսինի զապթիյէ նազարէթի խարիճիյէ-սինէ կէօթիւրմէլէրինի արապաճըյա էմր էյլէտի ։

Արապաճը պու էմրէ թէվֆիգան հարէքէթլէ հէմէն պէյ-կիրլէրինի գամչըլատը , վէ արապա պիր միւտտէթ քէմալը սիւրաթլէ եիւրիւտիւքտէն սօնրա , թէվագգուֆ էյլէտի ։ զապթիյէ նազարէթի խարիճիյէսինէ միւնթէհի օլան տար վէ գարանլըգ սօգագլարտան պիրինին էօնիւնտէ պուլունու-յօրլար իտի ։

Գէօ արապատան աշաղը յա էնտի վէ պիր խայլը տար վէ քիւչիւք եօլլարտան եիւրիւտիւքտէն սօնրա , Օրլօժ րըխ-թըմընտա վագի օլան վէ զապթիյէ խարիճիյէսինին գա-պուլարընտան պիրի օրատա պուլընտուղընտան , եիւքսէք տը-վարլար իլէ մուհաթ պիր հավլիյէ կիրտի . պու հավլինին սօլ թարաֆընտա մանզարայի խարիճիյէսի պէք տէհշէթլի օլան վէ փէնճէրէլէրինտէ գալըն տէմիր պարմագլըգլար պուլընան պիր պինա պուլունըյօր վէ պու պինանըն պիր հապսխանէ օլտուղու իլք նազարտա անլաշըլըյօր իտի ։

Մէրգում պու հավլիյի կէչտիքտէն սօնրա , տիկէր պիր հավլիյէ վասըլ օլտու . օրատա պիր թագըմ ատէմլէր , պօլիս խաֆիյէլէրի , հապսխանէ պէքճիլէրի վէ սաիրէ պուլունըյօր տըր . Գէօ եավաշ եավաշ պու ատէմլէրտէն պիրինէ եագ-լաշտը վէ պիր իֆատէտէ պուլունմագ իչուն քիմէ միւրաճա-աթ իթմէք լազըմ կէլէճէյինի սուալ իթտիքտէ , քէնտիսինէ գարանլըգ պիր քէմէրին ալթընտա վագը պիր գափու կէօս-թէրիլտի ։

Պէրօ մէզգիւր տաիրէյէ տօղրու իլէրիլէյիփ իչէրի կիր-
տի վէ զապթիյէ նազըրընըն պիր իֆատէսի պուլունմագ ար-
զուսունտա օլտուղունու պէյան իյլէտի , վէ չունքի պունտա մէրամ
անլաշըլտըղըն սօնրա , նիհայէթ պէքլիէ պիր օտայա կիր-
տիրիլտի . պու օտատա էշեա օլարագ ֆիլի պիր մէջլիս ի-
լէ մէֆրուշ պիր գաչ գանաբէտէն պաշգա պիր չէյ կէօրիւ-
լմէմէքտէ իտի · պու գանապէլէր իւզէրինտէ պէտչէհրէ ա-
տէմլէր օթուրմըշլար իտի . օտանըն պիր թարաֆընտա տա
քիւչիւք պիր եազը մասասը պուլունուպ , քէնտինէ էրէյինճէ
եաշլը պիր ատէմ օթուրմըշ իտի . Օտանըն տիվարլարը իւ-
զէրինտէ պիր խայլը րաֆլար վէ պու րաֆլար իւզէրինտէ տէ
քեաղըտլարլա տօլու մուգավվա գութուլար վար իտի ․

Պէրօ զապթիյէ իտարէխանէսինին թէնէֆֆիւս օտասըն-
տա պուլունույօր իտի . օրատա պիր գաչ տագիգա պէքլէ-
տիքտէն սօնրա , Պարիս զապթիյէսինին պու մուհիմ չուպէ-
սինին րիյասէթինտէ պուլունան զաթըն օտասընա կիրտիրիլ-
տի ․

Մէրգում Սիլվիանըն պիւթիւն էսրարընը պիլմէզ իսէ-
իսէ տէ , զապթիյէ նազարէթինէ պիր խըրսըզլըգ իֆշա իտէպի-
լէճէք գատար չէյ պիլիր իտի · պինաէն ալէյհ օրատա հէր
չէյի նագըլ իյլէտի ․

Զապթիյէ իտարէխանէսինտէն չըգընճա , Թէպտիլի գը-
յաֆէթ իթմիշ պիր խաֆիյէ մէմուրը քէնտիսինի թաագիպ
իթմէյէ պաշլատը . Պէրօ խանէսինէ կիտիփ էլպիսէսինի տէ-
յիշտիրտիքտէն սօնրա , վալիտէ Սան-Րըֆինիւն մէյխանէսինէ
մութէվէճճիհ օլտու ․

Մաւի պիր րըտէնկօթ վէ էսքի քէնարը պիր շապգա կի-
յինմիշ օլան պիր ատէմ տախի արգասը սըրա եիւրիւյօր ի-
տի ․

Պէրօ կիտէճէյի խանէյի պուլմագ իչիւն խայլը զահմէթ
չէքտի · Ժան-Բէն-Մօլէ , Վանտրի վէ տահա սաիր պիր չօգ
սօգագլարը եիւրիւտիւքտէն սօնրա , նիհայէթ Տապաղլանէ
սօգագընա վարըլ օլտու վէ վալիտէ Սան-Րըֆինիւն մէյխա-
նէսի քէնտինէ տուրտու ․

Օրթալըգ հէնուզ գարարմամըշ իտի ․ Պէրօ մէյխանէյէ
կիրտիյի զէման , վալիտէ Սան-Րըֆին տէզկեահը արգասըն-
տա պուլունան էսքի գօլթուգ սանտալեէսի իւզէրինտէ ու-
յուգլույօր իտի . ալիւֆթէլէր իսէ այրը այրը եէրլէրտէ պի-
րիքմիշ օլուպ , քիմիսի իչքի իչիյօր , քիմիսի սիկարա թիւթիւ-
րիւյօր վէ քիմիսի տէ քեաղըտ օյնայօր իտի . Եալընըզ պաղըր-
տան պիրիսի այրը պիր մասա էօնիւնտէ օթուրմըշ օլուպ , պա-
շընը արգայա տայամըշ վէ քէնտիսի տէ էֆքեարա տալմըշ իտի ․

Պէրօնըն արատըղը գըզ տա պու օլտըղընտան , հէման
մասայա եագլաշըր վէ պիր իսքէմլէ ալըպ օթուրտուգտան սօն-
րա , իքի գատէհ րագը կէթիրմէսինի ալիւֆթէլէրտէն պիրի-
սինէ էմր իյլէտի ․ գատըն հէման մաթլուպ օլան չէյի կէթիր-
տի վէ էսքի րէֆիգլէրինին եանընա ավտէթ իյլէտի ․

Պէրօ եանընտա օթուրմըշ օլտըղը գըզը խաֆիֆճէ սար-
սալայարագ .

— Ժօրմէթ , Ժօրմէթ , գալգ պագայըմ , սանա պիր
չէյ սէօյլէյէճէյիմ , — տէտի ․

Լաքին գըզ խըրլամագտան պաշգա պիր մուգապէլէտէ
պուլունմատը վէ իճրա իթտիյի հարէքէթտէն պաշընտաքի
թարագ ըւյըլըլարագ , սիյահ ու զուն սաչլարը օմուզլարընա
եայըլտը ․ Պիչարէ գըզճաղըզ քէօր սէրխօշ իտի ․

Պէրօ օ սըրատա ույանմըշ օլան վալիտէ Սան-Րըֆինիւն
եանընա եագլաշըր վէ գուլաղընա պիր իքի սէօզ ֆըսըլտա-
տըգտան սօնրա , էլինէ տէ իքի ատէտ պէշլիք ֆրանգլըգ սիք-
քէ եէրլէշտիրտի ․

Ագճէնին չագըրտըսը վալիտէ Սան-Րըֆինիւն ույուշըգ-
լըղընը տէֆ իթտի վէ ալէլ աճէլէ գօլթուգ սանտալիէսին-
տէն գալգարագ , Ժօրմէթի օտասընա կէօթիւրմէլէրինի ա-
լիւֆթէլէրէ էմր իյլէտի ․

Մէրգումէնին պու էմրի իճրա գըլընճէ , Պէրօյա խիթա-
պէն .

— Սիզ օտասընա կիթմէյէճէք միսինիզ , օղլում . — տէտի ․

Պէրօ . — Էյէր մուսաատէ իտէրսէնիզ , պիր գաչ տագի-
գա գատար օրատա գալաճաղըմ ․

— Սիզ ալէմ, պուրատա գալմանըզ պիզիմ իչին պէօ-յիւք պիր չէրէֆ տիր ։

Պէբօ. – (Պիր միւտտէթճիք սիւքիւթտէն սօնրա.) Պէնի թանը՞մատընըզ մը, մատամ։

— Սիզի պիր տէֆա տահա կէօրէճէք օլուրսամ, պու-նունլա իքի օլաճագ տըր ։

— Խա՛յր, իւչ օլաճագ տըր ։

— Ըանըլըյօրսընըզ, օղլում, պէն պիր տէֆա կէօրտիւ-յիւմ չէհրէյի պիր տահա ունութմամ։

— Ղալիպա եւզիւմտէքի եարալար պէնի թանըլմայա-ճագ հալէ կէթիրմիշլէր տիր. օ հալտէ ժանտարմալար, բօ-լիսլէր վէ խաֆիյէլէր էօնիւնտէն գօրգուսուզճա կէչէպիլի-րիմ։

— Յագալթ սիզ քի՞մ սինիզ։

— Պունտան պիր սէնէ էվվէլ քէնտիսինի թագիպ ի-տէնլէր թարաֆընտան թութուլաճագը սըրատա պիր թա-գըմ ճէսուր քիմսէլէրին պուրայա կիրտիրմիշ օլտըգլարը հայ-լագը խաթըրլա՞մայօրմըսընըզ։

— Էվվէ՛թ, խաթըրըմտա տըր, օ քիւլհանի էրքէք գը-յաֆէթինէ կիրմիշ պիր գատընը վուրտըգտան սօնրա ֆիրար իթտիյի սըրատա պուրայա կիրտիրիլտի, սօնրա խասթա եաթ-տը վէ ժօրժէթ տէ քէնտիսինի պագտը ։

— Իշթէ օ քիւլհանի պէն իտիմ։

— Սահի՞հ մի, կէօրիւնիւր քի պիր սէնէտէն պէրու պիր խայլը թէրագգը իթմիշ սինիզ տիր, զիրա ժօրժէթ սիզին նամուսլը պիր ատամ օլտըգընըզը ըսրար իթմէքտէն կէրի տուրմատը ։

Պէբօ. – (Կիւլիւմսէյէրէք.) Պէն օ վագթ հայվան կիպի պիր չէյ իտիմ։

— Էյ շի՞մտի . . . ։

— Շիմտի պիւս պիւթիւն թէպտիլի մէսլէք իյլէտիմ. պահս իթտիյինիզ գատընը վուրտըգտան սօնրա, Բարիսի թէրք իլէ քէնտի մէմլէքէթիմէ կիթտիմ. օրատա պիր թա-գըմ հայտուտլարա չաթարագ, բէք չօգ բարա գազանտըմ.

լաքին նիհայէթ օնլարտան այրըլմագա մէճպուր օլտըմ. զի-րա պիչարէլէր թէվգիֆ օլունտըլար ։

— Թէվգի՞ֆ մի օլունտըլար, իշթէ օ ֆէնա . . . լաքին սիզ նէ՞ եաբմագ իչին Բարիսէ կէլտինիզ։

— Արգատաշլարըմ թութուլընճա, մուախխարէն սիզէ նագլ իտէճէյիմ պիր վագըատան տօլայը եիւզիւմտէ թա-նըլմայաճագ հալէ կէլմիշ օլտըգընտան, գօրգուսըզճա Բա-րիսէ կէլէպիլէճէյիմի տիւշիւնտիւմ վէ սիզին մէյխանէ-նիզի տէ բէք չօգ տէֆալար խաթըրըմա կէթիրմիշ օլտըգըմ-տան . . . ։

— Աֆէրի՛ն, օղլում, աֆէրին, տիւնեատա էյիլիք իտէն ատամլարը ասլա ունութմամալը տըր. արզու իթտիյինիզ չէյ-լէրին քեաֆֆէսինի տէ պուրատա պուլապիլէճէքսինիզ։

Պէբօ վայիտէ Սան-Րըֆիւնիւն հիւսնիւ թէվէճճիւհինի պիւս պիւթիւն ճէլպ իթմէք իչուն, կէրէք քէնտիսինէ վէ կէ-րէք մէյխանէտէ պուլընան ալիւֆթէլէրէ պիրէր գատէհ րա-գը իքրամ իյլէտի. մէրգումին չու հարէքէթի քեմալը չէվգ ու մէսէրրէթլէ գապուլ օլունտը ։

Պէբօ իլէ վայիտէ Սան-Րըֆիւ արասընտա պու մուհավէ-րէ ճէրէյան իթտիյի սըրատա, մայիւմիւզ օլան Շարլ-լա-Պէլ-Դրավաթ, Կրան-Լուի, Գօրնէ-Թաք-Տիւր վէ տահա սաիր պիր գաչ խըրսըզլար վայիտէ Սան-Րըֆիւնիւն մէյխանէսինէ կիրմիշլէր վէ մէյխանէճի գատըն իլէ պիր գաչ քէլիմէ թէ-աթի իթտիքտէն սօնրա, մէյխանէյի իքիյէ այըրան պէօլմէ-նին էօթէ թարաֆընտաքի սալօնա չէքիլմիշլէր իտի ։

Վայիտէ Սան-Րըֆիւ Պէբօտան բէք խօշլանմըշ օլտըգըն-տան, մուհավէրէսինի տէվամ իտէրէք.

— Սիզի տօսթլարա թագտիմ իտէյի՞մ մի, իսթէ՞ր միսի-նիզ, քէնտիլէրինէ պիր գաչ օգգա րաքը իքրամ իտէրէք ճան-լարընը ալըրսընըզ. – տէտի ։

Պէբօ. – Թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ, քէնտիլէրինէ պիր իքի օգգա տէյիլ, պիր իքի ֆըչը րաքը իքրամ իթմէյէ հա-զըր ըմ։

Վայիտէ Սան-Րըֆիւ Պէբօնըն էլինտէն թութտը վէ իքիսի

պիրլիքտէ պէօլմէնին էօթէ թարաֆընտաքի սալայա կիրտի-լէր ·

Օրատա պուլընան խըրսըզլար ֆէվգ էլ ատէ մութէաճ-ճիպ օլտըգլարընտան, Կրան-Լուի նամ հայտուտ ·

— Պո՞ւ քիմ... աճապա՞ պիր ճասո՞ւս մը տըր · - տէյու պաղըրտը ·

Վալիտէ Սան-Րըֆիւ · -Սէսինի քէ՛ս, մուրտար սուֆլու, պէն սիզին արանըզա հիչ ճասուս կիրտիրի՞ր միյիմ ·

Կրան-Լուի · - Պէն լաթիֆէ տէյի սէօյլէտիմ, վալիտէճի-յիմ, Նի՞չին հիտտէթլէնիյօրսըն ·

Վալիտէ Սան-Րըֆիւ · - Շիմտի լաթիֆէնին վագթը տէ-յիլ... պու տէլիգանլը սիզէ տէօրթ օգգա բագը խըրսամ ի-տիյօր ·

Պու մուգատտէմէտէն սօնրա, մէյխանէճի գատըն՝ Պէ-բօյը իլք տէֆա քէնտի մէյխանէսինէ կէթիրէն վագըայը խի-թար վէ քէնտի էմնիյէթինի գազանմագ իչուն Պէբօնըն ույ-տուրուպ սէօյլէմիշ օլտըղը հիքեայէյի մուխթասարէն նագլ իյլէտի ·

Խըրսըզլար Պէբօնըն պիր ճինայէթլէ մութթէհիմ օլտը-ղընը վէ մէմլէքէթինտէ իշթիրաք իթմիշ օլտըղը խըրսըզլար չէթէսինին տաղըլմըշ օլտըղը իչուն Բարիսէ կէլմիշ պուլըն-տըղընը խապէր ալընճա, հէման մէրգումին էթրաֆընա թօբ-լանտըլար վէ պիրէր պիրէր էլինի սըգտըլար · պու սըրատա տէօրթ օգգա բագը տախի կէթիրիլմիշ օլտըղընտան, խըր-սըզլարըն չէվգ ու շատարէթի պիր ազ սօնրա սօն տէրէճէյի պուլտու վէ Պէբօ վալիտէ Սան-Րըֆինինին մէյխանէսինտէ թօբլանան խըրսըզլար ճէմիյէթինէ ըէսմէն ազա ինթիխապ ի-տիլտի ·

Վագթ էպէյճէ իլէրիլէմիշ օլտըղընտան, Պէբօ պու յէ-նի տօսթլարընը սէլամլատըգտան սօնրա, տօղրուճա Փօրժէ-թին օտասընա կիթտի · Պիր գաչ սաաթ էվվէլ պէտպախթ գըզճըղազըն պէյնինի գարըշտըրան բագը տուսանլարը ազար ազար տաղըլմըշ օլտըղընտան, Պէբօյը քէմալը նէզաքէթլէ գապուլ իյլէտի ·

Պէբօ էլինտէքի չամտանը օճաղըն իւզէրինէ գօյտըգտան սօնրա, ճէպինտէն պիր սիկարա չըգարըպ եագտը վէ պատէ-հու Փօրժէթին եաթմըշ օլտըղը գարեօլանըն պաշը ուճուն-տա օթուրտը ·

Պէբօ՝ քէնտիսինի թանըթմագ իչուն, պիր սէնէ էվվէլ մէյխանէտէ վուգուա կէլէն ահվալի խիթար իթմէյէ մէճ-պուր օլտու ։ Փօրժէթ՝ Պէբօնըն պիր սէնէ էվվէլ գայըրմըշ օլտըղը ատէմ օլտըղընա գանաաթ հասըլ իտինճէ ·

— Տէմէք քի շիմտի պուրայա իլթիճա իթմէյէ մէճպուր օլտընըզ, էօյլէ՞ մի · պու պապատէ ալա թէաճճիւպ իթմէմ, ինսան պիր տէֆա այագընը ճինայէթ եօլունա աթընճա, նի-հայէթինէ գատար եուրուիւպ կիթմէլի · - տէտի ·

Պէբօ · - Էօյլէ՞ մի զանն իտէրսինիզ ·

Փօրժէթ · - Պու սէօզիւմիւն հագըգաթընա պէն տախի պիր տէլ տէյի՞լ միյիմ ·

Պէբօ · - Եանըլըյօրսընըզ, Փօրժէթ, պէն զանն իտէրիմ քի, ինսան հէր զէման թարիգի իսթիգամէթէ ավտէթ իտէ-պիլիր · պէն սիզի կէրէք պու հալը տէհշէթիշթիմալտէն գուր-թարմագ վէ կէրէք խայըրլը պիր իշ եարմագ մագսատըլարըյ-լա պուրայա կէլտիմ · էկէր պէնի էլէ վէրմէյէճէյինիզի վատ իտէճէք օլուրսանըզ, պու իշին նէտէն իպարէթ օլտըղընը սի-զէ սէօյլէրիմ ·

Պէբօնըն սէօյլէտիյի սէօզլէր տօղրու իտի · վալիտէ Սան-Րըֆինինին մէյխանէսինէ կիրտիյի զէման, պիր սէնէ էվվէլ քէնտիսի հագգընտա խալիսանէ պիր իհթիմամ կէօսթէրմիշ օլան գատընը խաթըրլամըշ վէ անը պուլընտըղը հալը է-սէֆիշթիմալտէն հէր հալտէ գուրթարմայը գարարլաշտըրմըշ ըտը ·

Էվվէլճէ սէօյլէնիլտիյի վէճհլէ, Փօրժէթ՝ Պէբօյը ֆէվգ էլ ատէ սէվտիյինտէն, մէրգումըն թալէպ իթտիյի չէյլէրի թէմամըյլա իճրա իտէճէյինի վատ իյլէտի ·

Պէբօ՝ մէրգումէնին հիւսնիւ նիյէթինի թէճրիւպէ իթմէք իւզրէ, քէնտի զայպուպէթի էսնասընտա վալիտէ Սան-Րը-ֆինինին մէյխանէսինտէ ճէրէյան իտէճէք վուգուաթը քէն-

տուսունէ խապէր վէրմէսինի թէքլիֆ իյլէտի վէ իլավէթէն.

— Եէնի արգատաշլարըմըն պէնիմ հագգըմտա նէ՛ տիւշիւնտիւքլէրինի անլամագ իսթէրիմ. — տէտի.

Ժօրժէթ. — Պէնի ալտաթմայա գալգըշմագ պիհուտէտիր, պէն ֆիքրինիզին նէտէն իպարէթ օլտըղընը քէշֆ իթտիմ. պու մէյխանէտէ թօփլանան խըրսըզլարըն քեաֆֆէսինի տէ զապըթայա թէսլիմ իթմէք իսթէյօրսընըզ. Էկէր ֆիքրինիզ սահիհէն պէօյլէ իսէ, սիզէ խըտմէթ իթմէք իչին օլանճա իգթիտարըմը սարֆ իտէրիմ. Պու ատէմլէրէ ֆէնալըգ իթտիյիմտէն տօլայը քէնտիմի պախթիյար ատտ իտէճէյիմ.

Ժօրժէթ պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի սըրատա, էօյլէ պիր էսէրի հէյէճան կէօսթէրիյօր ըտը քի, Պէրօ անըն սէօզլէրինին հագիգի օլտըղընա վէ օ անտէն իթիպարէն քէնտիսինէ իթիմատ իտէպիլէճէյինէ գանաաթ հասըլ իյլէտի.

Շիմտի Պէրօնըն Սալվաթօր իլէ վիգօնթ տը Լիւսանտան ինթիգամ ալմագ իւզրէ, նասըլ օլուպ տա վայիտէ Սան-Րօֆիւնիւն մէյխանէսինէ կիթմէյէ գարար վէրմիշ օլտըղընը օգույանլարըմըզա հիքեայէ իտէլիմ.

Սիլվիա՝ Պէրօնըն քէնտի արապասընըն կէչմէսինի կէօրմէք իւզրէ պէքլէտիյի լօգանթանըն էօնիւնտէն կէչտիյի սըրատա, Սալվաթօրըն տախի քէնտիսի իլէ պիրլիքտէ պուլընտըղը օգույանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլմագ կէրէքտիր.

Պէրօ՝ Սալվաթօրը Վէնսան օրմանընտա կէօրիւնճէ, տէրհալ թանըմըշ ըտը. Օրատա զուհուրա կէլէն վագըատան սօնրա, օն պէշ կիւն գատար եաթաղընա մըխլանմըշ գալմըշ վէ հըսս իթտիյի աղըրլար թէէսիրիյլէ կէօզինէ ույգու կիրմէմիշ իտի. Պու ույգուսըզլըգ հալի տէվամ իթտիյի միւտտէթճէ, Սալվաթօրըն թասվիրի կէօզլէրի էօնիւնէ տիքիլիպ տուրուր ըտը. Նիհայէթ գուվվէի հաֆըզասը ույանըպ զիհնինտէ պիր նուր տօղտու. օ զէման Սիլվիանըն ֆայթօնընտա կէօրմիւշ օլտըղը իքի ատէմին՝ Սիլվիայը գուրտարան սօնրա ֆիրար իտէրքէն քէնտիսինի պիր խըրսըզլար մէյխանէսինէ կիրտիրմիշ օլան իքի հայտուտ օլտըղընը տէրխաթըր իյլէտի, վէ պի-

նաէն ալէյհ մէրգումանըն վայիտէ Սան-Րօֆիւնիւն մէյխանէսինտէ թօբլանա՝ խըրսըզլարըն րէիսլէրի օլտըգլարը նէթիճէսինէ վարտը.

Պէրօ վայիտէ Սան-Րօֆիւնիւն մէյխանէսինէ կիթտիյի սըրատա, էֆքեարը շունտան իպարէթ իտի. Օրատա թօբլանան խըրսըզլարըն էմնիյէթինի գազանմագ իչուն, կէրէք իրթիքեապ իթտիյի ճինայէթի վէ կէրէք քէնտիլէրինտէն կէօրմիւշ օլտըղը խըտմէթի քէնտիլէրինէ իխթար իթմէք լազըմ կէլէճէյինի անլամըշ վէ պու հայտուտլարտան ճիւմլէսի տէյիլ իսէ պիլէ պազըլարը րէիսլէրինին քիմլէր օլտըղընը պիլտիւքլէրինի թախմին իթտիյինտէն, չօգ կէչմէքսիզին անլէրտէն պիրի վասըթասըյլա մաթլուպ օլան մալիւմաթը ալապիլէճէյինի միւլահազա իթմիշ իտի.

Մէրգումըն հէմ հասէտ վէ հէմտէ խուսումէթ սահիգասըյլա ինթիգամ ալմագ էֆքեարընտա պուլընտըղը ատէմլէր՝ էվվէլ պէ էվվէլ թութըլաճագը խըրսըզլարըն սէօյլէյէճէքլէրի սէօզլէրին նէթիճէսի օլարագ մահվ օլաճագլար ըտը.

Իշթէ Պէրօնըն բլանը պունտան իպարէթ իտի. Մէրգում մագսատընըն հուսուլի իչուն օ տէրէճէ իհթիյաթ վէ մէհարէթլէ հարէքէթ իյլէտի քի, խըրսըզլար ճէմիյէթի արասընա կիրտիյինտէն պիր գաչ կիւն սօնրա, խըրսըզլար իչլէրինտէ պէօյլէ պիր թէէսիր հասըլ իթմէյէ պաշլատը. Պու սէֆիլլէր թէսավվուր իթտիքլէրի ճինայաթը քէնտիսինէ խապէր վէրմիյէլէր վէ պիր գաչ տէֆալար տախի քէնտիլէրինէ իշթիրաք իթմէսինի թէքլիֆ իթմիշլէր իտի. Լաքին Պէրօ անլէրին շիւպհէսինի տավէթ իթմէքսիզին թէքլիֆլէրինի րէտտ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ ըտը. Զաթէն խըրսըզլար պիր միւտտէթտէն պէրու թէշէպպիւսլէրինտէ մուվաֆֆագ օլամատըգլարընտան, պու պապտէ բէք տէ ըսրար կէօսթէրմէմիշլէր իտի. Հաթթա քէնտիլէրինտէն պազըլարը տա ֆիւլի սըրգաթը իրթիքեապ իտէրքէն թէվգիֆ օլունմըշլար ըտը. Լաքին բօլիս պունլարը էլէ կէչիրմէյէ Պէրօնըն իխպարաթը վասըտասը սայէսինտէ մուվաֆֆագ օլմըշ ըտը.

Պիր կիւն Կրան-Լուի Պէրօյա խիթապէն.

— Սէնին էլինի իշէ գարըշտըրմամալը հադդըն վար ըմըշ. պիզ շու սըրատա բէք չօգ ֆէլաքէթլէրէ ուղրար օլույօրըզ. — տէտի ։

Պէքօ. — Էվվէթ, տօսթըմ, սէնաաթըմըզըն խավաշ խավաշ հաալը խութմայա պաշլատըղընը կէօրիյօրըմ։

— Էն կիւզէլ իշլէր էլիմիզտէն կիտիյօր. լաքին հէբսի պու տէյիլ տիր. էն էյի արգատաշլարըմըզ իշ իւզէրինտէ թութուլույօրլար. արամըզտա պիր ճասուս պուլունտըղընտան էմին իմ։

— Էկէր արամըզտա սահիհէն պէօյլէ պիր քիմսէ վար ըսա, հէման իշինի պիթիրմէլիյիզ։

Կրան-Լուի. — (Տիշլէրինի կըճըրտաթարագ.) Օ ալչաղըն քի՛մ օլտըղընը պիլմիշ օլսայըտըք, շիմտիյէ գատար չօգտան իշինի պիթիրմիշ իտիք. լաքին հայտուտ՝ պիզի էլէ վէրէն քէնտիսի օլտըղընը սէօյլէմէյէճէք տիր։

Պէքօ. — Քի՛մ պիլիր... տիւնեատա պազըն պէօյլէ ղարիպ շէյլէր վուգուա կէլիր։

— Ատամ սէն տէ... խաֆիյէլէր, բօլիս մէմուրլարը, ղամմազլար, ճասուսլար հէր գօրգագ ատամլար տըր։ Կրան-Ռիշար, Ռուբէն պուրատա իքէն, իշլէր սըրասընտա իտի. պունլար ճէսուր ատամլար ըտը. լաքին արգատաշլար քէնտիլէրինտէն շիւբհայէթ իթմէյէ պաշլատըլար. զիրա պիզէ խաբէրտարլըգլարը իշլէրտէ էն պէօյիւք բայը քէնտիլէրինէ սագլարլար ըտը. պու շիւբհայէթէ տէ պիր չէյ տէնիլէմէզ. լաքին շիմտի պիւս պիւթիւն սէֆիլ գալտըգ. օնլար պուրատան այագլարընը քէսէր քէսմէզ, շանսըմըզ պիւս պիւթիւն տէօնտիւ։

Պէքօ՝ Կրան-Ռիշար, Ռուբէն իսիմլէրինի իլք տէֆա իշիթմէմէքտէ իտի. պու հայտուտլարըն ինթիգամ ալմագ իսթէտիկի էշխաս օլտըղընը հիսսը տէրունի քէնտիսինէ խապէր վէրմէքտէ իտի. լաքին արգատաշլարընըն շիւփհէսինի տավէթ իտէր գօրգուսըյլա, պունլարտան պահս իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի. իշթէ Կրան-Լուի օ սըրատա քէնտիսինէ պիր ֆըրսաթ հազըրլատըղընտան, ֆիւթուրսըզճա պիր չէհրէ իլէ.

— Լաքին մատամ քի պու ատամլար սիզէ պու գատար ֆաիտէլի տիրլէր, նէնիտէն սիզին արանըզտա կիրմէլէրինի նի՛չին ըճճա իթմէյէ կիթմէյօր սընըզ. էկէր քէնտիլէրինի կիւճէնտիրմէք կիպի պիր գապահաթտա պուլունմըշ իսանըզ, պու գապահաթընըզտան տօլայը աֆվ տիլէյէրէք իշին իչինտէն չըգապիլիրսինիզ։

— Սէօյլէմէք գօլայ ամմա, եաբմագ զօր. Կրան-Ռիշարըն վէ Ռուբէնին նէրէտէ պուլունտուգլարընը իշխիզտէն հիչ քիմսէ պիլմէյօր։

— Սահի՞հ մի։

— Էվվէթ, պունլար սօն տէրէճէ քիպիր ատամլար տըր. պիզէ ուշագլար նազարըյլա պագարլար ըտը. սօգագտա կէօրտիւքլէրինտէ, աշնալըգ իթմէզլէր իտի. վէլ հաալ քէնտիլէրինտէն շիւբհայէթ իտէճէք բէք չօգ սէպէպլէրիմիզ վար ըտը. լաքին պիզէ բարա գազանտըրըրլար ըտը. պուրասընը ի՛նքեար իտէմ։

Կրան-Լուինին սէօզլէրի՝ ինթիգամ ալմագ իսթէտիկի ատէմէրին վալիտէ Սան-Ռըֆինիւն մէյխանէսինտէ թօբլանան խըրսըզլար իլէ գաթլը մինասէպէթ իթմիշ օլտըգլարընը վէ պինաէն ալէյհ սէմթի մագսուտա վասըլ օլմագ բէք միւշքիլ օլաճաղընը Պէքօնըն նազարընտա իսպաթ իթմէքտէ իտի. մամաֆիհ մէրգում մուվաֆֆագ օլմագտան հէնուզ գաթը իւմիտ իթմէտի։

Կրան-Լուի պիր գաչ տագիգա սիւքիւթ իթտիքտէն սօնրա, Պէքօյա խիթապէն.

— Պէնի տի՛նլէ, արգատաշ, սէն ճէսուր պիր տէլիգանլը սըն, տէյի՛լ մի։

Պէքօ. — Աքսինի զա՛նն իթտիրէճէք պիր հարէքէթտէ պուլունմատըմ զա՛նն իտէրիմ։

— Բէք էյի, էկէր իսթէրսէն, սէն, Շարլ-լա-Պէլ-Գրավալ վէ պէն կիւզէլ պիր իշ խաբապիլիրիզ. էտնա պիր թէհլիքէ գօրգուսը օլմագսըզըն, պու իշ պիզէ բէք չօգ բարա գազանտըրաճագ տըր։

— Սէօյլէ պագայըմ, իշ նէտէ՛ն իպարէթ տիր։

— Վայլոտէ Սան-Րօքի զէնկին պիր գարը տըր . պու-րատա պուլունան խըրսըզլար քէլէրիր պիր շէյ էլէ կէչիրէճէք օլուրլարսա , օնու տէրհալ սաթըն ալըր . պու մէյխանէտէ կիւզէլ պիր խըրսըզլըգ եափըլապիլիր ։

— Շիւպհէ եօգ . . . լաքին նա՞սըլ եափմալը . վայլոտէ Սան-Րօքի տայիմա իհթիյաթլը տավրանըր ։

— Սէնին նէյէ՞ լազըմ , պէն հէր շէյի տիւշիւնմիւշիւմ տիւր ։

— Էօյլէ իսէ ֆիքրինի իզհար էթ , պու պապատէքի բըլանըն նէտէն իպարէթ օլտուղունը հէր հալտէ անլամագլըղըմ լազըմ տըր ։

Կրան-Լուի՝ Պէքօնըն էլինտէն թութտու վէ մէյխանէնին արգասընտաքի քիւչիւք հավլինին նիհայէթինտէ պուլունան թաշ թէքնէնին եանընա կէօթիւրտիւ , վէ մէրգումըն մուավէնէթիյլէ անը եէրինտէն գալտըրտըգտան սօնրա , մէյտանա չըգան պօտուրումը կէօսթէրէրէք , պու պօտուրումըն նէ՛ խըտմէթ կէօրտիւյիւնիւ իզհար իյլէտի . պատէհու քէնտիսի իլէ Շարլ-լա-Պէլ-Դրավալթըն հէր տիւրլիւ ալաթը լազըմէ իլէ պէրապէր իրթէսի կիճէսի պու պօտուրումտա սագլանաճագլարընը վէ մէյխանէնին տիկէր միւշթէրիլէրի չէքիլինճէ , Պէքօնըն մուավէնէթիյլէ պօտուրումտան չըգաճագլարընը վէ օ հալտէ վայլոտէ Սան-Րօքինին կէրէք ալթունլարընը վէ կէրէք միւճէվհէրլէրինի աշըրմագ գօլայ օլաճաղընը պէյան իյլէտի ։

Պէքօ մուվաֆֆագիյէթի մուհագգագ օլան պու թէշէպպիւսէ իշթիրագ իթմէյի րէտտ իտէմէզ իտի . պինաէն ալէյհ Կրան-Լուինին արզ իթտիյի թէքլիֆի գապուլ իյլէտի ։

Կրան-Լուի՝ Շարլ-լա-Պէլ-Դրավալթա իշի խապէր վէրմէք իւզրէ մէյխանէտէն տըշարը չըգընճա , Պէքօ Ժօրժէթին օտասընա չըգտը , վէ տէրհալ կիյինիպ քէնտի խանէսինէ կիթմէսինի էմր , վէ իքի իւչ կիւնէ գատար քէնտիսի տէ կէլէճէյինի վաատ իյլէտի ։

Ժօրժէթ էտնա մէրթէպէ էսէրի մուխալէֆէթ կէօսթէրմէքսիզին Պէքօնըն էվամիրինի իճրա իթմէյէ ալըշգըն օլտուղընտան , մէրգումըն էմրինէ տէ իթաաթ կէօսթէրտի ։

Ժօրժէթ մուֆարագաթ իտէր իթմէզ , Պէքօ՝ վայլոտէ Սան-Րօքինին մէյխանէսինտէն տըշարը չըգտը վէ ծէվրը րըխթըմը իւզէրինտէ իքի թէքէրլէքլի պիր արապա պուլարագ , հէման զապթիյէ նազըրընըն գօնաղընա կիթտի վէ թէմամըյլա իֆատէի հալ իյլէտի ։

Զապթիյէ նազըրը Պէքօնըն իֆատէսինի քէմալը տըգգաթլա տինլէտիքտէն սօնրա .

— Բէք էյի , օղլում , սիզտէն մէմնուն ըմ , պէյան իթտիյինիզ թէտապիրլէր իթթիխազ օլունաճագ տըր . իւմիտ իթտիյիմ վէճհլէ , թէտապիրի մէզքիւրէ նաիլի մուվաֆֆագիյէթ օլաճագ օլուրսա , օ հայտուտլարըն պագըյէսինի տէ էլէ կէչիրէճէյիզ . լաքին րէխոլէրի՞ . . . Կրան-Րիշար իլէ Րիւբէն նէ՞րէտէ գալտը . . . մարիֆէթ անլէրի էլէ կէչիրմէքտէտիր ։

Պէքօ . – Անլէրի տէ էլէ կէչիրիրիզ , էֆէնտիմ , մէրագ իթմէյինիզ , պունլար պէնիմ բէնչէի ինթիգամըմտան գուրթուլամազլար ։

— Գապիլ տիր , լաքին պու խուսուս ազաճըգ միւշքիլ օլաճագ տըր զաննիտէրիմ . չիմտիյէ գատար թէվգըֆ իթմիշ օլտուղըմըզ խըրսըզլար պու պապտա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյօրլար . զիրա պունլար էվվէլճէ սիզին խապէր վէրտիյինիզ շէյլէրտէն պաշգա պիր շէյ պիլմէյօրլար ։

— Էվվէլա պու հայտուտլարը թութալըմ , սօնրա տա րէիսլէրի իլէ մէշղուլ օլուրըզ . պունլարը պիր տէֆա թագիպպէ պաշլայաճագ օլուրսամ , չօգ վագթ կէչմէքսիզին էլէ կէչիրէճէյիմի վաատ իտէպիլիրիմ ։

Պէքօ պիլա թէրէտտիւտ պէօյլէ պիր վատտա պուլունապիլիր իտի . զիրա մարքիզ տը Րօզէլլինին մահալը իգամէթինի խապէր ալընճա , ինթիգամ ալմագ էֆքեարընտա պուլունտուղը իքի քիշինին տախի մահալը իգամէթլէրինի պուլապիլէճէյինէ գանաաթ հասըլ իյլէմիշ իտի ։

Իրթէսի կէճէսի սաաթ տէօրտէ վարընճա , Տապպաղխանէ սօգագը պիր թագըմ զապթիյէ նէֆէրլէրի , պէլէտիյէ չավուշլարը վէ բօլիս մէմուրլարը իլէ տօլտու . վայլոտէ Սան-

Րըֆինիին մէյխանէսինին գաբուլարը էօնինտէ պիրէր նէօ-պէթճի վազ խըլընտը։

Պու թէտպիր իթթիխազ խըլընտըգտան սօնրա, բօլիս գօմիսէրի օլտըղը պէլինտէքի ալէամէթի ֆարիգասընտան անլաշըլան պիր ատէմ գաբույա եագլաշտը վէ մահալլէնին պիւթիւն սէքէնէսինի ույանտըրաճագ տէրէճէտէ շիտտէթլէ գաբույը վուրտուգտան սօնրա. «Գանուն նամընա, աչընըզ» տէյու հայգըրտը։

Վալիտէ Սան-Րըֆինիին մէյխանէսինտէ էվվէլքի սուքիւնէթ տէվամ խըլընտը. բօլիս գօմիսէրի էվվէլքի խիթաբընը թէքրարլամայա մէճպուր օլուպ, պու տէֆա գաբույը ճէպրէն գըրտըրաճաղընը տա մագամը թէհտիտտէ պէյան խըլտը. պունըն իւզէրինէ գաբունըն սուրկիւսիւ հարէքէթ իտէրէք, գաբու աչըլտը վէ վալիտէ Սան-Րըֆիւ պիր կէճէլիք էլպիսէսի կիյինմիշ վէ էլինտէ տէ քիւլլի պիր շամտան թութմուշ օլտըղը հալտէ, նիւմայան օլտու։

Մէրգումէ՝ գաբունըն խարիճինտէ տուրմագտա օլան բօլիս մէմուրլարընը կէօրիւնճէ, տէհշէթինտէն թիթրէյէրէք վէ ֆագաթ թէթիքլինի պօզմայարագ.

— Նամուսլու ատէմլէրի պէօյլէ ույգունսըզ գալտըրմագ մուվաֆըգը ինսանիյէթ մի տիր. վալիտէ Սան-Րըֆինիին խանէսի շիւպհէլի պիր եէր օլմատըղը հէր քէսճէ մուսէլլէմ տիր. -տէտի։

Բօլիս գօմիսէրի բօլիս մէմուրլարընտան պիրիսինէ թէվէճճիւհլէ «Պու գատընը նազարէթ ալթընա» տէտիքտէն սօնրա, մէյխանէճի գատընը ճէվապ վէրմէքսիզին, պէրապէրինտէքի մէմուրլար իլէ պէրապէր տիւքքեանա կիրտի վէ մէյխանէյի իքի գըսմա այըրան պէօլմէնին տիւքէր թարաֆընտաքի սալոյա վասըլ օլտու։ Եալընըզ իքի պէլէտիյէ չավուշու սօգագտա գալտըլար։

Վալիտէ Սան-Րըֆինիին նազարէթինէ մէմուր օլան բօլիս, մէրգումէյէ խիթաբէն.

— Էյ, վալիտէ՛, պէօյլէ պիր գիյաֆէթտէ պէքլէմէզ իտին ա՛... կէճէ եարըսընտա թութուլուպ տէլիյէ կիտմէք տօղ-

րուսը խօշա կիտէճէք պիր շէյ տէյիլ տիր. -տէտի։

Վալիտէ Սան-Րըֆիւ քէնտիսինճէ մէճհուլ օլմայան պու սէտայը իշիտինճէ, շամտանը տէսթկեահ իւզէրինտէն ալտը վէ բօլիս մէմուրընըն եիւզիւնէ եագլաշտըրարագ.

— Վա՛յ, սէ՞ն մի սին, Ֆանֆան-լա-Կըրնույլ, տէմէք քի շիմտի զապթիյէ մէմուրիյէթինէ կիրտին, էօյլէ՞ մի։

Բօլիս. - Նէ՞ եափայըմ, վալիտէ, ինսան ճանընը պէսլէմէք իչին հէր հալտէ պիր իշ կէօրմէյէ մէճպուր տըր. Ֆագաթ էվվէլա սէնի պաղլամաղա մէճպուր պուլընտըղըմտան տօլայը բէք զիյատէ թէէսսիւֆ իտէրիմ։

— Պէնի տինլէ, Ֆանֆան, օն պին ֆրանգ գազանմագ իսթէ՞ր միսին։

— Հա՛յ հա՛յ։

— Էօյլէ իսէ պէնի պուրատան սալը վէր, սանա պանգա գաիմէլէրինտէն իպարէթ օլարագ օն պին ֆրանգ վէրէյիմ։

— Մումքինսիզ տիր, վալիտէ։

— Իշթէ գաիմէլէր։

Վալիտէ Սան-Րըֆիւ գօյնունտան պիր բաքէթ պանգա գաիմէսի չըգարտը վէ բօլիս մէմուրընըն ավուճընա գօյտու։

Ֆանֆան-լա-Կըրնույլ գաիմէ բաքէթինի կէօրիւնճէ, վալիտէ Սան-Րըֆինիին թէքլիֆինի րէտտ իտէմէտի վէ պիրէր պիրէր սայտըգտան վէ տըգգաթլա մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա, ճէպինէ գօյտու։

Վալիտէ Սան-Րըֆիւ գօլթուգ սանտալիէսի իւզէրինտէ գալմըշ օլան էսքի պիր քիւրքիւ սըրթընա կէչիրտի, վէ բօլիս մէմուրընա պէքլէտի. Ֆանֆան-լա-Կըրնույլ մէյխանէնին գաբուսընը եավաշճաճըգ աչտը վէ մէյխանէճի գատըն իլէ պէրապէր տըշարը չըգտըլար իսէ, մէմուրիյէթի մախսուսէսինի մուլին օլան քեաղըտը խարիճտէքի պէլէտիյէ չավուշլարընա կէօսթէրմէքտէն պաշգա պիր շէյէ միւհթաճ օլմատը։

Ֆանֆան-լա-Կըրնույլ վէ վալիտէ Սան-Րըֆիւ խայլը միւտտէթ եիւրիւտիւքտէն սօնրա, Տապպաղխանէ սօգաղընտան էբէյլինճէ ուզագլաշմըշ օլտըգլարընը կէօրիւնճէ տուրտըլար,

վէ նէքարիկէրինէ գարշը պիր խայլը թէմէննիյաթտա պուլունտըգտան սօնրա , պիր պիրինտէն այըրըլըրլար ։

Եօգարըտա սէօյլէտիչ օլտըղըմըզ վէճհլէ , բօլիս գօմիսէրի պէրապէրինտէքի մէմուրլար իլէ պէրապէր , մէյխանէյի իքի գըսմա այըրան պէօլմէնին տիկէր թարաֆընտաքի սալօյա կիրմիշ վէ ֆագաթ օրատա հիչ քիմսէյի պուլամամըշ ըտը ․ պունըն իւզէրինէ մէյխանէնին արգասընտաքի քիւչիւք հավլիյէ կիրտի վէ թաշ թէքնէյի գալտըրմալարընը մէմուրլարընտան իքիսինէ էմր իլէտի ․ պօտուրումըն աղզը մէյտանա չըգընճա , թէհտիտամիզ պիր սէտա իլէ ․

— Տըշարը չըգը՛ն . . . տըշարը չըգը՛ն . . . եօգսա սըչան կիպի սիզի իչէրտէ եագաճաղըզ ․ – տէյու հայգըրտը ։

Վալիտէ Սան-Ըրֆինիւն խանէսինի սօյմագ իւզրէ հէր իթթիֆագ էտիփ օրատա սագլանմըշ օլան խըրսըզլար տուղաղա տիւշմիւշ օլտըգլարընը վէ մուգավէմէթ իմքեանի հիչ պիր ֆայտէսի օլամայաճաղընը անլայարագ , արգա արգայա պօտուրում նէրտիւվանընտան եօգարը չըգտըլար ։ Պունլար հավլիյէ վարըլ օլտըգճա , պաղլանըփ Պօյաճըլար սօգագընտա պէքլէմէքտէ օլան պէլէտիյէ չավուշլարընա թէսլիմ օլունմագտա ըտըլար ։

Պօտուրումտա պաշգա աւէմ գալըփ գալմատըղընը անլամագ իւզրէ բօլիս գօմիսէրի մայէթ մէմուրլարընտան պիրիսինի պօտուրումա էնտիրտի վէ մէմուրը մէրգում պօտուրումըն հէր թարաֆընը արաշտըրտըգտան սօնրա , հիչ քիմսէ պուլընմատըղընը խապէր վէրտի ․ պունըն իւզէրինէ բօլիս գօմիսէրի էլինտէքի քեաղըտը օգույարագ ․

— Բօպէր , Գատէ-Վէնսան , Կրան-Լուի , Գօրնէ-Թա-Տիւր , Շարլ-լա-Պէլ-Գրավաթ . . . հէբսի պու գատար , էօյլէ՞ մի . . . (Պէբօյը կէօսթէրէրէք .) Պո՞ւ քիմ տիր ։

Կրան-Լուի հէնուզ պաղլանմամըշ օլտըղընտան , հիտտէթամիզ պիր թավր իլէ « Քի՞մ օլաճագ , պիր ճասուս տըր » տէյու պաղըրտը վէ եըլտըրըմ կիպի սըչրաթլա Պէբօնըն իւզէրինէ սալտըրարագ , էլինտէքի պուչագը պիչարէնին ումուզլարը արասընա սապլատը ։

Պէբօ հըսս իթտիյի աղըը թէէսիւրիւլէ աճը աճը հայգըրարագ , եէրէ եըգըլտը վէ աչըլան եարատան սէյլէր կիպի գանլար ագմաղա պաշլատը ։

Խըրսըզլար Կրան-Լուինին մուամէլէսի վահշիյանէսինտէն մէմնուն օլարագ ․

— Պրավօ՛ , Կրան-Լուի , պրավօ՛ , ճասուսլար էօլմէլի . . . – տէյու պաղըրտըլար ։

Գօմիսէր Պէբօյը խանէնին տըշարըսընտան պիրիսինէ նագլ իթտիրտի վէ պիր թագըմ ճէլպ իթտիրմէք իւզրէ մէմուրլարընտան պիրիսինի աէրհալ մէրքէզէ կէօնտէրտի ։

Վալիտէ Սան-Ըրֆի իլէ Ֆանֆան-լա-Կըրնույլըն նաղէտիտ օլտըգլարը պու վուգուաթտան սօնրա զահիրէ չըգտը ։ Մէյխանէճի գատընըն զայպուպէթի իլէ պէրապէր , խանէնին հէր պիր գըսմընտա թէհարրիյաթը մուտագգիգանէ իճրա խըլընտը վէ պիր խայլը չալընմըշ մալլար պուլընտըղընտան , մուախխարէն տէլիլ մագամընտա իսթիմալ իտիլմէք իւզրէ մէրքէզէ կէօնտէրիլտի ։

Վալիտէ Սան-Ըրֆինիւն թահթը խապէսինտէքի աթիֆթէլէր իսէ Ցօպուր-Մէն-Տընի սօգաղընտա վագը զապըթա միւսաֆիրխանէսինէ կէօթիւրիւլտիւ ։ Տապպաղխանէ սօգաղընտաքի խանէտէ Պէբօտան վէ իքի նէֆէր բօլիս մէմուրընտան պաշգա քիմսէ գալմատը ․ զիրա բօլիս գօմիսէրինին չաղըրթմըշ օլտըղը թապիպ՝ մէրգումըն ալտըղը եարա պաշգա եէրէ նագլ օլունմասընը իմքեան խարիճինէ չըգարտըղընը պէյան իլէմիշ իտի ․

17

ԲԵՐՏԷՆԻՆ ՊԻՐ ՈՒՃՈՒ ԱՉԸԼԸՐ

Պիր կիւն Սալվատոր Մօնթէ սօգագլընտա թէսվիյէ իտէ-ճէք պիր իշի պուլընտըղընտան, արապասընը թաքիպէն օրա-յա կիթթի. Կէօրիւշէճէյի ատէմին խանէսինտէ ուզուն ուզա-տըյա օթուրտըգտան սօնրա, արապասընա ավտէթ իյլէտի. Հալ պու քի արապաճը օրատա տէյիլ իտի.

Պու արապաճը Պէբօնըն եիւզինիւ գամճը իլէ եարալա-մըշ օլան ատէմ օլուպ, չիմտի մարքի տը Բուրրիէրին խըզ-մէթինէ կիրմիշ իտի. Սալվատոր մէրգումըն չու ղայպուպէ-թինտէն հիտտէթլէնէրէք, պէքլէմէյէ մէճպուր օլտու.

Պիր ազ սօնրա արապաճը Բալէ-տը-Ժիւսթիս մէյտա-նընտաքի մէյխանէլէրտէն պիրիսինտէն տըշարը չըգարագ գօշա գօշա արապանըն եանընա կէլտի. Սալվատոր մէրգու-մըն պիր չիշէտէն զիյատէ րագը իչմիշ օլտըղընը կէօրիւնճէ, հիտտէթի պիր գաթ տահա արթարագ.

— Եաբտըղըն եագըշըր՞ մը, Հայտէ... սէն կիթ մէյ-խանէտէ րագը իչ տէ պէն պուրատա սանա պէքլէյէյիմ... պու մինասի՞պ մի տիր. — տէտի.

Արապաճը. — Պէնի թէքտիր իթմէյինիզ, մօսիէօ մարքի, պէնտէնիզ սիզէ մուհիմ պիր խըտմէթ իյֆա իյլէտիմ.

Սալվատոր պու քիւչիւք վագըատան էբէյիճէ էնտիշէյէ տիւշէրէք.

— Բէք էյի, բէք էյի, գօնուշա վագըթ օլտըղըմըզ զէ-ման հարէքէթի վագըանըզըն իզահաթընը վէրէճէքսինիզ. — տէտի.

Պու սէօզլի մութէագըպ արապայա րաքիպ օլարագ, Շանզ-Էլիզէյէ տօղրու մութէվէճճիհ օլտու.

Սալվատորըն մուտտէթի ղայպուպէթի էսնասընտա ճէ-րէյան իտէն վուգուաթը հիքեայէ իտէյիմ.

Սալվատոր կէօրիւշէճէյի ատէմին խանէսինէ կիրտիքտէն սօնրա, արապաճը եէրինտէն աշաղը էնմիշ վէ մարքինին խու-սուսի խըտմէթքեարը իլէ արապանըն եանընտա կէզինմէյէ պաշլամըշ իտը. պիր տէ նակէհան սագ կէօզիւ սիյահ պիր սարղը իլէ պաղլանմըշ օլան պիր ատէմ քէնտիսինէ եագլաշ-տը վէ գօլունտան եագալայըպ օ տէրէճէ չիտտէթլէ սըգտը-քի, արապաճը կիւճլիւ գուվվէթլի պիր ատէմ օլմագլա պէ-րապէր, քէնտիսինէ գարշը գօյաճագ պիր հալտա թէսա-տիւֆ իթմիշ օլտըղընը քէշֆ իյլէտի.

Պու ատէմ Պէբօ օլուպ, արապաճընըն գօլունը սըգը սըգըյա թութարագ.

— Պէնի թանը՞մատընըզ մը. — տէյու սօրտու.

Արապաճը. — Խա՛յր, թանըմատըմ. — տէտի.

Հալ պու քի մէրգում եալան սէօյլէյօր իտը. Պէբօյը բէք ալէա թանըմըշ վէ պիր գաչ այ մուգատտէմ եիկիրմի պէշ Նաբօլէօն պախշիշ գազանմագ իւզրէ գամճըսըյլա պիր կէօզիւնիւ բաթլաթմըշ օլտըղընը հէման տէրխաթըր իյլէմիշ իտի.

Պէբօ ասըլ գիւթուրընը պօզմայարագ, մութէհաքքիմա-նէ պիր թաւր իլէ.

— Պէնի թանըմայօրսընըզ, էօյլէ՞ մի... գապիլ տիր. լաքին չիմտի պէնիմլէ պէրապէր բօլիս գօմիսէրինին նէզտինէ կէլէճէքսինիզ. — տէտի.

Պէբօնըն ասըլը եարա էյիլէշմիշ օլտըղընտան, խանէ-սինտէն իլք տէֆա տըշարը չըգտըղը զէման, Սալվատորըն արապաճըսընա րասթ կէլմիշ իտի. Մէրգում պիր գաթ տա-հա չիտտէթլէ.

— Արապանըզը մուհաֆազա իթմէք իչին արգատաշընը-զա թէրք իտինիզտէ, էօնիւմէ տիւշիւնիւզ, սէօզիւմէ իթա-աթ իթմէյէճէք օլուրսանըզ սիզի սիւրիւքլէյէ սիւրիւքլէյէ կէօթիւրէճէյիմ տէ իխթար իտէյիմ. — տէտի.

Արապաճը պու թէհտիտի իչիտինճէ, պիւթիւն վիւճու-

ունլէ թիթրէմէյէ պաշլատը · պիր տէֆա բէնչէի ատալէթէ տուշիւնճէ, էֆէնտիսի քէնտիսինի ճիւզտէն պըրագաճաղընը վէ իրթիքեապ իթտիյի ճինայէթ իսպաթ իտիլինճէ պէօյլէ պիր ճեզայա չարպըլաճաղընը քէչֆ իթմէքտէ իտի · պինաէն ալէյհ պուլընտըղը հալը էսէֆիշթիմալտէն գուրթուլմագ իւզրէ ·

— Տուրընըզ, մօսիէօ, տուրընըզ, սիզ պանա ճէսուր պիր տէլիգանլը կէօրիւնիւյօրսընըզ · պիր կիւնահքեարըն մահվընը իսթէմէմէկլիսինիզ · չուրատա պուլունան մէյխանէյէ կիրէլիմ տէ ազաճըգ գօնուշալըմ · էկէր ույուշմայաճագ օլուրսագ, իսթէտիյինիզ եէրէ կիտէրիմ · — տէտի ·

Պէբօ՝ արապաճընըն էֆէնտիսինին թէշվիգիլէ քէնտիսինի խարալամըշ օլտըղընը պիլտիյինտէն, անըն պու արզուսընա մուվաֆագաթլա Բալէ-տը-ժիւսթիս մէյտանընտա վագը պիր մէյխանէյէ կիրտի վէ խուսուսի պիր օտատա եէրլէշինճէ, արապաճըյա խիթապէն ·

— Պանա նէ՞ սէօյլէյէճէքսէնիզ, չապուգ սէօյլէյինիզ · — տէտի ·

Սալվատօրըն արապաճըսը գուրնազ պիր ատէմ օլտըղը ճիհէթլէ, էֆէնտիսինին Պէբօյը գանդըրամագ խուսուսընտաքի էմրի՝ խալընըզ մէրգումըն արապա արգասընտան գօշմասընա նիհայէթ վէրմէք արզուսընտան նէշէթ իթմէմիշ օլտըղընը վէ իշին ալթընտա հէր հալտէ պիր ֆէսատ տօլապը պուլընտըղընը քէշֆ իթմիշ օլտըղընտան, Պէբօյա խիթապէն ·

— Տինլէյինիզ, մօսիէօ, մատամ քի խալընըզ պուլունտուղու Վէնսան օրմանընտա սիզի գանլը իլէ խարալայըպ կէօզլէրինիզտէն պիրիսինի բաթլաթան պէն օլտըղումը իգրար իտէրիմ · — տէտի ·

Պէբօ · — Իգրար իթմէք տէ, իթմէմէք տէ պէնճէ միւսավի տիր · պու վագըայը կէօրմիւշ օլան ատէմլէրին տարէֆլէրինի ալմագ իհթիյաթքեարլըղընտա պուլընմըշ օլտըղումտան, պու զաթլարըն սիզի թանըյաճագլարընա շիւպհէմ եօգ տուր ·

— Դապիլ տիր, լաքին մէսէլէ պունտան իպարէթ տէյիլ տիր · պէն քէնտի հարէքէթիմտէ սիզի խարալամատըմ · էկէր արապանըն սահիպի պէն օլմուշ օլսայտըմ, իսթէտիյինիզ գատար արապամըն արգասընտան գօշմանըզա միւսաատէ իտէր իտիմ · լաքին արապա պէնիմ տէյիլ իտի · էֆէնտիմին էմրինէ իթաաթ իթմէյէ մէճպուր օլտում · պինաէն ալէյհ էֆէնտիմին նէ՛ իչին պու եօլտա հարէքէթ իթմիշ օլտըղընը անլամալըսընըզ · պունըն իչին տախի քէնտիսինէ միւրաճաաթ իթմէլի վէ սիզէ մուճիպ օլտըղը զարար իլէ միւթէնասիպ պիր մէպլաղ թալէպ իթմէլիսինիզ · քէնտիսի պու մէպլաղը վէրմէքտէն իսթինքեաֆ իտէմէզ, զիրա պու իշին մահքէմէ հուզուրընա չըգմասընը թապիի արզու իտէմէզ · չայէտ իշ մահքէմէյէ տուշէճէք օլուրսա, պէն քէնտիմի գուրթարմագ իչին հագիգաթը հալի սէօյլէմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ ·

— Էֆէնտինիզ պէօյլէ պիր մէպլաղ վէրէպիլէճէք գատար զէնկի՞ն մի տիր ·

— Զէնկին տիր տէ սէ՞օզ մի . . . ալթունըն, կիւմիւշիւն հատտը հիսապը եօգ ·

— Տինլէյինիզ, սիզէ սօրաճաղըմ սուալլէրէ խալիսանէ ճէվապ վէրէճէք օլուրսանըզ, սիզին խագգընըզը սայըվէրիրիմ ·

Արապաճը գօրգուսընտան Պէբօնըն թալէպ իթտիյի շէյի վատ իլէտի ·

Պէբօ · — Էֆէնտինիզին իսմի նէ՞ տիր ·

Արապաճը · — Մարքի տը Բուրրիէր ·

— Նէ՞րէտէ օթուրուր ·

— Սէնթ-Օնօրէ վարօշընտա, Գուրսէլ սօգաղընտա ·

— Վէնսան օրմանընտա, արապանըզ իչինտէ պուլունան գատըն իլէ տիկէր էրքէք քի՞մ իտի ·

— Մատամ մարքիզ տը Բօզէյլի իլէ մօսիէօ վիգօնթ տը Լիւսան ·

— Մատամ մարքիզ տը Բօզէյլի նէ՞րէտէ օթուրուր ·

— Շանզ-Էլիզէյէ եագըն Վէօվ ճատտէսինտէ ·

— Վիգօնթ տը Լիւսա՞ն ·

— Վարէն սօգաղընտա ·

Պէքօ պիլմէք իսթէտիյի շէյլէրի էօյրէնմիշ օլտուղընտան.

— Արթըգ սիզի ալըգօյմամ, տօսթում, լաքին պիլմիշ օլունուզ քի, թալէպ իտէճէյիմ մէպլաղ վէրիլմէյէճէք օլուրսա, սիզի եինէ եագալայապիլիրիմ. – տէտի.

Պէքօ կէրչէք պու թէսատուֆի վէ կէրչէք արալարընտա ճէրէյան իտէն մուհավէրէյի էֆէնտիսինէ սէօյլէմէմէսինի արապաճըյա թէնպիհ իթմէյի ունութմատը լաքին. պու քէյֆիյէթ եապաը սահրէյէ ինգիլապ իտէրէք, էֆքեար վէ թէրթիպաթընըն նաիլի մուվաֆֆագիյէթ օլմասընը թէհիր էյլէտի.

18

ՖԻՐԱՐ

Սալվաթօրըն արապասը Շանզ-Էլիզէնին պէօյիւք ճատտէսի իւզէրինտէն եիւրիւմէքտէ իտի. Պէքօ իսէ արապաճըտան ալտըղը մալիւմաթըն տօղրու օլուպ օլմատըղընը թահգիգ իթմէք իսթէր, պիր մէյտան արապասը իսթիճար իթմիշ վէ Սալվաթօրըն արապասընը ուզագտան ուզաղա թագիպ իթմէքտէ պուլունմուշ իտի.

Սալվաթօրըն արապասը Վէօլ ճատտէսինտէ պուլունան միւքէլլէֆ խանէլէրտէն պիրի էօնիւնտէ տուրտու. Պէքօ արապաճըսը քէնտիսինի ալտաթմամըշ օլտըղընա գանաաթ հասըլ իտէրէք, քէնտիսինի զապթիյէ նազարէթի իտարէխանէսինէ կէօթիւրմէսինի արապաճըյա էմր էյլէտի.

Սիլվիանըն խանէսինտէ պիր գարըշըգլըգ, պիր թէլաշ էսէրի կէօրիւլիւյօր ըտը. գատըն վէ տիկէր խըտմէթքեարլար չըլտըրմըշճասընա էօթէյէ պէրիյէ գօշուշմագտա ըտըլար.

Պէալէմէ գատընլարտան պիրի Սալվաթօրըն իչէրի կիրտիյինի կէօրիւնճէ, հէման հուզուրընա չըթապ իտէրէք.

— Ա՛հ, մօսիէօ մարքի, նէ՛ տէհշէթլի ֆէլաքէթ... մատամ մարքիզ...:

Սալվաթօր պէալէմէնին սէօզիւնիւ պիթիրմէսինէ մէյտան պըրագմայարագ.

— Մատամ մարքիզէ նէ՞ վագը օլտու, չապուգ սէօյլէ:

Պէալէմէ. – Կէլինիզ, մօսիէօ մարքի. մատամ մարքիզ հէր հալտէ սիզի կէօրմէք իսթէյօր. զաթէն իքի տէֆա էվինիզէ ատամ կէօնտէրտի.

Սալվաթօր՝ պէալէմէ գատըն տէլալէթիյլէ Սիլվիանըն պուլունտըղը օտայա կիրտի.

Մարքիզ տը Րօզէյլի ուզուն պիր սանտալիէ իւզէրինտէ ուզանմըշ գալմըշ վէ սըրթընտաքի էլպիսէլէր բէրիշան պիր հալէ կէլմիշ իտի. սաչլարը, գաշլարը, քիրփիքլէրի քեամիլէն եանմըշ վէ աթէշ՝ եիւզիւնտէ, պօյնընտա, գօլլարընտա գան րէնկինտէ եարըգլար հասըլ իթմիշ իտի. Սալվաթօր իչէրի կիրտիյի զէման, պիր ճէրրահ անըն եարալարը իւզէրինէ քիւչիւք պագլար սարմագտա ըտը.

Սիլվիա սանտալիէսի իւզէրինտէ եաթմըշ օլտըղը հալտէ, պօղուգ վէ քէսիք պիր սէտա իլէ.

— Տօղրու սէօյլէյինիզ, ճէրրահ էֆէնտի, պէնիմ ճէսարէթիմ վար տըր, եիւզիւմ պէօյլէ թանըլմայաճագ հալտէ գալաճագ տըր, տէյի՞լ մի:

Ճէրրահ. – Շիմտիլիք գաթի պիր սէօզ սէօյլէյէմէմ, մատամ, լաքին ումաթ օլտըղընըզ ֆէլաքէթին նիշանէլէրի եիւզիւնիւզտէ ագ չօգ գալաճագ տըր զաննիտէրիմ.

Սիլվիա ճէրրահըն մուխալէֆէթիյլէ պէրապէր սանտալիէտէն գալգըդ վէ պիր այնէյէ եագլաշարագ.

— Լանէ՛թ օլսուն, լանէ՛թ օլսուն, սաչլարըմ, գաշլարըմ, քիրփիքլէրիմ քեամիլէն եանմըշ... եիւզիւմ տէ եարալար իչինտէ գալմըշ... ա՜հ, պու նէ՛ տէհշէթլի հալ. - տէյու հայգըրտը.

Սալվաթօր եավաշ եավաշ ճէրրահա եագլաշարագ.

— Նէ՞ վար, նէ՞ օլմըշ, ճէրրահ էֆէնտի. – տէյու սօր-տու ։

Ճէրրահ. – Նէ՛ օլաճագ, էքսէրիյա վուգուա կէլէն ֆէ-լաքէթլէրտէն պիրի. մատամ մարքիզ պիր մէքթուպը մէօ-հիւրլէտիքտէն սօնրա, մօմը եանընտա պըրագմըշ. քէնտէ-րէլէր աչըգ օլտըղընտան, րուզկեար հէր նասըլսա մատամըն պաշընտաքի թիւլիւն պիր ուճունը մօմըն եանընա աթար, գաֆասը, կէօզիւ եանար. էկէր ուշագլար իմտատընա կէլմէ-միշ օլսայըտըլար, իհթիմալ քի կէօզիւնիւ տէ իւսթէ վէրէ-ճէք իտի ։

Սիլվիա սաիգաի մէյուսիյէթլէ Սալվատօրըն վիւրուտի-նի կէօրմէմիշ օլտըղընտան, եէնիտէն սանտալիէսինին իւզէ-րինէ ուզանմըշ իտի. մէրգումէ պիր գաչ սաադըգա գատար հարէքէթսիզ տուրտըգտան սօնրա, պիրտէն պիրէ տօղրուլ-տը վէ մարքի տը Բուրբիէրին կէլմիշ օլուպ օլմատըղընը սու-ալ էյլէտի ։ Սալվատօր անըն գալպինի թամմին իթմէք իւզ-րէ.

— Պուրատայըմ, մատամ մարքիզ. – տէյու ճէվապ վէրտի ։

Սիլվիա պիր մուտաէթճիք սուքիւթտէն սօնրա.

— Հէքիմին տէ չէքիլիփ կիտինիզ, պէնի մօսիէօ մարքի իլէ եալընըզ պըրագընըզ. – տէտի ։

Պունըն իւզէրինէ օտատա պուլունանլար տըշարը չըգ-տըլար ։ Սալվատօր՝ Սիլվիա իլէ եալընըզ գալընճա.

— Տիւչար օլտըղընըզ ֆէլաքէթ պէօյլէ պիր պէտ-պախթլըգ տըր, մատամ մարքիզ, լաքին էմին օլունըզ, հագ-գընըզտաքի հըսսիյաթըմը զէրրէճէ թէպտիլ իթմէյէճէյիմ. – տէտի ։

Սիլվիա. – Սէօզիւնիւզէ ինանամամ, եիւզիւ կէօզիւ պէլ-լիսիզ պիր գատընը հէր նէրտէ պէրապէր կէօթիւրմէք իս-թէմէյէճէքսինիզ. սիզ պէնի կիւզէլ օլտըղըմ իչին սէվէր ի-տինիզ ։

— Հըսս իթտիյինիզ քէտէր սաիգասըյլա նէ՛ սէօյլէտի-

յինիզի պիլմէյօրսընըզ, ազիզէմ Սիլվիա. լաքին պէօյլէ պի-հուտէ եէրէ գավղա իթմէնին վագթը տէյիլ տիր. պագը մուսաթաճէլ իշլէրտէն տօլայը էվէ կիթմէյէ մէճպուրըմ. սիւ-քիւնէթի հալինիզի թէքրար քէսպ իտէճէք օլուրսանըզ, սիզի եէնի կէօրմէյէ կէլիրիմ ։

Սալվատօր Սիլվիանըն ճէվապընա պէքլէմէքսիզին օտա-տան տըշարը չըգտը վէ եէնիտէն արապասընա րաքիպ օլտու ։ Արապա Շանզ-Էլիզէ ճատտէսինի կէչինճէ, Սալվատօր արա-պայը տուրտուրթմասընը արապաճըսընա էմր իտէրէք.

— Աչաղը էն տէ, պիր ազ էվվէլքի հարէքէթինին իյ-զահաթընը վէր պագայըմ, լաքին էֆքեարընը մուխթասարէն անլաթ. – տէտի ։

Արապաճը պու էմրէ հէման իթաաթ իյլէտի վէ Պէրօ ի-լէ քէնտիսի արասընտա ճէրէյան իտէն վուգուաթը էֆէն-տիսինէ նագլ իյլէտի ։

Սալվատօր պու հիքեայէյի ֆէվգ էլ ատէ տըգգաթլա տինլէտիքտէն սօնրա, ըղտըրապը գալպինի սէթրէ չալըշա-րագ.

— Բէք էյի, հայտի, եէնիտէն եէրինէ օթուր տա արա-պայը սիւր. – տէտի ։

Արապաճը թէքրար եէրինէ օթուրտու վէ պիր ազ սօն-րա Սալվատօր խանէսինէ վասըլ օլտու ։

Օտա խըտմէթքեարլարընտան պիրի տէրհալ իսթիգպա-լինէ չըգըպ իտէրէք.

— Մատամ մարքիզ քէօյտէն աւտէթ իյլէտի, էֆէն-տիմ, լութֆէն քէնտի օտասընա կիթմէնիզի ալզու իտիյօր. – տէտի ։

Սալվատօր քէնտի քէնտինէ «Զէվճէմ ֆէնա վագթտա կէլտի» տէտի վէ զիհնի վուգուաթը ճարիյէ իլէ մէշղուլ պու-լընտըղընտան, օտա խըտմէթքեարընըն վէրմիշ օլտըղը մէք-թուպը օգումագսըզըն ճէպինէ աթտը ։ Պաատէհու ալէլ աճէ-լէ Լիւսինին օտասընա կիտէրէք.

— Պու կիւն պէօյլէ պիր սաատէթէ նաիլ օլաճաղըմը ասլա մէմուլ իթմէզ իտիմ. զէվճինիզին սիզի կէօրմէք արզուսընա

տիւշէպիլէճէյինի նիհայէթ խաթըրլատընըզ, եօյլէ՞ մի. — տէտի.

Սալվաթօրըն շու թէքլիֆի Լիւսիյի ֆէվգ էլ ատէ թէաճ-ճիւպէ պըրագարագ.

— Ֆիքրինիզի անլայամայօրըմ, մարքի, ֆիլ հագըգա տօսթըմըն նէզտինտէ ազաճըգ զիյատէճէ տուրտում. Լաքին պու հարէքէթիմին սէպէպի մալիւմ տիւր. Իշլէրինիզի պի-թիրմէնիզէ միւսաատէ պըրագմագ իսթէյօրըմ. Պէնի կէօր-մէք արզուսընտա պուլընտըղընըզը պիլմիշ օլտուղըմտան, չօգ-տան պէրու ավտէթ իտէր իտիմ.

Սալվաթօր. — Աֆվ իտէրսինիզ, մատամ հիտտէթիմտէն նէ՛ սէօյլէտիյիմի պիլմէյօրըմ.

— Էվվէ՛թ, նէ՛ սէօյլէտիյինիզի պիլմէյօրսընըզ. Պիր այտան պէրու պանա մէքթուպ եազմամըշ ըտընըզ. Վէսվէսէ-յէ տիւշտիւմ վէ պաշընըզա պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ օլտըղը զաննընա ղալիպ օլարագ, գալգտըմ կէլտիմ. Շիմտի իսէ ֆէվգ էլ ատէ հիտտէթլէնմիշ օլտըղընըզը սէօյլէյօրսընըզ, եինէ նէ՞ վար.

— Պիր շէյ եօգ, մատամ, եալընըզ իշլէրիմի չապուգ թէսվիյէ իտէմէտիյիմ ճիհէթլէ, Բուրրիէր սէյֆիյէսինէ մու-գարրէր օլան սէյահաթիմիզ ազաճըգ թէխիր իտէճէք տիր.

— Զաթէն պէն տէ սիզէ պունը սէօյլէյէճէք իտիմ. Շու հալտէ պէօյլէ ուզուն պիր սէյահաթին եօրղունլըգլարը-նա տայանամամ. Պըր Լէմպթընըն սէյֆիյէսինտէն Բարիսէ կէլինճէյէ գատար, պէն պիլիրիմ նէ՛ չէքտիմ.

— Եօրուլմըշ օլտըղընըզ եիւզինիւզտէն պէլլի . . . պէն տէ միւլահազասըզճասընա սիզի ալըգօյօրըմ. Րահաթ իտի-նիզ, ազիզիմ Լիւսի, ումարըմ քի եարըն քէնտինիզի ազա-ճըգ պուլուրսընըզ. Օ հալտէ միւտտէթի ղայպուպէթինիզ էսնասընտա վագթըմը նա՛սըլ գուլլանմըշ օլտըղըմը սիզէ հիքեայէ իտէրիմ.

— Պէն պէք զիյատէ եօրուլմըշըմ տըր. Ֆագաթ խաս-թա տէյիլիմ. Սիզի տինլէյէճէք գատար իգթիտարըմ վար տըր.

— Խա՛յր, խա՛յր, սիզէ պիր թագըմ մուհիմմ հիսապ-լարտան պահս իտէճէյիմ քի, շիմտի սիզի պէք զիյատէ եօ-րապիլիր, եարըն եինէ կէօրիւշիւրիւզ.

Սալվաթօր պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա, զէվճէսի-նին տուտագընտան ալէլ աճէլէ տըշարը չըգտը վէ քէնտի օտա-սընա չէքիլինճէ, խըտմէթքեարլարտան պիրիսինին քէնտիսի-նէ վէրմիշ օլտըղը մէքթուպը խաթըրլայարագ հէմէն ճէ-պինտէն չըգարտը վէ պէր՛վէճհի աթի օգումաղա պաշլատը.

Ազիզիմ Րիւպէն.

«Սէն պանա օ գատար բարա գազանտըրտըն վէ հագ-գըմտա օ տէրէճէ էսէրի թէվէճճիւհ կէօսթէրտին քի, սանա մուհիմմ պիր խըտմէթ իֆա իթմէք ֆըրսաթընը էլտէն գա-չըրմագ իսթէմէմ.

«Պիր կէճէ բօլիս մէմուրլարը մէյխանէմի պասմըշ վէ ճասուսըն պիրի պիզի գամմազլամըշ օլտըղընտան, պիւթիւն արգատաշլար թէվգիֆ իտիլմիշ օլտըգլարընը էլպէթթէ տույ-տըն. Էվվէլլէրի պիզիմ ճէմիյէթիմիզտէ իքէն սօնրա հէր նասըլսա զապթիյէ մէմուրիյէթինէ կիրմիշ օլան Ֆանֆան-լա-Կրընույըն մուավէնէթի սայէսինտէ, մէյխանէտէն գաչըպ գուրթուլմաղա մուվաֆֆագ օլտըմ. Շու սըրատա էօյլէ պիր եէրտէ կիզլէնմիշիմ տիր քի, նէ՛ ժանտարմալարտան, նէ՛ աս-քէրլէրտէն, նէ՛ խաֆիյէլէրտէն վէ նէ՛ տէ բօլիս գօմիսէրին-տէն գօրգում եօգ տըր.

«Պանա բարա գազանտըրան չօճուգլարըն տախի պէնիմ կիպի հիչ պիր գօրգուլարը պուլունմամասընը արզու իտէրի-տիմ. Հալ պու քի պու արզում պիհուտէ տիր. Բարիստէ պուլունան տիկէր խըրսըզլարըն տախի գարիպէն թութուլա-ճագլարը մէմուլ իտիլիյօր. Զիրա շիմտիյէ գատար թութու-լանլար պազը իֆատաթտա պուլունաճագլարը վէ արգատաշ-լարընը էլէ վէրէճէքլէրի իհթիմալտէն պայիտ տէյիլ տիր. Շու սըրատա խըրսըզլարտան տախի տօղրուլուգ գալգտը.

«Պիւթիւն պու իշլէրին սէպէպի սէն սին, ազիզիմ Րիւ-պէն.

«Շանժ քէօրրիւսիւ իւզէրինտէ պիր գատըն վուրուլդ-տան սօնրա խալգըն թաագիպաթընտան գուրթուլմագ իւզրէ սույա աթըլմըշ վէ թութուլաճագը սըրատա սէնին թարաֆընտան պէնիմ մէյխանէյէ կիրտիրիլմիշ օլան գաթիլի ունութմամըշսըն ա՛. իշթէ պիւթիւն պու ֆէլաքէթլէրին սէպէպի օ տըր ։

«Պունտան պիր միւտտէթ էվվէլ պիր կիւն պէնիմ մէյխանէյէ կէլտի վէ պանա պիր թագըմ հիքեայէլէր աչտը. քէնտի մէմլէքէթինտէ պիր ալայ խըրսըզլարըլա իշ կէօրմիւշ օլտըղընը, հալ պու քի պունլար թէվգիֆ իտիլտիքլէրինտէն, քէնտիսի պիր թագրիպ իլէ Բարիզէ գաչըփ օրատա նէնիտէն խըրսըզըղա պաշլամագ էմէլինտէ պուլունտըղընը պէյան էյլէտի. պէն տէ պու սէօզլէրէ գարըշմատըգ, քէնտիսինէ հէր տիւրլիւ մուհուլէթի կէօսթէրէճէյիմի վաատ վէ մէյխանէտէքի խըրսըզլարա թագտիմ էյլէտիմ։ Մէյէր պու ալչագ պիր ճասուս ըմըշ։

«Պու շէյլէրի Ֆանֆան-լա-Դըրնույլտան խապէր ալտըմ. հաթթա ճասուսը մէրգում Դրան-Բիչարը վէ սէնի տախի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէճէյինի վաատ իթմիշ իմիշ.

«Սանա վէրէճէյիմ նասիհաթ շունտան իպարէթ տիր, օղլում. էյէր պէնիմ կիպի էմնիյէթլի պիր նէրտէ կիզլէնմիշ իսէն, Բարիզտէ գալապիլիրսին. տէյիլ իսէն պիր, ան էվվէլ Բարիզտէն գաչմայա պագ. պու նասիհաթըմը խաթէրիյին կիպի գուլլանապիլիրսին.

«Ալլահա ըսմարլատըգ, օղլում, շիմտի պէն նամուսլու պիր գատըն օլտում. զիրա հապսխանէտէ թէսլիմի րուհ իթմէք արզուսընտա տէյիլիմ։ Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզիմ Րիւբէն, պէնի արա սըրա խաթըրըընա կէթիր։

«ՍԱՆ-ՐԸՁԻՒ»

Սալվատոր պու մէքթուպը օգուտուգտան սօնրա, բարչա բարչա իտէրէք օճաղա աթտը վէ քէնտի քէնտինէ միւլահազա իտէրէք.

— Էյէր պու կիւն պուրատան ֆիրար իթմէյէճէք օլուրսամ, նարըն սապահ թէվգիֆ իտիլմէքլիյիմ բէք իհթիմալտէն տիր. պէնի թէվգիֆ իթտիքտէն սօնրա, հապսխանէտէ պուլունան խըրսըզլար իլէ նիւզլէշտիրէճէքլէր վէ պէնիմ տախի անտի պիր խըրսըզ օլտըղըմ մէյտանա չըգաճագ տըր. պու թէհլիքէյէ կէօյիւս վէրէճէք իգթիտարըմ եօգ տըր. պէնճէ իթթիխազ իտիլէճէք պիր թէտպիր վար ըսա, օ տա հէնուզ վագթ միւսաիտ իքէն պուրատան ֆիրար իթմէք խուսուսը տըր։ Լաքին էվվէլա Սիլվիայա պիր մէքթուպ նազմալը վէ քէնտիսինի սագընմասընը իխթար իթմէլիյիմ. քէնտիսի իչին պունտան պաշգա պիր շէյ նաքամամ։

Պատէհու Սիլվիայա աթիտէքի բուսուլայը նազտը.

«Ազիզէմ Սիլվիա.

«Պէօյլէ պիր թէհլիքէ իչինտէ իմ. գաչմաղա մէճպուրիյէթ հասըլ օլտու. սիզ տէ քէնտինիզի թէթիքտէ թութընըզ. պիր պիրիմիզի պէլքի նինէ պուլուրուզ։ Ալլահա ըսմարլատըգ։

«ԱԼԷՔՍԻ ՏԸ ԲՈՒՐՐԻԷՐ»

Սալվատոր պու բուսուլայը մէօհիւրլէտիքտէն սօնրա, տէրագապ մարքիզ տը Րօզէլլիյէ կէօնտէրտի. պատէհու չանը չալարագ, կէլէն խըտմէթքեարա.

— Եօլ պարկիրինի շիմտի տէրհալ Շուազի-լը-Րուա սէյֆիյէսինէ կէօթիւր. լաքին տըգգաթ էթ քի եօրուլմասըն. նարըն սապահ չաֆագ աթար աթմազ եօլա չըգաճագ հալտէ պուլունմալը տըր. — տէտի։

Խըտմէթքեար էյիլէրէք, տըշարը չըգտը։ Սալվատոր նարընըզ գարընճա, էլպիսէ տօլապընտան պիր եօլ չանթասը չըգարտը վէ խանէնին պիւթիւն կիւմիւշ թագըմլարընը վէ քէնտի միւճէվհէրաթընը իչինէ նէրլէշտիրտիքտէն սօնրա, զէվճէսինին եաթագ օտասընա կիրտի։

Լիւսի իթտիյի սէյահէթ հասէպիլէ ֆէվգ էլ ատէ եօրուլմըշ օլտըղընտան, Սալվատոր օտասընտան տըշարը չըգար

չըգմազ խաթաղա կիրմիշ վէ տէրին տէրին ույումագտա պուլընմըշ իտի ։

Սալվատոր զէվճէսինին խուզիւնէ պիլէ պագմագսըզըն, այագլարընըն ուճըյլա եուրիւյէրէք գարեօլանըն եանընտան կէչտի վէ Լիւսիյէ իչ օտասը խըտմէթինի կէօրէն տիկէր պիր օտայա կիրերէք, քիւչիւք պիր չէքմէճէնին էօնիւնտէ տուրտու. զէվճէսի գըյմէթտար շէյլէրինի պու չէքմէճէ իչինտէ սագլար ըտը. Սալվատոր էլինտէքի անախթարլարտան պիրի իլէ չէքմէճէյի աչտը վէ Լիւսինին պիւթիւն մուճէվհէրաթընը գալտըրըպ գարմագարըշըգ պիր սուրէթտէ էլպիսէսինին ճէպլէրինէ եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա, մուճէվհէր գութուլարընը եինէ եէրինէ գօյտու վէ չէքմէճէյի թէքրար գափայըպ տըշարը չըգտը ։

Պու սըրատա Լիւսի ույգուտան ույանմըշ օլտըղընտան, Սալվատորը քէնտի օտասընտա կէօրիւնճէ, քէմալը թէաճճիւպլէ.

— Վա՜յ, մըրքի, օտամըտա՞ մը իտինիզ. — տէյու սորտու ։

Սալվատոր. — (Ֆիւթուրընը պօզմայարագ.) Էվվէթ, ազիզէմ, աղաճըգ էյի օլուպ օլմատըղընըզը սօրմագ իչին կէլտիմ. Լաքին իչէրի կիրտիյիմ զէման, օ գատար տէրին տէրին ույույոր ըտընըզ քի, սիզի ույգուտան ույանտըրմաղա ճէսարէթ իտէմէյիպ, իչ օտանըզա կիրտիմ վէ շիմտիյէ գատար օգումագլա վագըթ կէչիրտիմ.

Լիւսի գօճասընըն ֆիրար իթմէյէ հազըրլանտըղընը վէ քէնտի մուճէվհէրաթընը քեամիլէն սըրգաթ իթմիշ պուլունտուղունը պիլմէտիյինտէն, անըն հիմմէթի վագըասընտան տօլայը արըզը թէշէքքիւր իյլէտի վէ վագըթ զաթէն բէք կէճ օլտըղընտան, քէնտիսինի աղաճըգ եալընըզ պըրագմասընը ըճա իյլէտի. Սալվատոր խօգալը պիւս պիւթիւն սըյըրմագ իսթէտիյինտէն.

— Եէմէքտէ սիզինլէ պէրապէր պուլունամայաճաղըմտան թէէսսիւֆ իտէրիմ. պու կիւն սիզինլէ պիրլիքտէ թաամ իթմէք սաատէթինէ նաիլ օլաճաղըմը մէմուլ իթմէտիյիմտէն,

տօսթլարըմտան պիրիսինէ սէօզ վէրտիմ քի, պու սէօզիւմիւ թութմաղա մէճպուր ըմ։

Լիւսի. — Օ հալտէ ագշամա եինէ կէօրիւշիւրիւզ։

Մէրգումէ պու սէօզի սէօյլէտիքտէն սօնրա, էլինի գօճասընա ուզաթտը վէ Սալվատոր տախի անը թութարագ, պիր գաչ տէֆալար քէմալը մուհապպէթլէ էօփտիւ ։

Պատէհու Լիւսինին օտասընտան տըշարը չըգարագ, խըտմէթքեարլարընտան պիրիսինի չաղըրտը վէ կիտիպ պիր մէյտան արապասը կէթիրմէսինի էմր իյլէտի. Խըտմէթքեար պու էմրէ թէվֆիգի հարէքէթլէ արապայը կէթիրտի վէ Սալվատոր եօլ չանթասընը մէզքիւր արապայա եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա, քէնտիսի տէ իչինէ օթուրարագ տօղրուճա սարրաֆ Մաթիէօ Տիւրանըն խանէսինէ կիթտի. վէ պէրապէր կէթիրմիշ օլտըղը էշեայը օթուզ պին ֆրանք մուգապիլինտէ սաթտը. պու մէպլաղ քէնտի մէվճուտըյլա պէրապէր թագրիպէն էլլի պին ֆրանքա պալիղ օլմագտա իտի ։

Սալվատոր սարրաֆըն խանէսինտէն չըգտըղը զէման, կէճէ գարանլըղը օրթալըղը պասմըշ ըտը. Մէրգում հէման պիր մէյտան արապասընա րաքիպ օլարագ, Օրլէան չըմէն տը ֆէր մէվգըֆընա վարըր վէ պիր մուտտէթ սօնրա Շուազի-լը-Ռուա սէյֆիյէսինէ տախիլ օլտու ։

Մէրգում եօլ պարկիրինի կէթիրմիշ օլան խըտմէթքեարը պաշընտան սավմագ իսթէտիյինտէն, եագընտա վագը պիր միւսաֆիրխանէյէ կիթմէսինի վէ օրատա իրթէսի կիւնիւ էօյլէ վագթընա գատար քէնտիսինէ պէքլէմէսինի էմր իյլէտի. քէնտիսի տէ կէճէնին պիր գըսմընա գատար էվրագըլազըմէյի հազըրլամագլա մէշղուլ օլարագ, պիր եօլ թէզքէրէսի, պիր վէքեալէթ սէնէտի վէ պիր տէ շահատէթնամէ թանզիմ իյլէտի. պու քեաղըտլարը էօյլէ պիր իհթիմամ վէ մէհարէթլէ եազտը քի, էն թէճրիւպէքեար պիր մէմուրըն պիլէ նազարը տըգգաթընը ճէլպ իտէմէզ իտի ։

Շաֆագ աթար աթմազ Սալվատոր սէյֆիյէտէ պուլունան չամաշըրլարը վէ էլպիսէլէրի չանթասընա գօյտու վէ եօլ պարկիրինի հազըրլայարագ, էյէրին իքի եանընտա տա պի-

րէր տապանճա հէրլէշտիրտիքտէն սօնրա , ճօլա չըգտը . սագալըն , պըյըգլարընը քըսամլէն թըրաշ իթմիշ օլտըղը կիպի , սըրթընա տա իւք ագշամքի էլպիսէլէրինտէն տահա սատէ լիպասլար կիյինմիշ իտի .

19

ՎՈՒԳՈՒԱԹԸՆ ԹԷՖԷՏՏԻՒՇԻ

Վագթ կէճէ իտի . Բուն սէմա գօյու պուլութլար իլէ գարըլանմըշ վէ գաթը պիր սիս պիւթիւն հավայը իսթիլա իթմիշ իտի . Իճէ պիր եաղմուր պիր գաչ սաաթտան պէրու միւթէմատիյէն եաղըյօր վէ րուզկեար տախի Պուժօ օրմանընըն ճէսիմ աղաճլարը արասընտան քէմալը շիտտէթլէ էսիյօրտը .

Պու օրմանըն սըգ պիր եէրինտէ , պիր եըղըն գուրու աղաճ եապրագլարը իւզէրինտէ տէօրթ պէտչէհրէ ատէմ օթուրմըշ օլուպ , պունլար եաղմուրտան քէնտիլէրինի մուհաֆազա իթմէքտէ իտիլէր . Զիրա օրատաքի աղաճլարըն տալլարը պիր պիրինէ միւլասըգ օլտըղընտան , պունլարըն իւզէրինտէ պիր նէվ չատըր թէշքիլ իթմէքտէ իտի .

Պու տէօրթ քիշի՝ Նորմանտի թարիգի իւզէրինտէ պուլունուպ պունտան էվվէլ օգույանլարըմըզա արզ իթմիշ օլտըղըմըզ միւսաֆիրխանէնին վէ եա տահա տօղրուսը խըրսըզլար եաթագընըն սէքէնէսի , եանի միւսաֆիրխանէ սահիպինին օղլու Ժան-Լուի , ուզուն պօյլու վէ կիւճլիւ գուվվէթլի պիր ատէմ , օրթա պօյլու վէ Թըգնազճա տիկէր պիր ատէմ վէ օն սէքիզտէն եիկիրմի եաշընա գատար պիր տէլիգանլը իտի . Պունլար արասընտա ճէրէյան իտէն մուհավէրէ պիլզճէ մուհիմ

օլտըղընտան , պէն վէճհի աթի զիքր իթմէյի միւնասիպ ատտ իտէրիզ .

Ժան-Լուի սօղուգտան տիշլէրինի պիր պիրինէ վուրարագ .

— Հավա սօղումաղա պաշլատը , արգատաշլար , պիւթիւն վիւճուտըմլա թիթրէյօրըմ . — տէտի .

Տէլիգանլը . — Տօղրու տըր , պէն տէ իւշիւյօրըմ . Էկէր իսթէրսէնիզ , պուրատան չէքիլիպ կիտէլիմ . Կիւզէլ պիր օճաղըն գարշըսընտա պու գարանլըգ օրմանտան տահա էյի վագըթ կէչիրէպիլիրիզ զաննիտէրիմ .

Կիւճլիւ գուվվէթլի ատէմ . — Շիւպհէսիզ . . . հայտէ պուրատան չէքիլիպ կիտէլիմ .

Թըգնազ ատէմ . — Սիզ իչթէ պէօյլէ սինիզ , գըրգընըզտան պիր պէօրէկ օլմազ . աղաճըգ պէքլէմէք իսթէմէյօրսընըզ . սիզ չիյնէնմիշ էթմէք իսթէրսինիզ քի , գօլայ գօլայ եուտասընըզ , տէյինիմ . խայըր , գուզում , խայըր , էմէկ օլմայընճա եէմէկ օլմազ , պու սէօզիւ խաթըրընըզտան չըգարմայընըզ .

Տէլիգանլը . — Էկէր պիր իշ կէօրմէք իւմիտի վար իսա , ասլա շիքեայէթ իթմէքսիզին պէքլէյէպիլիրիզ . պէն սօղուգտան իւշիւտիւյիւմիւզ իչին պուրատան կիթմէյի արզու իտիյօրտըմ .

Ժան-Լուի պիր սէօզիւյլէ պու միւճատէլէյէ սէպէպիյէթ վէրտիքտէն սօնրա , գուրու եապրագլար իւզէրինտէ ուզանմըշ եաթմըշ վէ խըրըլ խըրըլ ույումաղա պաշլամըշ ըտը .

Թըգնազ ատէմ արգատաշլարընըն կիթմէսինի մէն՛ իթմէք իսթէտիյինտէն , Ժան-Լուիյի կէօսթէրէրէք .

— Սիզ տէ Ժան-Լուի կիպի եաթընըզ . ճանընըզ սըգըլըյօրսա , գուրու եապրագլար իւզէրինէ ուզանըպ եաթընըզ . մատամքի ուսթամըզ պուրատա պէքլէմէյի պիզէ էմր իյլէտի , քէնտիսինին պու էմրինէ իթաաթ իթմէլիյիզ . — տէտի .

Պու սըրատա տէօրթ խըրսըզլարըն իլթիճա իթմիշ օլտըգլարը եէրէ տիկէր պիր ատէմ տահա կէլտի . Մէրգումըն ըսլագ էլպիսէլէրի վէ գըզարմըշ եանագլարը՝ ուզուն պիր

եօլտան կէլմէքտէ օլտըղըն կէօսթէրմէքտէ իտի .

Պու ատէմ Ժան-Լուիին բէտէրի պապա Պլէզ-լը-Բըլթի-Գրիսթ Նամ հայտուտ օլուպ , արգատաշլարընը սէլամլատըգ-տան սօնրա .

— Պէնի տինլէյինիզ, էվլատլարըմ, սիզէ կիւզէլ պիր խապէր կէթիրտիմ. պիր ազ սօնրա պուրատան պիր սէյեար թիւճճար ճաղըճըսը կէչէճէք տիր . պու ատամ ալթ իլէ սէյահէթ իտիյօր . պէն Կրանտ-լա-Բրէվօթէ օթէլինտէ թաամ վագթընտա քէնտիսիյլէ պէրապէր իտիմ. Ժանտարմալար էվ-րագընը մուայէնէ իթմէյէ կէլտիքլէրինտէ, ճըզտանընըն պան-գա գաժըտլէրի իլէ տօլու օլտըղըն կէօրտիւմ վէ քէնտիսի պարկիրինին այագլարընա նալ վուրտուրմագլա մէշղուլ օլտը-ղընտան , պէն հէման եօլա չըգըբ կէլտիմ. պու ատամ եաղ-լը պիր ավա պէնզէյօր , գաչըրմամըզ կէրէք. քէնտիսի շիմտի պուրատան կէչէճէք տիր .

Թըրգնազ ատէմ. — Շիմտի կէօրտիւնի՞ւզ մի , էֆէնտիլէր, պուրատան կիթմիշ օլսայըտըգ , պու քէլէբիրի գաչըրաճագ ըտըգ . աղաճըգ տահա պէքլէմէնիզի նասիհաթ իթմէյէ հաճ-գըմ եօ՞գ մը իմիշ :

Ժան-Լուի . — (Տապանճալարընա գարշը գօյարագ .) Հազըրըն վար , տօսթըըմ , պիզ տէ սէնին սէօզիւնտէն տըշարը չըգմայըրըգ ա՛ :

Տէլիգանլը . — Ալլահ վէրէ տէ հէրիֆ պիզի տէքտէն ալտ-մասա իտի . Նա՞սըլ , թէհլիքէ ֆիլան վա՞ր մը տըր :

Պլէզ-լը-Բըլթի-Գրիսթ . — Խա՛յր , էօյլէ թէհլիքէ ֆիլան եօգ տըր , օղլում , հէրիֆ պու ագշամ մութլագա Մըլէօնէ վարըլ օլմագ իսթէյօր . Մըլէօնէ կիթմէք իչին իսէ պու եօլ-տան պաշգա պիր եօլ եօգ տըր . քէնտիսի հէր հալտէ պու-րատան կէչէճէք տիր :

Տէլիգանլը . — Եաշա՛ , ուսթա , եաշա՛ , օնուն իչին պի-թիրտիքտէն սօնրա , միւսաֆիրխանէյէ ավտէթ իտէր վէ կիւ-զէլճէ գարընըմըզը տօյուրըրըզ . զիրա աճըգտան էօլիւյօրըմ. աթէշին գարշըսընա կէչիփ ըսընմայը բէք արզու իտիյօրըմ. զիրա սօղուգ իլիքլէրիմէ կէչտի :

Պլէզ-լը-Բըլթի-Գրիսթ . — (Միւրէտտէրանէ պիր թավր իլէ .) Ահ , էվլատլարըմ , սիզէ ֆէնա պիր հավատիս տէ վէրէ-ճէյիմ. պու իշի պիթիրտիքտէն վէ էլտէ իտէճէյիմիզ մէպ-լաղը թագսիմ իթտիքտէն սօնրա , պէլքի տէ պիր պիրիմիզ-տէն այրըլմագա մէճպուր օլաճագըզ . Նանթէր միւտիրի վէ պօլիս գօմիսէրի պիր թագըմ պօլիս մէմուրլարը իլէ պէրա-պէր պու սապահ միւսաֆիրխանէյէ կէլմիշլէր վէ պիչարէ զէվճէմ իլէ Բասիֆիգ վէ Մարկրիթի Թուլուզ Վէրսայլ հապսխանէսինէ կէօթիւրմիւշլէր . միւսաֆիրխանէտէ տէ պիր թագըմ պօլիս մէմուրլարը պէքլէյօր իմիշ . շիմտի պու իշի պիթիրտիքտէն սօնրա , օրայա կիթմէք իսթէ՞րմիսինիզ :

Հայտուտլար . — Խա՛յր , գարանճայա տիւշմէյէ արզու-մուզ եօգ :

Ժան-Լուի . — Շիմտի կէօրտի՞ւն միւ պէյայը . . . վալիտէ վէ հէմշիրէլէր աղըզլարընտան պիր չէյ գաչըրաճագ օլուր-լարսա , իշիմիզ պիթմիշ տիր :

Պլէզ-լը-Բըլթի-Գրիսթ . — Օ խուսուստա պիր թէհլիքէ եօգ տըր , գարըմ պէնի բէք սէվէր . գըզլարըմ տախի պէօյ-լէ չէյլէրտէ բիշկին օլտուգլարընտան , էօյլէ պիր մուամէ-լէի խայինանէտէ պուլունմազլար . գալտը քի պիզ հէնուզ զանն իթտիյիմիզ գատար թէհլիքէ իչինտէ տէյիլիզ . պօլիս-լէր միւսաֆիրխանէտէ պիզի թէհլիքէյէ տիւշիւրէպիլէճէք հիչ պիր չէյ պուլամայաճագլար տըր . էկէր չահիտլէր վու-գու պուլան իթհամը իսպաթ իտէմէյէճէք օլուրլարսա , գա-րըմ վէ գըզլարըմ ազ վագիտտան հապսխանէտէն գուրթու-լաճագլար տըր :

Ժան-Լուի . — Տէմէք օլուր քի վալիտէմ իլէ հէմշիրէլէրիմ թէհլիքէ իչինտէ տէյիլ տիրլէր . պու պապատէ հիչ պիր շա-հիտ զուհուր իտէմէյէճէք տիր . չունքի սօյտըղըմըզ ատամ-լարը էօլտիւրմէյի էօթէտէն պէրի ուսուլ իթթիխազ իթմի-շիզ տըր :

Պլէզ-լը-Բըլթի-Գրիսթ . — Պէօյլէ բէք չաբուգ էմին օլ-մայալըմ , էվլատլարըմ , է՛ն ճիւզի պիր չէյ զուհուր իտէր տէ էն զիյատէ միւհքէմ օլան պինալարը եըգար . կէչէնլէր-

տէ միւսաֆիրխանէմիզտէն ֆիրար իտէն հէրիֆ պիզի ելէ վէրմիշ տիր զանն իտէրիմ.

Պապա Պլէզին զաննը տօղրու իտի. Թիլ հագըրգա խապիսի մէրգումըն զէվճէսի վէ իքի գըզը Սէրվիննիսինին սայէի հիմմէթինտէ Թուրթուլմըշլար իտի.

Սէրվիննի քէնտի բէտէլի մանէվիսի հիւքմիւնտէ օլան բաշիպ Րէօզէ իլէ էվվէլճէ պիր միւլագաթտա պուլունտըգտան սօնրա, Պիէն-Վընիւ նամընտաքի խըրսըզլար էվինտէ կէօրմիւշ օլտըղը հալաթ վէ վուգուաթը հավի օլարագ բօլիս գօմիսէրինէ պիր մէքթուպ եազմըշ վէ պու մէքթուպընտա մէզքիւր միւսաֆիրխանէտէ պըրագըլըշ օլտըղը արապա իլէ պարկիրի էթրաֆըլըճա նագշ ու թասվիր իթմիշ իտի տէ, ալթընա իմզա աթմամըշ ըտը.

Բօլիս գօմիսէրի պու մէքթուպը ալըր ալմազ պիր խայլը բօլիս մէմուրլարը իլէ պէրապէր Պիէն-Վընիւ միւսաֆիրխանէսինէ կիթմիշ վէ ֆագաթ պապա Պլէզ-լը-Բըլթի-Դրիսթ Սէրվիննիսինին արապասընը վէ աթընը մէյտանտան գալտըրըլմըշ օլտուղընտան, պիր խըրսըզլար եաթագը օլմագ ուզրէ կէօսթէրիլէն մէզքիւր միւսաֆիրխանէտէ չիւպհէյի տայի հիչ պիր շէյ պուլամամըշ վէ պինաէն ալէյհ օրատաքի ատէմլէրի թէվգիֆ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէյէրէք, եալընըզ միւսաֆիրխանէյի նազարէթ ալթընա ալմագլա իքթիֆա իթմիշ իտի.

Սէրվիննի իսէ բօլիս գօմիսէրինէ կէօնտէրմիշ օլտըղը մէքթուպ սայէսինտէ գաթիլլէրին թէվգիֆ իտիլմիշ օլտըգլարընա էմին օլարագ, արթըգ պու իշ իլէ մէշղուլ օլմամըշ ըտը: Լաքին պիր միւտտէթ սօնրա պիր կիւն արապա իլէ պու միւսաֆիրխանէնին էօնիւնտէն կէչտիկի սըրատա, օթէլճի գարըսըն վէ իքի գըզլարընըն գաբու էօնիւնտէ օթուրմըշ օլտուգլարընը կէօրիւնճէ թէաճճիւպտէ գալարագ քէնտի քէնտինէ.

—Եա՛ մէքթուպըմ բօլիս գօմիսէրինին էլինէ կէչմէմիշ վէ եախօտ ալթընտա իմզա պուլունմատըղը իչին էհէմմիյէթ վէրիլմէմիշ... պու հայտուտլար ճէզասըզ գալտըգլարընտան

գուվվէթ ալարագ, քիմ պիլիր տահա նէ՛ գատար քէօթիւլիւքլէր եափըյօրլար... խա՛յր, խա՛յր, պու հալին տէվամընա հիչ պիր վագթ միւսաատէ իտէմէմ, պու գաթիլլէր ճէզասը սէզալարընը հէր հալտէ չէքմէլի տիրլէր. — տէտի։

Պատէհու պու պապտէ իսթիշարէ իթմէք ուզրէ բաշիպ Րէօզէնին խանէսինէ կիտէրէք, քէամիլէն իֆատէյի հալ իթտիքտէն սօնրա.

— Պու խապիսլէր բէնչէյի ատալէթէ թէսլիմ իտիլմէտիքճէ, եիւրէյիմ րահաթ օլմայաճագ տըր. բաքաղ էֆէնտի. ատալէթ հէր զէման հիւքմիւնիւ իճրա իթմէլի վէ պու կիպի խայընլար ճէզալարընը չէքմէլի տիրլէր. անլէրին իրթիքեապ իթտիքլէրի ճինայաթա պէն տէ իշթիրաք իտիյօրըմ տէյու զանն իտիյօրըմ. էկէր պունլարը հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէք ուզրէ պանա պիր նասիհաթ վէրմէյէճէք օլուրսանըզ, հէր նէ՛ օլուրսա օլսուն, պիզզաթ քէնտիմ բօլիս գօմիսէրինէ կիտիպ հէր շէյի իֆատէ իտէճէյիմ. — տէտի.

Բաքաղ Սէրվիննիսինին սէօզլէրինի քէմալը տըգգաթլա տինլէտիքտէն սօնրա, էլինի ալըտը վէ օթուրտըղը սանտալիէտէն գալգարագ.

— Պու պապտէ կիւզէլ պիր թէտպիր պուլտում, օղլում. պունը տահա էրքէն տիւշիւնէմէտիկիմտէն տօլայը թէաճճիւպ իտիյօրըմ. — տէտի.

Պատէհու Սէրվիննիտէն այրըլտը վէ տօղրուճա զապթիյէ նազարէթի իտարէխանէսինէ կիտէրէք վէ բօլիս գօմիսէրինի պուլարագ, հէր շէյի նագլ ու հիքեայէ իթտիքտէն սօնրա, ալ զէման էվվէլ քէնտիսինէ կէօնտէրիլէն մէքթուպըն հավի օլտըղը մալիւմաթըն այնը հագըրգաթ օլտըղընը վէ մէքթուպըն սահիպի բրանկատան գաչմըշ պիր սէֆիլ օլտըղը իչուն մէքթուպընա իմզա գօյմամըշ պուլունտըղընը պէյան էյլէտի. բօլիս գօմիսէրի բաքաղըն իֆատաթընը տինլէտիքտէն սօնրա, Պիէն-Վընիւ միւսաֆիրխանէսինին եէնիտէն նազարը էհէմմիյէթէ ալընաճաղընը վաատ էյլէտի.

Պու միւսաֆիրխանէտէքի էշխասըն ախլագ ու ահվալինի թէտգիգ իթմէք վէ նէ՛ եապտըգլարընը անլամագ լազըմ

կէլտիյինտէն , բօլիս գօմիսէրի պու մէմուրիյէթի մահիր վէ զէքի պիր բօլիս խաֆիյէսինէ թէվտի վէ թէշէպպիւսինտէ մուվաֆֆագ օլաճագ օլուրսա , կիւզէլ պիր միւքեաֆաթա նայիլ օլաճագընը վատ էյլէտի ։

Խաֆիյէ մէմուրը քէնտիսինէ պաշը եարտըմճըլար ինթիխապ իթթիքտէն սօնրա , եարը շէհիրլի վէ եարը քէօյլիւ էլպիսէսի կիյինէրէք , ագշամ իւզէրի Պրէն-Վլընիւ միւսաֆիրխանէսինէ կիթթի վէ էլինտէքի հէյպէյի պիր մասա իւզէրինէ գօյտուգտան սօնրա , օրատա կիւզէլ պիր ագշամ թաամը իլէ կիւզէլ պիր եաթագ պուլմագ միւմքին օլուպ օլմատըղընը սուալ էյլէտի . օթէլճի գատըն հէմէն իսթիգպալինէ գօշարագ , օրատա հէր շէյի հազըր պուլունաճագընը պէյան էյլէտի ։ Բօլիս խաֆիյէսի քէմալը նէզաքէթլէ ·

— Պանա պէօյլէ պիր խըզմէթ իյֆա իտիյօրսընըզ , մատամ , Նանթէրէ գատար կիթմէյէ մէճպուր օլաճաղըմ զանն իտիյօրտըմ . էյէր պէօյլէ պիր մէճպուրիյէթ հասըլ օլսայըտը , բէք կիւճէնէճէքտիմ . զիրա պու կիւն ուզուն պիր սէյահէթ իճրա իթմիշ օլտըղըմտան , բէք եօրուլմուշըմ տըր . – տէտի ։

Օթէլճի գատըն . – Պու շէհիրտէ պիզիմ միւսաֆիրխանէտէն տահա կիւզէլ վէ տահա էմնիյէթլի պիր եէր եօգ տըր , էֆէնտիմ ։

— Օրասընը պիլիրիմ , մատամ , պինաէն ալէյհ իքի պին ֆրանգը հավի օլան շու հէյպէյի պիր եէրէ սագլամանըզը ըճա իտէրիմ ։

Մատամ Պէզ խաֆիյէ մէմուրընըն հէյպէսինի ալտը վէ պիր տօլապըն իչինէ եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա , քիլիտլէյիպ անախթարը խաֆիյէ մէմուրընա վէրտիքտէ , մէրգում .

— Պու անախթար սիզտէ գալսըն , մատամ , պուրատան կիթտիյիմտէ հէյպէյի սիզտէն ալըրըմ . – տէտի ։

Պատէհու քէնտիսինէ թախսիս իտիլմիշ օլան օտայա չէքիլէք արզուսընտա պուլընտըղընը պէյան էյլէտի վէ մատամ Պէզ՝ եօլճույը քէնտի օտասընա կէօթիւրմէսինի գըզլարընտան պիրիսինէ էմր էյլէտի ։ Բասիֆիգ՝ խաֆիյէ մէմուրընը օտասընա կէօթիւրտիւքտէն վէ եէմէք հազըր օլունճա կէլիպ խապէր վէրէճէյինի սէօյլէտիքտէն սօնրա , վալիտէսի իլէ հէմշիրէսինին նէզտինէ ավտէթ իտէրէք ·

— Էյի ավ եագալատըք զանն իտէրիմ , վալիտէ , հէյպէսին իչի ագճէ իլէ տօլու տըր · իքի պին ֆրանգ հէր զէման ինսանըն էլինէ կէչմէզ, տէյի՞լ մի ։

Վալիտէսի . – Էվէթ , գըզըմ, ֆագաթ պու իքի պին ֆրանգը կէրի վէրմէք լազըմ կէլէճէք տիր ։

Բասիֆիգ . – Նի՞չին ։

Վալիտէսի . – Նի՞չին մի . . . բէտէրին արգատաշլարը իլէ պէրապէր չարգայա չըգմըշ օլտըղընը վէ կիթտիյի զէման ֆէվգ էլ ատէ տըգգաթ վէ իհթիյաթլա տավրանմաղըզը թավսիյէ իթմիշ պուլընտըղընը ունութտը՞ն մը . պունտան պաշգա պու ատամ ճէսարէթ սահիպի պիր քիմսէյէ պէնզէյօր . պիզիմ իշիմիզէ գարըշը քէնտիսինի միւտաֆաա իտէպիլիր ։

Մարկրիթ . – Օ հալտէ թամ զէմանընտա քէնտիսինէ պիր էյիճէ իչիրիր քէօր սէրխօշ իտէրիզ . օտասընա չըգըպ ույույընճա , իշինի պիթիրիրիզ ։

Վալիտէսի . – Պու օլապիլիր . . . լաքին նասըլ հա՞նկի տէլիլէ թըգամալը ։

Մարկրիթ . – Բէտէր կէլինճէյէ գատար պուրատա սագլարըզ . ավտէթինտէ իքի պին ֆրանգը ավուճընա գօյաճագ օլուրսագ , ֆէվգ էլ ատէ մէմնուն օլաճագ տըր ։

Բասիֆիգ . – Հէմշիրէմին հագգը վար տըր , վագթըմըզը պօշընա կէչիրմէտիյիմիզտէն տօլայը ֆէվգ էլ ատէ մէմնուն օլաճագ տըր . եօլճուլարը եօլտուրմէյէ պաշլայալըտան պէրու , էլիմիզէ պէօյլէ կիւզէլ պիր քէլէպիր կէչմիյի եօգ ըտը ։

Մարկրիթ . – Րէճա իտէրիմ , վալիտէճիյիմ , պու արզումըզա միւմանաաթ էթմէ . . . պու ֆըրսաթ էյի ֆըրսաթ տըր , Ալլահըն կէօնտէրտիյի պէօյլէ պիր սէրվէթի ալմամագ ատէթա կիւնահ իշլէմէք տէմէք տիր ։

Վալիտէլէրի . – Մատամ քի պէօյլէ իսթէյօրսընըզ , արզունըզա միւմանաաթ իտէմէմ . տէմէք քի եօլճույը եօլտուրմէք

խուսուսը գաթիյէն գարարլաշտը ․ ումարըմ քի ճէնապը Հագգ պիզէ մուավէնէթ իտէճէք տիր ․ Փագաթ նէմէք հազըր տըր , սուֆրայը գօյմալը վէ աշաղը էնմէսինի եօլճուլա խապէր վէրմէլի տիր ․

Թամամ սալասընտա պու մուհավէրէ ճէրէյան իթտիյի սըրատա , բօլիս խաֆիյէսի տախի քէնտի օտասընտա վագթը-նը պօշ կէչիրմէտի ․ էվվէլի էմրտէ գաթիլլէրին օտասընա կիրէպիլէճէքլէրի եէրլէրի , եանի գաբուսը վէ իքի բէնճէրէյի մուայէնէ իյլէտի վէ գաբունըն իչէրտէն իքի սուրկիւ իլէ գաբանապիլէճէյինի վէ բէնճէրէլէր տախի մուհքէմ տէմիրլէր իլէ մահֆուզ օլտուգլարընը կէօրտիւյիւնտէն , քէնտի քէնտինէ ․

— Շիմտիյէ գատար պուրատա չիւպհէյի տավէթ իտէճէք հիչ պիր շէյ կէօրէմէյօրըմ ․ պիր եօլճու պուրատա եաթաճագ օլուրսա , քէնտիսինի քըամիլէն էմնիյէթ իչինտէ զանն իտէպիլիր ․ – տէտի ․

Պատէհու թէհարրիյաթը վագըասընը տէվամ իթմէք իւզրէ , բանթալօնլըրըն ճէպինտէն պիր տապանճա չըգարտը վէ պունըն տոփճիյի իլէ տոփալըլարը մուայէնէ իթմէյէ պաշլատը ․ Պիր աղ սօնրա գարխօլանըն պաշ թարաֆընտաքի թախթանըն էյրէթի օլտուղընը կէօրտիւ վէ օ զէման հէր չէյի քէշֆ իտէրէք ․

— Է՛հ , է՛հ , գաթիլլէրին գուլլանտըգլարը թէտպիր նէտէն իպարէթ օլտուղընը անլատըմ , Փագաթ պու թէտպիր պանա բէք հիւնէրլի կէօրիւնիւյօր , եօլճու պու թէրթիպ սայէսինտէ բէք տէ օ գատար աղըր չէքմէքսիզին ախրէթ եօլունը թութաճագ տըր ․ Փիլ հագըգա սէնաաթ հէր կիւն եէնի եէնի թէրագգըյաթ կէօսթէրիյօր ․ – տէտի ․

Մէրգում թէտգիգաթընը հէնուզ իքմալ իթմիշ իքէն , Բասիֆիգ նէմէյին հազըր օլտուղընը խապէր վէրտի ․

Խաֆիյէ մէմուրը աշաղը էնտի վէ թամամ սալասընտա պէյաղ պիր պէզ իլէ էօրթիւլիւ պիր մասա գուրուլմուշ վէ իւզէրինէ տէ պիր թապագ նէմէք գօնուլմուշ օլտուղընը կէօրտիւ ․ Լաքին ինթիյամը էլտէն պըրագմաք իսթէմէտիյին-

տէն , օթէլճի գատընա վէ իքի գըզլարընա պիրիքտէ նէմէք նէմէլէրինի թէքլիֆ իյլէտի ․

Պու թէքլիֆ մա էլ մէմնունիյէ գապուլ օլունտը վէ տէօրտիւ պիրլիքտէ մասայա օթուրտըլար ․ Թամամ էմնասընտա , Մատամ Պլէզ իլէ գըզլարը խաֆիյէ մէմուրընա գատէհ տօլուսը շարապ տօլտուրմագտա ըտըլար ․ խաֆիյէ մէմուրը անլէրին մագսատը նէտէն իպարէթ օլտուղընը պիլիր իտի իսէ տէ , քէնտիսի ասլա պօզուլմագսըզըն պիր Փըչը շարապ իչմէյէ մուգթէտիր օլտուղընտան , պու պապտէ սագընարագ տավրանմագա լիւզում կէօրմէտի ․ շու գատար քի պիր գաչ գատէհ րագը իչտիքտէն սօնրա , եարը սէրխօշ օլմուշ կիպի կէօրիւնտիւ ․ Նիհայէթ տէրէօհաէ իթտիյի վազիֆէյի օ տէրէճէ մէհարէթլէ իճրա իյլէտի քի , Մատամ Պլէզ իլէ գըզլարը սուֆրատան չըգտըգլարընտա , իչին տէօրթտէ իւչ բայընը պիթիրմիշ օլտըգլարը զաննընա տիւշտիւլէր ․

Նէմէքտէն սօնրա խաֆիյէ մէմուրը պիր սիկարա եագտը վէ գաբունըն էշիյինէ կիտիփ թիւթիւրմէյէ պաշլատը ․ քէնտի ատէմլէրի ուզագտա եօգարը աշաղը կէզինմէքտէ իտիլէր ․ մէրգում անլէրէ պագը իշարէթլէր վէրտի վէ մէմնունիյէթի մուճիպ օլաճագ ճէվապլար ալտը ․ պունըն իւզէրինէ թէհլիքէ զէմանընտա արգատաշլարընըն իմտատընա եէթիշէճէքլէրինտէն էմին օլարագ , իչէրի կիրտի վէ եաթմագ արզուսընտա պուլընտըղընը պէյան իյլէտի ․

Մէրգում օտասընտա եալընըզ գալընճա , եաթաղըն չարշաֆլարը վէ եօրղանլարը իլէ եալանտան պիր ինսան եաբտը վէ պունը քէնտի եէրինէ եաթաղըն իչինէ եէրլէշտիրտիքտէն սօնրա , ըշտէնկօթընը վէ եէլէյինի չըգարըպ պիր սանտալյէ իւզէրինէ գօյտու , վէ եալընըզ բանթալօնընը մուհաֆազա իտէրէք , վէ հէր պիր էլինէ պիրէր տապանճա ալարագ , եաթագ իլէ տիվար արասընտաքի արալըղա կիրտի վէ կէօզլէրինի գաբունըն գանատը իւզէրինէ տիքիփ տուրտու ․

Մատամ Պլէզ , Բասիֆիգ վէ Մարկրիթ եօլճունըն ույումուշ օլտուղընը հիսապ իտէրէք , ուսուլ ուսուլ եօգարը չըգտըլար վէ եաթաղընըն պաշ թարաֆընտաքի էյրէթի թախթա

արգասընտա տուրտուլար․ օ սըրատա պիր խըրըլմը սէտասը տա հասըլ օլտըղընտան, Մարկրիթ․

— Ույույօր, վալիտէ՛, թամ վագթը տըր․ – տէտի․

Բասիֆիգ եաթաղըն պաշ թարաֆընտաքի էյրէթի թախթանըն եայընը գօյվէրտի վէ թախթա տէրհալ եաթաղըն իւզէրինէ տիւշտիւյիւնտէն, Մարկրիթ․

— Իշի պիթտի, վալիտէ․ – տէյու հայգըրտը․

Բօլիս խաֆիյէսի «Խա՛յր, խա՛յր, տահա իշիմ պիթմէտի, գաթիլլէր․․․» տէյու պաղըրտը վէ իւզէրինէ հիւճիւմ իտէնլէր եալընըզ իւչ գատըն օլտըղընը պիլմէտիյինտէն, էլինտէքի տապանճալարտան պիրիսինի պօշալթտը․ Գուրշուն Բասիֆիգէ իսապէթլէ սաղ գօլունը բարչալատը վէ պէտպախթ Գըզճըղազ աճը աճը հայգըրարագ, եէրէ տէվրիլտի․

Այնը սըրատա միւսաֆիրխանէնին խարիճինտէ պիր թագըմ սէսլէր բէյտա օլտու վէ միւսաֆիրխանէ գաբուսը գըրըլարագ, պիր թագըմ բօլիս մէմուրլարը իչէրի կիրտիլէր․ Պունլարտան պիրիսինին եագալտըղը մաշալա օտայը թէնվիր իտինճէ, մատամ Պլէզ․

— Ա՛հ, պունլար բօլիս մէմուրլարը ըմըշլար, Թութուլտուգ․ – տէյու հայգըրտը․

Բօլիս խաֆիյէսի․ – Պու քէլիմէյի էյի պուլտընըզ, մատամ, լաքին էրքէք գաթիլլէ՞ր նէրէտէ․

Մարկրիթ․ – Անլէրի գօլայ գօլայ թութամազսընըզ․

Բօլիսլէր պու իւչ գատընը քէմալը իթինա իլէ պաղլատըլար վէ պատէհու միւսաֆիրխանէնին հէր թարաֆընտա թէհարրիյաթը մուտագգըգանէյէ իպթիտար իթտիլէրսէ տէ, Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսմ տէօրթ արգատաշը իլէ պիրլիքտէ քէօյէ կիթմիշ օլտըղընտան, իւչ գատընտան պաշգա հիչ քիմսէյի պուլամատըլար․

Սապահ օլունճա, Նանթէր միւտիրի իլէ բօլիս գօմիսէրի միւսաֆիրխանէյէ կէլտիլէր վէ մատամ Պլէզի վէ իքի գըզլարընը Վէրսայլ հապսխանէսինէ կէօթիւրտիւլէր․

Պու հատիսէ չար չաբուգ հէր թարաֆա եայըլտը վէ պապա Պլէզ տախի սօյմագ էֆքեարընտա պուլընտըղը

եօլճու իլէ Կրանժ-լա-Բրէվօթէ օթէլինտէ պուլունտըղը սըրատա պու խապէրի ալտը․ ֆագաթ գարըսընըն վէ գըզլարընըն թէվգիֆինի իսթիլզամ իտէն ահվալի պիլմէտիյինտէն, պու թէվգիֆին ֆէնա նէթիճէլէր հասըլ իտէճէյինի զաննի իթմէմէքտէ իտի․

Շիմտի թէքրար պու հայտուտ իլէ արգատաշլարը նէզտինէ ավտէթ իտէլիմ․

Պունլար աչէտտէվամ եաղմագտա օլան եաղմուրա էհէմմիյէթ վէրմէյէրէք, իլթիճա իթմիշ օլտըգլարը օրմանտան տըշարը չըգտըլար վէ ճէսիմ աղաճլարըլա մուհաթ օլան եօլուն պիր թարաֆընտա կիզլէնտիլէր․ կէճէ գարանլըղը կիթտիքճէ պասմագտա վէ բուզկեար տախի պիր գաթ տահա շիտտէթլէ էսմէքտէ իտի․

Օրթա պօյլու վէ Թըգնազճա հէրիֆ սողուգտան թիթրէյէրէք․

— Պու կէճէքի հավա բէք պէրպատ չէյ․․․ պիր ազ էվվէլ չօճուգլարըն չիքեայէթ իթմէյէ հագգլարը վար ըմըշ․ սողուգ տամարլարըմա կէչտի վէ թիւճճար եաղըճըսը հէնուզ կէլմէտի․ հէմ տէ կէլէճէյի եօգ․ – տէտի․

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսմ․ – Կէլէճէք տիր, տօսթըմ, կէլէճէք տիր, պէն Կրանժ-լա-Բրէվօթէ օթէլինտէ պուլունտըղըմ զէման, ագշամ եէմէյի եէյօր ըտը, վէ պէն օթէլտէն չըգտըղըմ զէման, աթընա նալ վուրտուրմագլա մէշղուլ օլույօր ըտը․ Մըլէօնէ կիթմէք իչին իսէ պունտան պաշգա պիր եօլ պուլընմատըղընտան․․․ լաքին սուսընըզ, պիր այագ սէտասը ալըյօրըմ․

Պիր հագըգա գաթիլլէր աղաճըգ գուլագ վէրտիքտէն սօնրա, պիր պարկիրին այագ սէտասընը իշիթտիլէր․ Պունըն իւզէրինէ պապա Պլէզին եիւզիւնտէ ալայիմի մէսէրրէթ բէյտա օլարագ․

— Օ տըր, օ տըր, սուսընըզ, քէնտիմիզի թէթիք թութընըզ․ – տէտի․

Պիր գաչ տագըգա սօնրա, պիր եօլճու խըրսըզլարըն էօնիւնտէն կէչտի վէ եավաշ եավաշ եօլունը տէվամ էյլէտի․

մէրգում էնի պիր մանթօյա պիւրիւնմիւշ իտի ։

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ էն էվվէլ եօլճունըն իւզէրինէ սալտը վէ տիկէր հայտուտլար տախի մըգասընտան եէթիշ-տիլէր . մէրգում պարկիրին եուլարընը թութարագ .

— Եա քէսէնի վէր վէ եախօտ ճանընը . – տէտի .

Եօլճու . – Տօսթլարըմ, էկէր արգատաշլարըմ կէրիտէ գալմամըշ օլսայըտըլար, իհթիմալ քի պէն տէ սիզէ այնը սէօզլէրի սէօյլէյէճէքտիմ. լաքին արգատաշլարըմ կէրիտէ տիրլէր . պէն օնլարըն ուշաղըյըմ.

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ . – Պիզ էօյլէ ուշագ չըրագ թանըմայըզ, սէնտէ ալթուն վար տըր . պիզէ օ լազըմ տըր ։

Եօլճու . – Կէրի չէքիլինիզ, սուֆիլ հայտուտլար, պէնիմ քէսէմ սիզին էլինիզէ կէչմէյէճէք տիր ։

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ . – Վա՛յ, գարշը՞ մը գօյօրսըն, հայաթընը սէվէրսէն, քէսէնի վէ ճըզտանընը վէր տէ գուրթուլ ։

Եօլճու պիր թագրիպ իլէ էյէրին իքի թարաֆընտաքի թապանճալարտան պիրիսինի ալտը վէ Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթէ տօղրուլթարագ պօշալթտը իսէ տէ, օ սըրատա հայվանը պիրտէն պիրէ սալլանտըղընտան, գուրշուն տօղրուտան տօղրուեա Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթէ իսապէթ իտէճէք եէրտէ օրթա պօյլու վէ թըգնազճա հէրիֆէ իսապէթլէ եէրէ տէվրիլտի ։

Պլէզ- լը-Բըթի-Դրիսթ եօլճունըն պու հարէքէթինտէն ֆէվգ էլ ղայէ հիտտէթլէնէրէք, եանընտա պուլունան օղլունա խիթապէն ալչագ պիր սէտա իլէ .

— Ժա՛ն-Լուի, պարկիրին պաճագլարընը քէս քի էլիմիզտէն գուրթուլամասըն . – տէտի ։

Եօլճու օրթալըգտա հասըլ օլան գարըշըգլըգտան պիլիսթիֆատէ, տիկէր թապանճայը տա ալմըշ իտի . ֆագաթ ալթընտաքի պարկիր տախմա սալլանմագտա օլտըղընտան, աթտըղը գուրշունլար իսապէթ իթմէմէքտէ իտի . մա մաֆիհ էն թէհլիքէլի տուշմէնինտէն գուրթուլմագ իւզրէ հայվանըն իւզէրինտէ էյիլտի վէ թապանճայը պօշալթտը . Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ հէման պիր եանա աթլատը իսէ տէ, գուրշուն

գօլունա իսապէթ իթտիյինտէն, պարկիրին եուլարընը պըրագմագա մէճպուր օլտու . այնը սըրատա պարկիր եէրէ եըգըլտը վէ եօլճու տախի ալթընտա գալտը ։

Ժան-Լուի պապասընըն էմրինէ իթաաթլա պարկիրին արգասընա կէչմիշ վէ էլինտէքի քէսկին պըչագ իլէ հայվանըն իքի պաճաղընը քէսմիշ իտի ։

Եօլճու սըլահը մուսթաֆատան արի գալարագ վէ պարկիրի ալթընտա պօղուլաճագ րատէյէ կէլէրէք, հիչ պիր հարէքէթտէ պուլունամատը ։ Ժան-Լուի հէման անա եագլաշտը վէ թապանճասընը իքի իւչ տէֆա կէօյսիւնէ պօշալթտը . օ սըրատա Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ տախի ճէպլէրինի եօգլայարագ, ճըզտանընը վէ պիւթիւն ագճէսինի ալտըգտան սօնրա .

— Պու հէրիֆտէ լայըգըը ագճէ վար ըմըշ, էվլատլարըմ, հայտէ արթըգ եօլա չըգալըմ, եագընտա պուլունան մուսաֆիրխանէյէ կիտէր վէ օրատա ագճէյի պայ իտէրիզ, օլմա՞զ մը ։

Ժան-Լուի . – Օլուր ամմա, մէճրուհ օլան արգատաշըմըզը պուրատա՞ մը պըրագաճագըզ ։

Պապա Պլէզ օրթա պօյլու վէ թըգնազճա հէրիֆէ եագլաշտը վէ այագը իլէ տուրթէրէք .

— Սէս չըգարմայօր, էօլմիւշ օլմալը . – տէտի ։

Պապա Պլէզ իլէ պէրապէր տէլիգանլը խըրսըզ տախի հէրիֆէ եագլաշմըշ օլտըղընտան, էլինի կէօյսիւ իւզէրինէ գօյտըգտան սօնրա .

— Խա՛յր, խա՛յր, էօլմէմիշ տիր, եիւրէյի հէնուզ չարբըյօր . – տէտի ։

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ եուղունու էքշիթտի վէ « Էօլմէմիշ իսէ, էօլմէլի » տէյէրէք, պէլինտէքի թապանճալարտան պիրինի հէրիֆին պէյնինէ պօշալթտը ։ Պունըն իւզէրինէ խըրսըզլար չաշըրըպ գալարագ խօշնուտսըզճա պիր թավր իլէ պիր պիրինէ պագըշտըլար . հաթթա Ժան-Լուի բէտէրինին եանընա գօշարագ .

— Ա՛հ, պապաճըղըմ, նէ՞ եափտընըզ . – տէյու հայգըրտը ։

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ. — Յո՛ք, պուտալա, ճօճուխլա-րըյլա նէ՞ հարաճաղ ըտըդ... քէնտիսինի պէրապէր կէօ-թիւրէպիլի՞ր մի իտիր...

Ժան-Լուի. — Տօղրու տըր, պապաճըղըմ, օ սէօզէ տէ-յէճէյիմ եօգ.

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ. — Պունտան պաշգա պիզիմ հիսսէ-միզ ալէ պէշաէ պիր արթաճագ տըր.

Տէլիգանը. — Էվվէթ, էվվէթ, պէն օրասընը ալա տիւ-շիւնմէմիշ իտիմ.

Պլէզ-լը-Բըթի-Դրիսթ. — Հայտէ, էվլատլարըմ, պու գա-տար գօնուշմամըզ եէթէրիր, արթըգ եօլա չըգալըմ.

Խըրսըզլար մանթօլարընը պիւրիւնտիւքտէն սօնրա, կէ-ճէք եօլճըլըն վէ կէրէք արգատաշլարընըն նա՛շընը եօլ իւ-զէրինտէ պըրագարագ, օրմանը տախիլ օլտըլար.

Պիր գաչ սաաթ սօնրա, տէմիրիյէ գօլունը չըգմըշ օլան ասքէրլէր Պուժօ օրմանը գուրպմատէն կէչտիկլէրի սըրատա, եօլ իւզէրինտէ պու նաշլարը կէօրտիւլէր վէ տէրհալ պար-կիրլէրինտէն աշաղը էնէրէք, անլէրէ եագլաշտըլար.

Խըրսըզլարըն արգատաշը օլան հայտուտ ալտըղը ճէրիհա թէէսիրիյլէ էօլմիւշ իտի իսէ տէ, եօլճու հէնուզ նէֆէս ալ-մագտա իտի.

Օրալարըն մէնզարէսի, պու իքի ատէմին եէրտէքիլէրին-տէն պիրի պիւթիւն ֆարգը օլան էլպիսէսի, եէրտէքի այագ իզլէրի վէ տահա սաիր պիր չօգ խուսուսլար վուգուը հալի ասքէրլէր նազարընտա թային իթտիլէր. պունլար հէնուզ նէ-ֆէս ալմագտա օլան ատէմին խըրսըզլար թարաֆընտան սօ-յըլմըշ պիր եօլճու օլտըղընը վէ պիչարէ ատէմ քէնտիսինի պիր մուտտէթ մուտաֆաա իթտիքտէն վէ խըրսըզլարտան պիրիսինի տէ եարալատըքտան սօնրա նիհայէթ մաղլուպ օ-լմուշ պուլընտըղընը քէշֆ իթտիլէր. պինաէն ալէյհ եօլճույը քէմալը իթինա իլէ գալտըրարագ, եօլ իւզէրինտէ թէսատիւֆ իթտիքլէրի պիր խանէյէ կէօթիւրտիւլէր վէ օրատա պիր եիւք արապասը պուլունուպ եօլճույը իչինէ եաթըրտըգտան վէ իւզէրինէ տէ պիր իքի մանթօ էօրթտիւքտէն սօնրա, գըշլայա

կէօթիւրմէք իւզրէ եօլա չըգտըլար. խըրսըզըն նաշը տախի արապանըն արգասընտա պուլունըյօր ըտը.

O սըրատա օրթալըգ պիւսպիւթիւն ագարմըշ վէ հէր քէս սօգագլարա տիւշմիւշ իտի.

Արապա Մըլէօնէ վարըլ օլունճա, շէհրի մէզքիւրտէ պէօ-յիւք պիր գարըշըգլըգ հասըլ օլտու. շէհրին հէման պիւթիւն սէքէնէսի ասքէրլէրէ սիւալլէր սօրմագտա վէ ասքէրլէր տա-խի հէր քէսէ այնը ճէվապը վէրմէքտէ իտիլէր.

Նիւք արապասը գըշլանըն հավլիսինէ կիրտիյի զէման, պու հավլի խընճախընճ էհալի իլէ տոլմուշ ըտը. ասքէրլէր արապանըն էթրաֆընտա պիր եէր աչմագ իչուն խայլը զահ-մէթ չէքտիլէր.

Մուտաֆի ումումի մուավինի վէ բօլիս գօմիսէրի պու սըրատա պիր թապիպ իլէ պէրապէր գըշլայա վարըլ օլտու-լար. Թապիպ մէճրուհը պիր էյիճէ մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա, գըշլանըն օտալարընտան պիրիսինէ կէօթիւրմէլէրինի էմր իյլէտի.

Ասքէրլէր եօլճույը կէօթիւրիւրքէն պէյազ սաչլը պիր իխթիյարըն էօնիւնտէն կէչտիկլէրինտէն, մէրգում իխթիյար թէաճճիւպլէ.

— Ամա՛ն եա՛ Ռապպի... պու՞ նէ... — տէյու պաղըրտը.

Պունըն իւզէրինէ եանընտա տուրմագտա օլան պիր գըզ քէմալը մէրագլա.

— Նէ՞ վար, պապա Դօգարտօն, նէ՞ վար... պու պի-չարէ եօլճույը թանը՞ր մըսըն. — տէյու սօրտու.

Իխթիյար. — Թանըր ըտըմ եա, հէմ քէք ալէա թանըր ըտըմ... ա՜հ, նէ՛ տէհշէթլի ֆէլաքէթ...

Գըզ. — Պու եօլճու քի՞մ տիր.

Իխթիյար. — Բարիս սաըլգատէլէրինտէն պիրիսի տիր. հաղ մէվսիմինտէ սըգ սըգ պիզիմ շէհրիմիզէ կէլիր վէ պիր գաչ կիւնլէր օթուրուր ըտը.

Բօլիս գօմիսէրի պապա Դօգարտօնըն սէօյլէտիյի սէօզլէ-րի իշիթմիշ օլտըղընտան, տէրհալ մէրգումա եագլաշա-րագ.

— Խամինի տէ պիլի՞ր միսին, իխթիյար. – տէյու սուալ էյլէտի։

Իխթիյար. – Էվվէ՛թ, էֆէնտիմ, պիլիրիմ, խամի Մ. մարքի տը Բուրրիէր տիր։

Բօլիս գօմիսէրի պապա Դօգարտօնը մէճրուհըն պուլունտըղը օտայա կիրտիլէր։

Մէճրուհըն սարըգլանտը պիր քիմսէ օլտըղը անլաշըլընճա, միւտտէի ումում մուավինի պապը էմիրլէր վէրէրէք, Սալվատօր էն կիւզէլ պիր օտայա նագլ օլունտու վէ էն յումուշագ շիլթէլէր իլէ միւզէյյէն պիր յաթաղա յաթըրըլտը։

Սալվատօրըն ալտըղը եարալար գանը օլունտըղը գատար թէհլիքէլի տէյիլ իտի. չունքի գուրշունլար կէօղսինի տէլիփ կէչէճէք եէրտէ, պիր ճիլվէի եանի էսէրի օլարագ գապուրղա քէմիքլէրինին եանընտան սըյըրըլըպ կէչմիշ վէ եալընըզ էթլէրինի զէտէլէմիշ իտի. եարալարընտան աղան գանըն քէսրէթի հասէպիլէ պայըլըպ գալմըշ օլտուղունտան, միւտավաթըյա լըզըմ օլան խաբլըճէ պու պայղընլըգ տախի միւնտէֆի օլտու։

Սալվատօր քէնտիսինի պուլուպ տա էթրաֆընտա թօփլանմըշ օլան ատէմլէրի կէօրիւնճէ, տէհշէթլի պիր ըզտըրապա տիւչար օլտու. լաքին պիր ագ սօնրա քէնտիսինի թօփլայարագ ալչագ սէս իլէ թէշէքքիւր էթտիքտէն սօնրա, քէնտիսինէ սօրուլաճագլարընտան էվվէլ պուլունտըղը սուալլէրէ ճէվապ վէրմէք իւզրէ, պէքլէտի։

Պիր ագ սօնրա միւտտէի ումում մուավինի՝ սօրուլաճագ սուալլէրէ ճէվապ վէրմէյէ մուգթէտիր օլուպ օլմատըղընը քէնտիսինէ սօրտուգտա, թաատիգի հալի պիր իշարէթ վէրտի. օ զէման մուավին եօլ իւզէրինտէն նագլ գուլլանըլմըշ վէ նագլ օլունա գատար կէթիրիլմիշ օլտուղունը Սալվատօրա հիքեայէ իլէ, էվվէլճէ վուգու պուլան գանլը նագլ էթմէսինի րիճա էյլէտի։

Սալվատօր վուգուու հալի պաշգա պիր թարզտա նագլ էթմէյէ հիչ պիր սէպէպ կէօրէմէտիյինտէն, պաշընա կէլէն

ֆէլաքէթի էթրաֆըյլա վէ հագիգի պիր սուրէթտէ նագլ ու հիքեայէ էյլէտի։

Սէօզլէրի պիթիրինճէ, միւտտէի ումում մուավինի իֆատէսինը հալի օլան քեաղըտը քէնտիսինէ ուզաթտը վէ գիյրինէ իմզա էթմէսինի րիճա էյլէտի. Սալվատօր տախի տէրհալ պու էմրէ մուվաֆագաթլա, քեաղըտըն ալթընա «Լուի Բուսօ» իմզասընը եազտը։

Միւտտէի ումում մուավինի պու իմզայը կէօրիւնճէ, հայրէթինտէն ատէտա գալարագ.

— Լուի Բուսօ՞ մը, իմզանըզ Լուի Բուսօ՞ մը տըր, էֆէնտի. – տէյու հայգըրտը։

Սալվատօր. – Էվվէ՛թ, էֆէնտիմ, պունտա թէաճճիւպ իտէճէք պիր շէյ եօգ զաննը իտէրիմ. իսմիմ Լուի Բուսօ տըր, պէն տէ Մարսիլեալը Պիօ վէ չիւրէքսար էվլինին սէյեար խայըրսըզըյըմ։

Միւտտէի ումում մուավինինին թէաճճիւպի կիթտիքճէ արթարագ, օտա գարուսը եանընտա տուրմագտա օլան պապա Դօգարտօնա թէվճիհի խիթապ էյլէտի.

— Գուզում ա՛, իխթիյար, աղաճըգ պուրայա կէլ, սանա սօրաճագլարըմըզ վար. – տէտի։

Պապա Դօգարտօն պու տավէթէ իճապէթլէ, տէրհալ միւտտէի ումում մուավինինին եանընա կիթտի վէ մուավին.

— Իխթիյա՛ր, սէն պու էֆէնտիյի թանը՞ր մը սըն. – տէյու սօրտու։

Իխթիյար. – (Մագամը իհթիրամտա էյիլէրէք.) Էվվէթ, էֆէնտիմ, թանըրըմ, Բարիս սարըգլանէլէրինտէն զայէթ զէնկին պիր զաթ տըր. սէրվէթինի հիւմնի իսթիմալ իտէր. պէօյլէ պիր զաթ թանըլմա՞զ մը... քէնտիլէրինի պու հալտէ կէօրմէքլիյիմտէն տօլայը բէք զիյատէ թէէսսիւֆ իտէրիմ։

Սալվատօր. – Պէն պու ատամը թանըմայօրըմ, քէնտիսինի ասլա կէօրմէմիշիմ տիր։

Իխթիյար. – Գապիլ տիր, մօսիէօ մարքի, սիզին կիպի

զապթիէլէր պիզիմ կիպի քիւչիւք ատամլարա եարտըմ իթմէյէ վագըթ պուլամազլար. Փագաթ սիզին պէնի թանըմամանըզլա, սիզին Շուազի-լը-Րուատագի զապթիէլէրին էն ինսանիյէթլիսի վէ էն մէրհամէթլիսի օլտուղընըզը սէօյլէմէքտէն կէրի տուրամամ.

Միւսթաֆի ումումի մուալլիմի. — Էֆէնտինին խամիսի տէ պիլի՞ր մի սին, իխթիյար.

Իխթիյար. — Պիր աղ էվվէլ սէօյլէտիմ, էֆէնտիմ, խամի Մ. մարքի տը Բուրրիէր տիր.

Մուալլիմ. — Պու բէք ղարիպ չէյ տիր.

Բոլիս գոմիսէրի. — Էվվէթ, բէք ղարիպ չէյ տիր.

Թափիգ. — (Եավաշ սէս իլէ.) Պունտա պիր էսրար վար տըր քի, անը մէյտանա չըգարմաղա չալըշմալը տըր.

Սալվատոր՝ միւսթաֆի ումումի մուալլիմի, բոլիս գոմիսէրի վէ Թափիգ արասընտա ճէրէյան իտէն շու պիր իքի սէօզիւ իշիթմիշ օլտուղընտան, քէնտի քէնտինէ.

— Գուլլանտըղըմ տօլաշըգը խօլայտան նա՞սըլ չըգմալը, եա՛ Ռապպի... պու էրէք պաթաղ իխթիյար տա նէ՞րէտէն գարշըմա չըգտը. — տէտի.

Պատէհու խալթաղը իչինտէ տէօնտիւ վէ միւսթաֆի ումումի մուալլիմի քէնտիսինի եէնիտէն իթթիֆագ իթմէք իւզրէ խանընա կէլտիյինտէն, քէնտիսինէ ճէվապ վէրէճէք իգթիտարը պուլունմատըղընը վէ պիր իքի սաաթ գատար խայընըղ գալմագ արգասընտա պուլունտուղընը պէյան վէ իւթէսի կիւնիւ քէնտիսինէ գարիպ կէօրինէն չէյին իզահաթընը վէրէճէյինի տէր միյան իլէտի. Խափիյի մէրգում տուշինէճէք վագըթ պուլմագ իսթէմէքտէ իտի.

Միւսթաֆի ումումի մուալլիմի Սալվատորըն պու արզուսընա րէտտ իլէ ճէվապ վէրմէք իսթէմէտի. Զիրա մէրգում հագգընտա հէնուզ պիր կէօնէ ճիւրմ վէ եա գապահաթ թէհագգուգ իթմէմիշ իտի. Պինաէն ալէյհ օտատա պուլունանլար իլէ պէրապէր տըշարը չըգտը վէ Սալվատոր եալընըզ գալտը.

20

ԹԷՎԳԻՖ

Մուգատտէմա սէօյլէնիլտիյի վէճհիլէ, Պէրօ՝ Սալվատորըն արապաճըսընտան ալտըղը մալումաթըն տօղրու օլուպ օլմատըղընը թահգիգ իթմէք իւզրէ Սալվատորըն արապասընը պիր միւտտէթճէ թագիպ իթթիքտէն սօնրա, քէնտիսինի զապթիյէ նազարէթի խարիճիյէսինէ կէօթիւրմէսինի արապաճըսընա էմր էյլէմիշ իտի.

Մէրգում զապթիյէ նազարէթի խարիճիյէսինէ վարըլտըղընտա, տօղրուճա զապթիյէ նազըրընըն օտասընա կիթտի վէ վուգու պուլան ահվալի էթրաֆըլըճա միւմքինէ չէ նազըրա պէյան իլէտի.

Զապթիյէ նազըրը քէնտիսինի տըգգաթլըճա տինլէտիքտէն սօնրա.

— Տէմէք քի մարքի տը Բուրրիէր իլէ վիգօնթ տը Լիւսանըն՝ խըրսըզլարըն Բիւրէն վէ Գրան-Բիշար նամլարընը վէրտիքլէրի ատէմլէր օլտուղլարընա էմին սինիզ, էօյլէ՞ մի. — տէտի.

Պէրօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, պու պապատէ զէրրէճէ շիւպհէմ եօգ տըր.

— Լաքին պիզ պիր մէսուլիյէթ տէրուհտէ իթտիյիմիզի տիւշիւնի՞յօր մըսընըզ. մարքի տը Բուրրիէր վէ վիգօնթ տը Լիւսան պէօյլէ ատամլար տըր. իշին հագիգաթընտան թէմամիյլէ էմին օլմագսըզըն անլէրի թէվգիֆ իթմէք միւմքին օլամազ.

— Հագգընըզ վար տըր, էֆէնտիմ... Փագաթ պու պապատէ էմին օլմագ իչին պիր թէտպիր վար տըր զաննըմ իտէրիմ.

— Նէ՞ կ՚ըսի .

— Շիմտիյէ գատար թէվգիֆ իթմիշ օլտըղընըզ խըրսըզլարտան պիրինի՝ պիր գաչ բօլիս մէմուրլարը իլէ պէրապէր եա՛ մարքի տը Բուրրիէրին վէ եա՛խօտ վիգօնթ տը Լիւսանըն խանէսի ճիվարլարընտա կիթսին վէ պունլարտան պիրիսինին իչէրի կիրմէսինի վէ եախօտ տըշարը չըգմասընը կէօզլէսին . պու խըրսըզ բէքչիլէրինտէն օլան չախըր թանըյաճագ օլուրսա , պէնիմ զաննըմ տա տօղրու չըգմըշ օլուր .

— Ֆիլ հագըգա պու թէտպիր հէր հալտէ լազըմ տըր. պինաէն ալէյհ եարըն սապահ Կրան-Լուի նամ խըրսըզըն հազըր օլմասը իչին էվամիրի լազըմէյի վէրմէյէ կիտէյիմ ,

— Բէք էյի , էֆէնտիմ , պէնտէնիզ տէ եարըն սապահ հազըր օլուրըմ ,

Պու սէօզիւ միւթէագըպ , Պէքօ տըշարը չըգտը վէ թէքրար արապասընա բինիփ օլարագ օրատան մուֆարագաթ իյլէտի .

Իրթէսի սապահ , չաֆագ աթար աթմազ , Պէքօ վէ Կրան-Լուի պիր չօգ բօլիս մէմուրլարը իլէ պէրապէր Վարէն սօգաղընա , վիգօնթ տը Լիւսանըն սագին օլտըղը խանէ ճիվարլարընա կիթտիլէր . զապթիյէ նազըրը պու իչէ բէք զիյատէ էհէմմիյէթ վէրտիյինտէն , անլէրլէ պէրապէր պուլունմագ իսթէմիշ իտի .

Պունլար պիր գաչ սաաթ գատար պէքլէտիքտէն սօնրա , նիհայէթ սաաթ պիրտէ տօղրու վիգօնթ տը Լիւսան խանէսինտէն տըշարը չըգտը վէ ազըր ազըր եուրիւմէյէ պաշլատը . Կրան-Լուի մէրգումը կէօրիւնճէ , տէրհալ թանըյարագ .

— Իշթէ՛, իշթէ՛, Կրան-Պիշար պու տըր , նէ՛ տէ կիւզէլ կիյինմիշ . - տէտի .

Զապթիյէ նազըրը Պէքօյա տէօնիւպտէ , Պէքօ .

— Կէօրտիւնի՞զ մի , նազըր էֆէնտի , վիգօնթ տը Լիւսան պու իմիշ . - տէտի .

Զապթիյէ նազըրը արապասընտան աշաղը ինտի վէ Կրան-Լուիյի իքի նէֆէր բօլիս մէմուրընըն թահթը նազարէթինէ թէվտի իթտիքտէն սօնրա , Պէքօ իլէ պէրապէր վիգօնթ տը

Լիւսանա տօղրու իլէրիլէտի . անքէր բօլիսլէր տախի ուզագտան ուզաղա անլէրի թագիպ իթտիլէր .

Զապթիյէ նազըրը վիգօնթ տը Լիւսանա եագլաշտը վէ պաշընտաքի շափգայը չըգարըփ քէմալը իհթիրամլա սէլամլատըգտան սօնրա , թէվագուֆքեարանէ պիր թավըր իլէ տուրարագ .

— Մօսիէօ վիգօնթ տը Լիւսանըն չէրէֆի միւլագաթըյլա միւշէրրէֆ օլույօրըմ , տէյի՞լ մի . - տէտի .

Վիգօնթ տը Լիւսան պու հատիսէի նակէհանիտէն աղաճըգ միւթէհայյիր օլարագ .

— Էվվէթ , էֆէնտիմ , սիզէ նէ՞ խըտմէթտէ պուլունապիլիրիմ ,

— Պէնիմլէ պէրապէր զապթիյէ նազարէթի իտարէխանէսինէ կէլէճէքսինիզ , մօսիէօ վիգօնթ . Միւտտաիի ումումի էֆէնտի սիզին ալէյհինիզտէ պիր թէվգիֆ միւզէքքէրէսի չըգարմըշ օլտըղընտան , պէնտէնիզ պու էմրի իճրայէ մէճպուրըմ . Ումիտ իտէրիմ քի , ճէպր ու շիտտէթ իսթիմալինէ լիւզում կէօստէրմէզսինիզ , պէնիմլէ պէրապէր կէլմէք լութֆունտա պուլունուրսունըզ ,

— Ճէպր ու շիտտէթ իսթիմալինէ նէ՞ հաճէթ . . . մատամ քի միւտտաիի ումումի էֆէնտի պէնի իսթէյօր , զապթիյէ նազարէթի իտարէխանէսինէ կէլմէյէ հազըր ըմ ,

Զապթիյէ նազըրը պիր իշարէթ իթտի վէ արգատան կէլմէքտէ օլան բօլիս մէմուրլարը հէման վիգօնթ տը Լիւսանա եագլաշտըլար . Լիւսան իսէ պիրտէն պիրէ ֆիքրինի թէպտիլ իթմիշ օլտըղընտան , արգայա տօղրու պիր ատըմ աթարագ .

— Եագլաշմայընըզ , եագլաշմայընըզ տէյօրըմ , ալիմ Ալլահ պէյնինիզի պաթլաթըրըմ . - տէտի .

Պատէհու ճէպինտէն իքի թապանճա չըգարըփ , բօլիս մէմուրլարընա տօղրուլթտը . Բօլիս մէմուրլարը թապանճալարըն բարլըթըսընը կէօրիւնճէ , վիգօնթա եագլաշմաղա ճէսարէթ իտէմէտիլէր . վիգօնթ իսէ օրթալըգտա հասըլ օլան գարըշըգլըգտան պիլ իսթիֆատէ , ֆիրար իթմէյէ տավրանտը իսէ տէ , Պէքօ եըլտըրըմ կիպի սըչրամըշ իլէրիյէ սալ-

տըրարագ սօլ գօլունտան եագալատը. պունըն իւզէրինէ վի-գօնթ բիւրղազապ օլարագ, սաղ էլինտէքի թապանճայը Պէ-բօյա տօղրուլթուպ պօշալթտը. Պէտպախթ տէլիգանլըն գաֆասը տէհշէթլի պիր սուրէթտէ բարչալանարագ, եէրէ տէվրիլտի.

Պու տէհշէթլի վագըա իւզէրինէ պիր չօգ էհալի Վարէն սօգաղընա թօբլանտըլար.

Բօլիս մէմուրլարը վիգօնթ տը Լիւսանըն էթրաֆընը ի-հաթա իթտիլէր իսէ տէ, Պէբօնըն տուչար օլտըղը ֆէլաքէթ քէնտիլէրինի օ տէրէճէ իւրքիւթմիւշ իտի քի, պիր ատըմ իլէրի կիթմէյէ ճէսարէթ իտէմէմէքտէ իտիլէր.

Վիգօնթ տը Լիւսան էթրաֆընտա եավաշ եավաշ բէյ-տա օլմուշ օլան ահալիյէ աթֆը նազար իթտիքտէն սօնրա, ֆիրար իթմէնին իմքեանը պուլունմատըղընը կէօրէրէք, էլին-տէքի թապանճայը եէրէ ֆըրլաթարագ.

— Հայտէ պագալըմ, տօսթլար, շիմտի նէ՛ եաբաճագ-սանըզ, եաբընըզ... պիր ասըլզատէ տէօվիւշմէքսիզին թէս-լիմ օլմուշ տէնիլմէսին իչին պէն պու հարէքէթտէ պուլուն-տում. պէնի նէրէյէ՛ կէօթիւրէճէքսէնիզ, կէօթիւրիւնիւզ. — տէտի.

Բօլիս մէմուրլարը հէման վիգօնթըն իւզէրինէ աթըլտը-լար վէ անը սըգը սըգըյա պաղլատըգտան սօնրա, պիր մէյ-տան արապասընա գօյարագ, զապթիյէ նազարէթի խափս-խանէսինէ կէօթիւրտիւլէր.

Զապթիյէ նազըրը ահվալը ճարիյէյէ նազարէն մարքի տը Բուրրիէրին տախի պէօյլէ պիր գաթիլ օլտըղընը անլայարագ, տէրհալ Գուրսէլ սօգաղընա մարքինին խանէսինէ կիթմէք իսթէտի. զիրա խալգըն շայիալարը վիգօնթըն թէվգիֆ իտիլ-միշ օլտըղընը մարքի տը Բուրրիէրին գուլաղընա գատար իյ-սալ իտէճէքլէրտէն, մէրգումըն Բարիստէն ֆիրար իտէճէյի թապիի իտի. պինաէն ալէյհ զապթիյէ նազըրը բօլիս գօմի-սէրի իլէ պէրապէր Բուրրիէր գօնաղընա ազիմէթ իյլէտի.

Օ սըրատա Լիւսինին պէսլէմէլէրինտէն պիրիսի պիչարէ-նին եաթագ օտասընա կիրէրէք.

— Մատամ մարքիզ, մատամ մարքիզ, գօնաղա պիր թագըմ բօլիս մէմուրլարը կէլտիլէր... մօսիէօ մարքիյի թէվգիֆ իտէճէքլէր իմիշ. — տէտի.

Լիւսի «նէ՞ սէօյլէյօրսըն, գըզ, բօլի՞ս մէմուրլարը մը...» տէյու հայգըրարագ, պէսլէմէնին ճէվապընա պէքլէմէքսի-զին գարիօլասընտան աշաղը սըչրատը վէ ալէլ աճէլէ պիր սապահ էլպիսէսի կիյինէրէք, ումուզլարընա տա պէօյիւք պիր շալ ալտը. թամ պու սըրատա զապթիյէ նազըրը իլէ բօլիս գօմիսէրի տէ Լիւսինին եաթագ օտասընա կիրտիլէր.

Զապթիյէ նազըրը վէ բօլիս գօմիսէրի՝ մէմուրիյէթլէրի-նին շիտտէթի իլէ պէրապէր հինի հաճէթտէ նէզաքէթ վէ շէֆգաթ կէօսթէրմէյի տէ պիլիրլէր իտի. Բօլիս գօմիսէրի՝ Լիւսի մարքի տը Բուրրիէր իլէ էվլէնտիյի զէման, մուհթէ-րէմ պիր ժէնէրալտան տօղմուշ օլտըղընը վէ մէրգումէ-նին շէօհրէթի զիւմրէի ըպրար արասընտա թամամիյլա լէքէ-տէն խալի պուլունտըղընտան, գօճասընըն իրթիքեապ իթտիյի ճինայաթա անը տախի շէրիք թէօհմէթ ատ իթմէք ատէթա վահշիլիք ուսուլինի պիլիր իտի. պինաէն ալէյհ մէմուրիյէթի նէտէն իպարէթ օլտըղընը Լիւսիյէ պէյան իթտիքտէն սօնրա, քէմալը նէզաքէթլէ.

— Խըտմէթքեարլարընըզ Մ. մարքի տը Բուրրիէրին Բա-րիստէ պուլունմատըղընը պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիլէր, մա-տամ. պունտան տօլայը բէք զիյատէ թէէսսիւֆ իտէրիմ. զի-րա մօսիէօ մարքի պուրատա պուլունմըշ օլսայըտը, պէրաէ-թի զիմմէթինի սուհուլէթլէ իսպաթ իտէպիլիր իտի. ֆագաթ պէն պուրատա թէհարրիյաթը լազըմէյի իճրա իթմէյէ մէճ-պուրըմ.

Լիւսի. — Վազիֆէնիզի իյֆա իտինիզ, էֆէնտիմ, պու հարէքէթինիզէ մումանաաթ իթմէյէ հագգըմ եօգ տըր. օ՛հ, եա՛ Ռապպի, եա՛ Ռապպի, պէօյլէ տէհշէթլի պիր ֆէ-լաքէթէ տուչար օլմագ իչին պէն նէ՞ քէօթիւլիւք իթտիմ.

Բօլիս գօմիսէրի. — (Պիչարէ Լիւսինին տէօքթիւյիւ կէօզ եաշլարընտան միւթէէսսիր օլարագ.) Գալպինիզի թէսքին ի-տինիզ, մատամ, էկէր Մ. մարքի տը Բուրրիէր գապահաթը

իսէ, ժէնէրալ գօնթ տը Նէօվիլին սապըգ գէվճէի մուհթէրէմէսի քէնտիսինէ նալայըգ պիր գէվճի ունութթուրմագ իչին բէք չօգ տօսթլար պուլաճագ տըր։

Բօլիս գօմիսէրի նէզաքէթէ աշնա պիր ղալթ օլտըղընտան, Լիւսինին խաթրը օտասընը ղայէթ սըթհի պիր սուրէթտէ թէհարրի էյլէտի. մա մաֆիհ օրատա պուլտըղը պաղը քեաղըտլարը ալտը վէ պատէհու տիկէր օտալարը թէհարրիյէ պաշլատը. մարքի տը Բուրրիէրին պիւթիւն քեաղըտլարը, մէքթուպլարը, սէնէտլէրի քեամիլէն ախզ օլունտը։

Էմրի թէհարրի խիթամ պուլտըգտան սօնրա, բօլիս գօմիսէրի օրատան չէքիլիպ կիթմէք իսթէրէ իքէն, բօլիս մէմուրլարընտան պիրիսի մատամ մարքիզ տը Բուրրիէր իլէ կէօրիւշմէք արզուսընտա պուլունան պիր ատէմի սալօնա կիրտիրտի։

Պու ատէմ եօլ էլպիսէսի կիյինմիշ օլտըղը կիպի, թօզլու չիզմէլէրի տախի ուզուն պիր եօլտան կէլմէքտէ օլտըղընը իրայէ իթմէքտէ իտի։ Բօլիս մէմուրլարը մարքի տը Բուրրիէր հագգընտա պաղը մալումաթ վէրէպիլիր իտտիայլէ, անը բօլիս գօմիսէրինին հուզուրընա կէօթիւրմէք իսթէմիշլէր իտի.

Բօլիս գօմիսէրի մէրգումը նազարը թէտգիգտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, միւլաթըֆանէ պիր թավր իլէ.

— Սիւալլէրիմէ ճէվապ վէրինիզ, օղլում, իսմինիզ նէ՞ տիր. — տէտի։

— Բասօ։

— Մ. մարքի տը Բուրրիէրին խըտմէթինտէ՞ մի սինիզ։

— Խա՛յր, էֆէնտիմ, պէնտէնիզ խայլը մուտտէթ Մ. գօնթ տը Նէօվիլին խըտմէթինտէ պուլունտըմ. ֆագաթ մուախխարէն ժէնէրալ գօնթ տը Մօրէնվիլին խըտմէթինէ կիրմէք իսթէրէ մատամ գօնթէս տը Նէօվիլին խըտմէթինտէն չըգտըմ. Մ. գօնթ տը Մօրէնվի չիմտի Բարիսէ վասըլ օլմըշ տըր. քէնտիսի թարաֆընտան մատամ մարքիզ տը Բուրրիէրէ պիր մէքթուպ վէրէճէյիմ։

Բօլիս գօմիսէրի Բասօյը իսթինճվապ իթմէք իսթէրէ քիւ-

չիւք պիր մասանըն էօնիւնտէ, ղապթիյէ նազըրընըն խանընտա օթուրմըշ ըտը. պու մասանըն իւզէրինտէ իսէ Սալվատօրըն պիր թավիրի պուլընտըղընտան, Բասօ բօլիս գօմիսէրինին սիւալլէրինէ ճէվապ վէրմէքլէ պէրապէր, կէօզլէրինի պու թավիրտէն այըրամամագտա ըտը։ Բօլիս գօմիսէրի պու հալի կէօրմիւշ օլտըղընտան, թավիրի կէօսթէրէրէք.

— Պու թավիրտէքի ատէմի թանը՞ր մըսըն, օղլում. — տէյու սօրտու։

Բասօ. — Թանըրըմ, էֆէնտիմ, էկէր եանըլմայօրսամ, պու թավիր Մ. վիգօնթ տը Լէթանըն թավիրի տիր։

Բօլիս գօմիսէրի. — (Զապթիյէ նազըրընա տէօնէրէք.) Պու ղարիպ տէյի՞լ մի տիր։

Զապթիյէ նազըրը պու իշին սահիհէն ղարիպ օլտըղընը իյմա իթմէք իւզրէ, պիր պաշ իշարէթի վէրտի։

Բօլիս գօմիսէրի պիր էսրար տահա մէյտանա չըգարմագ իւմիտիյլէ, Բասօյա թէվէճճիւհլէ.

— Պու վիգօնթ տը Լէթան հագգընտա նէ՛ պիլիրսէն, սէօյլէ. ֆագաթ տօղրու սէօյլէմէյէ չալըշ. ատալէթ հուզուրընտա հիչ պիր շէյ կիզլէնիլմէզ. — տէտի։

Բասօ «Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ» տէտիքտէն սօնրա, Թուրին պանքէրլէրինտէն Մ. Գարմանեօլանըն խըտմէթինտէ պուլունտըղը զէման, էֆէնտիսինին խանէսինտէ պիր ֆիլի սըրգաթ իյգա՛ իտիլմիշ օլտըղընը վէ խըրսըզլարըն ֆիրարընա մումանաաթ իթմէք իւզրէ արգալարընտան գօշտըղը սըրատա, պունլարտան պիրիսինին էքսէրիյա խանէլէրինէ կէլէն վիգօնթ տը Լէթան օլտըղը մէշհուտը օլմուշ պուլընտըղընը վէ մէրգումը եագալայաճագը սըրատա թէհլիքէլի պիր սուրէթտէ եարալանմըշ իտուքինի նագլ ու հիքեայէ էյլէտի։

Բօլիս գօմիսէրի Բասօնըն իֆատաթընը թէմամըյլա գայտ իթտի վէ արթըգ Բուրրիէր գօնաղընտա եափաճագ պիր իշի գալմամըշ օլտըղընտան, ղապթիյէ նազըրը իլէ պէրապէր օրատան մուֆարագաթ էյլէտի։

Գօնագ խըտմէթքեարլարը Բասօնըն բօլիս գօմիսէրինէ նագլ իթմիշ օլտըղը հիքեայէյի իշիթմիշ իտիլէր, վէ մէզ-

քիւր թասվիրին մարքի տը Բուրրիէրին թասվիրի օլտըղընը պիլտիքլէրինտէն, անլէրտէն պիրիսի Լիւսինին պէսլէմէլէրինտէն պիրիսինէ իշի խապէր վէրմիշ վէ պու պէսլէմէ տախի իշիթտիյի շէյլէրի հանըմընա թէքրարլամըշ ըտը. պու ճիհէթլէ Լիւսի՝ Բաօլօյը հուզուրընա գապուլ իթտիյի զէման, գօճասընըն պիր խըրսըզ վէ պիր գաթիլ օլտըղընը պիլիր իտի։

Բաօլօ բօյլէ գօմիսէրինէ սէօյլէտիյի վէճհլէ, գոնթ տը Մորէնժի թարաֆընտան Լիւսիյէ պիր մէքթուպ վէրմէյէ կէլմիշ իտի. գոնթ Ֆրանսայա կէլտիյի զէման գոնթէս տը Նէօվիլին մարքի տը Բուրրիէր իլէ էվլէնտիյինի խապէր ալմըշ օլտըղընտան, Բարիսէ վասըլ օլուր օլմազ մէրգումէնին գօնաղընա կիտիպ թէպրիքեաթը լազըմէյի իֆա իթմէք իսթէմիշ իտի։

Լիւսի գոնթ տը Մորէնժինին մէքթուպընը օգուտըգտան սօնրա, Բաօլօյա խիթապէն.

— Հազըրմըսա կէօսթէրտիյի էսէրի թէվէճճիւհտէն տօլայը արզը թէշէքքիւր իթտիյիմի վէ քէնտիսինէ պիր ճէվապ եազաճաղըմը էֆէնտինիզէ սէօյլէյինիզ. — տէտի։

Բաօլօ էսկի հանըմընը թազիմքեարանէ պիր սուրէթտէ սէլամլատըգտան սօնրա, չէքիլիպ կիթտի։

Լիւսի եալընըզ գալընճա, քէնտիսինէ իչ օտասը խըտմէթինի կէօրէն քիւչիւք օտայա կիրտի վէ միւճէվհէրաթընը հավի օլան քիւչիւք չէքմէճէնին էօնիւնտէ օթուրտուգտան սօնրա, պիրինի գոնթ տը Մորէնժիյէ, տիկէրինի Լօր Ֆէրալա վէ իւչիւնճիւսինիւ տէ Նօժէնի տը Պուրժրէյէ կէօնտէրմէք իւզրէ, իւչ մէքթուպ եազտը վէ պունլարըն իւչիւնտէ տէ պաշընա կէլէն ֆէլաքէթլէրի նագըլ ու հիքեայէ իյլէտի։

Լիւսի պու մէքթուպլարը եազտըգտան սօնրա, էօնիւնտէքի չէքմէճէյի աչտը վէ զարֆլարը վէ տահա սաիր պիր չօգ միւճէվհէրաթը հավի օլան գութույը աչըգ իսէ տէ, պունըն պիւս պիւթիւն պօշ օլտըղընը քէմալը թէաճճիւպլէ կէօրտիւ. պունըն իւզէրինէ էլլէրի այագլարը թիթրէմէյէ պաշլայարագ, տիկէր գութուլարը տախի աչըգ իսէ տէ, հիչ

պիր շէյ պուլամատը. պիչարէ գատըն՝ գօճասընըն թահթը թէհտիտինտէ պուլընտըղը թէհլիքէտէն գուրթուլմագ իւզրէ ֆիրարա գարար վէրմիշ օլտըղընտան, պու ճիհէթլէ քէնտի միւճէվհէրաթընը տախի չալմըշ կէօթիւրմիւշ օլտըղընը քէշֆ իյլէտի. պունըն իւզէրինէ գանը թէբէսինէ սըչրայարագ.

— Ալչա՛գ, ալչա՛գ... պէօյլէ պիր հարէքէթի խայընանէտէ պուլունմագ հա՛... պուրատան չէքիլիպ կիթտիյի սըրատա ճէսարէթ իտիպ տէ էլիմի տէ սըգըյօր ըտը... եա՛ Րապպի, շիմտի քէնտիսինտէն պիւս պիւթիւն նէֆրէթ իտիյօրըմ. — տէտի։

Պատէհու Լօրա մախսուս օլան մէքթուպը աչըպ, աթիտէքի զէյլի իլավէ իյլէտի.

« Ազիզէմ Լօր, պիր աղ էվվէլ գանն իթտիյիմտէն տահա զիյատէ ֆագըր ըմըշըմ. գօճամըն ֆիրար իթմէզտէն էվվէլ պիւթիւն միւճէվհէրաթըմը չալմըշ օլտըղընը շիմտի կէօրտիւմ. պունլարը զայի իթտիյիմտէն տօլայը թէէսսիւֆ իտէրիմ. լաքին տիկէր թարաֆտան գօճամըն տիկէր խըրսըզլարտան տահա զիյատէ ալչագ օլտըղընը զահիրէ չըգարտըղընտան տօլայը Ճէնապը Հագգա թէշէքքիւր իտէրիմ։ »

Լիւսի պու իւչ մէքթուպը կէօնտէրտիքտէն սօնրա, պիր թագըմ սանտըգլար հազըրլատը վէ պու սանտըգլարա էսվապլարընը, չամաշըրլարընը, քիթապլարընը վէ տահա սաիր պիր չօգ շէյլէրինի վազ իթտիքտէն սօնրա, արապալար մէվգիֆինէ կէօնտէրտի. գոնթ տը Նէօվիլին հէտիյէսի օլան կիւզէլ պիր բիյանօյը տա օրատա պըրագմագ իսթէմէտիյինտէն, պունը տա պիր ատէմ թէսլիմ իտէրէք արգասընտան կէօնտէրմէսինի թէնպիհ իյլէտի. պատէհու գօնագ խըտմէթքեարլարընը չաղըրըպ հէր պիրիսինէ պիրէր մըգտար աքճէ վէրտիքտէն սօնրա, եօլ վէրտի. եալընըզ պէսլէմէլէրինտէն կէնճ պիր գըզը ալըգօյտու։

Իրթէսի սապահ պու պէսլէմէ իլէ պէրապէր Բուրրիէր գօնաղընտան չըգտը վէ էվվէլա մուգավէլաթ մուհարրիրի Մ. Շարտօնըն խանէսինէ կիտէրէք, մէնաֆիի զաթիյէսինի միգտա-

ճէ իթմէսինի վէ հէր տիւրլիւ ումուր ու խուսուսընա պագ-
մասընը միւմաիլէյհտէն րիճա իյլէտի. Մ. Շարտօն տախի
պու րիճայը մա էլ մէմնունիյէ գապուլ իյլէտի.

Լիւսի մուգավէլաթ մուհարրիրինին խանէսինտէն չըգ-
տըգտան սօնրա, արապալար մէվգիֆինէ կիթտի վէ օրատա
պիր արապայա րաքիպ օլարագ, աքշամ իւզէրի Սէն-Լէօնար
գարիյէսինէ վասըլ օլտու. Էօժէնի, մատամ տը Սէն-Բրէօլ
վէ գօճասը Էտմօնտ տը Գուրժրէլ շէհրի մէզգիւրտէ իգամէթ
իտէրլէր իտի.

Էօժէնի վէ գօճասը Լիւսիյի գապուլ իթմէք իւզրէ խա-
նէլէրինին էն կիւզէլ օտասընը հազըրլամըշլար իտի. սատէ
վէ ֆագաթ զայէթ զարիֆ պիր սուրէթտէ տէօշէնմիշ օլան
պու օտա Էօժէնինին սայէի հիմմէթինտէ Լիւսինին սէվտիյի
շէյլէրլէ, մէսէլա կիւզէլ վէ նատիտէ չիչէքլէր, կիւզէլ թա-
վիրլէր վէ սաիրէ իլէ տօնատըլմըշ իտի.

Լիւսի խանէլէրինէ վասըլ օլունճա, Էօժէնի Էտմօնտ իլէ
պէրապէր մէրգումէյի պու օտայա կէօթիւրտիւ. Լիւսի Էօ-
ժէնինին վէ Էտմօնտըն էլլէրինի թութթուպ սըգտըգտան սօն-
րա.

— Սէվկիլի տօսթլարըմ, հագգըմտա կէօսթէրտիյինիզ
էսէրի մուհապպէթ վէ թէվէճճիւհտէն տօլայը արզը թէ-
շէքքիւր իտէրիմ. լաքին սիզտէն պիր խըտմէթ տահա թալէպ
իտէճէյիմ. Բուրրիէր գօնագընտան չըգտըգտան սօնրա նէրէ-
յէ կիթմիշ օլտըղըմը Լօրտան, ֆամիլեասընտան վէ մուգավէ-
լաթ մուհարրիրի Մ. Շարտօնտան պաշգա հիչ քիմսէ պիլմէզ.
պանա կէօնտէրիլէճէք մէքթուպլարը Մ. Շարտօն պուրայա
իրսալ իտէճէք տիր. պինաէն ալէյհ պու մէքթուպլարը
պանա թէսլիմ իթմէզտէն էվվէլ օգումանըզը վէ սօն մու-
գուաթտան պահիս օլանլարը ալըգօյմանըզը րէճա իտէրիմ.
- տէտի.

Էօժէնի վէ Էտմօնտ արզուսընա թէվֆիգի հարէքէթ ի-
տէճէքլէրինի վատ իթտիլէր.

Վագթ էրէյլիճէ իլէրիլէմիշ օլտըղընտան, Լիւսի քէնտի
օտասընա չէքիլտի.

Մէրգումէ Էօժէնինին խանէսինտէ էյլէշտիքտէն պիր
միտտէթ սօնրա, Էտմօնտ պիր կիւն քէնտիսինէ պիր մէքթուպ
վէրտի. Էտմօնտ՝ Լիւսինին արզուսընա թէվֆիգէն կէլէն
մէքթուպլարը աչըպ օգուր վէ մուգուաթը մագլյէտէն պա-
հիս օլմայանլարը Լիւսիյէ թէսլիմ իտէր իտի. պու մէքթուպ
տախի Լօր Թարաֆընտան կէլմիշ օլուպ, հէր նէ գատար մէր-
գումէ Լիւսիյէ պիր գաչ մէքթուպլար եազմըշ իտը իսա տա,
Էտմօնտ անճագ պու մէքթուպը Լիւսիյէ վէրմէյի միւնա-
սիպ կէօրմիւշ իտի.

Պու մէքթուպըն միւնտէրիճաթը իսէ շունտան իպարէթ
իտի.

«Վէրմանթ, Լանսի գուրպինտէ.

«Ազիզէմ Լիւսի.

«Պու կիւնլէրտէ Էօժէնիտէն պիր մէքթուպ ալտըմ.
Պանա վէրտիյի միւժտէ գալպիմի մէսէրրէթլէ տօլտուրտը.
զիրա տիւչար օլտըղըն քէտէրլէրէ տայանամայըպ մագլուպ
օլաճաղընտան գօրգույօր իտըմ. գօճամ վէ պէն Լէմալթըն
տախի պէնիմ մէսէրրէթիմէ իշթիրաք իտիյօրլար. չիւնքի վու-
գու պուլան հալլէրի պըր Լէմալթընտան կիզլէմէք միւմքին օ-
լամատը. ումիտ իտէրիզ քի Ձէնապը Հագգ սանա կիւզէլ
պիր իսթիգպալ հազըրլամըշ տըր.

«Շիմտի սանա պիր միւժտէ տէ պէն վէրէճէյիմ քի,
պունտան ֆէվգ էլ ատէ մէսրուր օլաճագսըն.

«Սէն-Րօշ քիլիսէսինին պաշ բաբազը գօճամըն զայէթ
մահրէմ պիր տօսթը տըր. Րէօզէ նամընտա օլան պու միւհ-
թէրէմ բաբազ՝ գօճամըն բրանկատան գաչմըշ պիր սէֆիլ օլ-
տըղընը պիլտիյինտէն, պէնիմ պէտպախթ օլտըղըմը քէշֆ
իթմիշ իտի. ֆիլ հագըգա գօճամ եանըմտա պուլընմատըղը
զէման, վէսվէսէմտէն էօլմէք տէրէճէսինէ կէլիր իտիմ. խա-
նէտէ պուլունտըղը զէման իսէ, գաբու վուրուլտըգճա, անը
թէվգիֆ իտէճէքլէր զաննէտէր իտիմ.

«Րահիպ Րէօզէ պանա հիչ պիր չէյ սէօյլէմէյէրէք,

եիւքսէք մէվգիլարտա պուլունան զէվաթա միւրաճաաթ իթտի վէ գրալ հազրէթլէրինէ թագտիմ իթտիյի պիր խս-թիտայը թէրվիճ իթմէլէրինի րիճա իյլէտի. պունլար տա միւմաիլէյհին սըֆաթը րուհանիյէսինէ հիւրմէթէն, պու րի-ճասընը գապուլ վէ քէնտիսինէ հէր տիւրլիւ մուավէնէթտէ պուլունաճագլարընը վաատ իթտիլէր. Նիհայէթ պաքաղ պիր չօգ թէշէպպիւսաթտա պուլընտուգտան սօնրա, տիւն գօշա գօ-շա խանէմիզէ կէլտի վէ գրալ հազրէթլէրինին գօճամա թէ-մամըյլա աֆվ իթմիշ օլտուղունը քէմալը մէսէրրէթլէ թէպշիր իյլէտի ։

« Շիմտի գօճամ պիւս պիւթիւն սէրպէսթ տիր. խանէ-տէն տըշարը չըգընճա, արթըգ վէսվէսէ իթմէյօրըմ. պիր էճ-նէպի էրիզինէ պագընճա, վազիֆէմտէ օլմայօր. Նիհայէթ բէք զիյատէ մէսուտ վէ պախթիյար ըմ ։

« Ալլահա ըսմարլատըգ, ազիզէմ Լիւսի, սատըգ տօս-թընը արա սըրա խաթըրընա կէթիր ։

« ԼՕՐ ՖԷՐԱԼ »

Լիւսի մէքթուպըն գըրաաթընը իքմալ իթտիքտէն սօն-րա, քէնտի քէնտինէ.

— Ա՛հ, եա՛ Րապպի, պու նէ՛ ղարիպ գատէր... պէ-նիմ գօճամ վէ Լօրըն գօճասը պիր եօլտան կէլմիշ տիրլէր. հալ պու քի պիրի տօղրու եօլու մուհաֆազա իտէրէք թարիգի սաատէթէ կիրտիյի հալտէ, տիկէրի ... ա՛հ, տիւշիւնմէք պիլէ պէնի իւրքիւտիւյօր, թիթրէյօրըմ. — տէտի ։

Լիւսի Էօժէնինին խանէսինէ կէլմէք իւզրէ Բարիսի թէրք իթտիյի զէման, համիլէյիյի էրէ.յիճէ իլէրիլէմիշ իտի. պինա-էն ալէյհ օրայա մուվասալէթինտէն պիր միւտտէթ սօնրա, վազը համլ իտէճէյի թէհազզուգ իթտի. Էօժէնի վէ Էտմոնտ քէնտիսինէ հէր տիւրլիւ իթինա վէ իհթիմամը կէօսթէրմէք-տէն կէրի տուրմատըլար ։

Լիւսինին վազը համլը բէք զիյատէ ըզտըրապ իլէ վուգու-պուլտու. գարիյէնին էն հազիգ պիր թապիպի ճէլպ իտիլմիշ օլտուղընտան, մէրգում պիր գաչ տէֆալար Լիւսինին էօլէ-

ճէյինտէն գօրգտու. լաքին պիչարէ գատըն նիհայէթ գուր-թուլարագ, տէրին պիր պայգընլըգ իչինէ տիւշտիւ ։

Մէրգում քէնտիսինի պուլունճա, էթրաֆընա պիր նա-զարը թէճէսսիւսքեարանէ սալտըրտը վէ սէմէրէի ֆուա-տը օլան մասումճըգազը արաշտըրտը. լաքին անը եանընտա կէօրէմէտիյինտէն միւթէհայյիր օլարագ, եաթաղը եանընտա պուլընան պէշիյէ տէ աթֆը նազար իյլէտի իսէ տէ, էվլատը-նը օրատա տա կէօրէմէյինճէ, ղայըֆ պիր սէտա իլէ.

— Էվլատըմ նէ՞րէտէ... պանա վէրինիզ... եավրուճը-ղըմը էօպմէք սաատէթինէ՞ տէ մի նաիլ օլամայաճաղըմ. — տէ-տի ։

Էօժէնի եաթաղընըն պաշը ուճընտա օթուրմըշ օլտուղըն-տան, անա տօղրու էյիլտի վէ ալընընա պիր պուսէի մուշ-ֆիգանէ գօնտուրարագ.

— Ճէսուր օլ, տօսթըմ, ճէսուր օլ, ճէսարէթ ինսանա գուվվէթ վէրիր. — տէտի ։

Լիւսի. — Եա՛ Րապպի, էվլատըմ, ճիկէրբարէմ նէ՞ օլ-տու ։

Էօժէնի. — Էվլատը՞ն մը... ։

Լիւսի. — Էվվէ՛թ ։

Էօժէնի. — Ճէսուր օ՛լ, տօսթըմ, նէ՞ ֆայտէ, Ալլահըն միւրատը պէօյլէ իմիշ ։

Լիւսի. — Էօլտի՞ւ միւ ։

Էօժէնի. — Էվվէ՛թ... ։

Լիւսի ճէվապ վէրմէյիպ, պաշընը կէօյսիւ իւզէրինէ սարգըտը վէ ղարի ղարի աղլամաղա պաշլատը. պիչարէնին քէ-տէրի տէրունինի թարիֆէ գալ ու գալէմ մուգթէտիր օլա-մազ ։

Էօժէնի՝ պիր մատէրի մուշֆիգ կիպի պաշը ուճընտա օ-թուրմըշ օլտուղու հալտէ, քէնտիսինէ թէսէլլի վէրմէյէ չա-լըշտըղընտան, Լիւսի աղլամագտան գըզարմըշ օլան կէօզլէ-րինի անըն եիւզիւնէ աթֆ իտէրէք, սէօնիւք պիր սէտա իլէ.

— Ա՛հ, հէմշիրէճիյիմ, թէսէլլիլէրին հէպ պիհուտէ տիր, իլք տէֆա տօղան էվլատընըն վէֆաթընը իսապէթ ատտիթ-

մէյէ մէճպուր պուլունան պիր վալիտէնին գալպի նէ՛ տէրէճէ միւթէէսսիր վէ տիլխուն օլտըղընը թագտիր իտէմէզսին . – տէտի ։

21

ԻՍԹԻՆԹԱԳ

Սալվատօրըն Մըլէօնտէքի ասքէր գըշլասընա նագլ օլունմասընըն իրթէսի կիւնիւ իտի . մէրգում իքի կիւնքի օտասընտա եալնըզ օլտըղը հալտէ, քէնտիսինի թանըմըշ օլան իսթիքյարա իթմէտիք քիւֆիւրլէր պըրագմայօրտու ։ Գուվվէի խայալիյէսինին բէք զիյատէ մահսուլտար օլմասըյլա պէրապէր, հէնուզ քէնտիսինի բաշգա չըգարապիլէճէք պիր հիքեայէ ույտուրամամըշ օլտըղընտան, միւտտէիի ումումի մուավինի օ կիւնիւ եէնիտէն օտասընա կէլտիքտէ, եինէ իքի կիւնքի կիպի գուվվէթ վէ ալէմանը պուլընմատըղընը տէրմիյան իտէրէք, սիւալլէրինէ ճէվապ վէրմէքտէն իմթինա կէօսթէրտի ։

Միւտտէիի ումումի մուավինի օտասընա ավտէթ իթտի վէ պիր ֆինճան գահվէ իչմէքլէ պէրապէր, մարքի տը Բուրըէր կիպի պիր ասըլզատէնին ատի պիր խամ թագընմասընտէտէն նէշէթ իթտիյինի քէնտի քէնտինէ տիւշիւնմէյէ պաշլատը . ֆագաթ պունա հիչ պիր սէպէպ պուլամաղա մուվաֆֆագ օլամայօրտու . թամ պու սըրատա օտա պէքլէմէսի իչէրի կիրտի վէ օ սապահքի ղազէթայը կէթիրտի ։

Միւտտէիի ումումի մուավինի հէման ղազէթայը էլէ ալարագ, իքի տէֆա պէօյլէ պիր պէնտ կէօզիւնէ իլիշտի քի, պունըն սէրլէվհասը «Պիր խըրսըզլար չէթէսի, պունլարըն

րէիսի օլմասը մաղնուն պուլընան պիր ասըլզատէնին թէվգիֆի վէ ահվալը խարիգ-իւլ ատէ » սէօզլէրինտէն իպարէթ իտի ։

Պու պէնտին միւնտէրիճաթընը գըսմէն օլսուն պուրաճըգտա զիքր իթմէյի միւնասիպ ատտ իտէրիզ.

«Պիր միւտտէթտէն պէրու, բայիթախթըմըզտա ֆէվգ-էլ ատէ մէհարէթ վէ ճէսարէթլէ պիր թագըմ սըրգաթլար վէ ճինայէթլէր վուգուա կէթիրիլմէքտէ օլտըղը մալիւմ տուր . պու ճինայէթլէրին սուրէթի իրթիքեապընա վէ մաղտուրլարըն սըֆաթ վէ հայսիյէթի ղաթիյէսինէ նազարէն, ճինայաթը մէզքիւրէյի իրթիքեապ իտէնլէրին չօգ քիւչիւկտէն իպարէթ օլտըղը վէ հաթթա քիպար ալէմիյլէ տէ միւնասէպէթ իչինտէ պուլունտըղը թախմին իտիլմէքտէ իտի ։

«Բօլիս խաֆիէսի ճանիլէրի պուլմագ իչին հէր նէ գատար թէհարրիյաթը լազըմէյի իճրա իթմէքտէ իտի իսէ տէ, հէման հիչ պիր նէթիճէյէ տէսթրէս օլամամագտա ըտը . ճանիլէր թէհարրիյաթը վագըտտան գուրթուլմագ սէնաաթընա բէք կիւզէլ աշնա իտիլէր ։

«Բօլիս խաֆիէսի պու խաֆիյէլէրի թութմագ իւմիտինի հէման պիւս պիւթիւն ղայպ իթմիշ իքէն, ախիրէն ղապթիյէ նազըրը հուզուրընա պիրիսի չըգմըշ վէ պազը մալիւմաթը մուհիմմէ իթասընտան սօնրա, էյէր իսթէնիլիրսէ ազ զէման իչինտէ Բարիսի խարապ իտէն խըրսըզլարը վէ պունլարըն րէիսլէրինի բէնչէի ատալէթէ թէսլիմ իտէճէյինի վատ էյլէմիշ . մէրգում զէքի վէ ճէսուր պիր ատէմ օլտըղընտան, վէ պիլա թէրէտտիւտ իսմինի վէ մահալլը իգամէթինի պիլտիրմիշ պուլընտըղընտան, ղապթիյէ նազարէթինէ արզ իթտիյի խըտմէթ մա էլ մէմնունիյէ գապուլ օլունմըշ։

«Ֆիլհագըգա ազ պիր զէման սօնրա, պու ատէմին իխպարաթ վէ մալիւմաթը սայէսինտէ Տապպաղխանէ սօգագընտա վագը պիր մէյխանէ պասըլտը վէ պու մէյխանէնին արգասընտա պուլընան հավլիտէքի կիզլի պիր պօտուրումտան պիր միւտտէթտէն պէրու արանըլան խըրսըզլար վէ գաթիլլէր չըգարըլտը ։

«Պունլարտան պազըլարը իսթիճվապ օլունարագ, քէն-

տիյէրինին միւտաւէմի միւտտէթէն պէրու Ռուբէն վէ Կրան-Ռիշար նամլարըյլա իքի քիշինին իտարէ վէ տէլալէթիյլէ հարէքէթ իթտիքլէրինի վէ քէնտիլէրի պու իքի քիշինին խըտմէթքեարլարը հիւքմիւնտէ օլուպ, չալընան մալլարըն պիր գըսմընը վալիտէ Սան-Ռօքիւ նամընտաքի մէյխանէճի գատընա սաթտըգլարընը իթիրաֆ ու իգրար իթտիլէր ։

« Բու գատըն՝ մէյխանէյի թէհարրիյէ մէէմուրու օլան բօլիս գօմիսէրինին մայէթինտէքի բօլիսլէրտէն պիրիսինին մուավէնէթի սայէսինտէ ֆիրարա մուվաֆֆագ օլտըղընտան, խըրսըզլարըն րէիսլէրի օլան էշխասը տախի էլէ կէչիրմէք խուսուսը միւշքիլաթա տուչար օլտու ։

« Խըրսըզլարը թէվգիֆ իթտիրէն ատէմ՝ քէնտիլէրինի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէյինտէն տօլայը հիտտէթ իտէն խըրսըզլարտան պիրիսի թարաֆընտան եարալանտը ․ մէրգում քէսպի աֆիյէթ իթտիքտէն սօնրա, պիր կիւն զապթիյէ նազարէթի խարիճիյէսինէ կիթմիշ վէ խըրսըզլարըն Ռուբէն վէ Կրան-Ռիշար նամլարընը վէրտիքլէրի էշխասըն քիմլէր օլտուգլարը խապէր ալմըշ պուլունտուգլարընը զապթիյէ նազըրը էֆէնտիյէ սէօյլէմիշ ։ »

Պէնտի մէզքիւր պուրատա վիգոնթ տը Լիւսանըն սուրէթի թէվգիֆինի, Պէօնըն վէֆաթընը, բօլիս գօմիսէրի իլէ զապթիյէ նազըրընըն Բուրրիէր գօնագընտա վուգու թէհարրիլէրինի, Բաօլօ նամ խըտմէթքեարըն հիքեայէսինի վէ սաիր պազը խուսուսլարը նագլ իթտիքտէն սօնրա, չու եօլտա տէվամ իթմէքտէ իտի ․

« Իշթէ, մարքի տը Բուրրիէրին վիգոնթ տը Լէթան խամիյլէ Թուրինտէ պիր ֆիլի սըրգաթ իյգա իթմիշ վէ պանքէր Գարմանեօլանըն խըտմէթքեարը օլան Բաօլօ քէնտիսինի թութաճագը սըրատա, անը եօլտուրմէյէ տէ թէսատտի իյլէմիշ օլտըղը Բաօլօնըն իֆատաթընտան միւսթէպան օլմուշ տըր ։

« Մարքի տը Բուրրիէրին խանէսինտէ պուլընան քեաղըտլար թէտգիգ օլունմըշ վէ պու թէտգիգաթ նէթիճէսինտէ բէք չօգ վուգուաթը մուհիմմէ մէյտանա չըգմըշ տըր ։ »

Մուտտաիի ումումի մուավինի պու պէնտի օգուտըգտան

սօնրա, Բարիս զապթիյէ նազարէթինէ պիր թէզքէրէ եազտը վէ պու թէզքէրէտէ մարքի տը Բուրրիէր նամը վէրիլէն չախսըն թէսաթիւֆէն քէնտի էլինէ տիւշմիւշ օլտըղընը վէ խըթէնիլտիյի վագթ անը թէսլիմ իթմէյէ հազըր պուլունտուղընը պէյան էյլէտի ։

Բու թէզքէրէյի կէօնտէրտիքտէն իքի կիւն սօնրա պիր ճէվապ ալտը․ պու ճէվապտա քէնտի եանընտա պուլունան չախսը տէրհալ Բարիսէ նագլ իթտիրմէսի էմր իտիլմէքտէ իտի ։

Էվվէլճէ տէ սէօյլէմիշ օլտըղըմըզ վէճհիլէ, Սալվատօրըն ալտըղը եարալար զանն օլունտըղը գատար թէհլիքէլի օլմատըղընտան, թամամիլէ քէնտիսինի մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա, էկէր պազը թէտապիրի իհթիյաթքեարանէ իթթիխազ իտիլէճէք օլուրսա նագլը գապիլ օլտըղընը պէյան իթտիլէր ։

Մուպաշըրլարտան պիրի Բարիս միւսթէնթիգլէրինտէն պիրի թարաֆընտան էմր օլունան թէվգիֆ միւզէքքէրէսինի Սալվատօրա վէրտիքտէն սօնրա, իրթէսի սապահ Բարիսին Գօնսիէրժըրի հապսխանէսինէ կէօթիւրիւլէճէյինի պէյան իտինճէ, Սալվատօր քէնտի քէնտինէ ․

— Իշթէ շիմտի հապը նութտուգ ֆագաթ ճէզարէթի էլտէն պըրագմամազա կէրէք, թէվգիֆ իտիլէճէյի թապիի պուլունան վիգոնթ տը Լիւսան տախի աղզընը բէք թութմաճագ օլուրսա, պու հալտէն գուրթուլապիլէճէյիմիզ հէնուզ իհթիմալ տախիլինտէ տիր ․ – տէտի ։

Իրթէսի կիւնիւ Սալվատօր բօլիս մէմուրլարընըն թահթը նազարէթինտէ օլարագ Բարիսէ կէօթիւրիւլտիւ վէ Գօնսիէրժըրի հապսխանէսինին միւտիրինէ էվամիրի լազըմէ թէպլիղ իտիլմիշ օլտըղընտան, Սալվատօր գատընլարըն հապսընա մախսուս օլան տաիրէնին պիր օտասընա եէրլէշտիրիլէրէք, իսթիրահաթտան մէն՝ իտիլտի ։

Բուս պիւթիւն քէսպի աֆիյէթ իտինճէյէ գատար պու օտատա գալտը․ պու միւտտէթ զարֆընտա նաֆագաի եէվմիյէսինի կէթիրէն հապսխանէ մէմուրլարընտան վէ քէնտիսի-

նի թէտավի իտէն թապիպտէն պաշգա հիչ քիմսէյի կէօրմէմիշ իտի. պինաէն ալէյհ քէնտիսինի ալըպ միւսթէնթիգ հուգուգընա կէօթիւրտիւքլէրինտէ, ֆէվգ էլ ատէ մահզուզ վէ մէմնուն օլտու ։

Իշպու իսթինթագըն էմրի իճրասը՝ պիր իշին պիւթիւն թէֆէրրուաթընը նէքնազարտա քէշֆ իտէն մահիր պիր միւսթէնթիգէ թէվտի օլունմըշ իտի ։

Սալվատոր քէնտիսինէ մախսուս օլան սանտալիէ իւզէրինէ օթուրընճա, միւսթէնթիգ.

— Իսմինիզ նէ՞ տիր . – տէյու սորտու ։

Սալվատոր . – Ալէքսի տը Բուրրիէր ։

Միւսթէնթիգ . – Նէ՞րէտէ տօղմըշսընըզ ։

Սալվատոր . – Բուրրիէր սէյֆիյէսինտէ ։

— Թէէմմին իթտիյինիզէ կէօրէ, սիզ մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէր սինիզ, տէյի՞լ մի ։

— Էվվէթ, էֆէնտիմ ։

— Բէք էյի, ֆագաթ պու իսմ վէ պու ունվանըն հագգաթէն սիզէ այիտ օլտուղունը իսպաթ իթմէյէ մէճպուր օլաճագսընըզ ։

— Նէ՛ մագսատա մէպնի պու միւթալաատա պուլունտուղունըզը անլայամայօրըմ, էֆէնտիմ. հալա օլսուն, լիւզում թագտիրինտէ պէնիմ Մ. մարքի Հէքթօր տը Բուրրիէրին նէկեանէ էվլատը օլտուղումը իսպաթ իտէպիլիրիմ ։

—Բէք էյի, սիզէ պու իսթարտա պուլունմագ վազիֆէմ իգթիզասընտան իտի. չիւնքի սօրաճաղըմ սուալլէրէ ճէվապ վէրինիզ.

— Հազըր ըմ, էֆէնտիմ ։

— Պուժօ օրմանը գուրպինտէքի էօլ իւզէրինտէ պիր թագըմ խըրսըզլար սիզի թութարագ, իւզէրինիզտէ պուլնան ճըզտանը վէ պիւթիւն ագճէնիզի ալտըգտան սօնրա, սիզի էօլիւ հալինտէ օլարագ օրատա պըրագտըգլար, տէյի՞լ մի ։

— Էվվէ՛թ, էֆէնտիմ ։

— Տէմինկի գօլունա չըգմըշ օլան ասքէրլէր սիզի օրատա

կէօրտիւքլէրինտէ, հէմէն պիր խուք արապասընա գօյուպ, Մըլէօնէ քէնտի գըշլաղընա կէօթիւրտիւլէր, տէյի՞լ մի ։

— Էվվէթ, էֆէնտիմ. օ տա տօղրու տըր ։

— Հագգընըզտա իճրա օլունան միւտալաա սայէսինտէ քէնտինիզի պուլտուղունուզ զէման, Մըլէօն միւտտաիի ումումի մուավինի թարաֆընտան իսթիճվապ իտիլտինիզ վէ տուչար օլտուղունուզ հիւճումու պիւթիւն թէֆէրրուաթըյլա պէրապէր նագլ իթթինիզ. լաքին սըրա իֆատէնիզի հավի օլան քեաղըտը իմզա իթմէյէ կէլինճէ, Լուի Րուսօ Նամընը թագընտընըզ. պունըն սէպէպի նէ տիր ։

— Զէվճէմէ վէ տօսթլարըմա պէօյլէ պիր էնտիշէյի մուճիպ օլուրըմ գօրգուսըյլա, պու ֆէլաքէթիմի խապէր ալմալարընը իսթէմէյօրտըմ. ասըլ իսմիմ նէ՛ օլտուղընը սօնրա մուավին էֆէնտիյէ սէօյլէմէք ֆիքրինտէ իտիմ ։

— Եախօտ ալէյհինիզտէ թագիպաթը լազըմէ իճրա իտիլտիյինի խապէր ալըմշ օլտուղընըզտան, ասըլ իսմինիզի կիզլէմէք իսթէյէրէք, Լուի Րուսօ Նամընը թագընմագտա ըտընըզ ։

– Պէօյլէ պիր զաննա զահիպ օլապիլիրսինիզ, էֆէնտիմ ։

— Լաքին ֆիքրինիզ պու տէյիլ իտի իսէ, նիչին Լուի Րուսօ Նամընա եազըլմըշ պիր էօլ թէզքէրէսի թաշըյօր ըտընըզ ։

— Եանըլըյօրսունըզ, էֆէնտիմ, պէնիմ Լուի Րուսօ Նամընա պիր էօլ թէզքէրէմ եօգ ըտը ։

Միւսթէնթիգ «Վա՛յ, պունը՞ տա մը ինքեար իտիյօրսըսընըզ» տէյէրէք, էօնիւնտէքի մասա իւզէրինտէ պուլունան քեաղըտլար իչինտէն մէզքիւր էօլ թէզքէրէսինի չըգարըպ Սալվատորա կէօսթէրէրէք .

—Իշթէ էօլ թէզքէրէնիզ պու տըր . . . թանը՞ր մըսընըզ. - տէտի ։

Սալվատոր ճէվապ վէրմէտի ։ Միւսթէնթիգ անըն պու սուքութունու իգրարա ալէամէթ ատտ իտէրէք .

— Պէտահէթէ գարշը ուղրաշմագ պիհուտէ տիր . պու

եօլ Թէզքէրէսի՝ պիր քիլիսէյէ կիրէճէյի սըրասա Թութուլմըշ օլան պիր խըրսըզըն իւզէրինտէն պուլունմուշ տըր· պու ատէմ իսթիճվապ իտիլտիքտէ, Պէյ-լը-Բըլթի-Դրիսթ նամընտա պիր հայտուտըն չէթէսինէ մէնսուպ օլտըղընը վէ պու եօլ Թէզքէրէսի տէ պիր եօլճուտան չալմըշ օլտըղլարը ճըզտանտան չըգմըշ պուլունտըղընը իգրար իյլէտի· պատէհու պու եօլճունըն էշքիալը մախսուսէսինի տախի Թարիֆ իյլէտի քի, պու էշքեալ Թէմամըյլէ սիզինքինէ մութապըգ տըր· պունա նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ։

Սալվաթոր. – Շիմտիլիք հի՛չ։

— Բէք էյի, իթհամ իտիլտիյինիզ ճինայէթլէր նէտէն իպարէթ օլտըղընը պիլի՞ր միսինիզ։

— Դէնի պիր չօգ ճինայաթըն փաիլի օլմագլա իթհամ իտէպիլիրլէր· լաքին պէնիմ սուլա չիւպհէմ օլմատըղընտան, պու ճինայաթըն նէտէն իպարէթ օլտըղընը Թապիի պիլմէմ։

— Եօյլէ իսէ պէնի տինլէյինիզ· պիր միւտտէթտէն պէրու պիր Թագըմ խըրսըզլար բայիթախթտա իթմէտիք ֆէնալըգլար պըրագմայարագ, էհալիյի գօրգութմագտա ըտըլար· հէր կիւն եէնի եէնի ճինայէթլէր վուգուա կէթիրիւմէքտէ իտի· Նիհայէթ պու խըրսըզլար էլէ կէչիրիլտի· Շիմտի պու խըրսըզլարըն րէիսի սիզ իլէ վիգօնթ տը Լիւսան նամընտա տիկէր պիր քիմսէ օլտըղը իտտիա օլունըյօր· պունա նէ՞ տէյէճէքսինիզ։

—Պու սէօզիւ ճիտտէ՞ն մի սէօյլէյօրսընըզ, միւսթէնթիգ էֆէնտի։

— Օնա շիւպհէ՞ մի վար։

— Օ հալտէ պու իտտիալարընը իսպաթ իթմէյէ մէճպուր տըրլար, պու խուսուսա աղաճըգ միւշքիլճէ տիր զանն իտէրիմ։

— Խայըր, զանն իթտիյինիզ գատար միւշքիլ տէյիլ տիր· վիգօնթ տը Լիւսանը Թանը՞ր մըսընըզ։

— Հա՛յ հա՛յ, Մ. վիգօնթ տը Լիւսան է՛ն մահրէմ տօսթլարըմտան պիրիսի տիր։

—Վալիտէ Սան-Րըֆի նամընտա օլան գատընը տա Թանը՞ր մըսընըզ։

— Պու գատընըն իսմինի եէնի իշիտիյօրըմ, Թանըմամ։

—Ցապպաղխանէ սօգագընտա պու գատընըն իշլէթտիյի մէյխանէյէ հիչ կիթմէ՞զ մի իտինիզ։

— Խա՛յր։

— Հալ պու քի րէիսլէրինտէն պիրի օլտըղընըզ իտտիա օլունան խըրսըզլար վալիտէ Սան-Րըֆինին մէյխանէսինտէ Թօփլանըրլար ըտը։

— Գապիլ տիր, ֆագաթ պէն պու խըրսըզլարը Թանըմատըղըմ կիպի, անլէրին Թօփլանտըգլարը մահալի տէ պիլէմէմ։

— Սիզին պիր տէ Լըպրէօն իսմինտէ պիր միւտիրի ումուրընըզ վար ըմըշ։

— Վար ըտը, էֆէնտիմ։

— Պու տա օ խըրսըզլար ճէմիյէթինէ տախիլ իմիշ։

— Զանն իթմէմ, էֆէնտիմ· պունընլա պէրապէր պիլմէտիյիմ պիր չէյի տէ րէտտ իտէմէմ· միւտիրի ումուրըմըն բէք չօգ պօշ վագըթը վար ըտը· գօնագտան տըշարը չըգտըգտան սօնրա, վագըթընը նէ՛ իլէ կէչիրտիյինի պիլէմէմ· պիր խըրսըզլար ճէմիյէթինէ իշթիրագ իթտիյինի ֆարզ իթսէք պիլէ, անըն հարէքէթի վագըսընտան տօլայը պէն մէսուլ Թութուլապիլի՞ր միյիմ։

— Լըպրէօնտէն չիքըայէթ իտէճէք պիր ճիհէթինիզ վա՞ր մը ըտը։

— Խա՛յր, էֆէնտիմ, Լըպրէօն էյի պիր խըտմէթքեար ըտը։

— Հալ պու քի էյի պիր խըտմէթքեար օլտըղընը սէօյլէտիյինիզ պու ատէմին պիր գումարպազ օլտըղը վէ հէր կէճէ Րիշլիէօ սօգագը գումարխանէլէրինտէն պիրիսինէ կիթտիյի իսպաթ օլունըյօր։

— Շիմտիյէ գատար պիլմէտիյիմ պիր չէյի պանա պիլտիրիյօրսընըզ, էֆէնտիմ։

— Դէլքի։

Միւսթէնթիգ էօնիւնտէքի քեաղըդլար արասընտան պիր մէքթուպ չըգարտը · Սալվաթօր պու մէքթուպը կէօրիւնճէ, տէրհալ թանըյըպ թիթրէտի · պու մէքթուպ՝ Լիւսի իլէ պէրապէր Բուրրիէր սէյֆիյէսինտէ իգամէթ իթտիյի զէման Սիլվիանըն քէնտիսինէ կէօնտէրմիշ օլտըղը մէքթուպլարտան պիրիսի իտի ։

Սալվաթօր ալտըղը մէքթուպլարտան թէհլիքէլի օլանլարընը աթէշէ աթըպ եագար իտը · լաքին միւսթէնթիգին էլինտէ պուլունան մէքթուպը հիյնի հաճէթտէ Սիլվիանըն մահվը իչուն գուլլանմագ իւզրէ սագլամըշ իտը ։

Միւսթէնթիգ պու մէքթուպը պիր տէֆա տահա կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնրա, Սալվաթօրա խիթապէն.

— Մարքիզ տը Բօզէլլիի թանը՞ր մըսընըզ. — տէյու սօրտու ։

Սալվաթօր. — Միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու պու գատըն իլէ միւնասէպէթ իչինտէ պուլընտըղըմը պիւթիւն Բարիս խալգը պիլիր ։

— Պու մէքթուպ մարքիզ տը Բօզէլլի թարաֆընտան եազըլմըշ վէ սիզէ կէօնտէրիլմիշ տիր. միւտիրի ումումընըզ Լըպրէճօնիւն գումար օյնատըղընը վէ հէր տէֆասընտա պէօյիւք պէօյիւք բարալար ղայպ իթտիյինի բէք ալէա պիլտիքտէ օլտըղընըզը պու մէքթուպ իսպաթ իտիյօր ։

— Ա՛հ, էֆէնտիմ, պու պէտպախթըն հաղըգաթէն չըլղըն պիր գումարպազ օլտըղընը սիզէ պիլտիրմէք հէր հալտէ մուգթէզի օլտըղընը տիւշիւնմէմիշ իտիմ ։

— Պու ատէմ՝ կէչէն իլուլըն օնու իլէ օն պիրի արասընտաքի կէճէտէ գաթլ օլունմըշ տըր · Նաշընը գալտըրմըշ օլան բօլիս գօմիսէրինին մազպաթասը պէօյլէ կէօսթէրիյօր ։

— Էվվէթ, էֆէնտիմ, պունը պէն տէ թաստիգ իտէրիմ ։

— Հաթթա սիզտէն ալտըղը բարալարը գումարտա չիւրիւտէն պու ատէմտէն եագայը գուրթարմագ իչին, քէնտիսինի սիզ էօլտիւրմիւշ օլտըղընըզը տա իտտիա իտիյօրլար ։

— Պունլար հէբ պիհուտէ սէօզլէր տիր, միւսթէնթիգ էֆէնտի · պիր ազ էվվէլ սէօյլէտիյիմ վէճհլէ, թէքրար իտէրիմ քի պիրիսինի իթհամ իթմէք բէք գօլայ տըր · լաքին իսպաթ իթմէք ազաճըգ միւշքիլճէ տիր ։

— Պիզ տէ իսպաթ իթմէյէ չալըշըյօրըզ · շունլարը թանը՞ր մըսընըզ ։

Միւսթէնթիգ ալթուն գաբլամալարլա միւզէյյէն քիւչիւք պիր ճըզտանիլէ բլաթինատան մամուլ պիր էնֆիյէ գութուսը կէօսթէրտի · Սալվաթօր պունլարըն իքիսինի տէ թանըտը իսէ տէ, թանըմամազլըգտան կէլէրէք.

— Պունլարը ասլա կէօրմէմիշիմ տիր. — տէտի ։

Միւսթէնթիգ. — Պունլար միւտիրի ումումընըզ Լըպրէճօնէ այիտ տիր ։

— Գապիլ տիր, էֆէնտիմ ։

— Պունլար սիզին խանէնիզտէ պուլունմըշ տըր ։

— Պունտան նէ՞ նէթիճէ հասըլ օլապիլիր ։

— Շիմտի կէօրիւրսիւնիւզ ։

Միւսթէնթիգ ճըզտանը աչտը վէ պէշ ալթը սիւթիւնէ այըրըլմըշ վէ հէր պիր սիւթիւնիւն իւզէրինտէ տէ գըրմըզը վէ սիյահ եազըլար եազըլմըշ պիր գարթ չըգարտը · գումարպազլար օյունըն ալտըղը րէնկ վէ սըրէթի պիր թօբլու իյնէ իլէ պու գարթլար իւզէրինէ իշարէթ իտէրլէր իտի · Բօմանըն էլիյլէ եազըլմըշ օլան պու գարթ գուլլանըլտըղը կիւնիւն, եանի իլուլ օն թարիխինի համիլ իտի ։

Միւսթէնթիգ սէօզիւնիւ շու եօլտա տէվամ իյլէտի.

— Պու ճըզտան վէ պու էնֆիյէ գութուսը վէֆաթընտան պիր գաչ սաաթ էվվէլ Լըպրէճօնիւն էլինտէ իմիշ. կէօրէնլէր պունը իտտիա իտիյօր · քէնտի խաթթը տէսթի օլան պու թարիխ տախի անլէրին իտտիալարընա թագվիյէթ վէրիյօր · նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ ։

Սալվաթօր. — Հի՛չ ։

— Պու ճըզտանըն վէ պու էնֆիյէ գութուսընըն սիզին խանէնիզտէ, պիգգաթ սիզին տաիրէնիզտէ պուլունմըշ օլտըղընը տա պէյան իտէյիմ · պունլարը սիզին տաիրէնիզէ քի՞մ կէթիրէպիլիր · գաթիլի թարաֆընտան կէթիրիլմիշ օլտըղընտա շիւպհէ իտիլէպիլի՞ր մի ։

— Լաքին պէն գաթլըն վուգու պուլտըղը կէճէնին իր-

թէսի կինիւ Բարիսէ վասըլ օլուում. պու խուսուսը հիչի հա-
ճէթու պիւթիւն խըտմէթքեարլարըմ թարաֆընտան խապալ
օլընապիլիր ։

— Գապիլ տիր, լաքին ալընան մալիւմաթը մախսուսէ-
տէն չու նէթիճէ հասըլ օլմըշտըր. սիզ Բարիսէ կէլմէք իւզրէ
Էյլուլ օնտա Բուրրիէր սէյֆիյէսինտէն հարէքէթ իթմիշ սի-
նիզ. լաքին տօս տօղրու Բարիսէ կէլէճէք եէրտէ, Մըլէօնտէ
տուրմըշ վէ պիր գաչ սաաթ սօնրա չէհրի մէզքիւրտէն հա-
րէքէթ իտէրէք իրթէսի կինիւ, եանի Էյլուլ օն պիրտէ,
պիր օթէլտէ պըրագըմըշ օլտըղընըզ բօսթա արապասընը ալ-
մագ իւզրէ եինէ Մըլէօնէ ավտէթ իթմիշ սինիզ. վագըա սիզ
Էյլուլ օն պիրտէ խանէնիզէ վասըլ օլմուշսընըզ. ֆագաթ Է-
յլուլ օն իկէ օն պիր արասընտաքի կէճէ զարֆընտա նէ՛ օլտը-
ղընըզը հիչ քիմսէ պիլմէյօր. իշթէ միւտիրի ումումընըզ Լըպ-
րէօն տախի պու կէճէ զարֆընտա գայթ խոլմիշ տիր. պու
քէյֆիյէթ բէք մուհիմմ տիր ։

— Ֆիլ հագըգա բէք մուհիմմ տիր, ֆագաթ պու ճինա-
յէթին ֆաիլի պէ՛ն օլտըղըմը խապալթա քեաֆի տէյիլ տիր.
պէնիմ պու ճինայէթի իրթիքեապ իթմէքտէ նէ՞ մէնֆաա-
թըմ օլապիլիր իտի ։

— Պիլ աքս պէօյլէ պիր մէնֆաաթընըզ վար ըտը.
իտտիա իտիլտիյի իւզրէ, էկէր Լըպրէօն գումար օյնամագ ի-
չին գասանըզը սահիհէն պօշալթմագտա իտի իսէ, պու ճինա-
յէթի իրթիքեապ իթմէքտէ պէօյլէ պիր մէնֆաաթընըզ վար
ըտը ։

— Տօղրուսը էհէմմիյէթսիզ չէյլէրտէն զարիֆ զարիֆ
նէթիճէլէր չըգարըյօրսընըզ, միւսթէնթիգ էֆէնտի. էկէր
Լըպրէօնտէն չիքեայէթ իտէճէք պիր չէյիմ պուլունսայըտը,
քէնտիսինէ եօլ վէրէ՞մէզ մի իտիմ, եախօտ բէնչէի ատալէթէ
թէսլիմ իտէ՞մէզ մի իտիմ։

— Էկէր պու Լըպրէօն չէրիքի թէօհմէթինիզ իտի իսէ,
քէնտիսինէ նէ՛ եօլ վէրէպիլիր իտինիզ, նէ՛ տէ ատալէթէ թէս-
լիմ իտէպիլիր իտինիզ։

— Լաքին պէնիմ մալըքի տը Բուրրիէր օլմատըղըմ խա-

պաթ իտիլէմէյէճէյի կիպի, Լըպրէօնիւն տախի խըրսըզլար
ճէմիյէթինէ տախիլ օլտըղը խապալ իտիլէմէյէճէք տիր ։

Միւսթէնթիգ պիր չան չալտը վէ կէլէն խըտմէթքեարըն
գուլաղընա պիր իքի սէօզ սէօյլէտի. խըտմէթքեար տըշարը
չըգտը վէ պիր ազ սօնրա, պէյազ թուլումպա եարըլմըշ քիւ-
չիւք պիր սանտըգ կէթիրիպ պիր մասանըն իւզէրինէ գօյտու.
պու սըրատա պէշ ալթը ժանտարմա տախի Սալվատօրըն մա-
յիւմիւ օլան իքի քիշիյի իչէրի կիրտիրտիլէր ։ Պունլարտան պի-
րիսի Կրան-Լուի վէ տիկէրի տէ Շարլ-լա-Պէլ-Գրավաթ նամ
հայտուտլար ըտը ։

Պունլար քէնտիլէրինէ մախսուս օլան իսկէմլէլէր իւզէ-
րինտէ օթուրընճա, միւսթէնթիգ Սալվատօրա թէվէճճիւհլէ.

— Պու իքի քիշիյի թանը՞ր մըսընըզ, էֆէնտի. - տէյու
սօրտու ։

Սալվատօր. —Քէնտիլէրինի պու կիւն իլք տէֆա օլարագ
կէօրիւյօրըմ, էֆէնտիմ։

Կրան-Լուի. - Վա՛յ, Րիւբէն, տօսթլարընը ինքեա՞ր մը ի-
տիյօրսըն . . . պու էյի չէյ տէյիլ տիր, էսկի տօսթ ունու-
տըլմազ։

Շարլ-լա-Պէլ-Գրավաթ. - Իսթէտիյի գատար ինքեար իթ-
սին, գաթլըեահա գատար չըգաճագ տըր վէսսէլամ։

Միւսթէնթիգ. - (Կրան-Լուիյէ խիթապէն, Սալվատօրը
կէօսթէրէրէք.) Տէմէքքի էֆէնտիյի թանըրսընըզ, էօյլէ՞ մի ։

Կրան-Լուի. - Հա՛յ հա՛յ, Րիւբէն տիր ։

Միւսթէնթիգ. - (Շարլ-լա-Պէլ-Գրավաթա խիթապէն)
Սիզ տէ թանը՞ր մըսընըզ։

Շարլ-լա-Պէլ-Գրավաթ. - Մաչալլահ . . . չօգտան պէրու
թանըրըմ։

Միւսթէնթիգ. - Քէնտիսինի եալընըզ Րիւբէն նամըյլա՞
մը թանըրսընըզ։

Կրան-Լուի. - Էվվէլ, եալընըզ Րիւբէն նամըյլա թա-
նըրըզ, լաքին պէն Րիւբէնին պէօյլէ պիր ատամ վէ զէն-
կին պիր հայտուտ օլտըղընը պիլիր իտիմ. ա՛հ, Կրան Րիշար
վէ տիկէր արգատաշը իլէ պէրապէր Տէլիգայը, Գօգօ-Տէգ-

պրէզի վէ Րօլէ-լը-Մօվէ-Կէօյու ախրէթէ եօլճու իթմէմիշ օլսայըտը, պունլար սիզէ բէք չօգ մալումաթ վէրէճէքլէր իտի. պունլար պու էֆէնտիլէրին եարարընա վագըֆ օլմըշ օլտըգլարընտան, հայաթլարընը իսաթէ վէրտիլէր ։

Միւսթէնթիգ «Մուախխարէն պունտան տա պահս իտէրիզ» տէյէրէք, խըտմէթքեարըն կէթիրմիշ օլտըղը պէյազ թախթատան եաբըլմըշ սանտըղը աչմասընը զապթ քեաթիպինէ էմր իյլէտի ։

Զապթ քեաթիպի էֆէնտիսինին էմրինէ իթաաթլա, սանտըղը աչտը վէ իչինտէն պալ մումունտան եաբըլմըշ պիր մասքէ չըգարըպ միւսթէնթիգէ վէրտի ։ Միւսթէնթիգ իսէ մասքէնին իւզէրինտէքի քեաղըտլարը գալտըրըպ Սալվաթօրա կէօսթէրտի ։

Սալվաթօր պու մասքէյի կէօրիւնճէ «Րօմա՛ն...» տէյու հայգըրարագ, իքի ատըմ կէրի չէքիլտի վէ չէհրէսինտէ ալայիմի տէհշէթ բէյտա օլտը. պու մասքէ օ՛ գատար թապիի պիր սուրէթտէ եաբըլմըշ ըտը քի, Սալվաթօր անը պիրտէն պիրէ Րօմանըն գաֆասընը զանն իթմիշ իտի. պունըն իւզէրինէ միւսթէնթիգ զապթ քեաթիպինէ տէօնէրէք.

— Կէչէն կիւնլէրին օնու իլէ օն պիրի արասընտաքի կէճէ զարֆընտա Գուրսէլ սոգաղընտա գաթլ իտիլմիշ օլան ատէմին պալ մումունտան մասքէսի միւթթէհիմէ կէօսթէրիլտիքտէ, քէմալը թէաճճիւպլէ կէրի չէքիլէրէք «Րօմա՛ն...» տէյու նիտա իթմիշ օլտըղընը վէ պու իսմին չիմտիյէ գատար Լըպրէօն նամընտա թանըլան չախսըն իսմի օլտըղը զաննիլէ հըգմըշ պուլընտըղընը իշարէթ իտինիզ. — տէտի ։

Զապթ քեաթիպի տէր հալ պու էմրէ թէվֆիգի հարէքէթ իթտի ։ Պատէհու մասքէ Կրան-Լուի իլէ Շարլ-լա-Պէլ-Գրավաթա կէօսթէրիլտի. պունլար մասքէյէ աթֆը նազարը իտինճէ, իքիսի պիր աղըզ.

— Բրօվանսալըն թասվիրի տիր. — տէյու հայգըրտըլար ։

Միւսթէնթիգ. — Պու Բրօվանսա՞լ քիմ օլույօր ։

Կրան-Լուի. — Էֆէնտիմ, Րիւբէնին Կրան-Րիշարտան

պաշգա պիր արգատաշը տահա վար ըտը քի, պիզ քէնտիսինէ Բրօվանսալ նամընը վէրիր իտիք ։

Միւսթէնթիգ. — Պու Բրօվանսալ տա պէսպէլլի Լըպրէօն օլմալը տըր ։

Պու սէօզիւ սէօյլէտիքտէն սօնրա, միւսթէնթիգ եէնիտէն Սալվաթօրա տէօնէրէք.

— Կէօրիւյօրսընըզ ա՛, սէնաաթլարը խըրսըզլըգ օլտըղընը իթիրաֆ իտէն պու իքի քիշի սիզի չօգտան պէրու թանըյօրլար ։

Սալվաթօր. — Լաքին պէն քէնտիլէրինի թանըմայօրըմ, վէ անլէրին իճրա իթտիքլէրի սէնաաթ բէնտիլէրինճէ մէտարը էհէմմիյէթ օլմատըղընտան, պէնիմ ինքեարըմ իլէ անլէրին իգրարը արասընտա թէրէտտիւտ իտիլմէմէլի տիր զանն իտէրիմ ։

Միւսթէնթիգ. — Էկէր սիզ անլէրին Րիւբէն նամընը վէրտիքլէրի ատէմ տէյիլ իսէնիզ վէ Տապպաղխանէ սոգաղընտաքի մէյխանէյէ հիչ կիթմէմիշ իսէնիզ, պու խըրսըզլարըն սիզի թանըտըգլարընը պէյան իթմէլէրինի հա՞նկը սէպէպէ համլ իտէրսինիզ ։

Սալվաթօր. — Պէն պիլի՞ր միյիմ... պէլքի պէնիմ կիպի սարըզատէ պիր քիմսէյի թանըտըգլարընը իֆատէ իտէրէք քէնտիլէրինէ էհէմմիյէթ վէրիլմէսինի արզու իտիյօրլար... էկէր քէնտիլէրինէ պազը սիւալլէր սորմագլըղըմա միւսաատէ իտէճէք օլուրսանըզ, պունլարըն իֆթիրա իթտիքլէրինի իսպաթ իթմէք պէնճէ միւմքին օլաճագ տըր զանն իտէրիմ ։

Սալվաթօր միւսթէնթիգտէն թալէպ իթտիյի միւսաատէյի իսթիհսալ իտէրէք, Կրան-Լուիյէ խիթապէն.

— Պէնի թանը՞ր մըսընըզ. — տէյու սօրտու ։

Կրան-Լուի. — Էվվէթ, թանըրըզ ։

Սալվաթօր. — Պէն Կրան-Րիշար իլէ պէրապէր վալիտէ Սան-Րըֆիւ նամընը վէրտիյինիզ գատընըն մէյխանէսինտէ թօբլանան խըրսըզլարըն րէիսի՞ մի իտիմ ։

Կրան-Լուի. — Էվվէթ, համթա էկէր պիզիմ մէյխանէ-

յէ կէլմէքտէ պէրտէվամ օլսայտընըզ, պէլքի տէ պու հալէ տիւշմէզ իտիք ։

Սալվատոր. — Տէմէք քի պէն սիզին րէֆիքլէրինիզտէն պիրի իտիմ, սիզին իլէ պիրլիքտէ պու մէյխանէտէ պուլունուր ըտըմ, սիզին իլէ պիրլիքտէ շունը պունը սօյար ըտըմ, էօյլէ՞ մի ։

Կրան-Լուի. — Էվվէթ, հաթթա պու խուսուս իսպաթ օլունմուշ տըր, տէյի՞լ մի, Պէլ-Դրավալ ։

Շարլ-լա-Պէլ-Դրավալ. — Էվվէթ, իսպաթ օլունմուշ տըր, էֆէնտիմ ։

Սալվատոր. — Մատամ քի պէօյլէ սէօյլէյօրսունըզ, իթհամ խուլասայընըզ սըրգաթլար արասընտա պէնիմ տախի պիր տանէսինէ իշթիրաք իթմիշ օլտըղըմը իսպաթ իթմէլինիզ. Էյէր պունը իսպաթ իտէպիլէճէք օլուրսանըզ, պէն տէ սիզին շէրիքի թէօհմէթինիզ օլտըղըմը իգրար իտէրիմ ։ (Միւսթէնթիգէ թէվէճճիւհլէ.) Լաքին օ զէմանա գատար, պէօյլէ սէֆիլ հէրիֆլէրին շահատէթի պէնիմ կիպի պիր ատէմին նամ ու շէօհրէթինի ասլա լէքէտար իտէմէզ, միւսթէնթիգ էֆէնտի ։

Պու սէօզ իւզէրինէ միւսթէնթիգ՝ քէնտի ալէյհինտէ հէնուզ հիչ պիր ֆիիլի սըրգաթ թէհագգուգ իթմէմիշ օլտըղընը վէ ֆագաթ բէք չօգ տէֆալար թէպտիլի գըյաֆէթ իտէրէք վալիտէ Սան-Րէֆիւնիւն մէյխանէսինէ կիթմիշ օլտըղը թէպէյյիւն իթմիշ օլտըղընտան, քէնտիսինի իթհամ իտէն խըրսըզլարա կէրէք պիզզաթ եարտըմ իթմէք վէ կէրէք թէսհիլաթը լազըմէյի կէօսթէրմէք սուրէթիյլէ իշթիրաք իթմիշ օլտըղը թախմին իտիլմէքտէ պուլունտըղընը պէյան ու իֆատէ իյլէտի ։

Սալվատոր սէօյլէտիյի սէօզլէրտէն մէէմուլ օլան նէթիճէ հասըլ օլմատըղընը կէօրիւնճէ, ճանը սըգըլարագ.

— Լաքին, էֆէնտիմ, պու մէյխանէյէ հիչ կիթմէմիշ օլտըղըմը պէյան իտիյօրըմ, պու սէֆիլլէրին շահատէթի նասըլ միւթէպէր թութըլապիլիր ։

Միւսթէնթիգ. — Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի րէտտ ու ինքեար

իտէմէյէճէյինիզ պիր թագըմ տէլիլլէր պու սէֆիլլէրին շահատէթինի թէէյիտ վէ թաստիգ իտիյօր ։

Սալվատոր. — Ֆիքրինիզի անլայամայօրըմ, լութֆէն տահա աչըգ իֆատէյի մէրամ իտինիզ ։

Միւսթէնթիգ մասա իւզէրինտէքի քեազըտլար արասընտան պիր մէքթուպ ալըպ Սալվատորա վէրտի. Սալվատոր պու մէքթուպը կէօրիւնճէ, պէնզի ուչտու ։ Պու մէքթուպ՝ վալիտէ Սան-Րէֆիւնիւն մէյխանէսինտէ Լիւսիյէնին ղայըպ իթմիշ օլտըղը ճըզտանը մէրգումէյէ կէօնտէրիլտիքէն խազըրըշ օլտըղը մէքթուպ ըտը ։

Միւսթէնթիգ մէրգումըն էնտիշէտէ օլտըղընը կէօրտիւկտէ, հիչ պիր շէյ պէլլի իթմէյէրէք ։

— Զէվճէնիզ մատամ տը Բուրրիէր իսթիճվապ իտիլտի վէ սիզի թէհլիքէյէ տիւշիւրմէմէյի արզու իթմէքլէ պէրապէր, սիզին իլէ էվլէնմէզտէն էվվէլ վուգուա կէլէն ահվալի սատագաթ նամընա իֆատէ իյլէտի. Էսէֆէնկիզ պիր վագըատան սօնրա մէճպուրէն վալիտէ Սան-Րէֆիւնիւն մէյխանէսինէ կիրմիշ վէ սիզի իւչ տէֆա օրատա կէօրմիւշ օլտըղընը պէյան իյլէտի ։

Սալվատոր. — Միւսթէնթիգ էֆէնտի, իսթինթագըմըզ էրքեաճէ միւտտէթտէն պէրու տէվամ իտիյօր. պէնտէնիզ բէք զիյատէ եօրուլտըմ. ալտըղըմ եարալար սէպէպիյլէ հէնուզ զաաֆը հալ իչինտէ պուլունտըղըմտան, պու իսթինթագըն պագըյէսինը եարընա վէ եախօտ միւնասիպ կէօրիւլէճէք պիր կիւնէ թալիգ իթմէնիզի րիճա իտէրիմ ։

Սալվատոր հագըգաթէն եօրղուն կէօրիւնտիւյիւնտէն, միւսթէնթիգ անըն պու րիճասընա րէտտ իլէ ճէվապ վէրմէտի. պինաէն ալէյհ իրթէսի կիւնիւ վուգու պուլաճագ իսթինթագ իչուն հազըր պուլունմասընը վէ պու իսթինթագտա էվվէլա Տէլիգա, Գօզօ-Տէզպրէզ վէ Րօլէ-լը-Մօվէ-Կէօ նամ խըրսըզլարըն գաթլը մէսէլէսինտէն պահս իտիլէճէյինի իխթար իթտիքտէն սօնրա, քէնտիսինի թէքրար հապսխանէյէ կէօթիւրմէլէրինի ժանտարմալարա էմր իյլէտի ։

Սալվատոր հապսխանէտէքի օտասընտա եալընըզ գա-

լընճա , զանն իթտիկինտէն տահա զիյատէ խասթա օլտըղընը հըսս իտէրէք , եաթաղը իւզէրինէ տիւշտիւ վէ իրթէսի սա-պահա գատար օրատա գալտը ։

22

ԻՍԹԻՆԹԱԳԸՆ ՏԷՎԱՄԸ

Իրթէսի կիւնիւ հէնիւզէն միւսթէնթիգին օտասընա կէօթիւրիւլտիւ ։ Կրան-Լուի վէ Ճոլ-լա-Պէլ-Գրավաթ օրատա պուլունըյորլար իտը ։

Միւսթէնթիգ իսթինթագ զապթնամէսինի օգուտըգտան սօնրա , Սալվաթորա թէվճիհի խիթապլա .

— Վալիտէ Սան-Րըֆիւ նամ գատընըն մէյխանէսինտէ Թօրլանան խըրսըզլարըն միւնասէպէթէ կիրիշմիշ օլմանըզ՝ կէրէք մատամ տը Բուրրիէրին իֆատաթը մէվզուգէսի վէ կէրէք րէսս իտէմէյէճէյինիզ սահի պիր թագըմ տէլիլլէր իլէ մէվգըի պէտահէթէ չըգմըշ տըր . - տէտի ։

Սալվաթոր թաստիգի հավի պիր ճէվապ վէրտիյինտէն , միւսթէնթիգ պու ճէվապը զապթ քեաթիպինէ գայտ իթտիրտիքտէն սօնրա , սէօզիւնիւ տէվամ իլէ .

— Տէմէք քի պիր չօգ տէֆալար թէպտիլի գըյաֆէթ իտէրէք պու մէյխանէյէ կիթմիշ օլտըղընըզը վէ օրատաքի խըրսըզլար թարաֆընտան իրթիքեապ օլունան սըրգաթլարա իշթիրաք իթտիյինիզի իգրար իտիյօրսընըզ , էօյլէ՞ մի ։

Սալվաթոր . - Էֆքեարըմըզը էյի անլայալըմ , միւսթէնթիգ էֆէնտի . ֆիլ հագըգա պազը տէֆալար թէպտիլի գըյաֆէթ իտէրէք Վալիտէ Սան-Րըֆիւնիւն մէյխանէսինէ կիթ-

միշ օլտըղըմը իգրար իտիյօրըմ . լաքին օրատա Թօրլանան խըրսըզլարըն իրթիքեապ իթտիքլէրի ճինայաթա իշթիրաք վէ մուավէնէթ իթմիշ օլտըղըմը իգրար իթմէյօրըմ . չիւնքիւ պէյան իտէմէյէճէյիմ պազը էսպապը մէշրուայա մէպնի պու մէյխանէտէ պուլունմագլըղըմ մութթասըլ լազըմ կէլիյօր իտը . լաքին թէքրար սէօյլէրիմ քի , հիչ պիր ֆիիլի սըրգաթա իշթիրաք իթմէմիշիմ տիր . պինաէն ալէյհ իֆատէի վագըամըն աքսինի իսպաթ իթմէք իմքեան խարիճինտէ օլտըղընը պէյան իթմէքտէն չէքինմէմ ։

— Բէք էյի , լաքին իֆատէի վագըանըզա էհէմմիյէթ վէրիլմէք իչին , Վալիտէ Սան-Րըֆիւնիւն մէյխանէսինտէ պուլունմանըզը իճապ իթտիրէն էսպապը պիզէ պէյան իթմէլիսինիզ ։

— Պու թաֆսիլաթը պէնճէ միւմքինսիզ տիր , էֆէնտիմ ։

Միւսթէնթիգ պու մէսէլէյէ խիթամ վէրիլմիշ օլտըղընը պէյան իթտիքտէն սօնրա , Տէյիգա , Գօգօ-Տէզպրէզ վէ Րօլէ-լը-Մօվէ-Կէօ նամ հայտուտլարըն իթլաֆընտան էվվէլ վէ սօնրա զուհուրա կէլէն վուգուաթ հագգընտա Սալվատօրը իսթիճվապա պաշլատը ։

Պու իւչ խըրսըզըն նաշլարը պօշ ֆըչըլարա վազ իտիլտիքտէն սօնրա , Սէն Նէհրինէ աթըլմըշ օլտըղը վէ Գօգօ-Տէզպրէզ իլէ Տէյիգա Շուագի-լը-Րուա սէյֆիյէսինէ կիրտիքլէրինտէ , Տէյիգանըն տրապալըգտա պըրագըլմըշ օլան պիր րըտէնկօթ իլէ պիր տէ քանթալօնը ալըպ կիյինմիշ պուլընտըղը օգույանլարըմըզըն խաթըրլարընտա օլմագ կէրէք տիր ։

Պու րըտէնկօթ իլէ քանթալօն Սալվատօրըն ուշագլարընտան պիրիսինէ այիտ օլտըղընտան , մէրգում անլէրի գօյմըշ օլտըղը եէրտէ պուլամայընճա , Շուագի-լը-Րուա միւտիրինէ կիտիպ իֆատէի հալ իլէտի . պու խըրսըզըլըգ զայէթ ճիւզի պիր շէյ օլտըղընտան , ֆաիլլէրինի արամագլա մէշղուլ օլունմայըպ , եալընըզ ուշագըն իֆատէսի գայտ իտիլմէքլէ իքթիֆա իտիլտի ։

Պիր միւտտէթ սօնրա նաշլարը հավի օլան ֆըչըլար նէհիրտէն չըգարըլըր . պիր չօգ եարալարը մէվճուտ օլան վէ

տէհշէթլի պիր սուրէթ գէսպ իթմիշ պուլունան պու խիչ նաշըն մէնզարէսի ումումըն նէֆրէթ ու տէհշէթինի մուճիպ օլտու վէ բօյլէ խտարէսի պու նաշըրըն քիմսէյի օլտըղընը անլամագ վէ գաթիլլէրինի պուլմագ իչին՝ օլանճա իքթիտարընը սարֆ իյլէտի ։

Էվվէլա նաշըրըն էլպիսէլէրի մուայէնէ խըլընտը վէ իքիսինին էլպիսէսի հազըրճը տիւքքանլարընտա սաթըլան գուլլանըլմըշ էսվապլարտան օլտըղը անլաշըլտը ․ լաքին իչինտէ նաշըն իւզէրինտէքի ռըտէնկօթ իլէ բանթալօն նազարը տիգգաթը ճէլպ իյլէտի ․ պու բանթալօն իլէ ռըտէնկօթ էրէքինճէ զարաֆէթլէ եափըլմըշ օլտըղը կիպի, բանթալօնըն տիւյմէլէրի իւզէրինտէ տէ անը եափան թէրզինին ատրէսի պուլունըյօր իտի ․ տէրհալ պու թէրզի ճէլպ խըլընը վէ բանթալօն քէնտիսինէ կէօսթէրիլտի ․ թէրզի անը տէրհալ թանըյըպ, սաթմըշ օլտըղը ատէմի կէօսթէրտի ․ պու ատէմ Սալվատօրըն ուշաղը օլուպ, հաթթա պիր միւտտէթ էվվէլ Շուազի-լը-Ռուա միւտիրինէ կիտիպ ռըտէնկօթը իլէ բանթալօնը չալընմըշ օլտըղընը իֆատէ իյլէմիշ իտի ․ պու բանթալօն իլէ ռըտէնկօթ Տէլիգայա զայէթ պէօյիւք օլտըղընտան, անլէրի ուշագտան սաթըն ալմըշ օլտըղը վէ պէլքի տէ Շուազի-լը-Ռուա սէյֆիյէսինտէ իյգա խըլըն սըրղաթըն ֆաիլի քէնտիսի խալի նէթիճէլէնտիրիլտի ․ Ֆագաթ պու իշ բօյլէ խտարէսի իչուն պիր մուամմա հիւքմիւնտէ գալըպ, Կրան-Լուի իլէ Շալլա-Պէլ-Գրավաթըն ախիրէն վուգու պուլան իֆատալարը պու մուամմայը հալլ իյլէտի ։

Միւսթէնթիգ պու ահվալ վէ վուգուաթը Սալվատօրա պէյան իթտիքտէն սօնրա ․

— Սիզէ արզ իթտիյիմ շէյլէր՝ պու իշ բիչիտէն գուրթուլմագտա նէ՛ տէրէճէ մէնֆաաթընըզ պուլընտըղընը կէօսթէրիր ․ աչէմաէ հաիզ օլտըղընըզ մէվգըըն նէտէն իպարէթ օլտըղընը անլամըշ օլան պու սէֆիլլէրին եաշամալարընա էլպէթթէ միւսաատէ իտէմէզ իտինիզ ․ հաթթա պունլար սիզին սէրվէթի մէվճուտէնիզտէն հիսսէ խըթէյօրլար վէ տիկէր խըրըզլարըն իֆատէսինէ կէօրէ ․ էկէր քէնտի մաթլուպլարընը րէտտ իտէճէք օլուրսանըզ, սիզի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իտէճէքլէրինի տէ մագամը թէհտիտտէ պէյան իտիյօրլար ըմիշ ։

Սալվատօր միւսթէնթիգին արզ իթտիյի տէլայիլէ գարշը սէօյլէյէճէք պիր սէօզ պուլամայօր վէ տէլայիլի մէզքիւրէնին քէօրէթինտէն ատէթա իւրքէրէք սիւքիւթ տուրուեօր իտի ։

Միւսթէնթիգ աղաճըգ միւլահազատան սօնրա, սէօզիւնիւ տէվամ իտէրէք ․

— Իշ խաթընթագընըզտա մարքիզ տը Ռօզէլլէյի թանըտըղընըզը պէյան իթտիքտէն սօնրա, պու գատըն իլէ աշինա միւնասէպէթ իչինտէ պուլընտըղընըզը տա իղրար իթտինիզ, տէյիլ մի ․ — տէտի ։

Սալվատօր պու սէօզէ ճէվապ վէրմէյիպ, տալղըն տալղըն տիւշիւնմէյէ պաշլատը ․ միւսթէնթիգ սուալինի թէքրար իտէրէք ․

— Սիւալիմէ ճէվապ վէրինիզ, մարքիզ տը Ռօզէլլէյի թանը՞ր մըսընըզ ․ — տէտի ։

Սալվատօր ․ — Էվվէթ, էֆէնտիմ, թանըրըմ ։

— Նէ՞ վագըթ վէ նէ՞րէտէ թանըտընըզ ։

— Իւչ սէնէտէն զիյատէ տիր քի մատամ մարքիզ տը Ռօզէլլէյի թանըրըմ․ քէնտիսինի իլք տէֆա Լիօնտա կէօրտիւմ ։

— Բէք էյի, մատամ մարքիզ՝ ժիւսթ նամ եահուտի պիր թէֆէճիյի թանը՞ր մը իտի ։

— Պիլմէմ ։

— Սիզ թանը՞ր մը իտինիզ ։

— Էվվէթ, թանըր ըտըմ, քէնտիսինտէն բէք չօգ տէֆալար ագճէ իսթիգրազ իթմիշիմ տիր ․ էկէր պիւթիւն քեաղըտլարըմը զապթ իթմիշ իսէնիզ, ժիւսթիւն իմզա սէնէտլէրի տախի եէտինիզտէ օլաճագ տըր ։

— Էվվէ՛թ, եէտիմիզտէ տիր ․ սօն զէմանլարը քէնտիսինի հիչ կէօրտիւնի՞ւզ միւ ։

— Խա՛յր, կէօրմէտիմ ։

— Մարքիզ տը Րօզէլլինին խանէսինտէ քէնտիսինէ հիչ թէսատուֆ իթմէտինիզ մի ։

— Խայըր, հիչ թէսատուֆ իթմէտիմ.

— Բէն սէօյլէմէզտէն էվվէլ մատամ տը Րօզէլլինին ժիւսթիւ արա սըրա խանէսինէ գապուլ իթտիյինի պիլի՞ր մի իտինիզ.

— Խայըր, պիլմէզ իտիմ.

— Էմի՞ն մի սինիզ.

— Հա՛յ հա՛յ ։

— Տէմէք քի քէնտիսինի մատամ տը Րօզէլլինին խանէսինտէ ասլա կէօրմէմիշսինիզ տիր ։

— Խա՛յըր ։

— Հալ պու քի Մարսիլեատաքի պէօյլէ թէաթրօնըն սաըրգ ագթրիսլէրինտէն օլան վէ մարքի տը Րօզէլլիտէն տուլ գալմըշ պուլընան Սիլվիա նամընտաքի պու գատըն իլէ եահուտի ժիւսթիւ սօյմըշ վէ էօլտիւրմիւշ օլմագ ճինայէթիլէ իթհամ իտիլիյօրսընըզ. պունա նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ ։

Սալվատօր եօգարըքի սիւալլէրտէն իշին նէ՛րէյէ միւնճէրր օլաճագընը քէչֆ իթմիշ օլտըղընտան, պու ճինայէթի տախի տիկէրլէրի կիպի ինքեար իյլէտի ։

Ատալէթին պէտպախթ ժիւսթիւն գաթիլլէրինի նա՛սըլ պուլմըշ օլտըղընը մուխթասարէն օգույանլարըմըզա արզ իտէլիմ.

Սալվատօր վէ Րօման՝ ժիւսթիւ սօյուպ Սէն նէհրինէ աթտըգտան սօնրա, էլպիսէլէրի ուզէրինտէն կէյինմիշ օլտըգլարը ամէլէ կէօմլէքլէրինի վէ բանթալօնլարը պիր բաքէթ եաբըպ իչինէ տէ պիր գաչ տանէ թաշ բարչասը տօլտուրտըգտան սօնրա քէզալիք նէհրէ աթմըշ օլտըգլարը մալիւմ տիւր. պունլար պիր ան էվվէլ օրատան ուզագլաշմագ մագսատըյլա օ գատար աճէլէ իթմիշլէր իտի քի, բաքէթ սույա տօգունմազտան էվվէլ չէօզիւլմիւշ վէ իչինտէքի էշեա նէհրին ագընթըսընտան սիւրիւլմիւշ կիթմիշ իտի. Սալվատօրըն կէյինմիշ օլտըղը կէօմլէք իսէ ժիւսթիւն նաշը իլէ պէրապէր պիր թաշա իլիշիպ գալմըշ օլտըղընտան, գայըգճըլար նաշը

գալտըրտըգլարը սըրատա պու կէօմլէյին տախի նաշա այիտ օլտըղընը թախմին իտէրէք, հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմիշլէր իտի ։

Միւսթէնթիգին Սալվատօրա սօրաճագը սիւալլէրտէն՝ պու էհէմմիյէթսիզ կէօրիւնէն վագըատան սօնրա նասըլ իշ մէյտանա չըգմըշ օլտըղը անլաշըլաճագ տըր ։

Միւսթէնթիգ Սալվատօրըն պէրաէթի գիմմէթինէ տաիր սէօյլէտիյի սէօզլէրի տինլէտիքտէն սօնրա, քէլամա պիլ իպթիտար.

— Եահուտի ժիւսթիւն վէֆաթը էվվէլի էմրտէ պիր ինթիհարա (անձնասպանութիւն) համլ օլունտը. լաքին ճէսէտի մուայէնէ իտիլտիքտէ, պօյնընըն էթրաֆընտա պագը նիշանէլէր կէօրիւլտիւյինտէն, պօղուլտըգտան սօնրա նէհրէ աթըլմըշ օլտըղը թէպէյյիւն իթտի. պունըն ուզէրինէ գաթիլլէրի պուլմագ ուզրէ թէհարրիյաթը լազըմէ իճրա իտիլտի իսէ տէ, հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլամատը. Նիհայէթ եահուտինին նաշը քէնտի միլլէթտաշլարընտան պիրիսինէ թէսլիմ օլունուպ կէօմիւլտիւ, վէ պու իշին մէյտանա չըգմասը աթիյէ թաալիգ օլունտը ։

— Տօղրուսու հի՛չ խապէրիմ օլմայան պիր ճինայէթին ֆաիլի պէն օլտըղըմը նասըլ անլամըշ օլտըգլարընը պիլմէյի բէք զիյատէ մէրագ իտիյօրըմ.

— Շիմտի հէր շէյի անլայաճագսընըզ.

Միւսթէնթիգ զապթ քեաթիպինէ պիր իշարէթ վէրտի. զապթ քեաթիպի տախի օտա ուշագընըն գուլաղընա պիր իքի սէօզ սէօյլէտի վէ ուշագ հէման տըշարը չըգարագ, պիր իքի տագիգա սօնրա էլինտէ պիր չանթա պուլունտըղը հալտէ ավտէթ իյլէտի.

Միւսթէնթիգ բարմագըյլա մէզքիւր չանթայը կէօսթէրէրէք.

— Պու չանթայը թանը՞ր մըսընըզ. – տէյու սօրտու.

Սալվատօր. – Էվվէ՛թ, թանըրըմ, պէնիմ մալըմ տըր.

Միւսթէնթիգ. – Իչինտէքիլէր տէ սիզի՞ն մի այիտ տիր.

Սալվատօր. – Կէօրէճէք օլուրսամ, պանա այիտ օլուպ

օլմատըղընը սէօյլէրիմ . զիրա շիմտի իչինէ նէ՛ գօյմուշ օլտու-ղըմը ունութմըշըմ տըր .

Զապթ քեաթիպի միւսթէնթիգին պիր իշարէթի ուզէրի-նէ չանթանըն իչինտէ պուլընան էլպիսէլէրի , չամաշըրլարը , վէլ հասըլ պիւթիւն էշեայը չըգարըբ պիր մասա ուզէրինէ գօյար .

Միւսթէնթիգ . — Պու էշեալար սիզէ՞ մի այիտ տիր .

Սալվաթօր . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , պանա այիտ տիր . Հէփ-սի հաճէթտէ պունը իսպաթ իտէպիլիրիմ .

— Շու մէնտիլլէրին տէ սիզէ այիտ օլտըղընը իսպաթ ի-տէպիլի՞ր միսինիզ .

Միւսթէնթիգ՝ պու սէօզի սէօյլէմէքլէ պէրապէր Սալ-վաթօրա Ա. Բ. (Ալէքսի տը Բուրրիեր) մարգասընը հավի վէ այրը այրը նումերօլարը հավի պիր թագըմ պէյազ գէթէն մէնտիլլէր կէօսթէրտի . Սալվաթօր իսթիհզաքեարանէ պիր սուրէթտէ կիւլիւմսէյերէք .

— Էվվէթ , պու մէնտիլլէր տէ պանա այիտ տիր . Բուր-րիերէ իլք տէֆա ազիմէթիմտէն պիր միւտտէթ սօնրա , սա-թըն ալմըշըմ տըր . Լաքին զաննըմ իտէմ քի պունլարը սա չալմըշ օլմագլըղա պէնի իթհամ իթմիշլէր . Պու իթհամ հա-գըգաթէն բէք կիւլիւնճ պիր շէյ օլուր ըտը .

Միւսթէնթիգ . — Գա՞չ տանէ սաթըն ալտընըզ .

— Օն իքի տանէ .

— Պու չանթատա օն տանէ վար տըր , իքիսի էքսիք տիր տէմէք օլուր .

— Իշթէ՛ պիրիսի .

Սալվաթօր ճէպինտէն պիր մէնտիլ չըգարըբ կէօստէր-տի . Զապթ քեաթիպի պու մէնտիլի ալըբ միւսթէնթիգէ վէրտի .

Միւսթէնթիգ . — Շիմտի տէ եէտի նումերօլու մէնտիլ էք-սիք տիր , անը նէ՞ եաբտընըզ .

Սալվաթօր . — (Սարար թիւքէնէրէք , հիտտէթլի պիր թավըր իլէ .) Նէ՞ պիլէյիմ պէն . . . զայի իթմիշ օլմալը-յըմ .

— Նէ՞րէտէ զայի իթտինիզ . . . պու սուալէ ճէվապ վէր-մէլիսինիզ .

— Տէրխաթըր իտէմէյօրըմ .

— Հէլէ հէլէ .

— Խա՛յր , տէրխաթըր իտէմէյօրըմ . Պու մէնտիլլէրտէն պիրի էքսիք իսէ , եա՛ զայի իթմիշ օլմալըյըմ վէ եախօտ ճէպիմտէն չալընմըշ օլմալը տըրլար . Պունտան զիյատէ պիր սէօզ սէօյլէյէմէմ .

Միւսթէնթիգ եազը մասասընըն կէօզլէրինտէն պիրիսինի աչըբ վէ իչինտէն պիր մէնտիլ չըգարտը . Պու մէնտիլ տիկէր-լէրինէ թէմամըյլա միւշապիհ իտի իսէ տէ , չամուրլարըլա քիր-լէնմիշ իտի .

Միւսթէնթիգ պու մէնտիլի Սալվաթօրա կէօսթէրէրէք .

— Զայի իթմիշ վէ եախօտ չալտըրմըշ օլտըղընըզը իտ-տիա իթտիյինիզ մէնտիլ պու տըր . կէօրիւյօրսընըզ ա՛ , մար-գասը այնը տըր , վէ 7 նումերօյը հավի տիր . Նէ՛րէտէ պու-լունմըշ օլտըղընը պիլի՞ր միսինիզ . Ժիւսթին Նաշըն արգասըն-տան կիթմիշ օլան ամէլէ կէօմլէյինին եան ճէպինտէն պու-լունմըշ տըր .

Սալվաթօր . — Բէք էյի , պունտան նէ՞ նէթիճէ հասըլ օ-լապիլիր . Պու մէնտիլի պուլան վէ եախօտ չալան շախսըն պէ-նի իթհամ իթտիյինիզ ճինայէթին ֆաիլի օլտըղը անլաշըլա-պիլիր . Էյէր ալէյհիմտէ պաշգա պիր իսպաթ եօղ իսա , պու-պապտէ պէնի իթհամ իթմէք պիհուտէ տիր .

Միւսթէնթիգ . — Իթէասուֆ իտէրիմ քի պաշգա իսպաթ-լար տա վար տըր . Ժիւսթին խանէսինտէ վուգու պուլան թէրէքէտէ պիր գույուտաթ տէֆթէրի պուլունմըշ տըր քի , պու տէֆթէրին սօն սահիֆէսինտէ . « 13 մայիս , մատամ մարքիզ տը Բօզէլլինին խանէսինէ կիտէճէյիմ վէ օրատա Մ . մարքի տը Բուրրիէրի կէօրիւպ քէնտիսինէ իքի եիւզ պին ֆրանգ էօտիւնճ վէրէճէյիմ » սէօզլէրի եազըլըմըշ տըր . Ժիւս-թին Նաշը սա մայիս 14 տէ չըգարըլտը . Պու գույուտաթ տէֆթէրի էլիմիզէ կէչէլիտէն պէրու , թէհարրիյաթը մու-տագգիգանէ իճրա իտիլտի . Մատամ մարքիզ տը Բօզէլլինին

էսկի խըտմէթքեարլարընտան իքիսի պուլունտը մէ պունլար եահուտի ժիւսթիւն մայիս 13 ած մարքիզ տը Բօզէլլինին խանէսինէ կէլմիշ մէ օրատա ագշամ թաամընը եէտիքտէն սօնրա, ագշամըն սաաթ օն պիր պուչուգընտա տըշարը չըգմըշ օլտուղընը պէյան իթտիլէր. աճէպ քի մարքիզին խանէսինտէն չըգտըղը սըրատա պու ճինայէթ իրթիքեապ օլունմըշ տըր, նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ։

— Եահուտի ժիւսթիւն մարքիզ տը Բօզէլլինին խանէսինտէն չըգտըղը սըրատա թէլէֆ խուլմիշ օլտըղը մուաքին օլապիլիր. զիրա մարքիզ պու ճինայէթին վուգու պուլտըղը թարիխտէ Բարիսին էն թէնհա մահալլէլէրինտէն պիրիսինտէ իգամէթ իտէր իտի. լաքին խաթիգամէթի հալի հէր քէսին մուսէլլէմի օլան պու գատընը պէօյլէ մուտհիշ պիր ճինայէթլէ իթհամ իտմէք, պէնի անըն չերիքի թէօհմէթի առա իտմէք մէ պու իթհամաթը եալընըզ թախմինաթ ուզէրինէ իպնա էյլէմէք՝ գում ուզէրինտէ պինա գուրմագա պէնզէր, մուսթէնթիգ էֆէնտի։

— Ալէյհինիզտէ աէրմիյան օլունան իսպաթլարա էհէմմիյէթ վէրմէյօրսունըզ, էօյլէ՞ մի. հէր նէ օլուրսա օլսուն, մայիս 13 իլէ 14 արասընտաքի կէճէ զարֆընտա վագթընըզը նա՛սըլ կէչիրմիշ օլտըղընըզը իսպաթ իթմէյէ մէճպուր սընըզ։

Պու սէօզի սէօյլէտիքտէն սօնրա, մուսթէնթիգ Սալվատօրը եէնիտէն հապսխանէյէ կէօթիւրիւլմէսինի ժանտարմալարա էմր իյլէտի։

Հապսխանէյէ կիտէն տար կէչիտլէրտէն պիրինտէ Սալվատօր իլէ ժանտարմալար բօլիս մուտիրինէ թէսատիւֆ իթտիլէր. մումաիլէյհին էօնիւնտէն իքի ժանտարմա պիր մահպուսը թութուպ կէօթիւրմէքտէ իտիլէր։ Պու մահպուս Սալվատօրը կէօրիւնճէ հէման թանըյարագ.

— Վա՛յ, միգոնթ տը Լէթանըն հապսխանէտէ նէ՞ իշի վար... աճապա պիր ճինայէթլէ իթհա՞մ մի խուլմիշ.— տէտի։

Պու սէօզլէր բօլիս մուտիրինին նազարը տըգգաթընը

ճէլպ իյլէտիյինտէն, մահպուսըն Սալվատօրա եագլաշմասընա մուսաատէ իյլէտի. մահպուս տէրհալ Սալվատօրըն եանընա կիթտի մէ տիք տիք եուզիւնէ պագարագ.

— Էվվէթ, էվվէթ, եանըլմայօրըմ, միգոնթ տը Լէթան տըր, Սալվատօր տըր. – տէտի։

Բօլիս մուտիրի պու քէշֆինտէն ֆէվգ էլ ղայէ մէմնուն օլարագ.

— Աֆէրի՛ն, Ռօնգէթթի, աֆէրի՛ն... աաալէթէ պէօյիւք պիր խըտմէթ իյֆա իթտին քի, պունըն մուքեաֆաթընա իլէրիտէ նաիլ օլաճագսըն. – տէտի։

Պատէհու մահպուս իլէ պէրապէր եօլունը տէվամ իյլէտի։ Սալվատօր բէք զիյատէ եօրուլմըշ օլտըղը հալտէ օտասընա տախիլ օլտու։

Ռօնգէթթի իլէ վուգու պուլան թէսատիւֆիւ՝ քէնտիսինին մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէր օլմատըղընը իսպաթ չալըշան մուսթէնթիգին վազիֆէսինի բէք զիյատէ գօլայլաշտըրաճագ իտի։ Մէրգում՝ նամ ու ունվանընը թագընմըշ օլտըղը ատէմին պիւթիւն խուսուսիյէթի ահվալինի էօյրէնմիշ օլտըղընտան, քէնտիսինէ սօրըլաճագ սուալլէրէ գարշըլըգ. «Լաքին պէն մարքի տը Բուրրիէր տէյիլ իսէմ, քի՞մ իմ» սուալինի իրատ իտէճէք իտի. հալպուքի Ալէքսինին եազըսընը այնը այնըլէ թագլիտ իթմէյէ մուգթէտիր օլտըղընտան, պու պապատէ վուգու պուլաճագ մուճատէլէտէն մուզաֆֆէրանէ պիր սուրէթտէ տըշարը չըգաճաղընը ումիտ իտիյօր ըտը. լաքին Ալէքսի տը Բուրրիէրի, Սիլվիայը վէ Ռօմանը սուրէթի մախսուսէտէ թանըմագտա օլան Ռօնգէթթինին պիրտէն պիրէ զուհուրը՝ ֆէվգ էլ մէմուլ պիր հատիսէ օլուպ, եըլտըրըմ տարպէսի կիպի Սալվատօրըն պիւթիւն պինաի ումիտինի եըգըպ մահվ իթմէքտէ իտի։

Սալվատօր եէնիտէն մուսթէնթիգին օտասընա կէօթիւրիւլտիւքտէ, օրատա բէք չօք ատէմլէր կէօրտիւ։ Ռօնգէթթի նամ մահպուսատան մաատա, էբէյիճէ եաշլը մէ բէժմուրտէ գըյաֆէթլի իքի քիշի, էսքի եուզլիւ խիթիյար պիր գատըն, ժիւսթիւն թէլէֆ խուլտուղու վագթ Սիլվիանըն խըտմէթինտէ

պուլընան իքի խըռմէթքեար, բօլիս միւտիրի, պիր գաչ ժան-տարմալար, Բաօլօ Նամընտաքի խըռմէթքեար վէ տաճա սաիր պիր չօգ քիշիլէր պուլունըյօր ըտը։

Միւսթէնթիգ՝ Սալվատօրըն օտայա կիրմէսինի միւթէագըպ բէյտա օլան վէլվէլէյէ պիր իշարէթլէ խիթամ վէրտիքտէն սօնրա, բէժմիւրտէ գըյաֆէթլի իքի քիշի իլէ էսմէր եիւզլիւ զօճա գարըյը հուզուրընա չաղըրտը. պունլար վուգու պուլան տավէթէ իճապէթլէ տէրհալ միւսթէնթիգին հուզուրընա կիրտիլէր, վէ միւմաիլէյհին էմրի իւզէրինէ Սալվատօրըն գարշըսընտա օթուրտուլար։

Միւսթէնթիգ իքի էրքէքտէն պիրիսինէ Սալվատօրը կէօսթէրէրէք.

— Էֆէնտիյի թանը՞ր մըսընըզ. — տէյու սօրտու։

Հէրիֆ «Խա՛յր» ճէվապընը վէրտի. միւսթէնթիգ այնը սիւալի տիկէր ատէմէ վէ զօճա գարըյա տա սօրտու իսէ տէ, պունլար տա այնը ճէվապը վէրտիլէր. պունըն իւզէրինէ միւսթէնթիգ Սալվատօրա խիթապէն.

— Սիզ պու ատէմլէրի թանը՞յօր մըսընըզ. — տէտի։

Սալվատօր անլէրտէն հիչ պիրիսինի թանըմազ իտի իսէ տէ, քէնտիսինի թէհլիքէյէ տիւշիւրմէմէք միւթալաասըյլա.

— Պու ճէսուր ատէմլէրին չէհրէսի պէնճէ պիւս պիւթիւն մէճհուլ տէյիլ տիր, էֆէնտիմ. քէնտիլէրինի պու կիւն եէնի կէօրմէյօրըմ զաննը իտէրիմ. լաքին իսմլէրինի վէ քէնտիլէրինի նէրէտէ կէօրմիւշ օլտուղումը տէրխաթըր իտէմէյօրըմ. — տէտի։

Միւսթէնթիգ. — Էկէր սիզ հագըգաթէն մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէր իսէնիզ, պու ատէմլէրի մութլագա թանըյաճագսընըզ. հայտէ պագալըմ, գուվվէի հաֆըզանըզը գարըշտըրընըզ։

Սալվատօր. — Գուվվէի հաֆըզամը գարըշտըրըյօր իսէմ տէ, հիչ պիր չէյ պուլամայօրըմ. նէ՛ պու ատէմլէրին վէ նէ՛ տէ պու զօճա գարընըն իսմինի տէրխաթըր իտէմէյօրըմ. պունընլա պէրապէր քէնտիլէրինի հէր հալտէ թանըրըմ։

Միւսթէնթիգ իւչ իխթիյարը եէնիտէն իսթիճվապ էյլէ-

տի իսէ տէ, պունլար Սալվատօրը թանըմատըգլարընը թէքրար պէյան իթտիքլէրինտէն, միւսթէնթիգ.

— Տէմէք քի գարշընըզտա պուլընան ատէմին մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէր օլմատըղընը իտտիա իտիյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի. — տէտի։

Պունըն իւզէրինէ իւչ էրքէք վէ զօճա գարը «Էվվէթ, միւսթէնթիգ էֆէնտի» տէյու ճէվապ վէրտիլէր։

Միւսթէնթիգ «Էօյլէ իսէ իֆատէնիզի իմզա իտինիզ» տէյերէք, անլէրէ պիր քեաղըտ ուզաթտը. իւչ էրքէք վէ իխթիյար գատըն պու քեաղըտը իմզալատըլար վէ միւսթէնթիգ տըշարը չըգմալարընը էմր էյլէտիյինտէն, իւչիւ պիրլիքտէ օտատան չէքիլիպ կիթտիլէր։

Պունլար օտատան տըշարը չըգընճա, միւսթէնթիգ Սալվատօրա խիթապէն.

— Տէմէք քի սիզին մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէր օլտուղնուզը էլան իտտիա իտիյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի. — տէտի։

Սալվատօր. — Շիւպհէսիզ, պանա այիտ օլան պիր իւնվանտան ֆէրաղէթ իտէպիլի՞ր միյիմ։

Միւսթէնթիգ. — Հալ պու քի պու իսմ վէ իւնվանը դաապ իթմէք իչին, մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէրի գաթլ իթմիշ օլմագլա իթհամ իտիլիյօրսընըզ. հաթթա պու ճինայէթին ֆաիլի պիզզաթ սիզ օլտուղունուզը տա իտտիա իտիյօրլար։

Սալվատօր պու սէօզիւ իշիտինճէ, եիւզինիւ էօլիւ կիպի պիր սօլղունլուգ գապլատը, վէ տուտագլարը պէմ պէյազ քէսիլտի. զիրա Ալէքսի տը Բուրրիէրին գաթիլի քէնտիսի օլտուղը իսպաթ իտիլէճէք օլսայըտը, գաթլիկեահա գատար չըգաճաղը պէտիհիյաթտան իտի։

Սալվատօրըն սօլղունլուղը միւսթէնթիգին նազարը տիգգաթինա չարփտըղընտան.

— Ա՛... օ՞ նէ... Նի՞չին պէնզինիզ սօլտու. — տէտի։

Սալվատօր հէման ֆիւթուրսըզլուղունը էլէ ալարագ, պարիտանէ պիր թավր իլէ.

— Պիր ինսան եափմատըղը պիր ճինայէթչէ իթհամ իտիլիր տէ, հիտտէթինտէն սօլմա՞զ մը. — տէտի։

Միւսթէնթիգ ժանտարմալարտան պիրինէ Րօնգէթթիյի իչէրի կէթիրմէսինի էմր իյլէտի. Րօնգէթթի միւսթէնթիգին հուզուրընա չըգարըլտըգտա, միւսթէնթիգ Սալվաթորա խիթապէն.

— Պու ատէմի թանը՞ր մը սընըզ. - տէյու սօրտը.

Սալվաթոր. - Էվվէթ, թանըրըմ, պու ատէմ պիր չօգ սէնէլէր սէյահէթ արգատաշըմ վէ էն մահրէմ տօսթլարըմտան պիրի օլմըշ տըր. քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ Ինկիլթէրրայը, Զուիցերէայը, Իթալիայը, Հօլլանտայը վէ տահա սաիր բէք չօգ մէմլէքէթլէրի կէզմիշիզ տիր.

Միւսթէնթիգ. - (Րօնգէթթիյէ տէօնէրէք.) Բէք էյի, պու սէօզլէրէ նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ.

Րօնգէթթի. - Պու սէօզլէր հէմ տօղրու տըր վէ հէմ տօղրու տէյիլ տիր. պու ճէվապըմ իպթիտաի էմրտէ զարիֆ կէօրիւնէճէք տիր. լաքին պունտան տահա թապիի պիր ճէվապ օլամազ. միւթթէհիմին սէօզլէրի՝ ֆիլ հագիգա պիր չօգ սէնէլէր մահրէմ տօսթը օլտըղըմ պէտպախթ մարքի տը Բուրրիէրին աղըզընտան չըգմըշ օլսայըտը, տօղրու սայըլապիլիր իտի. լաքին բրանկատան գաչմըշ օլան Սալվաթօրըն աղըզընտան չըգտըղը ճիհէթլէ, քեամիլէն եալան տըր վէ Սալվաթորըն վէ եախօտ նամը տիկէրլէ վիգօնթ տը Լէթանըն պիչարէ Ալէքսիյէ թէսալլիւգի պույրուան չէյլէրի բէք կիւզէլ էզպէրլէմիշ օլտըղընը իսպաթ իտէր.

Հիքեայէմիզին չէքըլ ու սըյագընը աղաճըգ թէպտիլ իթմէքլիւզըէ, Րօնգէթթինին հապսխանէ կէչիտլէրինտէն պիրինտէ Սալվաթորա թէսատիւֆ իթտիյի կիւնիւն ֆէրտասը միւսթէնթիյէ կէօնտէրտիյի մէքթուպը օգույանլարըմըզըն էնզարը միւթալաասընա արզ իտէլիմ. պու մէքթուպ օգունտուգտան սօնրա, Սալվաթորա իրատ իտիլէն սուալլէրին մահիյէթի քէշֆ իտիլէպիլիր.

« Միւսթէնթիգ էֆէնտի.

« Պէնտէնիզ մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէրի պիր չօգ սէնէլէր մուգատտէմ Պատէն-Պատէն սուլարընտա թանըտըմ

վէ քէնտիսինին էն մահրէմ տօսթլարընտան պիրի օլտում. քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ Եվրօբանըն պաշլըճա մէմլէքէթլէրինի կէզտիմ վէ չօգ սէնէլէր պիրլիքտէ եաշատըմ. պու ճիհէթլէ միւմաիլէյհին իսմ ու սէրվէթինի զաապ իթմիշ օլան չախսըն պիր եալանճը օլտըղընը հէր քէստէն զիյատէ պէն իսպաթ էտէպիլիրիմ.

« Ալէքսի տը Բուրրիէր բէտէրինին վէֆաթընտան սօնրա, քէնտիսինէ իրսէն ինթիգալ իտէն սէրվէթի էլտէ իթմէք իւզրէ վաթանընա կիթմէյէ հազըրլանտըղընտան, Բարիստէքի ումում տօսթլարընա պիր զիյաֆէթ վէրտի վէ պու զիյաֆէթտէ հէրիմիզէ վէտա իյլէտի. պու զիյաֆէթտէ Սալվատօր իլէ արգատաշը Րօման տախի հազըր ըտըլար. զիյաֆէթտէն սօնրա, Ալէքսի պիր տահա կէօրիւնմէտի. պիզ տէ վաթանընա կիթմիշ տիր զաննըյլա հիչ պիր շիւպհէյէ վարմատըգ. հալ պու քի շիմտի բրանկա գաչգընը Սալվաթորըն Ալէքսինին իսմ ու սէրվէթինի զապթ իթմիշ օլտըղընը խապէր ալըյօրըմ քի, պիչարէ Ալէքսինին պունլարա կէօսթէրտիյի էմնիյէթէ գուրպան կիթմիշ օլտըղը աշիքեարէ չըգըյօր.

« Ալէքսի տը Բուրրիէր Սալվաթորտան աղաճըգ տահա գըսա վէ տահա զայըֆ ըտը. կէօզլէրի գարա վէ սաչլարը զայէթ կիւզէլ սիյահ րէնկինտէ իտի. հալ պու քի Սալվաթօրըն կէօզլէրի մաւի վէ սաչլարը տա գումրալ տըր. Թէէսսիւֆ օլունուր քի պու ֆարգ շիմտիյէ գատար հիչ քիմսէնին նազարը տիգգաթընա չարփմամըշ տըր. հէր նէ գատար Սալվաթորըն սաչլարը սիյահ կէօրիւնմէքտէ իսէ, պու տա պօյալանմըշ օլտըղը իչին տիր.

« Ալէքսի տը Բուրրիէր Սալվաթոր իլէ Րօմանը թանըտըղը զէման, Ժուպէր սօգաղընտա 25 նիւմէրօլու խանէտէ իգամէթ իտէր իտի. պու խանէնին սահիպի իխթիյար պիր գատըն օլուպ, Ալէքսինին օթուրտըղը պինատան պըր տիկէր պիր պինատա օթուրուր ըտը. պու գատընըն իսմի նէ օլտըղընը պիլմէզ իսէմ տէ, անը պուլմագ գօլայ օլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ.

«Ումարըմ քի Թարաֆընըզա Թէպլիղ իթտիյիմ մալիւմաթը ճիւզիյէ հաղըրգաթը հային զաձիրէ իխրաճընա նաբտըմ խաէճէք տիր։

«Աւր պիր իֆլասատան տոլայը
Սէնթ-Բէլաժի հապսխանէսինտէ մէվգուֆ,
«ՐՕՆԳԷԹԹԻ»

Միւսթէնթիգ պու մէքթուպը օգուտըգտան սօնրա, մարքի Ալէքսի տը Բուրրիէրին նամ վէ ունվանընը թադընմըշ օլան աւէմին բրանկա գաչըղընը Սալվատօր օլտըղընը անլայարագ, մէրգում իլէ Ռօման նամ արգատաշընըն պիչարէ տէլիգանըյը նասըլ վէ նէրէտէ էօլտիւրմիւշ օլտըգլարընը արամաղա մէշղուլ օլտու։

Էվվէլի էմրտէ ժուպէր սօգագընտա մարքի տը Բուրրիէրէ պիր տաիրէ իճար իթմիշ օլան իխթիյար գատընըն խանէսինտէ թահգիգաթը լազըմէյի իճրա իթմէք իւզրէ իքի մէմուր կէօնտէրտի․ պունլար մէզգիւր խանէյէ վարըր օլտըգլարընտա, գատըն՝ պիւթիւն էշեասընը պըրագըպ խանէսինտէն նապէտիտ օլմուշ օլան քիրաճըյը տէրհալ խաթըրլատը վէ մէզգիւր էշեայը քէմալը իթինա իլէ մուհաֆազա իթմիշ օլտըղընը վէ հիյնի հաճէթտէ քէնտիլէրինէ կէօսթէրմէյէ հազըր պուլունտըղընը պէյան իյլէտի։

Պու էշեալար մուայէնէ իտիլտիքտէ, պէյաղ պիր նէլէյին ճէպինտէն պիր գաղըթ տը վիզիթ պուլունտը, վէ պու գաղըթըն արգասընտա եազըլմըշ օլան պազը սէօզլէրտէն՝ Սալվատօր իլէ Ռօմանըն օ թարիխտէ Նօթր-Տամ-տէ-Վիգթուար սօգագընտա 20 նումէրօյը պիր խանէտէ իգամէթ իթմիշ օլտուգլարը քէշֆ իտիլտի․ պու գաղըթ վէ սաիր պազը էշեալար հիյնի հաճէթտէ տէլիլ մագամընտա իսթիմալ իտիլմէք իւզրէ զապթ իտիլտի։

Մէմուրլար ժուպէր սօգագընտան չըգտըգտան սօնրա, տօղրուճա Նօթր-Տամ-տէ-Վիգթուար սօգագընտաքի 20 նումէրօլու խանէյէ կիթտիլէր վէ մարքի տը Բուրրիէրին թարիխի գաթլի իլէ թէվաֆուգ իտէն պիր թարիխտէ, քէնտիլէ-

րինէ Պէօյլէաա նամընը վէրէն իքի քիշինին օրատա եկիրմի պէշ կիւն գատար իգամէթ իթմիշ օլտըգլարընը խապէր ալտըլար։

Խանէ սահիպի միւքէմմէլ պիր գուվվէի հաֆըզայա մալիք օլտըղընտան, պու իքի քիշինին էշքեալընը տախի թարիֆ իյլէտի քի, Սալվատօր իլէ Ռօմանըն էշքեալընա թէմամըյլա թէվաֆուգ իթմէքտէ իտի․ պունըն իւզէրինէ մէմուրլար խաթըրէլէրինի թօրլամասընը վէ պու իքի քիշիյէ այիտ օլարագ խաթըրլայապիլտիյի շէյլէրի քեամիլէն սէօյլէմէսինի ըճեա իթտիլէր։

Խանէ սահիպի էվվէլա հիչ պիր շէյ խաթըրլայամատը․ լաքին պիր ազ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա, իքիսինտէն տահա զիյատէ եաշլը օլան շախսըն՝ պիր սապահ պիր մէյտան արապասընա րաքիպէն, եագընտա վագը պիր պօյաճը տիւքքեանընա կիթմիշ օլտըղընը տէրխաթըր իյլէտի։ Պունըն իւզէրինէ մէրգում պօյաճը տախի ճէլպ իտիլէրէք իսթինթագ իտիլտի, վէ թարիֆ օլունան շախսա հէման միւշապիհ պիր քիմսէնին օ թարիխտէ ֆիլ հագիգա քէնտի տիւքքեանընա կէլմիշ վէ իրի պիր տէսթի թիրէմէնթին եաղը սաթըն ալմըշ օլտըղընը վէ պու տէսթիյի արապասընա նագլ իթտիրտիքտէն սօնրա, օրատան չէքիլիփ կիթտիյինի նագլ ու պէյան իյլէտի։

Ռօմանը պօյաճը տիւքքեանընա կէօթիւրմիւշ օլան արապաճը տախի պուլունարագ, մէրգում՝ իսթինթագընտա պօյաճը տիւքքեանընտան պիր տէսթի թիրէմէնթին եաղը ալմըշ օլան աւէմի Րէնսի եօլունա գատար կէօթիւրմիւշ օլտըղընը վէ օրատա մէրգում արապատան աշաղը էնէրէք տէսթիյի իլէ պէրապէր քէնտիսինտէն այրըլըփ կիթտիյինի պէյան իյլէտի։

Պու քէյֆիյէթ բօլիս միւտիրինէ իխպար իտիլտիքտէ, միւմաիլէյհին զիհնինտէ պիր նուր տօղտու․ զիրա մարքի տը Բուրրիէրին թարիխի ղայպուպէթիյլէ թէվաֆուգ իտէն պիր թարիխտէ, Րէնսի եօլունըն թէնհա պիր մահալլինտէ, պիր եըղըն տալլար վէ գուրու եափրագլար ալթընտա քէմիքլէրի թօզ քեսիլմիշ պիր նաշ պուլունմըշ օլտըղընը վէ էրպապը սէնաաթըն

օ զէմանլար իճրա իԹտիքլէրի Թահգիգաթ նէԹիճէսինտէ պունաճըն պիր նէվ էճզա իլէ խազըլմըշ օլտըղը անլաշըլմըշ պուլընտըղընը վէ հաԹԹա նաճըն խանընտան պիր տէ քիւչիւք անախԹար պուլունուպ սագլանտըղընը տէրխաԹըր իյլէտի։

Գունըն իւզէրինէ Թէքրար Ժուպէր սօգաղընտաքի իխԹիյար գատընըն խանէսինէ կիտիլտի վէ մէզքիւր անախԹար մարքի տը Բուրրիէրին տաիրէսինտէքի պիր ճիւմլէ էշեա իւզէրինէ Թէճրիւպէ իտիլտիքտէն սօնրա, պիր պըրօյա պիտոն օլտըղը անլաշըլտը. իխԹիյար գատըն տախի քիրաճըլարընըն գայպ օլմասընտան աղ վագԹ սօնրա, պու պըրօյա տիկէր պիր անախԹար խազըրլամըշ օլտըղընը տէրխաԹըր իյլէտի։

Սալվաթօր իլէ Ռօմանըն՝ պէտապախԹ Ալէքսի տը Բուրրիէր իլէ մուարէֆէ բէյտա իտէրէք անը պիր պէհանէ իլէ Րէնոյի խօլունա կէօԹիւրմիւշ վէ օրատա պիչարէյի էօլտիւրտիւքտէն սօնրա իւզէրինտէ պուլունան անախԹարլարը ալըպ քէնտի տաիրէսինէ կիրմիշ վէ օրատա մէվճուտ օլան էվրագը, մէքԹուպլարը վէ սաիր պիր չօգ շէյլէրի ալարագ գաչմըշ օլտուգլարը տէլայիլի գաթիյէ իլէ Թէհագգուգ իԹմիշ իտի։

Սալվաթօր հապսխանէյէ կէօԹիւրիւլմէզտէն էվվէլ, Նոթր-Տամ-տէ-Վիգթուար սօգագընտաքի խանէ սահիպի իլէ մուվաճէհէ իտիլտի վէ հէրիֆ մէրգումը տէրհալ Թանըտը իսէ տէ, սաչլարը գումրալ իքէն սիյահա տէօնմիւշ օլտըղընը պէյան իյլէտի։

ՄիւսաԹէնԹիգ պու իխԹարը Րօնտէթթինին մէքԹուպընտա տախի կէօրմիւշ օլուպ, պու իֆատէնին տօղրու օլուպ օլմատըղընը անլամագ իւզրէ գայէթ մահիր պիր քիմեակէր տախի ճէլպ իԹտիրմիշ օլտըղընտան, մասանըն խանընտա օԹուրմըշ օլան իխԹիյար պիր ատէմ խիԹապէն.

— Պուրայա կէլինիզ, մէօսիէօ Արնօլթ, միւթթէհիմին սաչլարընը մուայէնէ իտիպ անլէրին սիյահլըղը Թապիաթա՞ն մը խօզաա սէնաաթ սայէսինտէ մի հասըլ օլմըշ օլտըղընը պիզէ սէօյլէյինիզ. - տէտի։

ԻխԹիյար քիմեակէր աղըր աղըր Սալվաթօրա խազլաշտը վէ անըն սաչլարը իւզէրինէ պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնրա.

— Պու սաչլարը մուայէնէ իԹմէյէ լիւզում եօգ տըր, միւսաԹէնԹիգ էֆէնտի. քէօքլէրինտէ գումրալ օլտըղընը սիզ տախի կէօրէպիլիրսինիզ. զիրա միւթթէհիմ հապսխանէտէ մէվգուֆ պուլընտըղտան պէրու ամէլիյաԹը քիմեէվիյէյի իճրա իտէմէմիշ տիր. - տէտի։

ՄիւսաԹէնԹիգին արԹըգ խաբաճագ պիր իշի գալմամըշ օլտըղընտան, Սալվաթօրը հապսխանէյէ կէօԹիւրմէլէրինի ժանտարմալարա էմր իյլէտի վէ քէնտիսի տէ հէյէԹի իԹհամիյէյէ Թագտիմ իտիլէճէք օլան լայիհայը Թանզիմ իԹմէքլէ մէշղուլ օլտու։

Աղ վագԹ սօնրա, Սալվաթօր իլէ վիգօ[illegible] ճինայէԹ մահքէմէսի հուզուրընա չըգարըլտը։ ԻԹհամնամէ՝ Սալվաթօր, Ռօման վէ վիգօնԹ տը Լիւսանըն այրը այրը վէ խախտա միւշԹէրէքէն իրԹիքեապ իԹմիշ օլտուգլարը ճինայաԹըն քեաֆֆէսինի հավի իտի։ ՎիգօնԹ տը Լիւսան Պէրօյ-գաթլ իԹմիշ օլմագ ճինայէԹիյլէ տէ միւթթէհիմ պուլունըյօր իտի։ Օլիվիա, վալիտէ Սան-Րէֆի վէ Վէրնիէ-լէ-Գա-Գլէօ տախի բէք չօգ արանըլմըշ իտի իսէ տէ, իզլէրի պուլունամամըշ իտի։

ԻԹհամնամէ օգունտըգտան սօնրա, հաքիմլէր միւզաքէրէ օտասընա չէքիլտիլէր վէ օրատա պիր խայլը միւպահասէ վէ միւճատէլէ ճէրէյան իԹտիքտէն սօնրա, Թէքրար մահքէմէ սալօնընա չըգարագ, վէրիլէն գարարը վէ Թային իտիլէն ճէզայը միւթթէհիմլէրէ Թէպլիղ իԹտիլէր. Սալվաթօր, վիգօնԹ տը Լիւսան վէ մարքիզ տը Րօզէյլի (գըյապէն) իտամ ճէզասըյլա, վալիտէ Սան-Րէֆի, Վէրնիէ-լէ-Գա-Գըլէօ (գըյապէն), Կրան-Լուի վէ Շարլ-լա-Պէլ-Գրավաթ իսէ միւէպպէտէն քիւրէք ճէզասըյլա մահքիւմ օլտուլար. տիկէր խըրսըզլար տախի ճիւրմլէրինին տէրէճէսինէ կէօրէ պիրէր ճէզայա չարփըլտըլար։

23

ՖԻՐԱՐ

Ռէիսի մահքէմէ ճէզա գանուննամէսինին պէնտի մախսուսընը օգուտըգտան սօնրա, մուհաքէմէ խիթամ պուլմըշ օլտուղունու պէյան իյլէտի վէ Սալվատոր իլէ վիգօնթ տը Լիւսան՝ քէնտիլէրի իւզէրինէ նազարէթէ մէէմուր օլան ժանտարմալարըն րէֆագաթըյլա մահքէմէտէն չըգտըլար։

Ճինայէթ մահքէմէսինտէն Գօնսիէրժըրի հապսխանէսինէ կիտէն նէրտիւանտան աշաղը էնտիկլէրի սըրատա, վիգօնթ տը Լիւսան Սալվատորա խիթապէն.

— Սէօյլէ պագալըմ, արգատաշ, պու նէթիճէյէ պէքլէնտի՞ն մի. – տէտի։

Սալվատոր. – Նէ՞ եարալըմ, բարթիյի գայպ իթտիք. ումումըն կէչտիյի քէօբրիւտէն պիզ տէ կէչէճէյիզ. պիզիմ կիպի ատամլարըն սօնը գաթլիեահ տըր։

Սալվատոր վէ վիգօնթ տը Լիւսան Գօնսիէրժըրի հապըսխանէսինտէ չօգ տուրմատըլար. զիրա օն տագըգա գատար սօնրա իքի թէքէրլէքլի պիր արապա կէլէրէք, անլէրի Պիսէթրը հապսխանէսինէ կէօթիւրտիւ։

Պու հապսխանէնին միւտիրի քէնտիլէրինի հիւսնիւ գապուլ վէ եէնի պինանըն տար կէչիտինտէքի պիր նիւմէրօլու օտայա վազ իտիլմէլէրի իչիւն էվամիրի լազըմէյի իթա իյլէտի։ Պունըն իւզէրինէ քէնտի էլպիսէլէրի չըգարըլըտը վէ հապսխանէ լիպասլարը կիյտիրիլտի։

Պու մուամէլէ խիթամ պուլտըգտան սօնրա, վիգօնթ իլէ Սալվատոր թագրիպէն օթուզ գատէմ գատար աշաղը էնտիլէր վէ եալընըզ պիր գաչ գանտիլին խաֆիֆ վէ սօլղուն ըշըղըյլա միւնէվվէր օլան պիր թագըմ իւսթիւ քէմէրլի եօլլարտան կէչտիքտէն սօնրա, քէնտիլէրինի տար պիր կէչիտ-

տէ պուլտըլար։ Պուրատաքի օտալար հապսխանէնին տիկէր օտալարընա նիսպէթլէ ազաճըգ տահա այտընլըգ վէ տահա րահաթլը իտի։

Պունլար այրը այրը եէրլէրէ գօնտուլար. լաքին պուլընտըգլարը մահալ հէման պիր օտա կիպի օլտըղընտան, սուհուլէթլէ գօնուշապիլիրլէր իտի։

Իրթէսի կիւնիւ վիգօնթ տը Լիւսան հապսխանէ բաքաղընը չագըրթտը. բաքաղ՝ վիգօնթըն տավէթինէ իճապէթլէ տէրհալ օտասընա կիթտի. վիգօնթ տը Լիւսան թէմիզի տավա իթմէյէ նիյէթի պուլընմատըղընտան, բաքաղա կիւնահլարընը իթիրաֆ իթմէք արզուսընտա իտի. բաքաղ՝ միւտաախիլ ումումինին թէմիզի տավա իթմիշ օլտըղընը վէ պինաէն ալէյհ տահա գըրգ կիւն գատար եաշայաճաղ վագըթլարը պուլընտըղընը պէյան, վէ պու կիպի խուսուսաթտա գըրալ հազրէթլէրի տավայա միւթէալլիգ օլան քեաֆֆէի էվրագը թէտգիգ իթտիյինտէն, չօգ տէֆալար ճէզանըն թախֆիֆ ու թաատիլ օլունմասընը էմր ու իրատէ պույուրտըղընը տէրմիյան իյլէտի։

Լիւսան վէ Սալվատորըն Պիսէթրը հապսխանէսինէ կիրմէլէրի սէքիզ կիւն օլմուշ ըտը։

Պիր սապահ Սալվատոր արգատաշընը ույանտըրտը վէ օ կէճէ պիր րուեա կէօրմիւշ օլտըղընը վէ պու րուեա գարիպէն գուրթուլաճագլարընը խապար իթմէքտէ պուլընտըղընը պէյան իյլէտի։

Վիգօնթ տը Լիւսան Սալվատորըն րուեասընը տինլէտիքտէն սօնրա, գահգահա իլէ կիւլմէքտէն քէնտիսինի ալամատը. Սալվատոր անըն չու գահգահասընտան ատէթա հիտտէթլէնէրէք.

— Կիւլմէ, վիգօնթ, կիւլմէ, սէօզիւմէ իթիմատ էթ. րուեա տէնիլէն շէյ վուգուաթը աթիյէնին այնէսի տիր. սէնի թէէմին իտէրիմ քի, էկէր իխթիմալի եարաճագ օլուրսան, չօգ կէչմէքսիզին հապսխանէտէն գուրթուլուպ սէրպէսթ օլաճաղըզ։

Վիգօնթ. – Բէք էյի, հէր իխթիմալի եարաճաղըմ,

տահա պիր տէյէնէյին եօ՞գ ա՛... հիչ օլմազսա վագթըմը կէչիրմէյէ պիր վէսիլէ օլուր ։

— Ցէմէք քի սանա կիւվէնէպիլիրիմ, էօյլէ՞ մի ։

— Էվվէթ, կիւվէնէպիլիրսին, հէր իսթէտիյինի եափաճաղըմ ։

— Բէք էյի, օ հալտէ իւմիտիմ պէրքէմալ տըր ։

Նէվմի մէզքիւրտէ Սալվատոր հապսխանէ միւտիրինէ լութֆէն քէնտի օտասընա կէլմէսինի րիճա իթտիրտի ․ միւտիր մէրգումըն օտասընա կէլտիքտէ, Սալվատոր եազը եազմագ իչուն լազըմ օլան չէյլէրի կէօնտէրմէսինի թալէպ էյլէտի ․ միւտիր պիր հօգգա, պիր գալէմ վէ պիր իքի թապագա քեաղըտ կէօնտէրտիյինտէն, Սալվատոր միւտտաիի ումումիյէ խիթապէն ուզուն պիր մէքթուպ եազտը ․ վիգօնթ պու մէքթուպը օգումագ իսթէտի իսէ տէ, Սալվատոր քէնտի վաղիֆէսի մահզա վէրէճէյի էվամիրի իճրայէ մունհասըր օլտըղընը պէյան իտէրէք, անըն պու արզուսընա մումանաաթ էյլէտի ։

Պու մէքթուպը միւտտաիի ումումիյէ կէօնտէրտիքտէն պիր գաչ կիւն սօնրա, Սալվատոր մահքէմէ գալէմինէ ճէլպ օլունտը վէ օրատա պիր իքի սաաթ գատար գալտը ․ վիգօնթ տը Լիւսանըն եանընտա ալտէթ իտինճէ, օն օն պէշ գատար ճանիյի հիւքիւմէթէ խապէր վէրմիշ օլտըղընը վէ օ կիւնիւ իքիսինին տէ Ֆօրս հապսխանէսինէ նագլ իտիլէճէքլէրի միւհթէմէլ պուլընտըղընը պէյան էյլէտի ։

Սալվատորըն ինթիզարը պիհուտէ չըգմատը ․ կիւնէշ ղուրուպ իթմէք իւզէրէ իքէն, տէօրթ թարաֆը գափալը պիր արապա Պիսէթրը հապսխանէսի էօնիւնտէ տուրտու վէ վիգօնթ իլէ Սալվատոր օտալարընտան չըգարըլարագ մէզքիւր արապայա իրքեապ իտիլտիլէր ․ արապանըն եանլարընտան տէօրթ ալթը ժանտարմա եիւրիւմէքտէ իտի ։

Սալվատոր իլէ վիգօնթըն րաքիպ օլտուգլարը արապատա տիկէր ճանիլէր տախի պուլընտըղընտան, Սալվատոր պիր իքի սէօզ իլէ ֆիքրի նէտէն իպարէթ օլտըղընը անլատտը ․ պունլար հիւռրիյէթլէրինի իսթիհսալ իթմէք իւզրէ հէր չէյի

կէօզէ ալտըրմագա հազըր պուլընտըգլարընտան, Սալվատորըն թէքլիֆինի տէրհալ գապուլ իթտիլէր ։

Սալվատոր հապսխանէտէ իքէն, քէնտիսինին վէ վիգօնթ տը Լիւսանըն եաթագլարընը հազըրլայան իխթիյար պիր խըտմէթքեարա պիր գաչ ալթուն վէրմիշ վէ պունա մուգապիլ պիր տէմիր քէլպէթին իլէ քիւչիւք պիր պուրղու ալմըշ ըտը ։ Մէրգում պունլարը ալէլ աճէլէ ճէպինտէն չըգարտը վէ արապանըն ալթընտաքի տէօշէմէ թախթալարընտան պիրիսինի օ-սէօքտիւ ․ լաքին աչըլան տէլիք բէք տար օլտըղընտան, օրատա սըգըշըպ գալմամագ իչուն, ֆիրարիլէր սըրթլարընտաքի էլպիսէլէրի չըգարմաղա վէ եալընըզ կէօմլէքլէրինի վէ պանթալօնլարընը մուհաֆազա իթմէյէ մէճպուր օլտըլար ։

Սալվատոր վէ վիգօնթ իլք տէֆա պու տէլիքտէն աշաղը տիւշտիւլէր վէ Սէն նէհրինէ տօղրու գօշարագ իչինէ աթլատըգտան սօնրա եիւզէ եիւզէ էօթէքի թարաֆա չըգտըլար ․ արապայա նազարէթ իթմէք իւզրէ եանտան եիւրիւմէքտէ օլան ալթը ժանտարմալար արապա իչինտէքի մահպուսլարըն ֆիրար իթտիքլէրինի կէօրիւնճէ, նէ՛ եափաճագլարընը չաշըրարագ, Սալվատոր իլէ վիգօնթը պըրագըպ տիկէր մահպուսլարը գօվալամաղա պաշլատըլար ։

Սալվատոր իլէ վիգօնթ Պէրսի գարուսընը կէչտիքտէն սօնրա, աղաճըգ նէֆէս ալմագ իւզրէ տուրտուլար ․ Բարիսէ կիրտիքլէրինտէ օրթալըգ պիւս պիւթիւն գարարմըշ օլտըղընտան, լիպասլարընըն ղարապէթի հիչ քիմսէնին նազարը տըգգաթընը ճէլպ իթմէտի ․ պունլար աղաճըգ նէֆէս ալտըգտան սօնրա, Սալվատոր․

— Սէօյլէ պագայըմ, վիգօնթ, շիմտի նէ՞ եափաճաղըզ․ -տէտի ։

Վիգօնթ․ – Նէ՞ սէօյլէյիմ, մարքի, նէ՛ եափաճաղըմըզը պէ՞ն նէ պիլէյիմ ։

— Իշթէ հապսխանէտէն գուրթուլտըգ, լաքին պիւս պիւթիւն իսթիհսալը սէլամէթ իչին նէ՞ թարիգ թութաճաղըզ ։

— Հայտէ գալգըպ Գօրալինին էվինէ կիտէլիմ ։

— Զօրալի՞ քիմ տիր ։

— Ունութտո՞ւն մը, հանի շու պէնիմ էվվէլճէ պէսլէտի-յիմ ագթրիս ։

— Անլատըմ, անլատըմ, լաքին պու գատընա բէք տէ կիւվէնմէյէ կէլմէզ ։

— Նիչի՞ն ։

— Չիւնքի մէրգումէ հապսխանէտէ գալտըգըմըզ մուտ-տէթճէ հիչ պիր հայաթ էսէրի կէօսթէրմէտի ։

— Քի՞մ պիլիր, իհթիմալ քի պիզի պէզտէ չըր չըպլագ կէօրէրէք, սէֆալէթի հալիմիզէ աճըր տա պիզէ պիր գաչ ալթուն վէրմէյէ րազը օլուր ։

— Գապիլ տիր տէ քի պիզի թէվգիֆ իթտիրմէզսէ պի-լէ, ուշագլարը վասըթասըյլա գօվտուրուր ։

— Պէն սանա թէհլիքէ եօգ տըր տէյօրըմ. Զօրալի սա-հիպի սէրվէթ օլմագլա պէրապէր, սօն տէրէճէ թամահքեար տըր ։ Խըտմէթինտէ պիր օտա պէսլէմէսինտէն պաշգա քիմսէ եօգ տըր ․ պու պէսլէմէնին իսէ հիչ էհէմմիյէթի օլմազ ։

— Հայտէ պագալըմ, պունը տա թէճրիւպէ իտէլիմ ։

Սալվատօր իլէ վիգօնթըն պուլընտուգլարը մահալ իլէ ագթրիս Զօրալինին իգամէթ իթտիյի Թրօնշէ սօգագը արա-սընտա խայլը մէսաֆէ պուլունըյօր իտի իսէ տէ, պունլար աճըլէ վէ մէյուսիյէթ սաիգասըյլա եօլա չըգտըլար ։

Օ սըրատա սաաթ ալաֆրանկա օն պիրի վուրտու ։ Պուն-լար տէվրիյէ գօլունա րասթ կէլմէմէք իչին գարանլըգտա սէսսիզճէ եւրիւմէքտէ իտիլէր ։ Սէն-Միշէլ քէօփրիւսինէ եագըն քիւչիւք պիր սօգագա վասըլ օլտուգլարընտա, պիր թագըմ ավազէլէր իշիտիլտի քի ․ « Թութո՜ւն, թութո՜ւն... խըրսըզը թութո՜ւն ... » տէյու հայգըրըշմագտա իտիլար ։

Պիր ազ սօնրա սօգագ պիր չօգ ատէմլէրլէ տօլտու ․ պունլար՝ օլանճա գուվվէթլէրիլէ գօշմագտա օլան պիր ատէմի թագիպ իթմէքտէ իտիլէր ,

Սալվատօր վէ վիգօնթ տը Լիւսան գօվալայանլարըն թէ-սատիւֆիւնտէն գուրթուլմագ իչին հէման Բուբէ սօգա-գընա կիրտիլէր ․ լաքին պու սօգագտա անճագ օթուզ ա-

տըմ գատար աթըլըշլար իտի, հէրիֆին պիրի ատէթա գու-ճագլարընա աթըլարագ ․

— Գըրագընըզ կէչէյիմ, րէճա իտէրիմ, պէն պէտ-պախթ պիր ֆիգարի իմ ․ — տէտի ։

Սալվատօր վէ վիգօնթ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօյիւ տէրհալ թանըտըլար ։ Մէրգում տօլաշըգըլը եօլլարտան եւրիւմիւշ օլտուգընտան, քէնտիսինի թագիպ իտէնլէր իզինի գայպ իթ-միշլէր իտի ։

Վէրնիէ արգատաշլարընը թանըյընճա, թէաճճիւպինի գապթ իտէմէյէրէք ․

— Վա՜յ, Ռուբէն, Կրան-Ռիշար, սիզին պուրատա նէ իշինիզ վար ․ տէմէք քի ֆիգարի խալընըզ պէն տէյիլ իմի-շիմ ․ — տէտի ։

Վիգօնթ ․ — Էկէր պու կէճէլիք պիզէ եէյճէք վէ եա-թաճագ պիր եէր պուլապիլէճէք օլուրսան, էօմրիւմիւզ օլ-տուգճա սանա միննէթտար գալըրըզ ։

Վէրնիէ ․ — Սիզի էվիմէ կէօթիւրիւրիւմ, հէր նէ գատար եէրիմ կիւզէլ պիր չէյ տէյիլ իսէ տէ, պու կէճէլիք սիզին իշինիզէ էլ վէրիր ․ սիզ զէնկին օլտուգընըզ վագթ պանա բէք չօգ ազճէ գազանտըրտընըզ, պէնիմ տէ պու կիւն սիզէ ճիւ-զիւ պիր խըտմէթ իֆա իթմէքլիյիմ մուվաֆըգ հագգանի-յէթ տիր ։

Սալվատօր վէ վիգօնթ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօնիւն թէքլի-ֆինի տէրհալ գապուլ իթտիլէր ։

Վէրնիէ՝ Ֆուր-Սէնթ-Իլար սօգագընտա, գաբուճըգըգ վէ խարապ պիր էվին եէտինճի գաթընտա պիր թավան արասըն-տա իգամէթ իտէր իտի ․ պու օտատա ատի պիր եաթագ, եայագը գըրըգ պիր մասա վէ իքի հասըրըգ իսքէմլէտէն պաշ-գա պիր չէյ եօգ իտի ․ ըշըգ տախի թավանտագի պաճա բէն-ճէրէսինտէն կէլմէքտէ իտի ։

Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ միւսաֆիրլէրինի պու օտայա կիր-տիրտիքտէն սօնրա ․

— Իշթէ իգամէթկեահըմ պուրասը տըր ․ վագըա կիւզէլ պիր եէր տէյիլ ամմա, էմնիյէթլի տիր ․ — տէտի ։

Վիգոնթ . — Պիտի չմոռնիք պուրասը քիաֆի տիր . եարըն Ալլահ իսմեյլենճեք օլուրսա .. տահա էյի պիր հէր պուլմազա չալըշըրըզ՝

Վէրնիէ . — Պէսպէլլի գարնընըղտա հապսխանէտէ նէտիյինիզ էքմէքտէն պաշգա պիր շէյ եօգ տըր . աճ օլմալըսընըզ՝

Սալվատոր . — Օնա շիւպհէ՞ մի վար , պէշ սաաթտան պէրու աճլըգտան եօլիւյօրըզ, տէյի՞լ մի , վիգոնթ ։

Վիգոնթ տը Լիւսան եաթագ ուզէրինտէ հայըլմըշ գալմըշ օլտըղը հալտէ , թասաւիգի հավի պիր իշարէթ վէրտի ։

Վէրնիէ . — Էօյլէ իսէ կիտէյիմ իքի օգգա չօրպա , պէյազ էքմէք վէ տօմուզ պասթըրմասը ալայըմ տա կէլէյիմ՝

Սալվատոր . — Իսթէտիյինի ալ կէլ , տօսթըմ, պու կիւն պիզիմ իչին եաբտըղըն չէյին իչէրիտէ աճըգընը չըգարըրըզ՝

Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ տըշարը չըգտը վէ եարըմ սաաթ սօնրա էքմէքլի , չօրպալը վէ տօմուզ պասթըրմասընը կէթիրտի։

Սալվատոր վէ վիգոնթտա պէշ պարալար եօգ ըտը . հալ պու քի քէնտիլէրինէ կիյէճէք էլպիսէ լազըմ ըտը ։ Մէրգումյար պուլունտըղլարը հալը էսէֆիշթիմալտէն նա՛սըլ գուրթուլաճագլարընը տիւշիւնմէքտէ իտէն , վիգոնթ .

— Պէն Գօրալիյէ պիր մէքթուպ եազարըմ, տօսթըմըզ Վէրնիէ տէ մէքթուպը կէօթիւրիւր . — տէտի ։

Սալվատոր . — Պաշգա չարէմիզ եօգ տըր , ազիզիմ վիգոնթ, զէվճէմին Ներէտէ պուլունտըղընը պիլսէ իտիմ, Գօրալիյէ միւրաճաաթ իթմէյէ մէճպուր օլմազ ըտըգ ։

Վիգոնթ տը Լիւսան Գօրալիյէ միւէսսիր պիր մէքթուպ եազտը վէ Վէրնիէ անը կէօթիւրմէյի տէրուհտէ իյլէտի ։

Իրթէսի սապահ մէրգում էրքէնճէ գալգտը վէ սապահըն սաաթ օն պիրինտէ Գօրալինին խանէսինէ վասըլ օլտու իսէ տէ , աքշամ հէնուզ եաթաղընտան գալգմամըշ օլտըղընտան , վիգոնթըն մէքթուպընը օտա պէսլէմէսինէ վէրմէյէ մէճպուր օլտու . պէսլէմէ իսէ մէրգումըն մուսիրրանէ րիճալարընա տայանամայարագ , մէքթուպը տէրհալ հանըմընա կէօթիւրտիւ ։

Մէրգումէ պիր գաչ տագըգա սօնրա թէքրար ավտէթ իյլէտի վէ միւթէազզիմանէ պիր թավր իլէ .

— Մատամ՝ քէնտիսինտէն սատագա իսթէյէն ատէմի թանըմայօր . պինաէն ալէյհ պու մէքթուպը քէնտիսինէ իյատէ իթմէնիզի րիճա իտիյօր . — տէտի ։

Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ չէքիլիպ կիթմէյէ մէճպուր օլտու ։ Գօրալինին խանէսինտէն տըշարը չըգտըղը սըրատա , Թրօ՛շէ սօգագընտա պիր սիւրիւ իլավէ սաթանլար կէօրտիւ քի , պունլար օլանճա գուվվէթլէրիյլէ . «Բարիստէ մաարուֆ օլան իքի չախըըն իտամ ճէզասընա չարբըլտըղտան սօնրա միւճիզէ նէվինտէն օլարագ ֆիրար իթմէլէրինին մուֆասսալ հիքեայէսի՛ . : . անլէրի թութտըրանլարա պէօյիւք պիր միւքեաֆա՛թ . . . » տէյու հայգըրմագտա ըտըլար ։

Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ պէշ սանթիմ վէրիպ պու իլավէլէրտէն պիր տանէ ալտը վէ գօշա գօշա օտասընա կիտէրէք արգատաշլարընա կէօսթէրտի ։ Պունլար իլավէնին գըրաաթընը իքմալ իթտիքտէն սօնրա , Վէրնիէ .

— Կէօրիւնիւր քի գաֆանըզը քէսմէյի բէք զիյատէ արզու իտիյօրլար . զիրա սիզի թութտըրանլարա պէօյիւք պիր միւքեաֆաթ վէրէճէքլէրմիշ . պու խուսուս սիզին իչին պատիի իֆթիխար տըր ։

Վիգոնթ . — (Տիք տիք Վէրնիէնին եիւզիւնէ պագարագ .) Եվվէթ , լաքին ազաճըգտա մուճիպի էնտիշէ տիր . զիրա պու պէօյիւք միւքեաֆաթա մազհար օլմագ իչին , էհլիյէթի քեամիլէմիզի գազանմըշ օլան քիմսէլէր պիլէ պիզի էլէ վէրմէք արզուսընա տիւշէպիլիրլէր , տէյի՞լ մի , մարքի ։

Սալվատոր . — Եվվէթ , տօղրու տըր ։

Վէրնիէ . — Պունը պէնիմ իչին սէօյլէմէյօրսընըզ, տէյի՞լ մի . պէն պիր խըրսըզ, պիր գաթիլ իմ . պէշ ֆրանգ գազանմագ իչին պէշ քիշի էօլտիւրմէքտէ թէրէտտիւտ իթմէմ . լաքին նամուսլու պիր ատամ ըմ . սիզին կիպի տօսթլարը էլէ վէրմէք պէնիմ ինտիմտէ պէօյիւք պիր նանքէօրլիւք տիւր ։

Վիգոնթ մէրգումըն չօգ սէօզիւնտէն մէմնուն օլարագ .

— Պիզիմ սէնտէն շիւպհէմիզ եօգ տըր , տօսթըմ, էկէր

սէնտէն չիւպհէմիզ օլսայտը , սանա էմնիյէթ իտիպ տէ պուրայա կէլի՞ր մի իտիք . լաքին չիմտի պու պահօր գարայալըմ տա չու էսվապ տօլապընը պիր կէօզտէն կէչիրէլիմ . պէլքի իչինտէ կիյինէճէք պիր չէյ պուլուրըզ . – տէտի ։

Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ զաննը իթտիյինտէն տահա զիյատէ զէնկին իտի . վիգօնթ տը Լիւսան տօլապ կիպի պիր չէյի կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնրա , էրէյինճէ եէնի իքի բանթալօն , եէնի պիր ամէլէ կէօմլէյի վէ կիւզէլ պիր ըրտէնկօթ պուլտու , վէ ըրտէնկօթը վէ բանթալօնլարտան էն կիւզէլինի Սալվատորա վէրէրէք .

— Սանա պու ագշամ մուհիմ պիր վազիֆէ իճրա իթտիրմէք իսթէտիյիմ իչին , կիւզէլ կէօրիւնմէնի արզու իտիյօրըմ . – տէտի ։

Սալվատոր . – Ֆիքրին նէտէն իպարէթ օլտըղընը անլայօրըմ , վիգօնթ . Գօրալլիյէ բէլրաքէնտէ օլարագ վէրտիյին չէյլէրի թօբտան օլարագ ալմագ իսթէյօրսըն ։

Վիգօնթ . – Պրավօ՛ , մօրքի , ֆիքրիմի էյի քէշֆ իթտին .

Սալվատոր . – Լաքին պու թէշէպպիւստէն նա՞սըլ մուվաֆֆագ օլաճաղըզ ։

Վիգօնթ . – Սէն հէր չէյի պանա պըրագ . պու ագշամ բէք չօգ ալթունըմըզ օլաճագ տըր , պիզէ մուավէնէթ իտէճէք օլան Վէրնիէ տօսթըմըզ տախի պու ալթունլարտան իսթիֆատէ իտէճէք տիր ։

Վագթ ագշամ օլընճա , Սալվատոր , վիգօնթ տը Լիւսան վէ Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ պիրէր պուչագ ալարագ , Թրօնչէ սօգաղընա կիթմէք իւզրէ եօլա չըգտըլար ։

Սալվատոր վէ Վէրնիէ պիր մէյխանէյէ կիրտիլէր ։ Վիգօնթ իսէ՝ Գօրալլինին խանէսինտէքի արապա գարուսընըն գարշըսընտա տուրարագ , էթրաֆը կէօզէթլէմէյէ պաշլատը ։ Օրայա կէլէլի եարըմ սաաթ օլմուշ իքէն , Գօրալի խանէսինտէն տըշարը չըգտը վէ վիգօնթ տախի ուզագտան ուզագա արգասընտան կիտէրէք , Օբէրա թէաթրօսընա կիրտիյինի կէօրտիւ ։ Օ զէման մէրգումէնին բէք կէճ ավտէթ իտէճէյինի քէշֆ իլէ , արգատաշլարընըն եանընա կիտէրէք .

— Գօրալի Օբէրայա կիթտի . չիմտի պէսլէմէյի պաշտան սավմագ լազըմ տըր . գալգ պագալըմ , Վէրնիէ , օյալանմազա կէլմէզ , էկէր մուվաֆֆագ օլմայաճագ օլուրսան , էՙն պէօյիւք վասըթամըզա միւրաճաաթ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղըզ , լաքին պունտան բէք տէ մէմնուն օլմայաճաղըմ . զիրա պու պէսլէմէ էյի վէ սէվիմլի պիր գըզ տըր . – տէտի ։

Վէրնիէ էվվէլճէ ալըշ օլտըղը թալիմաթա թէվֆիգէն , մէյխանէտէն չըգտը վէ Օբէրա թէաթրօսընա եագըն օլան մէյտանտա պիր քիրա արապասը պուլարագ , Գօրալլինին խանէսինէ կիթմէսինի վէ խանէ պէսլէմէսինէ վէրիլէճէք օլան պիր բուսուլայը գարուճըյա թէսլիմ իթմէսինի թէնպիհ էյլէտի ։

Բուսուլանըն Գօրալի թարաֆընտան եազըլմամըշ օլտըղը գօրգուլաճագ տէյիլ իտի . զիրա Գօրալի էքսէրիյա մէքթուպլարընը պաշգալարընա եազտըրըր ըտը ։

Արապաճը պու խըտմէթինէ մուգապիլ կիւզէլ պիր միւքեաֆաթ ալտըղընտան , ալէլ աճէլէ Գօրալլինին խանէսինէ կիթտի վէ Վէրնիէնին վէրտիյի բուսուլայը գարուճըյա թէսլիմ էյլէտի ։ Գարուճը սէնաաթտաշլարընըն ատէթի իգթիզասընճա , մէզքիւր բուսուլայը օգուտը վէ էնտիշէլի պիր թավր իլէ պէսլէմէյէ խիթապէն .

— Ա՜հ , մատմուազէլ Նիլէն , մատմուազէլ Տէրիվիէր սահնէյէ չըգաճաղը սըրատա այաղը էզիլմիշ . Թուրունճի չալըյլա պէրապէր սիզի իսթիյօր . չապուգ օլունըզ , տըշարըտա պիր արապա պէքլէյօր . շու բուսուլայը տա արապաճը վասըթասըյլա սիզէ կէօնտէրմիշ . – տէտի ։

Պէսլէմէ գարուճընըն վէրտիյի բուսուլայը օգուտըգտան սօնրա .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ , մօսիէօ Ֆուշէ , կիտէյիմ իւսթիւմիւ կիյինէյիմ տէ կէլէյիմ . – տէտի ։

Պատէհու ալէլ աճէլէ եօգարը չըգարագ իւսթիւնիւ կիյինտիքտէն սօնրա , Գօրալլինին Թուրունճի չալըյլա պէրապէր խանէտէն տըշարը չըգտը վէ գարուտա պէքլէմէքտէ օլան

արապայա պինիպէն , Օբէրա Թէաթրօսընա տօղրու արապայը սիւրտիւրտիւ ։

Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ , վիգօնթ տը Լիւսան վէ Սալվաթօր Գօրալինին խանէսինէ գարիպ պիր հէրտէ կիրլէնմիշլէր իտի . վիգօնթ՝ պէսլէմէյի համիլ օլան արապանըն Օբէրայա տօղրու եիւրիւտիւյիւնիւ կէօրիւնճէ , այաղա գալգարագ ։

— Իշթէ պէսլէմէյի տէ պաշտան սավտըգ , Օբէրայա կիթմէսի վէ պատէհու ավաէթ իթմէսի էն ազը իւչ չարեէք սիւրէր . պու գատար վագթ տա պիզէ էլ վէրիր ։ Հայտէ պագալըմ, մարքիզ, հազըր օլ . Գօրալինին տախրէսի ալթընտա օթուրան տօգթէօր Տըլամարըն օտասընտա ըշըգ կէօրիւնիւյօր . խանէնին գարուսընը չալ վէ տօգթէօրին օտասընա կիտէճէյինի գարուճըյա սէօյլէ . Գօրալինին եաթագ օտասընտաքի չըմինէ իւզէրինտէ իքի պիլլօր գատէհ վար տըր . անլէրի կէօզտէն կէչիրմէյի ունութմա . Գօրալի չօգ տէֆա գըյմէթտար միւճէվհէրլէրինի պունլարըն իչինէ գօր . բարալար տա եաթագ օտասընտաքի ճամ տօլապըն իչինտէ տիր . պու օտանըն գարուսընը սուհուլէթլէ աչապիլիրսին . լազըմ օլան ալէթլէրի ալտը՞ն մը ։

Սալվաթօր . — Էվվէ՛թ , Վէրնիէ լազըմ օլան ալէթլէրի պանա վէրտի ։

Վիգօնթ . — Էօյլէ իսէ վագթ գայպ իթմէքսիզին եօլա չըգ պագալըմ ։

Սալվաթօր՝ վիգօնթըն թալիմաթը իւզրէ կիտիպ խանէնին գարուսընը չալտը վէ տօգթէօր Տըլամար իլէ կէօրիւշմէք իսթէտիյինի գարուճըյա պէյան իյլէտի . գարուճը իսէ տօգթէօր Տըլամարա կէճէնին վէ կիւնտիւզիւն հէման հէր սաաթընտա միւշթէրիլէր վէ տօսթլար կէլտիյինի պիլտիյինտէն , Սալվաթօրըն իչէրի կիրմէսինէ միւմանաաթ իթմէյի խաթըրընտան պիլէ կէչիրմէտի ։

Սալվաթօր եարըմ սաաթ գատար խանէ տէրունինտէ գալտըգտան սօնրա , ավտէթ իյլէտի . վիգօնթ՝ մէրգումըն պու գատար վագթ խանէտէ գալմասընտան էնտիշէյէ տիւշմիւշ օլտըղընտան .

— Նէ՞ խապէր , մարքի . — տէյու սօրտու ։

Սալվաթօր . — Իշ փէնա տէյիլ , լաքին հայտէյին գաչալըմ, գարուճը իշի չագտը զաննը իտէրիմ . — տէտի ։

Իւչ խըրսըզլար Թիօնչէ սօգաղը իլէ Ֆօպ-Սէնթ-Օնէր սօգաղը արասընտաքի մէսաֆէյի քէմալը սիւրաթլա գաթ իթտիլէր վէ Վէրնիէնին թավան արասընտաքի օտասընա վասըլ օլտըգլարընտա , Սալվաթօր Գօրալինին օտասընտան չալտըղը օլտըղը չէյլէրի մասանըն իւզէրինէ եայտը ։

Վէրնիէ-լէ-Գա-Պլէօ պու էշեայը կէօրիւնճէ , մէսէրրէթինտէն սըչրայարագ .

— Տէօրթ պին ֆրանգ նագտ , իւչ պին ֆրանգլըգ տա միւճէվհէր հա՛ . . . փէնա չէյ տէյիլ . — տէտի ։

Վիգօնթ . — Սէն չալընըշ մալլար սաթըն ալան պիր քիմսէյի թանը՞ր մը սըն , Վէրնիէ ։

Վէրնիէ . — Էվվէթ , Լուի Ալանթիւրիէյի թանըրըմ, մէրգում Մօրգօն սօգաղընտա օթուրուր ։

Վիգօնթ . — Էօյլէ իսէ պու միւճէվհէրլէրի սէն ալ տա պու տէօրթ պին ֆրանգը տա պիզէ պըրագ , օլմա՞զ մը ։

Վէրնիէ . — Հա՛յ հա՛յ , զաննը իթտիյիմտէն տահա զիյատէ ճէօմէրտ իմիշսինիզ ։

Վիգօնթ . — Օ հալտէ պիր աղ եէմէք եէյէլիմ տէ եաթալըմ . զիրա եարըն սապահ պիր պիրիմիզտէն այըրլաճաղըզ ։

Իւչ խըրսըզլար միւքէմմէլ պիր թաամ իթտիքտէն սօնրա , եաթըպ ույուտըլար ։

Իրթէսի սապահ գարարլարը վէճհ իւզրէ պիր պիրինտէն այըրըլտըլար ։

24

ԵԷՇԻԼ ՆԻԳԱՊԼԸ ԳԱՏԸՆ

Վուգուաթը աթիյէնին ֆէհմի գապիլ օլմազ իչուն, վուգուաթը սապըգայա իյատէի նազար իթմէմիզ լազըմկէլէնտիր :

Վիգոնթ տը Լիւսան՝ վէզայիֆի տինիյէսինի հիւսնիւ իյֆա իտէն ատէմլէրին նազարը էհմիյէթինի ճէլպ իթմէք իչուն տինտարլըգ թասլամագ լազըմ կէլէճէյինի վէ մէզհէպ բէրտէսի արգասընտա հէր տիւրլիւ ֆէնալըգը պիլա միւշքիլաթ իճրա իթմէք միւմքին օլտուղունը պիլտիյինտէն, հէր քէսէ քէնտիսինի տինտար կէօսթէրմէք իւզրէ, Սէն-Րօշ քիլիսէսի պապազլարընտան պիրինի քէնտիսինէ իթիրաֆ պապազը իթթիխազ իթմիշ իտի :

Մէրգում Վարէն սօգագընտա, խանէսինտէն պիր գաչ ատըմ ուզագտա թէվգիֆ իտիլտիյի զէման, պու միւհթէրէմ պապազըն խանէսինէ կիտիյօր իտի. զիրա պիր միւտտէթտէն պէրի միւմայիլէյհին խանէսինի սըգ սըգ զիյարէթ իթմէյէ պաշլամըշ իտի. պու զիյարէթլէրին սէպէպի նէ՛ օլտուղունը պէր վէճհի աթի պէյան իտէճէյիզ.

Պիր կիւն Վիգոնթ իլէ պապազ գօնուշմագտա իքէն, խըտմէթքեարլարտան պիրի պապազըն օտասընա կիրտի վէ եիւզիւ եէշիլ պիր նիգապ իլէ էօրթիւլմիւշ իխթիյար պիր գատըն քէնտիսինի կէօրմէք խահիշինի պապազա խապէր վէրտի. պու գատըն էօլմիւշլէրին ճանը իչուն թագտիսի գուտտաս իթտիրմէյէ կէլտիյի իտի :

Պապազ մէրգումէյի տիշէր պիր օտատա գապուլ իթմէք իւզրէ այաղա գալգմագ իսթէտի իսէ տէ, Վիգոնթ տը Լիւսան քէնտիսի իչուն սըգըլմամասընը րիճա իյլէտի :

Գունըն իւզէրինէ խըտմէթքեար գատընը օտայա կիրտիրտի. մէրգումէ պապազըն էլինի սուրէթի իհթիրամքեարանէտէ էօբտիւքտէն սօնրա, միւմայիլէյհէ սէքսէն ֆրանգ վէրտի :

Վիգոնթ տը Լիւսան մէրգումէյի մուտագգիգանէ պիր սուրէթտէ թէտգիգ իթմէյէ պաշլատը. գատըն ղայէթ եաշլը օլուպ, սէֆիլանէ վէ մուրտար էլպիսէլէր կիյինմիշ, պաշընա գըրմըզըյա մայիլ էսքի պիր շապգա գօյմըշ վէ կէօզլիւնէ տէ եէշիլ ճամֆէստէն իրի պիր կէօզ սիփէրի թագմըշ ըտը. էլհասըլ սըրթընտաքի էլպիսէլէր բէք զիյատէ սէֆիլ պիր գատըն օլտուղունը կէօսթէրմէքտէ իտիլէր :

Գատըն տըշարը չըգընճա, Վիգոնթ մէչհուլաթը վագըասընը պապազա սորտու վէ պէօյլէ սէֆիլ պիր գատընըն թագտիսի գուտտաս իթտիրմէք իչուն սէքսէն ֆրանգ գատար պիր մէպլաղ վէրէպիլմէսի շայանը իսթիղրապ օլտուղունը պէյան իթտիքտէ, պապազ.

— Զէհապընըզ եանըլըշ տըր, մօսիէօ Վիգոնթ, պու գատըն զանն իթտիյինիզ կիպի սէֆիլ պիր գատըն տէյիլ տիր, ասհապը սէրվէթտէն տիր. հաթթա սէրվէթի նէտէն իպարէթ օլտուղունը տա րէյ իւլ այն կէօրտիւմ. Նէ՛ կիպի ահվալտէ կէօրմիւշ օլտուղումը սէօյլէյիմ տէ տինլէյինիզ.

« Գունտան թախմինէն օն պէշ կիւն էվվէլ, պու գատըն պուրայա կէլտի վէ պանա մուհիմ պիր իֆատէտէ պուլունաճագընտան, քէնտի խանէսինէ կիթմէքլիյիմի րիճա իյլէտի : Իրթէսի կիւնիւ գալգտըմ կիթտիմ. Լաքին գաբուճընըն ատէթտէն տըշարը օլարագ սօրտըղը սուալլէր զիհնիմտէ պիր թագըմ ղարիպ ֆիքիրլէր ույանտըրտը :

« Օրատաքի խըթինթագըմըզ պիթտիքտէն սօնրա, գաբուճընըն գարըսը պէնի եէշիլ նիգապլը գատընըն օտասընա կէօթիւրտիւ. էվվէլա գաբու իւզէրինտէ պուլընան քիւչիւք պիր բէնճէրէ աչըլտը վէ քի՛մ օլտուղում սուալ իտիլտի. Իսմիմի պէյան իթտիյիմտէ, իխթիյար գատըն « Վա՛յ, սի՞զ միսինիզ, պապազ էֆէնտի, իչէրի պույուրունուզ » տէյէրէք, գաբունըն քիլիտինի պիր գաչ տէֆալար չէվիրիպ գաբույը աչտը վէ պատէհու իչէրի կիրտիյիմտէ, թէքրար քէմալը իթինա իլէ

գարարտը · պու հալ մերագըմը թահրիք իյլէտի · լաքին հիչ պիր գօրգու հըսս իթմէտիմ : Պատէհու գատըն պէնի պիր գաչ օտաատան իպարէթ պիր զէմին գաթընա կիրտիրտի , վէ պէնի լայըգը վէճհ իւզրէ գապուլ իթմէտիյինտէն տօլայը պէյա-նը իթիզար իթտիքտէն սօնրա , շու խուլասա իֆատէի մէրամա պաշլատը ·

« — Բաբազ էֆէնտի , տիւնեատա էհէմիյէթ իտէճէք պիր քիմսէմ վար իսէ , օ տա սիզ սինիզ . պէն իխթիյար վէ էբէ-ճինէ զէնկին պիր գատըն ըմ . Թախմինէն իքի եիւզ պին ֆը-րանգ գատար պիր սէրվէթիմ վէ պէշ պին ֆրանգլըգ պիր իրատըմ վար տըր : Տիւնեատա գըզըմտան պաշգա հիչ քիմ-սէմ եօգ տըր · լաքին միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու անըն պահսընը տա իշիթմէյորըմ · Նէ օլտըղընը պիլմէմ : Ան պէ ան հագգըմտա էմրի Հագգ վագը օլապիլիր , էկէր սէրվէթի մէվ-ճուտէմին պուլունտըղը մահալլի կէօսթէրմէքսիզին էօլէճէք օլուրսամ , սէրվէթիմ բիտամիլէն մահվ օլաճագ տըր . պէօյլէ պիր սըրրը աչմագ իչին սիզտէն պաշգա պիր քիմսէմ եօգ տըր , Բաբազ էֆէնտի . սէրվէթիմին նէ՛րէտէ մահֆուզ օլտը-ղընը սիզէ կէօսթէրէճէյիմ , վէ վէֆաթըմտան սօնրա անը իսթէտիյինիզ կիպի գուլլանմագա սիզի մէզուն իտէճէյիմ . պէնիմ սօն արզուլարըմը հավի օլան վասիյէթնամէ շու տըր . պու վասիյէթնամէ վէֆաթըմտան սօնրա աչըլաճագ տըր :

« Պու լիսանտան միւթէաճճիպ օլարագ , վէ ումուրը տիւնեէվիյէյէ գարըշմագ իսթէմէտիյիմտէն , պէօյլէ պիր էսէ-րի էհէմիյէթէ լայըգ օլմատըղընը պէյան իլէ , թէքլիֆինի գապուլտէն կէրի տուրմագ իսթէտիմ . լաքին իխթիյար գա-տըն հիչ պիր էօզրիւմիւ գապուլ իթմէտի , վէ օ տէրէճէ միւսիրրանէ րիճալարտա պուլունտը քի նիհայէթ թէքլիֆինի գապուլ իթմէյէ մէճպուր օլտըմ :

« Օ հալտէ պէնի եաթագ օտասընա կէօթիւրտիւ վէ գարեօլասընը պէրիյէ չէքթիքտէն սօնրա , պիր խալը քէօշէ-սի գալտըրարագ , տիվար իւզէրինտէ սուրէթի հիւնէրվէրա-նէտէ եափըլմըշ քիւչիւք պիր գափու աչտը վէ իչինտէն աբա-նօզտան մամուլ վէ օյմալը կիւմիւշլէրլէ միւզէյյէն կիւզէլ

պիր գութու չըգարտը · պու գութուտա պիր չօգ ալթուն , պանգա գաիմէլէրի , միւճէվհէրլէր վէ համիլինէ թէէտիյէ օ-լունաճագ իրատ բուսուլալարը պուլընըյօր իտը · օրատա էն աղը իւչ եիւզ պին ֆրանգ գատար պիր մէպլաղ պուլընտը-ղընը թախմին իյլէտիմ :

« Գատըն պունլարը պանա կէօսթէրտիքտէն սօնրա , տէ-տի քի ·

« — Իշթէ սէրվէթի մէվճուտէմ . պու տըր , Բաբազ է-ֆէնտի . էկէր վասիյէթնամէմտէքի շախս էլան հայաթտա ի-սէ , էկէր հարէքէթը վագըասըյլա սէրվէթիմէ քէսպի իս-թիհգագ իթմիշ իսէ , սէրվէթիմի անընա թագտիմ իտէճէք-սինիզ . աքսի հալինտէ պիւթիւն սէրվէթ սիզին էլինիզտէ պու-լունաճագ վէ ումուրը խայրիյէ ուղուրընա սարֆ իտէճէքսի-նիզ : Իշթէ պէնիմ սօն արզում պունտան իպարէթ տիր :

« Պու գատընըն տինտարլըղը խալիսանէ կէօրինիյօր . ու-մուրը խայրիյէ հագգընտա կէօսթէրտիյի իթինա պու պապ-տէ պիր տէլիլի գաթի սայըլապիլիր . Քէնտիսինէ վէրտիյիմ նասիհաթլարը հէր նէ գատար քէմալը տըգգաթլա տինլէ-յօր իսէ տէ , հէնուզ կիւնահլարընը իթիրաֆ իթմէք իսթէ-մէյօր . պունը պիր տէֆա քէնտիսինէ թէքլիֆ իթտիյիմտէ .

« — Տահա հազըրլըղըմ եօգ տըր , Բաբազ էֆէնտի . կէչ-միշ էօմրիւմիւն խաթալարընը , համթա ճինայէթլէրինի սիզէ արզ իթմէյէ հէնուզ ճէսարէթ իտէմէյօրըմ , լաքին էմին օլ-նուզ , կիւնահլարըմը իթիրաֆ իտէճէյիմ . — տէտի :

« Պէն տէ արթըգ ըսրար իթմէտիմ . Իշթէ իշլէր պու մէրքէզտէ տիր : »

Բաբազ պու հիքեայէյի նագլ իթտիյի սըրատա , Վի-գօնթ տը Լիւսան կէօզլէրինի աչըգ տինլէյօր վէ գատընըն հըֆզ իթտիյի խազինէյի էլտէ իթմէք իւզրէ վէսայիթի լազը-մէյի զիհնէն թէրթիպ իտիյօր իտի : Բաբազ եէշիլ նիգապլը գատընըն նէրէտէ սաքին օլտըղընը պէյան իթմէմիշ իտի իսէ տէ , Վիգօնթ տը Լիւսան կիպի ատէմլէր իչուն պէօյլէ պիր մալումաթըն ֆըգտանը պէօյիւք պիր էնկէլ սայըլամազ ը-տը . Իխթիյար գատընըն թագտիս իթտիրէճէյի գուտտասընը

իրթէսի կիւնիւ մուգու պուլաճաղընը վէ մերգումէնին պու գուտտասատա հազըր պուլունաճաղընը պիլտիյինտէն, էվինէրէտէ օլտըղընը անլամագ իչուն պու.գատար չէյ քեաֆի օլտըղընը հիսապ իթմէքտէ իտի ։

Ֆիլ հագըգա իրթէսի կիւնիւ Սէն-Բօշ քիլիսէսինէ կիթտի վէ գատընըն վիւրուտինէ պէքլէտի. Նիհայէթ գատըն տախի վարըլ օլտու. օ կիւնիւ եիւզիւնտէքի եէշիլ նիգապ եէրինէ, սիյահ պիր նիգապ կէչիրմիշ իտի. մերգումէ սուրէթի տինտարանէտէ տիզ չէօքտիւ վէ գուտտասըն նիհայէթինէ գատար քէմալը կէրմի իլէ տուա էյլէտի. գուտտաս խիթամ պուլտըգտան սօնրա, քիլիսէնին հէր պիր միհրապը էօնիւնտէ տիզ չէօքտիւ վէ մուգատտէս սու իլէ ալընը վէ եիւզիւնիւ ըսլաթտըգտան սօնրա, քիլիսէտէն տըշարը չըգտը ։

Վիգօնթ իսէ մերգումէնին իգամէթկեահընը պուլմագ իւզրէ, արգասը սըրա եիւրիւմէյէ պաշլատը. գատընըն եիւզիւնտէքի նիգապ տիւրիւսթ եիւրիւմէսինէ մանի օլտըղընտան, տիվարլարը թութունա թութունա, նիհայէթ Թէրէզ սօգաղընտա 25 նումերօլու պիր խանէյէ կիրտի ։

Վիգօնթ տը Լիւսան գատընըն օրատա սաքին օլտըղընը կէօրիւնճէ, էֆքեարընը մէվգիի իճրայա գօյմագ իչուն միւհթաճ օլաճաղը թէտպիրգեաթը իրթէսի կիւնիւնէ թալիգ իտէրէք օրատան չէքիլտի կիթտի ։

Եէշիլ նիգապլը գատընըն սէրվէթինի էլտէ իթմէք արզուսը ֆիքրինի օ տէրէճէ թէհեիճ էյլէմիշ իտի քի, օ կէճէ ալա ույույամատը վէ իրթէսի սապահ էրքէն սօգաղա տիւշէրէք, իսթիյար գատըն հագգընտա մալիւմաթը լազըմէյի իսթիհսալ իթմէյէ թէշէպպիւս իթտի վէ մերգումէնին եալընըզ եէշիլ նիգապլը գատըն նամըյլա մարուֆ օլտըղընը խապէր ալտը. մերգումէ հագգընտա հիչ քիմսէնին տիւրիւսթ պիր մալիւմաթը եօգ ըտը. հէր քէս պիրէր հիքեայէ ույտուրուպ սէօյլէմէքտէ իտի. Նիհայէթ պու գատըն հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իչուն, խանէսինին գաբուճըսը օլան պապա Ֆլէօրիւսէ միւրաճաաթ իթմէսի լազըմ կէլէճէյինի քէնտիսինէ պէյան իթտիլէր ։

Պունըն իւզէրինէ Վիգօնթ 25 նումերօլու խանէյէ կիթտի վէ անըն խարիճինի քէմալը տըգգաթլա մուայէնէ իթտիքտէն սօնրա, գաբունըն եանընտա պուլընան գաբուճընըն օտասընա կիրտի. պու օտատա օ սըրատա հիչ քիմսէ պուլունմայօր իտի. գաբուսը իւզէրինտէ ղայէթ իրի եազըլարլա «Գաբուճը Ս. Վ. Բ. է միւրաճաաթ իտինիզ» սէօզլէրի եազըլմըշ ըտը ։

Վիգօնթ գաբուճընըն օտասընը տա մուայէնէ էյլէտի վէ ղայէթ թէմիզ վէ էպէյիճէ տէօշէլի օլտըղընը կէօրտիւ. պու սըրատտա գաբուճը օտայա կիրէրէք, վիգօնթըն թէտգիգաթընա խիթամ վէրտի. Պու ատէմ թախմինէն ալթմըշ սէքիզ եէթմիշ եաշընտա, իրի եարը, ղայիֆ վէ ֆագաթ կիւճլիւ գուվվէթլի պիր քիմսէ օլուպ, պաշընա պիր բօլիս շապգասը գօյմըշ վէ պօյնընա տա էնլի պիր գըրմըզը պաղլամըշ ըտը. լաքին ալտըղը պիր եարա նէթիճէսինտէ, էլի քէսիլմիշ իտի ։

Մերգում վիգօնթը կէօրիւնճէ, շապգասընը չըգարտը վէ անը սուրէթի ինթիրամքեարանէտէ սէլամլատըգտան սօնրա.

— Աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտիմ, նէ՞ իսթէյօրսընըզ. — տէյու սուալ էյլէտի ։

Վիգօնթ. — Սիզին ղայրուպէթինիզ էնասընտա օտանըզա կիրտիյիմտէն տօլայը աֆվընըզը տիլէրիմ, էֆէնտիմ, սիզինլէ ազաճըգ կէօրիւշմէք արզուսընտայըմ. պէնի տինլէյէպիլի՞ր միսինիզ։

— Պույուրունըզ, էֆէնտիմ, պէնի թանըմազսընըզ. լաքին պէնի եօգ տըր, սէօյլէյինիզ։

— Պապա Ֆլէօրիւս . . . ։

Գաբուճը. — (Վիգօնթըն սէօզիւնիւ քէսէրէք) Վա՛յ, իսմիմի պիլիյօրմըսընըզ, սիզ քի՞մ սինիզ քի պէնիմ պապա Ֆլէօրիւս օլտըղըմը պիլիյօրսընըզ։

Վիգօնթ. — Պունը մուախխարէն անլայաճագսընըզ. Շիմտիլիք սիզտէն պիր տօղրուլուգ տիլէյէճէյիմ. Խանէնիզտէ օթուրան վէ հէր զէման եէշիլ պիր նիգապ իլէ եիւզիւնիւ էօր-

թէն գատըն հագգընտա պանա պազը մալիւմաթ վերեճեքսինիզ։

— Մատամ Ուօլֆ հագգընտա՞ մը... էմրինիզէ հազըրըմ, էֆէնտիմ. լաքին պէնճէմ Ֆլէքին Գրաբբէյի չաղըրմաղըզա մուսաատէ իտէճէք օլուրսանըզ, օ սիզի տահա զիյատէ մէմնուն իտէր, կիւզէլ պիր լիսանը վար տըր, ասըլզատէ գատընլար կիպի գօնուշուր։

— Լաքին մատամը րահաթսըզ իթմէյինիզ, րիճա իտէրիմ։

Գաբուճը պու րէճայա գուլագ ասմայարագ պիր ըսլըգ չալտը վէ իքի տագիգա սօնրա թախմինէն ալթմըշ ալթմըշ պէշ եաշլարընտա կիւզէլ պիր գատըն օտայա կիրէրէք, վիգօնթ տը Լիւսանը թաազիմքեարանէ պիր սուրէթտէ սէլամլատըգտէ պատէհու քէնտիսինէ պիր սանտալիէ թագտիմ էյլէտի. վիգօնթ պու մուամէլէի թալթիֆքեարանէտէն մէմնուն օլմուշ կիպի կէօրինէրէք.

— Լութֆընըզտան տօլայը թէշէքքիւր իտէրիմ, մատամ, վէ սիզէ . . . ։

Գաբուճը վիգօնթըն սէօզինի իքմալ իթմէսինէ մէյտան պըրագմայարագ.

— Պագսանա՛, գարը՛, պու էֆէնտի սէնտէն պիր խըտմէթ թալէպ իտիյօր, սէնտէն պազը մալիւմաթ իսթէյօր. – տէտի

Գատըն. – Մ. Ֆլէօրիւս, էֆէնտիմինին սէօզլէրինի քէմալյէ հագգընըզտա խօշ տըր զանն իտէրիմ։

Վիգօնթ. —Պուրայա կէլմէմին սէպէպինի սիզէ արզ իտէյիմ, մատամ. պէնիմ իսմիմ մարքի տը Վուլպէք տիր. ֆամիլեամ մէմալիքի էճնէպիյէտէ իգամէթ իտէր. պունտան պիր սէնէ գատար էվվէլ պէօյլէ վալիտէմ պէշ պին ֆրանգ գատար պիր մէպլաղ պէրապէր ալարագ, գօնագըմըզտան ֆիրար իթմիշ տիր։ Պէն քէնտիսինի պուլմագ իւզրէ բէք չօգ թէհարրիյաթտա պուլունտում, վէ ալտըղըմ մալիւմաթը սահիհէյէ նազարէն, պու խանէյէ չէքիլմիշ օլտըղընը իւմիտ իտիյօրում։

Գատըն. – Թէէսսիւֆ իտէրիմ քի իւմիտինիզին պիհուտէ օլտըղընը պէյան իթմէյէ մէճպուր ըմ, մօսիէօ մարքի.

պահս իթտիյինիզ գատըն իքի սէնէտէն պէրու պուրատա իգամէթ իթմէքտէ տիր. պինաէն ալէյհ սիզին պէօյլէ վալիտէնիզ օլամազ։

Մատամ Ֆլէօրիւս եալան սէօյլէյօր ըտը. վիգօնթ տը Լիւսան պուրասընը պիլիր իտի իսէ տէ, իշի պէլլի իթմէմէք իչուն իսթիյարը սուքիւթ իթմէյէ մէճպուր օլտու. զիրա մէրգումէնին ալտըղը թալիմաթա թէվֆիգի հարէքէթ իթմէքտէ օլտըղը աշիքեար ըտը։

Վիգօնթ տը Լիւսան նէ՛ պու գատընտան վէ նէ՛ տէ գաբուճըտան հիչ պիր մալիւմաթ ալամայաճաղընը կէօրէրէք, թաճզիգաթընըն նէթիճէսինտէն մէմնուն օլմատը. լաքին Ֆիքրինի մէվգըի իճրայա գօյմագ իւզրէ պաշգա բլանլար գուրմաղընա քեաֆի օլաճագ գատար չէյ պիլտիյինտէն, գաբուճըյը վէ գարըսընը նազիքեանէ պիր սուրէթտէ սէլամլատըգտան սօնրա չէքիլտի կիթտի։

Մէրգում Սէն-Րօշ քիլիսէսի բաբազըյլա վուգու պուլան միւլագաթընտան սօնրա, հէչիլ Նիգաալը գատըն հագգընտա ալտըղը մալիւմաթը Սալվաթօրա խապէր վէրմիշ իտի. պունլար մէզքիւր սէրվէթի էլտէ իթմէք իւզրէ բէք չօգ թէտպիրլէր տիւշիւնմիւշլէր իտի. լաքին հիչ պիրիսինտէ տէ մուվաֆֆագ օլամամըշլար ըտը։

Պինաէն ալէյհ պու մուհիմ իշտէն կէրի տուրմագ լազըմ կէլիյօր ըտը քի, նէ՛ վիգօնթ վէ նէ՛ տէ Սալվաթօր պունա պիր տիւրլիւ գարար վէրէմէմէքտէ իտիլէր. հուսուլը մագսատլարը իչուն պաշգա թէտպիրլէր իթթիխազ իթմէք իւզրէ իքէն, հէր իքիսի տէ մալիւմիմիզ օլտըղը սուրէթտէ ախզ ու թէվգիֆ օլունտըլար։

25

Ս Ի Լ Վ Ի Ա

Գոն-Նուվէլ պուլվարընա մինթէնի օլան քիւչիւք սօ-գագլարտան պիրիսինտէ ատի պիր խանէ մէվճուտ օլուպ, պու խանէնին զէմին գաթընը թէշքիլ իտէն տիւքքեան քիւ-չիւք պիր սալօն չէքլինէ թահվիլ իտիլմիշ իտի։

Բու սալօնտա պէօյիւք վէ եուվարլագ պիր մասատան, սարը գատիֆէ իլէ մէսթուր պիր գանաբէտէն վէ պիր գաչ սանտալիէտէն պաշգա պիր շէյ եօգ ըտը. Եալըզը չէրչի-վէլէր իչինէ ալընմըշ պազը ֆէնա թասվիրլէր տէ տիվարլարը թէզյին իթմէքտէ իտի։

Օճագտա մուքէմմէլ պիր աթէշ եանմագտա օլուպ, սա-լօն տէրունինէ լաթիֆ պիր հարարէթ նէշր իթմէքտէ իտի։

Բու սալօնտա ալթը կէնճ վէ կիւզէլ գատըն կէօրիւլ-մէքտէ օլուպ, հավա սօղուգ օլմագլա պէրապէր իւճէքտէն խաֆիֆ լիպասլար կիյինմիշլէր վէ գօլլարընը վէ պօյունլարը-նը աչըգ պըրագմըշլար ըտը. Պունլարըն եանընտա տա իքի տէլիգանլը օթուրմըշ օլուպ, պիրի կիւզէլ պիր ըրտէնկոթ ի-լէ պիր բանթալօն վէ տիկէրի տէ պէնէքլի գատիֆէ պիր բանթալօն իլէ պիր ալճը կէօմլէյի կիյինմիշ իտի։ Ըրտէնկոթ կիյինմիշ օլան տէլիգանլը կէօզիւնէ եէշիլ կէօզլիւքլէր թագ-մըշ վէ տիկէրի իսէ սաղ կէօզիւնէ միյան ճանֆէստէն պիր սարըղը պազլամըշ ըտը։

Բու տէլիգանլըլար սալօնտաքի գատընլարա բէք խօշ կէօրիւնմէքտէ իտիլէր. զիրա պունլար պէօյիւք պիր քեասէ բօնճ կէթիրթմիշլէր իտի քի, մասա իւզէրինտէ ալէվլէնիպ գայնայօր ըտը։

Եէշիլ կէօզլիւքլիւ տէլիգանլը արգատաշընա խիթապէն.

— Հայտէ պագալըմ, Ֆլամա՛ն, գատընլարա բօնճ տօլ-տուր. — տէտի։

Ֆլաման նամընտաքի տէլիգանլը «Բէք էյի, Ալպէր» տէտիքտէն սօնրա, չօրպա գաշըղընը ալտը վէ գատընլարա մախսուս օլան գատէհլէրի լէպալէպ տօլտուրտու։

Բու սըրատա սալօնա պիր ատէմ կիրէրէք մուհավէրէյի վագըա մունգաթի օլտու. պու ատէմին սիւսլիւ էլպիսէլէրի պիւթիւն գատընլարըն նազարը հայրէթինի ճէլպ իթտի. մէր-գում՝ տէլիգանլըլարա թէգարրուպ իտէրէք.

— Պէն էօթէյէ պէրիյէ գօշուպ պէլիմի գըրտըղըմ սը-րատա, սիզ պուրատա էյլէնտինիզ, տէյի՞լ մի. լաքին պէ-իս եօգ, ազաճըգ տա պէն էյլէնէճէյիմ. — տէտի։

Գատէհու մասանըն իւզէրինէ հըզըլճա վուրարագ. «Բօնճ խաթէրիմ, բօնճ» տէյու հայգըրտը։

Տիւքքեանըն սահիպէսի գօշարագ կէլտի վէ պու բա-թըրտըյը սէպէպի նէ՛ օլտուղընը սօրտու։ Հէրիֆ մասանըն իւզէրինէ իքի ատէտ ալթուն սիքքէ ֆըրլաթարագ.

— Բօնճ իսթէյօրըզ, ֆագաթ ալէա սօյտան օլմալը. — տէյու թէքրարլատը։

Գատըն ալթուն սիքքէլէրի կէօրիւնճէ, կէօզլէրի բարլա-մագա պաշլայարագ.

— Կէթիրէճէքլէր, էֆէնտիմ, կէթիրէճէքլէր, լաքին ազաճըգ սապր իտինիզ. — տէտի։

Հէրիֆ գատիֆէ գանաբէ իւզէրինտէ եայըլըպ գալտը-ղընտան, Ալպէր արգատաշընա խիթապէն.

— Եարը սէրխօշ կէօրիւնիւյօր, Ֆլաման. — տէտի։

Ֆլաման. — Պունտա թէաճճիւպ իտէճէք պիր շէյ եօգ, տօսթըմ. պու աէֆիլլէրին էլինէ պիր գաչ բարա կէչինճէ, նէ՛ եափաճագլարընը պիլմէզլէր։

— Էկէր քէնտիսինէ հավալէ իթտիյիմիզ իշլէրի պաշա-չըգարմըշ իսէ, պէիս եօգ տըր։

— Իշթէ օրասընը անլամագ լազըմ տըր։

Ալպէր վէ Ֆլաման պու սէօզլէրի թէաթի իթմէք իւզրէ սալօնըն պիր քէօշէսինէ չէքիլմիշ օլտուգլարընտան, եանլա-

ըրնա կէլմէսինի հէրիֆէ պիր իշարէթ լէ անլաթըլար ։

Մէրգում ճէպինտէն պիր սիկարա չըգարըպ եագտըգ-տան սօնրա, տէլիգանլըլարըն եանընա կիթտի. պունլարտան Ալպէր նամընը թաշըյան տէլիգանլը՝ Սալվատոր, Ֆլաման թէպայէ օլունան տէլիգանլը՝ վիգոնթ տը Լիւսան վէ եէնի կէլէն հէրիֆ տախի Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ իտի ։

Պունլար սալօնըն պիր թարաֆընտա օթուրտըգտան սօնրա, Սալվատոր․

— Նէ՞ խապէր, Վէրնիէ, աղաճըն քէյֆ կէօրիւնիւյօր-սըն, լաքին պիզի տինլէյէճէք մէ ճէվապ վէրէճէք գատար իգթիտարըն վար տըր, տէյի՞լ մի. — տէտի ։

Վէրնիէ․ — Էվվէթ, պիր գաչ գատէհ րագը իչմիշիմ. Լաքին վիւճուտում վէ ագլըմ սաղլամ տըր ։

Սալվատոր․ — Օ հալտէ սապահտան պէրի եափմըշ օլտը-ղըն չէյլէրի նագլ էթ պագալըմ ։

Վէրնիէ․ — Բէք էյի, սիզտէն այրըլտըգտան սօնրա, կի-տիպ Լուի Ավանթիւրիէյի պուլտըմ. մէրգում ագթիւս Գա-բօյինին միւճէվհէրաթընա մուգայիլ պանա իչ պին ֆրանք վէրտի վէ ֆազլա օլարագ տա պիր գաթ էլպիսէ սաթըն ալ-տը ։

Վիգոնթ․ — Սօնրա՞։

Վէրնիէ․ — Սօնրա կիտիպ սուրէթի միւքէմմէլէտէ գար-նըմը տօյուրտում վէ պատէհու պիր արապայա րաքիպէն, Սէն-Մարթէն փարրչընտա պիր մէյխանէտէ պէնի պէքլէմէքտէ օլան Լուի Ավանթիւրիէյի պուլմագա կիթտիմ. մէրգում իլէ պիրլիքտէ քէօյէ չըգտըգ վէ էրթէյիճէ վագթ ալայըպ թա-ատըգտան սօնրա, Նիհայէթ Օւէսթ սօգագընտա թէնհա պիր խանէտէ իքի օտատան վէ պիր մաթպախտան իպարէթ պիր տաիրէ պուլտըգ ։

« Պու տաիրէյի Լուի Ավանթիւրիէ քէնտի նամընա իս-թիճար իթտի վէ օ ագշամ վէ եախուտ իրթէսի սապահը ագ-րապալարընտան իքի քիշի կէլիպ օրատա եէրլէշէճէքլէրինի պէ-յան էյլէտի. պու տաիրէյի չար չապուգ տէօշէթտիրտի վէ համաշըրլար վէ էլպիսէլէր իլէ տոլու սանտըգլար կէթիրթտի.

պինաէն ալէյհ հիչ պիր շիւպհէյի տավէթ իթմէքսիզին պու կէճէ օրայա վարըլ օլապիլիրսինիզ. չու անախթարը տա ա-լընըզ ։

Վիգոնթ․ — Լուի Ավանթիւրիէ պու տաիրէյի քիմին ի-չին իսթիճար իթմիշ օլտըղընը պիլի՞ր մի ։

Վէրնիէ․ — Խայր, պիլմէզ. եալընըզ հապսխանէտէն գաչ-մըշ իքի խըրսըզ օրատա իգամէթ իտէճէքլէրինի պիլիր. սի-զին եէնի իսիմլէրինիզի տէ խանէ սահիպինէ պիլտիրտի ։ Մէրգում իշին ուճընտա բարա օլունճա, հէր չէյի եաբար ։ Լաքին պու կիւն էյի տամարը թութտու. պիւթիւն պու չէյ-լէր իչին պէնտէն պին ֆրանքտան զիյատէ ալմատը ։

Վիգոնթ․ — Պու բարայը իւէրիտէ թէէտիյէ իտէճէյիզ ։

Վէրնիէ․ — Իսթէմէմ, եանըմտա տահա իքի պին ֆրանք վար տըր, եէնի պիր իշ զուհուր իտինճէյէ գատար պու բա-րա պանա քիֆայէթ իտէր ։

Վիգոնթ․ — Զաթէն եէնի պիր իշ պաշ կէօսթէրմիշ տիր, պու իշին հիւսնիւ նէթիճէյի ինթաճ իտէճէյինտէն էմին իմ ։

Վէրնիէ․ — Շու սապահլայըն Ռիւքէն իլէ պահս իթտիյի-նիզ եէշիլ նիգապլը գատընը՞ն իչի մի ։

Վիգոնթ․ — Էվվէթ ։

Վէրնիէ․ — Իլան թէրէզ սօգագընտա, 25 նումէրօլու խա-նէտէ իգամէթ իթտիյինի պու սապահ թահգիգ իթտիմ ։

Սալվատոր․ — Լաքին պու իշտէ մուվաֆֆագ օլապիլէ-ճէ՞ք միյիզ ։

Վիգոնթ․ — Պու գատընըն օտասընա կիրմէք իչին քի-լիտ տէլիյինտէն տախի կէչմէմիզ լազըմ կէլսէ, թէրէտտիւտ իթմէմէլիյիզ, ալիզիմ մարքի. եանըմըզտա պուլընան մէպլաղ իլէ մէմուրլարը էճնէպիյէյէ ֆիրար իթմէյի խաթըրըմըզտան պիլէ կէչիրէմէյիզ ։

Սալվատոր․ — Հագգըն վար տըր, վիգոնթ, հէր թէհ-լիքէյի կէօզէ ալտըրարագ պու իշի իճրա իթմէլիյիզ. չայէտ մուվաֆֆագ օլամազսագ, պիզի սաղ թութամայաճագլար տըր ։

Վիգոնթ․ — Շիւպհէսիզ, պէն պիր տահա Պիսէթրը հա-

պըսխանէսինէ ավտէթ իթմէք իսթէմէմ. պու հապսխանէտէն պայապը նէֆրէթ իտիյօրըմ։

Պու սըրատա պիր գատըն սալօնա կիրէրէք, էլինտէքի թօնճ քեասէսինի մասա իւզէրինէ գօյտու, վէ արգասընտան տախի տիւքքեանըն սահիպէսի կէլէրէք, պիր գաչ տուզլնա պիսգիւիյի հավի օլան իքի տանէ չինի թապագը թօնճ քեասէսինին եանընա եէրլէշտիրտի։

Գատըն սալօնըն պիր թարաֆընտա օթուրմըշ օլան իւչ քիշիյի կէօրմէմիշ օլտըղընտան, չէքիլիպ կիթմէք իւզրէ իքէն, տիւկէր գատընլարտան պիրի գօլունը թութարագ.

— Կիթմէ, Սէլէստ. պիր գատէհ թօնճ իչ տէ պիզէ կիւզէլ պիր օքէրա սէօյլէ. — տէտի։

Սէլէստ. — Վագթըմ եօգ տըր, պու կիւն տըշարը չըգմագ նիեէթինտէ պէնիմ տիր. եօգսա պիր չէյ ունութմըշ օլտըղըմ իչին ավտէթ իյլէտիմ. եէնիտէն տըշարը չըգաճաղըմ։

— Րէճա իտէրիմ, աղիզէմ Սէլէստ, պիզէ պիր օքէրա սէօյլէ տէ տինլէյէլիմ։

— Խայր, սէօյլէմէյէճէյիմ, սիզ պիր չէյ տիլէտիյինիզ վագթ, թամըը պիր լիսան գուլլանըրսընըզ. արզունըզա նայիլ օլտըղտան սօնրա իսէ, չիրքինլիյիմի իսթիհզայա ալըպ կիւլիւշիւրսիւնիւզ. Խայր, սէօյլէմէյէճէյիմ։

— Էֆէնտիլէր, էֆէնտիլէր, Սէլէստէ պիր չէյ չաղըրմասընը րէճա իտինիզ. բէք զիյատէ մէմնուն օլաճագսընըզ. զայէթ կիւզէլ թէղաննի իտէր վէ կիւզէլ տէ բիյանօ չալար։

Վիգօնթ տը Լիւսան մէրգումէյէ պիր գաչ նազիքեանէ սէօզլէր սէօյլէտի. Սէլէստ տէ տիք տիք վիգօնթա պագարագ.

— Պէօյլէ նազիքեանէ սէօզլէրէ րէտտ իլէ ճէվապ վէրմէք մումքին տէյիլ տիր. — տէտի վէ պատէհու բիյանօնըն գարշըսընտա էյլէնէրէք կիւզէլ պիր օբէրա թէղաննի իմէյէ պաշլատը։

Վիգօնթ տը Լիւսան պու սէսի իշիտինճէ թիթրէտի վէ էնտիշէլի պիր թավր իլէ Սալվաթօրա խիթապէն:

Մարքիզ տը Ռօզէյլի տիր, մարքի. — տէտի.

Սալվաթօր. — Էվվէթ, աօղլու տըր, պիզի թանըտը զաննիտէրիմ։

Վիգօնթ. — Շիմտի նէ՞ եափմալը.

Սալվաթօր. — Պէքլէմէլիյիզ, Սիլվիանըն պիզտէն թէշէքքիւր իտէճէք հիչ պիր սէպէպի պուլընմատըղընտան, պիզի էլէ վէրմէյի տիւշիւնէմէզ.

Սալվաթօր զաննընտա խաթա իթմէյօր ըտը. Սիլվիա քէնտիլէրինի թանըմըշ օլտըղընտան, թէղաննի իթտիյի օբէրայը պիթիրտիքտէն սօնրա վիգօնթ իլէ Սալվաթօրա եագլաշարագ, ալչագ պիր սէտա իլէ.

— Մօսիէօ մարքի տը Բուրրիէր վէ մօսիէօ վիգօնթ տը Լիւսան սէօյլէտիյիմ օբէրատան մէմնուն օլտըլա՞ր մը. — տէտի։

Սալվաթօր. — Միւլահազասըզլըգ լազըմ տէյիլ, աղիզէմ Սիլվիա, պուրատան չըգտըղըմըզ զէման արգամըզտան կէլ, ֆագաթ խանէմիզէ վարըլ օլմատըգճա պիզիմլէ գօնուշմա։

Սիլվիա. — Բէք էյի, լաքին էլիմտէն գուրթուլմաղա ճահտ իթմէյինիզ, պու տէֆա եագանըզը սալը վէրմէմ, պիլմիշ օլուն.

Վագթ եարըը կէճէյի պուլունճա, Սալվաթօր վէ վիգօնթ տը Լիւսան խանէլէրինէ կիթմէք իւզրէ այաղա գալգտըլար, վէ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօյիւ օրատա պըրագըպ քէնտիլէրի տըշարը չըգտըլար. պունլար հիչ պիր էնկէլէ թէսատիւֆ իթմէքսիզին քէնտիլէրի իչուն իսթիճար իտիլմիշ օլան խանէյէ վարըլ օլտըլար. Սիլվիա տախի արգալարը սըրա կիտէրէք, խանէյէ կիրտի։

Մէրգումէ՝ եիւզիւ կէօզիւ թանըլմազ պիր հալէ կէլմիշ օլտըղը պիր սըրատա քէնտիսինի թէրք իթմիշ օլտըղընտան տօլայը Սալվաթօրա հիչ պիր թէքտիրտէ պուլունմատը վէ Բարիստէն ֆիրար իտէճէյի սըրատա քէնտիսինէ կէօնտէրմիշ օլտըղը քիւչիւք բուսուլայը ալտըգտան սօնրա, հիւքիւմէթին թէհարրիյաթընտան նա՛սըլ գուրթուլմուշ օլտըղընը հիքեայէ իյլէտի։

Մէրգումէ էվվէլա պիր խասթախանէյէ կիրմիշ վէ պիր

իթալեան գարըսը հալ ու թավրընը քէսպ իտէրէք , օրատա էրէյինճէ զէման գալմըշ ըտը · լաքին եսպապը թէճհիզի հէման պիւս պիւթիւն թիւքէնմիշ օլտըղընտան , օրատան չըգ-մաղա մէճպուր օլարագ , էվվէլա մուզիգա տէրսի վէրմէյէ գարար վէրմիշ վէ լաքին պունտա տախի մուվաֆֆագ օլա-մամըշ ըտը · զիրա տիւշար օլտըղը ֆէլաքէթ հասէպիյլէ խու-յու օ՛ տէրէճէ չիրքինլէշմիշ իտի քի , շակիրտլէրի քէնտիսին-տէն ատէթա իւրքմէքտէ իտիլէր · նիհայէթ կիրտապտան կիրտապա եուվարլանարագ , վալիտէսինի պուլմագ իւզրէ բէք չօգ արաշտըրմըշ իսէ տէ պուլամատըղընտան , պիլ ախը-րէ պիւս պիւթիւն կիրտապը մէզէլլէթէ տիւշմիւշ իտի ։

Սիլվիա , Սալվատոր վէ վիգօնթ տը Լիւսան օ կէճէ քէ-մալը իսթիրահաթլա ույուտըլար · իրթէսի սապահ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ քէնտիլէրինի ույանտըրտը վէ պիրլիքտէ կէլմիշ օլան իքի լօգանթա ուշագլարը միւքէմմէլ պիր սապահ գահ-վալթըսը իչուն լազըմ օլան շէյլէրի կէթիրտիլէր ։

Սիլվիա սուֆրայը գուրտըգտան սօնրա , եէմէյէ օթուր-մալարընը իխթար էյլէտի · իւչ խըրսըզլար պու իխթարըն թէ-քէրրիւրինէ մէյտան պըրագմայարագ , Վէրնիէ թարաֆընտան կէթիրթտիրիլմիշ օլան եէմէքլէրի քէմալը իշթիհա իլէ եէ-տիլէր ։

Պէօյլէճէ պիր գաչ կիւն կէչտի · Լուի Ավանթիւրիէնին մուավէնէթի վէ Սալվատորըն սախթէքեարլըգտաքի մէհարէ-թի սայէսինտէ , պու խըրսըզլար ճէմիյէթինին հէր պիր ազա-սը եօլ թէզքէրէլէրինի թէտարիք իթտիլէր · Ֆրանսայը թէրք իթմէք իչուն եալընըզ ազճէլէրի պուլունմայօր ըտը · ազ-թըրըս Գօրպիլտէն չալմըշ օլտըգլարը տէօրթ պին ֆրանք թիւ-քէնմէյէ եիւզ թութմըշ ըտը · եէշիլ նիգապը գատընըն ի-չինի էլէ ալմագ վագթը կէլմիշ իտի ։

Վիգօնթ իլէ Սալվատոր եէնիտէն պազը թէշէպպիւսաթ-տա պուլընտըլար · լաքին թէվգիֆ իտիլմէգտէն էվվէլ մէվ-ճուտ օլան էնկէլլէր էլան պագի օլտըղընտան , հիչ պիր նէ-թիճէ իսթիհսալ իտէմէտիլէր ։

Մէրգումլար պու իշին հասըլ իթտիյի միւշքիլաթտան

չօգ տէֆալար Սիլվիանըն էօնիւնտէ պահս իթմիշ իտիլէր · լաքին Սիլվիա տախի պարիտանէ պիր հարէքէթ կէօս-թէրմիշ իտի · նիհայէթ անլէրին չիքեայէթլէրինտէն ուսանա-րագ վէ պիւթիւն բարալարը թիւքէնմիշ օլտըղընը կէօրէրէք , քէնտիսի պու իշի տէրէօհտէ իտէճէյինի պէյան իթտիքտէն սօնրա .

— Էկէր թէրթիպ իտէճէյիմ բլանը թէվֆիգի հարէքէթ իտէճէք օլուրսանըզ , պու իշտէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմըզ-տան էմին իմ . սարրաֆ միւսթիւ իշինտէ նա՛սըլ հարէքէթ իթմիշ օլտըղըմը տէրխաթըր իտինիզ · ագըլ գալբ սահիպի պիր գատընըն էօնիւնտէ հէր պիր միւշքիլաթըն մահվ օլա-ճաղընը պիր տէֆա տահա իսպաթ իտէճէյիմ . — տէտի ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի զէման , Սիլվիանըն կէօզլէրին-տէ շէյթանի պիր նուր բարլայօր ըտը ։ Սալվատոր վէ վիգօնթ եէնիտէն իւմիտվար օլարագ վէ Սիլվիանըն սէօզլէրինտէն շէվ-գէ կէլէրէք , մէրգումէյի գօլլարը արասընտա սըգտըլար վէ քէնտիսինին հէր էմրինի իճրա իտէճէքլէրինի վատ իթտի-լէր ։

Իրթէսի սապահ իւչիւ պիրլիքտէ եաթագտան գալգտը-լար վէ Սիլվիա՝ Սալվատորա իլէ վիգօնթա գուրտըղը բլանը իյզահ էյլէտի · մէրգումլար պու բլանը բէք մէհարէթլէ թէր-թիպ իտիլմիշ պուլտըգլարընտան , Սիլվիանըն չու տիրայէթ վէ զէքեավէթինի ալգըշլատըլար ։ Պատէհու սաաթ տօգուզ-տա Սէն-Րօշ քիլիսէսինտէ պուլունաճագլարը գարարլաշտըր-օլտու ։

Սալվատոր իլէ վիգօնթ վագթը մուայենինտէ մէզքիւր քի-լիսէյէ կիթտիլէր ։ Պիր ազ սօնրա եէշիլ նիգապլը գատըն տախի վասըլ օլտը վէ իթիրաֆ տօլապընտան պիր ազ էօ-թէտէ պիր սանտալիէ իւզէրինտէ օթուրտու ։ Պիր գաչ տա-գըգա սօնրա ատէթա բաշավրա բարչալարը կէյինմիշ տիկէր պիր գատըն տախի քիլիսէյէ կիրտի · պու գատըն Սիլվիա օ-լուպ , սըրթընտաքի էլպիսէլէր քէնտիսինի պիւս պիւթիւն թանըլմազ պիր հալէ գօյմուշլար ըտը ։

Մէրգումէ էթրաֆընա պագմագսըզըն իթիրաֆ տօլա-

տընըն գատէմէլէրի իւզէրինտէ օթուրուր վէ էլինտէ պուլու-նան քիւչիւք պիր չանթատան պիր տուա քիթապը չըգարըպ քէմալը կէրմի իլէ տուա իթմէյէ պաշլատը ։ Գուտտասը չէ-րիֆ խիթամ պուլտու . լաքին Սիլվիա քիլիսէտէն չըգմայըպ, տուասընը տէվամ իյլէտի ։ Նիգաարը գատըն իսէ՝ էլինտէ պիր թէսպիհ պուլունտուղը հալտէ տուա իթմէքտէ իտի . Նա-կէհան թէսպիհ էլինտէն տիւշէրէք , ալմագ իչիւն եէրէ է-կիլտի իսէ տէ , կէօզլէրինին զաաֆը հասէպիյլէ նէրէտէ օլտուղունու կէօրէմէտիյինտէն , Սիլվիա հէման եէրէ էյիլտի վէ թէսպիհի ալըպ գատընա վէրտի ։

Գատըն Սիլվիանըն չու մուամէլէսի ինսանիյէթքեարանէ-սինտէն մէմնուն օլարագ .

— Թէշէքքիւր իտէրիմ, գըզըմ, սիզ ֆէլաքէթզէտէլէ-րին քէտէր ու էլէմինտէն մութէէսսիր օլույօրսունըզ, ճէնա-պը Հագգ սիզի թագտիս իտէճէք տիր . – տէտի ։

Սիլվիա . – Թէմէննիյաթընըզտան տօլայը թէշէքքիւր է-տէրիմ . մուհթէրէմ մատամ, պու կիպի թէմէննիլէրէ բէք զիյատէ իհթիյաճըմ վար տըր , զիրա բէք պէտպախթ ըմ ։

— Պուլունտուղունուզ թարիգի մուգատտէստէ սէպաթ է-տինիզ . գըզըմ, ճէնապը Հագգա թէվէքքիւլ իտինիզ, ճէ-նապը Հագգ սիզի հիչ պիր վագըթ եիւզ իւսթիւնէ պըրագ-մազ ։

— Պէն տէ պէօյլէ յափմագ իսթէյօրըմ, մուհթէրէմ մա-տամ, տիւշար օլտուղում ֆէլաքէթէ արթըգ թէհամմիւլ իտէ-մէք գուվվէթիմ գալմատը . շիմտի պուրատաքի բարգըն ա-յագլարընա գարանաճագըմ, պիւթիւն խայաթլարըմը իթի-րաֆ իտէճէյիմ վէ պանա նասիհաթ վէրմէսինի րիճա իտէ-ճէյիմ . սէֆալէթ պէնի օ տէրէճէ էզտի քի , պազը քէրրէ հայաթըմա խիթամ վէրմէք արզուսունա տուլունույօրըմ . Է-կէր գալպիմտէ հէնուզ պագի օլան հըսսիյաթը տինտարանէ պէնի ալըգօյմասըյտը օլսայտը , շիմտիյէ գատար չօգտան հա-յաթըմա խիթամ վէրմիշ իտիմ ։

— Ամա՛ն , եա՛ Ռապպի , նէ՞ սէօյլէյօրսունըզ, գըզըմ, ճէնապը Հագգ սիզի պէօյլէ պիր ֆիքրտէն մուհաֆազա էյ-

լէսին . զիրա հայաթընըզա գաստէն խիթամ վէրմէք օլուր-սանըզ, մուճազաթը էպէտիյէյէ տիւչար օլուրսունըզ ։

— Լաքին , մատամ, ինսան աճըզտան էօլմէք տէրէճէ-սինէ կէլէճէք օլուրսա , նէ՞ եափար ։

— Ա՛հ , սիզ պու հալտէ՞ մի պուլունույօրսունըզ . . . վա՛հ, զավալլը գըզճըղա՛զ . . . չու պիր գաչ գուրուշը ալընըզ . քէն-տիմ իչին ալտըղըմ չու էքմէյի տէ եէյինիզ ։

Սիլվիա իհթիյար գատընըն էլլէրինի թութտու վէ քէմա-լը շիւքրան իլէ օբգարագ ալլամագա պաշլատը . պատէհու ալտըղը էքմէյի եէյիպ պիթիրտիքտէն սօնրա , իհթիյար գա-տընա խիթապէն .

— Ճէնապը Հագգ մուսթահագգ օլտուղունուզ մուքեաֆա-թը վէրէճէք տիր , մատամ, զիրա սիզ պիչարէ պիր գատը-նըն հայաթընը գուրթարտընըզ . – տէտի ։

Գատըն . – Լաքին սիզ հէնուզ կէնճ սինիզ, չալըշմանըզ-զա քի՞մ մանի՛ օլույօր ։

Սիլվիա . – Ա՛հ , մատամ, եուզիւմ կէօզիւմ եանալը-տան պէրու , հիչ պիր եէրտէ իշ պուլամայօրըմ . Հէր նէրէյէ կիթսէմ, չիրքինլիյիմտէն իւրքէրէք պէնի խըթխըտամ իթմէք խըթէմէյօրլար . պազընըզ, սիզ տէ կէօրիւնիւզ ։

Պու սէօզլէրի սէօյլէյէրէք Սիլվիա եիւզիւնտէքի նիգաարը եօգարը գալտըրտը . իհթիյար գատըն կէօզլէրինին զաաֆը հասէպիյլէ թա եանընա եագլաշտըղընտան , մէրգումէնին պի-չիմսիզ չէհրէսինի կէօրիւնճէ , նէֆրէթ վէ տէհշէթինտէն կէ-րի կէրի չէքիլտի . լաքին մէրգումէյի պիւս պիւթիւն մէյուս իթմէմէք իւզրէ , պարմագ պիր թավր իլէ .

— Վագըա կէօզլէրինիզ ազաճըգ զէտէլէնմիշ տիր . լա-քին պունըն հիչ պիր էհէմմիյէթի օլմազ . էկէր հէր կիւն պուրայա կէլէճէք օլուրսանըզ, սիզէ պիրէր ֆրանք վէրիրիմ . լաքին թէքրար սէօյլէրիմ, ճէնապը Հագգա թէվէքքիւլ է-տինիզ, ճէնապը Հագգ սիզի հիչ պիր վագըթ եիւզ իւսթիւնէ պըրագմազ ։

— Ա՛հ , թէշէքքիւր իտէրիմ, չէֆագաթլը մատամ, սիզին վէրտիյինիզ իանէլէրի մա էլ մէմնունիյէթ գապուլ իտէրիմ ։

Վագթ երէկյեճէ իլէրլէմիշ օլտուղընտան , եէշիլ նիգապլը գատըն չէքիլտի կիթթի . Սալվաթօր իլէ վիգօնթ տախի անըն հարէքէթինէ իմթիսալ իթթիլէր ։ Լաքին Սիլվիա քիլիսէտէ գալտը վէ կիւնահլարընը իթիրաֆ իթմէք իւզրէ բաբազըն վիւրուտինէ ինթիզար էյլէտի ։

Եարըմ սահաթ սօնրա բաբազ կէլտի վէ Սիլվիայը իթիրաֆ տօլաբընա չաղըրտը . Սիլվիա տէրհալ բաբազըն էօնիւնտէ տիզ չէօքտիւ վէ օգունմասը լազըմ կէլէն օլան տուալը սէօյլէտիքտէն սօնրա , իրթիքեապ իթտիյի խաթալարը իթիրաֆա պաշլայըպ օ տէրէճէ սուզիշլի վէ հագըգաթա մայիլ պիր հիքեայէ նագլ իթտի քի , միւհթէրէմ վէ սատէտիլ բաբազ քէնտիսինէ պէրաբէր աղլամաղա պաշլատը . Խուլասա , Սիլվիա պիր գաչ տագիգա զարֆընտա բաբազըն նազարը թէվէճճիւհինի ճէլպ իթմէյէ վէ սըրըֆ խայալտան իպարէթ օլան ֆէլաքէթլէրինէ մումաիլէյհի ինանտըրմաղա մուվաֆֆագ օլտու ։ Հաթթա բաբազ՝ անըն սէֆալէթի հալինտէն օ տէրէճէ միւթէէսսիր օլտու քի , քէնտիսինի հիմայէ իտէճէյինի վատ իթմէքլէ պէրաբէր պիր գաչ ղուրուշ տախի իանէ վէրտի ։

Սիլվիա բաբազտան այրըլտըգտան սօնրա , թէքրար քիլիսէյէ ավտէթ իթմիշ օլան վիգօնթ իլէ Սալվաթօրը կէօրէրէք , անլէրէ շու ատրէսի վէրտի .

« Մատմազէլ Էմէ Տիւֆրէն , Մօպիւէ սօգաղընտա վագը 13 նումերօլու խանէնին ալթընճը գաթընտա , 37 նումէրօլու օտա ։ »

Սալվաթօր իլէ վիգօնթ աղշամ իւզէրի զայէթ փագըրանէ լիպասլար կիյինէրէք , մահալը մէզքիւրէ կիթթիլէր վէ Սիլվիայը պիր թավան արասը օտասընտա պուլտըլար ։

Սիլվիա անլէրէ պիրէր իսքէմլէ թագտիմ իթթիքտէն սօնրա , քէնտիսի տէ եաթաղը քէնարընտա օթուրարագ .

— Տօսթլար , կէօրիւյօրսընըզ քի , սալըգ մարքիզ տը Բօզէլի վագթ ու հալէ մութապագաթ իթմէյի պիլիյօր . պաշլատըղըմ իշտէ մուվաֆֆագ օլաճաղըմ ։ Պու կիւն բէք չօգ եօլ ալտըմ . պու գատար մուվաֆֆագիյէթտէն պէն պիլէ թէաճճիւպ իթթիմ ։ Եէշիլ նիգապլը գատըն հագգընտա

թէվէճճիւհ կէօսթէրմէյէ պաշլատը . տիկէր թարաֆտան տախի իթիրաֆ բաբազըմ պէնի հիմայէ իտէճէյինի վատ էյլէտի . կէօրիւյօրսընըզ քի հէր չէյ սըրասընտա տըր . պինաէնալէյհ միւսթէրիհ օլունըզ , պէն կիւզէլլիյիմի զայի իթթիմ իսէ , զէքեավէթիմ տախի արթտը . — տէտի ։

Վիգօնթ վէ Սալվաթօր գուրտուգլարը բլան հագգընտա Սիլվիա իլէ ուզուն ուզատըյա գօնուշտուլար վէ նիհայէթ վագըթ եարը կէճէյի պուլունճա , օրատան չէքիլիպ կիթթիլէր ։

Պէօյլէճէ օն պէշ կիւն գատար կէչտի ։ Սիլվիա հէր կիւն Սէն-Ռօշ քիլիսէսինէ կիտէր վէ օրատաքի բաբազ իլէ կէօրիւշիւր իտի . Իխթիյար գատըն տախի եէմէքլէրինին արթըղընը քէնտիսինէ կէթիրիր վէ տիկէր մէսարըֆը իչուն տախի այրըճա պիրէր ֆրանգ վէրիր իտի ։

Նիհայէթ Սիլվիա կէրէք իխթիյար գատըն վէ կէրէք բաբազ նէզտինտէ բօյլէ օ տէրէճէ մէհարէթլէ իճրա էյլէտի քի , պիր կիւն բաբազ իխթիյար գատըն իլէ վուգու պուլան պիր միւլագաթընտա մէրգումէյի քէնտի եանընա ալմասընը թէքլիֆ էյլէտի ։ Իխթիյար գատըն տախի պու թէքլիֆի գապուլ էյլէտի վէ իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն Սիլվիա մէրգումէնին խանէսինէ եէրլէշտի ։

Սիլվիա ազ վագթ զարֆընտա իխթիյար գատընըն նազարը էմնիյէթինի ճէլպ էյլէտի ։ Իքի կիւնտէն իթիպարէն էվ իշլէրինի տէ կէօրմէյէ պաշլատըղընտան , իխթիյար գատընըն ումուր ու խուսուսընա տահա զիյատէ վուգուֆ բէյտա էյլէտի . Մա մաֆիհ գատըն քէնտիսինի հիչ պիր վագթ եալընըզ պըրագմազ վէ անախթարլարընտան հիչ պիրիսինի էլինէ թէսլիմ իթմէզ իտի ։ Նիհայէթ Սիլվիա թավր ու հարէքէթիլէ իխթիյար գատընը օ տէրէճէ մէմնուն էյլէտի քի , գատըն արթըգ քէնտիսինտէն կէչէմէզ օլտը ։ Հաթթա քէնտիլէրինին մահրէմիյէթի սօն տէրէճէյի պուլմուշ օլտուղընտան , պիր աղշամ Սիլվիա լաթիֆ վէ հայրէթպախշ սէտասըյլա քէնտիսինէ պիր օբէրա սէօյլէտի . գատըն պու օբէրայը քէմալը հայրէթլէ տինլէտիքտէն սօնրա .

— Սիզ ինսանը հայրան իտէճէք պիր սուրէթտէ թէղան-նի իտիյօրսընըզ, գըզըմ. – տէտի ։

Սիլվիա. – Էյէր պիր բիյանօ պուլունմըշ օլսայտը, տահա զիյատէ կիւզէլ օլուր տըտը ։ Էյէր պու չալղըտան հազզ իտէրսէնիզ, մասրաֆա գաբու աչմազսըզըն պէն պիր տանէ թէտարիք իտէպիլիրիմ. բէտէրիմին խանէսինտէ պէնիմ պիր բիյանօմ վար տըր. բէտէրիմ հէր նէ գատար պանա կիւճէն-միշ իսէ տէ, քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եազըպ տա բաբազը-մըզ թարաֆընտան տա պիր տէրքէնար իլավէ իթտիրէճէք օ-լուրսագ, բէտէրիմին պանա աֆվ իտէճէյինէ վէ բիյանօյը պուրայա կէօնտէրէճէյինէ հիչ շիւպհէմ եօգ տըր ։ Ահ, մատամ, օ վագըթ սիզին եանընըզտա նէ՛ գատար մէսուտ վէ պախթիյար օլաճաղըմ ։

— Պու արզունըզա մումանաաթ իտէմէմ, գըզըմ, սիզէ խօշ կէօրիւնէպիլէճէք շէյլէրի իճրա իթմէյէ հազըր ըմ ։

Սիլվիա պախթիյար գատընըն չու ճէվապընտան մէմնուն օլարագ, իրթէսի կիւնիւ եարըմ բէտէրինէ պիր մէքթուպ եազտը վէ Սէն-Րօշ քիլիսէսի բաբազը պու մէքթուպըն ալ-թընա պիր տէրքէնար իլավէ էյլէտի ։

Պիր գաչ կիւն սօնրա բաբազ Սիլվիանըն եարըմ բէտէ-րինտէն աթիտէքի մէքթուպը ալտը .

« Բաբազ էֆէնտի .

« Գըզըմա կէօսթէրտիյինիզ էսէրի լութֆը բէտէրանէտէն տօլայը սիզէ արզը թէշէքքիւր իտէրիմ. Գըզըմըն կէօնտէր-տիյի մէքթուպը օգույընճա, աճը աճը աղլատըմ. զիրա կէնճ-լիք պէլասըյլա պու հալէ տիւշար օլմուշ տըր ։ Հէր նէ գա-տար քէնտիսինի էվլատըլըգտան րէտտ իթմիշ իսէմ տէ, թա-րիգի իսթիգամէթէ կիրմիշ օլտըղընա տաիր սիզին կիպի մուհ-թէրէմ պիր զաթըն վէրտիյի շահատէթ ուզէրինէ, բէտէր օլ-տըղըմը արթըգ ունուտամամ վէ քէնտիսինէ ճան ու կէօնիւլ-տէն աֆվ իտէրիմ ։

« Գըզըմ պախթիյար հանըմընը էյլէնտիրմէք իչուն բիյա-նօսընը պէնտէն թալէպ իտիյօր . պու արզուսընը րէտտ իտէ-

մէմ ։ Պիր գաչ կիւնտէն բիյանօսընը ալաճաղընը լութֆէն քէն-տիսինէ իշար իտինիզ ։

« Ումարըմ քի գըզըմ հագգընտա կէօսթէրտիյինիզ լութ-ֆը բէտէրանէյի էքսիք պըրագմազսընըզ վէ գըզըմ տաիմա մուավէնէթ վէ հիմայէնիզէ մազհար օլուր ։

« Օրլէանտա, Ժան-տ՛Արգ սօգաղընտա, տօղրամաճը,

« ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՏԻՒՖՐԷՆ . »

Պու մէքթուպը վիգօնթ տը Լիւսան իլէ Սալվաթօր եազ-մըշլար ըտը . զիրա պունլար պիր գաչ կիւնտէն պէրու Օրլէա-նա կիթմիշլէր վէ պիր խանէ իսթիճար իտէրէք , Ֆրանսուա Տիւֆրէն նամըյլա օրատա եէրլէշմիշլէր իտի ։

Բաբազ պու մէքթուպըն մունտէրիճաթընը տէրհալ Սիլվիայա թէպլիղ իթտի . Սիլվիա պու խապէրտէն օ տէրէճէ մէսրուր օլտու քի , պախթիյար գատընըն պօյնունա սարըլտը . գատըն տախի քէնտի թարաֆընտան բէք զիյատէ մէմնուն օլտու ։

Նիհայէթ պիր գաչ կիւն սօնրա բիյանօ կէլտի ։ Գատըն բիյանօյը հավի օլան սանտըղը կէօրիւնճէ , քէմալը թէաճ-ճիւպլէ .

— Եա՛ Բապա , պու նէ՛ պէօյիւք բիյանօ տըր . – տէտի ։

Սիլվիա . – Էվվէթ , հէմ պէօյիւք տիւր վէ հէմ տէ ա-ղըր տըր . գույրուգլու բիյանօ տըր . գըրգ սէքիզ սէսի վար տըր ։

— Բէտէրինիզ բէք իհթիյաթլը ատամ կէօրիւնիւյօր . զիրա բիյանօյը մուհքէմ պիր սանտըգ իչինէ գօյմուշ վէ իքի քիլիտ իլէ տէ գաբամըշ տըր ։

— Էվվէթ , բէտէրիմ բէք իհթիյաթլը ատամ տըր . պու սանտըղը տա քէնտի էլիյլէ եափմըշ տըր ։

Պախթիյար գատըն սանտըղը քէմալը մէմնունիյէթլէ մուա-յէնէ իտիյօր իտի իսէ տէ , անը նէ՛րէյէ եէրլէշտիրէճէյինի պիլմէտիյինտէն .

— Բիյանօյը սանտըգտան չըգարմագ մումքին օլա՞մազ

մը . . . օ հալտէ տահա ազ եէր թութար զանն էտէրիմ. — տէտի:

Պու մուհավէրէ էսնասընտա գաբուճը պապա Ֆլէօրիւս տախի հազըր պուլընտըղընտան.

— Մատամըն տէտիյի տօղրու տըր, անախթարը վար ը-սա, չար չաբուգ աչապիլիրիզ. (Համալլարա խիթապէն.) Անախթարը նէ՞րէտէ, տօսթլար:

Համմալլարտան պիրի. — (Արգատաշընա խիթապէն.) Անախթարը նէ՞րէյէ գօյտուն, արգատաշ:

— Անախթարը՞ մը, պէնտէ անախթար ֆիլան եօգ, պէս-պէլլի վէրմէյէ ունութմըշըմ:

Համմալլարտան պիրի Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ օլուպ, արգա-տաշը կիպի համմալ էլպիսէսի կիյինմիշ իտի. տիկէրի իսէ հէր նէ գատար իչին նէտէն իպարէթ օլտըղընը պիլմէզ իտի իսէ տէ, իքի եուզ ֆրանգ մուգապիլինտէ պու վազիֆէյի իճրայա րազը օլմուշ ըտը:

Համմալլարըն մուհավէրէսի էսնասընտա, գաբուճը պա-պա Ֆլէօրիւս իրի պիր չէքիճ իլէ պիր տէ քէլպէթին պուլմըշ օլտըղընտան, սանտըղըն քիլիտլէրինի գըրմաղա հազըրլանմըշ իքէն, Սիլվիա իւզէրինէ գօշարագ.

— Նէ՞ եափըյօրսընըզ, պապա Ֆլէօրիւս, պէյհուտէ գը-րաճա՞գ մըսընըզ, հիչ չէքիճ իլէ պէյհուտէն սանտըղը աչըլը՞ր մը, տուրանը՞ մի օլունըզ. — տէտի վէ պատէհու իխթիյար գատընա խիթապէն.

— Բէնճա խանըմ, մատամ, իշ եափընա գալըրն, պու ճէսուր համմալ եարըն անախթարը կէթիրիր. պու կէճէլիք անը շու օտայա գօյմագտա հիչ պիր մահզուր եօգ տըր. — տէտի:

Իխթիյար գատըն պու ֆիքրէ մուխալէֆէթ իթմէտիյին-տէն, սանտըգ Սիլվիանըն կէօսթէրտիյի մահալէ վազ իտիլ-տի վէ հէր քէս քէնտի եէրինէ չէքիլտի:

Ազշամ գարանլըղը օրթալըղը պասմըշ ըտը. իխթիյար գատըն իլէ Սիլվիա պիր ազ սօնրա եէմէք եէտիլէր վէ սա-աթ ալաֆրանկա տօգուզա կէլինճէ, իխթիյար գատըն եաթ-

մաղա հազըրլանտը. լաքին մութատը վէճհ իւզրէ օտասընըն գաբուսընը քիլիտլէյէճէյի եէրտէ, սանտըղըն գաբուղը գարամաղա մանի օլաճագ սուրէթտէ գօնուլմըշ օլտըղընը մուշահէտէ իյլէտի. պինաէն ալէյհ հէր չէյի օլտըղը հալտէ պըրագըպ եաթմաղա մէճպուր օլտու. զիրա սանտըղը եէ-րինտէն գըմըլտաթմագ իչուն իքիսինին գուվվէթի քեաֆի օլ-մատըղընը պիլիր իտի:

Սիլվիա տախի գատընը գուճագլատըգտան սօնրա, քէն-տի օտասընա չէքիլտի:

26

ՖԱՃԻԱ

Իխթիյար գատըն տէրին պիր ույգույա տալմըշ ըտը: Սիլվիա՝ գուլաղը թէթիքտէ օլտըղը հալտէ մէրտուվէնին ու-յույուպ ույումատըղընը անլամաղա կիթտի:

Իխթիյար գատընըն օտասը եագընըզ պիր գանտիլին խա-ֆիֆ ըշըղըյլա մունէվվէր պուլունըյօր ըտը. Սիլվիա՝ մէր-տիվէնին իւզէրինէ սէրիլէն պիր նազար աթֆ իթտիքտէն սօնրա, ալէլ աճէլէ տըշարը չըգտը վէ սանտըղըն եանընա եագլաշարագ աչտը վէ մութէագըպէն Սալվաթօր իլէ վի-գօնթ տը Լիւսան տըշարը չըգտըլար:

Պունլար ալթը սաաթտան պէրու մէզքիւր սանտըգ տէ-րունինտէ գաբանմըշ գալմըշ օլտուգլարընտան, նէֆէսլէրի քէսիլմիշ վէ ատէթա պօղուլաճագ րաատէյէ կէլմիշլէր իտի. լաքին Սիլվիանըն վէրտիյի րահաթ սայէսինտէ, քէնտիլէրինի պուլտուլար վէ թէսավվուրքէրտէլէրի օլան իչի մէվգըի իճրա-յա գօյմագ իչուն լազըմ կէլէն ճէսարէթի քէսպ իթտիլէր:

Սիլվիա էվինէ իխթիյար գայըգճըն օտասընա կիթմի վէ անըն էլան տէրին պիր ույգու իլէ ույումագտա օլտըղընը կէօրունճէ, ճանիլէրի պիր իշարէթլէ օրայա չաղըրտը.

Պունլար եավաշ եավաշ իխթիյար գայըգճըն օտասընա կիրտիլէր վէ եըլտըրըմ կիպի սիւրաթլէ պիչարէ գայըգճըն ուզէրինէ սալտըրարագ, խաֆիֆ պիր սէտա չըգարմասընա մէյտան վէրմէքսիզին պօղուպ պըրագտըլար.

Պատէհու Սալվաթօրըն թալէպի ուզէրինէ Սիլվիա պիր ըշըգ կէթիրտի. Սալվաթօր իխթիյար գայըգճըն հագըգաթէն էօլմիւշ օլուպ օլմատըղընը անլամագ իսթէտիյինտէն, ըշըղը եիւզիւնէ եանաշտըրընճա, թիթրէք պիր սէտա իլէ.

— Եա՛ Րապպի . . . պու գատըն վալիտէ Սան-Րըֆիւ տիւր. - տէյու հայգըրտը.

Սիլվիա պու սէօզիւ իշիտինճէ պէնզի քիւլ րէնկինէ տէօնէրէք.

— Վալիտէ՞մ մի . . . ա՛հ, վալիտէմի պէն էօլտիւրթտիւմ, վալիտէմին էճէլինէ պէն գաստ իթտիմ. - տէտի.

Սալվաթօր վէ Վիգօնթ պիր պիրինէ պագըշմագտա ըտըլար. Սիլվիա պիր ազ սօնրա քէնտիսինի պուլարագ.

— Վալիտէմին էճէլինէ պէն գաստ իթտիմ, լաքին չիմտի քէնտիմիզի գուրթարմաղա պագալըմ, պու իշ օլմուշ պիթմիշ տիր. - տէտի.

Սալվաթօր. - Էվվէթ, Սիլվիանըն հագգը վար տըր, չիմտի քէնտիմիզի գուրթարմաղա պագալըմ.

Իւչ ճանիլէր՝ պապագըն Վիգօնթ տը Լիւսանա խապէր վէրմիշ օլտըղը վէճհլէ, գարխօլայը պէրիյէ չէքէրէք խալը պէրտէսինի գալտըրտըլար վէ մէյտանա չըգան տըլալը աչարագ, խազինէյի հավի օլան գուտույը աչըրտըլար. Լաքին խանէտէն սէսսիզճէ չըգապիլմէք իչուն մահիրանէ տավրանմագ լազըմ ըտը.

Ալաֆրանկա սաաթըն սաաթ պէշինտէ պապա Ֆլէօրիւս հավլըյէ չըգտը. Օրթալըգ պիւս պիւթիւն աղարընճա, Սիլվիա գարու ուզէրինտէքի քիւչիւք բէնճէրէտէն մէրգումը չաղըրարագ, հանըմընըն քէյֆսիզ օլտուղունը պէյան վէ կիտիպ

ազաճըգ պօրթուգալ չիչէյի ալմասընը րէճա իյլէտի. Լաքին գարըճը օրատան այըրըլմագ իսթէմէտիյինտէն.

— Պօրթուգալ չիչէյի նէյէ՞ եարար, մատմուազէլ, պիր տամլա րագը վէ եախօտ խալիթօ իչիրսէնիզ տահա էյի օլուր. - տէտի.

Սիլվիա. - Խայըր, խայըր, պօրթուգալ չիչէյի լազըմ տըր. չապուգ կիտինիզ, րէճա իտէրիմ, չու պարայը ալընըզ, զահմէթինիզ իչին տէ պիր գատէհ պէյազ շարապ իչինիզ.

— Պէք կիւզէլ լութֆքեար սընըզ, մատմուազէլ, լաքին չու սըրատա էվի եալընըզ պըրագամամ. բինաան նէ՛ վուգու պուլաճաղընը պիլմէզ. տուշմէն պազը քէրրէ զանն իթտիյիմիզտէն տահա զիյատէ եագըն պուլունուր. Շիմտիլիք մահալը մէմնուրիյէթիմտէն այըրըլամամ. մատամ Ֆլէօրիւս սաաթ սէքիզտէ եաթաղընտան գալգար. էկէր օ կէլէճէք օլուրսա, էմրինիզի իճրայէ հազըրըմ.

Վիգօնթ. - Պու իխթիյար պուտալա պիզի պիր գապան իչինտէ թութաճագ տըր.

Սալվաթօր. - (Սիլվիայա խիթապէն.) Պու ատամը իչէրի կիրտիրէճէք օլուրսան, չօգ կէչմէքսիզին պուրատան սավուչու կիտէպիլիրիզ.

Սիլվիա. - Պունը պէք էյի տիւշիւնտիւնիւզ, մէրսի, ազաճըգ պէքլէյինիզ.

Մէրգումէ եէնիտէն քիւչիւք բէնճէրէնին եանընա կիթտի վէ պապա Ֆլէօրիւսու չաղըրարագ, հանըմընըն քէնտիսինի գօնուշմագ արզուսընտա պուլունտուղունը վէ ազաճըգ քէնտի օտասընա կիթմէսինի րէճա էթմէքտէ օլտուղունը պէյան իյլէտի.

Պատէհու անախթար իլէ գարույը աչտը. Սալվաթօր իլէ Վիգօնթ պիր թարաֆտա կիզլէնտիլէր. Գարուճը իչէրի կիրինճէ, Սիլվիա մաթպախըն է՛ն եուգարը պիր րաֆընտա պուլունան պիր թէնճէրէյէ իհթիյաճը պուլունտուղունը պէյան, վէ հանըմընըն եանընա կիթմէզտէն էվվէլ անը աշաղը էնտիրմէսինի րէճա իյլէտի. Գարուճը տէրհալ մաթպախա կիրէրէք պիր իսքէմլէնին ուզէրինէ չըգտը վէ թէնճէրէյի աշաղը էնտիրէճէյի սըրատա, մաթպախըն գարուսը իքի տէֆա գապանտը...

տը վէ իւչ ճանիլէր պիր սանիյէ զարֆընտա ֆիրար իթտի-
լէր . . . ։

Գարուճը պունըն սէպէպինի պիլմէտիյինտէն, պիր ազ
էվվէլ իթտիյի րէստէ մուգապիլ Սիլվիանըն պիր լաթիֆէ
իթտիյի զաննընա զահիպ օլտու վէ գահգահա իլէ կիւլմէյէ
պաշլատը․ լաքին պու հալին ուզանտըղընը կէօրիւնճէ, գա-
բուլյա եագլաշարագ․

— Էմէ, էմէ, գարուլը աչ, պաշգա վագըթ թէքլիֆինի
րէտտ իթմէմ, չապուգ աչ, զիրա մատամ Ֆլէօրիւս աշաղը
էնիպ տէ հավլիյի թէմիզ կէօրմէյէճէք օլուրսա, պէնի թէք-
տիր իտէր․ Էմէ, ազիզէմ Էմէ, ճէվապ վէրմէզսին, էօյլէ՞
մի . . . տուր, տուր, պէն տէ շիմտի գարուլը աչայըմ տա
կէօր․ — տէտի ։

Ֆիլ հագըգա եարը կիւլէրէք վէ եարը տա հիտտէթլէ-
նէրէք, պէշ տագըգա զարֆընտա քիլիտի չէօզիւպ տըշարը
հըգտը․ լաքին հիչ քիմսէյի պուլամատըղընտան, քէնտի քէն-
տինէ․

— Աճայի՞պ, պու գըզ նէ՞րէյէ կիթտի . . . ալ սանա
զարիֆ պիր լաթիֆէ . . . պունըն մանէասը նէ՞․ — տէտի ։

Պաատէհու եէնիտէն արաշտըրմագա պաշլատը իսէ տէ,
եինէ հիչ քիմսէյի պուլամատը․ պիր գաչ տէֆալար « Էմէ՛,
Էմէ՛ . . . » տէյու հայգըրտը․ լաքին հիչ քիմսէ ճէվապ վէրմէ-
տի ։

Պունըն ուզէրինէ իխթիյար գատընըն օտասընը աչըգ
պուլարագ, ալէլ աճէլէ իչէրի կիրտի․ լաքին տէհշէթլի պիր
մէնզարէյէ թէսատիւֆ իթտի․ օրատա պէօյլէ պիր ալթ-
իւսթլիւք հիւքիւմ իտիյօր վէ օտանըն օրթասընա չէքիլմիշ օ-
լան գարեօլատա տախի գատընըն պիրուհ ճէսէտի կէօրիւ-
լիւյօր ըտը ։

Պիչարէ ատէմ տէհշէթինտէն թիր թիր թիթրէյէրէք,
օտատան տըշարը հըգտը վէ ազըը աչըգ օլան սանտըգ կէօ-
զիւնէ իլիշտի․ լաքին պու սանտըգտա բիյանօ ֆիլան պու-
լունմայօր ըտը․ եալընըզ հիւնէրլի պիր սուրէթտէ թէրթիպ
իտիլմիշ վէ բամպուգլար իլէ տէօշէնմիշ իքի օթուրաճագ

եէր պուլունույօր ըտը ։ Պունըն ուզէրինէ գարուճը Սիլվիանըն
գաթիլլէրի պու սանտըղա սօգմըշ վէ քէնտիսի տէ անլէրլէ
պէրապէր ֆիրար իթմիշ օլտուղունը անլայարագ․

— Խըրսը՛զ վար . . . գաթի՛լ վար . . . եէթիշի՛ն․ — տէ-
յու հայգըրտը ։

. . . .
. . . .
. . . .

Հիւքիւմէթ պու ճանիլէրի թութմագ իչին թէհարրի-
յաթը մուտագգիգանէյէ իպթիտար իյլէտի․ լաքին թէհար-
րիյաթը մէզքիւրէտէն հիչ պիր նէթիճէ հասըլ օլմատը․ զիրա
պու իշ խապիսին վագթը հէնուզ կէլմէմիշ իտի ։

Վայիտէ Սան-Րըֆինիւն թէլէֆ իտիլտիյի կիւնիւն իրթէ-
սի սապահը Սալվատօր էրքէնճէ ույգուտան ույանտը վէ Լիւ-
սան իլէ Վէնիւս-լէ-Գա-Պլէօյիւ տախի ույանտըրտը ։ Սիլվիա
էլան ույույօր ըտը ։ Սալվատօր արգատաշլարընը եանընտաքի
օտայա կէօթիւրէրէք․

— Է՛յ, տօսթլար, զայի իտէճէք վագթըմըզ եօգ տըր,
հիւքիւմէթ պիւթիւն խաֆիյէլէրինի իշէ գօշտուրաճագ տըր․
տահա չօգ զէման պուրատա գալաճագ օլուրսագ, եագայը
էլէ վէրէճէյիմիզ տէրքեար տըր․ պու եանէյի թէրք իլէ
պաշգա պիր եէրէ կիթմէլիյիզ․ — տէտի ։

Վիգօնթ․ — Պէք էյի, Ֆրանսատան ֆիրար իտէրիզ,
համտ օլսուն, բարամըզ վար տըր, քեաղըտլարըմըզտա նի-
զամը տաիրէսինտէ օլտըղընտան, հիչ պիր շիւպհէյի տավէթ
իտէմէզ ։

Սալվատօր․ — Տահա շիմտի Ֆրանսատան ֆիրար իթմէք
գապիլ օլամազ․ պանա սօրարսանըզ, պաշգա մէճհուլ պիր
եէրէ կէրմէլի վէ արատան պիր ազ վագըթ կէչմէսինէ մու-
սաատէ իթմէլիյիզ։

Վիգօնթ․ — Պէք էյի, մատամ քի սէն էօյլէ մունասիպ
կէօրիւյօրսըն, էօյլէ եափարըզ։

Սալվատօր․ — Օ հալտէ Սիլվիայը թէրք իթմէյէ մէճ-
պուր օլաճագըզ։

Վիգօնթ . – Սիլվիայը նա՞սըլ Թէրք էտէպիլիրիզ , սօն-թէշէպպիւսիւմիւզ անըն սայէսինտէ նաիլի մուվաֆֆագիյէթ օլտու , Սիլվիա օլմամըշ օլսայըտը , պիզ պու գատար բա-րայա նէ՞րէտէն գավուշաճագտըգ . . . :

Սալվատօր . – Լաքին , տօստում , պէտպախտ Սիլվիա շիմ-տի օ գատար չիրքին տիր քի , հէր քէսին նազարը տըգգա-թինը ճէլպ իտէր . գարշըսընտա չըգան ինք ատամ քէնտիսինի հէման թանըյապիլիր :

Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ . – Տօղրու տըր , պէն տէ Ռուբէնին րէյինէ իշթիրագ իտէրիմ :

Վիգօնթ . – O հալտէ խանըմըզտա պուլունան ագճէնին պիր միգտարընը Սիլվիայա պըրագալըմ :

Սալվատօր . – Ֆայտէսիզ տիր , տօստում , պիչարէ գա-տընըն սօնը նէ՛ օլաճագը մէյտանտա տըր . իւչ կիւն կէչմէ-տէն , թէվգիֆ օլունաճագ տըր . պունտա զահմէթլէրլէ էլտէ իթմիշ օլտըղըմըզ սէրվէթին պիր գըսմը նի՞չին հիւքիւմէթին էլինէ կէչսին :

Վէրնիէ . – Էօյլէ ա՛, Ռուբէնին հագգը վար տըր , պը-րագաճաղըմըզ ագճէնին քէնտիսինէ հիչ պիր ֆայտէսի օլա-մայաճագ տըր :

Իւչ հայտուտլար պու գարարը վէրտիքտէն սօնրա , ա-յաղա գալգտըլար վէ վալիտէ Սան-Ռըֆինիւն խանէսինտէն չալմըշ օլտըգլարը ալթունլարը , մուճէվհէրլէրի վէ պանգա գաիմէլէրինի ալարագ , մասանըն իւզէրինէ իքի ատէտ պի-նէր ֆրանգլըգ պանգա գաիմէսի պըրագտըգտան սօնրա , օ-րատան սավուշուպ կիթտիլէր :

Պունլարըն ֆիրարընտան եարըմ սաաթ սօնրա Սիլվիա ույգուտան ույանտը վէ էթրաֆընտա հիչ քիմսէյի կէօրէմէ-յինճէ , ալէլ աճէլէ եաթաղընտան գալգարագ պիւթիւն օ-տալարը արաշտըրտը . լաքին հիչ քիմսէյի պուլամատըղըն-տան , քէնտիսինտէն կիզլի գաչմըշ օլտուգլարընա արթըգ շիւպհէսի գալմայարագ .

— Ա՜հ , պէօյլէ օլաճաղընը ումիտ իտիյօրտըմ, քէնտի-լէրի ուղուրընտա պունճա ֆէտաքեարլըղա գաթլանտըգտան

սօնրա , պէնի պէօյլէ եալըզ իւսթիւնէ պըրագըպ կիթմէք հա՛ . . . լաքին ինթիգամըմը ալաճաղըմ , օ՛հ , ինթիգամըմը ալաճաղըմ . – տէտի :

Իւչ հայտուտլարըն ղայպուպէթինտէն սօնրա պիր գաչ կիւն կէչմիշ իտի . Սիլվիա անլէրին մահալը իգամէթինի պուլ-մագ իւզրէ բէք չօգ արաշտըրմըշ իսէ տէ , պիր միւմքին պուլամամըշ ըտը . մէրգումէ արթըգ գաթը ումիտ իթմէյէ պաշլամըշ իքէն , պիր աքշամ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօյու կէօր-տիւ քի , Վիգթուար մէյտանընտա տուրան արապալարա տօղրու կիթմէքտէ իտի . մէրգում սալլանա սալլանա եիւրիւ-յօր վէ եիւզիւնիւն գըզարթըսընտան սէրխօշ օլտուղը անլա-շըլըյօր ըտը :

Հայտուտ մէրգում մէյտանա վասըլ օլունճա , օրատա-քի արապալարտան պիրիսինէ օթուրտը վէ քէնտիսինի Պա-թինեօլտա , Տամ սօգաղընտա , 13 նումէրօլու խանէյէ կէօ-թիւրմէսինի արապաճըյա էմր իյլէտի :

Սիլվիա պու սէօզլէրի իշիթմիշ օլտուղընտան , կէնիշ պիր նէֆէս ալարագ , քէնտի քէնտինէ .

— Հէլէ էլէ կէչիրտիմ , արթըգ էլիմտէն գուրթուլա-մազլար , լաքին ինթիգամըմ թամամ օլմագ իչուն , քէնտիլէ-րինի պէ՛ն էլէ վէրմիշ օլտուղըմը պիլմէլի տիրլէր . – տէտի :

Սիլվիա արզուսընա նաիլ օլմագ իւզրէ նէ՛ կիպի թէտ-պիրլէր գուլլանաճաղընը տիւշիւնէրէք , խանէսինէ ավտէթ իթմէք իւզէրէ իքէն , միւտտէթի մէտիտէտէն պէրու թանը-մագտա օլտուղու պիր ատէմ իլէ գարշը գարշըյա կէլտի :

Պու ատէմ՝ էվվէլճէ կէօրմիւշ օլտուղումուզ Ռօնգէթթի նամ մահպուս իտի :

Սիլվիա՝ Սալվատօր իլէ Վիգօնթըն մահքիւմիյէթինի ին-թաճ իտէն մուհաքէմէյի զապէթալարտա օգումըշ օլտուղըն-տան , Ռօնգէթթինին պու մուհաքէմէտէ նէ՛ վազիֆէ իճրա իթմիշ օլտուղունու պիլիր իտի . Ռօնգէթթի իսէ ատալէթէ վու-գու պուլան խըտմէթինէ միւքեաֆաթէն ճէզասընըն պագը-յէսի աֆվ օլունմուշ օլտուղընտան , հապիսխանէտէն չըգմըշ վէ բօլիսիյէ մէմուրիյէթինէ կիրմիշ իտի :

Սիլվիա պիլա թէրէտտիւտ մէրգումըն խանըռնա վարարագ.

— Սիզ Ռօնգէթթի՞ միսինիզ. - տէյու սօրտու.

Ռօնգէթթի պու սուալտէն ֆէվգ էլ ատէ միւթէաճճիպ օլարագ.

— Էվվէ՛թ, մատամ, սիզէ նէ՞ սուրէթլէ խըտմէթ իտէպիլիրիմ.

Սիլվիա. - Սիզ խաֆիյէ՞ միսինիզ.

Ռօնգէթթի պու սուալտէն հիտտէթլէնտի.

Սիլվիա. - Հիտտէթլէնմէյինիզ, տօսթըմ, ղայպ իտէճէք վագթըմըզ եօգ տըր. սուալիմէ ճէվապ վէրինիզ, սիզ խաֆիյէ՞ միսինիզ.

Ռօնգէթթի. - Էվվէթ.

— Պէնի թանըրսընը՞զ մը.

— Խա՛յըր.

— Ազաճըգ տիւշիւնիւնիւզ.

— Խա՛յըր, թանըյամայօրըմ.

— Էօյլէ իսէ կէլինիզ.

Սիլվիա Ռօնգէթթիյի պիր ֆէնէրին ալթընա կէօթիւրտիւ վէ նիգապընը գալտըրտը. Ռօնգէթթի ֆէնէրին ըշըղըյլա Սիլվիանըն չիրքին չէհրէսինի կէօրիւնճէ, կէրի կէրի չէքիլիպ.

— Խա՛յըր, սիզի թանըյամայօրըմ. - տէյու թէքրարլատը.

Սիլվիա. -Պէն Սիլվիա, մարքիզ տը Ռօզէյլի տէյի՞լմիյիմ. Մարսիլեատաքի սապըգ ագթրիսի ունութտունը՞զ մը.

Ռօնգէթթի. - Օ հալտէ սիզի ատալէթ նամընա թէվգիֆ իտէրիմ. միւտտաիի ումումի էֆէնտի իլէ քիւչիւք պիր հիսապ թէսվիյէ իտէճէքսինիզ.

— Օրասընը պիլիյօրըմ.

— Կէօրիւնիւր քի խաշամագտան սանմըշսընըզ տըր, ֆիլ հագըգա չէհրէնիզ...

— Պիհուտէ սէօզլէր իլէ վագթ ղայպ իթմէյէլիմ, րէճա իտէրիմ, Սալվատօրըն, վիգօնթ տը Լիւսանըն վէ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօնիւն նէ՞րէտէ պուլունտուգլարընը պիլի՞րմիսինիզ.

— Խա՛յըր.

— Պէն անլէրին մահալլը իգամէթլէրինի սիզէ խապէր վէրէպիլիրիմ.

— Սահի՞հ մի.

— Էվվէ՛թ.

— Ամա՛ն, րէճա իտէրիմ, ազիզէմ Սիլվիա, նէրէտէ պուլունտուգլարընը սէօյլէյինիզ.

— Սէօյլէյէճէյիմ, լաքին պիր շարթ իլէ.

— Պու շարթընըզ հէր նէ տալխի օլսա, գապուլ օլունաճաղընտան էմին օլունըզ.

— Պու իւչ շախսըն էմնաի թէվգիֆինտէ հազըր պուլունմագ իսթէրիմ.

— Հէրսի պու գատա՞ր մը...

— Էվվէթ.

— Օ հալտէ շարթընըզ գապուլ օլունմըշ տըր. չիմտի սէօյլէյինիզ.

Սիլվիա՝ պիր միւտտէթ էվվէլ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօնիւն արապաճըյա սէօյլէմիշ օլտըղը ատրէսի Ռօնգէթթիյէ խապէր վէրտի. Ռօնգէթթի շու մուվաֆֆագիյէթինտէն տօլայը ֆէվգ էլ ղայէ մէմնուն օլարագ, Սիլվիայա արզը թէշէքքիւր իյլէտի վէ պատէհու մէրգումէտէն այրըլտը. Սիլվիա տախի խանէսինէ ավտէթ իյլէտի.

Իրթէսի սապահ, օն պէշ եիկիրմի գատար բօլիս մէմուրու Պաթինեօլտա Տամ սօգաղընտա վագը քիւչիւք պիր խանէնին էթրաֆընը գուշատըպ իչէրի կիրտիլէր վէ օ վագթա գատար պիհուտէ եէրէ արամըշ օլտուգլարը իւչ խըրսըզը պիր արատա պուլտուլար.

Սալվատօր, վիգօնթ տը Լիւսան վէ Վէրնիէ-լէ-Պա-Պլէօ սաղ սաղ թութուլմամայը էվվէլինտէն գարարլաշտըրմըշ օլտուգլարընտան, շիտտէթլի պիր մուգավէմէթտէ պուլունտուլար. քէնտիլէրինի թէվգիֆէ մէմուր օլան բօլիս մէմուրլարընտան իքիսինի էօլտիւրտիւլէր վէ ֆագաթ նիհայէթ արզը թէսլիմիյէթ իթմէյէ մէճպուր օլտուլար. Սալվատօրըն գօլու ֆէնա սուրէթտէ զէտէլէնմիշ, վիգօնթ տը Լիւսան պաճաղըն-

տան պիր գուրշուն եէմիշ վէ Վէրնիէ տախի աղըր սուրէթտէ եարալանմըշ ըտը. բօյլէ մէմուրլարը հէման պօնլարըն ուզէրինէ աթըլըպ սըգը սըգըյա պաղլատըլար ։

Պու իշ հայտուտլար ախէրէ զարար վէրէմէյեճէք հալէ կիրինճէ, օ վագթա գատար պիր եանտա տուրմըշ օլան Սիլվիա եավաշ եավաշ անլէրէ եագլաշտը վէ մէմնունանէ պիր թավր իլէ .

—Սիզի պէ՛ն թէվգիֆ իթտիրտիմ, ինթիգամըմը էյի ալտըմ, տէյի՞լ մի . – տէտի ։

Սալվատօր. –(Սիլվիանըն չու սէօզլէրինտէն բիր ղաղապ օլարագ.) Տէֆ օլ չուրատան, մուրտար ճատը, սէնտէն արթըգ նէֆրէթ իտիյօրըմ ։

Սիլվիա. – Հիտտէթլէնմէյինիզ, մօսիէօ մարքի, պէնի եիւզ ուսթինէ պըրագըպ գաչտըգտան սօնրա, պէնիմ տէ չու սուրէթլէ ախզը ինթիգամ իթմէյէ գարար վէրիշիմ բէք թապիի իտի ։

Վիգօնթ. – Էվվէ՛թ, Սիլվիանըն հագգը վար տըր, միւթահագգ օլտըղըմըզ ճէզայա չարբըլըյօրըզ, պիզ Սիլվիայը եիւզ ուսթինէ պըրագմամալը իտիք ։

Վէրնիէ. – Ատամ սէնտէ... Նէ՞չին պօշունա չէնէ եօրույօրսընըզ, օ տա պիզիմլէ պէրապէր գաթըլեահա չըգաճագ տըր ։

Սիլվիա. – Խա՛յըր, տօսթըմ, խա՛յըր, պէն գաթըլեահա չըգմայաճաղըմ, Ալլահա ըսմարլատըգ, մօսիէօ մարքի տը Բուրրիէր, Ալլահա ըսմարլատըգ, մօսիէօ վիգօնթ տը Լիւսան ։

Պու սէօզլի սէօյլէյէրէք Սիլվիա պիր նէվ զէհրի հավի օլան քիւչիւք պիր շիշէյի տուտագլարընա կէօթիւրտիւ վէ եըլտըրըմտան վուրուլմըշճասընա եէրէ տէվրիլտի ։

Սալվատօր Սիլվիանըն շիշէսինի ալմագ ուզրէ պիր հարէքէթտէ պուլունտը իսէ տէ, բօյլէ մէմուրլարը անըն չու հարէքէթինէ մանի օլտուլար ։

Պիր աղ սօնրա պու իշ հայտուտլար Գօնսիէրժըրի հաբըսխանէսինէ նագլ օլընտըլար վէ անլէրի նազարէթի մուտագգիգանէ ալթընտա պուլունտըրըլմագ ուզրէ էվամիրի լազըմէ իթա իտիլտի ։

Պօնլարըն եէնի մուհաքէմէսի ուզուն սիւրմէտի. զիրա անլէրին շախսիյէթինի իսպաթ իթմէքտէն պաշգա պիր վազիֆէ գալմամըշ ըտը. գալտը քի քէնտիլէրի պատէլ ֆիրար իրթիքեապ իթմիշ օլտըգլարը ճինայէթի ինքեար իթմէմէքտէ իտիլէր ։

Նիհայէթ ճինայաթը վագըալարընըն ճէզաի սէզասընա մազհար օլաճագլարը կիւն կէլտի ։

Վիգօնթ տը Լիւսան սապահլայըն էրքէն գալգտը վէ սաչլարընը քէստիրէրէք, թուալէթինի քէնտի էլիյլէ իքմալ էյլէտի ։

Պատէհու հագիգի պիր խըրիսթիյան կիպի բարաղը եանընա չաղըրթտը վէ օ վագթա գատար իյլէմիշ օլտըղը կիւնահլարը քէմալը խալիսէթլէ իթիրաֆ էյլէտի. վէլ հասըլ մէրասիմի տինիյէսինի քեամիլէն իճրա իթտիքտէն սօնրա, միւթատը վէճհլէ պէշաշէթլի պիր թավր քէսպ էյլէտի. էօլիւմտէն գօրգմայօր կիպի կէօրիւնիյօր ըտը ։

Սալվատօր իսէ՝ էվվէլի էմրտէ թէսէլլիյաթը տինիյէէյի րէտտ իթմիշ օլտըղը հալտէ, մուախխարէն միւհթէրէմ բաբազըն նասիհաթլարընա տայանամայարագ, վիգօնթ տը Լիւսան կիպի խըրիսթիյանճասընա թէրքի հայաթ իթմէյէ գարար վէրտի ։

Մէրգում հագիգի աստ օլունապիլէճէք պիր խուլուս իլէ կիւնահլարընը իթիրաֆ էյլէտի վէ հաթթա հիւքիւմէթճէ մալիւմ օլմայան տիկէր պիր ճինայէթի տախի իգրար իթտի. եանի Բուրրիէր ֆամիլեասընըն էսկի էմէքտարլարընտան օլան Ամպրուազ նամ խըտմէթքեարը նա՛ըլ էօլտիւրմիւշ օլտըղընը տա սէօյլէտի վէ բաբազ կիւնահլարընը ճէնապը Հագգ նամընա աֆվ իթտիքտէն սօնրա, պէշաշէթի թապիյէսինի քէսպ էյլէտի ։

Իքի սաաթ սօնրա պօնլար գաթըլեահա չըգարըլտը վէ քէնտիլէրինի աճըյան պիր սիւրիւ խալգ մուվաճէհէսինտէ հայաթլարընա խիթամ վէրիլտի ։

Անլէր թարաֆընտան կէօսթէրիլէն շու սօն նէտամէթին խալիսանէ օլուպ օլմատըղընը ձէնապը Հագգտան պաշգա հիչ քիմսէ պիլմէզ։ Զիրա ինսանըն գալպինի օգումագ իմթիյազը մահզա Անա այիտ տիր ։

ԽԱԹԻՄԷ

Նագլ իթտիյիմիզ վուգուաթտան սօնրա, հիքեայէմիզին էշխասը սաիրէսինին նէ՛ օլմուշ օլտուգլարընը օգույանլարըմըզըն անլամագ իսթէյէճէքլէրի թապիի տիր ։ Գիթապըմըզա խիթամ վէրմէզտէն էվվէլ, օգույանլարըմըզըն պու արզուսընը տա խօշնուտ իտէլիմ։

Սէնլիտէն պիր գաչ թիւֆէնք մէնզիլի ուզագտա, Սէն-Լէօնար նամընտա մաարուֆ քիւչիւք պիր գարիյէ վար տըր. պու գարիյէտէն պիր ազ պէրիտէ էսկի վէ կիւզէլ պիր սէյֆիյէ պուլունըյօր ըտը քի, եէնի սահիպլէրի անը քեամիլէն թամիր իթտիրմիշլէր իտի ։ Պու սէյֆիյէտէն ազ ուզագտա տա կիւզէլ պիր քէօյլիւ խանէսի վար ըտը քի, տէօրթ թարաֆը աղաճլարլա մուհաթ իտի ։

Մէզքիւր սէյֆիյէտէ սըր Լէմպթըն, Լօր վէ Սէրվիննի օթուրուր վէ խանէտէ տախի Էտմօնտ տը Գուրժրէլ, Էօժէնի վէ Լիւսի սաքին օլուրլար ըտը ։ Էօժէնինին թէյզէսի մատամ տը Սէն-Բրէօյլ վէֆաթ իթմիշ իտի ։

Լօր՝ Լիւսիտէն ուզագ եաշամագա պիր տիւրլիւ գարար վէրէմէտիյինտէն, Կէրմանթաքի խանէսինի սաթմըշ վէ Սէն-Լէօնարա նագլը մէքեան իթմէյի սըր Լէմպթընա թէքլիֆ իթմիշ վէ քէնտիսինին հիչ պիր արզուսը իճրասըզ գալմամըշ օլտըղընտան, սըր Լէմպթըն իլէ Սէրվիննի տախի պու թէքլիֆի գապուլ իթմիշլէր իտի ։

Սէրվիննի իլէ Էտմօնտ տը Գուրժրէլ արասընտա սամիմի պիր տօսթլուգ բէյտա օլմուշ ըտը ։ Պու իքի ֆամիլեանըն իքի կիւզէլ վէ սէվիմլի չօճուգլարը տա պուլունըյօր ըտը . պունլարտան իքիսի Լօր իլէ Սէրվիննիյէ վէ տիկէրի տէ Էտմօնտ իլէ Էօժէնիյէ այիտ իտի ։ Պու մինի մինի եավրուճըգլար պապալարը կիպի շէնմէշրէպ վէ սաֆտիլ իտիլէր ։

Ռահիպ Րէօզէ պու ֆամիլեալարը սըգ սըգ զիյարէթէ կէլիր իտի . պազը քէրրէ ագրապասընտան կէնճ պիր ավօգաթը տախի պիրլիքտէ կէթիրիր իտի ։

Պու տէլիգանլը Լիւսիյի իլք տէֆա կէօրիւր կէօրմէզ տիլտատէ օլմուշ օլտըղընտան, շայէտ պիր կիւն մէրգումէնին զէվճէսի օլաճագ օլուրսա, պիւչարէ գատընըն օ զէմանա գատար չէքմիշ օլտըղը քէտէրլէրի քեամիլէն ունութտուրաճաղը մէմուլ իտի ։

Պէրօնըն վալիտէսի՝ օղլունըն վէֆաթընտան սօնրա, վալիտէ Սան-Րըֆիւնիւն խանէսինտէն քէնտի եանընա կէլմիշ օլան Ժօրժէթ նամ գըզ իլէ մէմլէքէթինէ ավտէթ իթմիշ իտի ։

Տօգթէօր Մաթէօ րուհպան սըլքինէ կիրմիշ վէ րահիպ Էօժէն նամընտա Մէյլըրի մանասթըրընա չէքիլմիշ իտի ։

Վալիտէ Սան-Րըֆիւնիւն մէյխանէսինտէ թօպլանան խըրսըզլար միւսթահագգ օլտուգլարը ճէզալարա չարբըլտըլար ։

Խըրսըզլըգտան բօլիս մէմուրիյէթինէ կիրմիշ օլան Ֆան-ֆան-լա-Դըլընուլ՝ վալիտէ Սան-Րըֆիւյիւ մէյխանէտէն գաչըրմագ իւզրէ ալմըշ օլտըղը օն պին ֆրանգը պիհուտէ եէրէ չիւրիւթտիւքտէն սօնրա, պիւս պիւթիւն մէտարը թէյախիւշտէն մահրում գալարագ, եինէ խըրսըզլըղա պաշլամագ իսթէտի իսէ տէ, իլք տէֆա պիր խանէյէ կիրէճէյի սըրատա թութուլտը վէ քիւրէքէ ճէզասըյլա մահքիւմ օլտը ։

Վէրնիւ-լէ-Պա-Պըէօ Սալվատօր վէ վիգօնթ իլէ թութըլտըգտան սօնրա, միւէպպէտէն քիւրէյէ վազ իտիլտի ։

Իշթէ քիթապըմըզըն նիհայէթինէ վասըլ օլտըգ . պու քիթապը եազմագտան մագսատըմըզ՝ էն խաֆիֆ գուսուրլարըն պիլէ սուի նէթիճէյի միւնթիճ օլաճաղընը, հէր պիր

ճինայէթ ճէզաի սէզասընա չարբըլաճաղընը վէ ֆազիլէթ իւզէրինէ պինա իտիլմէյէն հէր տիւրլիւ միւնասէպաթըն ֆէնա ֆէնա նէթիճէլէր հասըլ իտէճէյինի իսպաթ իթմէքտէն իպարէթ իտի . պու արզումըզ հասըլ օլապիլտի իսէ , քէնտիմիզի պախթիյար ատտ իտէրիզ·

ԽԻԹԱՄ

Իշպու հիքեայէնին մազհար օլտըղը րաղպէթտէն տօլայը գարիինի քիրամ հազարաթընա արզը շիւքրան իտէրիմ · ԳԷՕՅԻՒՔ ԵԻՒՐԷՔ նամըյլա նէշրինէ մուպաշէրէթ իտէճէյիմ րօման , մէհարէթի ֆէվգէլատէ իլէ Թէրթիպ իտիլմիշ պիր էսէր օլմաղլա , քէմալը տըգգաթլէ միւթալաասընը ահիպանէ թավսիյէ էյլէրիմ·

Կ · Պիպէրեան